PROCESUL COMUNISMULUI

DOINA JELA

LEXICONUL NEGRU

UNELTE ALE REPRESIUNII COMUNISTE

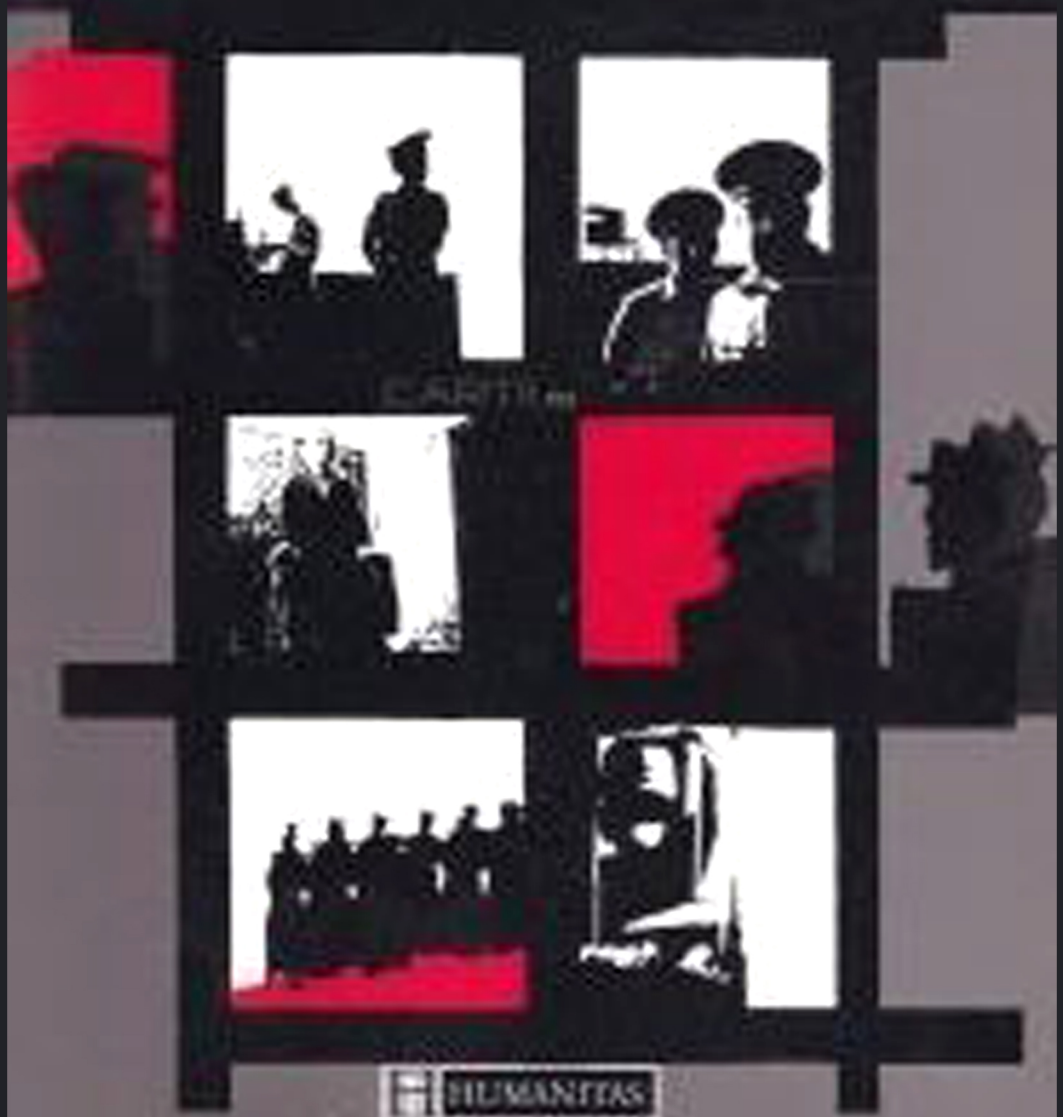

HUMANITAS

DOINA JELA (n. 1951) este absolventă a Universităţii din Bucureşti, Facultatea de Filologie, prozatoare, publicistă, autoare a unui mare număr de eseuri, cronici, recenzii, interviuri, apărute în reviste ca *Tomis*, *Arca*, *Amfiteatru*, *România literară*, *Contemporanul*, *Familia*, *Observator*– München, *22*, *Vatra*.

În 1995, publică la Editura Humanitas romanul non-fictiv *Cazul Nichita Dumitru*, răsplătit de Asociaţia Internaţională a Scriitorilor şi Oamenilor de Artă Români, cu sediul la Washington, cu premiul de onoare pe anul 1996. În 1997, la Editura Polirom – Iaşi, volumul *Telejurnalul de noapte*.

În 1998, îi apare în colecţia „Procesul comunismului“ volumul *Această dragoste care ne leagă. Reconstituirea unui asasinat.* Cartea a fost desemnată la Tîrgul internaţional de carte de la Timişoara drept „Cartea anului“, iar în 1999, în aceeaşi colecţie, *Drumul Damascului. Spovedania unui fost torţionar.*

A tradus pentru Editura Humanitas *Antologia gîndirii juridice* de Philippe Malaurie, pentru seria „Procesul comunismului“ a aceleiaşi edituri a tradus *Stalin* de Boris Souvarine, iar în colaborare, *Cartea neagră a comunismului*, coordonată de Stéphane Courtois, şi *Sărută mîna pe care n-o poţi muşca* de Edward Behr.

Se ocupă la Humanitas de colecţia „Procesul comunismului“.

(Nota biobibliografică actualizată este foarte uşor de găsit pe internet)

www.ziuaconstanta.ro

DOINA JELA

LEXICONUL NEGRU

Unelte ale represiunii comuniste

www.ziuaconstanta.ro

Coperta seriei

IOANA DRAGOMIRESCU MARDARE

© HUMANITAS, 2001

ISBN 973–50–0132–2

www.ziuaconstanta.ro

Scurta notă înainte de ediția a doua

Am înlăturat din prima ediție a lucrării, doar câteva erori dinte cele semnalate de cititori. Cea mai marcantă, perpetuată în mai toată memorialistica de detenție, aglutinarea biografiei lui Jean Coller, activist de partid, cu cea a lui Ștefan Koler, director la penitenciarul Aiud. Primul, (Goldstein, voluntar în Spania, apoi plecat în Africa de Nord unde a încercat să se înroleze, apoi în URSS, ca refugiat politic în Kazahstan, recrutat în 1943 şi paraşutat prin 1944, ca partizan antihitlerist, din 1945 şi până în 1949 cooptat în CC la cadre), nu ar fi trebuit să figureze în acest dicționar. Epurat la un moment dat şi trimis la școala de partid Jdanov, a lucrat în Direcţia Presei până la pensionare. El este cel despre care se știe că a plecat prin anii 80 în Statele Unite.

Confuzia preluată de sursele consultate de mine, provine din lucrarea lui David Fundenbruck, ambasador al SUA la Bucureşti, care combină biografia directorului de penitenciar cu a activistului PCR, din cauza că fiii celor doi fuseseră elevi la acelaşi liceu.

Am înlăturat de asemenea din prezenta ediție nefinalizată, scurta informaţie despre procurorul militar Gheorghe Mellau, fiindcă a fost destituit din funcţia de procuror militar şef din cauza concluziilor de achitare cerute într-un dosar, a fost trecut în rezervă la cerere, iar în august 1958 a fost trecut în rezervă pentru clasarea unui dosar privind un preot arestat. Din 1958 pînă la pensiornare a funcţionat ca simplu jurist consult în cooperaţie . Era născut în 1928, şi deşi a avut o ascensiune rapidă, la nici 30 de ani a renunţat la această carieră.

Am corectat și completat, pe baza unor documente din arhiva CNSAS, pe care mi le-a pus la dispoziție fostul deținut politic Mircea Cojocaru, articolul referitor la Ghinea, alcătuit la vremea respectivă, în baza unor informații eronate, provenite din arhiva privată a dlui Cicerone Ionițoiu .

Am în vedere o mai riguroasă aducere la zi a ediției din 2000 a prezentei lucrări într-un viitor deocamdată neprecizat. Până atunci, pun la dispoziția cititorilor site-ului Memoria, cu recunoștință pentru dna Lidia Bradley, această ediție.

www.ziuaconstanta.ro

Cuvîntul autorului

„Este foarte frumos, într-un proces, cînd acuzatul vine şi recunoaşte tot.“
GHEORGHIU GHEORGHIU-DEJ

Ideea unui „dicţionar“ al anchetatorilor, temnicerilor şi torţionarilor comunişti a apărut în urmă cu trei ani, în timpul unei întîlniri cu cititorii români de la Paris, în cea mai mare parte a lor foşti deţinuţi politici.

Am îmbrăţişat-o din prima clipă, deşi am fost perfect conştientă încă din acel moment că, un proces al comunismului românesc dovedindu-se imposibil, oricare ar fi forma pe care i-aş da-o, un asemenea inventar va ilustra prin imperfecţiunile lui această imposibilitate, şi că demersul ca atare pentru realizarea lui va fi un slalom printre obstacole interioare şi exterioare, juridice, psihologice, morale şi materiale.

Mai întîi despre aceste obstacole. Cel mai insidios dintre ele interior şi exterior totodată este „cu ce drept“?

Mulţi oameni în România sînt nu doar indiferenţi, ci ostili ideii oricărei rememorări şi examinări a trecutului. Şi în mod evident nu numai cei pe care acest trecut îi dezavantajează. Nu numai cei care, în numele „Învăţăturii Înaintate“ cum o numea Soljeniţîn, au torturat, au întemniţat, au chinuit şi au ucis oameni, au dat informaţii la Securitate, au depus mărturie falsă, au îngropat pe ascuns un om ucis sub tortură, sau au coordonat de pe poziţii înalte toate acestea. Despre fiecare dintre ei opinia publică din România, cu toată imprecizia acestui termen, pare să fie de acord că şi-a făcut datoria în condiţiile date, „fiindcă aşa au fost vremurile“. Refuzul distanţării de acele vremuri, „aşa cum au fost“, par să nu-l împărtăşească doar aceia pe care interese concrete şi cum nu se poate mai materiale îi ţin ataşaţi de ele, şi pe care confuzia juridică îi pune la adăpost de orice răspundere, ci aproape întreaga societate românească.

N-aveam nici un dubiu că lucrarea proiectată nu voia să se substituie justiţiei: nu pedepsirea vinovaţilor mă interesa – nimeni nu-şi propune, cred, scopuri cu desăvîrşire irealizabile —, nici măcar recunoaşterea vinovăţiei, deşi miracole s-au mai văzut şi eu însămi am consemnat ulterior ceva ce mi se pare a fi un asemenea miracol; *ci enunţarea faptelor, adică*

www.ziuaconstanta.ro

exact descrierea, sau restituirea acelor vremuri, prin intermediul unei suite de portrete.

O carte împotriva curentului general de opinie, care să nu aibă nici alibiul interesului strict estetic, se poate însă scrie?

Şi dacă da, încă o dată, de ce s-o scriu tocmai eu?

În legătură cu îndreptăţirea foştilor deţinuţi politici nimeni nu are îndoieli. Şi cu atît mai puţin ei înşişi. Purtătorul lor de cuvînt cel mai autorizat, l-am numit din nou pe Soljeniţîn, a exprimat cel mai bine nu doar îndreptăţirea, ci chiar acest imperativ al demnităţii:

„Dar noi, ce trebuie să facem?… Cîndva, urmaşii noştri vor numi cîteva din generaţiile noastre de papă-lapte: mai întîi, am îngăduit cu supuşenie să fim bătuţi cu milioanele, pe urmă i-am ocrotit pe ucigaşi, să-şi trăiască fericiţi bătrîneţele. (…) Înaintea ţării noastre şi înaintea copiilor noştri sîntem obligaţi să-i căutăm şi să-i judecăm pe toţi! Să-i judecăm nu atît pe ei cît mai ales crimele lor.“

Dincolo de datoria faţă de ei înşişi de a-şi investi inteligent şi sănătos singurul capital de care dispun, suferinţa îndurată, transformînd-o în istorie consemnată (după ce ei înşişi se încredinţaseră că un Nürnberg al comunismului nu este pe cale să se producă), cei care-mi propuneau, mie şi editurii Humanitas, acest proiect, simt aşadar şi o datorie faţă de viitor.

„Trebuie să condamnăm în mod public însăşi ideea de reprimare a unor oameni de către alţi oameni. Trecînd viciul sub tăcere, cufundîndu-l înăuntrul nostru doar să nu iasă afară, noi de fapt îl semănăm şi el va răsări înmiit în viitor (…). Tinerii capătă convingerea că ticăloşia nu e pedepsită niciodată pe pămînt, dar aduce întotdeauna bunăstare. Şi va fi cumplit şi va fi neplăcut să trăieşti într-o asemenea ţară“ (Soljeniţîn, I, 128).

Or, eu însămi am convingerea că singurul meu capital important, ca scriitor, este nenorocul de a mă fi născut şi de a fi trăit întreaga mea existenţă de pînă acum într-o ţară care s-a condus după „Învăţătura cea mai Înaintată“, unde se construia „Cea mai Bună şi mai Dreaptă dintre Societăţi“, şi apoi în teritoriul cuprins de putrefacţie lăsat de ele în urmă. Eu însămi cred că singurul mod inteligent de a investi acest capital este să observ şi să descriu „laboratoarele secrete“, funcţionarea roţilor dinţate ale Marelui Stabiliment de Noapte, în care acest dezastru s-a fabricat. Nu numai să constat că este cumplit să trăieşti într-o asemenea ţară.

În definitiv, dacă doar justiţiei îi revine rolul să judece şi să condamne, iar într-un alt plan, lui Dumnezeu, nu cred că, pînă atunci, nu avem toţi dreptul de a trăi într-o ţară salubră şi normală, în care să nu facem şi să nu ni se facă rău.

www.ziuaconstanta.ro

În romanul *Călăul*, al lui Pär Lagerkvist, personajul căruia societatea i-a încredinţat acest sumbru rol trăieşte în pădure, izolat, departe de comunitate, atît el cît şi familia lui. Îmbrăcat în roşu, acesta se aşază în cîrciuma satului la masa lui, la care nimeni altcineva nu se mai aşază, întors cu spatele la oamenii care-l privesc de departe. Copiii, marcaţi toţi din naştere cu semnul predestinării malefice, purtat în frunte de tatăl lor, o secure, sînt ocoliţi de copiii oamenilor de rînd. Altfel, şi ei cad sub blestem: vor pieri într-o zi de fierul călăului. Este, în ciuda repulsiei resimţite, un rol şi acesta, într-o societate tradiţională, aşezată, pare să sugereze autorul suedez.

Călăilor noştri, pe care nu societatea, ci stăpînii lor i-au învestit cu infama lor îndeletnicire, pe care au îndeplinit-o nu în binele comunităţii, ci al stăpînilor lor şi al lor înşişi, nu le datorează nimeni acest respect înfricoşat.

Desigur, sub indiferenţa cu care cei mai mulţi oameni din România au ales să uite, se ascunde neîncrederea. Avertismentul profetic al lui Soljeniţîn de acum 30 de ani devine realitate. Nu numai că nici unul dintre foştii industriaşi ai crimei nu a fost judecat şi condamnat, nu numai că nu şi-a luat vreunul capul în mîini, ca la Nürnberg şi copleşit de oroare să spună „sînt un călău şi un ucigaş“. Dar, chiar în momentul cînd scriu această prefaţă, un post de televiziune îi adresează printr-un moderator cunoscutului general Pleşiţă întrebarea ce amestec a avut în agresarea în 1977, pînă la starea de comă, a Monicăi Lovinescu. Amintesc că după expulzarea opozantului Paul Goma, după ce-i promisese acestuia un semn că „braţul înarmat al poporului e lung“, Securitatea a trimis un comando s-o bată pînă în pragul morţii dar să n-o ucidă pe cea care instrumentase răsunătoarea campanie de presă pentru eliberarea scriitorului captiv, cunoscuta jurnalistă de la Europa liberă. (Literalmente consemnul fusese „s-o transforme în legumă“.)

Locvace şi bonom, în septembrie 2000, generalul, fost ministru de interne al lui Ceauşescu, răspunde că nu, nu el a primit de la Ceauşescu ordinul de a o neutraliza pe redutabila adversară, dar nu a făcut deloc rău, Pacepa, să îndeplinească acel ordin: „Între noi fie vorba, a spus generalul zîmbind familiar şi complice, nu-i strica o bătaie la cur, Monicăi, ca să-i vină mintea la cap.“

Ceva mai puţin complezent, un altul i-a trimis directorului editurii Humanitas şi şefului publicaţiei care mi-a găzduit în chip de semnal un fragment din prezenta lucrare, lungi scrisori cinice şi ameninţătoare, amintindu-le totodată, prin intermediar, foştilor deţinuţi că „le-am rămas datori“ cu ani de închisoare. Ca şi avertismenul că următoarea dată nu vor mai comite imprudenţa de a-i elibera înainte de efectuarea celor 25de ani de muncă silnică, bunăoară.

www.ziuaconstanta.ro

Iată ceva ce nici Soljeniţîn n-a prevăzut, foştii călăi nu mai au nevoie să *scrie în memoriile lor* că Piteştiul este o invenţie a lui Virgil Ierunca, lagărele din Balta Brăilei o invenţie a lui Ion Ioanid, iar Cavnicul, Aiudul, elucubraţii ale ziariştilor şi istoricilor. *Pentru prima dată „găitanele albastre" nu mai sînt nevoite să spună minciuni, ci pot recunoaşte fără pericol că Piteştiul, Aiudul, Balta Brăilei şi cei 25 de ani de temniţă grea pentru a fi strigat că regimul nu este bun, au existat, ba chiar că au fost necesare.*

Iată de ce cred că nu foştii deţinuţi politici trebuie să scrie această carte, ci un martor contemporan al acestei lumi în care este deja imposibil de trăit, atît de imposibil de trăit încît viaţa însăşi n-ar avea rost decît povestind-o.

Fireşte, nu eram atît de naivă să cred că obiectivitatea şi estetismul dezinteresat al portretelor mele ar putea fi pe placul modelelor care le inspirau. Or, din păcate, unele dintre etapele demersului pentru realizarea unei asemenea lucrări depind de oamenii susceptibili să-mi inspire portretele. Influenţa lor indirectă, dacă nu totalul lor monopol asupra instituţiilor statului este foarte puternică. Cu atît mai mult asupra arhivelor instituţiilor care au deţinut direct pîrghiile şi resorturile represiunii.

Un ultim obstacol, de fapt o suită de obstacole era de ordin metodologic: asupra căror portrete mă voi opri, pentru a ilustra vremurile prin protagoniştii lor cei mai specifici? Cine ar trebui deci să figureze într-un asemenea dicţionar? Ca de obicei, în asemenea întreprinderi, opţiunea, urmată de consecvenţa cu propriile premise, îmi aparţinea fireşte.

Cel mai simplu mi s-a părut să încep prin a consemna, respectînd doar ordinea alfabetică, fiecare personaj întîlnit în memorialistica de închisoare, ca încarnînd cu violenţă represiunea, cu unica grijă de a acoperi, în acelaşi timp, toate ipostazele administrative: anchetator, gardian, director de închisoare, preşedinte de tribunal. Dar şi înalt demnitar de partid, atunci cînd acesta este consemnat undeva ca punînd mîna pe bîtă sau lovind direct cu pumnul şi cu piciorul, ca mai sus-pomenitul general Pleşiţă. Tabloul rezultat, dînd o idee despre natura sistemului comunist, ar fi fost fără îndoială destul de expresiv şi aşa, dar mult prea incomplet şi lipsit de „armătură". Pe de o parte, fiindcă deţinuţii politici au venit de multe ori în contact doar cu uneltele din cele mai joase eşaloane ale ierarhiei, şi în împrejurări prea puţin propice reţinerii unor nume; pe de altă parte, fiindcă tortura, în orice sistem concentraţionar şi nu mai puţin în cel românesc, n-a fost doar fizică, ci şi morală; n-a existat doar agresiunea mutilantă fizic, ci şi cea care a marcat cu nevroze iremisibile psihicul a numeroşi foşti deţinuţi. (Un institut şi un laborator subvenţionate

www.ziuaconstanta.ro

de Comunitatea Europeană, la Bucureşti şi la Craiova, se ocupă în prezent de aceste urmări, iar ele sînt vădit de domeniul dezastrului.) În fine, fiindcă sistemul represiv a fost mai complex decît o maşină de torturat şi ucis oameni, el urmărind „nu moartea păcătosului ci îndreptarea lui“ adică reeducarea şi transformarea lui într-un ins atomizat, cel puţin inapt să-i pună în pericol perpetuarea, dacă nu destinat să i-o asigure, prin adeziunea lui. Era deci vorba de înregistrat toate categoriile „funcţionale“ ale complexei maşinării. Este nevoie de o explicaţie aici. Deşi sînt de acord în principiu că aşa cum victima este unică, torţionarul (folosesc termenul ca nume generic) este şi el unic, un om, pe mine mă interesa, pentru această lucrare în calitatea lui de exponent, de *funcţie*. Făcînd parte din una dintre categoriile de participanţi direcţi la menţinerea prin teroare a regimului comunist, un asemenea om se individualizează, în clipa cînd încetează să se comporte ca o piesă, atunci cînd încetează să-şi îndeplinească rolul, individualizarea (umanizarea) lui riscînd să oprească mecanismul, sau să-i fie fatală lui însuşi. Fără să-i ignor cred umanitatea, orice om m-a interesat aici în calitatea de parte componentă distinctă a aparatului represiv al acestei „făpturi vii, flexibile, masive, care sălăşluia în stat precum tenia înlăuntrul omului“, cum spunea tot Soljeniţîn.

Legat şi de obstacolul invocat mai sus, mi-am asumat de aceea şi riscul de a omite inşi care au ilustrat poate cu mult mai multă „strălucire“ funcţia respectivă, şi de a consemna nişte reprezentanţi mediocri ai ei.

Am continuat cu trimiterea unor cereri de acces la arhive şi, concomitent, la asociaţiile foştilor deţinuţi politici, solicitîndu-le acestora din urmă „listele“ lor cu numele pe care trebuia să le caut în arhive.

Am înlăturat de la bun început o schemă pe care cititorul puţin familiarizat cu problema s-ar putea simţi frustrat că n-am abordat-o. Organul represiv, cu toate metamorfozele şi avatarurile lui, a fost în anii comunismului, de la înfiinţarea, în 30 august 1948, şi pînă la căderea, în decembrie 1989, a regimului, Securitatea. Deşi utilă, ideea de a încerca o lucrare cuprinzînd pe toţi angajaţii poliţiei politice, de-a lungul întregii perioade, imposibilă de altfel unui singur om, nu m-a interesat. Eram de părere că dincolo de imposibilitatea obiectivă, ea comportă riscul de a falsifica descrierea. Dacă am ţine cont, de exemplu, doar de cei 3 973 de angajaţi ai Securităţii (dintr-un tabel înfăţişînd situaţia din anul 1950), nu ne-am explica amploarea şi eficienţa represiunii, care în acel an a atins un apogeu al ei. Nici dacă luăm în calcul pe cei 42 187 de informatori. Trebuie să notăm că Miliţia, înfiinţată la 23 ianuarie 1949 şi subordonată Securităţii,

www.ziuaconstanta.ro

cu un efectiv de 40 000 de oameni în 1953, avea şi ea atribuţii represive: punerea în lucru a dosarelor de deportări, aprobările de domiciliu, supravegherea persoanelor suspecte. Trupele de Securitate, înfiinţate în februarie al aceluiaşi an, aveau la rîndu-le în sarcină înăbuşirea oricărei forme de opoziţie la măsurile guvernului, precum colectivizarea, deportarea, lichidarea grupurilor de rezistenţă din munţi, paza lagărelor de concentrare etc., efectivele lor numărînd atunci 55 000 de oameni.

Să adăugăm de asemenea că, din 1952, Constituţia consfinţea, prin articolul ei 65, rolul Justiţiei înseşi de „apărătoare a regimului de democraţie populară şi a cuceririlor clasei muncitoare, pentru garantarea respectării legii poporului, a proprietăţii obşteşti şi a legilor cetăţeneşti“. Pentru o descriere fidelă a participării instituţionale la represiune, trebuiau deci avuţi în vedere şi oamenii legii: preşedinţii de tribunale militare şi membrii acestora, judecători, asesori populari, procurori. Ei au aplicat prevederile unui cod penal, şi el de clasă, pronunţînd bunăoară, în baza faimosului articol 209, sute de condamnări la moarte şi sute de mii de ani de închisoare, după un procedeu aproape mecanic, cu care fără îndoială capul de listă, Alexandru Petrescu, prezent în numeroase lucrări memorialistice, a intrat în legendă. Ar fi trebuit să-i urmeze, dacă am fi conceput cartea ca pe o listă comentată extensivă, întrucît ilustrează aceeaşi funcţie: maiorii de justiţie Macskasi Pavel, Lazăr Tudorache, Fekete Constantin, Văleanu Viorel, Koszta Emeric etc.

Pentru ca descrierea să dea seamă de pătrunderea în toate straturile vieţii, în regimul comunist, a componentei represive a activităţii statului, ar trebui consemnaţi, tot ca *funcţie, ca rol*, participanţii la execuţii, cei ce-au făcut parte din escorte şi plutoane; soldaţi în termen, paznici de CAP sau de primării, obligaţi să trăiască permanent în oroare, asistînd sau ducînd la îndeplinire misiuni cum ar fi săparea gropilor, îngroparea cadavrelor, ştergerea urmelor; aceia care-şi invidiau superiorii ierarhici pentru privilegiul de a nu vedea cu ochii lor moartea şi de a nu o da cu mîinile lor. Unii dintre ei au sfîrşit prin azile psihiatrice. Singura scăpare a acestora a fost în unele cazuri avansarea în grad pînă la zone unde crima devenea, din spectacol cotidian, o abstracţie. Alţii au ieşit în tăcere din rînduri, s-au dat pe margine şi şi-au dus în moarte întunecatele taine. Cu unele excepţii, acestora memorialiştii nu le-au notat numele. Ne-am putea chiar întreba: care memorialişti? Este de spus însă că, deşi simpli paznici, deşi oameni de serviciu, dactilografe, aveau mai toţi grade în securitate şi funcţii operative. Să mai spunem, aflaţi în acest punct, că la execuţiile (cele precedate de hotărîri judecătoreşti) participau un reprezentant al Tribunalului

www.ziuaconstanta.ro

Militar, unul al Procuraturii Militare, un delegat MAI, medicul legist, comandantul grupei de execuţie şi comandantul penitenciarului. Uneori, reprezentantul penitenciarului era şi comandantul grupei de execuţie. (Pentru asemenea tabele nominale, referitoare doar la Securitatea din Cluj, pentru primii ani ai comunismului, vezi *Analele Sighet*, 7, 346 şi urm.)

Am optat să fac un loc în descrierea mea şi unor eşantioane din armată şi din „gărzile patriotice“, de fapt echipe de bătăuşi, monitorizînd alegerile, organizînd mitinguri ale „maselor de oameni ai muncii“, cerînd condamnarea la moarte, incitînd la asasinat, chiar săvîrşindu-l la adăpostul acestor „mase de oameni ai muncii“.

Aceasta întrucît, deşi alegerile în România au fost întotdeauna un spectacol contondent, împuşcarea, înjunghierea, uciderea în bătaie a adversarilor, în aresturi special amenajate, nu s-a produs decît acum, la adăpostul impunităţii de facto, conferite, nu de acele „mase“ ci de prezenţa pe stradă a Armatei roşii. Am consemnat, de asemenea, *funcţia* asesorului popular numit de partid să îndrume justiţia, a organului de partid însărcinat cu arestările şi condamnările penale, anume procuratura, care se sprijinea la rîndu-i pe mii de informatori şi avea autoritate asupra celorlalte instituţii: armată, securitate, miliţie, inspecţii în penitenciare.

În final, am optat de fapt pentru această formă în mişcare pînă la tuşa finală, un fel de *puzzle* proteiform început din toate părţile o dată, tinzînd să devină un cosmoid, o hartă, un glob pămîntesc al ororii şi distrugerii, şi totodată o istorie naţională a infamiei pentru a-l parafraza, prezumţios, pe Borges.

Cîteva cuvinte despre realizarea propriu-zisă a proiectului.

Cum se va vedea şi din bibliografie — în care am înregistrat doar sursele citate direct în lucrare —, scrisorile adresate conducerii SRI, vizitele şi discuţiile cu directorii de arhive, chiar chestionarele trimise asociaţiilor foştilor deţinuţi politici din ţară şi cîtorva victime notorii ale represiunii comuniste, muncitori, scriitori, ziarişti, nu mi-au adus o recoltă prea încurajatoare. Dar nici cu totul descurajantă, trebuie să spun. Primele „aluviuni informaţionale“ provin din memorialistica de închisoare deja publicată şi din numeroase manuscrise încă inedite, pe care autorii lor au avut amabilitatea să mi le încredinţeze spre lectură şi care mi-au furnizat în timp o preţioasă bază de date. Aceste „aluviuni“ veneau dinspre fostele victime şi se refereau la foştii călăi. Dacă în comunism totul nu a fost întotdeauna în alb şi negru, menţinerea ca repere şi etalon a acestor culori îmi era absolut necesară. În plus, texte dovedind o memorie prodigioasă, ca al lui Ion Ioanid, Theodor Duţu, sau o voinţă expresă de a aduna probe pentru un eventual „proces al

www.ziuaconstanta.ro

comunismului“, ca Paul Goma, Cezar Zugravu, Nicu Ioniţă, conţin uneori fişe aproape complete ale persecutorilor. Dintre aceste lucrări, o menţiune specială se cuvine cărţii editate în SUA de către Cristian Petru Bălan, în 1993, intitulată chiar *Dicţionarul criminalilor comunişti*, ca şi documentelor publicate anual de Fundaţia Civică sub numele *Analele Sighet* şi cele din revista *Memoria*, care au tangenţă cu tema. La fel, imensa cantitate de date adunate la Paris de Cicerone Ioniţoiu, fost deţinut politic.

Despre numele de anchetatori, gardieni, directori de închisoare, preşedinţi de tribunal, procurori, care reveneau în mai multe lucrări memorialistice, am solicitat date de la arhivele SRI şi, pentru unele, de la serviciul de Evidenţa Populaţiei din Ministerul de Interne.

Din păcate, încă o dată, din nici o direcţie nu mi s-a făcut surpriza vreunei deschideri deosebite spre colaborare. Cred, de altfel, că exceptînd dosarele în care *informaţiile despre agenţi, metode şi acte de represiune au fost consemnate şi păstrate tot în scopul represiunii* (rejudecarea procesului de la Canal, a procesului Pătrăşcanu, a procesului Ţurcanu etc.), în arhive nu se păstrează multe dovezi explicite ale criminalităţii regimului comunist. Beneficiind de un regim juridic confuz şi interpretabil, datele privind identitatea membrilor aparatului nu sînt puse la îndemîna cercetătorilor. (O adevărată mlaştină legislativă face de fapt imposibilă chiar şi invocarea celor cîteva articole din Codul penal privitoare la culpa de favorizare a infractorului, care pot fi invocate în ţările unde s-a legiferat imprescriptibilitatea crimelor regimului comunist.) Cu cîteva excepţii deja notorii – Monica Macovei, Dan Voinea –, oamenii legii nu s-au angajat hotărît în nici un dosar important susceptibil de a fi „politizat“, şi care dosar important (Valea Jiului, Gheorghe Ursu, Represiunea din decembrie) nu este susceptibil de politizare?

Din cauza acestei colaborări puţin entuziaste, deşi, cum am mai spus, nu am vrut să-i cuprind pe toţi, şi nici măcar un număr cît mai mare dintre anchetatorii, temnicerii, călăii fostului regim, este posibil să fi omis pe unii foarte importanţi. Este aproape sigur că am omis pe mulţi mai importanţi decît unii dintre cei menţionaţi.

Nu m-a preocupat exhaustivitatea, ci un alt tip de exigenţă extensivă, despre care am vorbit. Am avut în vedere să acopăr pe cît posibil nu numai locul geometric al represiunii (birouri de anchetă, închisori, lagăre de muncă, azile psihiatrice), ci să înregistrez pe cît posibil toată perioada, de la alegerile din 1946 pînă la căderea regimului comunist, în decembrie 1989. Am vrut nu doar să acopăr toate profesiile criminale, inclusiv cele incluse de Hannah Arendt în categoria „criminalilor de birou“, ci şi să realizez o galerie de portrete şi o tipologie a

www.ziuaconstanta.ro

instrumentului represiunii.

Concepînd lexiconul şi ca pe o galerie de portrete, nu am putut să rezist tentaţiei de a nota şi consideraţiile memorialiştilor despre resorturile interioare ale crimei, morale şi uneori psihologice. O unealtă este şi ea înzestrată cu liber arbitru, şi avatarurile acestuia m-au interesat în cel mai înalt grad. Dacă este adevărat că umanul îşi atinge maximum de umanitate în ispită şi dacă, aşa cum spunea Kundera, există epoci în istorie cînd omenirea este supusă la mari încercări, iar comunismul este cea mai mare dintre ele, atunci este adevărat şi că el oferă scena pentru cele mai interesante manifestări ale umanului.

Acestea fiind zise trebuie să precizez că nu am dedus de nicăieri că ar exista un portret-robot al torţionarului, în ciuda unui număr mare de trăsături care-i unesc. Unul este dur, voluntar, rece, avînd un anume tip de sensibilitate şi sentimentalism, mediocre, ale omului „atomizat“, de care vorbea Hannah Arendt, ca Gheorghe Crăciun, director la Aiud, altul este bolnav de cruzime (sau intoxicat cu cruzime), cu periodice voluptăţi şi generozităţi de fiară sătulă, ca Lazăr Tiberiu; altul, specie de altfel rară printre torţionarii români, este un fanatic rece, un moralist, din familia inchizitorilor tip Che Guevara, Djerjinski, Lenin, care martirizează trupul pentru a salva sufletul etc. Deşi mi s-a părut că pe cititor îl va interesa şi ce fel de om este, bunăoară, un Ţurcanu, sau un Pleşiţă, sau un Drăghici, nu în ceea ce are el tipic, ci în individualitatea lui, cred că psihologia nu dă seamă de nimic. Şi că opţiunea pentru, iar apoi nerenunţarea la „meserie“ au o explicaţie suficientă în retribuţia (de 4 ori mai mare, chiar şi pentru un gardian, la un moment dat), în avantaje materiale, în privilegii şi în trăsături mai mult sau mai puţin comune umanităţii medii.

În acest spaţiu, o anumită lipsă de reprezentări general umane, înlocuită cu ordinul, care trebuia executat; lăcomia de a trăi plenar în sfera inferioară a existenţei, din lipsă de acces la cea superioară, trăsăturile pe care le găseşte Soljeniţîn „Găitanelor albastre“, se pot constata. Dar aproape în toate cazurile, blazarea sau zelul în a-şi face datoria se combină cu certitudinea ideologică de a fi în sensul istoriei, de a avea dreptate; cu încrederea în învăţătura cea mai înaintată şi în şefi; cu beţia puterii care creşte, „ca slănina pe porc“ atît timp cît este hrănită cu exerciţiul nepedepsit al puterii. Sentimentul de siguranţă, de inocenţă, de lume stabilă care trăieşte sub regimul impunităţii se revelează şi în aspectul ludic al sadismului torţionarilor: unul se joacă cu cadavrele, alţii pun în scenă ceremonii profanatoare, alţii îşi obligă victimele să imite animale în schimbul hranei. Aceste manifestări ale „bucuriei jocului“ revelează însă şi regresia pe scara umanului. La fel alcoolismul multor torţionari, în special directori de închisori, gardieni, dar şi

www.ziuaconstanta.ro

anchetatori. Cu cîteva excepţii, pe care n-o să le înşir aici, nefiind în măsură, psihologia torţionarilor nu ţine de patologie. Ceva mai multe ar putea explica mediul de proveniență, precaritatea vieţii de familie: unii, destul de mulţi de altfel, sînt orfani, crescuţi de partid, în care, fragili interior, şi-au găsit un „azil narcisic“ (Verdès-Leroux).

Lipsesc aici, pentru a da o imagine completă a acestui teritoriu secret şi neverosimil pentru simţul comun, cîteva aspecte esenţiale: asistenţa medicală în închisori, viaţa fiziologică, igiena. Cei de care depindea nivelul acceptabilităţii acestora, sînt tot personaje, membri ai administraţiei închisorilor, aresturilor, spitalelor penitenciare. Iată transcrisă o fişă privind un asemenea posibil capitol referitor la hrana în închisori, care nu şi-a găsit locul în această carte:

„În una din zile ne-a dat o ciorbă cu extremităţi de picioare de porc cu păr pe ele şi intestine cu fecale, toate fierte împreună cu ceva legume. La prînz, cînd s-a servit masa, fratelui meu i-a căzut în gamelă o bucată de intestin plină cu conţinut. Pe peretele puşcăriei era scris «mănîncă, de nu te mănînc», aceasta mai mult pentru temperamentele mai sensibile care aveau un sistem nervos mai labil. Pentru a vă edifica vă voi da un exemplu. Într-o zi se serveşte la masa de prînz un singur fel. Întotdeauna în perioada de execuţie numai la muncă îţi dădea ciorbă şi felul doi. După ce se serveşte masa, pe uşiţa din uşa celulei un coleg îşi pune gamela pe mozaic şi tot învîrteşte cu lingura în ea. La un moment dat se uită la mine şi-mi zice: «Tu vezi oscioarele astea, sînt de om». Nu-mi amintesc numele, nu era om cu pregătire, dar să vedeţi la ce le mergea imaginaţia! Erau oase din carp şi tars (de la mînă sau picioare) şi ele sînt mai mici şi rotunde ca la animale. Am căutat să-l îmbărbătez, să-l combat, dar era foarte reţinut şi îngîndurat.

(…) În 1958 la Gherla – dimineaţa surogatul de cafea cu o bucăţică de pîine de 60 de grame. La prînz primeai o bucată de turtoi lată de patru centimetri, lungă de 13 centimetri şi groasă de patru centimetri. Jumătate îl foloseai la prînz, iar jumătate seara. Cartofii şi fasolea în special se dădeau cînd predomina caşexia, să nu murim în bloc, iar varza sărată era alimentaţia de căpătîi. (…)

Turtoriul pe care ni-l dădeau era cu nisip fin. Cum scara de duritate a nisipului este aproape de diamant, vă daţi seama ce efect are asupra smalţului pe care-l sparge. După primele ronţăieli, mi-am dat seama ce urmăresc şi n-am mai mîncat turtoi. Ce făceam? Cum mîncarea ne-o dădeau fierbinte să ne ardem gura uneori... eu jumătatea de turtoi o puneam în ciorbă ruptă mărunt şi după ce se înmuia, mîncam fără să strîng dinţii.“ (Augustin Neamţu, pp. 31, 32, 36).

Cîteva explicaţii pentru a preîntîmpina unele eventuale nedumeriri.

www.ziuaconstanta.ro

Prezenţa în lexicon a cîtorva medici ar putea părea abuzivă.

Cum atribuţiile medicilor militari angajaţi la Securitate erau pretutindeni aceleaşi, foştii deţinuţi nu i-au consemnat decît pe aceia care s-au remarcat prin comportamente deosebite. Deşi aceste atribuţii în ele însele erau „deosebite“: medicul Securităţii avea sarcina de a aviza sau a opri tortura, prevenind moartea victimei înainte de încheierea anchetei, semna, dacă accidentul survenea totuşi, actul de deces, desigur fals în această circumstanţă, constata moartea celor executaţi şi semna procesul-verbal, administra, în principiu, medicamente şi acorda asistenţă medicală celor traumatizaţi, răniţi sau bolnavi.

În tot cazul fără a participa efectiv la şedinţele de tortură, medicii MAI erau consultaţi de torţionari în legătură cu capacitatea victimelor de a suporta bătăile, lipsa de somn în cazul anchetelor continue, ori poziţia de atîrnare cu capul în jos, şocurile electrice, leşinul. Uneori ei chiar participau. Pentru această ipotetică istorie a infamiei naţionale mă interesează în special aceştia, deşi, încă o dată, ca rol, ca funcţie. Voi spune de altfel că dintre cele 305 cadre cîte a angajat la înfiinţarea ei în 1948, la 30 august, Direcţia Regională Bucureşti a Securităţii Poporului, care cuprindea: 5 ofiţeri superiori, 112 ofiţeri inferiori, 188 subofiţeri, plutonieri-majori, plutonieri, sergenţi-majori şi sergenţi (conform organigramei publicate de Cezar Zugravu în *Analele Sighet*, 8), figura un singur medic; ceilalţi au fost încadraţi pe parcurs. Rolul lor de a aviza tortura a rămas permanent în vigoare. Iată, ajunşi în acest punct, o indirectă enumerare a metodelor de tortură din epocă, datorată aceluiaşi memorialist: „Din această puzderie de locotenenţi, sublocotenenţi şi subofiţeri securişti ai anului 1948, se vor recruta coloneii şi generalii de Securitate de pe timpul lui Ceauşescu, care nu vor mai bate la tălpi, la testicule, nu vor mai smulge unghiile de la mîini şi de la picioare şi nici nu vor mai face anchete cu pisici nervoase băgate sub cămaşa celui anchetat, ci vor folosi metode mai tehnice, mai avansate şi mai productive de interogare. După ce se vor plictisi de anchete, securiştii, acum cu experienţă, vor invada întreprinderile de comerţexterior, ambasadele RSR, asociaţiile de promovare a intereselor culturale şi de imagine în străinătate.“

Se poate naşte întrebarea ce caută aici un Velniciuc, sau un Blăjiuţ Mihai, oameni care nu au dat în viaţa lor o palmă. Răspunsul cel mai simplu este că ei apar consemnaţi în memoriile foştilor deţinuţi politici. Pe Velniciuc, Ioanid îl prezintă ca pe un ins conştiincios, ambiţios, hotărît să se pună în valoare şi să se realizeze profesional. Descris astfel, el este prototipul anchetatorului „fals serafic“ din bestiarul Ruxandrei Cesereanu, căruia, pentru a-i rezista,

www.ziuaconstanta.ro

anchetatul avea nevoie de serios antrenament moral, fiindcă „mimînd bunăvoinţa, el urmăreşte *reeducarea* pe cale orală“, adică distrugerea psihică, nu doar fizică. Subtil, intelectualizat, perfid, din cei care fac cuplu cu anchetatul, atunci cînd acesta este nesigur interior, el seamănă cu anchetatorul medieval. Îndrăgostit de textul „legii“, de cazuistică, de adevărul lui unic, este, cu expresia lui Steinhardt, „un stilist periculos“. Citit cu atenţie, nici Grenadă (Gheorghe Vasile), al lui Paul Goma, nu este un torţionar propriu-zis. Felul în care-i smulge disidentului declaraţia de căinţă este de o violenţă extremă, şi nici o violenţă fizică nu pare să-l fi durut mai tare pe acesta.

Se poate întreba cineva ce caută aici un Pavel Ştefan sau un Constantin Doncea. Fără îndoială un torţionar şi el, cum se va vedea, Pavel Ştefan pare unul destul de neconvenţional. Este mai degrabă unul modern, ca să împrumutăm sugestia lui Michel Foucault: nu un anatomist al suferinţei, ci un fanatic rece al puterii, acţionînd asupra sufletului, pe care-l transformă şi apoi îl ucide. De două ori neconvenţional, fostul deputat comunist de Vlaşca este un torţionar travestit într-un agent al binelui, într-un vindecător de suflete, ca medicii, preoţii şi alţi tehnicieni din spaţiul concentraţionar.

Raporturile unui Doncea cu tinerii vagabonzi din trupele de asalt de la alegeri sînt acelea între unealtă şi autor moral (cuplul clasic consacrat de Dostoievski în Smerdiakov–Ivan Karamazov) şi ridică problema unui alt tip de responsabilitate şi de situarea într-o altă clasă, cea a „criminalilor de birou“.

S-ar putea întreba cineva ce caută un Ion Nistor într-o asemenea companie, numai pentru vina de a se fi instalat în casa cuiva. Cazul lui are o mare putere de caracterizare pentru regim şi gradul lui de ilegitimitate. Amestec de justificare ideologică şi de interes imediat, cele mai multe acte ale regimului, mai ales la începuturile lui, au constat în furt, rapt, violenţă. Din casele celor arestaţi şi ucişi s-au confiscat tablouri, covoare, mobile, care după întocmirea unor documente pur formale au trecut în posesia nou-veniţilor, distribuindu-se ierarhic. Sesizat o dată de însuşi Teohari Georgescu, cu privire la soarta unui arestat, căruia nu i s-a găsit, nici ulterior, vreo vină, Pantelimon Bodnarenco (Pantiuşa) i-a adresat acestuia remarca cinică: „Cîţi n-am arestat noi fiindcă aveam nevoie de casa lor.“ (*Arhivele totalitarismului*, nr. 21)

Nici Ecaterinei Bălăcioiu-Lovinescu, ucisă în închisoare prin neacordarea de asistenţă medicală, nu i se putuseră stabili decît vinovăţii imaginare, locuinţa ei, rîvnită de mulţi ani, fiind ocupată imediat după condamnarea ei definitivă de un procuror militar.

Numărul mai mic de torţionari inventariaţi pentru anii 1965–1989 poate acredita opinia,

www.ziuaconstanta.ro

falsă, că rolul represiunii scăzuse în vremea lui Ceauşescu.

Anchetatorii de Securitate din ultima etapă a regimului Ceauşescu îşi schimbaseră desigur, întrucîtva, metodele şi stilul, ca urmare a modificării raportului între constrîngere şi propagandă şi a transformării „războiului rece“ în „coexistenţă paşnică“. Una dintre schimbările semnificative este alternarea brutalităţilor directe asupra celor anchetaţi cu tortura aplicată de profesionişti calificaţi la locul de muncă, îndeobşte deţinuţi de drept comun, într-o proporţie mai mare ca în anii ’50. Conştiinţa perenităţii regimului se fisurase, o bănuială de ilegitimitate dă activităţii represive un caracter conspirativ şi atent la aparenţa juridică. Această schimbare e însoţită de transformarea corespunzătoare a delictului politic într-unul de drept comun. Şi lui Gheorghe Ursu, şi lui Dorin Tudoran (1985) (v. *Nelega*), şi lui Mihai Creangă şi Petre Mihai Băcanu (v. *Burloi*) anchetatorii lor le-au spus că „nu au nevoie de eroi“, şi le-au întocmit dosare de drept comun. Să notăm că tentativa a fost abandonată în cazul Doinei Cornea.

O categorie aparte în mecanismul greoi al represiunii comuniste o constituie securiştii proveniţi din infractori de drept comun. Ascensiunea acestora din urmă reprezenta uneori răsplata pentru serviciile făcute cîndva ilegaliştilor, în închisori sau în afara lor, firește atunci cînd ilegaliştii respectivi nu erau ei înşişi foşti infractori, atraşi la comunism de foarte tineri. Am ţinut să ilustrez această categorie dintr-un motiv foarte întemeiat: asupra „potenţialului revoluţionar“ al delincvenţilor, spărgători, hoţi, criminali, însuşi Lenin atrăsese atenţia. El îi numea admirativ „aceşti revoluţionari înnăscuţi“, şi exemplul cel mai ilustru este legendarul Kamo, tovarăş al lui Stalin, faimos spărgător de bănci şi ucigaş în beneficiul partidului (vezi *Stalin*, de Boris Souvarine). Ceauşescu însuşi fusese infractor, ca şi Sami Şaraga, consilierul lui Dej, spre a nu-i numi decît pe aceştia. Mitică Jidic, Sile Constantinescu, FranţŢandără nu trecuseră ca ei în aparatul de partid, ci rămăseseră în poliţia politică, cel din urmă „acoperit“ sub masca de nebun, sau de deţinut de drept comun.

Sînt cititori care, invocînd „dreptul la imagine“, se vor întreba ce caută aici avatarurile postdecembriste ale personajelor: un fost director de închisoare şi inspector în Ministerul de Interne, întreţinînd în presa naţionalistă imaginea unei securităţi româneşti inocente, asasinii lui Gheorghe Ursu în staful băncilor şi în miezul scandalului FNI, izbucnit la zece ani după pretinsa demantelare a aparatului represiv, un reeducator ameninţîndu-i în scrisori deschise pe foştii deţinuţi politici, un procuror al Doinei Cornea lansîndu-şi o carte sub patronajul Alianţei Civice din Cluj etc., alţii, destul de numeroşi, publicînd texte memorialistice, ilustrînd cel mult imaginea

www.ziuaconstanta.ro

de sine a temnicerului-călău, nu însă, fie şi în ipostază de *altera pars*, o viziune asupra faptelor aşa cum s-au petrecut ele. Am considerat că aceste scurte trimiteri întregesc aspectul de cosmoid, cu nucleul în gulag, în centrele represiunii, dar întinzîndu-şi suprafaţa asupra ţării întregi, şi dau cititorului totodată sugestii despre lumea amestecată postrevoluţionară, explicîndu-i-o măcar parţial.

Acelaşi lucru pentru opţiunea de a consemna emigrările, la un moment dat, şi alte avataruri postrevoluţionare: decorări, recompense, activitatea în partide etc.

O menţiune specială cred că se cuvine supranumelor. Ca toate apelativele, şi poreclele date gardienilor, anchetatorilor, directorilor de închisori, deşi stigmatizante în intenţia deţinuţilor, reprezentau de cele mai multe ori pentru beneficiarii lor un motiv de mîndrie. Că erau numiţi „Hercule“ sau „Tămîie“ sau „Călăul“, porecla era resimţită ca un certificat de competenţă şi eficacitate profesională, dar acceptarea ei bucuroasă dovedeşte în acelaşi timp că beneficiarul respectiv credea în îndreptăţirea funcţiei lui, se socotea, alături de comanditarii lui, „în sensul istoriei“.

Fiindcă ne aflăm aici, trebuie să spun că unii dintre torţionari au trebuit înregistraţi, deşi nu li se cunoştea decît numele. Am considerat că, atunci cînd apare în două sau mai multe mărturii, este bine să nu-l omit, precaritatea informaţiei fiind semnificativă în două privinţe: pe de o parte, conspirativitatea absolută a actului represiv, iar pe de altă parte opacitatea după 1989 a arhivelor. Dacă moartea însăşi a unui arestat constituia un secret de stat – nerevelat familiei vreme de 30 de ani —, cu atît mai mult numele celor care anchetau şi torturau, acoperind supliciatului capul cu zeghea pentru a nu fi recunoscuţi, se află de către deţinuţi după mari eforturi, uneori detectivistice, confruntînd semnalmente, numele scăpat întîmplător, semne particulare, ticuri verbale. La fel, dacă dreptul la imagine îi apără indirect pe foştii torţionari de expulzarea din locuinţele abuziv ocupate, cu atît mai mult ele ţin ferecate dosarele care atestă fie şi indirect, confruntate cu depoziţiile victimelor, crimele lor. Deşi postrevoluţionară, această opacitate merge în prelungirea conspirativităţii actului represiv, alcătuind una şi aceeaşi realitate.

N-am specificat originea etnică chiar dacă am cunoscut-o şi era alta decît română decît în rare cazuri. Deşi naţionalitatea face parte din învelişurile sinelui nostru, şi ne caracterizează, ca apartenenţă culturală: este bunăoară semnificativ pentru primitivismul gulagului românesc faptul că doar aici s-a interzis cartea, creionul, cuvîntul scris şi se pedepsea cu asprime orice activitate

www.ziuaconstanta.ro

spirituală. Este în tot cazul o informaţie peste care nu se poate trece, aşa cum e semnificativ că execuţiile în gulagul bulgăresc se făceau cu parul, iar în cel iugoslav supliciaţii erau sfîşiaţi de cîini. Găgăuz, sas, lipovean, constituie cu toate acestea o trăsătură fără legătură cu calitatea de torţionar, şi deşi întregeşte portretul unui om care n-a fost doar torţionar, am preferat să n-o menţionez.

Este de menţionat că unele episoade, relatate tocmai de aceea *in extenso*, întregesc nu doar un portret, ci chiar un portret colectiv, dacă nu întreg sistemul.

Episodul bătăii de Crăciun, administrată de directorul Tudoran, comparat cu istoria uciderii lui Alexa Bel, cu debutul *reeducării*, de la Piteşti, sau chiar cu ceremoniile blasfematorii de Paşte din aceeaşi închisoare, este interesant şi caracteristic: ca şi aceste episoade sîngeroase, asasinate, am zice ritualice, se comit de organele represiunii comuniste, în zile de sărbători creştine, ca şi cum sadismul ar urma cine ştie ce pulsiuni luciferice, scăpînd conştiinţei agenţilor lui, victime paradoxale ale propriului satanism, dar ca şi cum ar avea legătură şi cu religiozitatea superficială a românilor.

Pe de altă parte, asumînd tot ce este de asumat, iar materialul uman oferit aici este supraabundent, fără a se sublinia că regimul comunist a fost în România un regim de ocupaţie nu s-ar putea înţelege cum a ajuns acesta la putere, cu un partid de 900 de oameni. În aceeaşi perioadă în Ungaria erau 30 000 – recensămînt din 1944; în Polonia 800 – în 1947; în Cehoslovacia – 80 000, în 1936; în Iugoslavia 15 000 – în 1941 iar în Bulgaria 10 000 – în 1941 (*Arhivele totalitarismului*, anul V, nr.21).

Fără ca specificul lucrării să ne permită a dezvolta suficient acest aspect, trebuie să observ că unele traiectorii sînt emblematice pentru întregul sistem, bunăoară cea a lui FranţŢandără.

Din dezvăluirile lui rezultă o imagine terifiantă — neverosimilă, dacă n-ar fi autentificată de documente şi de cei care au cunoscut mecanismele terorii în calitate de victime — a aparatului represiv comunist. Traiectoria lui, începută ca infractor de drept comun, autor al unor delicte minore, furturi, încăierări, bătăi, şi încheiată cu asasinarea a o sută de oameni („trebuie să fi fost vreo sută, numai la mine“) este totuşi tipică şi emblematică. În mărturisirea lui („*Drumul Damascului, Spovedania unui fost torţionar*“) defilează figuri chiar mai sinistre, ca Marin Stănciugel, Nicolschi, Gheorghe Crăciun, Marin Constantinescu, Alexandru Drăghici.

Aflăm de aici că torţionarului i se inculca sentimentul că misiunea lui e una de cea mai mare răspundere. Fidelitatea absolută faţă de regimul comunist, obţinută fie prin privilegii, fie, de

www.ziuaconstanta.ro

cele mai multe ori, prin absolvirea de crimă inițială, fie și prin una și prin cealaltă, era de fapt garantată deja prin acest procedeu insidios. Mult mai profund și mai definitiv decît „ce au făcut epoleții din om“ este ceea ce a făcut această terapie savantă de reconstituire a stimei de sine. Mulți dintre directorii de închisori, gardieni, șefi ai aparatului represiv fuseseră ei înșiși la origine criminali de drept comun, ca celebrul Sile Constantinescu, faimos asasin al ambilor părinți, în perioada interbelică, devenit pentru o vreme chiar director la Aiud. Sau ca faimosul Blazian, ucigaș sadic al propriei logodnice, devenit sanitar la Canal. Reabilitarea aceasta, prin misiuni importante, suscita, drept reacție afectivă, recunoștință și încredere, măcar la cei foarte tineri.

Mulți dintre reprezentanții trimiși peste granită de România comunistă erau asemenea criminali, care nu făceau decît să-și îndeplinească, sub acoperire diplomatică, misiunile „speciale“ (vezi pe această temă cartea lui Pavel Sudoplatov, șef al „misiunilor speciale“ al poliției politice a lui Stalin, însărcinat de acesta cu uciderea lui Troțki).

Între lumea torționarilor și cea a șefilor partidului comunist nu a existat nici o discontinuitate, mulți dintre aceștia provenind de altfel ei înșiși din foști infractori și luînd împreună startul carierei. Îndemnurile de a ucide erau exprese, consemnul fiind secretul absolut („Ni s-a cerut fără sînge, fără sînge“, spune fostul torționar într-o declarație televizată). Nimeni nu interzicea acestor stăpîni ai închisorilor, aresturilor, birourilor de anchetă, să ucidă și din proprie inițiativă. Diferența dintre crima ideologică, de partid și de stat, și crima de drept comun, asasinatul în numele partidului și asasinatul în nume propriu, era nesemnificativă. Tentativa cercetătorilor de a afla astăzi numărul real al victimelor este practic sortită eșecului. Nimeni nu a consemnat vreodată în statistici acest număr, iar dacă statistici referitoare la unele categorii de decese au existat, sporadic, ele au fost distruse cu grijă. Posibilitatea „defecțiunii“ vreunei unelte era eliminată printr-o strategie pe cît de naivă, pe atît de diabolică: nebunia atestată a celui care, o dată trecut dincolo de ușile laboratoarelor secrete, ar încerca să vorbească.

Este principalul și ultimul motiv pentru care cartea de față nu se putea rezuma la o listă, fie și incompletă de torționari propriu-ziși.

Pe autorii subînțeleși și notorii ai dezastrului uman rezultat din aceste pagini am optat să nu-i înregistrez. Este o opțiune care poate crea în cititor frustrare și nemulțumire. Dacă infernul ar exista, s-ar putea spune, în cea mai adîncă bolgie a lui ar sta poate nume nepomenite aici: Gheorghiu-Dej, Iosif Chișinevschi, Gheorghe Apostol, Miron Constantinescu, Chivu Stoica, Vasile Luca, Constantin Pîrvulescu, Dumitru Coliu, Leonte Răutu, Valter Roman, Silviu Brucan,

www.ziuaconstanta.ro

Dumitru Popescu, Nicolae Ceauşescu.

Voi încerca să argumentez opţiunea: deşi îndrumarea de către ei a crimei era atunci tot atît de secretă pe cît de secret era numele uneltelor lor, iar memoriile lor postrevoluţionare abundă în idilisme, în omisiuni, în falsuri, am socotit pe de o parte că nu există riscul de a fi uitaţi. Biografiile acestor industriaşi ai crimei, ieşiţi unii din testamentul lui Neceaev, pot fi găsite, fie şi falsificat, în dicţionare, dar şi în lucrări oneste, ca ale lui Vladimir Tismăneanu.

Am vrut apoi să rămîn consecventă cu proiectul: o lucrare literară făcută din bucăţi asamblate de real.

Cum există însă riscul de a se acredita ideea că falimentul actual este altceva decît *au vrut* şi au sperat ei, şi să rămînă în memorie cu chipul radios şi benign pe care-l arătau lumii, în portretele oficiale, şi nu cu acela de îndrumători îndeaproape întru crimă şi teroare, iată o mostră de şedinţă de Birou Politic al CC al PCR avînd ca temă această îndrumare. E vorba de şedinţa din 2 septembrie 1953, privitoare la măsurile de luat în legătură cu un nou eşalon de duşmani de clasă, în care Dej spune:

„Sînt cîteva procese de agenturi imperialiste care urmează să fie terminate (…).

Toţi merită, pe baza legilor Republicii noastre, să fie împuşcaţi, dar întrucît sînt prea mulţi şi ar putea să arate a un fel de măcelărire, va trebui să le administrăm pedepsele la închisoare, numai în cazuri excepţionale (…) să fie condamnaţi la moarte.

Tov. Chişinevschi:

Unde e vorba de teroare…

Tov. Gheorghiu Dej:

Nu numai teroare. Sînt unii dintre ei care au făcut lucruri grozave, au vîndut inamicului secrete de stat foarte serioase. Deci unii dintre ei trebuie condamnaţi la moarte. Eu spun că aproape toţi merită acest lucru, dar este o masă de oameni, nu poţi să-i condamni pe toţi.

Tov.Miron Constantinescu.

Pe conducători.

Tov. Petru Borilă:

Doi–trei în fiecare proces, altfel îi încurajăm.

Miron Constantinescu:

Cei care au activizat şi pe alţii.

Tov. Gheorghiu Dej:

www.ziuaconstanta.ro

De acord cu propunerea.“

În legătură cu partizanii capturaţi în munţi:

„Tov. Gheorghiu-Dej (…) Aici nu este vorba de a-i condamna la pedepse diferite. Aici trebuie mers la o singură pedeapsă: împuşcarea. Şi un număr din acei care au dat adăpost, la fel, deci să împărtăşească aceeaşi soartă. (…) Noi nu putem să spunem populaţiei: dar acesta e un prilej foarte bun să le arătăm indirect, să le treacă pofta că dacă ei vor da adăpost sau dacă-i văd şi nu aduc la cunoştinţa autorităţilor, vor fi nimiciţi.“ În continuare Dej conchide că asta va arăta şi străinătăţii că „regimul nostru, deşi nu este URSS, nici aici nu s-au putut menţine bandiţii un timp cît de cît important“. (apud *Analele Sighet*, 7, 288)

Cartea de faţă este de fapt o incursiune în „laboratoarele secrete“ ale comunismului românesc, locuri ascunse unde, prin intermediul protagoniştilor nevăzuţi, s-a fabricat *omul nou* şi unde *omul vechi*, refractar sau rezistent la această metamorfoză era sortit să dispară. Ea propune materialul faptic necesar pentru scrierea unei alte istorii recente a României, un material mai elocvent decît cel furnizat de documentele oficiale, de personajele ei principale, oamenii politici, sau de memoriile acestora, oricît de sincere, mai elocventă chiar decît cea rezultînd din studierea documentelor de arhivă cele mai secrete privind intenţiile şi aspiraţiile politice ale comuniştilor.

Aceasta fiindcă este o descriere a *mijloacelor* prin care s-a realizat *scopul*: cea mai bună şi mai dreaptă dintre societăţi, societatea fără clase, adică o non-societate.

Ea nu se dedică decît fostelor victime. Numai lor avem a le da socoteala.

Tot lor li se cuvin mulţumirile mele, după cum urmează:

Asociaţiilor Foştilor Deţinuţi Politici din filialele judeţene, în special Constanţa, Craiova, Ploieşti, Cluj, Iaşi, Suceava, Bucureşti, ca şi personal, domnilor Fronea Bădulescu, Gheorghe Andreica, Nicu Ioniţă, Cezar Zugravu, Cicerone Ioniţoiu.

Aceleaşi mulţumiri, doamnei Lelia Trocan, doamnei Monica Macovei şi dlui procuror Dan Voinea; Laviniei Betea, Frusinicăi Moraru şi lui Cătălin Strat pentru cercetarea în arhive şi materialele puse la dispoziţie; dnei Ana Blandiana şi dlui Romulus Rusan, care mi-au dat posibilitatea să întîlnesc anual la Sighet un număr de foşti deţinuţi politici şi de cercetători, cu care am putut discuta, completînd, confruntînd şi clarificînd informaţiile deţinute; tuturor autorilor de scrieri memorialistice care mi-au încredinţat manuscrise înainte de publicare şi mi-au dat voie să le folosesc drept surse de documentare: Augustin Neamţu, Vasile Scutăreanu, Mircea Stănescu, Petronela Negoşanu, Ioan Opriş etc.

www.ziuaconstanta.ro

Dnei Monica Lovinescu şi dlui Virgil Ierunca, pentru discuţiile clarificatoare.

Domnilor Florin Mătrescu şi Mihai Alexandru Popovici pentru sprijinul lor, care a permis ducerea la bun sfîrşit a acestui proiect şi publicarea lui.

Lui Vlad Russo, pentru competenţa lecturii.

www.ziuaconstanta.ro

Ababei Romică – colonel în Ministerul de Interne în 1989, comandantul Inspectoratului de Miliţie al sectorului IV al Capitalei. A participat la reprimarea manifestaţiei din seara de 21 spre 22 decembrie 1989, din Piaţa Universităţii, cînd sute de bucureşteni care protestau împotriva masacrelor de la Timişoara au fost duşi la Jilava şi bătuţi cu bestialitate. O memorabilă descriere a celor petrecute la Jilava a dat H. -R. Patapievici, care s-a aflat printre cei arestaţi. Consemnat şi în lucrarea în manuscris *Comunismul, o maşină infernală* a lui Cicerone Ioniţoiu, care cuprinde şi o listă de „criminali, schingiuitori, colaboraţionişti".

Abraham (?) – activist de partid în Judeţul Trei Scaune, secretar al plăşii Tîrgu Secuiesc în perioada primei campanii de colectivizare a agriculturii, din anul 1949–1950. A recurs la ameninţări cu pistolul, bătăi şi alte violenţe împotriva ţăranilor care refuzau să se înscrie în gospodăriile colective, împiedicîndu-l astfel pe el să cîştige întrecerea lansată între organizaţiile judeţene în această problemă.

Abramovici Marcu – anchetatorul lui Iacob Alexandru, unul dintre acuzaţii din lotul lui Vasile Luca, debarcat şi arestat în primăvara anului 1952. A.M. era la data respectivă locotenent-major. În 1959 îl regăsim anchetator la Uranus.

Abraşu (?) – angajat în Direcţia Generală a Securităţii Poporului, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de sublocotenent şi o funcţie operativă. Înainte fusese cizmar.

Acatrinei (?) – soldat în trupele de Securitate, în primii ani ai deceniului cinci. A participat la vînătoarea de partizani din munţi. L-a ucis pe Cristea Paragină, luptător în Munţii Vrancei. A ucis şi alţi partizani, pe unii schingiuindu-i cu sălbăticie. A fost recompensat băneşte, în vreme ce victima lui a mai fost o dată condamnată la moarte de către Tribunalul Poporului din Focşani.

Achim (?) – locotenent-major la Securitatea din Braşov. I-a anchetat, bătut şi torturat pe muncitorii revoltaţi în 1987. O altă mărturie precizează metodele lui: bătaia cu pumnii şi cu bastonul de cauciuc.

Adamescu Ionel – locotenent-major de Securitate la Reşiţa.

Ady Ladislau (Alexandru Mureşan) – general de Securitate, ministru adjunct de Interne între anii 1953 şi 1960. A coordonat operaţiile de întemniţare la Sighet, în primăvara anului 1950, a celor mai mulţi dintre demnitarii fostului regim. I-au trecut prin mîini 80 de miniştri şi 56 de clerici (50 dintre ei au murit în primii 5 ani în închisoarea supravegheată direct de trei dintre

www.ziuaconstanta.ro

subalternii lui din Direcţia Penitenciarelor de la Bucureşti, Ilie Bădică, Jean Baciu şi Slobodă). A supravieţuit mulţi ani căderii lui Alexandru Drăghici şi chiar celei a lui Ceauşescu, murind în aprilie 2000, într-o garsonieră de periferie, în condiţii pe care presa momentului le-a caracterizat drept „promiscue“.

Agarici (?) – brigadier la Peninsula în perioada Canalului (1949–1953). Cu puţin înainte de căderea regimului comunist, a propus unuia dintre foştii lui prizonieri, inginerul Cezar Zugravu, să-i fie informator. A ieşit la pensie cu gradul de colonel.

Aibănşut Mihai – anchetator penal de Securitate. A anchetat sub tortură pe partizanii capturaţi în lupte în Munţii Bihorului, în primul deceniu de comunism.

Aioanei Costică – subofiţer de Securitate în 1958.

Airoaie Vasile – ofiţer de Securitate, a condus trupele care i-au capturat pe luptătorii anticomunişti din Munţii Caraş-Severinului. I-a schingiuit cu o mare cruzime. A fost ulterior capturat şi executat de camarazii partizanilor, rămaşi liberi.

Albei Nicolae – angajat în Direcţia Regională a Securităţii Poporului, încă de la înfiinţarea acesteia în 30august 1948, cînd i s-a dat gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Înainte fusese muncitor.

Albon Augustin – colonel în MAI, originar din Turda. Comandant al trupelor însărcinate cu paza deţinuţilor de la Canal încă de la înfiinţarea acestora, din 1949. A fost cel care a iniţiat în toate închisorile de la Canal „stîlpul infamiei“. Deţinutul pedepsit la acest supliciu trebuia pălmuit, scuipat şi batjocorit în variate feluri de către tovarăşii lui de suferinţă, urmînd exemplul gardienilor şi al brigadierilor. Sub ordinele lui a fost prins, pus la stîlpul infamiei şi executat evadatul Ion Dumitrache, în lagărul de la Peninsula. A.A. făcuse în vechiul regim parte din Siguranţă. Deţinuţii care l-au recunoscut au trimis o scrisoare conducerii Securităţii. A ajuns astfel el însuşi în închisoare, pentru puţină vreme. Foştii deţinuţi de la Canal îşi amintesc de ticul lui verbal: „Cu gamela să săpaţi Canalul, bandiţilor!“ A omorît în bătaie, cu lopata, mai mulţi prizonieri. După o scurtă perioadă petrecutăînînchisoare(anii1955–1956), a fost trecut în rezervă, dar nu s-a mai întors în Turda, unde concetăţenii lui, informaţi asupra crimelor comise de el, ameninţaseră că-l vor omorî, ţintuindu-l cu cuţitele pe un zid. În Turda, practicase, înainte de a intra în Siguranţă, meseria de ceaprăzar, astfel încît, prin anii 1964–1965, după amnistierea deţinuţilor politici, a fost văzut lucrînd croitorie într-o cooperativă aflată pe strada Griviţa colţcu Transilvania, în Bucureşti. Şeful acelei croitorii era un anume Buia, fost deţinut politic, iar Albon era salariat. Se spune că

www.ziuaconstanta.ro

lucra pentru clienţi din rîndurile nomenclaturii de partid de al doilea şi al treilea rang. Era un om scund, solid şi taciturn, care nu vorbea despre trecutul lui. Era naşul unui alt criminal notoriu, Liviu Borcea, care trăia încă, la sfîrşitul anilor ’90, în Cluj. Documentele deţinute în 1990 de Ministerul Justiţiei (Direcţia Generală a Penitenciarelor) au mai putut furniza doar următoarele informaţii: Augustin Albon, fiul lui Ion şi al Mariei, era născut la 22.05.1910, în oraşul Turda, iar în anul 1954 era Director General al Penitenciarelor. În acelaşi an ar fi fost trecut în rezervă, din motive care nu rezultă din dosar. Tot din amintirile fostelor lui victime aflăm mai multe detalii despre debarcarea lui certă. Iată cum povestesc acestea că s-au întîmplat lucrurile cu dizgraţia fostului colonel Augustin Albon: „şeful său direct, ministrul de interne Alexandru Drăghici, i-a pus în mînă un plic sigilat cu ordinul să-l ducă la Jilava şi să-l predea maiorului Ciachi care era atunci comandantul închisorii. Dispoziţia era ca acest plic să fie desigilat de Ion Ciachi în faţa întregului personal securistic al închisorii. Albon şi-a îndeplinit misiunea şi Ciachi a executat ordinul. Stupoare! Ordinul lui Drăghici era să-l deposedeze imediat pe Albon de însemnele lui de securist şi să-l încarcereze la Jilava. Ţiganul Ivănică s-a şi executat.“ După informaţiile deţinute de Banu Rădulescu, Albon ar fi primit 25 de ani de închisoare, din care a executat doar cîţiva, ulterior devenind nu croitor simplu, ci inspector-şef de croitori în cadrul Centrocoop.

Albu (?) – anchetator de Securitate, în Bucureşti, în anii 1958–1960. Le-a anchetat la Malmaison pe Varvara Florea şi Ecaterina Bălăcioiu- Lovinescu. Pe prima dintre ele a lovit-o peste ureche, făcînd-o să-şi piardă momentan auzul.

Aldea Petre – angajat în DRSP, încă de la înfiinţarea Securităţii în 30august 1948, cînd i s-a dat gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Înainte fusese muncitor.

Aldescu Grigore – fost mecanic de locomotivă la Turnu Severin. A promovat pînă la gradul de colonel şi comandant al Securităţii din acelaşi oraş. Apare şi în lista de „criminali, schingiuitori, colaboraţionişti“ a lui Cicerone Ioniţoiu, care precizează: „A chinuit destul, după care a ajuns în DIE, cu misiuni speciale în Japonia şi USA, acoperit cu funcţie diplomatică.“ În serviciile de securitate de inspiraţie sovietică, prin sintagma „misiuni speciale“ se înţeleg îndeobşte „asasinate politice“.

Alecu Constantin – locotenent de Securitate, anchetator în Bucureşti.

Alecu Ion – locotenent de Securitate, anchetator în Bucureşti.

Alexa (?) – maior, procuror militar la Iaşi. A cerut în rechizitoriile lui pedepse grele. În 1999, era consilier al primarului Simirad, care candidase pe listele Alianţei Civice.

www.ziuaconstanta.ro

Alexandrescu Gheorghe – colonel de Securitate. A fost numit comandant al lagărului de muncă de la Capul Midia, de pe traseul Canalului Dunăre–Marea Neagră, după înlăturarea mult mai faimosului Liviu Borcea.

Alexandrescu Gheorghe – locotenent-colonel în MAI, director al închisorii de tranzit Jilava din ianuarie 1962 pînă în 1988. Apare şi în „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu.

Alexandrescu (?) – director al închisorii Gherla după Petre Goiciu. Fost învăţător. Nu bătea personal, dar încuraja bătaia de către subalterni a deţinuţilor politici.

Alexandru Alexandru – şef de serviciu în Direcţia de Cercetări Penale a Direcţiei Generale a Securităţii Poporului (DGSP), la înfiinţarea acesteia în 1948. Avea gradul de maior. Criticat de unul din şefi pentru „tergiversare şi birocraţie“, lipsuri de pe urma cărora aveau de suferit cei arestaţi. Dînd la rîndu-i socoteală „mai sus“ de inspecţiile efectuate, raportorul respectiv îşi ilustrează critica cu un exemplu: „Ca o consecinţă a sistemului birocratic şi a lipsei simţului de răspundere din sectorul de cercetări, am găsit la serviciul judeţean Fălticeni, condus de fostul maior Fucs, o grupă de copii între 12 şi 14 ani în număr de vreo 8 sau 10 arestaţi pentru că jucîndu-se la marginea unei păduri de-a bandiţii şi care aveau o ţeavă de plici (armă de salon) au format o organizaţie contrarevoluţionară. Aceştia erau arestaţi de circa 4 luni şi bătuţi pentru a da declaraţii aşa cum voia anchetatorul.“

Alexandru Cornelia – angajată în DRSP Bucureşti la înfiinţarea acesteia la 30 august 1948, cînd i s-a dat gradul de plutonier şi o funcţie operativă. Fusese înainte casnică.

Alexandru Ghiţă – locotenent-major de Securitate, în anii ’50. A participat la reprimarea rezistenţei anticomuniste din munţi. A ucis mulţi partizani din zona Munţii Făgăraşului şi ai Muscelului. A fost executat de partizani.

Alexandru Ioan – secretar de stat în Ministerul de Interne între 22ianuarie 1953 şi 11 aprilie 1960, adjunct al lui Alexandru Drăghici; le reproşa subalternilor că hrana prea bună dată deţinuţilor reprezintă o „pactizare cu duşmanul de clasă“.

Alexandru Vasile – căpitan de Securitate, ofiţer politic la Peninsula, lagăr de muncă de pe traseul Canalului, între 1957–1958 şi 1962–1963.

Alexandru (?) – ofiţer de Securitate la închisoarea de la Baia-Sprie, care-i adăpostea pe deţinuţii politici folosiţi la muncă forţată în minele de plumb, între anii 1951 şi 1952. Avea funcţia de locţiitor politic. Fiindcă protestase înaintea lui împotriva regimului de muncă exterminator, preotului Gheorghe Şerban din comuna Corbu de Jos, Constanţa, i s-a înscenat, din

www.ziuaconstanta.ro

ordinul lui, o tentativă de evadare în urma căreia a fost ucis. Înlăturarea celor susceptibili de a deveni printre deţinuţi lideri de opinie, care îndemnau la nesupunere, era mai degrabă regula decît excepţia în toate închisorile comuniste.

Alexe Ion – căpitan de Securitate în anul 1989, anchetator în Bucureşti.

Alexie Ştefan –n. 20 ianuarie 1934, în comuna Podari, judeţul Dolj. Intrat însecuriatte îmn 1959, este în 1969 maior, adjunct al şefului serviciului I al secvurităţii din Dolju. Comandant al Securităţii Dolj în 1981, cu gradul de colonel Avansat în 30 decembrie 1982 la gradul de general maior.. Este secretar de stat în Ministerul de Interne între 14 mai 1985 şi 22 decembrie 1989, conform unui document din arhiva PCR, nedatat şi nesemnat.Alte documente îl consemnează ncu funcţia de secretar de stat din 8 mai acelaşi an. După revoluţie, om de afaceri, consilier al lui CSorin ovidiu Vântu.

Alexoaie (?) – maior, adjunctul comandantului Securităţii din Bîrlad.

Aliman Alexandru – locotenent-colonel de Securitate în anul 1970, anchetator în Bucureşti. Apare în lista de „criminali, schingiuitori, colaboraţionişti“ a lui Cicerone Ioniţoiu.

Alimănescu (?) – fost delincvent, integrat ca ofiţer de Securitate şi folosit ca „ghid“ pentru depistarea adăposturilor partizanilor, de către miliţienii din comuna Şovarna, judeţul Mehedinţi. Pentru a-l determina pe partizanul Ursunoiu să se predea, aceştia îi spînzură, împreună cu alţi securişti, fetiţa.

Amariei (?) – sublocotenent, torţionar al deţinuţilor de la Jilava.

Ambrus Kolosek – căpitan de Securitate la Braşov. Prezent în nenumărate mărturii de închisoare şi în rapoarte ale Securităţii. Coordonator al acţiunilor de capturare a partizanilor din munţi în primul deceniu de comunism.

Anastasiu Gabriel – colonel de Securitate în Direcţia I, în decembrie 1989. A participat la represiunea de la Timişoara.

Anchescu Ion – locotenent de Securitate în anii ’50. A participat la prigoana împotriva partizanilor din Munţii Semenicului.

Andone (?) – sergent-major la colonia Salcia în 1959. „Al doilea mare bătăuş al acestei odioase colonii de exterminare era sergent-major Andone. O brută cu cap şi chip lombrozian, demonstra zilnic ultimele tehnici de tortură, aplicate atît cu mîinile, cît şi cu picioarele, cînd căuta să te lovească la testicule, dar şi cu cei doi cîini-lup, dresaţi să muşte“ (Dr. Constantin Trifan, „La Salcia – colonia morţii – am făcut chirurgie cu un cuţit de cizmărie“, *Memoria*, nr. 18).

www.ziuaconstanta.ro

Andreescu Mihai – în 1952 era şef de serviciu în cadrul direcţiei a IV-a la contrasabotaj. Conducea serviciile de contrasabotaj şi finanţe-bănci şi agricultură» A făcut parte din secreatriatul grupului de ancehtă de la Canal În 1968, era maior în rezervă şi domicilia în Bucureşti. Trebuia să întocmeasvă sinteza informatică zilnică asupra rezultatelor anchetei, care se expedia cu avionul la bucureşti, în fiecare seară. D-49-1, 113.

Andreescu Matusei (Matusievici Nathan) – şef de birou în DGSP la înfiinţarea acesteia în august 1948. Se va ocupa, în serviciul Anchete Penale, de „problema legionară". De origine muncitorească, deşi avansat la gradul de maior, avea, spune şeful lui, Tudor Dincă, „mari probleme cu ortografia şi scria groaznic". Nu ştim dacă este unul şi acelaşi cu un Andreescu, anchetator în procesul de la Canal din august–septembrie 1952 şi care în anul 1968, cînd s-a rejudecat procesul, era maior în rezervă.

Andrei Olimpiu – angajat la Direcţia Regională Bucureşti a Securităţii Poporului, la înfiinţarea acesteia în 30 august 1948. I s-a dat gradul de locotenent şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte ajustor.

Andrei (?) – maior, comandant al lagărului de la Grădina, de pe braţul Măcin din Deltă, unul din lagărele cele mai insalubre, unde, la sfîrşitul deceniului cinci, bîntuia febra tifoidă. Consemnat de Cicerone Ioniţoiu în lista lui de „criminali, schingiuitori, colaboraţionişti", cu precizarea „sărea cu calul pe deţinuţi".

Andrei (?) – maior, evocat de acelaşi memorialist, în altă poziţie din aceeaşi listă: „Andrei, maior bestie, care a schingiuit pînă la moarte pe un student", pe nume Petre Villa, participant în primii ani ai regimului la lupta anticomunistă. După asasinat, care s-a petrecut în august 1948, maiorul Andrei şi-a aruncat victima de la etajul IV al Ministerului de Interne, pentru a înscena o sinucidere.

Andronic Vasile – căpitan de Securitate la Iaşi, unde trăieşte şi azi. A „răspuns" de Facultatea de Medicină.

Angelescu Vasile – anchetator principal al lotului de la Canal, lucrînd în colaborare strînsă cu Mişu Dulgheru, coordonator al echipei de anchetatori, însărcinat să transmită acestora instrucţiunile de la Bucureşti ale partidului. În 1951, cînd venea în controale pe Canal, ameninţînd şi interpretînd orice neregulă observată drept tentativă de sabotaj, era sublocotenent.

Anghel Andrei – angajat în DRSP Bucureşti la înfiinţarea acesteia în 1948, 30 august. I s-a dat gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte tipograf.

www.ziuaconstanta.ro

Anghel Marin – căpitan de Securitate, din Direcţia de Cercetări Penale. La Uranus, în 1959, a fost anchetatorul mai multor acuzaţi din lotul lui Vasile Luca (Iacob Alexandru, Vijoli Aurel, Rădulescu Gheorghe, Craiu Ion) şi al lui Vasile Luca însuşi. La data respectivă, 1952, era doar locotenent. În 1960 a anchetat în lotul Noica–Pillat, pe Simina Mezincescu, pe care a torturat-o lovind-o cu capul de pereţi şi smulgîndu-i părul. A anchetat-o şi pe soţia liderului ţărănist Ion Mihalache, aflată, după încarcerarea soţului, în domiciliu obligatoriu, pe care a bătut-o sălbatic cu un baston, numai fiindcă nu a vrut să semneze o declaraţie redactată de el. Nu ştim dacă este unul şi acelaşi cu cel angajat în subordinea lui Tudor Sepeanu, director în DGSP, încă de la înfiinţarea Securităţii, cu gradul de plutonier şi funcţie operativă, şi care înainte fusese lăcătuş.

Anghel Mircea – locotenent-major, la începutul deceniului cinci. L-a anchetat pe Belu Zilber, folosind sau ordonînd mai multe feluri de torturi: trezirea bruscă din somn, ameninţarea cu închiderea într-o cameră cu guzgani înfometaţi, bătaia etc. Este unul dintre cei care au participat la represiune încă din perioada cînd rolul acesta a trecut din mîinile Siguranţei Generale, Serviciului Special de Informaţii, Jandarmeriei şi Poliţiei în cele ale Securităţii Poporului. A participat la înscenarea proceselor şi la schingiuiri împinse pînă la exterminare.

Anghel (?) – locotenent de Securitate, a arestat o mulţime de partizani, a torturat cu mîna lui pe mulţi, printre care pe Liviu Mărgineanu. L-a împuşcat Gavrilă Ogoranu, cunoscut partizan din munţi, autor al unor texte memorialistice.

Anghel (?) – anchetator la Securitatea din Constanţa în anii ’50**.** Aflat pe „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu. Nu avansase pînă în 1960 decît la gradul de locotenent-major.

Anghel (?) – locotenent-major de Miliţie în Braşov, în 15 noiembrie 1987. În subsolul instituţiei pe care-o slujea, i-a maltratat cu bestialitate, alături de alţi colegi ai lui, pe care victimele n-au avut posibilitatea să-i identifice, pe manifestanţii care participaseră la revolta muncitorilor de la Întreprinderea de Autocamioane Braşov. Mutarea anchetei la Bucureşti, încă de a doua zi, ca şi destituirea unor şefi locali, a fost folosită cîţiva ani mai tîrziu de către miliţienii din localitate pentru a inventa legenda că autorităţile locale au fost blînde şi că bătăile, crîncene, au avut loc doar la Bucureşti. Mărturiile victimelor spun contrariul.

Anghelache Toma – secretar de stat în Ministerul de Interne între 27 aprilie 1959 şi 24 martie1961, conform listei anonime sustrase din arhiva CC al PCR deja citată.

Anghelescu M. Ioan – căpitan de Securitate în 1952, la Constanţa, şef al serviciului Anghete. L-a anchetat şi pe inginerul Cernătescu Petre, condamnat la moarte şi apoi la muncă

www.ziuaconstanta.ro

silnică pe viaţă în cel mai mare proces al Canalului. Ancheta, care trebuia să dovedească fapte imaginare, dinainte stabilite, a inclus toată gama de torturi cunoscute, săculeţii cu nisip, privarea de somn timp de mai mult de o săptămînă, bătaia la tălpi etc. L-a anchetat cu aceeaşi violenţă şi pe inginerul Nicolae Frangopol, judecat şi condamnat în acelaşi lot. Când este chemat să dea declaraţie, în anul 1968, nu recunoaşte că a ancehatt pe cineva din lot.

Anton Toader – fost gardian, trecut de la Siguranţă la Securitate, la Tulcea, în perioada de început a regimului.

Anton (?) – maior de Securitate, comandant o vreme al lagărului de muncă forţată de la Stoieneşti, din Balta Brăilei. A fost la un moment dat comandant şi al lagărului de la Piatra Frecăţei.

Antoniu Samuel – maior, şef de serviciu şi locţiitor al lui Mişu Dulgheru, şeful Direcţiei de Anchete Penale din Securitate, în anii ’50.

Apavaloaie Constantin – plutonier-major de Securitate. A participat la confruntările cu partizanii din grupul lui Toma Arnăuţoiu, de la poalele Făgăraşului. A fost ucis în tentativa de a o aresta la data de 19–22 iunie 1949 pe mama acestuia, „întrucît posedam informaţii că întreţine contactul şi aprovizionează pe cei de la munte“ cum precizează unul din membrii acelui comando, care povesteşte, în stilul greoi specific: „Echipa nr. 2, în drum către locuinţa lui Petre Arnăuţoiu, trecînd prin faţa casei lui Ion Arnăuţoiu (…) care lipsea de la domiciliu (fiind arestat) s-a oprit aici. (…) Plt. Apavaloaie i-a oprit (pe ceilalţi subofiţeri din echipă), spunîndu-le că el merge înăuntru pentru a vorbi cu servitoarea proprietarului care îi dădea informaţii despre fiii proprietarului, fraţii Arnăuţoiu – care sînt dispăruţi. Totuşi aceştia l-au însoţit, au intrat în curte, şi au mers la uşa din faţă unde bătînd şi nedeschizînd nimeni au trecut la uşa din dos (…) au deschis-o singuri şi au intrat în hol (…). În hol au fost atacaţi pe neaşteptate de 4 indivizi necunoscuţi, în care Plt. Maj. Apavaloaie şi Serg. Maj. Lungu au fost omorîţi (…) al treilea reuşind a ieşi (…) şi împreună cu ceilalţi (3) au părăsit curtea fugind la comandament (cca 3 Km) unde au anunţat cele întîmplate.“ (Ioana-Raluca Voicu, *Analele Sighet*, 2, p.304). Este de presupus că cei patru „indivizi necunoscuţi“ erau fraţii Arnăuţoiu şi tatăl lor, veniţi să-şi salveze mama şi soţia.

Apietroaiei Mihai – locotenent de Securitate în 1961. Consemnat pe lista de torţionari a lui Cicerone Ioniţoiu, fără altă precizare.

Apostol Ion – angajat în DRSP, Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în 1948, 30 august, cu gradul de plutonier-major şi funcţia de şef probleme. Înainte fusese muncitor.

www.ziuaconstanta.ro

Apostol (?) – comandant al lagărului de la Ghencea în anii 1952–1953. Fusese înainte muncitor textilist. A ieşit din Securitate, devenind vînzător la raionul de stofe al magazinului Romarta din Bucureşti.

Apostolache (?) – căpitan de Securitate, la Braşov, în noiembrie 1987, a participat la ancheta extrem de dură şi la maltratarea muncitorilor revoltaţi de la „Steagul Roşu".

Aramă Ion – şeful Securităţii din Galaţi în iarna anului 1957, cînd a avut loc răzmeriţa ţăranilor din Vadul Roşca, supuşi unei a doua tentative de colectivizare forţată. Revolta ţăranilor a fost urmată de un adevărat măcel. Anchetator şi schingiuitor al partizanilor din munţii Vrancei. A anchetat grupurile din judeţul Neamţ. Ar fi murit la Piatra Neamţ. Apare şi în lista de „criminali, schingiuitori, colaboraţionişti" a lui Cicerone Ioniţoiu. Este posibil să fie unul şi acelaşi cu un Aramă, căpitan, consemnat de Cicerone Ioaniţoiu, ca diferit de primul şi identificat ca funcţionînd la Roman şi cu un al treilea AramăI., tot căpitan, funcţionînd la Piatra Neamţ.

Arambaşu Vasile – plutonier-major de Securitate la Reşiţa.

Aranici Pavel – comandant al trupelor de Securitate, adjunct al generalului Băjenaru (şeful operaţional pe regiunea Caransebeş al Comandamentului Unic constituit de Pantelimon Bodnarenco, zis Pantiuşa, pentru lichidarea rezistenţei din munţi). În 1952 este colonel şi şef al biroului special înfiinţat pentru lichidarea grupurilor de „bandiţi", aflat în subordinea directă a lui Alexandru Drăghici, ministrul Securităţii Statului. A creat reţele de informatori foarte numeroase, racolate de prin satele de la poalele Făgăraşului. Alte metode ale lui, mai puţin rafinate: înconjurarea munţilor, nu cu unul, ci cu două–trei cercuri de soldaţi; infiltrarea, formarea grupurilor false de partizani, arestarea familiei şi schingiuirea ei, cîinii dresaţi („camioane pline cu buldogi, mopşi şi mai apoi alsacieni, haite întregi cărora le dădeau drumul în munţi"). A fost secretar de stat în Ministerul de Interne între 27ianuarie 1961 şi 11 iunie 1963.

Arbore Valeria – plutonier-major, angajată printre primii în Direcţia Generală a Securităţii Poporului, în regionala Bucureşti. Fostă studentă. I s-a încredinţat o funcţie operativă.

Arcuş (?) – comandantul coloniei de muncă forţată din punctul Castelu de pe traseul Canalului. „Comandantul lagărului, numit Arcuş a hotărît că «el nu poate hrăni trîntori» şi a desemnat o comisie alcătuită din trei persoane, din care făceam şi eu parte, condusă de către un fost gazetar numit Drăgşăneanu, care îi indica, în fiecare dimineaţă, pe cei apţi de muncă." (Dr.Ion Jovin, „Mărturia mea, medicul lui Iuliu Maniu", *Memoria*, nr. 3, p. 45.)

Ardelean Horia – doctor, şef al secţiei de bărbaţi de la spitalul de psihiatrie „Dr. Petru

www.ziuaconstanta.ro

Groza“, din oraşul cu acelaşi nume din judeţul Bihor, spital aflat sub patronajul Ministerului de Interne şi unde în anii lui Ceauşescu au fost internaţi, „într-o totală ignorare a normelor medicale şi de igienă şi supuşi tratamentelor psihiatrice“, numeroşi disidenţi.

Ardeleanu (?) – gardian la închisoarea din Aiud, între 1950–1964, „unul din marii criminali din acea închisoare“.

Ardeleanu (?) – gardian, la închisoarea Tîrgu-Ocna destinată bolnavilor TBC din închisori, în timpul *reeducării*, şef de secţie.

Arghir Vasile – angajat în DRSP, la 30 august 1948, la înfiinţarea acesteia. I s-a dat gradul de sublocotenent şi o funcţie operativă. Înainte fusese tipograf.

Argintaru (?) – medic militar, angajat la Securitate, la Piatra Neamţ.

Arion (?) – locţiitor politic la Aiud, în anii ’50. Îi pedepsea frecvent pe deţinuţi cu carcera. Se afla în rivalitate cu şeful lui, directorul Dorobanţu, la fel de crud ca el, dar plăcîndu-i, fiecăruia dintre ei, să ia decizii care să anuleze pe cea luată de celălalt, se întîmpla ca alternativ să le revină rolul de binefăcător al deţinutului, eliberîndu-l bunăoară din carcera unde îl vîrîse celălalt.

Arion (?) – colonel, comandant al Securităţii la Deva, în anii ’50.

Aron Traian – locotenent-major de Securitate la Cluj. Consemnat în documentele strict secrete ale instituţiei, ca participînd, în calitate de delegat MAI, la executarea sentinţelor de condamnare la moarte în penitenciarul Gherla, în august1959.

Aronescu (?) – anchetator de Securitate în Oradea, locţiitor al comandantului, în 1948.

Artinovici Sami (Antoniu) – şef de birou în DGSP, la înfiinţarea acesteia în august 1948.

Asaftei (?) – căpitan de Securitate la Piatra Neamţîn 1970. Între 1977–1980, „se ocupa cu urmăririle şi anchetele sîngeroase“.

Asofiei (?) – originar din Borca – Neamţ. Ofiţer de Securitate la Piatra Neamţîn 1950, „unul din zbirii Securităţii locale“.

Aurelian Andrei – angajat în DRSP, Bucureşti, la înfiinţarea Securităţii, în 30 august 1948. I s-a dat o funcţie operativă şi gradul de plutonier-major. Înainte fusese lăcătuş.

Avădanei Constantin – sublocotenent de Securitate, ofiţer politic în cea de-a doua închisoare unde s-a desfăşurat experimentul *reeducării*. Unul din marii vinovaţi de crimele de la Gherla. Cînd s-a judecat, în septembrie 1954, procesul lotului Ţurcanu nu a fost implicat. A fost totuşi condamnat la 6 ani muncă silnică, printr-o sentinţă din 1957, pe care însă nu i-a ispăşit. Din documentele procesului rezultă că era născut la 4 martie 1925 în comuna Mihăileşti, judeţul

www.ziuaconstanta.ro

Suceava şi că locuia, împreună cu familia, în satul unde se afla şi închisoarea.

Averbuch Iţic – colonel, comandantul Securităţii din Ploieşti, unde i-a avut adjuncţi pe colonelul Ştrul şi pe anchetatorul Şmilovici. A comandat trupele speciale din regiunile Piteşti şi Sibiu, împotriva partizanilor din Făgăraş, împreună cu alţi şefi de comandamente de Securitate, locali. A afişat prin toate satele listele cu numele celor urmăriţi, specificînd că denunţătorii vor fi recompensaţi băneşte, cu generozitate, iar cei care-i acoperă pe partizani – schingiuiţi.

Avram Gheorghe – anchetator de Securitate în Oradea. Deţinea gradul de maior, în deceniul cinci.

Avram S. – locotenent la Direcţiunea Regională a Securităţii Poporului. La data de 9 august 1950, activa în Piatra Neamţ. A părăsit Securitatea, plecînd în Israel acum vreo 20 de ani.

Avram Vasile – a fost anchetatorul mai multor acuzaţi din lotul lui Vasile Luca (Morfei Victor, Vijoli Aurel, Mendel Egon). La data anchetei, 1952, era doar sublocotenent.

Avram (?) – căpitan de Securitate la Braşov, în 15 noiembrie 1987, cînd a participat la represiunea revoltei muncitorilor de la Întreprinderea de Autocamioane din localitate.

Avrămuţ(?) – ofiţer de Securitate, l-a asasinat în 1950 pe învăţătorul Cămăruţ, din satul Liteni, din Bucovina, lider al unui grup de rezistenţă împotrivă colectivizării.

www.ziuaconstanta.ro

Baba Gheorghe – cu funcţia de comandant al trupelor de securitate trimise să-i captureze pe luptătorii anticomunişti în zona Oradea Mare, în deceniul 5, apare pe lista de „criminali, schingiuitori, colaboraţionişti“ a lui Cicerone Ioniţoiu.

Bacal D. – locotenent în Direcţiunea Regională a Securităţii Poporului Suceava în 1949. A participat la arestarea şi ancheta partizanilor din grupul Macoveiciuc, din zona Rădăuţi, unul dintre cele mai timpurii grupuri de luptă anticomunistă din România. Din declaraţia, surprinzător de francă, a fiului mai mare, Silvestru, în vîrstă de 23 de ani (tatăl, Vladimir, fusese ucis în 1946), locotenentul Bacal află că grupul luptase nu împotriva comunismului, ci a ocupaţiei sovietice. Rezultă de fapt, din aceleaşi declaraţii, că singurul lucru pe care-l făcuse iniţial această familie, ca şi sătenii alipiţi grupului, a fost să se refugieze în pădure, pentru a evita deportarea, însoţită de jafuri, violuri, crime, ordonată de ruşii ajunşi în satul lor (în acel moment, în mai 1944, familia era alcătuită din tatăl, mama şi copiii de 18,14,11 şi 8 ani), iar apoi să lupte, alături de trupele regulate, împotriva invadatorilor. I-a trimis totuşi pe toţi în judecată. Grupul Macoveiciuc, alcătuit din aproape 20 de foşti luptători, a fost condamnat la ani grei de închisoare.

Baciu Ion – colonel, şef serviciu Penitenciare din Direcţia Generală a Lagărelor şi Coloniilor de Muncă, în 1952, al Direcţiei Închisori şi Penitenciare, în 1953. A fost asesor popular în Procesul din 29 august–1septembrie 1952, al conducerii tehnice a Canalului (conform declaraţiei altui asesor popular din dosarul 10843, Cociş Gheorghe). La sfîrşitul procesului, condus, după părerea lui, din culise de Dulgheru, acelaşi Cociş îşi aminteşte că Baciu l-a întrebat, „de ce ne pune să semnăm fără să fim consultaţi. A avut o ezitare, dar apoi a revenit şi a semnat.“ Nici retragerea pentru deliberare nu avea temeiuri să-l mulţumească, spune acelaşi Cociş. „La sfîrşitul procesului nu s-a făcut o deliberare organizată pentru a se hotărî pedepsele, ci undeva lîngă o uşă, pe o prispă afară, în prezenţa colonelului Dulgheru, generalul Petrescu a trecut sentinţa pe formularele respective“. Declaraţia e consemnată în 1968, cînd Ceauşescu rejudecă, pentru a se delimita de Dej, şi a se debarasa de rivalul lui, Alexandru Drăghici, cîteva din marile procese-spectacol ale momentului. În unul dintre ele, cel al „lotului Salcia“, ar fi putut fi implicat colonelul Baciu însuşi, în calitatea lui de responsabil cu regimul din lagăre şi închisori. Nu apare incriminat nicăieri. Este drept că în 1982 rămăsese tot colonel (conform „listei“ lui Cicerone Ioniţoiu). După acelaşi autor, fusese înainte de venirea la putere a comuniştilor chelner la restaurantul Aro din Braşov.

Badea Ion – căpitan de securitate în 1977. Însărcinat, în 23 februarie, cu arestarea muncitorului disident Vasile Paraschiv, din faţa locuinţei lui Paul Goma, unde semnase pe liste

www.ziuaconstanta.ro

de aderenţi la protestele scriitorului. Efectuată după o metodă foarte cunoscută, totuşi eficace, arestarea a fost un fel de răpire: prefăcîndu-se, împreună cu alţi doi agenţi, că repară ceva la motor, căpitanul l-a înşfăcat pe Vasile Paraschiv, imobilizîndu-l şi vîrîndu-l cu forţa în autoturism.

Badea Maria – angajată în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în august 1948, în funcţia de femeie de serviciu. Înainte fusese casnică. A primit la angajare gradul de sergent-major.

Bahu V. Teodor – sublocotenent de Securitate în 1949. A participat la prigoana împotriva partizanilor din Munţii Semenicului. Era membru al Comandamentului Unic Timiş, alcătuit de Miliţie, Securitate şi Armată, pentru nimicirea rezistenţei din munţi. A participat la capturarea partizanilor din munţi în zona Timişoarei. S-a distins chiar în aceste acţiuni.

Bainer – Anchetator la securitatea din Cluj, ocupând în 1958 o funcşie de conducere. de o cruzime inegalabilă. Fusese operator de film la Jilău. În februarie 1950, împreună cu anchetatorul stănescu, şi din ordinul lui Patriciu, l-a dus pe leon Abăcioaiei, student, lângă cimitirul din Calea turtzii unde l-au execuatt. În luptele pentru capturarea grupului de partizani ai lui Şuşman, Bainer a aprins grajudrile unde se ascundea acesta, la Răchiţele. Pentru ca să nu cadă viu în mâinile lor partizanul s-a împuşcat iar Brainer i-a dus trupul ars la comitetul judeţean de partid

Balaban Ilie – locotenent de Securitate din Tecuci, în ultimii ani ai regimului Ceauşescu. A anchetat bătînd cu cruzime şi bestialitate disidenţi care se solidarizaseră cu Doina Cornea.

Baladea Vasile – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea Securităţii în 30 august 1948, cînd a fost angajat dîndu-i-se gradul de plutonier-major. Înainte fusese cofetar.

Balan Victor – ofiţer de Securitate la Tecuci.

Balaunstein Laurenţiu – locotenent de Securitate în anii ’50. A participat la prigoana împotriva partizanilor din munţi.

Balazs Alexandru – locotenent de Securitate la Cluj. În subordinea colonelului Mihai Patriciu, era „specialistul“ acestuia, pentru execuţiile fără judecată numite „fuga de sub escortă“, hotărîte în mod obişnuit în cazul celor ce, dintr-un motiv sau altul, nu putuseră fi condamnaţi printr-o sentinţă, sau nu puteau apărea în faţa tribunalului. Motivele erau de fapt destul de limitate ca număr: fie tortura în urma căreia omul nu mai putea fi arătat, fie teama anchetatorilor că acesta ar putea face în instanţă declaraţii diferite de cele obţinute în anchetă, fie, pur şi simplu, fiindcă o asemenea execuţie nu comporta nici un risc.

www.ziuaconstanta.ro

Baleia Petru – locotenent-major la UM 0293 din Deva. Consemnat în documentele strict secrete ale instituţiei ca anchetator al unui număr de 13 dintre luptătorii din rezistenţa armată din Munţii Banatului, condamnaţi în august 1958, dintre care unul la moarte. Este consemnat şi în „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu.

Banc Alexandru – subofiţer de Securitate, în oraşul Dej, reşedinţa fostului judeţSomeş, în 1949. A participat la capturarea unor ţărani, fugiţi în munţi după ce deveniseră suspecţi în ochii Securităţii. În limbajul documentelor de arhivă, organele statului îi urmăreau pe Ciocan Ion, de 47 de ani, şi pe Marc Ion, de 20 de ani, pentru „a-i trage la răspundere“ fiindcă „refuzaseră în repetate rînduri“, în special primul dintre ei, „să devină un om cinstit şi corect“ şi „să nu mai facă faţă de alţii afirmaţii duşmănoase la adresa regimului“. Aflăm astfel din rapoarte întocmite la cererea superiorilor că, la 7–8 zile după capturarea celui tînăr, mai vîrstnicul „contrarevoluţionar“ ascuns în munţi se predă singur. Împreună cu Silnic Simion (căpitan în rezervă în 1968), Banc Alexandru îl conduce pe prizonierul benevol de la sediul Miliţiei din sat la arestul Securităţii din Dej. De aici, cîteva zile mai tîrziu, cei doi sînt scoşi noaptea, li se înscenează o fugă de sub escortă şi, în dreptul dealului numit Răstignire, sînt împuşcaţi. Nimic din tragedia celor doi ţărani, unul din satul Sălniţa şi celălalt din Dealul Corbului, ambele comuna Vima Mică, nu răzbate în documentul întocmit în 1969 de Securitate. În limbajul impersonal şi mecanic al cronicarilor, acesta spune doar că tînărul de 20 de ani, fusese „fiul lui Natural şi Maria“. În 1969, cînd se întocmeşte documentul, în vederea rejudecării procesului, Banc Alexandru era deja locotenent-colonel de Securitate în cadrul Inspectoratului Judeţean Maramureş. Unicul rezultat al acestui nou proces: la primăria comunei s-a înregistrat, cu o întîrziere de 20 de ani, decesul lui Ion Ciocan şi al fiului său (vezi şi *Tomşa Augustin*, unul din autorii asasinatului).

Banc Ion – locotenent**,** şef al Securităţii de la Sighet în primii ani ai deceniului cinci.

Bandol George – activist de partid, în anii ’50. Născut prin 1926, ca fiu al unei familii cumsecade, într-un sat, şi el paşnic, de prin părţile Sucevei, numit Bălăceana, Bandol George a dispărut din sat, ca mulţi tineri plecaţi la şcoli, şi a mai a reapărut în mijlocul sătenilor în momentul cînd aceştia, refuzînd întovărăşirile, s-au răsculat. Împreună cu activiştii care-l însoţeau, George Bandol a tras în săteni şi a ucis un om care nici măcar nu participase la răscoală, ci doar privise de pe margine. Fostul consătean a avut atunci ideea de a-i pune mortului, pe nume Moraru, pietre în sîn, ca să rezulte, în cazul unei anchete, că acesta i-a agresat. Pentru mai multă siguranţă, a arestat-o apoi pentru participare la răscoală pe soţia celui ucis, care a stat mulţi ani la închisoare.

www.ziuaconstanta.ro

Mai tîrziu, George Bandol a devenit comandant la Miliţia din Braşov. În acest punct ascensiunea lui s-a oprit. Sătenii atribuie blocarea carierei lui referinţelor, de altfel exacte, primite din partea unuia dintre ei. Întrebat, la întîmplare, pe stradă, de trimişii serviciului de cadre, ţăranul confirmase că tatăl candidatului fusese, ca şi el, şef de cuib legionar.

Banu (?) – căpitan în Ministerul de Interne în 1989, în direcţia de Cercetări Penale. A participat la reprimarea Revoluţiei din 1989, în seara de 21 spre 22 decembrie, cînd sute de manifestanţi, arestaţi în Piaţa Universităţii din Bucureşti, au fost duşi la Jilava şi bătuţi cu bestialitate.

Barabaş (?) – gardian la închisoarea Aiud, la zarcă, între 1950–1964 şi 1970–1977. Foarte dur cu deţinuţii, în special români. În 1949 l-a închis pe poetul Nichifor Crainic în WC, complet dezbrăcat, împreună cu alţi doi deţinuţi. Aceştia din urmă se vor îmbolnăvi şi vor muri la scurt timp.

Barany Elemer – locotenent de Securitate la Cluj, şeful arestului MAI din localitate, în anii ’58-’60. În subordinea lui Mihai Patriciu, era „capelmaistrul“ acestuia, punîndu-i în aplicare hotărîrile de lichidare a celor care, neputînd fi condamnaţi printr-o sentinţă, sau neputînd apărea în faţa tribunalului, nu trebuiau nici să rămînă în viaţă. Acestora li se înscena în mod obişnuit „fuga de sub escortă“. A împuşcat un deţinut pe stradă.

Barbălată (?) – ofiţer de Securitate la Direcţia Regională Bacău, în primii ani ai regimului. Activa la Moineşti.

Barbu Daniel (Lenobel) – locotenent de Securitate. A fost, în 1952, la Ministerul de Interne, la Bucureşti, anchetator al lui Vasile Luca.

Barbu Gheorghe – plutonier-major de Securitate, la înfiinţarea acesteia în august 1948, cînd a primit o funcţie operativă în DRSP Bucureşti. Fost muncitor. Apare şi în lista de „criminali, schingiuitori, colaboraţionişti“ a lui Cicerone Ioniţoiu.

Bardaş Dumitru – anchetator la Securitatea din Constanţa în anii ’50**.**

Bartoş Carol – maior la UM 0421 din Târgu Mureş. Consemnat în documentele strict secrete ale instituţiei ca anchetator al unuia dintre luptătorii din rezistenţa armată din Munţii Banatului, condamnaţi la moarte în august 1958 (Sigyarto Dominic) şi al altor trei condamnaţi.

Bartosz Francisc – căpitan; şef al serviciului de Anchete Penale de la Securitatea din Tîrgu Mureş în anul 1957.

Batorfi Ladislau – căpitan de Justiţie, la Procuratura Militară Tîrgu Mureş (procuror-şef), a pus concluziile de condamnare la moarte pentru Sigyarto Dominic. Confirmată de tribunal,

www.ziuaconstanta.ro

sentinţa a fost executată în august 1958.

Băcuţă Vasile – ofiţer de Securitate. Anchetator la Roman şi la Bîrlad. Originar din comuna Tuţcani, Bîrlad. L-a torturat pe tatăl lui Cezar Zugravu, pentru a-l determina să spună ce gîndeşte şi ce spune fiul lui, la cîteva zile după ieşirea acestuia din închisoare. Îşi tăiase mîna cu toporul ca să scape de front şi să evite să-şi lase singură soţia.

Bădescu Nicolae – sublocotenent de Securitate în DRSP Bucureşti, de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948, cînd i s-a dat funcţia de şef probleme. Înainte fusese montator.

Bădică Ilie – director la Direcţia Unităţilor de Muncă, din MAI, de la înfiinţarea ei în martie 1950. În 1953 avea gradul de locotenent-colonel şi era şef de producţie în Direcţia Generală a Lagărelor şi a Coloniilor de Muncă, pentru a deveni prim-locţiitor al şefului direcţiei, în 1954–1955. A participat la prinderea deţinuţilor evadaţi de la Cavnic, în 1953, relatată pe larg de Ion Ioanid, în *Închisoarea noastră cea de toate zilele*. A participat la operaţiile de capturare a luptătorilor din Munţii Făgăraş. Moştenit de la vechea Siguranţă, lucra în 1945 la dispoziţia NKVD. Oamenii lui l-au arestat pe Cicerone Ioniţoiu, student şi l-au torturat în localul Mitropoliei din Bucureşti.

A ajuns pînă la gradul de general. Era, conform informaţiilor deţinute de fosta lui victimă, zugrav şi, după propria declaraţie, comunist ilegalist. În 1968, cînd s-au rejudecat cîteva mari procese şi i s-a cerut mărturia în procesul Salcia, era deja pensionar de zece ani. După propriile declaraţii, i se scosese, la spitalul Elias, un plămîn, şi se ocupa cu redactarea de memorii către autorităţi, în care arăta că a fost nedreptăţit prin pensionare, de ministrul lui, Alexandru Drăghici, acum în dizgraţie. Era originar din Podari, Dolj.

BădicuţTănase – locotenent-major de Securitate în 1959, a ucis mai mulţi partizani din grupul de luptători din satul Nucşoara, de la poalele Munţilor Făgăraş, unde se adăpostea faimosul grup Arnăuţoiu–Arsenescu. I-a anchetat torturîndu-i pe mulţi săteni bănuiţi de complicitate cu „bandiţii“. Anchetator, la Piteşti, al Elisabetei Rizea din satul Nucşoara, ţărancă devenită celebră după 1989, cînd românii au putut să cunoască circumstanţele şi episoadele rezistenţei anticomuniste. A torturat-o cu bestialitate pe femeia vinovată de a-i fi ajutat cu hrană pe consătenii şi rudele ei, fugite la partizani.

Băjenaru (?) – general de Securitate, şef de operaţiuni al Comandamentului Unic de la Caransebeş constituit de Gheorghe Pintilie pentru lichidarea rezistenţei din munţi.

Bălan (?) – căpitan, comandantul Securităţii din Tîrgu-Ocna, în 1950, cînd a luat fiinţă, în

www.ziuaconstanta.ro

oraşul-staţiune, închisoarea pentru bolnavii de TBC proveniţi din alte locuri de încarcerare şi de la Canal. Aici s-a continuat „experimentul Piteşti“, în condiţiile în care la Tîrgu-Ocna bolnavii erau de fapt muribunzi.

Bălăceanu Vasile – comisar la Iaşi, consemnat şi de Cicerone Ioniţoiu printre participanţii la represiune din primii ani ai comunismului şi activînd ca anchetator la Suceava.

Băltăreţu M. Constantin – angajat în DRSP Bucureşti, în 30 august 1948, la înfiinţarea acesteia, cînd i s-a dat gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese de profesie lăcătuş.

Bănică (?) – infractor de drept comun, brigadier la Canal, lagărul de la Poarta-Albă, în 1950. Fapta cu care se mîndrea cel mai mult era că „a făcut culcări nenumărate“ cu generalul Paul Teodorescu, fost aghiotant regal, şi cu colonelul de cavalerie Vladimir Constantinescu, ajunşi în puterea lui ca deţinuţi condamnaţi la muncă forţată.

Bărbosu Viorel – născut la 11 ianuarie 1921 în comuna Tîrgu Lăpuşului, regiunea Baia Mare. Medic oficial al închisorii Gherla, intrat şi el în grupul celor care vor fi judecaţi ca ţapi ispăşitori, în două mari loturi, cel din 1954 şi cel din 1957. Deşi spusese în mai multe rînduri „că el nu-şi asumă răspunderea pentru acele decesuri care au avut loc în urma bătăilor“, va fi condamnat, pentru cei 10–12 deţinuţi ucişi în bătăi (din totalul de peste 60 de morţi, în numai 2 ani), la 5 ani muncă silnică pentru „crima de nedenunţare a actelor de teroare“. În 1957, cînd s-a dat această sentinţă, era deja arestat din septembrie 1953.

Bărbuică (?) – schingiuitor de la Jilava, evocat de Cicerone Ioniţioiu în „Morminte fără cruci“ şi caracterizat de acelaşi drept „fiară“, în lista deja cunoscută.

Bărbulescu Marin – colonel în MI, şef al Miliţiei Municipiului Bucureşti în decembrie 1989, cînd a participat la arestarea manifestanţilor. A fost martor la atrocităţile comise de subalternii lui, la Jilava, după 21 decembrie. A fost judecat, condamnat şi eliberat înainte de expirarea pedepsei. Era născut la 31 mai 1929, la Craiova şi absolvise Facultatea de drept.

Bâlă (?) – brigadier la Peninsula în 1950, informatorul ofiţerului politic Chirion. Subofiţer de jandarmi în vechiul regim.

Bârlea Gheorghe – angajat la înfiinţarea DRSP Bucureşti, în august 1948, ca şef de birou, cu gradul de căpitan. Fusese înainte tinichigiu.

Beiner Szighi – maior de Securitate la Cluj, lucrînd în subordinea lui Mihai Patriciu. A condus execuţii sub acoperirea legală a „fugii de sub escortă“, ale celor care nu puteau fi condamnaţi la moarte printr-un proces, din teama că vor face declaraţii necorespunzătoare în

www.ziuaconstanta.ro

instanţă, sau a celor condamnaţi în contumacie şi capturaţi ulterior. Este semnalat la Cluj în 1956, deocamdată căpitan. Celor anchetaţi le scotea unghiile cu cleştele. Era născut în 1921 în Cernăuţi.

Beligan Grigor – singurul medic dintre cei 305 cadre cîte a angajat la înfiinţarea ei în 1948, la 30 august, Direcţia Regională Bucureşti a Securităţii Poporului, care cuprindea: 5ofiţeri superiori, 112 ofiţeri inferiori, 188 subofiţeri, plutonieri-majori, plutonieri, sergenţi-majori şi sergenţi.

Beldeanu(?) – gardian la Aiud. „Bătea deţinuţii cu parul“, consemnează un memorialist. Spre deosebire de cei dinaintea lor, oameni respectaţi şi respectînd legea, socotind că privarea de libertate este o pedeapsă suficientă pentru cei aflaţi în paza lor, gardienii noi, „proveneau din gunoaiele satelor vecine Aiudului, singurele criterii de alegere fiind lipsa de omenie, lenea, brutalitatea, cruzimea şi mai ales sărăcia, care le conferea dependenţa de salariul meseriei, vagabonzii satelor“.

Beldeanu (?) – locotenent-colonel MAI, i-a anchetat cu brutalitate pe muncitorii revoltaţi de la Braşov, în noiembrie 1987.

Bele (Beli, Belie) Petre (Petru) – prefectul judeţului Arad în vara anului 1949. A chemat trupe de securitate, grăniceri şi armată pentru a înăbuşi răscoalele din comunele Ucuriş, Cermei, Şomoşcheş, Berechiu etc., după ce, în prealabil, îi sfătuise pe ţăranii cu care venise să stea de vorbă „să se ducă să pască iarbă“, dacă nu mai au ce mînca. Represiunea s-a soldat cu zeci de morţi şi răniţi şi sute de arestări. Au fost, din cauza afrontului suferit de prefect (ţăranii insultaţi astfel i-au răsturnat maşina şi l-au bătut), execuţii sumare în fiecare sat, iar cadavrele au fost lăsate cu interdicţia de a fi ridicate de la locul împuşcării două zile. Era fiu de ţăran, din comuna Chereluş.

Beleşiu Gavril – căpitan de Securitate la Cluj, în 1951.

Bene Vasile – subsecretar de stat în Ministerul de Interne între 22 iulie 1957 şi 28 august 1969.

Benea Toader – anchetator la Suceava, între 1950–1960. Originar din comuna Fîntînele, de pe lîngă Fălticeni. În nr. 24 din 1998, revista foştilor deţinuţi politici, *Memoria*, lansa, la rubrica „În căutarea omului pierdut“ următorul apel: „Despre el ne-au venit multe informaţii la redacţie din diverse locuri şi toate concordă asupra cruzimii lui. Noi nu am vrut să le publicăm, mai înainte de a-l ruga pe acest domn să ne scrie dezvăluindu-ne măcar o parte din activitatea lor deloc glorioasă.“ Cel puţin din numerele următoare ale revistei n-a reieşit că fostul anchetator ar fi răspuns la acest apel.

Bercau Ioan – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948, cînd

www.ziuaconstanta.ro

a primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Înainte fusese muncitor.

Bercovici (?) – agent de Securitate însărcinat cu misiuni în străinătate, colaborator al lui Serghei Niconov, înalt responsabil instalat de sovietici în fruntea poliţiei politice româneşti.

Beredan Dan – maior de Securitate, anchetator al partizanilor din zona Oradea, în deceniul cinci.

Bică Nicolae – colonel de securitate în 1977. L-a arestat pe muncitorul disident Vasile Paraschiv, apoi l-a insultat şi bătut, pentru că-l vizitase pe Paul Goma şi aderase la protestul acestuia privind libertăţile civile în România.

Bichel Ivan – agent de Securitate însărcinat cu misiuni în străinătate colaborator al lui Serghei Niconov. (v. *Nicolau Sergiu*).

Bidescu Emil – angajat în DRSP Bucureşti, încă din 30 august 1948, la înfiinţarea acesteia, cînd i s-a dat gradul de sublocotenent şi funcţia de şef probleme. Înainte fusese electromecanic.

Bihari Emeric – originar din Timişoara, în 1947 nu era decît tîmplar. În 1957 era deja căpitan, anchetator la Tîrgu Mureş. Se lăuda înaintea celor pe care-i ancheta că „partidul a avut încredere în el şi în experienţa lui“, graţie căreia a băgat în închisoare „mulţi ticăloşi şi duşmani ai regimului“. Cu unii dintre cei anchetaţi nu a folosit propriu-zis tortura, ci interogatoriile lungi, privarea de somn, lumina puternică în ochi, presiunea psihică (îl lăsa pe anchetat, singur, să „se gîndească“, ore şi ore). În deceniul cinci, a anchetat cu predilecţie partizani din zona Oradea şi din Munţii Bihor, pe care i-a torturat.

Bijutescu Constantin – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948, în funcţia de şef de birou. I s-a dat gradul de căpitan. Înainte fusese marinar.

Biro (?) – subofiţer de Securitate, gardian la închisoarea din Aiud între 1950–1958.

Biro (?) – probabil frate a celui de mai sus, locotenent-major, răspundea de zarca de la Aiud între 1970–1977. Foarte violent.

Birtaş Gavril – şef al Siguranţei la Oradea. După unii cercetători, în vara anului 1946, a fost însărcinat de comunişti cu misiunea asasinării mamei lui Ştefan Foriş. Documente mai noi ar atesta că aceasta a murit în spital, fără intervenţia organelor represive şi numai aruncarea ei în Criş cu o piatră de gît ar fi opera acestora (v. mai departe *Bodnarenco Pantelimon*). Încadrat colonel de Securitate, cu funcţia de director al Direcţiei I, Informaţii Interne, în Direcţiunea Generală a Securităţii Poporului printr-un decret MAN, în 28 august 1948. Implicat activ, în primii ani ai

www.ziuaconstanta.ro

regimului (1949) în represiunea grupului de partizani din Bucovina.

Biru Alexandru – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea Securităţii, în 30 august1948, cînd i s-a încredinţat funcţia de şef probleme şi i s-a dat gradul de sublocotenent. Fusese înainte ajustor.

Bistran Iosif – locotenent de Securitate, în 1958, cînd a condus ancheta Ecaterinei Bălăcioiu-Lovinescu. Era, după descrierea unuia dintre anchetaţi, un tip scund, rotofei, roşcovan, mai degrabă tînăr, la data respectivă. El este cel care a ars în curtea apartamentului din Bulevardul Elisabeta, ca „nefolositoare pentru anchetă“, obiecte al căror loc ar fi fost azi într-un muzeu sau o casă memorială: cărţi, autografe, manuscrise, scrisori, documente. Deşi doar sublocotenent în 1952, a avut în sarcină dosarele mai multor inculpaţi din lotul lui Vasile Luca (Rădulescu Gheorghe, Vijoli Aurel, Morfei Victor, Modoran Vasile) şi l-a interogat chiar pe Vasile Luca în persoană. Avea şi alte însărcinări în pregătirea procesului respectiv, anume transmitea indicaţiile lui Iosif Chişinevschi şi ale lui Dej către completul de judecată.

Bistran Sever – colonel de securitate, în 1977 l-a anchetat, la Rahova, pe Paul Goma, în mai multe rînduri. Era, după caracterizarea scriitorului, „acru, posomorît, rău“.

Bivolaru Tudor – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. La origine fusese cizmar.

Bizo Liviu – locotenent de Miliţie la Bîrlad, în 1987. A avut misiunea de a supraveghea pe unul dintre muncitorii deportaţi de la Braşov, drept pedeapsă pentru participarea la revolta împotriva lui Ceauşescu. L-a ameninţat că, dacă mai părăseşte oraşul, va avea de suportat „regulile legii“ şi apoi a raportat abaterea lui unui superior care a fost mai radical: l-a ameninţat pe prizonier că-l va arunca din tren sau că pune un muncitor din fabrica unde era trimis să muncească disciplinar, „să-i dea cu un rulment în cap“. Acestui superior nu-i ştim numele.

Blaga (doi fraţi) – anchetatori la Securitatea de la Roman. Consemnaţi împreună pe lista de „criminali, schingiuitori, colaboraţionişti“ a lui Cicerone Ioniţoiu, cu precizarea „scoteau unghiile“.

Blander Iosif (Herciu?) – angajat în DRSP Bucureşti, în 1948, cînd i s-a dat gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte lăcătuş.

Blazian (?) – profesor de limba franceză şi student la medicină, condamnat înainte de război pentru uciderea şi disecarea concubinei sale, imediat după război (1945-47) când s-a scris în presă despre «coletele macabre» Ca deţinut de drept comun, devine administrator al spitalului

www.ziuaconstanta.ro

penitenciar din colonia Poarta Albă. Cînd, după moartea lui Stalin, s-a aflat despre numărul mare de morţi la Canal – la un moment dat cîte 20 pe zi (conform unei liste „strict secrete“ pe care medicul Traian Mihăilescu i-a arătat-o lui Remus Radina), alţi medici au fost anchetaţi de către Ministerul de Interne, pentru a li se instrumenta un proces. Blazian a fost martor al acuzării. Făcea gluma sinistră că „ţăranii sînt închişi pentru cotă iar el pentru cocotă“.

BlăjuţV. Mihai – locotenent-major de Securitate, în anii 1948–1964, a lucrat „acoperit“, ca gardian la închisoarea Aiud. Era însărcinat cu depistarea legionarilor încă „activi“ şi cu convertirea lor la marxism-leninism.

Face parte din categoria numită, în limbajul foştilor deţinuţi politici, a „călăilor subţiri“. Mai întîi, nu avem nici o mărturie că ar fi torturat pe cineva fizic. La sosirea în Aiud, se adresa deţinuţilor, în majoritate intelectuali, cu „Domnule“. Deşi după trei luni, ca efect al contaminării, îi numea regulamentar, „bandiţi“, foştii deţinuţi nu sînt siguri că n-o făcea pentru a-şi convinge superiorii că e „pe linie“.

Şi totuşi, era în multe privinţe un securist mult mai „tipic“ decît cei „pe linie“.

Născut în 1936, originar din Zăpodia. Orfan de război, încredinţat de mama lui unui cămin. A absolvit şcoala profesională de la Roman, iar apoi Colegiul Militar pentru orfani de război din Tîrgu Ocna. Îi plăcea mult să citească, dar cea mai puternică amintire a lui din această perioadă este foamea, pe care a îndurat-o pînă la obsesie, aşa încît, aflînd că se fac recrutări pentru şcoala de Securitate, s-a gîndit că acolo va mînca pe săturate. În 1956, cînd a terminat armata la Securitate şi a depus jurămîntul, a auzit din partea comandantului unităţii lui următorul îndemn: „Dumneavoastră, stimaţi tovarăşi militari, vă revine misiunea cea mai grea dar şi de mare onoare şi anume aceea de a păzi ţara de ura şi încrîncenarea celor mai periculoşi criminali.“

Cu unul dintre aceşti „periculoşi criminali“ a legat, la Aiud, în timpul relaţiilor de serviciu (trebuia să-l recruteze ca informator) un fel de prietenie. Discutau literatură şi, pentru a-l convinge mai uşor de noua faţă a regimului, i-a împrumutat o dată un volum de Eminescu. După căderea lui Ceauşescu, l-a căutat pe fostul deţinut politic şi i-a cerut sprijinul pentru a-şi publica „Memoriile“.

Deşi pline de „suflete de heruvimi“ şi „ceruri de peruzea“, de „zăpezi de un alb imaculat“, întotdeauna „sărutate de un soare palid ce zîmbeşte îngăduitor“, ca pentru a contracara urîţenia imaginilor reale înregistrate de memorie, cu sau fără voia memorialistului, notaţiile despre închisoarea de la Aiud şi şcoala de Securitate de la Băneasa sînt interesante. Aflăm în ce fel

www.ziuaconstanta.ro

anume au fost îndoctrinaţi învăţăceii luptei de clasă, ce s-a învăţat acolo despre mişcarea legionară şi faptul că s-a primit aici „o instrucţie solidă în materie de ştiinţă penitenciară“. Modelul tinerilor ofiţeri era „intransigentul“, „omul de fier“, Felix Dzerjinski şi, desigur la alte proporţii, Dumitru Mazilu, şi, pentru memorialistul însuşi, Gheorghe Crăciun, una dintre cele mai notorii figuri de torţionari din istoria regimului carceral din România comunistă.

Evocîndu-i, cu ajutorul poetic al lui Dante, „chipul vrednic de cinstire“ care-l făcea „să-şi ferească în tină privirea-i orbită ca de soare“, BlăjuţMihai îşi mărturiseşte cu exaltare certitudinea că „sub chipul comandantului dur, nemilos insensibil, aşa cum apărea colonelul Crăciun la o primă vedere, se ascundea totuşi un Om în adevăratul înţeles al cuvîntului“. Din perspectiva lui B.M., munca de Securitate era în primul rînd birocraţie: redactare de rapoarte, cereri de verificare, informări la locul de muncă, din nou rapoarte. Un vag parfum bovaric, de melancolie şi insatisfacţie, pluteşte pe paginile acestor memorii.

Din 1983, B.M. este locotenent-colonel în rezervă şi pensionar. Devotamentul lui faţă de colonelul Gheorghe Crăciun a rămas intact. Vigilenţa lui se trezeşte iar, ori de cîte ori, rar de altfel, cineva îi „întinează numele“. Despre foştii „duşmanii ai poporului“, el crede că trebuie să-i fie recunoscători pentru faptul că ASTĂZI ÎNCĂ MAI EXISTĂ, că „în cei 24 de ani cît a lucrat în Securitate şi a recrutat informatori“, aceştia „s-au ajutat pe ei înşişi şi m-au ajutat şi pe mine să-mi îndeplinesc misiunea“. Privită cu atenţie, misiunea lui consta în slujirea cu devotament a celui care-i potolise ancestrala foame. Ceea ce-l face însă demn să figureze în această „istorie naţională a infamiei“ este sfidarea şi ameninţarea aruncate acum celor pe care i-a şantajat cu dorul de casă, frica de moarte, de ratare, de bătrîneţe şi de singurătate, cu foamea şi cu frigul, siluindu-le sufletele şi făcîndu-şi-i colaboratori.

Blănaru Ionel – sergent-major de Miliţie, în comuna Ion Creangă din judeţul Neamţ, în momentul revoltei, procesului şi deportării muncitorilor de la Braşov, în noiembrie 1987. Însărcinat de superiorii lui cu supravegherea unuia dintre aceştia, în vîrstă de 17 ani, şi-a îndeplinit misiunea pînă în 17 decembrie 1989, cînd, pentru a-l împiedica pe prizonierul lui să participe la Revoluţia de la Timişoara, a oprit cursa locală, l-a dat jos pe acesta şi i-a cerut să semneze un angajament că nu va părăsi satul fără permisiunea lui. Cînd se întîmpla ca supravegherea lui să dea greş, subofiţerul o soma pe mama deportatului să-l aducă înapoi cum ştie, fiindcă „el nu vrea să-şi piardă pîinea“.

Blănaru Nicolae – anchetator de Securitate la Buzău, unde „şi-a dobîndit o tristă faimă“.

www.ziuaconstanta.ro

Ca elev fusese membru al „frăţiei de cruce“ din Liceul „Gheorghe Şincai“. Intrase mai tîrziu în Siguranţă şi apoi, poate din dorinţa de a avea un control asupra propriului trecut, incriminant, în Securitate, unde „din exces de devotament faţă de instituţia care îl adoptase sau poate din pură ticăloşie, şi-a denunţat ca legionară toată clasa, cu toate că ştia că nici unul dintre ei nu avusese vreo activitate condamnabilă“. În toamna lui 1948, „unii dintre colegii lui i-au trecut prin mîini şi au primit apoi ani grei de închisoare“.

Blehan Octavian – locotenent de Securitate, la Iaşi. Provenea din vechea Siguranţă. L-a torturat pe Liviu Mărgineanu, luptător în rezistenţa din primii ani ai regimului. Meteahna lui era să violeze fete şi femei. A fost, ca urmare a acestor „abateri“, închis în jur de 8 ani. Legat de numele lui, Cicerone Ioniţoiu consemnează şi o mărturie, a lui Dumitru Bordeianu, anchetat la Securitatea din Suceava de Blehan în tandem cu Danelevici: „unul lovea cu cravaşa, altul cu biciul. Dacă loviturile cu cravaşa mai erau suportabile, cele cu biciul produceau nişte usturimi parcă prăjeau jumări pe creier. Nu mai ştiu cît au lovit… M-au stropit apoi cu apă… M-au întins pe pat unde sînt legat de mîini şi de picioare. În momentul următor, un răpăit de bici, de vînă de bou şi de vaiete a umplut celula. Nu puteam striga pentru că mi-au astupat gura, cu propriii mei ciorapi. (…) La confruntarea cu Moisiu, l-a pus pe acesta să se dezbrace. Cînd l-am văzut dezbrăcat şi ce avea pe corp, pentru moment mi-am pierdut cunoştinţa, văzînd tot negru înaintea ochilor. Nu mai văzusem în viaţa mea aşa ceva, nici măcar în anchetele cele mai sălbatice. Trupul lui era tot, din cap pînă în picioare, o rană mare care supura.“

Bob Ioan – anchetator la Securitatea din Baia Mare, în anii 1958–1961. Anchetînd oameni care mai suferiseră deja condamnări, îi tortura silindu-i să recunoască acte antiguvernamentale, comploturi şi alte fapte extrem de grave în lumina noului Cod penal. A dat unui arestat să înveţe pe de rost o declaraţie în care era vorba despre arme şi medicamente primite din străinătate în vederea unei revoluţii, asemănătoare celei din Ungaria şi l-a torturat pînă ce acesta a consimţit la mîrşăvia de a-şi incrimina colegii prin această declaraţie.

Bob (?) – sanitar la închisoarea Gherla. Avea obiceiul să-i bată pînă la sînge pe deţinuţi, cu bîta, după care îi invita la cabinetul medical să le panseze rănile deschise. Era „un monstru solid şi bine legat“.

Bobaru (?) – sergent la Peninsula, originar de prin judeţul Buzău. Era în 1951, cînd a evadat deţinutul Ion Dumitrache, şef de escortă. I-a bătut pe toţi prizonierii aflaţi în paza lui, drept represalii.

www.ziuaconstanta.ro

Boboc Constantin – muncitor, devenit plutonier de Securitate în DRSP Bucureşti, cînd s-a înfiinţat aceasta. A îndeplinit funcţie operativă.

Boboc (?) – sanitar la una dintre cele mai sinistre închisori de exterminare, Rîmnicu-Sărat (v. *Vişinescu*).

Bobu Emil – născut la 22 februarie 1927, în comuna Vîrfu Cîmpului, Suceava, de meserie strungar în fier. A urmat o şcoală juridică de un an, care l-a calificat jurist şi i-a permis să devină şi procuror. Ministru de interne între 17 martie 1973–22 martie 1975. Din 30 ianuarie 1978 a fost ministrul Muncii, pînă în 1982, cînd devine viceprim-ministru al guvernului pentru o foarte scurtă perioadă de timp (pînă la 21 mai). Făcea parte dintre apropiaţii familiei lui Ceauşescu. Soţia, Maria Bobu, a ocupat, pentru o anumită perioadă, funcţia de ministru de Justiţie. În momentul prăbuşirii regimului comunist, Emil Bobu era secretar CC, membru al C.P.Ex. al Partidului Comunist, adică unul dintre cei mai importanţi cinci oameni în stat. În această calitate a hotărît în secret, împreună cu Elena Ceauşescu şi Tudor Postelnicu, incinerarea la Bucureşti a celor 43 de cadavre de la Timişoara, pentru ca să-i ascundă lui Nicolae Ceauşescu masacrul. A fost condamnat la detenţie pe viaţă şi eliberat pe considerente medicale, cîţiva ani mai tîrziu.

Bocan Nicolae – fost tîmplar, devenit sergent-major de Securitate, în DRSP Bucureşti, în august 1948, cînd a primit o funcţie operativă.

Bocăneţ(?) – securistul Întreprinderii Mecanice din Vaslui, în 1987, cînd, după revolta de la Braşov, unul dintre cei arestaţi şi judecaţi a fost trimis să-şi ispăşească acolo pedeapsa cu deportarea şi închisoarea la locul de muncă. L-a înjurat şi ameninţat pe muncitorul deportat, l-a urmărit şi l-a terorizat psihic în permanenţă.

Bock (?) – gardian la zarca de la Aiud, în anii ’50, consemnat în memoriile unor foşti deţinuţi politici.

Bocletaru Petre – ofiţer de Securitate, a fost introdus ca spion în rîndurile partizanilor din Munţii Semenicului, în grupul colonelului Uţă. În urma denunţului său, acesta a fost găsit şi împuşcat. Înainte însă, Bocletaru a fost executat de partizani împreună cu un alt agent de Securitate, Gladin Modest, strecurat în rîndurile lor.

Boda Constantin – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948, ca şef probleme. I s-a dat atunci gradul de sublocotenent. Înainte fusese ajustor.

Bodeanu Gh. Ion – angajat înDRSP Bucureşti, încă de la înfiinţare. I s-a dat funcţia de şef de birou şi gradul de sublocotenent. Fusese înainte electrician.

www.ziuaconstanta.ro

Bodîrlău (?) – activist de partid la Roşiorii de Vede. În 7 martie 1961 a venit în comuna Dobroteşti (Doage) împreună cu trupele de securitate ale generalului Vasile Negrea, pentru a înăbuşi răscoala ţăranilor refractari la colectivizare. A omorît mai mulţi ţărani.

Bodnarenco Pantelimon (Pantiuşa) – de origine ucraineană, complet românizat în 1949 ca Gheorghe Pintilie, şef al secţiei politice şi administrative din CC în ale cărei atribuţii intra şi securitatea partidului. Agent sovietic, membru al direcţiei externe (serviciul de spionaj) a NKVD. Însărcinat în 1943 să pună bazele viitoarei poliţii politice în România. Se afla atunci în închisoarea din Caransebeş unde ispăşea cei 20 de ani la care-l condamnase statul român pentru spionaj în favoarea sovieticilor. A devenit şeful Direcţiei Generale a Securităţii Poporului (DGSP) din august 1948. Ministru adjunct la Interne, general, a dispus la 12 martie 1952 arestarea a opt persoane din conducerea de vîrf a Canalului. Consilierul sovietic care îi instruia pe tinerii securişti în 1952 spunea că „Gaianeh a fost mama securităţii, iar Pantiuşa tatăl“ şi le arăta fotografia unui om „cu faţă de-a dreptul smochinită, purtînd o şapcă identică cu cea a lui Lenin. Avea o vagă origine română şi vorbea o limbă arhaică, needucată şi plină de vulgarităţi. (...)“ Cel care-l descrie astfel este unul dintre acei tineri securişti iar el povesteşte: „La începutul anilor 1950, cînd l-am văzut pe Pantiuşa pentru prima dată în carne şi oase, i-am dat cel puţin 65 de ani din cauza feţei sale extrem de ridate. Ulterior am aflat că arăta îmbătrînit prematur din cauza combinaţiei dintre sticla de votcă din sertarul biroului, pe care o golea de cîteva ori pe zi şi faptul că nu pleca niciodată acasă mai devreme de două dimineaţa. Ţigara care-i atîrna permanent în colţul gurii şi-a adus de asemenea contribuţia.

L-a arestat personal pe Lucreţiu Pătrăşcanu. În calitatea lui de şef al SMERSH sau „brigada mobilă“, este omul care a condus din umbră procesul de distrugere a instituţiilor democratice ale ţării, precum şi pe cel de lichidare fizică a conducătorilor vieţii ei politice, economice, culturale şi sociale.

Singurul asasinat care i se atribuie la propriu este uciderea, în beciul unei clădiri din Aleea Alexandru, devenită mai tîrziu Ambasada Poloniei, a fostului lider comunist, Ştefan Foriş, în vara lui 1946 (după alţi istorici, 1945). Ajutat de şoferul lui, Dumitru Neciu, Pantiuşa l-a ucis cu o rangă de fier, pe fostul secretar al PCR, apoi l-a îngropat într-o groapă săpată în prealabil în aceeaşi curte acoperindu-l cu pămînt şi moloz. Două zile mai tîrziu au fost ucise şi îngropate la fel alte două persoane. I se atribuiau de asemenea instrucţiunile pentru uciderea mamei lui Ştefan Foriş. Ultimele documente par să ateste că femeia a murit într-un spital şi a fost ulterior aruncată în Criş cu o piatră

www.ziuaconstanta.ro

de gît. Este improbabil, totuşi: dacă providenţa îl scutise de o nouă crimă, de ce s-ar fi încărcat Pantiuşa cu bănuiala ei, aruncînd în apă cadavrul?

A fost unul dintre cei mai temuţi şi mai detestaţi dintre agenţii sovietici de rang atît de înalt, deşi toţi aveau la activul lor asasinate josnice, rezervate de cele mai multe ori simplelor unelte. A fost înlăturat de la conducerea mai multor departamente ale Securităţii statului abia după congresul al IX-lea al PCR, dar mai departe Ceauşescu n-a îndrăznit să meargă cu demascarea lui. Dimpotrivă, l-a decorat în 1971, ca şi pe soţia lui, Ana Toma (fostă soţie a lui Sorin Toma şi a lui Ctin Pârvulescu), deşi aceasta din urmă, cel puţin, fusese martoră a acuzării în procesul Pătrăşcanu. Or, Pătrăşcanu fusese reabilitat de Ceauşescu în …1968, iar asasinii lui, pedepsiţi. De acest moment se leagă o butadă demnă să rămână în istorie, aparţinând unui activist de rang secund, Jean Coller, pesemne şi el decorat cu aceeaşi ocazie, când alături de ei fusese decorat dramaturgul Aurel Baranga. Fostul activist a spus atunci «S-a decorat şi Ranga şi Baranga» aluzie la episodul uciderii lui Foriş, devenită cumva cartea de vizită a personajului.Nici complet anihilat, nici cu totul iertat, Pantiuşa şi-a mai „plimbat“ o vreme „plictisul etilic“ prin cartierul rezidenţial al nomenclaturii comuniste din Bucureşti, „aşteptînd să fie rechemat“. A murit în Bucureşti la 11 august 1985, în vîrstă de 83 de ani. În ultimii 6 ani de viaţă a fost urmărit zi şi noapte de Securitatea lui Ceauşescu.

Boeriu Gheorghe – fost strungar, devenit, la înfiinţarea DGSP, plutonier-major. A primit o funcţie operativă.

Bogăţeanu (?) – medic oficial al închisorii Aiud, le aplica deţinuţilor tratamente care le grăbea sfîrşitul, atunci cînd nu-i lăsa pur şi simplu să moară. Era ofiţer de Securitate, acoperit. (Un *Bogăţeanu Eugen*, colonel, apare şi în „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu.)

Bogdănescu Ion – student la medicină în Cluj. A făcut parte din echipa lui Eugen Ţurcanu. A fost trimis să introducă *reeducarea* la Peninsula. A torturat sălbatic zeci de oameni. Printre ei pe doctorul Simionescu, eminent chirurg, fost director al Spitalului Sf. Spiridon din Galaţi, apoi la Turnu Măgurele, cîndva secretar de stat în Ministerul Sănătăţii, căruia i-a fracturat coastele în timpul bătăilor de săptămîni în şir. Disperat, doctorul sexagenar, s-a dus „în sîrme“ ştiind că interpretîndu-se gestul ca o tentativă de evadare, soldaţii aveau ordin să tragă fără somaţie, şi că va fi ucis, ceea ce s-a întîmplat. Foştii deţinuţi cred că Bogdănescu avea ordin să-l ucidă în bătaie. Bogdănescu nu a fost judecat cu ceilalţi torţionari din echipa lui Ţurcanu, în 1954. După 1989, a fost mult timp în litigiu cu filiala AFDPR Cluj, pentru a i se recunoaşte calitatea şi drepturile de fost

www.ziuaconstanta.ro

deţinut politic. Este evocat de Ştefan Radu în „Împuşcarea doctorului Ion I Simionescu“, *Memoria* nr. 27, p. 58.: „La cîteva zile după episodul pachetelor, într-o sîmbătă seara, la numărătoare, toată colonia fiind adunată pe platou, am văzut cum a fost adus doctorul Simionescu de la birourile administraţiei, situate lîngă poartă, susţinut de braţe de către brigadierii din brigăzile studenţeşti 13 şi 14, Bogdănescu şi Enăchescu, trecuţi prin «forja reeducării» şi dezumanizării de la Piteşti. Chinuiţi şi bătuţi în continuare, studenţii din aceste brigăzi erau obligaţi să realizeze 3–4 norme faţă de ceea ce realizau ceilalţi muncitori şi, pe deasupra, să fie şi călăii coloniei, fiind totodată daţi ca exemplu de «hărnicie», prin contrast cu «lenevia» celorlalţi deţinuţi, care nu puteau realiza mai mult de două norme.“ Fără a fi implicat în procesul lui Ţurcanu în anii următori Bogdănescu a terminat Medicina la Cluj, după care a funcţionat ca medic-şef al dispensarului din Măguri-Răcătău (Cluj), pînă la pensionare.

Bogoli Ilie – angajat în DRSP Bucureşti, cu gradul de plutonier-major şi funcţia de şef probleme, încă de la înfiinţarea Securităţii. Ocupaţia anterioară: mecanic.

Boico R. Mihai – colonel în ministerul de Interne, la grăniceri, avansat la gradul de general-maior în 23 august 1949.

Bojoagă Aurel – plutonier în lagărul de la Salcia, unul dintre cele mai sinistre din întreg sistemul penitenciar românesc. Pentru atrocităţile comise asupra deţinuţilor, în procesul intentat în 1955 administraţiei lagărului (v. *Pavel Ion*), a fost condamnat la 15 ani muncă silnică. A fost eliberat în 1957, pe baza decretului de graţiere nr. 403, din 22august acelaşi an. Era născut la 24 aprilie 1923, în comuna Lujerdu, Gherla, din părinţii Ilie şi Iuliana.

Boldur (?) – gardian la închisoarea din Aiud între 1950–1958.

Bolea (?) – gardian la închisoarea Galata, fostă mînăstire devenită depozit al închisorii Iaşi, una dintre cele mai crunte, din punctul de vedere al condiţiilor de detenţie (v.*Zgâmbău*).

Bondoc Florea – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia. I s-a dat gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese curelar de meserie.

Borbely Iosif – ofiţer de Securitate la Petroşani, în anii ’50.

Borcan (?) – sublocotenent în MAI. În 1950, şeful comandamentului Securităţii din comuna Balaci, din judeţul Teleorman. A încercat să-l recruteze pe fostul deţinut politic Ştefan Ion, şantajîndu-l cu promisiunea de a-i da dezlegare să-şi termine liceul, întrerupt prin condamnarea la detenţie.

Borcea Liviu – locotenent-major de Securitate în anul 1952, comandant la Capul Midia,

www.ziuaconstanta.ro

lagărul cel mai temut de pe traseul Canalului. Ins de o cruzime ieşită din comun chiar şi printre torţionari. Supravieţuitorii povestesc că verifica starea cadavrelor înfigînd în ele o ţeapă lungă din fier. În felul acesta era sigur că cei căzuţi nu simulează, cu intenţia de a se sustrage de la muncă. Numărul de decese, depăşind cifrele recomandate de conducerea Securităţii din colonia administrată de el, a declanşat de altfel o anchetă urmată de un proces.

Iată un fragment din declaraţia deţinutului Radu Liviu, fost medic la Colonia Capul Midia, dată în faţa Procuraturii Militare în 22 decembrie 1955, cu ocazia acelei anchete: „Prin octombrie 1952, locotenentul-major Borcea Liviu aflînd că deţinutul general Ignat se afla bolnav în baracă mi-a dat ordin să-l aduc în faţa sa, deşi acest deţinut nu putea merge, avînd o fractură a coloanei vertebrale neconsolidată. Deţinutul a fost adus de alţi doi deţinuţi călare pe o bîtă în faţa locotenentului-major Borcea Liviu, care după ce l-a văzut, m-a întrebat pe mine ce are şi de ce nu vrea să meargă. După ce i-am spus că are coloana vertebrală ruptă a început să-l lovească cu parul, pînă cînd s-a ridicat şi s-a tîrît.“

Printre foştii deţinuţi politici se ştie că, la declanşarea anchetei, Liviu Borcea a încercat să se sinucidă otrăvindu-se, dar n-a murit. Fusese arestat la 1 decembrie 1954 şi condamnat la 25 de ani muncă silnică, într-un proces din 1955. A fost graţiat în toamna anului 1957, împreună cu alţi aproximativ 50 de foşti torţionari (v. *Pavel Ion*). La graţiere, Liviu Borcea şi-a primit înapoi gradele şi a fost numit ajutor al comandantului închisorii din Cluj, la secţia minori. Era finul lui Augustin Albon, fiind amîndoi originari din Turda şi provenind din vechea Siguranţă. Înainte de a deveni director la Capul Midia, lucrase de altfel în Securitate la Turda.

În 1992 a fost intervievat de jurnalista de televiziune Lucia HossuLongin, realizatoarea filmului „Memorialul durerii“. La acea dată Liviu Borcea era pensionar, colonel în rezervă şi locuia la Cluj, unde trăia şi în anul încheierii documentării noastre, 1999. Nu a recunoscut nici una dintre acuzele ce i se aduceau.

Despre Liviu Borcea avem şi o mărturie a eminentului doctor Ion Jovin, medicul lui Iuliu Maniu. Nici una dintre numeroasele mărturii şi nici aceasta nu dau seamă de psihologia insului. Nu este uşor să deduci nici după imaginea lui filmată în 1992, cînd avea 80 de ani, în care categorie omologată de psihologi intră. Fostele lui victime şi-l amintesc acuzîndu-le că „aruncă mîncarea la WC ca să slăbească, sabotînd astfel construirea acestei măreţe artere prin care partidul a înţeles să vă ofere reabilitarea“. Ceea ce nu ne lasă totuşi să înţelegem dacă era un soldat devotat, chiar fanatic al partidului sau un conformist viclean, care-şi însuşise bine limbajul. Criminalitatea

www.ziuaconstanta.ro

lui pare să aibă o componentă patogenă, iar tentativa lui de sinucidere şi activitatea lui de agent de Siguranţă pledează pentru aceeaşi presupunere. O imagine „vizuală“, în absenţa unei fotografii propriu-zise: deţinuţii din colonia lui Liviu Borcea, caută în pământul ars şi nisipos de pe malul mării, firişoare de iarbă pe care să şi le toace în gamelă.

De unde mortalitatea, neobişnuită chiar şi într-un lagăr de exterminare, înregistrată în timpul lui: „Introducîndu-se munca forţată de 12ore, «zi-lumină», pentru deţinuţi nu există timp nefavorabil şi sărbători, dar nici mîncare. Erau nişte cadavre ce mureau muncind. Morţii erau aduşi de pe şantier şi stivuiţi într-o magazie. Se ridicau săptămînal sau cînd venea doctorul raional să semneze certificate. Toţi erau aruncaţi în gropi comune fără nici un semn.“

Borş Ion – plutonier de Securitate, Iaşi.

Boştină Gheorghe – ofiţer de Securitate la Constanţa în anii ’50. Era şeful trupelor de Securitate.

Boştină (?)– locotenent de Securitate, locţiitor politic al lagărului de la Salcia, în 1964.

Bota Mihăilă – ofiţer de Securitate. A participat alături de Nicolae Ceauşescu la reprimarea revoltelor anticomuniste ale ţăranilor din Dobrogea în urma primei tentative de realizare a colectivizării – anii 1950. A ordonat executarea fără judecată a numeroşi ţărani.

Botaş Elena – angajată cu o funcţie operativă în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în 1948, cînd a primit şi gradul de plutonier-major. Fusese casnică.

Botez (?) – ofiţer de Siguranţă, membru în „Brigada mobilă“, concepută, în perioada transformării Siguranţei în Securitate, pentru a se deplasa în locuri unde se impunea o represiune, de regulă sîngeroasă (v. *Bodnarenco*), consemnat în „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu. Acesta deţine informaţia că B. a participat la arestarea lui Iuliu Maniu.

Brainer Sighi – maior de Securitate la Cluj. Consemnat în documentele strict secrete ale instituţiei ca participînd, în calitate de delegat MAI, la executarea sentinţelor de condamnare la moarte în penitenciarul Gherla, în augut 1958.

Braşoveanu Florea – colonel de Securitate, anchetator la Blaj în 1954.

Bratu Mihai – vopsitor de meserie, a fost încadrat în momentul înfiinţării Direcţiei Regionale a Securităţii Poporului, Bucureşti, într-o funcţie operativă, dîndu-i-se gradul de sublocotenent.

Brădeanu (?) – locotenent-colonel de Securitate din Piatra Neamţîntre anii 1970–1980, unul dintre cei mai sîngeroşi.

www.ziuaconstanta.ro

Brădescu Gavrilă – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august1948, cînd a fost făcut sublocotenent şi i s-a dat o funcţie operativă. Fusese electrician.

Brădulescu Mircea – locotenent-major de Securitate la Reşiţa.

Brânzaru Emil (?) – colonel deSecuritate, şeful echipei de bătăuşi profesionişti din Direcţia de Cercetări Penale a Securităţii, echipă „mobilă“ care se deplasa unde era nevoie. Fost boxer de categorie grea, foarte brutal, semnalat ca torţionar în beciurile Ministerului de Interne în 1949. Un portret fizic al lui, ceea ce e destul de rar în literatura concentraţionară, dată fiind starea de spirit a victimei în momentul întîlnirii, i-l datorăm lui Remus Radina: „Lat în spate şi cu un rînjet permanent pe buze (…) amintea de reptilele din era secundară, cu forţa lor gigantică, dar cu creierul subdezvoltat.“

L-a torturat îngrozitor pe Eugen Haţieganu, fratele doctorului Iuliu Haţieganu şi al profesorului Emil Haţieganu, căruia i-a strivit penisul. Este menţionat şi de Ion Mihai Pacepa în *Moştenirea Kremlinului*, p.123, atunci cînd relatează prima întîlnire cu fostul lui şef, Nicolae Doicaru: „Venise la Bucureşti să raporteze că toţi cei arestaţi au semnat declaraţii în care recunoşteau că au sabotat lucrările Canalului Dunărea–Marea Neagră cu scopul de a submina economia naţională a României. «Cînd am avut probleme cu vreunul din arestaţi – a explicat Doicaru cu ocazia unei conferinţe pe care a ţinut-o atunci în faţa ofiţerilor Direcţiei a IV-a —, l-am trimis pe huiduma aia de Brînzaru să stea de vorbă cu ei în celulă şi a doua zi am avut pe biroul meu declaraţia semnată prin care banditul îşi recunoştea crimele.»“ Brînzaru, care intra de mai multe ori pe zi în birourile de anchetă doar în maieu şi întreba pe anchetatori dacă respectivul vorbeşte, era folosit, avîndu-se în vedere aspectul lui fizic, şi pentru intimidarea celor reţinuţi doar ca să depună mărturie mincinoasă. Martori care, de altfel, au fost la rîndu-le torturaţi, bătuţi şi ameninţaţi cu torturi mutilante, amputarea organelor genitale, flacăra lumînării în ochi etc.

Şi ca o dovadă că înfăţişarea lui s-a întipărit în memoria victimelor, iată alte două portrete:

„Am fost dus acolo unde s-a aflat CC-ul. Pe vremea aceea, (1949, n.m. DJ), sediul Ministerului de Interne. Am ajuns la intrarea din spate (pe actuala stradă Oneşti, pe atunci Wilson) unde era o uşă mică dînd direct spre o scară care cobora. Şi am coborît două etaje. Jos în capul scării ne aştepta un tip mastodontic, cred că la torace măsura un metru. Un colos. Am aflat mai tîrziu că se numea locotenentul Brînzaru. El era bătăuşul numărul 1 al securităţii la ministerul de interne.“ Şi din nou: „Braţe de gorilă, mîini ca nişte cazmale, fizionomie lombroziană.“ (Tudor

www.ziuaconstanta.ro

Greceanu, *Memoria*, nr. 23, p. 115) Bătea înainte de începutul anchetei pentru a frînge rezistenţa anchetatului, în grup de 6–7, deşi era foarte solid. Bătaia aceasta se numea „bîză“. Gradul lui de colonel este o incertitudine fiindcă deţinuţii îl ştiau de paznic, îi conducea la anchetă, cărîndu-i apoi în spate, pe cei care nu se mai puteau ţine pe picioare, din cauza bătăii la tălpi. Unul dintre cei martirizaţi astfel arată că, în urma acestei torturi, picioarele se făceau rapid cît nişte picioare de elefant şi că, adus, la 7–8 zile la o nouă anchetă, omul mergea de-a buşilea, în genunchi şi în mîini. Probabil că singura faptă umană pusă în seama lui Brînzaru este aceasta: Un deţinut care se deplasa aşa, tîrîndu-se pe mîini şi pe coate, spre biroul de anchetă s-a oprit şi a declarat categoric că nu se mai mişcă şi atunci Brânzaru i-a spus: „Bine, hai, mergi cum poţi, că nu mai dau.“

L-a torturat şi pe pastorul Richard Wurmbrand.

Breban Iosif – colonel, şeful Direcţiei Regionale MAI, Cluj, în anul 1955. S-a ocupat de urmărirea informativă a lui Lucian Blaga. În 1989 era colonel, la Bucureşti, în conducerea direcţiei de contraspionaj a Securităţii. Aflat şi pe „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu. Nu ştim dacă este unul şi acelaşi cu un Breban, ofiţer de securitate care s-a ocupat de reprimarea studenţilor în octombrie 1956, aflat la altă poziţie pe lista aceluiaşi memorialist. Şi cu un Breban, anchetator al partizanilor din zona Oradea, în deceniul cinci, de pe aceeaşi listă.

Brebenel Mihai – maior de Miliţie, la Braşov. S-a ocupat de muncitorii condamnaţi în urma revoltei din 15 noiembrie 1987, veghind ca aceştia să nu se întoarcă „ilegal“ în oraş să-şi vadă familia. Pe unul dintre ei, deportat la Paşcani, l-a înjurat, l-a ameninţat, l-a tratat de fascist, l-a lovit cu piciorul. I-a terorizat psihic, insultîndu-i, înjurîndu-i şi făcînd asupra lor şi a familiilor lor presiuni ca să-i determine să părăsească definitiv oraşul şi să se instaleze la Paşcani. În decembrie 1990, maiorul Brebenel lucra încă la poliţia judeţului Braşov. Ulterior a avansat la gradul de colonel deţinând în localitate funcţia de şef serviciu crimă organizată. Dat afară pentru abateri grave (ziarele din epocă au scris copios despre el, a devenit ulterior avocat în baroul Braşov.

Breharu Vasile – plutonier-major de Securitate la Cluj. În subordinea lui Mihai Patriciu, folosit de acesta pentru a-i executa, sub pretextul „fugii de sub escortă“, pe cei care nu puteau fi condamnaţi printr-o sentinţă, sau nu puteau apărea în faţa tribunalului. Era în acelaşi timp victima abuzurilor aceluiaşi Patriciu, „abonat săptămînal la bătaia cu pumnii, administrată subalternilor lui“. Fusese de meserie frizer.Foştii deţinuţi şi-l amintesc ca peu nul dintre cei mai mari criminali din securiatte, care ave ape conştiinţă câţiva morţşi. La Fizeş, l-a omorât pe Moldovan Gheorghe şi ep

www.ziuaconstanta.ro

feciorul lui. Tot lui i se atribuie împuşcarea împreună cu Bunea, a primarului din petreşti, ionescu ion. A fost la un moment dat mutat de la Gherla la Turda, pentru ca să-l scape de răzbunarea victimelor lui dar în cele din urmă una dintre aceştia, într-o maşină cu călători care făcea naveta, cineva l-a înjungheat.

Breiner Sigismund – şef al serviciului Anchete Penale la regionala de Securitate Cluj, în deceniul şase. Anchetator crud. A părăsit la un moment dat România.

Briceag Nicolae – (1916–1998). Fost chestor de poliţie la Dej. În 1949 era maior de Securitate. A ordonat asasinarea, prin înscenarea clasicei „fugi de sub escortă", a lui Alexa Bel, din Tîrgu Lăpuş, care avea de executat un an de închisoare pentru vina de a nu-şi fi predat cotele. Cel care l-a asasinat pe Alexa Bel, din ordinul lui Briceag, este Paşca Vasile. (vezi *Paşca Vasile*) Comandant al raionului de Securitate Sibiu, cu gradul de locotenent-colonel în anul 1954. În 4 decembrie al acelui an, a primit aici, de la ministrul său, Alexandru Drăghici, ordinul verbal de împuşcare a lui Ibrahim Sefit zis Turcu. Pentru a duce la îndeplinire această misiune a alcătuit un comando din patru securişti care l-au împuşcat la marginea unei păduri, apoi au îngropat cadavrul la locul execuţiei. Ibrahim Sefit stătuse cîndva un timp în închisoare, făcuse servicii comuniştilor, apoi însă devenise turbulent şi recalcitrant, intrînd în sedii şi agresînd activişti, printre care chiar pe Drăghici, cu prilejul unei vizite la Braşov.

În memoriile altui fost deţinut îl regăsim pe Briceag Nicolae în 1948, maior şi şef al Securităţii din Gherla. „Era un om crunt şi fără pregătire, croitor de meserie" (Augustin Neamţu, *Viaţa după gratii şi obloane*). La data respectivă se folosea de „ajutoare" în anchetă. Torţionarii lui se numeau Vaida, Iulius, Şarta şi Deus. Cei patru l-au bătut pe Augustin Neamţu pînă i-au fracturat oasele tălpilor. A fost, din 1956, adjunct al comandantului Miliţiei regiunii Cluj. În 1967 a ieşit la pensie. În 1968, este interogat de comisia de activişti alcătuită de Stoica şi Patilineţ, în cazul Ibrahim Sefit. Scopul anchetei fiind înlăturarea lui Drăghici, n-a avut de suportat consecinţe. Răspunsurile lui în anchetă dezvăluie un om de o inteligenţă mediocră. Atrăit mult timp după Revoluţia din decembrie 1989.

Brihac Florian – colonel, şeful Inspectoratului Judeţean de Securitate din Alba Iulia.

Broitman (?) – ofiţer de Securitate, anchetator şi schingiuitor al partizanilor bihoreni luaţi prizonieri. Foarte crud. Cu gradul de locotenent-major, anchetator de Securitate în Oradea, în deceniul cinci, apare şi pe lista lui Cicerone Ioniţoiu.

Brumă Anton – locotenent de Securitate, comandantul închisorii din Tîrgu Ocna, destinată

www.ziuaconstanta.ro

bolnavilor de TBC veniţi din închisori şi de la Canal. I-a succedat la comanda închisorii lui Daneliuc, schimbat în toamna anului 1950, ca mai mulţi comandanţi de închisori, înlocuiţi cu oameni veniţi de la Direcţia Generală a Penitenciarelor, de la Bucureşti. Unul dintre deţinuţi, Ion Z. Butnaru, descrie astfel condiţiile din închisoarea-spital administrată de B.A.: „Doctorul, afară de controlul tensiunii şi temperaturii, nu putea şi nici nu avea cu ce să ne ajute. (…) Din cînd în cînd, cîte o pastilă de hidrazidă, cîte o injecţie cu calciu clorat sau gluconic. Nu aveam alt vas decît gamelele de mîncare. În aceasta vărsam sîngele, din hemoptizie, pe aceasta o spălam cu apă, din hîrdău, cu aceeaşi cană şi gamelă mă spălam şi eu pe mîini, pe care le lăsam la aer să se usuce deoarece nu aveam nici un fel de prosoape sau cîrpe.“ Aici s-a continuat, în 1950–1951, experimentul Piteşti în condiţiile în care la Tîrgu Ocna bolnavii erau de fapt muribunzi.

Brunea Vasile – plutonier-major în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit o funcţie operativă. Fusese muncitor.

Buciuceanu (?) – director al închisorii din Suceava în anul 1948 cînd a funcţionat aici şcoala de instruire a viitorilor torţionari de la Piteşti. Aici a avut loc şi prima etapă a experimentului *reeducării*. În 1988, cu prilejul săpăturilor efectuate pentru instalarea unor panouri pentru fruntaşi (sediul închisorii devenise primărie), s-a descoperit aici un număr impresionant de schelete: ele aparţineau celor împuşcaţi şi omorîţi în incinta închisorii şi îngropaţi superficial. Directorul închisorii Suceava era de meserie profesor.

Bucoveanu Gheorghe – născut la 10 martie 1925, în comuna Socariciu, Constanţa. Plutonier la Salcia de la înfiinţarea lagărului şi implicat în ancheta declanşată din cauza atrocităţilor petrecute în lagăr în doar cîteva luni de la înfiinţare. Condamnat şi el la 25 de ani muncă silnică în procesul din 1955 şi graţiat în 1957 (v. *Pavel Ion*). După condamnare, graţiere şi ştergerea culpei, a fost reîncadrat în Ministerul de Interne. În 1968 era supraveghetor la Penitenciarul din Poarta Albă.

Bucşa (?) – căpitan MAI la Braşov, s-a ocupat de arestarea şi ancheta pentru trimiterea în judecată a muncitorilor revoltaţi în noiembrie 1987 şi apoi de supravegherea lor strictă.

Bucur Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, la 30 august 1948, la înfiinţarea acesteia, cînd i s-a dat gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte ajutor de mecanic.

Bucur Marin – angajat în DRSP Bucureşti, la 30 august 1948, la înfiinţarea acesteia. I s-a dat gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte muncitor.

Bucurescu Geani – născut la 13 iulie 1934 în comuna Domneşti, jud. Argeş. A lucrat în

www.ziuaconstanta.ro

cadrul direcţiei I de informaţii interne. În 30 decembrie 1982 devine general maior şi adjunct al şefului secvurităţii municipiului Bucureşti. Adjunct al şefului Securităţii, Iulian Vlad, din 6 februarie 1989. A organizat dispozitivele represive ale revoluţiei din decembrie, apoi A organizat anchetarea celor peste o mie de manifestanţi reţinuţi în seara de 21 decembrie 1989, bătuţi cu bestialitate în sediile MI şi la Jilava. După un proces în care a compărut alături de mai mulţi militari acuzaţi pentru reprimarea Revoluţiei, a fost pus în libertate pe motive de sănătate. Fusese trecut între timp în rezervă cu gradul de general-maior. Implicat în mai multe dosare , nu a fost condamnat în nici unul. Om de afaceri, după 1989. Figureayă în lista publicată de CNSAS în Monitorulo oficial.

Bucuroiu Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia în 30 august 1948, cînd a primit gradul de locotenent şi funcţia de şef de birou. Înainte fusese sondor.

Buda (?) – comandantul Securităţii de la Paşcani. În anii colectivizării, în comuna Strunga, satul Tăbăşeşti, a scos din casă familia unui ţăran înstărit, socotit chiabur, şi a dat foc casei arzîndu-l înăuntru pe stăpînul acesteia. Cel ucis astfel se numea Ştefan.

Budaca (?) – ofiţer de Securitate, director al penitenciarului Braşov.

Budai (?) – ofiţer de Securitate la Tîrgu Mureş în 1949. Îi bătea pe anchetaţi cu bastonul de cauciuc. I-a anchetat pe Liviu Bîrsan, elev de 16 ani, şi pe colegii lui, care înfiinţaseră o organizaţie anticomunistă.

Buga (?) – locotenent de Miliţie, la Braşov, în 1987. S-a ocupat de supravegherea muncitorilor participanţi la revolta de la uzinele „Steagul Roşu“, pînă la căderea regimului comunist. I-a chemat la Miliţie, i-a ameninţat preventiv cu închisoarea, i-a constrîns să dea declaraţii şi să-şi ia angajamente.

Bugarski Sava – ofiţer torţionar la Securitatea din Timişoara în septembrie 1949. Menţionat de Remus Radina. Sîrb de origine, tortura împreună cu Vida Nedici. Erau amîndoi agenţi ai serviciilor de spionaj sîrbe. Un alt memorialist l-a întîlnit în 1950 în închisoarea de la Făgăraş, destinată fostei poliţii şi vechiului aparat de represiune, unde intrase în calitatea lui de titoist, devenind astfel victima regimului pe care-l servise „cu devotament sălbatic“. Sava Bugarski fusese seminarist, apoi intrase în rîndurile partizanilor lui Tito. „Nu ştiu ce va fi făcut el ca partizan al lui Tito, dar după 23 august, pe baza acestei apartenenţe, a ajuns unul dintre cei mai sălbatici anchetatori ai românilor din Banat (îndeosebi legionari), care după ce luptaseră împotriva comuniştilor intraseră pe mîna securităţii.“ Bugarski avea pe deasupra reputaţia unui

www.ziuaconstanta.ro

turnător deconspirat. (Theodor Duţu, *După 50 de ani* ..., II, 261).

Buhuşi (?) – sergent-major la Colonia Salcia în 1959. „La poartă era cea mai lugubră figură de călău, sergentul-major Buhuşi, mare torţionar, transferat disciplinar de la Colonia Stoeneşti, unde bătuse pînă la moarte un învăţător din Dîmboviţa."

Buiuca (Buiuga) Vasile – fost marinar în portul Constanţa, după unii memorialişti, căpitan; prim-brigadier la Peninsula în 1950. L-a maltratat pe Remus Radina, bolnav.

Buje Pavel – plutonier-major de Securitate în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948, cînd i s-a încredinţat o funcţie operativă. Fusese înainte mecanic.

Bulan St. Iacob – colonel de Securitate avansat la gradul de general-maior în 23 august 1949.

Bulboacă Vasile – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţare în 30 august 1948, cu gradul de plutonier. Înainte fusese muncitor.

Bulz Gheorghe – maior, numit în august 1948, cînd s-a înfiinţat Direcţia Generală a Securităţii Poporului, subdirector în Direcţia II, Contrasabotaj.

Bulz Vasile – maior de Securitate. În 1948, a ucis cu sadism o studentă, sfîşiindu-i sînii cu dinţii, bătînd-o şi apoi omorînd-o prin sufocare. Studenta, pe nume Ecaterina Titi Gîţea, fusese legionară. Demn de remarcat este faptul că a fost ucisă în prezenţa fratelui ei, anchetator şi acesta. Apare în mărturiile foarte multor supravieţuitori ai închisorilor comuniste româneşti. Nu ştim dacă există vreo legătură de rudenie între el şi cel dinainte.

Bulz (?) – fost student, infiltrat în rîndurile partizanilor pentru a-i denunţa. Din cauza lui au fost prinşi şi executaţi mulţi partizani.

Bunaciu Avram – ministru al Justiţiei (1948–1952), după căderea în dizgraţie a lui Lucreţiu Pătrăşcanu. Era fiu de ţărani din Gurba, judeţul Arad, zona în care au avut loc represalii crunte îndreptate împotriva ţărănimii recalcitrante la colectivizare. Avea patru surori şi doi fraţi, ţărani harnici cu toţii, care au evitat să facă politica regimului. A urmărit îndeaproape şi ancheta profesorului Nicolae Mărgineanu, implicat într-un proces de spionaj. Ministru la acea dată, A. B. i-a explicat profesorului că declaraţiile lui autoincriminante sînt necesare „politic", pentru a dovedi amestecul american în treburile noastre interne.

Bunea vasile- gardian la Gherla în anul 1958, cu gradul de sergent major. Originar din satul Buneşti, de lângă gherla.Înţepa deţinuţii cu sula la intrarea şi la ieşirea din fabrică. Un om crunt. S-a sinucis prin spânzurare.

www.ziuaconstanta.ro

Bunea . «Unul dintre cei mai crunţi criminali la securitatea din Gherla în anul 1948) Augustin neamţ). Taciturn şi crunt. Provenea din fosta siguranţă. Ca şi seful lui Briceag N. În 1946, l-a arestat pe Ionescu Ion, primar în satul petreşti şi cu cătuşe la mâini îl ducea la Gherla la securitate Când a trecut pe lângă mine – eu mergeam la Mintiu după terminarea orelor de liceu – s-a uitat la mine, închis o pleoapelle semn că-l împuşcă. La o zi sau două am auzit cum l-au împuşcat pe o păşune la Fizeşul gherlei., împreună cu Brehanu.

Bundea Gavrilă – devenit, din muncitor, om de serviciu în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea Securităţii în august 1948, cînd a primit gradul de sergent-major.

Burcă Mihail – general-maior de Securitate, adjunct al ministrului de Interne în 16 iunie 1951. Deportările în Banat, care au început la această dată şi la care au participat peste 10 000 de ofiţeri şi soldaţi, s-au făcut sub stricta lui supraveghere şi coordonare. S-a ocupat şi de instrumentarea marelui proces de la Canal, din august–septembrie 1952. Ca majoritatea personajelor de rang înalt, apare puţin în memoriile foştilor deţinuţi politici, cărora şi dacă li s-a arătat vreodată, a fost în fruntea vreuneia dintre acele misterioase „comisii“ suscitînd speranţe, supoziţii şi discuţii cu privire la scopul vizitei şi la identitatea fiecărui membru.

Burciu Liviu – locotenent-major în Ministerul de Interne în 1989, cînd lucra la Miliţia Capitalei. A participat la tentativa de reprimare de către Ceauşescu a Revoluţiei din decembrie 1989, din seara de 21 spre 22 decembrie, cînd sute de arestaţi au fost duşi la Jilava şi bătuţi cu bestialitate.

BurculeţViorel – fost student reeducat, brigadier la Peninsula. Fusese condamnat la 10 ani pentru activitate într-o organizaţie subversivă. Avea în grijă brigada de preoţi bătrîni pe care-i chinuia cu sălbăticie. Apare şi în amintirile unui fost deţinut politic, Gheorghe Penciu, care l-a întîlnit la Peninsula (*Memoria*, 29, 67). Nu a fost judecat o dată cu lotul lui Eugen Ţurcanu, în septembrie 1954, probabil fiindcă nu fusese legionar, dar numele lui apare frecvent în documentele adunate în vederea acestui proces.

Burdea (Burdan) Grigoriu – ofiţer de Securitate, la începutul anilor ’50. Anchetator al lui Ion Ioanid şi al lui Nicolae Mărgineanu, judecat în noiembrie 1948, în „lotul Marii Finanţe“. S-a născut în 1913 la Paşcani. În 1932 şi-a luat diploma în drept şi a ieşit avocat. Cînd au venit comuniştii la putere, a intrat în Securitate ajungînd pînă la gradul de general. A fost o vreme procuror, apoi a dispărut. Avea prin anii ’70 un frate medic şi şef pe linie de partid în Spitalul Judeţean din Iaşi. Datorită acestui frate descoperă Ion Ioanid, devenit scriitor, şi el expatriat între timp

www.ziuaconstanta.ro

la München, că un paşnic cetăţean newyorkez cu nume românesc poate fi una şi aceeaşi persoană cu torţionarul român din anii ’50 şi începe pe cont propriu un fel de anchetă. În momentul cînd îşi manifestă printr-un anunţîn ziar dorinţa de a afla dacă el este omul căutat, fostul procuror comunist îi pune în vedere că încalcă legile statului american, astfel încît fostul „bandit“ renunţă la investigaţii.

Burghişan Petre – locotenent-major, comandantul lagărului de la Galeş, şi apoi de la Peninsula, în 1953, cînd, după ce ajunsese deja căpitan, a fost scos din muncă şi trecut în rezervă cu menţiunea „reformat cadre“. În realitate, a fost judecat şi încarcerat pentru administrarea necorespunzătoare a lagărului şi a avut de suferit de pe urma deţinuţilor de drept comun atunci cînd drumurile lor s-au întîlnit în închisoare.

Renumit pentru cruzimea lui. Îi înfometa pe deţinuţi şi le interzicea să bea apă cînd era cald, obligîndu-i să bea lături de rufe din băltoace. A redus raţia celor care nu-şi făceau norma pînă la greutatea neverosimilă de 20 de grame de pîine pe zi. Un deţinut a murit de frig pus în carceră de acest comandant. A fost înlocuit cu un comandant, mai uman, pe nume Dincă, abia după moartea lui Stalin, cînd s-a înregistrat o ameliorare . Era născut la 14 august 1907, în comuna Fîntînele, judeţul Prahova.

Reproduc mai jos şi cîteva instantanee cu el, cu scopul de a da concreteţe portretului:

„Am ieşit la raportul comandantului lagărului, pre numele lui Petre Burghişeanu (*sic!*). Cerîndu-i permisiunea ca, printre cei ce vor săpa groapa preotului Ioan Băldescu să mă aflu şi eu, fiul lui. Riposta lui a fost severă: «Ca să-i sapi tu groapa lui tac-tu, trebuie să-ţi dau doi ostaşi şi să te păzească. Şi eu nu pot să le fur din timpul lor de odihnă!» Lîngă mine, susţinîndu-mă, era şi medicul lagărului, un evreu, tot deţinut, care a spus că tata nu trebuia scos la muncă, fiind grav bolnav de inimă. Mi-a fost dat să asist atunci la furia comandantului Burghişeanu, ilustrativă pentru mentalitatea regimului comunist. El a izbit cu pumnul în masă, zbierînd: «Dacă pînă în primăvară nu umplu cimitirul cu o mie de asemenea bandiţi, nu fac nimic.» Mi-a fost clar atunci ce ne aşteaptă.“ (*Memoria*, 9, 23.)

Burlacu Vasile – ofiţer de Securitate la Craiova. Avea în 1957 gradul de locotenent-major.

Burlacu (?) – anchetator la Securitatea din Constanţa cu gradul de colonel în anii ’50**.**

Burloi Gheorghe – colonel de Securitate, anchetator la sediul din Calea Rahovei, în ianuarie 1989, cînd a fost arestat grupul de ziarişti şi tipografi de la *România liberă* (Petre Mihai

www.ziuaconstanta.ro

Băcanu, Mihai Creangă, Anton Uncu şi Alexandru Chivoiu). L-a anchetat, pentru tipărirea unui prim număr dintr-o publicaţie anticeauşistă, pe Petre Mihai Băcanu şi tot el i-a întocmit aproape un an mai tîrziu, după căderea de la putere a lui Ceauşescu, referatul de scoatere de sub urmărire penală. Acum în calitate de colonel de SRI. Eliberarea propriu-zisă, constînd într-o simplă strîngere de mînă şi dezlegarea de a scrie orice, adresată lui Petre Mihai Băcanu, i-a revenit, în 22 decembrie 1989, la ora 13, însuşi comandantului arestului de la Rahova. În dosarele de la Parchetul militar ale foştilor inculpaţi, numit în jargonul procurorilor „urmă“, nu mai există astăzi decît cîteva file. Fila semnată de colonelul Burloi din dosarul ziaristului conţine tocmai propunerea de scoatere a acestuia de sub urmărire penală. Dacă ţinem cont numai de autorizaţia de a scrie ce vrea şi de această „urmă“, colonelul Burloi este, ca şi şeful lui, mai degrabă binefăcătorul, decît torţionarul lui Petre Mihai Băcanu. Desigur, promiscuitatea, întunericul, şobolanii, nesomnul, ameninţarea cu dezonoarea, cu procesul de viol sau furt, faimoasele scene ale bărbieritului cu briciul, fără martori, de către un personaj necunoscut, insultele, umilinţele, descrierea detaliată a torturilor viitoare, insinuantele ameninţări cu dispariţia fără urmă, şantajul, atentatul la pudoare sînt şi ele torturi. Colonelul Burloi era de altfel conştient şi mîndru de progresele pe care Securitatea le făcuse în privinţa aceasta, de la grosolănia metodelor anilor ’50 la rafinamentul şi eficacitatea celor de acum. E adevărat că risipa de mijloace era mult mai mare. În sensul acesta merită consemnată un fel de anecdotă. În cele cîteva luni de anchetă i s-au făcut lui Petre Mihai Băcanu cîteva mii de fotografii color. „Aveţi bani, nu jucărie“ s-a mirat ziaristul: „Nu-ţi face probleme. Cînd e vorba de siguranţa statului nu ne uităm la bani.“

Din dosarul în 7 volume al „lotului“, noul SRI nu a arătat celor interesaţi nici o filă. Nici din filmul, făcut, presupun cei implicaţi, cu intenţia de a-i fi arătat lui Ceauşescu. La fel din jumătatea de tonă de cărţi, reviste, ziare confiscate de la domiciliu, în momentul arestării, din care urma să se confecţioneze proba „înscrisurilor duşmănoase“. Descoperind un exemplar din *Românul liber*, Burloi exclamase, bine dispus: „Gata, uite, te scot şi spion ungur!“.

Bursuc C. – A fost, în 1950, gardian la celularul Securităţii din Iaşi, se purta brutal cu arestaţii aflaţi în anchetă. Este semnalat şi ca paznic de celulă la Suceava, mai tîrziu. Omul fusese muncitor la CFR şi devenise din proprie iniţiativă securist.

Burtoiu Gheorghe – colonel de Securitate, şeful regionalei MAI (Miliţie şi Securitate) Piteşti, în deceniul opt.

Buşcu (?) – prim-gardian la închisoarea din Craiova în 1948. Îmbina sadismul cu

www.ziuaconstanta.ro

abjecţia. Le dădea deţinuţilor mîncarea nu în gamelă, ci în hîrdăul din care goliseră materiile fecale, iar aceştia, flămînzi, erau obligaţi să şi-o ia de acolo.

Butyka Francisk – născut la 15 iulie 1920 în Cluj. De meserie lăcătuş. Din toamna anului 1952 a fost şeful direcţiei de Anchete Penale în Securitatea Statului, înlocuindu-l pe Mişu Dulgheru, arestat.

S-a ocupat de lotul Pătrăşcanu, al cărui titular este asasinat la indicaţia lui Dej. Face parte din Comitetul de partid din Centrala Ministerului Securităţii Statului. A fost, în aceeaşi perioadă, principalul anchetator al lui Vasile Luca.

În 1958, cînd era şeful direcţiei Anchete Penale pe regiunea Bucureşti, a anchetat-o pe Ecaterina Bălăcioiu-Lovinescu, propunîndu-i, pentru a beneficia de asistenţă medicală absolut indispensabilă, să-i ceară printr-o scrisoare fiicei ei, aflată în Franţa, să colaboreze cu regimul. Refuzul i-a atras bătrînei femei moartea.

La 30 noiembrie 1963, a fost trecut în rezervă. În 1968, cînd s-a rejudecat procesul Pătrăşcanu, a fost pedepsit pentru anchete abuzive doar cu retragerea distincţiilor. Deşi din chiar ancheta efectuată de partid reiese că „pentru a fi determinaţi să recunoască faptele puse în sarcina lor, în cursul anchetei, învinuiţii au fost în mod sistematic bătuţi crunt, schingiuiţi, epuizaţi fizic prin anchetarea în tură şi prin împiedicarea de a dormi zile de-a rîndul“. Unul dintre cei anchetaţi în acelaşi lot povesteşte lucruri neverosimile: „Am fost bătut şi ţinut patruzeci de zile şi nopţi, nedormit, adică opt săptămîni în continuare, lunea, marţea, miercuri, joi şi vineri pînă la completarea celor patruzeci de zile şi nopţi.“

Tot ancheta din 1968 consemnează: „Metode inumane s-au folosit faţă de majoritatea arestaţilor. Unii dintre ei (Iacob Alexandru şi Rădulescu Gheorghe) au încercat să se sinucidă, Morfei Victor a decedat în timpul cercetărilor, iar Gheorghe Rădulescu, eliberat cu două zile înainte de procesul lui Vasile Luca, a decedat la cîteva luni ca urmare a vătămărilor suferite.“ Anchetatorii din procesul lui Vasile Luca confirmă că arestaţii au fost bătuţi „cu aprobarea conducerii MAI“. Asupra lui Vasile Luca nu s-au exercitat constrîngeri fizice, „acest lucru ar fi implicat mari riscuri, întrucît era suferind, consemnează aceeaşi anchetă din 1968. N-a fost decît injuriat şi umilit. Anchetele se desfăşurau uneori pe baza observaţiilor făcute de organele de partid, de Dej şi Chişinevschi personal, pe marginea proceselor-verbale de anchetă şi urmînd îndrumările acestora.“

Francisc Butyka însuşi declară: „Cum noi alte materiale nu aveam, aceste observaţii, mai ales cu privire la trecutul lui Vasile Luca, au fost luate drept literă de evanghelie. De la început

www.ziuaconstanta.ro

am primit ordin de la tovarăşul ministru Drăghici că aceste adnotări nu au voie să circule, ci după punerea în temă a anchetatorului să fie strînse într-o mapă aparte şi predate la un anumit interval de timp şefului de cabinet.“ În 1968, cînd a fost convocat pentru ancheta respectivă, trecuse în rezervă şi lucra ca inspector la vama Poştelor.

Buzan (?) – procuror militar la Tg.Mureş în anul 1957. În perioada pregătirii procesului l-a silit, cu înjurături şi scuipături, pe arestatul Alexandru Maier, să recunoască două declaraţii care-l incriminau, pe care apărea semnătura lui, falsificată. Intervenţii atît de directe, în anchetă, din partea procurorilor sînt destul de rare, ceea ce nu vrea să spună că justiţia era independentă, ci doar că atribuţiile instanţelor care concurau la ducerea la bun sfîrşit a hotărîrilor partidului, dinainte ştiute, erau delimitate, ca rolurile într-o piesă.

www.ziuaconstanta.ro

Cadar Gheorghe – căpitan de Securitate, în 1960, anchetator la Uranus.

Calistru (?) – colonel de Securitate la Braşov în momentul revoltei muncitorilor, din noiembrie 1987. Menţionat în declaraţiile acestora pentru violenţa cu care i-a anchetat.

Calotă Constantin – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte muncitor.

Candid (?) – plutonier, gardian la Piteşti în perioada *reeducării*.

Cantor Dumitru – căpitan de Securitate, la Rădăuţi, în 1949. I-a anchetat pe ţăranii răsculaţi împotriva colectivizării din satele Calafindeşti, Rogojeşti şi Frătăuţi (v. şi *Segal Karl*). Pentru „merite“ în această anchetă, a fost decorat cu Steaua RPR, alături de prim-gardianul Nicolae Maromet, devenit ulterior director la Jilava.

Caraiman Vasile – colonel de Securitate. A început, elev fiind, prin a-şi denunţa colegii de la liceul din Huşi, care organizaseră, în mai 1950, o manifestaţie proregalistă. Era fiul unor ţărani din Moşna. S-a angajat mai tîrziu în poliţia politică română, absolvindu-i etapă cu etapă, şcolile.

Caraman N. Constantin – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese frezor.

Carp (?) – căpitan de Securitate, i-a arestat în anii ’50 şi i-a anchetat pe mai toţi opozanţii regimului comunist din Iaşi, printre care pe Liviu Mărgineanu. Bătrîni astăzi, şi el şi ei, se întîlnesc frecvent pe stradă, în acelaşi oraş unde fostul torţionar s-a pensionat cu gradul de maior.

Cavaliotti Anastase – fost medic primar legist la Institutul de Medicină Legală. A stabilit diagnosticul şi concluziile cu privire la decesul lui Gheorghe Ursu. În certificat se ascunde faptul că moartea acestuia a fost violentă, datorîndu-se „stării toxico-septice consecutive unei peritonite purulente prin perforaţie ileală“. De asemenea, el atestă că „intervenţia chirurgicală efectuată în spital a fost corect indicată şi bine efectuată, însă faţă cu alterarea gravă a stării generale nu a mai putut avea rezultatul scontat“.

Cazacioc (?) – căpitan în Ministerul de Interne în 1989, lucrînd la circa 14 de Miliţie a Capitalei. A participat la reprimarea Revoluţiei din decembrie, în seara de 21 spre 22 decembrie, cînd sute de arestaţi au fost duşi la Jilava şi bătuţi cu bestialitate.

Cazacu Constantin – colonel de Securitate. Era în 1977 anchetator la Uranus.

Cazan I. Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte tîmplar.

Călan (?) – căpitan de Securitate. A anchetat în sediul IMG din Bucureşti, unde-şi avea biroul,

www.ziuaconstanta.ro

pe muncitorii revoltaţi de la Braşov, în 15noiembrie 1987. Metoda lui de tortură este una semnalată pentru prima dată: bătaia la palme şi la tălpile goale ale picioarelor cu o bilă de cauciuc, precum şi cu fragmente de mobilier deteriorat, picioare de scaune, bucăţi de lemn.

Căldare (?) – plutonier la Craiova.

Căldăraru (?) – gardian la Aiud la începutul deceniului şase. Supranumit „călăul de pe celular“, trimitea la izolare pe deţinuţi, numai în chiloţi, în timpul iernii, fără să se ostenească să găsească un pretext. Din cauza lui a murit de pneumonie tînărul profesor universitar Iordăchescu Paul, care, cu hemoragii şi febră, zăcea în celula fără ferestre şi cu caloriferele reci, în iarna 1949–1950.

Căpitănescu Dumitru – locotenent-major, devenit adjunct al şefului Biroului pentru „organizaţii subversive“ din Direcţia de Anchete a DGSP. Intrat în Securitate, presupun şefii lui, pentru a se proteja de propriul trecut, întrucît fusese în timpul războiului antisovietic paraşutist.

Căpraru (?) – gardian la închisoarea din Galaţi în perioada cînd directorul acesteia a fost faimosul Petre Goiciu. Originar din Iveşti.

Cărăuleanu (?) – colonel în MAI, comandantul Miliţiei de la Slobozia, în noiembrie 1987, cînd a preluat pe unul dintre muncitorii deportaţi de la Braşov, căruia i-a cerut să semneze o declaraţie-angajament că în intervalul de timp afectat pedepsei nu va părăsi localitatea, nu va sta de vorbă cu nimeni, „nu va face propagandă asupra celor întîmplate“ şi că „îşi va vedea de treabă la locul de muncă repartizat“ (Fabrica de ulei Slobozia). Îl controla la serviciu de 2–3 ori pe zi, pentru a vedea dacă respectă regimul impus: izolarea, necomunicarea cu colegii, respectarea traseului de acasă la serviciu şi de la serviciu acasă etc. „Timp de trei luni singur, acest coşmar se derula nestingherit.“ Ulterior, cînd soţia deportatului a venit, a intervenit şi în viaţa lor privată. De data asta chiar mai „energic“, şi anume l-a convocat pe prizonier la sediul Miliţiei şi i-a dat o palmă brutală, pentru ca să nu se mai certe în casă.

Cătan Gheorghe – locotenent-major de Securitate la Craiova în anul 1959.

Câmpeanu (?) – locţiitor politic în 1950, la lagărul de la Poarta Albă de pe traseul Canalului. Ulterior a trecut la Constanţa, apoi la Piteşti, apoi la Gherla. Avea, în 1950, gradul de căpitan.

Cârciu (?) – plutonier de Securitate la închisoarea Gherla. Considerat de către deţinuţi „unul dintre cei mai mari criminali ai închisorii“.

Ceauşescu Ştefan – căpitan de Securitate la Alba Iulia. Nu ştim dacă este vreo legătură de

www.ziuaconstanta.ro

rudenie între el şi cunoscuta familie.

Ceia Aurel – colonel, comandant al Securităţii regiunii Iaşi în 1949, originar din comuna Vărădia, judeţul Caraş-Severin. Anchetator la Piatra Neamţ. A fost în anii din urmă secretar la Facultatea de Medicină din oraş.

Cenuşe Constantin – anchetator de Securitate la arestul din Uranus în 1958, cu gradul de căpitan.

Cenuşe Ion – locotenent de Securitate în anul 1961. Avansat la gradul de căpitan în 1964. „Cel mai fioros“ dintre cei şase anchetatori ai lui Adalbert Rosinger Rozemberg, funcţionar în Ministerul Comerţului Exterior, arestat, anchetat şi închis cu un lot de evrei, într-un moment cînd persecuţia politică s-a dublat cu un acces de antisemitism. I-a strivit cu bocancul laba piciorului pînă i-a căzut unghia. Alterna blîndeţea cu brutalitatea, reunind deci, într-o singură persoană, foarte eficientul cuplu, „anchetator blînd – anchetator brutal“, utilizat curent de Securitate în anchetele „grele“. Deşi de cele mai multe ori ceea ce-l făcea pe anchetat să cedeze era blîndeţea, brutalitatea nefăcînd decît să-l îndîrjească, Cenuşă asuma ambele roluri, ceea ce ne face să bănuim la el o personalitate scindată, de tipul Dr. Jekyll–Mr. Hyde, frecventă şi aceasta în tipologia torţionarilor, şi nu doar de simplu utilizator la rece al unei metode.

Cerchez Senora – angajată în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia. A primit gradul de plutonier şi o funcţie operativă. Fusese croitoreasă.

Ceregeanu Dan – căpitan de Securitate, în 1957.

Cernat (?) – căpitan de Securitate, la Braşov, decedat.

Cernea Ion – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte muncitor.

Cernescu Lazăr – Ţăran din comuna Rusca, judeţul Caraş Severin mult mai cunoscut de generaţiile mijlocii din România de azi ca „Lazăr de la Rusca“. Făcea parte dintr-un taraf de lăutari, care cînta pe la nunţi. Culegea astfel informaţii despre sătenii care-i sprijineau pe luptătorii din rezistenţă. Un episod cu totul nesemnificativ a fost începutul colaborării lui cu noua putere. Un colonel, Kling, căzut într-o ambuscadă în mîinile partizanilor, scăpase cu viaţă, dar îşi pierduse chipiul. În dorinţa de a se pune bine cu noua putere, şi cu gîndul cine ştie căror avantaje, Lazăr Cernescu s-a dus la Caransebeş să-i înmîneze securistului chipiul recuperat. A fost începutul unei colaborări care-i va fi fatală. Consătenii au cerut luptătorilor din munţi să-l pedepsească. A fost capturat de oamenii colonelului Uţă. S-a instituit un tribunal care l-a judecat şi executat. Datorită

www.ziuaconstanta.ro

unui poem al lui Dan Deşliu, din 1949, cu titlul de mai sus, personajul a devenit imediat unul dintre cei mai cunoscuţi eroi ai mitologiei comuniste româneşti, comparabil cu sovieticul Pavel Moruzov (copilul ucis de bunic, fiindcă-l denunţase comuniştilor pe tatăl său). Pînă la moartea lui Gheorghiu-Dej şi „demascarea“ crimelor sale de către Ceauşescu, toţi copiii care au învăţat în România, adică imensa lor majoritate, au citit poezia „Lazăr de la Rusca“. Despre eroul comunist de la Rusca s-a mai scris şi o piesă de teatru, semnată de Ştefan Tita, „Comoara de la Rusca“.

Chelaru Traian – a făcut parte din Comandamentul constituit în vederea reprimării revoltei minerilor din Valea Jiului în august 1977. În această calitate, a lucrat luni de zile, întocmind 150 de dosare, trimiţînd 50 de muncitori în spitale de psihiatrie, condamnîndu-i pe alţi 15 la pedepse cu închisoarea între 2 şi 5 ani, concediind şi strămutînd peste 4 000, înlocuind, de fapt, masa muncitorilor cu securişti.

Chicoş M. – maior de Securitate în 1949, a anchetat-o şi a bătut-o pe Elisabeta Rizea din Nucşoara, care i-a ajutat pe partizanii lui Toma Arnăuţoiu, din Munţii Făgăraşului.

Chiforescu Gheorghe – născut la 15 aprilie 1920, în comuna Dorna din Vatra Dornei, fiul lui Vasile şi Tecla, mai locuia şi în anul 1968 în comuna Dorna-Candreni, Vatra Dornei. Deţinut de drept comun condamnat la un an şi opt luni închisoare corecţională pentru furt. Gardian la Salcia de la înfiinţarea lagărului şi implicat în ancheta declanşată din cauza atrocităţilor petrecute în lagăr în doar cîteva luni de la înfiinţare. Condamnat şi el la 5 ani de muncă silnică, în procesul din 1955, şi graţiat în 1957. (v. *Pavel Ion*)

Chioreanu (?) – locotenent-major la DRSP, Cluj, în 1955. A iniţiat deschiderea dosarului de urmărire informativă a scriitorului Lucian Blaga. Nu ştim dacă este unul şi acelaşi cu un Chioreanu semnalat de Cicerone Ioniţoiu la închisoarea Gherla fără altă precizare.

Chiran Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948, cînd a primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese lăcătuş.

Chirilă (?) – căpitan de Securitate, în conducerea penitenciarului Aiud, în 1959. L-a pedepsit pe Alexandru Salcă, bolnav de hepatită şi după ce petrecuse doi ani în zarcă, să stea în picioare de la 5 dimineaţa la 10 seara dezbrăcat, într-o celulă de beton din subsolul zărcii. Pedeapsa trebuia să-l determine pe deţinut să renunţe, după 16 zile de nemîncare, la greva foamei.

Chirion (?) – locotenent de Securitate, ofiţer politic la Canal, originar din Podeni-Prahova. „Călăul nr.1 al lagărului de exterminare de la Peninsula“ (Remus Radina, *Testament din*

www.ziuaconstanta.ro

morgă). „Mic de statură, figură quasimodiană, cu rînjetul mereu pe buze, cretinizat, neştiind decît cuvîntul «bandit», pe care-l rostea la fiecare frază. Mergea cu pumnii strînşi, pregătiţi să lovească în orice moment (...). Avea o putere diabolică în a născoci chinurile ce se practicau în brigăzile 13–14“. (Cicerone Ioniţoiu, *Morminte fără cruci*, II) Brigăzile 13–14 erau cele în care activau studenţii reeducaţi de la Piteşti, veniţi să extindă experimentul şi la Canal. L-a schingiuit pe doctorul Simionescu care a simulat o tentativă de evadare („s-a dus în sîrme”) ca să scape de torturi. „Împuşca fără ezitare deţinuţi şi cînd n-o făcea el însuşi înmîna pistolul unui deţinut cerîndu-i s-o facă. Aşa a făcut cu studentul Madan, căruia i-a dat pistolul să-l împuşte pe Dumitrache în incinta lagărului“. (Cicerone Ioniţioiu, *op.cit.,* III) În 1983, avea o funcţie în Ministerul Petrolului.

Chirondojan (?) – brigadier la Peninsula şi la Coasta Galeş, ambele lagăre de muncă de pe traseul Canalului.

Chisăliţă Vasile – anchetator la Fălticeni.

Chiţac Mihai – general-colonel de Securitate, comandant al trupelor chimice şi comandant al garnizoanei Bucureşti, în 1989. A participat la represiunea îndreptată împotriva manifestanţilor de la Timişoara din decembrie 1989. A condus acţiunea de reprimare a manifestaţiei din Piaţa Universităţii din aprilie–iunie 1990. Imaginile filmate îl arătau ca pe un ins viclean, obedient, brutal, departe de orice intenţie de a-şi asuma vinovăţia şi responsabilitatea, dar mai ales, departe de a resimţi aceste sentimente. Militar, încredinţat că ordinul primit justifică şi asasinatul. Anchetat pentru acuzaţia de a fi ordonat deschiderea focului la Timişoara, în 18 decembrie, de a fi folosit grenade lacrimogene şi de a fi arestat sute de manifestanţi, a beneficiat în mai multe rînduri de hotărîrea de „reîncepere a urmăriii penale“ pentru că „lipsea elementul constitutiv al infracţiunii“. După un proces care a durat mai mulţi ani, a fost condamnat, în 1999, la 15 ani închisoare pentru omor deosebit de grav. În mai 2000 sentinţa tribunalului nu se pusese în execuţie. Este născut în 4 noiembrie 1928, în comuna Suharău, judeţul Botoşani.

Chiţu Anghel – brigadier la Capu Midia în anii 1953–1954. L-a ucis în bătăi pe învăţătorul Andronache, om în vîrstă de 60 de ani.

Chiţu (?) – maior de Securitate în timpul revoltei muncitorilor de la Braşov. În 1989, cînd unul dintre cei deportaţi în ţară (la Tulcea) a primit permisiunea de a veni la Braşov să-şi vadă familia, maiorul Chiţu l-a ţinut pe culoarele Miliţiei în controale şi verificări împiedicîndu-l să beneficieze de răgazul acordat, l-a insultat şi l-a înjurat. Pe un altul, deportat la Huşi şi venit

www.ziuaconstanta.ro

clandestin să-şi vadă soţia, l-a ameninţat că dacă se întoarce în Braşov, îl ucide dînd cu maşina peste el. Era un ins brutal, grobian şi sigur pe el. Îi dispreţuia pe cei care îndrăzniseră să-i înfrunte stăpînul. Interpelările lui combinau limbajul de lemn al meseriei cu spontaneităţile de om rudimentar şi frust: „Mai bine te făcea mă-ta un rahat, pleava societăţii“, i-a spus unuia dintre muncitorii aflaţi în supravegherea lui.

Ciachi Ioan (Ceaki) – maior de Securitate. Director al închisorii Jilava între iunie 1952 şi sfîrşitul lui aprilie 1954. Sub directoratul lui a fost executat Lucreţiu Pătrăşcanu.

Cimpoieşu (?) – medicul închisorii Aiud, ofiţer de Securitate crud şi bătăuş.

Cimpoieşu (?) – colonel de Securitate, comandant al penitenciarului Suceava, la un moment dat.

Cinca (?) – anchetator de Securitate la Oradea în deceniul cinci. A anchetat numeroşi partizani din grupurile de rezistenţă din Munţii Bihorului şi satele din împrejurimi.

Cioabă (?) – plutonier de Securitate, prigonitor al ţăranilor fugiţi pentru a se sustrage colectivizării sau persecuţiilor în Munţii Olteniei. A schingiuit şi a ucis pe mai mulţi dintre ei.

Cioară (?) – locotenent de Securitate la închisoarea de la Baia Sprie, care adăpostea pe deţinuţii politici folosiţi la muncă forţată în minele de plumb, începînd din decembrie 1952.

Ciobanenco (?) – ofiţer cu informaţiile la lagărul de muncă de la Grindu, în anii 1960–1964. Originar din Periprava. Brutal, violent, crud.

Ciobanu Constantin – agent de Securitate, rezident al serviciilor secrete la Bonn în anii 1978-1995, implicat împreună cu Ioan Lupu, prim-secretar al Ambasadei, Dan Mihoc, Ion Grecu şi Ion Constantin, în atentatele împotriva lui Paul Goma şi a familiei sale, după plecarea lor forţată din ţară, în 1977.

Ciobanu Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte chelner.

Ciobanu I. Ilie – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948, cînd a primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte forjor.

Ciobanu Ioan – locotenent-major de Miliţie la Iaşi. A primit sarcina de a-l supraveghea pe unul dintre muncitorii arestaţi, judecaţi şi deportaţi după revolta muncitorilor de la Braşov, din 15 noiembrie 1987. Nu s-a distins decît prin aceea că l-a înjurat pe cel aflat în grijă. În rest, ca toţi ceilalţi, l-a urmărit de la locul de muncă, obligatoriu, la domiciliul, obligatoriu de asemenea, i-a interzis să plece din oraş, l-a obligat să se prezinte la Miliţie regulat, să scrie declaraţii,

www.ziuaconstanta.ro

angajamente şi rapoarte.

Ciobanu Vladimir – ofiţer de Securitate la închisoarea din Tîrgu Ocna, în perioada *reeducării*, în 1950.

Ciobotea Constantin – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în 30 august 1948, a primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte şofer.

Ciocan Aurel – maior de Securitate, i-a anchetat sub tortură, la sediul IGM, Bucureşti, pe muncitorii arestaţi la Braşov în urma revoltei din 15 decembrie 1987.

Ciocan Dumitru – locotenent de Securitate la Bucureşti, în 1953, cînd intercepta, traducea şi rezuma, pentru nevoile direcţiei de Anchete Penale, corespondenţa cu străinătatea a persoanelor luate în urmărire. Avea probabil o instrucţie aproximativă, judecînd după traducerea corespondenţei scriitoarei Monica Lovinescu cu mama sa.

Ciochină (?) – în 1948, comisar de Poliţie şi apoi ofiţer de Securitate la Iaşi. În anul 1987 lucra încă în Securitate. Îi supraveghea şi-i aresta, prin anii ’80, pe ipoteticii viitori disidenţi.

Ciocîldău (?) – ofiţer de Securitate, colaborator al generalului Nicolae Ceauşescu în campania de colectivizare a agriculturii. A participat la reprimarea revoltelor ţărăneşti în mai multe sate răsculate de pe malurile Putnei. A împuşcat cu mîna lui mai mulţi ţărani.

Ciocîltău (?) – prim-secretar PCR în judeţul Vrancea în decembrie 1957, cînd au loc răscoalele ţăranilor din Suraia, Vadu Roşca şi Răstoaca, împotriva activiştilor şi securiştilor veniţi să-i colectivizeze cu forţa. A ordonat trupelor chemate în sprijinul activiştilor să tragă în plin. Au murit opt săteni, între care un copil de 14 ani.

Ciocmărean Gheorghe – căpitan de Securitate în inspectoratul judeţean Sălaj, în 1967. Participă indirect la dosarul pentru înlăturarea din Ministerul de Interne a lui Briceag Nicolae, întocmit în 1968. Nu s-a ilustrat prin nimic special afară de faptul că, în cunoştinţă de cauză în privinţa crimelor comise de Securitate în anii 50 (propriul lui tată fusese obligat de Briceag să sape groapa şi să îngroape un sătean ucis fără judecată în 1952, în satul Gîlgău), intrase totuşi, zece ani mai tîrziu, în rîndurile poliţiei politice şi avansase slujind-o pînă la gradul de căpitan. Îşi amintea, în 1968, de povestirea tatălui, care-i spusese că ţăranul fusese luat de acasă doar în pijama şi ucis.

Ciolpan Vasile – comandant, între anii 1950–1955, al închisorii Sighet, una dintre cele mai importante „strategic“, din tot sistemul penitenciar, dacă ţinem cont de faptul că personalul administrativ reprezenta, la un moment dat, două cincimi din numărul deţinuţilor. Deţinuţii, cei

www.ziuaconstanta.ro

mai mulţi închişi fără judecată, erau în special politicieni şi demnitari interbelici, dar şi înalţi prelaţi, savanţi etc...

Iată-i, în cîteva linii, traiectoria: nu beneficiase, se pare, de o instrucţie temeinică (făcuse patru clase primare şi după alţi memorialişti doar trei), dar avea o „inteligenţă naturală“. După doi ani de prizonierat la ruşi, unde povestea că suferise teribil de foame, devenise activist de partid. A trecut apoi printr-o şcoală de Securitate de 5 luni. Era un ins autoritar şi nu se temea de superiori. Memorialiştii îl descriu ca pe un individ osos, cu faţă smeadă, de statură potrivită. Avea soţie şi patru copii.

După mărturiile unora dintre supravieţuitorii de la Sighet, Vasile Ciolpan era brutal: îi bătea cu picioarele pînă şi pe cei bolnavi.

Cu Constantin C. Giurăscu, istoric cunoscut, dimpotrivă, s-a purtat bine. Deşi îşi aminteşte că avea şi momente de violenţă, acesta vorbeşte despre inteligenţa lui şi chiar despre o anume sensibilitate. I-a adus o dată în celulă o vrabie, „ca să-i ţină de urît“, sfătuindu-l să o hrănească.

Este unul dintre puţinii despre care ştim şi cum îşi privesc ei înşişi propriul trecut. A acceptat să fie filmat de autoarea „Memorialului durerii“, care, în 1991, l-a găsit la Sighet, unde locuia, jucînd table. A încuviinţat şi să dea un interviu. „Sînt împăcat cu ce spun, că acesta a fost regimul“, spune fostul temnicer.

Despre regimul din închisoare, el povesteşte: „Mîncare, de patru ori pe zi. N-au putut mînca, într-adevăr, mîncarea pe care le-am dat-o pentru că erau bătrîni: lapte, cafea cu lapte, pîine cu marmeladă. Au fost foarte bine trataţi din punct de vedere alimentar.“(…) „Eu acolo mi-am făcut datoria ca om şi ca suflet de om bun.“ (…) „Eu sînt împăcat cu conştiinţa şi am dormit cu capul pe pernă întotdeauna liniştit.“

Întrebat cum a murit Iuliu Maniu, fostul temnicer a răspuns imperturbabil: „Aşa cum mor oamenii, cînd e de murit.“ După părerea unuia dintre supravieţuitorii Sighetului, Ciolpan are acest „curaj“ întrucît e convins „că am crăpat toţi“.

În realitate, şi fără mărturiile lor, ştim totuşi că în timpul directoratului său, cînd Sighetul a funcţionat ca închisoare exclusiv politică, au murit aici, în condiţii neverosimile de mizerie şi degradare, peste 50 de personalităţi de frunte ale istoriei şi culturii române. Iată cîţiva dintre ei: Gheorghe şi Dinu Brătianu, Mihail Manoilescu, Iuliu Maniu, Alexandru Lapedatu, Mihail Racoviţă, Tit-Liviu Chinezu, Constantin Argetoianu, Ioan Suciu, Traian Frenţiu. Pentru nici unul dintre ei nu s-a întocmit un act de deces şi nu a fost înştiinţată familia. Moartea se anunţa la cele mai

www.ziuaconstanta.ro

înalte foruri, la Bucureşti, prin parola: „În celula *n*, s-a stins becul“...

Nu se poate spune totuşi despre Ciolpan că ar fi fost un violent, un impulsiv, un sangvinar. Odată, unui deţinut care-i ceruse să-l împuşte, Ciolpan i-a răspuns: „Noi comuniştii nu împuşcăm, vă facem să vă daţi singuri cu capul de pereţi.“ Într-adevăr, cîţiva dintre cei enumeraţi mai sus n-au murit înainte de a înnebuni. Unii au agonizat îndelung, în condiţii halucinante, putrezind de vii în propriile lor fecale şi umplîndu-se de viermi.

Deţinem despre Vasile Ciolpan atît de multe informaţii, datorită unei întîmplări enorme. În 1998, a fost decorat, împreună cu o întreagă listă de veterani de război, de către primul preşedinte din istoria democratică post-decembristă a României. Scandalul din presă a dus la retragerea distincţiei şi explicaţii publice. Colosala eroare provine din faptul că atît el, cît şi generalul, şef al Asociaţiei Veteranilor de Război se întorseseră din prizonieratul sovietic cu aceeaşi divizie „Horia, Cloşca şi Crişan“. Trebuie spus că fostul director de închisoare traversase toată istoria de aproape 50 de ani de comunism cu gradul de locotenent-major, pentru ca abia în 1990 să devină căpitan, iar în 1995, maior. Şi că toate acestea se petrecuseră chiar pe locul unde-şi exercitase infama meserie, la Sighetu-Marmaţiei. Tot acolo avusese loc şi decorarea, în 25 octombrie 1998, de Ziua Armatei, pe platoul din faţa monumentului Eroului necunoscut. Singura recunoaştere pe care scandalul de presă i-a impus-o atunci este faptul că întemniţarea şi moartea celor pe care-i administrase astfel erau „secret de stat“ şi că el îl păstrase, acest secret: „Atîtea puteri am avut, să am grijă (…) ca să nu se divulge secretul, să nu spună că-s acolo ei.“

Cea mai subtilă caracterizare a lui Ciolpan o datorăm unui memorialist din Mălini, Suceava, Vasile Scutăreanu. Deşi o face cumva în treacăt, evocîndu-l pe Mihail Manoilescu, „geniul celui care a murit sub cureaua protectoare a lui Ciolpan, (…) care-i bătea ca pe copiii de grădiniţă numai cu cureaua la fundişor“.

Leneş, hedonist, dispreţuitor, selectiv în împărţirea favorurilor, corespunzîndu-i perfect acest plastic oximoron „curea protectoare“ deşi cu doar patru (sau trei!) clase elementare şi cinci luni de instruire, Vasile Ciolpan face parte din categoria „intelectuală“ a călăilor. El nu este o natură elementară, ca Stănciugel, ci un ahtiat de putere. Chiar foamea de neuitat din lagărul de la ruşi, chiar complexul datorat instrucţiei precare devin ingredientele dublu şi triplu rafinate ale unei satisfacţii de natură „intelectuală“. Iar prevederea şi inteligenţa nu i se pot nega: anii directoratului său, 1950-1955, sînt singurii pentru care în arhive au dispărut toate informaţiile cu privire la personalul administrativ al închisorii Sighet, astăzi, muzeu memorial, unic în felul lui în lume.

www.ziuaconstanta.ro

Cioltan (?) – oficiantul sanitar la Piteşti în timpul *reeducării,* se ocupa de dispariţia cadavrelor celor ucişi în bătăi, ca şi ale celor asasinaţi. A ridicat în timpul nopţii cadavrul deţinutului Niţă Cornel ucis în bătaie. Nu ştim dacă Cioltan este nume sau poreclă.

Ciorapciu (?) – maior de Securitate, în 1949. A făcut parte din trupele Comandamentului Unic constituit de Gheorghe Pintilie pentru lichidarea rezistenţei din munţi. A ucis oameni în Munţii Semenicului.

Ciorarla Dumitru – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în septembrie 1948. A primit gradul de plutonier-major. Fusese înainte funcţionar.

Ciorănescu Dumitru – maior de Securitate, în conducerea lagărelor din Delta Dunării, Grindu şi Periprava, unde s-a lucrat, ca şi la Salcia (v. *Pavel Ion*), în condiţii de exterminare.

Ciorneschi Ludovic – anchetator de Securitate la Suceava, cu gradul de maior în 1954 .

Cirliga Ion – născut la 8 aprilie 1922, în comuna Sînandrei-Oradea, fiul lui Ion şi al Elenei. Locotenent la Salcia de la înfiinţarea lagărului şi implicat în ancheta declanşată din cauza atrocităţilor petrecute în lagăr în doar cîteva luni de la înfiinţare. Condamnat şi el la 6 ani muncă silnică, în procesul din 1955 şi graţiat în 1957. După condamnare şi graţierea cu ştergerea culpei de care a beneficiat, ca şi despăgubirile pentru perioada de închisoare, inclusiv calcularea acesteia ca vechime neîntreruptă în muncă, a fost reîncadrat tot în Direcţia Închisori şi Penitenciare.

Ciubotaru Ghiţă – ofiţer politic la lagărul de la Capul Midia între 1954–1956. Ajunge la gradul de colonel pînă în anul 1961.

Ciubotaru (?) – colonel de Securitate în 1959, la Cluj. Anchetator mai ales al legionarilor. Era isteţ, abil, nu violent, ci viclean, sub 40 de ani.

Ciucă Dumitru – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi funcţia de şef-probleme. Fusese fierar.

Ciuchici Ristea – sublocotenent de Securitate la Braşov, în 1949. A făcut parte din Comandamentul Unic constituit de Gheorghe Pintilie pentru lichidarea rezistenţei din munţi, conducînd o companie a trupelor de Securitate. Este semnalat ca participant la prigoana împotriva partizanilor din Munţii Semenicului, mînînd de la spate nişte soldaţi ceva mai tineri decît el, împinşi să ucidă pentru a nu fi ucişi, cărora le era foame şi frică, le degerau picioarele şi se socoteau mai nefericiţi decît cei pe care-i hăituiau. A condus astfel operaţii de capturare a partizanilor din zona Timişoarei. S-a distins înaintea şefilor cu prilejul acestor acţiuni.

Ciumacenco Ion – originar din Mamaia-sat, mică localitate de pe malul mării. Orfan de

www.ziuaconstanta.ro

ambii părinţi, absolvent al şcolii de la Băneasa, electrician de profesie. Locotenent de Securitate acoperit ca subofiţer cu serviciul pe secţii la Aiud, în anul 1959. „Avea un scris cu înfloriturişi volute ca al notarilor din altă epocă“, spune fostul lui coleg BlăjuţMihail. A lucrat puţin pe secţie, trecînd curînd în fruntea compartimentului de evidenţă al Grupului Operativ Aiud (GOA), care avea drept misiune să depisteze stadiul de periculozitate al ideilor legionare, posibilitatea recuperării pentru regim şi deci a eliberării din închisoare a legionarilor, dintre care unii stăteau aici de aproape 20 de ani.

Ciupagea (?) – ofiţer de Securitate, cu rang superior, probabil unul dintre responsabilii de vîrf ai proiectului *reeducării,* ceva mai puţin cunoscut. În 1948 venea la Suceava pentru a le explica elevilor şi studenţilor închişi aici necesitatea şi avantajele convertirii la comunism: tinereţea, posibilitatea de a-şi clădi viitorul etc. În prezenţa şi sub îndrumarea lui, studenţii au întocmit memoriul către CC în care îşi formulau dorinţa (cererea) de a se reeduca. După supravieţuitorii *reeducării* de la Piteşti şi Suceava, el era „creierul“ operaţiunii. Era un bărbat tînăr, elegant, deştept, foarte manierat. Este consemnat şi de Cicerone Ioniţoiu în „lista“ lui, ca venind de la Bucureşti şi avînd gradul de căpitan în momentul cînd a pregătit la Suceava experimentul.

Ciupercă (?) – maior de Securitate. Unul dintre cei patru agenţi trimişi să-l aresteze, în 1 aprilie 1977, pe Paul Goma, în urma scrisorii deschise adresate de acesta lui Ceauşescu şi difuzată de mass-media străine.

Cîmpeanu Constantin – locotenent-colonel, şeful Direcţiei Regionale Ploieşti, din DGSP, în 30 august 1948, cînd s-a înfiinţat aceasta.

Cîmpeanu (Feldmann) Mircea – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese lăcătuş.

Cîmpeanu Romeo – colonel de Securitate, şef, în 1982, al Inspectoratului judeţean Piteşti.Venea de la Constanţa. După 1982 a fost avansat la Bucureşti unde a devenit şeful Miliţiei pe ţară.

Cînda Gheoghe – locotenent-major de Securitate în mai 1958, cînd, după o percheziţie amănunţită, a arestat-o pe Ecaterina Bălăcioiu-Lovinescu, văduva lui E. Lovinescu, în vîrstă de 70 de ani. Cariera lui ulterioară n-o cunoaştem. Memorabil pînă la această dată e faptul că, din laşitate, sau din cinism, i-a spus femeii, care aştepta paşaportul de plecare în Franţa, la fiica ei, că o vor duce acolo. Era însoţit, la efectuarea arestării, de un subaltern, locotenentul Tudor Marin.

Cîrcu Nicolae – deţinut de drept comun, brigadier-şef la lagărul de la Poarta Albă în

www.ziuaconstanta.ro

perioada cînd acest lagăr se afla sub comanda locotenentului Cormiş Florin. Îi bătea pe deţinuţii de la infirmerie, cu parul, cu picioarele şi cu pumnii. L-a bătut pînă la moarte pe un bolnav care avea deja actele de eliberare, dar fusese reţinut la infirmerie pentru a se întrema. Pe cel ucis îl chema Veliţki Tudor. În afară de el, Cîrcu a asasinat prin bătăi pe Mircea Niculescu şi Craiu Ioachim, ambii înfometaţi pînă la distrofie de gradulIII. Cea mai atroce dintre crimele lui pare să fie aceasta: în ianuarie 1953 a scos la lucru nişte deţinuţi bolnavi de epilepsie, care au căzut în poarta coloniei. A obligat detaşamentul de deţinuţi să-i calce în picioare. După refuzul acestora, a lăsat să treacă peste ei o căruţă cu gunoi. În ultimul moment, ceilalţi deţinuţi i-au tras pe supliciaţi de sub copitele cailor. A instalat o priză de curent electric în grajdul coloniei unde electrocuta pe acei deţinuţi pe care considera că nu-i bătuse destul. O victimă a acestei torturi a fost deţinutul Schwartz Iosif care, după ce a fost bătut cu ciomagul la penitenciarul coloniei, a fost scos de acolo şi dus în grajd şi electrocutat. După două zile acest deţinut a murit din cauza maltratărilor. A fost supus şi el unei anchete, la un moment dat. Documentul citat mai sus consemnează de asemenea homosexualitatea torţionarului. Un Cîrciu, sergent la Gherla, tot atît de crud semnalează Paul Goma, evocînd anul 1958.

Cîrnu Ioan – căpitan de Securitate în 1949. Probabil originar de pe lîngă Tîrgovişte. A anchetat grupul de „complici“ ai partizanilor din munţi, din comuna Nucşoara.

De o cruzime frizînd patologia. L-a bătut pe soţul Elisabetei Rizea de i-a rupt carnea după el. Pe Elisabeta Rizea a agăţat-o de părul împletit în coadă, într-un cui din tavan, astfel că femeia s-a prăbuşit la pămînt şi întreg scalpul i-a rămas agăţat de tavan. Apoi a bătut-o cu un caucic, pe spate. După ce fata ei a îngrijit-o, fără succes, timp de zece zile, Elisabeta Rizea a fost dusă, la ordinul lui, la spital. Aici nu i s-au putut face nici injecţii, fiindcă „pe unde băga acul ţîşnea sînge“. „Zece zile, povesteşte ea, am stat numai în frunte şi-n genunchi.“ A fost bătută de căpitanul Cîrnu şi în spital. Pentru ca s-o bată, o ducea într-o rezervă.

Iată şi altă mărturie (Cornel Drăgoi, rudă cu Elisabeta Rizea): „Am stat în moară de duminică pînă miercuri, m-a bătut în fiecare zi, dădea ca în sac de box. Da’ altă dată venea şi nu zicea nimic, numai mă bătea şi pleca. (...) Avea o mînă mare, să vă spună fina, că ea, cu mîinile amîndouă, nu a reuşit să-i cuprindă mîna, cînd o strîngea de gît. Cel care povesteşte avea atunci 23 de ani. I-a anchetat cu aceeaşi bestialitate şi pe elevii din organizaţia anticomunistă „Casa albă“. Nu ştim dacă este unul şi acelaşi cu căpitanul Cîrnu, care în 1952 a anchetat loturile de la Canal, bătîndu-l pe inginerul Gheorghe Crăciun (v. *Dulgheru Mişu*). Este unul dintre cei mai cunoscuţi

www.ziuaconstanta.ro

anchetatori, cel mai des evocat în cărţile celor care i-au trecut prin mînă, fără îndoială din cauza sălbăticiei iraţionale a metodelor lui de anchetă. Documentele ultrasecrete ale Securităţii dezvăluie despre el aspecte neştiute şi surprinzătoare: criticat în şedinţe pentru că se folosea de misiuni în interes personal, era pasionat de pescuit şi de vînătoare.

S-a pensionat la 55 de ani cu gradul de locotenent-colonel. A mai ocupat un post de şef serviciu administrativ laTrustul de construcţii din Bacău.

Clită Marian – deţinut de drept comun, încarcerat în numeroase rînduri pentru tîlhărie, furt, crimă, aflat în arest în anul 1985, cînd a fost reţinut, anchetat, torturat şi asasinat inginerul Gheorghe Ursu, opozant al regimului comunist. Clită Marian a fost pus să-l bată în timpul anchetei. Ulterior a declarat, în ancheta deschisă pentru cercetarea acestui omor, că l-a bătut pe inginer şi l-a călcat cu bocancii pe cap cu puţin timp înaintea morţii. În cîteva rînduri, în presa scrisă şi la televiziune, deţinutul a revenit asupra declaraţiei, retractînd, completînd, din nou retractînd. Marian Clită poate să fie un torţionar recrutat din rîndurile deţinuţilor de drept comun şi răsplătit cu privilegii pentru serviciile sale, folosit ulterior, în afara înţelegerii iniţiale, pentru a acoperi crimele aparatului de Securitate şi ale agenţilor bine situaţi social ai acestuia.

Cocean (?) – maior de Securitate, la Braşov, în timpul revoltei muncitorilor. I-a anchetat şi i-a torturat pe muncitori. Victimele lui i-au aflat numele prin deducţii; îşi bătea victimele, cu pumnii, cu bastonul de cauciuc, cu picioarele. Pe un anchetat l-a ameninţat cu o scîndură, folosind expresia „te toc“. Un altul i-a aproximat vîrsta la 30 de ani şi culoarea părului şaten. În fine, un al treilea face despre el următoarea relatare:

„Pe data de 1 decembrie 1987, am fost pus să scriu o declaraţie-angajament, prin care trebuia să mă oblig că voi merge să lucrez oriunde voi fi trimis (…). Declaraţia a trebuit s-o dau în faţa unui securist pe nume Cocean, care era maior. Cînd l-am întrebat ce o să se întîmple dacă nu semnez, am primit de la el o palmă peste ureche că aproape am leşinat. Maiorul Cocean era un om cam la 1,85, foarte solid, că şi acum, după 10 ani, mai am dureri în ureche.“ Acelaşi martor precizează că, în 1997, data cînd depune mărturia aceasta, maiorul Cocean este colonel şi comandantul unei unităţi militare din Braşov, cea aflată lîngă uzina „Rulmentul“.

Cociş Gheorghe – maior în Marina Militară, în anii ’50. În 1952 a fost locţiitor la comanda apărării litoralului în garnizoana Constanţa. A făcut parte din tribunalul militar deplasat la Poarta Albă în august–septembrie 1952, pentru a-i judeca pe Nicolae Vasilescu Colorado, Rozei Aurel şi Nichita Dumitru. În 1968, cînd dădea aceste declaraţii, era colonel la UM 02450

www.ziuaconstanta.ro

Bucureşti

Cociu Adrian – căpitan de Securitate, fost avocat, devenit şeful biroului „organizaţii subversive“. Se presupune că s-a angajat în Securitate, fiindcă lucrase în timpul războiului la Centrala Evreiască şi era suspectat de a fi colaborat cu Gestapo-ul.

Cocora (?) – sergent major la lagărul de muncă de la Grindu, în anii

1959–1964. Mai în vârstă decât ceilalţi, prost şi crud (AN). Bătea îngrozitor, în special dimineaţa, la scoaterea la muncă a celor inapţi, împreună cu Ion Grpdinaru, , sergentul major mihalache, plutonierul mihalcea, plutonierul georgescu, sergentul major Ivan, şi un gardian lung şi puzţin încovoiat căruia deţinuţii nu i-au reţinu numele. Veneau toţoi dimineaţa cu şaretele de la Rosetii, sat situat la capătul pădurii letea. Împreună, în vara anului 1959, aceştia l-au bătut pe deţinutl Kertes, profesor universitar la facultatea de teologie greco-catolica din Cluj, cel care ar fi trebuit să-i urmeze la episcopie lui Iuliu Hossu. Majoritatea paznicilor de la Gridu din anii 60 au ajuns după desfiinţarea lagărelor îngrijitori în fermele zootehnice din aceeaşi zonă, îndeplinind în plus misiunea de informatori pe pângă organele de securitate..

Codileanu (?) – sublocotenent de Securitate la Oradea, anchetator, în anii 1951–1952.

Codin (?) – ofiţer de Securitate, colaborator al lui Nicolae Ceauşescu în campania de colectivizare a agriculturii în Dobrogea. A ucis personal ţărani.

Codreanu Ion – angajat al Securităţii la închisoarea din Galaţi în perioada cînd director a fost Petre Goiciu.

Codreanu Toma – locotenent-major de Securitate în 1961. A anchetat grupul Arnăuţoiu–Arsenescu.

Cohn Bernard – fost funcţionar, angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea Securităţii, în 30 august 1948, ca şef de birou. Fusese avansat la gradul de locotenent.

Cohn M. Harry – fost funcţionar, angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea Securităţii, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte tinichigiu.

Coifan Coriolan – originar din Turnu Severin, fost ofiţer de artilerie, apoi student la construcţii, devenit torţionar renumit la Piteşti. Renumit pentru loviturile aplicate în stomac. În documentele procesului Ţurcanu apare cu prenumele Virgil. Un deţinut declară că torţionarul îl punea să mănînce mîncarea fierbinte direct cu gura şi-l obliga să imite guiţatul porcului.

Cojan Gheorghe – locotenent-major, comandant adjunct al lagărului de la Peninsula în anii 1950–1952. O vreme a fost comandant la Capul Midia. Renumit pentru brutalitatea lui. Cojan l-a

www.ziuaconstanta.ro

bătut crunt pe medicul chirurg Traian Mihăilescu, fiindcă făcuse injecţii cu penicilină unui deţinut foarte bolnav. La Peninsula, penicilina era păstrată pentru cîinii poliţişti şi pentru porcii din crescătoria aparţinînd personalului administrativ.

Cojocaru (?) – fost plutonier de pompieri, prim-brigadier la Peninsula. Nu ştim dacă este cel care, cu gradul de plutonier, a fost gardian la colonia de muncă forţată de la Grădina, de pe braţul Măcin din Deltă, unul din lagărele cele mai insalubre, unde bîntuia febra tifoidă, consemnat de Cicerone Ioniţoiu în „lista“ lui.

Cojocaru (?) – subofiţer de Securitate la Braşov, în 1949. A făcut parte din trupele Comandamentului Unic constituit de Gheorghe Pintilie pentru lichidarea rezistenţei din munţi.

Coloman Ambruş – locotenent-colonel de Securitate, şeful Direcţiei Regionale Timişoara, din DGSP la înfiinţarea acesteia în 30 august 1948. Implicat în capturarea grupului Uţă (scris în unele documente UTZA), în februarie 1949. A reprimat satele de ţărani revoltaţi împotriva colectivizării, din judeţul Arad, unde au fost executaţi pe loc 10 ţărani, alţii – cîteva zeci – au fost răniţi şi sute au fost arestaţi şi schingiuiţi, după înăbuşirea răscoalei cu batalioane întregi de armată, Securitate şi grăniceri.

Coloman Gheorghe – ofiţer de Securitate cu gradul de locotenent-major în 1956.

Coman Ioan – secretar CC al PCR, răspunzînd de Justiţie şi de Apărare. A participat la reprimarea Revoluţiei din Decembrie la Timişoara. A primit telefonic de la Ceauşescu, ordinul (hotărîrea CPEx) de a trage în manifestanţi şi a transmis-o la rîndu-i generalilor Constantin Nuţă şi Ştefan Guşe, sub forma ordinului de a trage cu gloanţe de război. A condus operaţiunea incinerării celor 43 de cadavre de la Timişoara, după care a cerut să se lanseze zvonul fugii peste graniţă a celor dispăruţi astfel. În felul acesta, nu a mai rămas nici o urmă din cei a căror cenuşă a dispărut pe o gură de canal din Popeşti-Leordeni (v.*Ghircoiaş*). Să spunem într-o paranteză că aruncarea cenuşii într-o gură de canal este o practică veche, în acelaşi fel debarasîndu-se comuniştii şi de unul de al lor (Ştefan Foriş). Făcuse parte din comandamentul de reprimare de la Valea Jiului în august 1977. După Revoluţia din decembrie a fost condamnat pentru „omor deosebit de grav“. În scurta lui detenţie dădea frecvent interviuri în reviste naţionalist-comuniste şi la posturile de televiziune patronate de aceste cercuri. Un detaliu de „istorie mică“: Cînd un procuror general adjunct, Diaconescu, i-a sugerat că nu e posibil să se incinereze cadavrele, întrucît există un dosar pentru fiecare dintre ele, Ion Coman, care avea în mînă un şerveţel, a rupt acel şerveţel. Din semnul lui procurorul a înţeles ce are de făcut.

www.ziuaconstanta.ro

Coman Spiridon – subofiţer de Securitate, în 1949. A făcut parte din trupele Comandamentului Unic constituit de Gheorghe Pintilie pentru lichidarea rezistenţei din munţi. A ucis oameni în Munţii Semenicului.

Coman Teodor – a fost, din 23 noiembrie 1974 pînă în 22 martie 1975, secretar de stat în Ministerul de Interne, pentru ca de la aceasta dată pînă în 5 septembrie 1978, să fie ministru de Interne.

Condurache (?) – colonel de Securitate, în conducerea lagărelor din Delta Dunării, Grindu şi Periprava, unde s-a lucrat în condiţii de exterminare. Între anii 1958–1960, comandant al lagărului de la Periprava. În lagărul administrat de el se lucra la tăiat stuf, în timpul iernii, cu apa pînă la piept, mişunînd de şerpi. Slabi şi înfometaţi, deţinuţii erau obligaţi să transporte snopi de două ori mai mari decît diametrul propriilor braţe şi de 80 de kilograme greutate. Pe cei care se prăvăleau de epuizare, cîinii dresaţi săreau să-i sfîşie.

Constantin C. N. Stan – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte curelar.

Constantin G. Marin – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte frezor.

Constantin Ştefan – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier şi o funcţie operativă. Fusese pantofar.

Constantinescu Constanţa – angajată în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia. A primit gradul de plutonier şi o funcţie operativă. Fusese casnică.

Constantinescu Gheorghe – căpitan de Securitate, în administraţia penitenciarului Jilava.

Constantinescu Iordan – comandantul Securităţii din regiunea Bacău, în anii ’50.

Constantinescu Marin (poreclit Tunsu) – colonel de Securitate. Fost director al închisorii Văcăreşti. Comandant adjunct al Direcţiei Generale a Penitenciarelor în anii ’50. Funcţionar de rang foarte înalt, dintre aceia care, de obicei, nu mai aveau nici prilejul şi nici nevoia de a recurge personal la torturi şi violenţe, Marin Constantinescu este din acest punct de vedere o excepţie. Răspundea de Canal. În ziua de 17–18 iulie 1953, cînd lagărul trebuia evacuat complet, transporturile de deţinuţi urmînd să plece spre nordul ţării, pentru a pregăti litoralul în vederea celebrului „Festival al tineretului“, Marin Constantinescu a supravegheat personal operaţia. Atunci a fost văzut intrînd în infirmeria unde erau bolnavii netransportabili de la Peninsula, cu o

www.ziuaconstanta.ro

bîtă în mînă, iar cîteva momente mai tîrziu bolnavi în cîrje săreau pe ferestrele barăcii. Convocat pentru că un deţinut declarase greva foamei, i-a cerut acestuia să renunţe la grevă, altfel îl aruncă în sîrma ghimpată. Cum se ştie, „aruncatul în sîrme“ era una din metodele de simulare a tentativei de evadare soldată cu execuţia. Avea în lumea deţinuţilor şi o a doua poreclă: Duba. Fusese înainte tapiţer.

Constantinescu Nicolae – locotenent-colonel de Securitate, procuror militar la Timişoara. A cerut şi a obţinut condamnarea la moarte a celor 12 partizani din Munţii Banatului, proces judecat între 21 şi 25 iunie 1949, la Timişoara. Aceştia au fost executaţi.

Constantinescu Paul – colonel, şeful regionalei de Securitate Piteşti, pînă în 1960, cînd a fost capturat grupul de partizani conduşi de colonelul Arsenescu. A fost ulterior avansat general şi mutat la Bucureşti în MAI.

Constantinescu Păun – sublocotenent, subşef de birou în DRSP Bucureşti, în 1948, la înfiinţarea Securităţii. Fusese înainte tîmplar.

Constantinescu Petre – născut la 5 aprilie 1924, în Bucureşti, fiul lui Petre şi al Vasilicăi. Deţinut de drept comun, condamnat la 3 ani închisoare corecţională pentru furt. Gardian la Salcia de la înfiinţarea lagărului şi implicat în ancheta declanşată din cauza atrocităţilor petrecute în lagăr în doar cîteva luni de la înfiinţare. Condamnat şi el la 12 ani de muncă silnică în procesul din 1955 şi graţiat în 1957 (v. *Pavel Ion*). După condamnare şi graţierea de care a beneficiat, alături de cadrele MAI, organele de partid însărcinate cu reexaminarea cazului, în 1968, nu l-au mai găsit în evidenţa populaţiei din Direcţia Generală a Miliţiei.

Constantinescu Vasile – celebru în lumea deţinuţilor sub numele de Sile Constantinescu. Deţinut de drept comun, condamnat pe viaţă în anii ’30 pentru că şi-a ucis părinţii. De aici a fost recrutat ofiţer de Securitate şi folosit ca torţionar în diferite închisori, dîndu-i-se şi funcţii de conducere. Intrase de altfel de mult în slujba organelor represive, fără să ştim exact de cînd. Sigur este că la ocuparea Ardealului de către unguri era deja în conducerea închisorii Aiud.

Copăceanu (?) – locotenent de Securitate, la închisoarea din Galaţi în perioada cînd director a fost Petre Goiciu.

Cora (?) – Gardiană la închisoarea Mislea în 1953. Aspră şi brutală cu deţinutele.

Cordoş Petre – născut la 22 februarie 1926, în comuna Brebeneşti, fiul lui Ilarie şi al Teodorăi. Plutonier la Salcia de la înfiinţarea lagărului şi implicat în ancheta declanşată din cauza atrocităţilor petrecute în lagăr în doar cîteva luni de la înfiinţare. Condamnat şi el la 10 ani muncă

www.ziuaconstanta.ro

silnică, în procesul din 1955 şi graţiat în 1957 (v. *Pavel Ion*). După condamnare şi graţierea cu ştergerea culpei de care a beneficiat, ca şi despăgubirile pentru perioada de închisoare, inclusiv calcularea acesteia ca vechime neîntreruptă în muncă, a fost reîncadrat tot în Direcţia Închisori şi Penitenciare, astfel că în 1968 era subofiţer la penitenciarul Ciuc.

Cormoş Florin – locotenent de Securitate, comandant al lagărului de muncă de la Cernavodă, între 20 decembrie 1952 şi 17 aprilie 1953. De o cruzime atît de notorie, încît morţii, răniţii, înfometaţii şi mutilaţii din lagărul lui au devenit o problemă a Partidului, preocupat de aparenţa de legalitate şi au necesitat o anchetă, la foarte puţin timp după venirea la conducerea lagărului. Au fost în acest interval cîteva zeci de morţi şi mulţi infirmi pe viaţă din cauza loviturilor, degerăturilor, foamei, epuizării prin 24 de ore de muncă neîntreruptă, sau cîte 30 de zile de carceră, în condiţii de frig şi foame. Îi bătea pînă şi pe cei ce agonizau în urma unei tentative de sinucidere.

Cornăţeanu (Cohn) Eugen – născut la Brezoi, judeţul Vîlcea, în 1905, comandantul lagărului de la Peninsula în 1953, cînd avea gradul de căpitan. Ca mai mulţi angajaţi ai poliţiei politice era crud, brutal şi insensibil doar cu deţinuţii, faţă de subalternii lui manifestînd înţelegere şi omenie. În orice caz, după moartea lui Stalin nu mai avea curajul să schingiuiască. A avut şi aşa parte de multe greve şi proteste, legate de regimul de detenţie. Un detaliu care-i amuza pe deţinuţi. În timpul acestor proteste C. E. care vorbea stricat românește, apărea înaintea lor reproşîndu-le că sînt mereu nemulţumiţi şi că ar vrea să primească de mîncare „ştoc umplut“.

Cosma Alexandru – şeful Securităţii din Lupeni în 1948. Era originar din Uricani.

Cosma Emil – locotenent-major de Securitate, în 1957. Primul anchetator al lui Petre Ţuţea. În 1960 era deja căpitan şi anchetator la Uranus.

Cosma Pavel – căpitan de Securitate, în 1949, membru al Comandamentului Unic Timiş, alcătuit de Miliţie, Securitate şi Armată pentru nimicirea rezistenţei din munţi. A participat la capturarea partizanilor din zona Timişoarei.

Cosmici Eftimie – colonel de Securitate, inspector din Direcţia Generală a Lagărelor şi Închisorilor între 1951 şi 1953, cu atribuţii în paza, supravegherea şi escortarea deţinuţilor. A ajuns pînă la gradul de locotenent-colonel, cu care a fost trimis în rezervă. Era născut, conform documentelor oficiale, la 10 august 1910 în Isaccea, judeţul Tulcea, din părinţi Hariton şi Oxana. Un fost deţinut (scriitorul Banu Rădulescu) spune că l-a întîlnit de multe ori pe stradă în Bucureşti, după 1989. Un ins şchiop şi cu nasul în şa. Deosebit de crud cu deţinuţii. Mai mult ca la alţii,

www.ziuaconstanta.ro

întrucît făcea parte din eşaloanele de sus ale puterii, mai aproape de locul de unde emanau ordinele, la Eftimie Cosmici, cruzimea este sarcină de serviciu. La o întrunire a ofiţerilor de Securitate responsabili cu Canalul, Cosmici le-a comunicat cifrele planului lor de muncă: un milion de duşmani de clasă exterminaţi, „pentru a putea construi cea mai bună şi mai dreaptă dintre societăţi“. Unul dintre cei care asistau la şedinţă ar fi împărtăşit acest secret de serviciu şi, supus unei anchete, în care a refuzat să retracteze, a fost închis într-un spital ca „bolnav mintal periculos“.

Costache Cleante – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier şi o funcţie operativă. Fusese înainte pilot.

Costache (?) – căpitan MAI, a anchetat în vederea procesului pe unii dintre muncitorii de la Braşov, în noiembrie 1987.

Costin Gheorghe – locotenent-major de Securitate la Baia-Mare, în 1958, cînd s-au judecat loturile luptătorilor din munţi. A efectuat ancheta unuia dintre cei condamnaţi la moarte şi a altor 25 dintre membrii lotului.

Costin Vasile – gardian la închisoarea Sighet, în anii ’50.

Cotar Gheorghe – sublocotenent de Securitate, unul dintre cei doar 13 studenţi (din 305 angajaţi) pe care Securitatea reuşise să-i includă în organigrama ei, la înfiinţarea DGSP, în 1948. Recrutat, probabil, dintre informatorii fostului SSI.

Cotigă (?) – gardian la închisoarea din Galaţi în perioada cînd director a fost Goiciu. Originar din Lespezi-Bacău.

Cotoi (?) – ofiţer de Securitate, în administraţia penitenciarului de tranzit Jilava. Nu ştim dacă numele este o poreclă.

Cotoman Gheorge – născut la 4mai 1949, comuna Ciurea, Iaşi. A absolvit în 1970 şcoala militară de ofiţeri activi de Securitate Băneasa. Între 1970 şi 1989, anchetator în cadrul Direcţiei de Cercetări Penale (a VI-a). Din 1 iulie 1990, locţiitor al şefului UM 5007 din SRI, pensionar din 1996. A anchetat în următoarele dosare: grevele din Valea Jiului, în 1977, cutremurul din1977(?), actul terorist de la Sf. Gheorghe, în 1984, revolta de la Braşov, noiembrie 1987, complotul anticeauşist condus de Radu Nicolae şi dosarul „trădătorului“ Mircea Răceanu.

Toate datele sînt extrase din fişa biobibliografică de pe coperta a patra a unei cărţi pe această temă scrisă de chiar fostul slujbaş al Securităţii.

Este de remarcat că deşi toate aceste dosare sînt afaceri de competenţa poliţiei politice, lucrul nu împiedică reabilitarea fostei SECURITĂŢI, pe care actualul colonel la pensie o face, supralicitînd,

www.ziuaconstanta.ro

în următorii termeni: „Din toate imobilele în care funcţionau unităţile centrale de Securitate, numai cel deţinut de fosta direcţie a VI-a beneficia de căldură suficientă în timpul iernii. De ce? Simplu: fiindcă doar respectiva clădire cuprindea şi spaţii de arest...“ Aceasta pentru a contracara imaginea rezultată din memoriile foştilor deţinuţi politici care numesc aresturile „catacombe ale groazei“.

Faptele, aşa cum s-au petrecut ele, dau totuşi dreptate celor din urmă: În Valea Jiului s-au revoltat, în 1–3 august 1977, 35 000 de mineri. Represiunea a constat în arestarea delegaţilor aleşi, deplasări de persoane, interdicţie de a se stabili în zonă, arest la domiciliu, bătăi, presiuni, 4 000 de concedieri, declararea Gorjului „judeţinterzis“. După o primă tentativă de aplanare a conflictului, nereuşită, sechestrarea primului-ministru, Ilie Verdeţ, şi sosirea lui Ceauşescu, Securitatea a împînzit minele cu agenţi travestiţi în muncitori cu misiunea să supravegheze orice mişcare. Trei elicoptere, cu pretextul că servesc transportului către spitale al muncitorilor accidentaţi în timpul lucrului, serveau transportării nemulţumiţilor la sediile Securităţii din Bucureşti. Muncitorii scriau la *Europa liberă* arătînd că suferă de foame, ei şi familiile lor. După deportarea celor 4 000 de mineri, unul dintre conducătorii lor a fost ucis simulîndu-i-se un acccident, despre un altul, s-a răspîndit acelaşi zvon, menit să menţină groaza şi supunerea, dar a reapărut după 1989, suspectat de camarazii lui că s-a lăsat cumpărat. Unii dintre lideri au fost trimişi să lucreze în mine de uraniu, încă şi mai distrugătoare pentru sănătate, supravegheaţi de Miliţie, cu salarii mult diminuate şi retrogradaţi. Aceeaşi amploare au avut-o acţiunile Securităţii 10 ani mai tîrziu, la Braşov.

Cotuna Teodor – primarul comunist al comunei Ucuriş, în iunie 1949. Le-a interzis ţăranilor să-şi treiere grîul înainte de a-şi plăti cotele. Drept represalii pentru că aceştia s-au revoltat, a chemat trupele de Securitate. Era un om cu două clase primare, arogant şi cinic. Furia ţăranilor s-a declanşat la invitaţia lui de a mînca prune şi castraveţi, în loc de pîine. Ei au devastat primăria, au aruncat portretele lui Marx şi Stalin, l-au alungat pe primar. În expediţia de pedepsire la care au participat armata, grănicerii şi Securitatea, au fost împuşcaţi fără judecată 5 ţărani şi alte zeci au fost anchetaţi, arestaţi, închişi, deportaţi.

Covercă Gheorghe – locotenent-major de Miliţie la Braşov, în 1987. S-a ocupat de ancheta şi apoi de deportarea muncitorilor arestaţi în urma revoltei din 15 noiembrie. În timpul transportului unuia dintre ei spre Giurgiu, unde i se fixase domiciliu obligatoriu, agentul de miliţie s-a îmbătat şi l-a dat jos din maşină, cu intenţia de a-i înscena o fugă de sub escortă, procedeu

www.ziuaconstanta.ro

foarte frecvent în primii ani ai comunismului şi destul de rar mai tîrziu. Locotenentul s-a amuzat să-i reîmprospăteze prizonierului o spaimă veche, deşi în maşină se aflau propriii lui copii, pe care-i ducea în vacanţă, la bunici.

Coverniuc Gheorghe – gardian la închisoarea de la Baia-Sprie în 1950–1955. Poreclit, pentru modul cum se purta cu deţinuţii, Atila. Era originar din Sighet. În legătură cu el, un concitadin şi fost prieten de joacă pe maidanul cartierului, povesteşte următoarea amintire: adulţi, se întîlneau pe străzile oraşului şi se salutau. Gardianul, într-o zi, îl opreşte şi-i spune modest că de-acum nu-l mai poate saluta cu „servus“ pe fostul camarad, întrucît acesta ajunsese profesor. Cîţiva ani mai tîrziu, în lagăr îi cere profesorului să înlocuiască „bună dimineaţa“ cu „să trăiţi, domnule plutonier“.

Covreja (?) – gardian la Piteşti în perioada *reeducării*. Fusese, pînă la momentul începerii experimentului, faimoasa zi de 6 decembrie 1949, un gardian mai curînd omenos. Ulterior, a participat la cruzimile şi violenţele administraţiei, alături de echipa lui Ţurcanu, cu un zel neobişnuit.

Crăciun Gheorghe – colonel de Securitate, şeful Direcţiei Regionale Sibiu, la înfiinţarea DGSP, în 30 august 1948. Cunoscut mai ales drept comandant, în perioada 1958–1964, al închisorii de la Aiud, unde era de fapt într-o misiune mult superioară funcţiei, deci „acoperit“: lucrînd direct cu ministrul de Interne, trebuia să constate dacă legionarii (aflaţi în închisori de aproape 20 de ani) mai prezintă vreun pericol pentru orînduirea socialistă, care trebuia să înceapă să arate lumii o faţă mai umană.

Unui fost subaltern – BlăjuţMihai, memorialist – îi datorăm următoarele date biografice: este născut la 27 iulie 1913, în Mintiul Gherlei, într-o familie greco-catolică care se „străduise să-şi crească copiii în teama Celui de sus şi-n respectul celor de jos, adică al tuturor oamenilor, indiferent de originea şi de credinţa lor“. A urmat Şcoala profesională de pe lîngă atelierele CFR din Cluj, devenind cazangiu. După cedarea Ardealului, în 30 august 1940, a trebuit să fugă la Bucureşti. S-a angajat la Uzinele Griviţa şi a urmat o şcoală de întreţinere telefonie, comenzi şi semnalizare. A contribuit, în martie 1945, la instaurarea prefectului comunist la Cluj. Chestor al poliţiei din Sibiu, apoi din Cluj, în anii 1945–1947. A fost comandant al Direcţiilor Regionale de Securitate Sibiu, Craiova şi Braşov şi apoi, înainte de misiunea de la Aiud, al Regionalei Constanţa, răspunzînd de Canal. Pentru o vreme a fost inspector în MAI la Bucureşti, loc de unde i se încredinţează importanta misiune de la Aiud.

www.ziuaconstanta.ro

Biograful lui, care-l compară în dese rînduri cu un soare, pretinde că şi cei pe care-i aresta îi fac în memoriile lor elogiul. În Cluj şi-ar fi cîştigat simpatia intelectualilor prin „moderaţia şi tactul de care a dat dovadă cînd a aplanat conflictele între studenţi şi corpul profesoral“.

Era înalt, „cu o constituţie solidă, masivă chiar, hainele militare şi căciula lui brumărie făcîndu-l să pară un adevărat gigant“.

Cît a stat la Aiud, soţia lui era funcţionară la judeţeana de partid Sibiu, iar copiii elevi de liceu. La petrecerile cu subalternii, recita şi cînta din George Coşbuc. Îi plăcea să le joace farse amicilor, costumîndu-şi subordonaţii în deţinuţi de drept comun care se prezentau drept dublu şi triplu-asasini şi care-i serveau la masă, mînuind cuţite uriaşe. Un detaliu care poate deveni penal: unul din aceşti invitaţi păcăliţi la un asemenea festin alegoric ar fi fost profesorul Constantin Daicoviciu, rectorul Universităţii din Cluj, membru în Consiliul de Stat. Acesta s-ar fi răzbunat pe amic, înscenîndu-i la Universitatea Babeş Bolyai o ceremonie de acordare a titlului de *doctor honoris causa*. Se prea poate ca în acest punct memoriile fostului subaltern să fie pure elucubraţii. Preluate însă, *tale quale*, din povestirile fostului şef, care are asupra propriului trecut o viziune foarte idilică. „Românii m-au iubit şi m-au respectat pentru ce am făcut în acele vremuri tulburi pentru neamul nostru. Fără a fi lipsit de modestie, afirm că n-a avut universitatea o figură mai populară ca mine. Am fost divinizat!“ În acest interviu, consemnat în 1997, cînd trăia în Bucureşti, Gh. Crăciun se referă la anii tulburi 1945–1947. Înainte, apăruse însă într-un documentar la televiziune (deja citatul „Memorial al durerii“), afirmînd că deţinuţii lui de la Aiud mîncau foarte bine, carne de vită şi lapte, de mai multe ori pe zi. Îl ura de moarte pe Mihai Patriciu, şeful Securităţii clujene, căruia îi atribuie toate crimele comise acolo.

El va rămîne probabil în istoria închisorii comuniste din România ca iniţiatorul perversei *reeducări* prin care se urmărea anihilarea completă a personalităţii foştilor opozanţi. Funcţia lui oficială, de şef al Grupului Operativ menit să descopere reţelele contrarevoluţionare din închisoare, consta în îndoctrinarea şi convertirea la marxism a epavelor care nu muriseră încă în închisoare, în vederea eliberării lor. Tot el este şi inventatorul unui instrument de tortură şi pedeapsă necunoscut în restul „lagărului socialist“: carcera de 60 cm pe 60 cm, căptuşită în interior cu cuie. L-a împuşcat în închisoare pe fratele profesorului Nicolae Mărgineanu cu alţi 6 ţărani răsculaţi.

Să spunem că închisoarea de care şi-a legat numele, întrucît a condus-o timpul cel mai îndelungat, a fost de la început pînă la sfîrşit, de fapt pînă în decembrie 1989, cînd a ieşit de acolo actorul Lucian Iancu, o închisoare politică. Cît timp a administrat-o Gheorghe Crăciun, erau

www.ziuaconstanta.ro

întemniţaţi la închisoarea din Aiud „criminali de război“, legionari şi fruntaşi ai partidelor istorice. (ARFDPLA – Asociaţia Română a Foştilor deţinuţi Politici şi luptători Anticomunişti, Filiala Bucureşti – Dosarul procesului pe care organizaţia i l-a intentat fostului temnicer.)

Gheorghe Crăciun a decedat în anul……la vîrsta de …. după ce fusese adus în înstanţă la una dintre şedinţele acestui proces.

Crăciun Mihai – originar din Mintiul-Gherlii, gardian la Gherla, în 1958, frate al celui de mai sus. „Toţi se făceau că nu mă cunosc, o vorbă n-au scos în veci, cred că şi ei erau urmăriţi“, consemnează într-o mărturie, un consătean al lui, ajuns deţinut în închisoarea din Gherla. Acelaşi deţinutr arată că nu a fost păzit niciodată de el, şi nu a auzit să bată pe nomeni ăn şase ani de detenţie. Provenea dintr-o familie săracă cu şapte copii, care cu sprijinul celui mai mare, au ajuns toţi în securitate şi gardinei. În 2001 trăia încă.

Crăciun Iosif – în 1959, locotenent-major, anchetator penal de Securitate, a anchetat în lotul Noica–Pillat pe Constantin Pillat şi pe Ion Mitucă. Deosebit de brutal; scriitorul Constantin Pillat a fost unul dintre cei mai „nenorocoşi“ membri ai lotului, în privinţa durităţii anchetei.

Crăciun (?) – ofiţer de Securitate. L-a anchetat pe Aurel State (ulterior autor al cărţii de memorii intitulate *Drumul crucii*), imediat după o tentativă de sinucidere. Prizonierul, căzut în mîinile poliţiei politice, se aruncase pe fereastra arestului de la Uranus, pentru a nu risca să-şi trădeze în timpul torturii camarazii, şi era acum infirm, cu baza craniului, coloană vertebrală, bazin, picioare şi mîna stîngă, fracturate.

Crăciun (?) – ofiţer politic al lagărului de muncă de la Cernavodă, în anii Canalului (1950–1953). Consemnat pe lista de „criminali, schingiuitori, colaboraţionişti“ a lui Cicerone Ioniţoiu.

Crăciunescu Miron – ofiţer de Securitate. Născut în 1929 în judeţul Olt, se afla în 1953–1954 în conducerea lagărului de la Capul Midia, de pe traseul Canalului. Ajunge pînă la gradul de maior.

Crăciunescu Ştefania – angajată în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia. A primit gradul de plutonier şi o funcţie operativă. Fusese vînzătoare.

Creangă Mihail – născut în 5 august 1938 în Bucureşti, ca fiu al lui Gheorghe şi al Domnicăi. Şeful arestului Direcţiei de Cercetări Penale a Inspectoratului General al Miliţiei din Calea Rahovei între 1985–1987, şi „ofiţer specialist I“ (?). I-a cerut deţinutului Marin Clită să formeze, împreună cu alt condamnat de drept comun, o „echipă de teroare“ care să-l terorizeze şi

www.ziuaconstanta.ro

tortureze pe Gheorghe Ursu, în partea din arest numită „catanga“, destinată acestui scop. Implicat în moartea lui Gheorghe Ursu. Lucra în acelaşi loc şi în anul 1993. În 1999, cînd a avut loc o nouă înfăţişare în procesul disidentului asasinat, Creangă Mihail era executor de credite la Credit-Bank. A fost scos de sub urmărire penală după procesul a cărui sentinţă s-a dat în 30 iunie 1999, fiindcă nu fusese implicat decît pentru abuz în serviciu.

Crengariu Constantin – plutonier-major de Miliţie, şef de post în satul Gropiţa, judeţul Iaşi, unde a fost deportat, după revolta şi procesul muncitorilor de la Braşov, unul dintre aceştia. La sosirea în satul de baştină, muncitorul Apetroaie Puiu a fost bătut de şeful de post, fiindcă „îi făcuse comuna de rîs“ strigînd lozinci anticomuniste.

Cristea Marin – fost funcţionar, numit subşef de birou în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în 30 august 1948. Deşi informaţia deţinută de Cezar Zugravu (*Anale Sighet, 8*) provine dintr-un document emanat de o sursă oficială, ocupaţia anterioară a torţionarului devine îndoielnică prin confruntarea cu o mărturie directă. Ea se datorează unui alt fost deţinut politic, de formaţie fizician, colaborator o vreme al savantului Horia Hulubei, arestat în 1956 şi condamnat la moarte pentru activitatea într-o organizaţie subversivă vizînd răsturnarea regimului. O reproduc în întregime:

„În 1956 era căpitan la securitatea din Bucureşti. M-a anchetat în primele luni după arestare. Lovea cu predilecţie în zona gîtului. Incult şi total agramat. Scria foarte greu, încet şi cu multe greşeli. Deoarece am refuzat să mai semnez procesele-verbale de anchetă zilnice, a acceptat să le corecteze, după care le scria din nou. În urma acestei înţelegeri a încetat să mă mai lovească.

Era sărac cu duhul, ceea ce mi-a permis să aflu de la el ce membri ai organizaţiei noastre au fost arestaţi şi cam ce-au declarat.

După trei luni cpt. Cristea a fost înlocuit cu alţi anchetatori, printre care gen. Nicolschi, care a insistat să afle cine îmi dădea informaţii şi a declarat că ancheta nu a fost condusă de Securitate ci de noi cei arestaţi.“ (Fronea Bădulescu, AFDPR, filiala Bucureşti, *răspuns la chestionar*)

Cristea (?) – locotenent-major de Securitate, a participat la colectivizare în judeţul Vlaşca. În comuna Siliştea a tras în răsculaţi, participînd la uciderea a două fete de 16ani, Crăciun Aurica şi Colibaşu Olimpia.

Cristescu (Constantin ?) – student reeducat, devenit torţionar la Peninsula. Fusese student la medicină, în Bucureşti, trecuse el însuşi prin demascări, la Gherla.

www.ziuaconstanta.ro

Cristescu Pavel – general-locotenent de Miliţie. A făcut parte din Comisia Centrală (alături de Vladimir Mazuru, Marin Jianu, Alexandru Drăghici şi Mihail Burcă) care s-a ocupat de deportarea, în 1951, a unor imense mase de oameni despre care se ajunsese la concluzia că „prin manifestările lor dăunează construirii socialismului, sau nu-şi justifică prezenţa în localităţile unde trăiesc“. Mobilizîndu-se peste 20 de mii de ostaşi, cu armamentul din dotare, mai puţin tunuri, peste 40 de mii de oameni au fost luaţi de la casele lor şi azvîrliţi de cele mai multe ori sub cerul liber, unde şi-au construit bordeie, cei mai mulţi dintre ei, în ziua („aleasă cu acea ştiinţă inegalabilă de a face răul“) de după Rusaliile anului 1951.

Crişan I. – maior în Direcţiunea Generală a Securităţii Poporului la data de 29 martie 1949. Implicat în represiunea grupurilor de partizani din Bucovina

Crişan (?) – gardian la Aiud, în 1950. Era de o „răutate, nu idioată, ca a majorităţii gardienilor, ci parşivă, diabolică“. Învăţase în doi ani de la „bandiţii“ care-i fuseseră repartizaţi pe zarcă, şi „care se pretaseră la aşa ceva“, engleză, istorie şi matematică, astfel încît avansase în grad şi în funcţie. Inteligent fiind, simţise şi ce importantă era pentru deţinuţi activitatea intelectuală şi-i cerea ofiţerului politic „pritociri“ foarte dese, aproape întotdeauna defavorabile deţinuţilor, fiindcă mutările presupuse de această operaţie se făceau nu după simpatii şi afinităţi, ci dimpotrivă, repartizîndu-se laolaltă oameni care se detestau.

Crişu Licki – ofiţer de Securitate, Iaşi.

Croitoru Ioan – născut la 8 iunie 1930, în Craiova, fiul lui Constantin şi al Ioanei. Deţinut de drept comun, condamnat la 3 ani închisoare corecţională pentru „sustragere“. Gardian la Salcia de la înfiinţarea lagărului şi implicat în ancheta declanşată din cauza atrocităţilor petrecute în lagăr în doar cîteva luni de la înfiinţare. Condamnat şi el la 20 de ani de muncă silnică, în procesul din 1955 şi graţiat în 1957. (v.*Pavel Ion*)

Cseller (Zeller) Ludovic – colonel de Securitate. Comandantul DRSP, la Oradea, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948, calitate în care, în iulie 1949, instrumenta procesul lotului de partizani din Maramureş, care se afla întemniţat la Sighet. A înăbuşit în iunie 1949 răscoalele ţăranilor din sudul Aradului, omorînd şi arestînd peste 200 de oameni. Represiunea a antrenat un efectiv de peste 120 de oameni înarmaţi. O vreme a fost director în Direcţia Penitenciarelor; s-a ocupat atunci de *reeducarea* de la Piteşti şi Gherla. A condus Securitatea din Maramureş, Arad, Bihor. A rămas în amintirea supravieţuitorilor printr-o apucătură sinistră: se juca, simulînd execuţiile. Asta însemna că-i scotea pe deţinuţi, îi alinia la zid şi comanda plutonului de execuţie

www.ziuaconstanta.ro

adus în acest scop, neoprindu-se decît înaintea comenzii finale.

În perspectiva destinului lui ulterior, jocul poate părea un exerciţiu de exorcism sau o premoniţie: torţionarul s-a sinucis la puţin timp după destituirea Anei Pauker, într-un cimitir, din Arad, speriat de zvonul că va fi implicat în procesul reeducării de la Piteşti. („În 1953, şi-a tras un glonte în cap pentru a uita ce făcuse.“ – Cicerone Ioniţoiu.) Acelaşi autor crede în altă parte că e posibil să fi fost asasinat ca incomod, în dosarul Piteşti, prea incriminant pentru Nicolschi şi Pintilie, iniţiatorii direcţi ai *reeducării*. Se născuse la 6 martie 1924, la Ciocaia-Bihor, şi, între 1952–1953, fusese director la Aiud.

Cucu Mihai – gardian pe celularul deţinuţilor politici la Gherla, în timpul *reeducării* conduse de Lazăr Tiberiu. (v. *Lazăr Tiberiu*) Cunoswcut mai târziu de frontieriştii. De un deosebit sadism în timpulk revoltei inţşiate de aceştia în 1958. «Cu rebeliiunea a u început crimele şi bătăile pe grătarele de la baie şi anticamera cu pereţii plini de sânge» Miii de oameni au putut vedea asta când mergeau să facă baie (Augustin neamţu)

Era originar din satul Iclozel, de lângă Gherla.După ce n-a mai lucrat ca gardian a fost paznic la depozitul de carburanţi din Gherla. Foştii deţinuţi îl puteau întâlni când mergeau să-şli schimbe butelia. Era un ins slab şi cu cicatrice mici pe faţă.

Cucu (?) – plutonier-adjutant, anchetator la Securitatea din Piteşti, unde l-a torturat pe elevul Ştefan Ion, de 18 ani, pentru activitate anticomunistă.

Cumpănaşu Ion – plutonier-major de Securitate la Craiova în anul 1949 . Un alt Cumpănaşu, la origine preot, apoi prefect comunist, a avansat pînă la gradul de general de Securitate.

Curelea (?) – comisar de poliţie în perioada trecerii puterii în mîinile comuniştilor (1945–1948) participă la represiune, anchete, arestări, torturi, ordonate de partidul comunist.

www.ziuaconstanta.ro

Dajuv (?) – Ofiţer de Securitate. I-a anchetat cu brutalitate pe studenţii care şi-au manifestat solidaritatea cu revoluţia din Ungaria, în octombrie–noiembrie 1956.

Damşa Victor – căpitan de Securitate, comandantul trupelor de pază a lagărului de la Poarta Albă şi al punctelor de lucru. A dat ordin ostaşilor din pază să tragă în deţinuţi. În iulie 1951 a fost împuşcat în acest fel de un ostaş din paza coloniei, studentul Ionel Muşeţeanu.

Daneliuc (?) – director al închisorii de la Tîrgu-Ocna în 1950, cînd s-a încercat şi acolo acţiunea de *reeducare*, deşi era un penitenciar de bolnavi grav de plămîni. Pentru că nu a aprobat reeducarea, a fost schimbat din funcţie, la cîteva luni. Înlocuit de locotenentul Brumă, prin intervenţiile colonelului Nemeş, care l-a demascat ca oportunist şi fiindcă criticase experimentul de la Piteşti. Înlocuirea lui s-a produs prin iunie 1950.

Danielevici (?) – anchetator de Securitate, din Iaşi. Consemnat şi pe „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu, care-l caracterizeaza laconic drept „anchetator feroce“. A anchetat şi în alte oraşe din regiune, de exemplu la Suceava (v. şi *Blehan*).

Dascălu Vasile – sublocotenent, în 1950**,** la Securitatea din Iaşi, caracterizat drept „un zbir“ de cei pe care i-a anchetat.

Dascălu (Davidovici) Eugen – şef al regionalei Satu Mare a Securităţii, agent KGB. A fost la un moment dat şeful Securităţii din Tîrgu-Mureş.

David Isidor – locotenent de Securitate la Iaşi. A emigrat în Israel.

David (?) – gardian la lagărul de muncă forţată de la Stoeneşti în anii 1958–1960. Cu un comportament contradictoriu, alternînd momentele de cruzime, cînd se amuza să asmută cîinii pe deţinuţi, cu cele de omenie, cînd le permitea să mănînce de pe cîmp porumbul crud ori alte produse.

David (?) – locotenent de Securitate la închisoarea de la Baia Sprie, care adăpostea pe deţinuţii politici folosiţi la muncă forţată în minele de plumb, începînd din decembrie 1952.

Davidovici (Mirescu) Leon – şef de birou în Direcţia Generală a Securităţii Poporului, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948.

Davidovici (?) – ofiţer, angajat al Securităţii din Roman în 1949. I-a anchetat, torturîndu-i sălbatic, pe ţăranii revoltaţi împotriva colectivizării din comuna Butea, în august 1949, cînd activiştii locali au chemat armata, iar aceasta a venit dotată cu tunuri (v. şi *Segal Karl*). Era originar din Trifeşti.

Dănescu Constantin Alexandru – născut la 28 iunie 1928, în Corbi, judeţul Dîmboviţa şi

www.ziuaconstanta.ro

absolvent de drept, a avansat pînă la gradul de general de Securitate. A fost, între 9aprilie 1963 şi 25 aprilie 1980, ministru secretar de stat în Ministerul de Interne. După informaţiile unor foşti deţinuţi politici, Dănescu, fost băiat de prăvălie şi agent al fostei Siguranţe în Calafat, devenit şeful Siguranţei judeţului, a fost ajutat în ascensiunea lui de Gh. Vasilichi. Nu ştim ce fire îl legau de acest membru al eşalonului de vîrf al nomenclaturii. Arestat, anchetat şi condamnat pentru participarea la reprimarea Revoluţiei din decembrie, a fost şi el eliberat la puţin timp după aceea.

Dănescu Vasile – căpitan de Securitate, în anul 1954.

Dănilă Nichi – miliţian la Gherla în momentul *reeducării*. La o anchetă din 1968, care a redeschis dosarul reeducării, este chemat ca martor un fost deţinut, care declară: „Dl Miliţian Niki cunoştea că se produc bătăi, el însuşi a participat la bătaia lui Timpa Ion, spunîndu-i unui deţinut să-l ţină de spate, şi el i-a dat circa 15 curele spunîndu-i: «Banditule, nu vrei să spui bandiţii de afară?»“ (ASRI Dosar 10844, III, p. 58). Altă mărturie, mai recentă, consemnează că, la fel ca şi colegului său, Gabor Tiberiu, „îi plăcea tot atît de mult să bată deţinuţii şi să fie lăudat pentru asta“.

Deheleanu Ion – născut la 18 sept. 1936 în comuna Zane, judeţul Hunedoara. Absolvent al Facultăţii de Drept, după ce trecuse iniţial printr-o şcoală de ofiţeri, colonel de Miliţie, şeful inspectoratului Timiş, în 1989, cînd s-a declanşat la Timişoara revoluţia anticomunistă. A fost trimis să sustragă din spital documentele privindu-i pe cei deja ucişi, anume registrele de internare pe secţie, foile de observaţie, registrele de operaţie, de mişcare a bolnavilor, în total 12 caiete. Era însoţit în misiune de Ghircoiaş şi Obăgilă. Misiunea le fusese comandată de generalul Nuţă. Tot Deheleanu, împreună cu Ghircoiaş şi Corpodean au primit dispoziţia să facă să dispară cele 43 de cadavre de la morga din Timişoara, arse ulterior la Bucureşti. A fost condamnat la 15 ani închisoare, în 1997. Nu ştim dacă sentinţa a fost pusă în execuţie.

Deneş (?) – activist de partid în Judeţul Trei Scaune, a recurs la ameninţări cu pistolul, bătăi şi alte violenţe pentru a-i înscrie pe ţărani în gospodăriile colective, mai precis, pentru a cîştiga întrecerea lansată între organizaţiile judeţene ale partidului comunist pentru încheierea colectivizării agriculturii.

Derfler (?) – locotenent de Securitate, la Iaşi. Emigrat în Israel.

Dermenji Feodora – angajată dactilografă în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major. Înainte fusese tot dactilografă.

Despinoiu Alexandru – născut în 1937, la Sîmbureşti-Olt, adjunct al comandantului lagărului de la Peninsula în ultimii ani înainte de desfiinţarea acestuia. Ajunsese pînă la gradul de

www.ziuaconstanta.ro

colonel. În 1993–1994, D.A. era comandant la penitenciarul de la Poarta Albă. Arăta jurnaliştilor celulele închisorii „lui“, prevăzute cu televizoare şi atelierele de împletituri. Avea aerul unui ins şiret şi concesiv, în pragul pensionării. În tinereţe se remarcase printr-un zel uşor tembel. Raportase superiorilor că socrul lui, salariat în aceeaşi închisoare, a sustras drojdie din raţia deţinuţilor şi a făcut gogoşi cu care-l servise chiar pe el.

Diaca (Deaca) Dan – torţionar de la Piteşti, fost student la matematică la Iaşi. Îşi asuma, cu mîndrie „firea de criminal“. Remus Radina consemnează că în închisori numele lui devenise substantiv comun în expresia „lovitura diaca“, aplicată celor torturaţi în ficat. S-a eliberat din închisoare, a încercat să treacă frontiera în Iugoslavia şi a fost din nou închis pentru 25 de ani. Nu a fost judecat cu lotul lui Ţurcanu. Nu ştim cît a rămas în închisoare.

Diacă Simion Tudor – locotenent-colonel de Securitate, numit în august 1948, cînd s-a înfiinţat Direcţia Generală a Securităţii Poporului, subdirector în Direcţia V, Cercetări Penale, subaltern al mult mai cunoscutului Mişu Dulgheru.

Diaconu Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia. A primit o funcţie operativă şi gradul de plutonier. Înainte fusese brutar.

Diaconescu Gheorghe – căpitan de Securitate, în 1989.

Diamandescu Corneliu – colonel în MAI, s-a ocupat de ancheta, procesul şi deportarea muncitorilor de la uzinele „Steagul Roşu“ din Braşov, în noiembrie 1987, şi a urmărit îndeaproape ca ei să-şi ispăşească pedeapsa. După Revoluţia din decembrie, promovat general, a fost adjunct al ministrului de Interne Mihai Chiţac şi a participat la reprimarea protestatarilor grevişti ai foamei din Piaţa Universităţii. Anchetat în dosarul mineriadei din 13–15 iunie 1990. Este născut la 5 ianuarie 1938 în Bucureşti.

Diamandi Niţă – ofiţer de Securitate, aflat pe „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu. În 1958 locotenent-major.

Diamant (?) – medic la arestul Ministerului de Interne în 1948. Printre puţinii consemnaţi de memorialişti pentru neomenia lor, deşi aceştia au fost destul de numeroşi. Refuza să acorde asistenţă medicală celor care se întorceau de la tortura numită „mosorel“ sau „rotisor“, tortura constînd în bătaia la tălpi a supliciatului, în poziţia atîrnat, cu încheieturile mîinilor şi picioarelor prinse de o bară groasă de lemn, sprijinită între o masă şi un scaun, sau două birouri. După acest supliciu, picioarele deveneau groase ca nişte butuci, o carne vie, victima nemaiputînd merge decît „în patru labe“, uneori şi cîteva săptămîni.

www.ziuaconstanta.ro

Dicianu (Diceanu) (?) – căpitan de Securitate, comandantul detaşamentului însărcinat cu capturarea colonelului Uţă Ioan, şef al unuia dintre cele mai puternice grupuri de rezistenţă, care a activat în munţii Banatului.

Dima (?) – subofiţer MAI, la închisoarea din Galaţi în perioada cînd director a fost Petre Goiciu, adică începutul anilor ’50.

Dimiş (?) – căpitan de Securitate, de la penitenciarul Gherla. Îi bătea pe deţinuţi chiar şi atunci cînd erau pe moarte. A participat la înăbuşirea revoltei deţinuţilor din 14 iunie 1958.

Dimitriu Teodora – angajată dactilografă în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major. Înainte fusese tot dactilografă.

Dina Florea – miliţian la Piteşti în timpul *reeducării*. A participat la toate bătăile conduse de Ţurcanu. Deosebit de brutal. În documentele cuprinse în volumul *Memorialul ororii*, relatarea cruzimilor lui se face pe larg. În momentul în care primeau semnalul convenit, grupul de miliţieni din care făcea parte Dina, năvălea în încăpere înarmaţi toţi cu ciomege, din cele cu care se cărau ciuberele cu mîncare. Iată un fragment din relatarea unuia din cei care au trecut prin acest experiment, devenind din victimă torţionar: „(…) aceştia erau trîntiţi la pămînt, noi îi ţineam, iar domnii miliţieni îi băteau cu ciomegele, aduse de ei în acest scop, sau cu centura ce o purtau peste veston, atunci cînd aceste ciomege se rupeau, peste fund sau pulpele picioarelor“.

Dincă Ion – locotenent de Securitate, adjunct al comandantului de la colonia de muncă Peninsula, apoi comandant la Galeşu, ambele închisori de pe traseul Canalului, în anii 1950–1953.

Dincă Ion – general-locotenent de Securitate. Născut la 3 noiembrie 1928 în comuna Cobia, judeţul Dîmboviţa, ca fiu al lui Nicolae şi al Mariei. Absolvent al unei şcoli de ofiţeri şi al Academiei Militare, secretar al PCR, membru în CPEx, prim viceprim-ministru al guvernului din 29 martie 1980 în 22 decembrie 1989. Unul dintre cei patru cei mai apropiaţi colaboratori ai lui Ceauşescu în ultimii ani ai regimului comunist. A participat la reprimarea revoluţiei anticomuniste. Judecat după căderea lui Ceauşescu, condamnat la detenţie pe viaţă şi eliberat la cîtva timp după aceea. Foarte temut, în special de oamenii care lucrau în sectorul economic, de la ultimul inginer agronom, obligat să raporteze încheierea recoltei şi apoi să ascundă producţia lăsată pe cîmp, pînă la marii şefi de şantiere, incapabili să-şi încheie lucrarea în termenul fixat. Era poreclit „Teleagă“.

Dincă Marin – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit funcţia de şef probleme şi gradul de plutonier-major. Înainte fusese mecanic.

Dincă Simion – subdirector în Direcţia Generală a Securităţii Poporului, la înfiinţarea

www.ziuaconstanta.ro

acesteia în august 1948.

Dincă Tudor – locotenent-colonel de Securitate, adjunctul lui Mişu Dulgheru, şeful Direcţiei de Anchete Penale în anul 1949, şi rivalul acestuia. Deşi fost comunist ilegalist, autor al unor acte de sabotaj în perioada interbelică, a fost arestat în toamna anului 1952, pentru „atitudine mic-burgheză şi împăciuitorism“. Istoricul Marius Oprea îi alcătuieşte, urmărind documentele de arhivă, o adevărată biografie acestui slujbaş al poliţiei politice, pe care-l califică oximoronic drept un „aristocrat muncitor“. Era născut la 15 iulie 1900 în comuna Seliştioara, lîngă Corabia. Fiu de ţărani înstăriţi, bun la învăţătură, a fost trimis la Bucureşti unde a învăţat meseria de electrician. Ca muncitor la uzinele Grozăveşti a intrat în mişcarea muncitorească. Participă la acţiuni de sabotaj în slujba URSS. Intră în PCR abia în 1946 şi e încadrat în Siguranţă. În 1948, este şeful regionalei Ploieşti a Securităţii. Ajunge la Bucureşti, din cauza unei „abateri de la morala proletară“. Adjunct al unui şef care-l dispreţuieşte şi care este sub toate raporturile mai fericit ca el, cade, o dată cu acesta, dar dînd declaraţiile corespunzătoare, este eliberat după vreo 6 luni de anchetă iar apoi este trimis să lucreze în Miliţie, pînă la pensionarea intervenită vreo 10 ani mai tîrziu.

Dincă Vasile – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit funcţia de şef birou şi gradul de sublocotenent. Înainte fusese funcţionar.

Dincă (Dinică?) Valeriu – locotenent-major MAI, a participat la anchetarea muncitorilor de la Braşov, în noiembrie 1987. I-a anchetat pe aceştia cu sălbăticie, bătîndu-i cu bastonul la mîini şi la tălpi.

Dincă (?) – locotenent de Securitate la Penitenciarul Braşov.

Dinescu V. – maior de Securitate în 1953, cînd, împreună cu căpitanul Gheorghe Iavorsky, începe investigaţiile necesare întocmirii unui dosar pentru dislocarea şi trimiterea în Bărăgan a văduvei lui E.Lovinescu, întrucît partidul avea nevoie de locuinţa ei.

Dinhofer Friedrich – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia. A primit funcţia de şef probleme şi gradul de locotenent. Înainte fusese funcţionar.

Dinu Lomy – şeful arestului de la Ministerul de Interne, în anii anchetei lui Lucreţiu Pătrăşcanu. Iată o scenă care-l are drept protagonist: Într-o noapte, Calmanovici a fost scos la anchetă, lucru obişnuit, apoi i s-a cerut să se dezbrace pînă la indispensabili, după care cu ochelarii opaci, sub ameninţarea că va fi împuşcat dacă nu recunoaşte activitatea sa criminală, dusă în complicitate cu fostul ministru al Justiţiei comuniste, a fost dus în beciul bucătăriei

www.ziuaconstanta.ro

închisorii. Aici a fost dezbrăcat complet şi bătut pînă la sînge chiar de şeful arestului, „cunoscut pentru talentele lui în acest domeniu“.

Dinu (?) – căpitan la Securitatea din Constanţa. A lucrat, în anii de după instaurarea regimului, sub ordinele generalului Nicolae Ceauşescu, la înăbuşirea revoltelor ţăranilor împotriva colectivizării, schingiuindu-i. Era originar din Ovidiu, comună situată la 12 km de Constanţa.

Diţă Gheorghe – anchetator penal de Securitate. L-a anchetat timp de un an (1958–1959) pe Toma Arnăuţoiu, faimosul partizan din Munţii Făgăraşului, trimis apoi în faţa plutonului de execuţie, alături de alţi 11 condamnaţi din lotul său. A fost anchetatorul unora dintre acuzaţii lotului Vasile Luca. Mai exact, al soţiei acestuia, Elisabeta Luca, şi al fostului ministru de Finanţe în persoană, deşi la data respectivă, 1952, era doar locotenent.

Dîngă Anton – originar din Basarabia, unde părinţii lui avuseseră, la Chişinău, o făbricuţă de lichioruri. Fost comisar de Siguranţă. Profitînd de cunoştinţele sale de limba rusă a trecut la comunişti. A participat în beneficiul acestora la confiscarea de bunuri, la naţionalizare, pe scurt, la „dreptul de captură“ aşa cum îl înţelegeau ruşii. S-a purtat deosebit de brutal cu victimele acestor jafuri. Încarcerat şi el la Făgăraş, atunci cînd comuniştii s-au debarasat de agenţii lor proveniţi din vechea Poliţie sau Siguranţă.

Dobondi Ludovic – subofiţer, angajat operativ al DRSP, în oraşul Dej, în noiembrie 1949, cînd împreună cu alţi doi agenţi de Securitate şi sub comanda şefului local, Iulius, a asasinat prin împuşcare un ţăran din satul Sălniţa şi pe fiul acestuia (v. *Tomşa Augustin*). În 1969, cînd se redeschide dosarul crimei, de altfel prescrise, Dobondi Ludovic, era locotenent-major în rezervă şi responsabil al restaurantului „Someş“ din oraşul Dej. Cu toate acestea, crima comisă era notorie, cadavrele celor doi, ucişi pe dealul numit Răstignirea fiind îngropate de consăteni, din ordinul primăriei, abia peste cîteva zile. Întrucît era membru de partid, în 1969, cînd s-a redeschis dosarul, pedepsirea lui Dobondi a fost lăsată în sarcina organelor locale. Nu rezultă din documentele consultate ce sancţiune a primit.

Dobre D. – subofiţer de Miliţie, în 1949. A făcut parte din trupele Comandamentului Unic alcătuit de Miliţie, Securitate şi Armată pentru nimicirea rezistenţei din munţi. A participat la capturarea partizanilor din munţii Banatului. A ucis oameni în Munţii Semenicului. Este cazul să consemnăm că viaţa celor aflaţi în subordinea lui (şi a lui însuşi, dat fiind că nu era decît sublocotenent!) nu a fost nici ea uşoară: ea presupunea mersul prin zăpada de un metru şi jumătate, cîte 70 de km, însoţiţi de cîini lup, locurile necunoscute, îndurînd foamea, frigul şi

www.ziuaconstanta.ro

primejdiile, confruntarea cu „bandiţii“ înarmaţi şi ei şi riscul de a fi capturaţi şi executaţi, la rîndul lor, pentru colaborarea şi complicitatea cu statul comunist.

Dobre Ion – ofiţer de Securitate. În 1977, colonel.

Dobre Ion – plutonier-major la Piteşti în perioada *reeducării*.

Dobre Marin – născut la 7 ianuarie 1928, în comuna Bălţaţii de Jos, Craiova, fiul lui Ioan şi al Constantinei. Plutonier la Salcia de la înfiinţarea lagărului şi implicat în ancheta declanşată din cauza atrocităţilor petrecute aici în doar cîteva luni de la înfiinţare. Condamnat şi el la 15 ani muncă silnică, în procesul din 1955 şi graţiat în 1957. După condamnare şi graţierea cu ştergerea culpei de care a beneficiat, ca şi despăgubirile pentru perioada de închisoare, inclusiv calcularea acesteia ca vechime neîntreruptă în muncă, a fost reîncadrat tot în Direcţia Închisori şi Penitenciare, astfel că în 1968 era subofiţer de escortă la penitenciarul Craiova (v. *Pavel Ion*).

Dobrotă (?) – locotenent de Securitate, la Rădăuţi, în 1949. I-a anchetat pe ţăranii revoltaţi împotriva colectivizării din satele Calafindeşti, Rogojeşti şi Frătăuţi. Nu ştim dacă este unul şi acelaşi cu şeful Serviciului de Urmăriri din Direcţia de Anchete penale a Ministerului de Interne, colonelul Dobrotă care, în vederea întocmirii dosarului penal pentru trădare şi complot, îl fotografiase pe Paul Goma, măsluind apoi probele (v. şi *Segal Karl*).

Dogaru Trifan – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia. A primit funcţia de subşef birou şi gradul de sublocotenent. Înainte fusese funcţionar.

Dogaru (?) – ofiţer de Securitate, cu gradul de locotenent, în anul 1949. Nu ştim dacă este unul şi acelaşi cu precedentul. Un Dogaru apare cu funcţia de comandant – în 1952 – al lagărului de muncă forţată înfiinţat pe lîngă hidrocentrala Bicaz şi destinat celor care-şi ispăşiseră pedepsele în închisori, un fel de DO (domiciliu obligatoriu) prevăzut cu obligaţia de a munci pe şantierul respectiv.

Doicaru Nicolae – căpitan, în 30 august 1948, cînd la înfiinţarea DGSP, a fost numit şef al Direcţiei Regionale Constanţa. A condus alături de Nicolae Ceauşescu represiunea ţăranilor care s-au împotrivit colectivizării. A coordonat prigoana, arestarea şi uciderea partizanilor lui Gogu Puiu (1949). În 1952, cînd avea deja gradul de maior, a instrumentat dosarele celor condamnaţi în marile procese-spectacol de la Canal. I s-a confesat, după spusele acestuia, lui Pacepa, subalternul lui la vremea respectivă, povestindu-i că atunci cînd nu obţinea declaraţiile dorite de la cei anchetaţi, „trimitea pe huiduma de Brînzaru“ şi aceştia semnau orice. El însuşi a schingiuit pînă la moarte în faza lui de începuturi. Folosea şi metode mai eficiente decît simpla tortură. În

www.ziuaconstanta.ro

capturarea ultimilor partizani, trupele de Securitate mobilizate de el au înconjurat „obiectivul“ – casa în care se adăposteau fugarii – înaintînd protejate de o „avangardă“ de femei şi copii, silindu-i astfel pe luptători să se predea. Şi-a adjudecat meritul uciderii lui Gogu Puiu. După informaţiile culese de fiica acestuia şi „tradiţia“ locală, pentru care Gogu Puiu este un adevărat erou, acesta s-a sinucis aruncîndu-se peste ultima grenadă rămasă şi sfîşiindu-şi pieptul. În 1964, era general, şef al Direcţiei Generale de Informaţii Externe (DGIE), iar mai tîrziu şi consilier al lui Ceauşescu. O vreme a fost ministru al Turismului. După defecţiunea subalternului său, generalul Nicolae Doicaru a fost degradat pînă la gradul de simplu soldat. Fusese timp de 15 ani secretar de stat cu rang de ministru, şef al D. I. E. din 25 septembrie 1963 pînă la 7 martie 1978. După Revoluţia din decembrie a devenit consilierul unui viceprim- ministru al acelui guvern hibrid, pe nume Gelu Voican Voiculescu. Puţin timp după această „recondiţionare“, a murit într-un accident de vînătoare, comentat mult de presă, dar care n-a reuşit să-l spele de păcate: o răfuială între gangsteri.

Doicu M. Ioan – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia. A primit o funcţie operativă şi gradul de plutonier-major. Înainte fusese croitor.

Dolloczy (?) – locotenent de Securitate, din Braşov. L-a bătut în anchetă pe fostul deţinut politic, Cezar Zugravu.

Domşa Tit-Liviu – colonel de Justiţie, procuror militar. A dispus arestarea Doinei Cornea în noiembrie 1987 şi apoi prelungirea mandatului, sub învinuirile de „instigare publică şi apologie a infracţiunii“, pedepsite la data respectivă prin articolul 324 al. 1 al Codului penal, şi pentru „propaganda împotriva orînduirii socialiste“, prin art. 166, al. 2 c.p. După revoluţia din 1989, la adăpost de orice penalitate, s-a însărcinat să-l scoată basma curată şi pe generalul Şerbănoiu, anchetatorul cunoscutei disidente.

Doncea Constantin (Victor Pandelescu) – s-a născut în 26 septembrie 1904 în comuna Cocu, judeţul Argeş. Era fiu de ţăran şi avea, ca puţini comunişti vechi, o meserie reală: turnător în fontă şi bronz. Făcea parte din vechea gardă, fiind membru al Partidului Comunist din România încă din 1931. La Griviţa, în 1933 avusese funcţia de preşedinte al Sindicatului revoluţionar. În procesul intentat grevişti1or a fost condamnat la muncă silnică pe viaţă. În 1934 pedeapsa i-a fost comutată la 15 ani muncă silnică. Apropiat al lui Dej, a evadat din închisoare şi a fugit în URSS. Aici a urmat Şcoala internaţională a Partidului Comunist-bolşevic.

Documentul din care provin aceste date este o foaie de anchetă ulterioară obişnuitei autobiografii, anchetă la care Doncea a fost supus la Moscova în 17 iunie 1935. În România,

www.ziuaconstanta.ro

fusese arestat de mai multe ori şi reţinut cîte 10 zile, 15 zile, 20de zile, după fiecare participare la cîte o petrecere muncitorească, Revelionul din 1933, de exemplu. Se înţelege că pentru provocare şi scandal. Acţiunile lui în slujba URSS şi a idealului comunist aduseseră prejudicii şi familiei. La data cînd dădea declaraţia, de exemplu, soţia lui nu lucra, nefiind primită nicăieri din cauza activităţilor lui comuniste. Mai mult, fiind la rîndu-i fiică de muncitor, era „întrebuinţată în mişcare". A fost şi ea arestată şi „s-a purtat bine", asigură Doncea. El însuşi „a respectat de fiecare dată regulile conspirativităţii". Nimeni nu ştia în România că el venise la Moscova la şcoală. Conform propriei declaraţii nu avea decît cinci clase.

De la Moscova, Doncea a plecat voluntar în războiul din Spania. În 19 august 1944, a fost paraşutat pe teritoriul României. După 23 august 1944, a fost deputat de Argeş şi ajutor de primar al Capitalei. A coordonat în calitate de candidat campania de alegeri, cu toate violenţele, abuzurile, crimele comise în beneficiul lui de bandele de suporteri (v. *Dorobanţu Mihai*). După 1948, a funcţionat în aparatul central de partid, ca membru supleant al CC al PMR, fiind unul din „baronii mai modeşti" ai lui Dej. Cu toate astea, după o scurtă perioadă de ministeriat (între 23 martie 1956 şi 1 februarie 1957, anume ministru al Colectărilor!) Dej l-a eliminat din partid în 1958.

Doncea Dumitru – torţionar la Piteşti în timpul *reeducării*. Nu a fost judecat împreună cu ceilalţi. Făcuse parte din PNŢşi avea de ispăşit 2 ani de închisoare, în momentul cînd a fost constrîns să intre în echipa lui Ţurcanu.

Done (Mitrea) Nicolae – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia. A primit o funcţie operativă şi gradul de sublocotenent. Înainte fusese tîmplar. L-a anchetat, „jucîndu-l cu palmele şi cu pumnii" pe Cicerone Ioniţoiu, în 1949, cînd avea tot gradul de sublocotenent. Victima lui a apreciat că era „prea bătrîn pentru gradul pe care-l avea".

Donea (?) – plutonier, gardian în lagărul de la Grădina, de pe braţul Măcin din Deltă, unul din lagărele cele mai insalubre, unde bîntuia febra tifoidă.

Donescu Dumitru – căpitan de Securitate, numit în 30 august 1948, cînd s-a înfiinţat Direcţia Generală a Securităţii Poporului, şef de birou în secretariatul acesteia.

Dorneanu Ştefan – fost locotenent în armată, brigadier la Peninsula. Era fiu de preot din Moineşti. „Făcut să fie un Adonis, a fost în realitate un zbir. Suflet de fiară, era neiertător cu cei din brigada lui. Pe flăcăul Prepeliţă de prin Moldova, un ţăran potolit, îl bătea din sadism pînă la sînge, ca să fie «de model» pentru ce i s-ar putea întîmpla vreunui altuia într-un caz oarecare. Nu cunoştea mila cînd bătea pe cineva şi avea plăcerea să bată oricînd, oricum şi pe oricine." Întrucît a

www.ziuaconstanta.ro

fost o vreme încarcerat pentru abuzurile comise, după căderea regimului comunist a ieşit şi a obţinut pensie de fost deţinut politic. (Horia Stanca, „La Canal 1952–1954“, *Memoria*, 12, 22 şi AFDPR, Iaşi)

Doro (Dora) Mihai – căpitan de Securitate, locţiitor politic la închisoarea Botoşani, între 1961–1964, cînd s-a practicat aici, ca şi la Aiud, un tip de *reeducare* diferit de cel de la Piteşti, mai puţin violent şi punînd accentul pe „spălarea creierelor“ şi pe convingerea prin alte mijloace: ameninţare, şantaj, seducţie, izolarea şi pedepsirea doar a celor refractari la aceste metode (v. *Crăciun Gheorghe*).

Dorobanţu Mihai – ofiţer de Securitate, comandant al închisorii Aiud în anii 1951–1952. În 1946 făcea parte din bandele de bătăuşi care controlau alegerile în Piteşti. A trecut la un moment dat (1959, cînd avea gradul de maior) şi pe la închisoarea Gherla. În 9 august 1946, cînd Securitatea nu luase încă fiinţă, a împuşcat în campania pentru alegeri, „grupul Penescu“, de tineri membri PNŢ, masacru din care au rezultat 3 morţi şi vreo 10–15 răniţi. Pe trotuar, asistînd la masacrul ce se comitea în beneficiul lor, se aflau Constantin Doncea şi Nicolae Ceauşescu, candidaţi acolo. A ajuns general şi a fost însărcinat să conducă echipele pentru prinderea evadaţilor de la Cavnic. Constantin Hagi, în *Memoria*, nr. 23, p.97 îl evocă în calitatea lui de fost deţinut la Aiud: „Un om care s-a purtat foarte urît cu deţinuţii.“ În anii de început ai carierei lui, cînd era director la această închisoare, şi-şi ura locţiitorul politic (v. *Arion*), unii deţinuţi au beneficiat de efectele acestei uri: cînd Arion lua decizia de a pedepsi un deţinut, Dorobanţu se complăcea uneori în rolul de binefăcător şi îi suspenda pedeapsa.

Îl regăsim, cu gradul de colonel, ca director al închisorii Mislea în 1955. A returnat pachetele şi cărţile poştale trimise deţinutelor de familiile lor. Era născut, în 7 aprilie 1909, la Slănic-Prahova şi era de meserie sondor. A fost comandant şi la Miercurea-Ciuc.

Dracopol C. – ofiţer de Securitate. În 1956 era locotenent-major. În1958 l-a arestat pe poetul Ion Caraion (Stelian Diaconescu) fiind totodată principalul lui anchetator. A vizat mandatul de arestare al Ecaterinei Bălăcioiu-Lovinescu, al cărei anchetator a fost, de asemenea, luîndu-i interogatorii de cîte zece ore. Era în perioada respectivă, adjunctul lui Francisk Butyka.

Dragila Petre – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia. A primit o funcţie operativă şi gradul de plutonier-major. Înainte fusese funcţionar.

Dragnea A. – ofiţer de Securitate, a funcţionat ca anchetator la Beldiman.

Dragnea (?) – colonel de Securitate, comandant al unei garnizoane care a participat la

www.ziuaconstanta.ro

reprimarea manifestaţiilor studenţeşti din 1956.

Dragomir Constantin – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia. A primit funcţia de şef probleme şi gradul de plutonier-major. Înainte fusese curelar.

Dragomir A. Firică – plutonier de Securitate în anii ’50. A participat la prigoana împotriva partizanilor din Munţii Semenicului.

Dragomir Ioan – locţiitor însărcinat cu paza, în Direcţia Penitenciare, Lagăre şi Colonii de Muncă, în anul 1954–1955, cu gradul de locotenent-colonel. În 1968, cînd Nicolae Ceauşescu a ordonat cercetarea, în scopul consolidării propriei puteri, a unor abuzuri comise de predecesorul său, fostul ofiţer de Securitate trecuse în rezervă.

Drăgan Ioana – angajată în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia. A primit o funcţie operativă şi gradul de plutonier-major. Înainte fusese dactilografă.

Drăgan Ion – ofiţer MAI, la închisoarea din Galaţi în perioada cînd director a fost căpitanul Petre Goiciu (începutul deceniului şase).

Drăghici Alexandru – cel mai longeviv şi mai puternic ministru de Interne comunist (1952–1965), şi în acelaşi timp principalul contracandidat al lui Ceauşescu la succesiunea lui Dej. Într-un mic „Dicţionar al criminalilor comunişti“ din România, apărut în Statele Unite, biografia şi faptele lui Drăghici ocupă singure patru coloane.

S-a născut în 27 septembrie 1913 într-o familie de ţărani din comuna Tisău, Buzău. În 1928 era ucenic la Atelierele CFR, Buzău, şi după 5 ani participa la grevele muncitoreşti. Intră în partid în 1934. Este condamnat la 9 ani închisoare, pe care-i execută la Caransebeş, Doftana, Jilava, Tîrgu Jiu. Este eliberat la intrarea ruşilor în ţară şi din acel moment începe ascensiunea lui politică în preajma lui Dej şi lunga lui carieră în poliţia politică. Încă din octombrie 1945 este membru supleant al CC al PCR, iar la primul şi al doilea congres PMR apare ca membru plin. Din 1948 este şi deputat în Marea Adunare Naţională. Din 1954 este membru supleant al Biroului politic al CC al PMR, iar din 1955, membru plin. Din 1951 primeşte funcţii de stat. Din 28 mai 1952 pînă la căderea lui, va fi ministru de Interne, sau al Securităţii Statului, sau cumulînd amîndouă domeniile, în funcţie de felul în care s-au contopit, separat şi din nou contopit acestea.

Începînd din 21 martie 1961 şi pînă în 18 martie 1965, va cumula această funcţie cu aceea de vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri. De la această dată şi pînă în 27 iulie 1965, va fi preşedinte al Consiliului de Miniştri. La 21 august e înlăturat din toate funcţiile, pentru ca să revină pentru foarte puţin timp, între 9 decembrie 1967 şi 26 aprilie 1968, ca preşedinte al

www.ziuaconstanta.ro

Consiliului de Miniştri.

În dosarul pe care i-l pregătiseră pentru un proces care n-a avut niciodată loc, fostele lui victime îl fac vinovat de moartea tuturor marilor oameni politici ai României interbelice, de lichidarea tuturor rivalilor şefilor săi pe linie de partid şi a lui Lucreţiu Pătrăşcanu, de distrugerea şi anihilarea intelectualităţii, de moartea oamenilor nevinovaţi prin muncă forţată, frig, înfometare şi tortură, la Canal, de studenţii morţi în *reeeducare*, la Piteşti şi Gherla, de încarcerarea şi moartea celor care nu-şi plătiseră cotele sau se împotriviseră colectivizării, de deportări şi încarcerări administrative. „Numărul victimelor pe care le are pe conştiinţă trece de o sută de mii."

El însuşi, care obişnuia să vorbească despre sine la persoana a treia ca pentru a-şi obiectiva cu modestie meritele, recunoştea că „Drăghici a frînt coloana vertebrală, a zdrobit, a nimicit, a stîrpit întreaga reacţiune şi pe toţi duşmanii de clasă".

Nu i se pot număra crimele. Cu toate acestea, Ceauşescu a reuşit să-l disloce definitiv doar în 1968, abia atunci găsindu-i una în care să nu fi fost implicat el însuşi şi alţi tovarăşi comuni, aflaţi încă la putere. Iar asta acumulînd mii de pagini de dosare, sute de ore de audieri şi luîndu-şi precauţia de a-l trimite în mai multe misiuni în străinătate, pentru ca foştii lui aliaţi să-i pregătească pe îndelete execuţia. În 30octombrie 1968, Alexandru Drăghici a fost exclus din partid în lipsă, pentru acest unic asasinat: este vorba despre uciderea fără judecată a unui fost deţinut de drept comun, acum anticomunist, familiar al închisorilor, Ibrahim Sefit, zis Turcu. Ultima mişcare a unei manevre laborioase, posibilă numai după faimoasa „scenă a balconului", din august 1968, cînd valul entuziasmului popular l-a purtat pe Ceauşescu destul de sus, ca să nu se mai vadă că mătură, nu doar adversari ai liberalizării, ci complici de partid şi adversari personali. Cîţiva ani a fost director, sau adjunct de director la un combinat avicol, la Crevedia.

Înlăturarea acestui comunist ieşit parcă din testamentul lui Neceaev, fusese mai curînd o necesitate obiectivă: aceea de a da o nouă legitimitate regimului. Fiindcă verdictul partidului în privinţa lui este unul net favorabil. Ultima dată cînd discută cu el ca delegat al partidului, Stoica Gheorghe, care conduce întreaga anchetă, îi spune, tutuindu-l admirativ:

„Cum te cunosc eu, dacă cineva ar fi îndrăznit să încalce 5% ordinul pe care l-ai dat – pentru că erai un om foarte strict în privinţa asta şi asta e bine – ai fi luat măsuri împotriva tuturor."

Şi iată şi „ultimul cuvînt al acuzatului":

„Eu socotesc că nu mi-am făcut decît datoria şi că am adus o contribuţie foarte mare la întărirea statului acesta de democraţie populară, la cuceririle clasei muncitoare, la cuceririle

www.ziuaconstanta.ro

poporului muncitor din ţara noastră, că am îndreptat acţiunile represive numai împotriva duşmanului, dar e posibil să fi fost unele greşeli. Se ştie că astăzi duşmanii sînt duşmani, iar mîine sînt prieteni. Aşa este. Eu socotesc că mi-am făcut datoria şi n-am ce să-mi reproşez nimic."

Şi drept dovadă că, în ochii partidului, bilanţul lui era pe ansamblu pozitiv, acelaşi Ceauşescu îl reabilitează printr-un decret în 1978. Din aceeaşi necesitate obiectivă, îmbinată cu calcule de oportunitate politică după *Carta 77*, după mişcarea Goma şi după Valea Jiului, foştii aliaţi strîng rîndurile.

Ultimul domiciliu al lui Alexandru Drăghici în România a fost strada Sofia nr. 13, din Bucureşti. De acolo, a dispărut în octombrie 1991, la aproape doi ani de la moartea prin împuşcare a fostului lui tovarăş şi rival, pentru a se refugia în Ungaria. Unde a obţinut, mulţumită originii etnice a soţiei, şi ea ieşită din rîndurile clasei muncitoare, şi ea comunistă, croitoreasă de meserie, Marta-Cziko Drăghici, azil politic. A murit în 13 decembrie 1993, la puţin timp după ce autorităţile maghiare refuzaseră cererea de extrădare formulată de guvernul român, cu argumentul prescrierii crimelor de care era acuzat.

Nu există o biografie a lui Drăghici, cu excepţia celei schiţate de Mircea Chiriţoiu. Rezultă din ea că omul acesta atît de puternic avea doar patru clase elementare. Faptul că a plecat de la o condiţie atît de modestă părea să-i fi dat o nemăsurată încredere în sine şi sentimentul că o providenţă veghează la destinul lui. Aceluiaşi cercetător îi datorăm şi un portret moral: era un om grosolan, primitiv şi îngîmfat. Era uşor de corupt şi manipulat în cele mai importante decizii de o soţie ahtiată după glorie, putere şi bani. Intrigant, cinic şi slugarnic. Nu a avut în toată existenţa lui decît un Dumnezeu, pe Dej. I se pun în seamă, 400–500 de mii de arestări. Nimeni nu poate nici măcar aproxima numărul celor morţi.

Ştim sigur doar că i se datorează intrarea în închisoare, pentru delicte politice, a cel puţin 13 600 de oameni, cîţi au fost eliberaţi între 1960–1964.

Are „meritul" de a fi românizat aparatul de Securitate, condus pînă la el de alogeni.

Din nou un detaliu pentru istoria mică: se pare că deşi adăpostit în Ungaria, la fiica lui, spaima tîrzie îl îmbolnăvise pe bătrînul asasin de dromomanie şi, în panică, s-ar fi pregătit tot timpul, pentru o iminentă plecare, băgîndu-şi picioarele pe mînecile vestonului şi încercînd să îmbrace pantalonii drept veston.

Deriziunea, prea puţin consolatoare, a sfîrşitului său, aminteşte de Erich Mielke, şeful STASI

www.ziuaconstanta.ro

vreme de 32 de ani, care, după cîteva luni de închisoare, pentru toate crimele comise, a murit într-un azil, unde purta convorbiri telefonice imaginare şi juca jocuri video.

Drăghici Toma – locotenent-major în 1954, cînd a participat la ancheta lotului Pătrăşcanu. A fost decorat cu medalia „Pentru servicii deosebite aduse în apărarea orînduirii de stat".

Drăgoi Stan – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia. A primit o funcţie operativă şi gradul de plutonier-major. Înainte fusese ajutor de mecanic.

Drăgoi Vasile – ofiţer de Securitate. Anchetatorul lui Vasile Luca. La data respectivă, 1952, era locotenent.

Drăgşan (?) – în decembrie 1950 era şef de secţie în subsolul închisorii Piteşti şi a supravegheat prin vizetă *reeducarea*, pe care a aprobat-o.

Drăguşin(?) – cu gradul de sergent, făcea parte din corpul de pază al închisorii Jilava.

Drentea Ecaterina – angajată în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia. A primit o funcţie operativă şi gradul de plutonier-major. Înainte fusese funcţionară.

Drumea Vasile – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia. A primit o funcţie operativă şi gradul de plutonier-major. Înainte fusese ţesător.

Dubincă (?) – locotenent-colonel la Securitatea din Suceava, în 1949. L-a bătut şi l-a torturat pe Victor Nichitovici, profesor de silvicultură la Cîmpulung-Moldovenesc, fiindcă a arătat elevilor fotografii făcute la Veneţia.

Dulama Valeria – angajată în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august,1948. A primit o funcţie operativă şi gradul de plutonier-major. Înainte fusese funcţionară.

Dulămoiu Vasile – ofiţer de Securitate. Apare în documente cu gradul de colonel în 13–14 iunie 1990, cînd a condus minerii la clubul PNŢCD din Piaţa Rosetti, Bucureşti, unde s-au comis distrugeri şi jaf.

Dulgheru (Dulberger) Mişu – ofiţer acoperit INU (Direcţia de spionaj a NKVD) aflat în conducerea Securităţii încă de la înfiinţare, în august 1948, şef al Direcţiei de Anchete din Securitatea Statului în 1952. A fost unul dintre coordonatorii anchetei care a pregătit procesul de la Canal. A asistat din culise la el. Declaraţia lui Cociş, unul din membrii tribunalului, citată în altă parte (v. *Baciu***)** continuă: „Am convingerea că colonelul Dulgheru a dictat acele sentinţe, fiind destul de aproape de generalul Petrescu." A pregătit alături de Francisc Butyka procesul lui Pătrăşcanu. Participa la şedinţele cu anchetatorii pentru a pune de acord declaraţiile inculpaţilor. În legătură cu această participare, el declară mai tîrziu, că „a primit sarcina de a conduce ancheta

www.ziuaconstanta.ro

rapid (procesul lui Pătrăşcanu trebuia încheiat în cinstea lui 23 august) şi spre concluzii dinainte stabilite“, într-o şedinţă la care au participat Drăghici, Chişinevski, Pintilie, Nicolschi, Mazuru, Gogu Popescu, Garabedian, şi un număr mare de consilieri sovietici: Alexandru Mihailovici, Ţiganov şi Maximov. Vorbind, în 1968, despre procesul de la Canal, arată că „dosarul nu conţinea dovezi de sabotaj, dar anchetele au făcut ca ele să apară“. Recunoaşte că în afară de metodele obişnuite, „folosite conform indicaţiilor primite de la conducere: exploatarea materialului informativ, intercepţii, folosirea agenţilor în celulă cu cel arestat, confruntări şi alte asemenea metode“, este posibil să se fi folosit şi „ancheta în tură“. „Nu am cunoştinţă să se fi folosit bătaia şi în nici un caz eu nu am dat asemenea dispoziţiuni.“ Fusese convins că pedeapsa cu moartea dictată de partid le va fi comutată.

A fost la rîndu-i arestat la o lună după proces, o dată cu grupul „deviaţioniştilor de dreapta“, al lui Pauker, Luca şi Georgescu, („şi anchetat în condiţii inumane“ vreme de 2 ani şi trei luni după propria declaraţie), iar în 1955 a fost scos din Securitate cu gradul de soldat. Deşi la ancheta din 1968 spune că nu-şi aminteşte de metode abuzive şi că „el nu le-a ordonat în nici un caz“, asemeni unui urmaş al său, generalul Pleşiţă, Mişu Dulgheru îi bătea personal pe cei anchetaţi. Unul dintre cei condamnaţi la procesul de la Canal, inginerul Petre Cernătescu, declară: „Am fost brutalizat şi trîntit de pe scaun de către col. Dulgheru, am fost ameninţat de acelaşi colonel că-mi va face fundul cît masa.“ Un anchetator scrie ca l-a văzut, bătîndu-l în trei, împreună cu căpitanul Dumitrescu Nicolae şi căpitanul Cîrnu, pe inginerul Gheorghe Crăciun, fratele Constanţei Crăciun, membră a guvernului în acel moment. Tot Cernătescu explică şi ce înseamnă, din perspectiva celui anchetat, eufemistica „anchetă în ture“: „Un timp de 8 zile şi 8 nopţi nu am fost lăsat să dorm un minut, ci am fost ţinut într-un lanţde anchetă, încît mi s-a umflat ceafa de nu mai puteam ţine capul în sus. În acest timp am fost drogat cu o doctorie lichidă de nuanţă brună.“

A recomandat terorizarea martorilor în vederea corelării tuturor declaraţiilor. Unul dintre ei îşi aminteşte astfel contribuţia lui forţată la condamnarea la moarte a foştilor colegi: „Cînd am terminat, am plecat şi trecînd linia ferată aproape în fugă, m-am trîntit într-un lan de grîu unde am petrecut o noapte şi a doua zi, meditînd la triumful forţei şi îngenuncherea adevărului.“ Să spunem în treacăt că mărturia aceasta a şocat pînă şi sensibilitatea lucrătorului de Securitate care o extrage mai tîrziu pentru întocmirea unui alt dosar împotriva lui Dulgheru.

I-a anchetat personal pe toţi inculpaţii, de la şefii de şantier şi de direcţie, pînă la mecanicul Nichita Dumitru, strigînd, brutalizîndu-i şi pierzîndu-şi firea. Ţinuse de asemenea să-i

www.ziuaconstanta.ro

ancheteze personal pe membrii lotului „Marii Finanţe“, pe foarte celebrul pastor Richard Wurmbrand, pe unii membri ai lotului Pătrăşcanu, dovedindu-se foarte activ şi prezent în fazele pregătitoare ale proceselor. Două lucruri se pot deduce de aici: puterea foarte mare deţinută de Dulgheru la acea dată şi ambiţia lui de a avea o şi mai mare putere. În 19 martie 1968, cînd i se redeschisese nu se ştie a cîta oară dosarul, din care fac parte şi aceste declaraţii, Mişu Dulgheru nu mai lucra în Securitate. Ancheta în cazul lui s-a oprit de această dată aici. Nu am avut acces la stratul următor al acestui nesfîrşit palimpsest, pe care-l scrie Securitatea, cu propriile ei dosare, atunci cînd, sacrificînd cîte un pion prea evident pătat, inocentează încă o dată marea Idee. Un pion, fiindcă deşi avem aparent de-a face cu unul din marii responsabili, în realitate, Mişu Dulgheru nu lua, nici el, vreo decizie: el mergea la Bucureşti cu rechizitoriul, de unde îl aducea înapoi modificat şi aprobat, „ţinea permanent legătura telefonică“, raporta, primea ordin, informa partidul şi revenea cu indicaţii, pentru fiecare etapă. Singura grijă era ca acest ordin chiar să existe, iar dacă mai mulţi semnau, semna şi el. Crima devenea în felul acesta o operaţie funcţionărească rutinieră, plicticoasă şi aproape abstractă. Singurul lui act individual este bătaia, ceea ce-l face egal unui bătăuş de rînd.

Printre deţinuţii care l-au văzut pe vremea cînd venea în inspecţii la zarca de la Aiud, un ofiţer de marină l-a recunoscut şi a relatat despre el următoarele: în 1924, cînd a izbucnit, la instigaţia comuniştilor, răscoala de la Tatar Bunar, eşecul ei s-a datorat trădării unui tînăr evreu, care şi-a vîndut concetăţenii pe o bonetă plină cu bijuterii confiscate de la evreii arestaţi sau morţi. Acel tînăr Iuda ar fi fost viitorul Mişu Dulgheru. Care ar fi trăit apoi, din 1924 pînă în 1944, în URSS, unde avea statut de erou revoluţionar. Ar fi de spus totuşi că, în momentul lui de glorie, începutul deceniului şase, era printre oamenii Securităţii o figură aparte: se îmbrăca elegant, îngrijit. Pe Lena Constante, anchetată în lotul Pătrăşcanu, a invitat-o în biroul lui „mobilat cu mobilă tapisată în catifea de culoare roşu-aprins, scaune, canapea, măsuţă cu radio“, servind-o cu ţigări Chesterfield. Pentru că se înconjurase, ca şef al direcţiei, numai de consilieri intelectuali, foşti avocaţi cu toţii, subalternii lui (de origine muncitorească!) îl porecleau „Împăratul“ şi se plîngeau că-i dispreţuieşte şi nu comunică cu ei. În 1968 locuia la nr. 14 din Armenească, lângă Gheorghe Topuzlău, anchetat la Canal şi condamnat la moarte.

Dulgheru (?) – căpitan de Securitate, a anchetat bătînd şi înjurîndu-i pe muncitorii arestaţi în urma revoltei muncitorilor din noiembrie 1987, la Braşov. Era, după relatările victimelor, convins că cei arestaţi vor muri în puşcărie, astfel încît e de presupus că în zelul lui intra

www.ziuaconstanta.ro

dispreţul pentru nesăbuinţa lor, neînţelegerea pentru curajul de a-ţi risca viaţa pentru nimic, ura faţă de superioritatea morală bănuită şi poate ideea că toţi, victime şi călăi, laşi şi curajoşi stau sub aceeaşi fatalitate, a eternităţii regimului.

Dulipovici Anatolie – căpitan, anchetator penal de Securitate, în anii 1958–1960. A anchetat pe mai mulţi dintre intelectualii ce au intrat în componenţa lotului „mistico-legionar" Noica–Pillat, judecat în ianuarie 1960. În 1968, când se înfiinţează comisia de studiu al abuzuriulor comise sub dej, trimite o sesizare privind un caz, „în care am şi eu o parte din vină, deoarece am contribuit din ordin la reuşita şlui". În anul 1962, povesteşte el ‚într-o noapte a fost surprins în timop c eîncerca să plaseze într-o ascunzătoare un material destinat legaţiei americane. S-a creat atunci „o legendă informativă", procedeu constând în numitrea unui ofiţer de securitate care să joace rol de diplomat american, care l-a stimulta pe cel în cautzî să încerce constituirea unei organizaţii, să ceară sprijin, bani, aparatură. Când au fost arestaţi, legenda nu a fost decospirată, astfel încât cei 18 ani şi rrespectiv 10 anid e teminţă grea, proimiţi de cetăţenii respectivi i se par mulţi. Faptul că Dulipovici era în 1968 tot căpitan. (arhiva CNSAS, D 19_-vol.3 pg. 439-443..

Duminică (?) – ofiţer de Securitate. S-a ocupat de reprimarea, anchetarea, pedepsirea studenţilor care se solidarizaseră cu revoluţia din Ungaria, în octombrie–noiembrie 1956.

Dumitrache Jeni – angajată în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia. A primit o funcţie operativă şi gradul de plutonier-major. Înainte fusese dactilografă.

Dumitraciuc (?) – locotenent de Securitate, anchetator la Uranus.

Dumitraşcu (?) – plutonier de Securitate, la Braşov, în anii 1948–1950. Înalt, fioros, cu mîini mari, bătea îngrozitor la tălpi. A ieşit la pensie cu gradul de colonel.

Dumitraşcu (?) – salariat în Ministerul de Interne în 1989, lucrînd la circa 17 de Miliţie a capitalei. A participat la reprimarea manifestanţilor din seara de 21 spre 22 decembrie 1989, cînd sute de arestaţi au fost duşi la Jilava şi bătuţi cu bestialitate. Nu-i ştim gradul.

Dumitrescu Alexandru – directorul închisorii Piteşti în momentul *reeducării* (1949 – 1951). Născut la 21 iunie 1914, în comuna Dragoteşti, raionul Balş, regiunea Craiova. Este cel care a inaugurat în persoană *reeducarea*, în faimoasa zi de Sfîntul Nicolae a anului 1949. Unul dintre supravieţuitorii ei, Octavian Tomuţă, povesteşte ce s-a întîmplat după ce, luaţi prin surprindere de grupul lui Ţurcanu, înarmat cu ciomege, picioare de scaune, beţe, deţinuţii au ripostat, atrăgînd astfel atenţia personalului administrativ, sosit de urgenţă, în frunte cu directorul

www.ziuaconstanta.ro

şi ajutîndu-i pe bătăuşi: „Şi-a dezbrăcat haina şi i-a dat-o unui miliţian, era tot stropit de sînge şi ca pe nişte saci de cartofi îi arunca înapoi în cameră. Toată treaba asta a început pe la 7 jumătate şi pe la 11, aproape de 12, Dumitrescu, încă roşu de activitatea asta diabolică, a întrebat: *Mai este cineva care vrea să facă pe zmeul, că eu mai pot să bat*."

Alţi supravieţuitori povestesc că l-au văzut supraveghind prin vizor, împreună cu Nicolschi, Pantiuşa şi Dulgheru, activitatea lui Ţurcanu. „Din granit dacă aţi fi, îi avertiza pe noii deţinuţi, nu veţi putea rezista pînă la capăt." Aceluiaşi Tomuţă i-a spus: „De beton armat să fiţi şi o să vă înmuiem ca pe o mămăligă nefiartă. O să vă compromitem în ochii voştri şi ai lumii. Dacă mai scăpaţi cu viaţă, sufleteşte veţi fi nişte cadavre."

Nu avem despre el informaţii de un singur fel. Pe un prieten, odinioară coleg, l-a prevenit că vor fi reeducaţi, „că e moarte de om", şi ce ar „trebui să facă pentru a-şi uşura situaţia". Fostul coleg spune că Dumitrescu „era speriat tare, avea ochii mari, vorbeam în şoaptă în cabinetul lui. Eram buni prieteni, am mîncat, crescut, dormit şi trăit împreună, copii săraci, dornici să-şi facă un viitor." După părerea lui, îngrijorarea lui Dumitrescu era sinceră şi ceruse să fie trimis la Piteşti, sperînd să poată face ceva pentru a îmblînzi *reeducarea*.

După părerea altui memorialist, aparenta lui solicitudine faţă de fostul lui prieten fusese dictată de teama ca acesta, o dată reeducat, „să nu-l tragă după el".

Alţi foşti piteşteni sînt şi mai categorici. „Căpitanul Dumitrescu asista la reeducarea din camera 4 spital (…), unde venea tot mai des însoţit de nişte sublocotenenţi de securitate. (...) Suferinţa noastră avea parcă darul de a inspira căpitanului Dumitrescu şi însoţitorilor săi cea mai bună dispoziţie." Iată şi un portret datorat cuiva care nu l-a cunoscut direct:

„Era numit de apropiaţi nea Săndel şi avea aerul unei persoane fine şi distinse, agreabilă. Printre civilii din oraş avea reputaţia unui om foarte fin şi lumea chiar se mira că un om atît de delicat, bun dansator, elegant, chipeş, jucînd bine bridge, avea o funcţie atît de incompatibilă cu firea lui... sensibilă." (Virgil Ierunca)

A fost arestat şi el în iunie 1953, dar a fost judecat separat de lotul piteştenilor şi prin sentinţa nr. 101 din 16 aprilie 1957 a fost condamnat la 7 ani muncă silnică şi confiscarea averii. Un piteştean eliberat declară că l-a văzut în 1954, pe Calea Victoriei. Printre cei rămaşi în închisori s-a semnalat la cîţiva ani după proces, că se află în penitenciarul de la Văcăreşti. Alţii, care-şi luau poate dorinţele drept realitate, spun că l-ar fi auzit ţipînd în celulă: „Să ştiţi că toate se plătesc pe lumea asta." „Apoi nu i s-a mai aflat urma, precizează tot Virgil Ierunca, întrebîndu-se: Să fi fost

www.ziuaconstanta.ro

suprimat ca unul care ştia prea multe?“

Dumitrescu Constantin – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit funcţia de şef probleme şi gradul de plutonier-major. Înainte fusese cizmar.

Dumitrescu Florea – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit funcţia de şef probleme şi gradul de plutonier-major. Înainte fusese funcţionar.

Dumitrescu Gheorghe – maior de Securitate din Ploieşti citat de Cicerone Ioniţoiu pentru crimele lui.

Dumitrescu Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia. A primit o funcţie operativă şi gradul de sublocotenent. Înainte fusese tipograf.

Dumitrescu Maria – angajată în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia. A primit o funcţie operativă şi gradul de plutonier-major. Înainte fusese dactilografă.

Dumitrescu Nae – anchetator de Securitate la Ministerul de Interne, la Bucureşti, în 1949. L-a anchetat pe Cicerone Ioniţoiu, pe care l-a confundat cu Mircea Ioaniţiu. Avea ticul verbal destul de comun în lumea anchetatorilor: „ O să spui şi laptele supt de la mă-ta“ şi era „îngîmfat şi prost“.

Dumitrescu Nicolae – anchetator principal în 1952, cu gradul de maior, al primului lot de la Canalul Dunăre–Marea Neagră. Primea direct indicaţiile transmise lui Dulgheru, care se consulta cu el în privinţa modului de a le realiza. „Recunoaşterile anchetaţilor, spune el în declaraţia dată în l968 (v. Dosar 10843, fond D, p. 83), au fost făcute în urma oboselii şi a anchetei prea insistente, care era de 20 de ore pe zi.“ Li se dăduse termen de finalizare a anchetei – 15 zile şi li s-a cerut „să lucreze zi şi noapte“. S-ar fi făcut presiuni doar asupra a doi învinuiţi (inginerii Crăciun şi Rozei) care nu recunoşteau faptele ce li se puneau în seamă, şi anume din ordinul lui Dulgheru sau Mazuru. În 1968, cînd dădea această declaraţie, era numit de cel care întocmea nota de sinteză, „fostul anchetator“. Era colonel în rezervă.

Dumitrescu Nicolae – căpitan de Securitate, în Direcţia de Cercetări Penale condusă de Mişu Dulgheru, destituit din funcţie fiindcă venea zilnic beat în instituţie, după cum rezultă dintr-un raport pe care şeful lui direct i-l face înaintîndu-l şefului direcţiei.

Dumitrescu Simion – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia. A primit funcţia de şef birou şi gradul de căpitan. Înainte fusese avocat.

Dumitrescu (?) – medic la una dintre cele mai sinistre închisori de exterminare, Rîmnicu-Sărat. A murit aici, în condiţii, în unele privinţe mai oribile decît la Sighet, (unde unii gardieni

www.ziuaconstanta.ro

erau omenoşi), Ion Mihalache (v. *Vişinescu*). Este consemnat în „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu, cu menţiunea „de reţinut“.

Dumitrescu (?) – colonel MAI la Braşov, s-a ocupat de ancheta pentru trimiterea în judecată a muncitorilor revoltaţi în noiembrie 1987 şi apoi de supravegherea lor strictă.

Dumitrescu (?) – colonel de Securitate, în 1961, cînd era şi comandantul unităţii de anchetă de la Malmaison. Un om scund, cu un neg uriaş pe faţă, cu o figură sinistră.

Dumitrescu (?) – activist de partid din judeţul Vlaşca. A înăbuşit, cu ajutorul unor securişti conduşi de locotenentul Cristea, răscoala ţăranilor din Siliştea. A tras personal în ţărani cu automatul, strigîndu-le: „În numele comunismului vă condamn la moarte.“ A omorît astfel 5 persoane şi a rănit alte 16. Cei ucişi de el se numesc: Popa N. Stan, Ontică Ion, Aurelia Crăciun şi Olimpia Colibaşu şi Burcea Ion, iar dintre răniţi Crăiţă Elena, Gărgăianu Maria, Mantu Mihai, Neagu Ion, Băjenaru Stere, Rizea Tudor, Gărgăianu Tudor. Nimeni nu l-a tras la răspundere vreodată. Tîrziu, cînd regimul se stabilizase şi nu-i mai cerea asemenea devotament, îşi purta în zilele de 23 august, 7 noiembrie şi 1 mai, decoraţiile cu care fusese răsplătit.

Dumitru Dumitru – născut la 10 octombrie 1914, în comuna Răchitele de Sus Piteşti, fiul lui Constantin şi al Ioanei. Deţinut de drept comun, condamnat la un an închisoare corecţională pentru complicitate la furt. Gardian la Salcia de la înfiinţarea lagărului şi implicat în ancheta declanşată din cauza atrocităţilor petrecute în lagăr în doar cîteva luni de la înfiinţare. Condamnat şi el la 15 ani muncă silnică, în procesul din 1955 şi graţiat în 1957 (v. *Pavel Ion*). După condamnare şi graţierea de care a beneficiat, alături de cadrele MAI, organele de partid însărcinate cu reexaminarea cazului, în 1968, nu l-au mai găsit ca lucrînd în reţeaua de închisori şi penitenciare.

Dumitru Iosif – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia. A primit o funcţie operativă şi gradul de plutonier-major. Înainte fusese muncitor.

Dumitru Marin – ofiţer de Securitate, aflat pe lista de „criminali, schingiutori, colaboraţionişti“ a lui Cicerone Ioniţoiu. Singura specificaţie – gradul de colonel, în 1979.

Duşa Victor – secretar al comitetului judeţean de partid din regiunea Dobrogea. „A dezlănţuit o teroare cruntă împotriva ţăranilor care nu voiau să se înscrie în colectivă.“ D.V. făcuse parte din Siguranţă înainte de război, şi fusese naţional-ţărănist. A trecut ulterior de partea comuniştilor şi a participat la teroarea îndreptată împotriva populaţiei.

Duţă Gheorghe – deţinut turnător. Din cauza lui a fost executat un coleg, deţinut şi

www.ziuaconstanta.ro

acesta.

www.ziuaconstanta.ro

Einhorn Wilhelm – maior de Securitate, numit în august 1948, cînd s-a înfiinţat Direcţia Generală a Securităţii Poporului, director al secretariatului acesteia.

Elekeş Ştefan – şef al Securităţii în raionul Sighet în anii ’50. Implicat în arestarea şi torturarea multor ţărani şi preoţi din ţinut, sub acuzaţia de „crimă împotriva ordinii socialiste“. În 25 octombrie 1998, pe platoul din faţa monumentului eroului necunoscut din oraşul unde activase ca securist, este şi el decorat cu *Crucea comemorativă a celui de-al doilea război mondial*, acordată unor veterani de război. A urmat un relativ răsunător scandal în care ziariştii au arătat indignaţi că, în vreme ce „adevăratele victime, ca Maniu şi Brătianu, pentru a li se ridica sentinţele nedrepte, sînt supuse unui kafkian hăţiş legislativ, torţionarii mor de bătrîneţe, fără a li se fi clintit un fir de păr în cap, în imobile furate, înconjuraţi de opere de artă confiscate şi, iată, decoraţi“.

Dar toate luările de poziţie s-au polarizat în jurul lui Vasile Ciolpan, temnicer-şef al faimoasei închisori din oraş, decorat cu acelaşi prilej, şi nu ştim nici pînă azi dacă i s-a retras şi lui Elekeş decoraţia, aşa cum i s-a retras mai cunoscutului său confrate. (v. şi *Ciolpan Vasile*).

Elekeş Toma – căpitan de Securitate la Oradea, în anii ’50. Participă la reprimarea mişcării de rezistenţă din munţi. După căderea grupului Pauker, Luca, Teohari Georgescu, împreună cu un subaltern, Rada Ilie, a deturnat un avion, fugind în străinătate, unde a luat cu el documente ale instituţiei**.** Ulterior i s-a pierdut urma.

Enache T. Dumitru – Născut la 9mai 1924, în comuna Broscăuţi, Suceava, fiul lui Toader şi al Elenei. Comandant de secţie cu gradul de sublocotenent la Salcia de la înfiinţarea lagărului şi implicat în ancheta declanşată din cauza atrocităţilor petrecute în lagăr în doar cîteva luni de la înfiinţare. Condamnat şi el la 10 ani muncă silnică, în procesul din 1955 şi graţiat în 1957 (v. *Pavel Ion*). După condamnare şi graţierea cu ştergerea culpei de care a beneficiat, ca şi despăgubirile pentru perioada de închisoare, inclusiv calcularea acesteia ca vechime neîntreruptă în muncă, a fost reîncadrat tot în Direcţia Închisori şi Penitenciare, astfel că în 1968 era căpitan cu funcţia de ofiţer prim serviciu la penitenciarul Craiova.

Enache Jenică – ofiţer de Securitate la Tecuci şi Bîrlad.

Enăchescu (?) – unul dintre torţionarii de la Piteşti. În 1950, cînd reeducatorii au venit la Canal, Enăchescu a fost numit brigadier. L-a torturat în lagărul de la Peninsula pe propriul lui unchi, fruntaşul ţărănist Piţigoi, pînă ce acesta a scuipat sînge. Despre Enăchescu, memorialiştii afirmă că obişnuia să strige în lagăr: „Nu mai recunosc pe nimeni decît partidul comunist.“

Enciu Constantin – locotenent-colonel, director al închisorii Jilava între martie 1946 şi

www.ziuaconstanta.ro

aprilie 1948, puţin înainte de trecerea întregului aparat de represiune sub controlul comuniştilor şi transformarea lui în Securitate.

Ene Constantin – angajat în DRSP, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30august 1948. A primit gradul de căpitan şi funcţia de şef de birou. Fusese înainte lăcătuş.

Enoiu Gheorghe (Leonida) – n. 1927 – m. 5 decembrie 2010) şef de anchete în dosarul Pătrăşcanu, în faza de finalizare a acestuia (1953–1954). L-a anchetat pe cumnatul lui Lucreţiu Pătrăşcanu, Petre Pandrea. A fost anchetator al mai multor acuzaţi din lotul lui Vasile Luca (Iacob Alexandru, Balasz Egon). La data respectivă, 1952, era doar locotenent-major. În 1961 era maior. Anchetase în 1959 „banda“ Ioanid. A promovat pînă la gradul de general. A fost pedepsit în urma anchetei deschise de Ceauşescu în 1968, pentru rejudecarea procesului, prin retragerea distincţiilor. Enoiu l-a anchetat şi pe scriitorul I. D. Sîrbu, graţie căruia avem aproape un portret al lui. „Este un caz kafkian, de beţie a puterii, un ins care aspiră să stăpînească omenirea prin dosarele ei.“ Lui Sîrbu, Enoiu îi declară într-un acces paranoic: „Pînă şi Gheorghiu-Dej are la noi un dosar de care se teme. Şi pe care îl putem scoate la lumină cînd vrem. Nimeni nu e mai puternic decît sîntem noi.“ L-a anchetat, torturîndu-l, pe Paul Goma. Enoiu reprezintă o perioadă în care, aflată sub control sovietic, Securitatea supraveghea şi partidul, în special pe şefii lui autohtoni, mai mult decît în orice altă etapă a relaţiilor, de altfel întotdeauna fluctuante, între partid şi propriul lui „braţînarmat“. În 2007, când institutul pentru studierea represiunii comuniste l-a chemat în judecată, locuia iarna un aparta,et. înb Bucuresşti, în preajma sediului guvernului, iar vara într-o casă la ţartă din vecitâîteau Curtii de arges. şi o pensie netă de 23 milioane lei vechi, de trei ori mai mare decât un salariu de profesor.Intr+un interviu din ev. Yilei (123 aug., 2007) neagă orice faptă de cruzime .

Erhan(?) – maior de Securitate, la IGM Bucureşti. În noiembrie 1987, a anchetat pe protestatarii arestaţi şi duşi la Bucureşti pentru cercetări, după revolta muncitorilor de la Braşov. A participat la reprimarea, arestarea, anchetarea, torturarea şi trimiterea în judecată a acestora. La data respectivă era, după mărturia uneia din victime, căpitan.

www.ziuaconstanta.ro

Faibis Beniamin – plutonier-major de Securitate, în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în august 1948. I s-a dat funcţia de şef probleme. Fusese înainte funcţionar.

Anchetator deosebit de brutal al lui Ion Deboveanu, student la filozofie, în 1950. La data anchetei, care a avut loc la sediul Securităţii din Calea Rahovei, tot plutonier-major era. În toamna anului 1950 a fost avansat la gradul de sublocotenent. În 1955–1956, a fost debarcat din Securitate şi ajunsese vînzător de stofe la magazinul „Bucureşti".

Farcaş Alexandru – Inspector general în MAI, printre responsabilii experimentului Piteşti. Cu gradul de maior, fusese între anii 1948–1950, director al închisorii Aiud. Între deţinuţi circula informaţia că ar fi ucis un lider sindical.

Faur (?) – colonel de Interne, a anchetat, mai multe zile şi nopţi, în vederea trimiterii în judecată, pe muncitorii de la Braşov, în noiembrie 1987. A recurs la ameninţări cu cîinii-lup, care lătrau sinistru în curte, atrăgîndu-le prizonierilor lui atenţia că aceştia „nu mănîncă degeaba. Ei trebuie să-şi merite mîncarea". Este totuşi de spus că nu apare consemnat ca torturîndu-i fizic pe cei anchetaţi. Mai ales cu tinerii, alterna intimidarea cu propaganda, apelînd cînd la pliante cu realizările regimului, cînd la exemplul pozitiv al propriei fiice, studentă, care „nu are asemenea preocupări".

Fazekaş Şandor – în conducerea închisorii Oradea.

Fătu (?) – gardian, ajutorul lui Maromet, la Jilava, în 1949. Cunoscut în lumea deţinuţilor politici pentru un tic verbal caracteristic: „Sug sîngele din tine."

Evocat de un memorialist care a trecut prin Jilava în această perioadă, cînd, deşi închisoare de tranzit, se aplicau aici pedepse colective distrugătoare:

„Cu puţin timp înainte, într-o seară, pe secţia noastră s-au auzit ţipete de groază. Am aflat mai tîrziu ce se întîmplase. Oamenii dintr-o celulă au fost scoşi pe sală complet dezbrăcaţi (la Crăciun) şi crunt bătuţi cu ciomegele. După bătaie, bieţii oameni au fost închişi într-o celulă neagră unde au fost ţinuţi dezbrăcaţi toată noaptea." (Remus Radina, *Testament din morgă*, 49)

Era originar din satul cu acelaşi nume din apropierea închisorii.

Fecioru Ion – Locotenent-major şi comandant adjunct la Poarta Albă în 1953. În 1954, devine comandant, după ce trecuse pe la Midia. Mai tîrziu a fost trimis să controleze lagărele din bălţile Dunării. Cu gradul de căpitan era în 1958 comandant la Peripava. Aici, deţinuţii aflaţi în grija lui „nu aveau dreptul decît la soare şi aer". Cei care încălcau interdicţiile fixate de comandant, mîncînd de pe cîmp porumbul crud, erau pedepsiţi de un „tribunal", în cadrul unui

www.ziuaconstanta.ro

spectacol pus la cale în toate detaliile şi urmat de bătaie. Obişnuia să sară cu calul peste trupurile deţinuţilor. În 1977 era locotenent-colonel. A figurat la un moment dat în conducerea închisorii Jilava. Se născuse în 1928, în Cucerdea, lîngă Tîrnăveni.

Fehler Moritz (Fellăr, Feller) – În 1948, anchetator la Securitatea din Botoşani. şeful departamentului de Anchete Penale al Securităţii din Suceava în ianuarie 1958 cînd este prins ultimul partizan din Bucovina, Vasile Motrescu, condamnat la moarte. A asistat la execuţia acestuia, care a avut loc în luna iulie la Botoşani. A anchetat pe mai mulţi dintre membrii grupării de partizani luptători împotriva colectivizării, Gruparea albaastră, din zona Botoşanilor, printre care Gheorghe Anghelache, care mărturiseşte: ŢM-a bătut cu funia udă. Cu ochii lui bulbucaţi, păîrea turbat. Eu eram legat la spate cu nişte cătuşe ţigăneşti. Când a văzut că n-o scoate la capăt cu bătaia, a început sîă mă scuipe. Şi m-a scuipat d enu puteam deschide ochii.»)Dumitru Ignat) . Se amuza punându-i pe cei anchetaţi la curent electric. «Lui O.S. îi puneau legăturile la un dinte şi la un testicol. Mie îmi puneau la ureche şi la degete. Îi amuza nespus felul îbn care săream până în pod, urlâmnd. (Alexandru Constantinescu, prof. n.1930. (Ignat)Din alte surse există informaţia că pe un alt partizan, din aceeaşi grupare, Toderinţă fediuc, l-a schigiuit până c el-a ucis... A anchetat şi lotul de partizani condus de Vasile Blănaru, din Câmpulung Moldovenesc. Se instruise ca anchetator la Moscova. Înlăturat probabil din Securitate, la un moment dat, a ieşit la pensie ca salariat civil Până târziu după decembrie 1989, locuia în Suceava. Ca pernsionar îi plăcea să joace şah cu foştii lui camarazi, în parc.

Feichenbaum Solo – plutonier, la Securitatea din Focşani, în anii ’50.

Feigel Vlad – căpitan de Securitate la Cluj, în 1950.

Fekete(?) – gardian la zarca de la Aiud, în anii ’50, consemnat în memoriile unor foşti deţinuţi politici.

Fenişan Vasile – căpitan de Securitate, în DRSP Bucureşti la înfiinţarea acesteia în 30 august 1948. A primit funcţia de şef-serviciu. Înainte fusese muncitor.

Filip Ion – căpitan, şeful Securităţii de la Sighişoara. Un Filip Ion, originar din Iclandul Mare, Mureş, născut în 1927, apare încă o dată în „lista“ lui C. Ioniţoiu, de data asta ca ofiţer politic la Midia în 1951.

Filip Nicolae – maior de Securitate în anii 1948–1950, şeful Securităţii din Vîlcea. A condus prigoana împotriva partizanilor din Munţii Arnota. În timpul confruntărilor soldaţii lui au căzut într-o ambuscadă, au fost luaţi prizonieri şi ţinuţi la mînăstirea Arnota, pe durata sărbătorilor de

www.ziuaconstanta.ro

Paşti, după care au fost eliberaţi. Drept represalii, cînd i-au capturat pe partizani, oamenii lui Filip i-au împuşcat, i-au purtat pe o bîrnă, legaţi de mîini şi de picioare, apoi i-au aruncat într-o groapă cu var, la poarta mînăstirii.

Filip (?) – gardian la închisoarea Piteşti în 1949. Ins de o mare cruzime, era poreclit „cîinele roşu“. A trecut ca gardian şi pe la Gherla, în aceeaşi perioadă.

Filipache Ghica – plutonier-major în DGSP la înfiinţarea acesteia în 30 august 1948. A primit o funcţie operativă. Fusese tipograf.

Filipescu Gheorghe – fost pilot, devenit plutonier-major de Securitate în DRSP Bucureşti, în 30 august 1948.

Filipescu (?) – plutonier de Securitate din corpul de gardieni al închisorii Aiud între 1950–1959. A ucis cu propriile mîini un deţinut. Foştii deţinuţi îl caracterizează drept „un monstru“.

Finichi Paul – maior de Justiţie, preşedinte de tribunal. După o anchetă extrem de dură, pentru vina de a fi scris scrisori lui Gheorghiu-Dej, studentul Neamţu Augustin a fost condamnat de el la 20 de ani muncă silnică. După pronunţarea sentinţei, a adăugat acesteia o pedeapsă suplimentară: interdicţia de a primi de acasă obiecte de toaletă, motivînd că „nu le merită“.

Finţea I. – căpitan de Securitate, în august 1952, cînd l-a anchetat cu extremă violenţă pe inginerul Nicolae Frangopol, judecat şi condamnat în acelaşi mare proces al Canalului din august–septembrie 1952. Iată torturile, descrise de ziaristul Valentin Hossu Longin, el însuşi fiu al unuia dintre inginerii condamnaţi în aceeaşi perioadă: „De la 9,30 la 20, tortură încontinuu la tălpi cu vîna de bou, ţinut în picioare, lovit în cap cu saci de nisip, i se dă să bea apă de mare cînd îi e sete, este readus în simţiri cu şocuri electrice, i se întinde corpul cu scripeţi.“

Firez Ioan – maior de Justiţie la procuratura R3M Cluj. A pus concluziile de condamnare la moarte pentru patru dintre partizanii rezistenţei din Munţii Banatului în august 1958. Toate cele patru sentinţe au fost executate.

Fischel Simion – şef de birou în DGSP, la înfiinţarea acesteia în august 1948. Deşi ajunsese la gradul de maior – lucra în Direcţia de Cercetări Penale în subordinea lui Dulgheru, are probleme cu ortografia şi „scrie groaznic“, cum i se plînge acestuia un şef intermediar.

Flintea Ion – anchetator penal de securitate, cu gradul de căpitan în 1952,când a participat la Constanţa, la anchetarea primului lot de la canal. L-a anchetat pe inginerul Frangopol. Înainte de rejudecarea procesului, din iniţiativa lui ceauşescu, declară că nu i s-au mai încredinţat alţi amnchetaţi, dimpotrivă i s-a reproşat că se poartă cu mănuşi.În 1968 dând dădea

www.ziuaconstanta.ro

această declaraţie, era maior în rezervă MAI şi locuia în Bucureşti.

Florea Mihai – maior de Securitate, în noiembrie 1987, cînd a avut loc revolta muncitorilor la Braşov. A participat la ancheta brutală desfăşurată la sediul IGM, Bucureşti.

Florea Nicolae – căpitan de Securitate la Craiova în anul 1970. Răspundea de fabrica „Îmbrăcămintea". Caracterizat de fostele lui victime ca făcînd parte dintre „călăii subţiri", uzînd de diplomaţie, mai mult decît de brutalitate, cel puţin în acel moment. Provenea dintr-o familie de şapte fraţi, aproape toţi cu funcţii în aparatul comunist de stat: activişti, securişti.

Florea (?) – locotenent de Securitate, la Ploieşti. Tîmplar de meserie. L-a arestat pe Cezar Zugravu, inginer, devenit deţinut politic, apoi autor al unor texte memorialistice despre închisorile româneşti. I-a spart acestuia craniul cu un picior de scaun.

Florea (?) – sergent-major, în corpul de pază la închisoarea Peninsula. A lucrat în aceeaşi muncă de gardian şi la Cernavodă între anii 1950–1953 (v. *Secăreanu*).

Florea (?) – locotenent de Securitate din Iaşi. Actualmente este colonel SRI. A bătut pe mulţi pe vremea cînd era anchetator de Securitate. I-a urmărit apoi, o dată eliberaţi din închisoare, şantajîndu-i să devină informatori. Era strungar la origine, apoi a absolvit facultatea de drept. Voise la un moment dat chiar să-şi dea doctoratul şi a renunţat.

Florescu Dumitru – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia. Fusese tipograf. În Securitate i s-a dat funcţia de şef probleme şi gradul de sublocotenent.

Floroni Elena – angajată în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august, 1948. Fusese funcţionară. În Securitate i s-a dat gradul de sublocotenent.

Foldesi (?) – anchetator la Securitatea din Baia Mare, şeful serviciului Anchete. În subordinea lui Weiss, împreună cu care a anulat dosarele rezultate din anchetă ale unuia din loturile de copii arestaţi în 1948, fiindcă nu erau destul de incriminatoare. A redeschis ancheta, i-a supus pe copii la torturi ca să semneze declaraţiile dorite de el şi a obţinut condamnări mai substanţiale. Lotul a fost încarcerat ulterior la Tîrgşor, închisoarea minorilor.

Foldeş A. – angajat al Securităţii din Satu Mare. Provenea din vechea Siguranţă unde avusese gradul de sergent.

Fota (?) – adjunct al comandantului Securităţii din Craiova în 1970, cînd avea gradul de căpitan. S-a pensionat cu gradul de colonel.

Foti Ion (Anastasiu Fote) – subofiţer de Securitate în satul Căciulaţi, judeţul Ilfov, în anii ’50, perioadă în care a avut loc asasinarea şi ascunderea celor 316 oameni îngropaţi în groapa

www.ziuaconstanta.ro

comună din curtea conacului, pe atunci sediu al Securităţii locale. Aflată la aproximativ 20 km nord-est de Bucureşti, comuna a stat o vreme în atenţia presei, imediat după descoperirea acestui osuar, la cîtva timp după Revoluţia din decembrie 1989. S-a concluzionat cu prilejul anchetei că victimele fuseseră ţărani recalcitranţi la colectivizare.

În viaţă în 1995, cînd avea o afacere la Snagov. Anastasiu Fote a fost unul dintre primii angajaţi ai Securităţii, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948, cînd a fost încadrat, ca şi comandantul său, Iştoc, în DRSP Bucureşti, de care ţinea şi comuna Căciulaţi, cu gradul de plutonier. I s-a încredinţat la angajare o funcţie operativă. Înainte fusese funcţionar.

Fracase (?) – locotenent de Securitate în anii ’50. A participat la prigoana împotriva partizanilor din zona Horezu-Vîlcea, ucigînd apoi în ancheta de la sediul Securităţii pe unul dintre cei capturaţi, pe nume Costin Ion.

Frăţilă Vasile – ofiţer de Securitate la Deva, în anii ’50.

Frenchel (?) – locotenent de Securitate, la Rădăuţi, în 1949. I-a anchetat pe ţăranii revoltaţi împotriva colectivizării din satele Calafindeşti, Rogojeşti şi Frătăuţi (v. şi *Segal Karl*).

Frisch Iancsi – torţionar şi bătăuş al Securităţii, a participat împreună cu şeful lui, Weisz, la împuşcarea a patru locuitori ai comunei Odoreu, în ziua de 16 august 1949. A bătut alte zeci de persoane în beciurile Securităţii din Satu Mare. În anii ’60 a emigrat în Israel.

Frost (?) – căpitan la Securitatea din Iaşi, a arestat şi anchetat, folosind în special bătaia la tălpi. Ulterior a fost dat afară din Securitate, nu pentru aceste abuzuri, ci pentru escrocherii. A lucrat la Combinatul de Utilaj Greu din Iaşi, la serviciul de aprovizionare. În prezent este pensionar în acelaşi oraş.

Frumuzache – locotenent de Securitate la Iaşi, în anii ’50.

Fuchs Iani – comandantul Securităţii din Fălticeni. Un control efectuat prin anii ’50, în urma căruia se pare că a fost de altfel înlăturat, consemnează la Securitatea condusă de el nişte nereguli şocante pînă şi pentru securiştii controlori. Aceştia semnalează, pe lîngă prezenţa în arest a unor copii de 12 ani, reţinuţi fiindcă se jucaseră de-a partizanii şi torturaţi ca să semneze declaraţii formulate de anchetatori (v. *Alexandru Alexandru*) şi aceste scene de infern: „Intrînd în arest, împreună cu lt.-col. Gluvacov, şi colonel Popescu Gheorghe, care se găseau şi ei în muncă de control, am găsit o situaţie groaznic de respingătoare, încît locotenent-colonel Gluvacov a început să vomite şi a ieşit imediat din arest. Într-una din camere se găsea o femeie arestată de circa opt luni; pe pat nu avea scînduri, ci stătea pe gratiile din balot de fier care îi mîncaseră

www.ziuaconstanta.ro

şoldurile, provocîndu-i grave răni. Nemaiputînd sta pe pat, sta pe jos pe ciment, unde îşi făcea şi necesităţile. De jur-împrejurul ei forfoteau viermii şi împrăştia un miros sufocant. Femeia înnebunise deja şi scotea nişte urlete de disperare cînd ne-a văzut.“ (*Analele Sighet*, 7,266). Să adăugăm că raportul de mai sus atestă „la aproape toate regiunile unde am făcut controlul“, „situaţii asemănătoare, unele mai grave, altele mai puţin grave.“ (*idem*). Un maior Fuchs (Fucs) este consemnat la colonia de muncă de la Cernavodă, în perioada Canalului (anii 1950–1953). Se presupune că a emigrat în Israel. În alte scrieri memorialistice apare cu numele scris diferit (Fux). Fusese cîrciumar în Gherla.

Fuchs (?) – torţionar în timpul *reeducării* de la Piteşti. Provenit din loturile evreilor învinuiţi de sionism. Executant fidel al ordinelor lui Ţurcanu. Fusese arestat pentru trecere frauduloasă de frontieră în Ungaria. Conform declaraţiei unui alt reeducator, Popa Ţanu, trecuse prin demascări fără să fie bătut: Ţurcanu îl cruţase motivînd că, evreu fiind, nu există suspiciunea de a fi legionar. Un fost deţinut politic a asistat la moartea lui, la Capul Midia, în a doua jumătate a anului 1951, la puţină vreme după ce venise la Canal ca să facă şi acolo reeducarea. „Malul din spate s-a prăbuşit pe o lungime de 15 pînă la 20 de metri. Fux (sic!) lucra tocmai în mijlocul frontului prăbuşit. Brigada noastră, care lucra în apropiere, a sărit în ajutor. (…) Cînd am ajuns să dăm de Fux l-am găsit strivit între vagonetul din faţă şi pămîntul prăbuşit în spate. Cred că moartea i-a fost instantanee. După ce am constatat-o, adresîndu-mă lui Nicolae, i-am declarat: «Sînt un păcătos dar nu pot să nu-ţi mărturisesc. În timpul în care lucram să-l salvăm mă rugam să-l găsesc mort».”(...) (Dumitru Tache Funda, p. 6, *Memorialul ororii* şi Cristian Petru Bălan)

Fullop Martin – gardian la Gherla în timpul *reeducării*. Semnalat de memorialişti, ca ajutor al lui Lazăr Tiberiu, comandantul Penitenciarului, atunci cînd, în cea de-a doua zi de Paşte a anului 1950, deţinuţii au fost bătuţi de comandant după metoda numită „manej“. Este cel care i-a adus şefului său cele două ciomege de cărat ciuberele de mîncare şi veghea ca atunci cînd un ciomag îi scăpa din mînă acestuia, el să-i poată pune la dispoziţie altul.

Furnică (?) – subofiţer de Securitate, în lagărele din Delta Dunării, Grindu şi Periprava, unde s-a lucrat în condiţii de exterminare. Era un gardian foarte brutal şi violent.

Fux (?) – maior. Nu ştim dacă este cel de mai sus. Irina Itu, curiera personală a lui Iuliu Maniu, arestată în 1946, a fost anchetată de acest „fioros maior Fux, care i-a scos unghiile cu cleştele, ajutat de locotenentul de Securitate Lubovici“.

www.ziuaconstanta.ro

Gabor Tiberiu – miliţian la Gherla în momentul *reeducării*. A participat la maltratarea deţinuţilor alături de echipa lui Ţurcanu. Avea gradul de plutonier. Îi plăcea „să bată deţinuţii şi să fie lăudat“, conform declaraţiei unuia dintre protagoniştii anchetaţi mai tîrziu în vederea procesului. Este consemnat în memorialistica de închisoare şi cu un act de cruzime individual: în octombrie 1950, un deţinut, Pangrate Ion, a fost atît de rău bătut, încît a încercat să se sinucidă, tăindu-şi gîtul cu o bucată de sticlă. Drept pedeapsă, Gabor Tiberiu a fost pus să-l bată pe sinucigaş, trimis apoi la carceră şi abia pe urmă pansat. Îi bătea pe deţinuţii deja bătuţi în camerele de demascare, cu picioarele, pumnii şi… cu cheile de la celule. Se afla încă la Gherla, ca gardian, şi în 1959, când într-o zi, în timpul ăprogramului d eplimbare, a intrat ăîn ţarc şi i-a dat deţinutului Augustin neamţu o lovitură de picior în zona cocisului care i-a provocat dureri pentru luni de zile. Făcea parte din nculeul de bătăuşi din camera de baie. Ani de zile după eliberare, medicul veterinar Augustin neamţu a fost chemat să salveze o vacă şi la- întâlnit acolo, pe finul gospodarului care nu era altul decât gabor tiberiu. Avea un fiu plutonier de miliţie şi toată familia avea încredeerer în priceperea fostului deţnut aşa că îl chemau de câte ori aveau nevoei. Era originar din Băiţa, d elângă Gherla.

Gaftea (?) – colonel de Securitate, comandantul centrului de la Ostov al lagărelor din Balta Brăilei, în anii 1962–1964. Un om brutal, primitiv şi agramat. Îi bătea pe deţinuţi cu parul şi cu pumnul.

Galma Dumitru – locotenent de Securitate, anchetator la Uranus.

Garabedian (?) – anchetator de Securitate, coordonator al echipei care s-a ocupat de instrumentarea marelui proces de la Canal din august–septembrie 1952.

Garta (?) – Originar din Ocna Dejului. Anchetator la Cluj, în 1948. Bătăuş. I-a zdrobit oasele, la propriu, lui Augustin Neamţu.

Gaspar Constantin – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de sublocotenent şi o funcţie operativă. Fusese înainte tipograf.

Gazdac Nicolae – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte strungar.

Găinaru Gheorghe – ofiţer de Securitate, locţiitor politic al comandantului închisorii-lagăr de muncă de la Valea Nistrului, unde la începutul deceniului cinci deţinuţii munceau, în condiţii inumane, în minele de extragere a plumbului.

Găinaru Ion – plutonier la Grindu, lagăr de muncă în Deltă, între anii 1961–1964. Foarte

www.ziuaconstanta.ro

dur cu deţinuţii. În vîrstă de 36–38 de ani, era originar din comuna Rosetti, din Delta Dunării.

Gărdan (?) – locotenent-major de MAI, s-a ocupat de supravegherea muncitorilor după revolta de la Braşov.

Gătan Petru – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de căpitan şi funcţia de şef de birou. Fusese înainte contabil.

Geamănu (?) – plutonier, în paza penitenciarului Jilava, ajutorul lui Maromet, în 1949.

Geangu Rodica – ofiţer de Securitate la Iaşi, soţia celui dinainte.

Geangu (?) – căpitan la Securitatea din Tecuci (Podu-Turcului) în anii'50.

Gebac (Ghebac) Leonard – fost student la Universitatea din Iaşi, torţionar din echipa lui Ţurcanu, semnalat în lucrarea lui Remus Radina. Aproape la fel de crud ca Ţurcanu. Iniţial, pentru a scăpa de cei 5 ani de condamnare, s-a alăturat acţiunii de autoreeducare prin lecturi, a lui Bogdanovici Alexandru, condamnat acesta, la 18 ani, tot pentru activitate legionară. Ulterior a adoptat metoda de reeducare propusă de Ţurcanu şi a intrat în „comitetul de reeducare" al acestuia. În Organizaţia Deţinuţilor cu Convingeri Comuniste (ODCC), a fost responsabil cu evidenţa cadre. La un moment dat, consemnează aceştia, Lulu Gebac le-a spus colegilor: „La capătul acestei acţiuni ne aşteaptă moartea sau învierea şi în viitor vom da socoteală pentru această acţiune". Îmbina reeducarea dură cu cea de tip Bogdanovici, instruindu-i pe deţinuţi în leninism. A fost trimis şi în echipa de reeducatori de la Canal. În lotul Ţurcanu, judecat în 1954, nu figurează.

Georgescu Alexandru – miliţian, gardian şi şef de secţie la Piteşti, în 1949, cînd a început *reeducarea*. Un tip cu reacţii nebănuite, care oscila de la un moment la altul fără să-şi dea seama între impulsul cumsecădeniei şi cel al crimei Atunci cînd prindea un deţinut cu obiecte interzise (un ac, un capăt de sîrmă, o aţă), în ciomăgeala care urma, rupea două–trei cozi de mătură. Avea o formulă de adresare care-i era proprie: „batule". A participat la *reeducare*, dîndu-i ajutor lui Ţurcanu. Ulterior ar fi fost condamnat la patru ani de închisoare pentru „pactizare cu deţinuţii". Este evocat de memorialişti ca un ins beat de putere, ţinînd în acelaşi timp la părerea victimelor lui, pe care le ameninţa totuşi, înainte de inspecţii, de exemplu, că le „distruge", „le omoară", dacă inspecţia nu iese cum trebuie.

Georgescu Gheorghe – gardian la Piteşti, în momentul *reeducării*. Ajuta cu o echipă de miliţieni din corpul de gardă la maltratarea de către Ţurcanu a deţinuţilor, bătîndu-i cu ciomegele, centurile şi picioarele, cîte 20 de minute. Un ins de o cruzime şi de o violenţă extreme, sărea să se

www.ziuaconstanta.ro

bată şi cu colegii lui, ceilalţi gardieni. Îi teroriza de asemenea pe gardienii nemembri de partid. Se folosea de reţeaua de informatori pentru a afla dacă deţinuţii au obiecte nepermise, creion, hîrtie, medalioane, cruciuliţe, pentru a-i putea pedepsi. Mai avea o particularitate: nu-i bătea pe cei care în viaţa civilă fuseseră şefi. A participat la asasinarea lui Alexandru Bogdanovici.

Georgescu Elena – angajată în DRSP, Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de sublocotenent şi o funcţie operativă. Fusese înainte dactilografă.

Georgescu L. Ion – unul dintre cei 13 studenţi angajaţi în DRSP, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de sublocotenent.

Georgescu Nicolae – a fost anchetatorul unuia dintre acuzaţii lotului Vasile Luca (Vijoli Aurel). La data respectivă, 1952, era locotenent-major.

Georgescu Teohari – Primul ministru de Interne al României comunizate. Era născut la 31 ianuarie 1908, la Bucureşti. După patru ani de şcoală primară, intră ucenic într-o tipografie pentru ca în 1923 să fie angajat la tipografia Cartea Românească. În 1928 intră în sindicatul tipografilor, contribuind la organizarea unei greve. Rolul său în această grevă l-a adus în atenţia Siguranţei. În anul următor e arestat pentru răspîndire de manifeste comuniste şi deţinut cîteva luni înainte de a fi eliberat din lipsă de probe. Arestat din nou în iunie 1934 pentru activitate comunistă, este eliberat pe cauţiune. E arestat încă o dată la Ploieşti, în ianuarie 1935, pentru neprezentare la proces, şi deţinut cîteva luni înainte de a fi eliberat pînă la fixarea datei procesului. Acesta a fost amînat de mai mult de zece ori între 1937 şi 1940, cînd în cele din urmă Teohari Georgescu este condamnat la două luni închisoare. Din 1937 pînă în 1938 lucrează ca tipograf la ziarul *Adevărul* şi la Imprimeriile Naţionale. În august 1940 este trimis la Moscova pentru a primi instrucţiuni de la NKVD, la ordinele lui Gheorghi Dimitrov, secretar al Comintern-ului, asupra codificării mesajelor şi a folosirii unei tehnici speciale de scriere pe sticlă. Arestat în aprilie 1941, ca membru al organizaţiei de partid Bucureşti, condusă de Iosif Chişinevschi (Roitman) şi condamnat, în mai, la zece ani de închisoare, execută la închisorile Caransebeş, Văcăreşti şi din nou Caransebeş, unde rămîne pînă la eliberare – sfîrşitul lunii august 1944.

În mai multe lucrări se consemnează originea evreiască a personajului. Un istoric englez o preia dintr-un document emis de misiunea politică britanică în 1946: „Cîteva surse serioase pretind că, deşi botezat în religia ortodoxă, [Georgescu] era de origine evreiască şi că numele său adevărat era Burah Tescovici. Căsătorit a doua oară cu o evreică, Eugenia Samoilă, fostă croitoreasă. Are o fiică. Familia sa oferă un exemplu interesant de nepotism. Este cumnatul generalului [Nicolae]

www.ziuaconstanta.ro

Pârvulescu, subsecretar la Ministerul Aprovizionării, care prin Georgescu a intrat în contact cu comuniştii. Are un frate, care este comandant de poliţie la circa 31Bucureşti. Soţia sa are doi fraţi, dintre care unul a fost şeful biroului de presă de la Tribunalul Poporului în timpul proceselor criminalilor de război, iar altul, la reîntoarcerea sa din Rusia în ianuarie 1946, şi-a deschis un birou de informaţii poliţieneşti denumit «Birou Documentar» (Public Record Office. FOX 371/59190/R7847/6181/37). La 6 martie 1945, generalul Nicolae Pârvulescu a fost numit de către Teohari Georgescu secretar general în Ministerul de Interne, fiind însărcinat cu problemele Poliţiei. Nemulţumit de post, a fost făcut subsecretar la Ministerul Aprovizionării în vara anului 1945.“ (apud Dennis Deletant, *România sub regimul comunist*, pp.28–29). Să adăugăm la dosarul „nepotismului“ şi pe Bebe Georgescu, frate, devenit comandant de penitenciar la Giurgiu, în 1948.

Este unul dintre primii comunişti pătrunşi în aparatul de stat în România, funcţionînd şi înainte de 6martie 1945 ca subsecretar de stat la Ministerul de Interne pentru chestura administraţiei. De unde şi marea lui putere şi posibilitatea de a-şi promova rudele. Din 30 decembrie 1947 pînă în 28 mai 1952, cînd este înlocuit de Alexandru Drăghici, este ministrul Afacerilor Interne.

În primăvara lui 1968, cînd se reanalizează dosarele Pătrăşcanu, Luca şi alte „abuzuri“ pe care cei doi miniştri le-au împărţit pe vremea cînd conduceau Internele şi Securitatea, Teohari Georgescu este şi el interogat. Cu acest prilej, el evocă perioada propriei arestări, la puţină vreme după înlăturarea din funcţie, cînd a fost cercetat, după modelul sovietic, de propriii foşti tovarăşi de luptă şi de fărădelegi. Cum în 1968 situaţia era diferită, în sensul că nu capul lui trebuia să cadă, ci al uzurpatorului lui de odinioară, Drăghici, el le arată tovarăşilor lui rămaşi la putere că „s-a ţinut tare şi nu a recunoscut nimic din ce i se impunea“ (o declaraţie incriminatoare la adresa lui Pătrăşcanu), dar că apoi i-au fost aduşi soţia şi copiii, unul de trei luni şi altul de cîţiva ani, şi că atunci a cedat. Dar dacă nu el era acuzatul, ci Drăghici, nu era el nici reabilitatul. Astfel că verdictul celor rămaşi să împartă dreptatea este aspru: „Nu te stimez deloc pentru asta, i-a răspuns Gheorghe Stoica, îl stimez pe Pătrăşcanu care ca un membru de partid nu s-a înclinat niciodată în faţa trădării.“

Deşi înlăturat din conducerea de partid şi de stat, lui Teohari Georgescu i se stabilise printr-un decret din mai 1963, o pensie de 2 400 lei, dovadă că, aidoma unui părinte, partidul îşi pedepseşte copiii, dar nu-i lasă niciodată de izbelişte, dacă n-au păcătuit impardonabil.

www.ziuaconstanta.ro

Printre cei mai timpurii deţinuţi politici anticomunişti din România, cei arestaţi după demonstraţiile monarhice şi alegerile din 1946, se ştia despre Teohari Georgescu că avusese un dosar de drept comun instrumentat la Craiova de procurorul Giugiuc, înainte de 1944. După l948, Giugiuc a fost adus la Bucureşti în stare de arest şi aruncat de la etajul cinci al prefecturii de poliţie. Acel dosar de drept comun a dispărut.

Pe Teohari Georgescu îl putem vedea azi în filmele documentare ale epocii. Are o figură de rus, ovală, fără colţurozităţi, amintind fizionomia lui Lenin, ochi şireţi şi bonomi şi o frunte mare, cheală, o jovialitate de *bon viveur*. Deşi foarte tînăr, nu avea 40 de ani cînd deţinea rangul de ministru plin, nu i se poate nega o anumită abilitate şi supleţe. O dovedeşte de altfel faptul că niciodată nu a căzut definitiv, ci marginalizat, trimis la munca de jos, meseria de bază fiindu-i cea de tipograf, cu timpul a ajuns director la tipografia „13 Decembrie“. E drept, nu-i mai rămăsese nimic din fosta putere, dar îşi păstrase ataşamentele şi loialitatea. Un fost profesor emigrat apoi în Statele Unite îşi aminteşte că a fost nevoit la un moment dat să intervină la el pentru publicarea unei culegeri de versuri a unei case de creaţii de amatori. Trecut acum de pe frontul violent pe frontul persuasiv al luptei de clasă, fostul şef al poliţiei politice i-a răspuns profesorului că nu poate publica acea culegere nici chiar pe banii comunităţii, fiindcă i-ar priva pe copiii patriei de cîteva sute de manuale. Pînă la moartea, survenită la 31 decembrie 1976, a trăit în anonimat.

Teohari Georgescu are la activul lui cel puţin o faptă bună. În 1945, pe cînd era doar secretar de stat în minister, a primit un telefon de la o fetiţă de 9 ani care i-a cerut o audienţă. În timpul audienţei, fetiţa i-a cerut să-i elibereze tatăl arestat. Impresionat, ministrul i-a îndeplinit dorinţa. A rămas ataşat de copilă, care-i scria despre ea, despre familia ei, o căuta şi-i dădea bani, uneori de la el, alteori de la minister, pînă cînd, la terminarea liceului, fata i-a împărtăşit dorinţa de a deveni activistă UTC. Fapta bună a lui Teohari Georgescu este sfatul dat pupilei lui să nu intre în UTC.

Georgescu (?) – căpitan de Securitate, în 1952. L-a înlocuit în funcţia de director al închisorii Peninsula, pe Zamfirescu, destituit după moartea deţinutului Dumitrache, care a produs oarecare agitaţie. Iniţial a încercat să oprească teroarea dar apoi a acceptat-o. Avea responsabilităţi privind toate închisorile de la Canal.

Georgescu –plutoneir în 1959, la Grindu periprava. Crunt şi rău. Un bătăuş. Pentru a fi bpătut un turnător, l-a pus în lanţuri pe Augustin neamţu, şi a declarat că oameni ca el trbuiesc executaţi toţi.

Ghelmegiu Gheorghiţă – gardian la Piteşti în momentul *reeducării*. Era originar din

www.ziuaconstanta.ro

Topoloveni.

Ghenadi (?) – locotenent de Securitate în Bîrlad în anii ’50. Cînd a decedat, înainte de decembrie 1989 era colonel.

Ghencea Ion – unul dintre cei 13studenţi angajaţi în Direcţia Regională Bucureşti a Securităţii Poporului, la înfiinţarea acesteia în 30 august 1948. I s-a dat gradul de sublocotenent.

Gheorghe Constantin – în calitate de colonel magistrat, preşedinte al Tribunalului Militar Iaşi, a judecat la data de 6 iunie 1950 (sentinţa nr.487/1950) grupul de partizani conduşi de Macoveiciuc, la data de 20 iunie 1950 (sentinţa nr. 547/1950), pe Petre Corduneanu, „complice“ al grupului Macoveiciuc, la data de 19 septembrie 1950 (sentinţa nr. 781/1950), grupul de partizani condus de Grigore Sandu şi Dumitru Crăciun, la data de 26 septembrie 1950 (sentinţa nr. 763/1950) împotriva partizanilor Constantin Cenuşă şi Vasile Motrescu şi a unor favorizatori ai acestora. A pronunţat sute de condamnări la moarte.

Gheorghe Gavrilă – colonel de Securitate, şeful regiunii de Securitate Piteşti între 1961–1969. Venea de la sectorul I, din Bucureşti.

Gheorghe Ion – miliţian, gardian la închisoarea Piteşti în momentul *reeducării*. Participa, împreună cu echipa de miliţieni din corpul de pază, la maltratarea de către Ţurcanu a deţinuţilor, bătîndu-i cu ciomegele, centurile şi picioarele, timp de 20 de minute, fără întrerupere.

Gheorghe Vasile – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia. Fusese cizmar. În Securitate i s-a dat gradul de plutonier.

Gheorghe Vasile – comandantul Securităţii de la Rahova, cu rang de colonel, în momentul mişcării Goma. L-a interogat personal pe cunoscutul opozant, pe parcursul întregii anchete. „Scurt, îndesat, cap scurt, îndesat, cu părul dat pe spate, lins, lins. Ochi negri-gălbui ca două cuie (…) ai zice o grenadă.“ Devenit personaj principal într-una din cărţile scriitorului (*Gherla*), care-şi promisese, în timp ce se afla în mîinile lui, „să nu-l uite“ şi „să nu-l tacă“ nici pe el, şeful direcţiei de anchete de la Rahova s-a purtat într-adevăr cu el ca „un golan, o hahaleră, degajat şi bancurist, şmecher şi kitsch.“ Înjurăturile, umilinţele, alternarea bunăvoinţei cu brutalitatea, a rugăminţilor cu ameninţările cinice făceau parte din stilul de anchetă al colonelului. Paul Goma îl întîlnise şi în 1956, cînd anchetatorul avea grad de locotenent. În anul 1985, cînd a fost ucis în timpul anchetei inginerul Gheorghe Ursu, era şeful Direcţiei de Cercetări Penale (a VI-a) în Departamentul Securităţii Statului. Este născut la 8 iunie 1931, ca fiu al lui Mihai şi al Anei. A fost scos de sub urmărire penală după sentinţa din 30 iulie 1999 a Tribunalului Municipiului Bucureşti, nefiind

www.ziuaconstanta.ro

acuzat decît de cercetare abuzivă, şi nu de crimă sau instigare la crimă. Gheorghe Vasile a fost trimis şi la Cluj să o ancheteze pe Doina Cornea, intrată în opoziţie făţişă faţă de regimul comunist după revolta muncitorilor de la Braşov din 1987. Nu a molestat-o, nu a bruscat-o, şi-a ieşit o singură dată din fire şi s-a repezit spre ea, ameninţînd-o că „o lipeşte de perete“. Numele întreg şi funcţia, de şef cu anchetele, este tot ce a reuşit să afle după decembrie 1989, de la procurorul care-i semnase mandatele de arestare, fosta opozantă. Semnalmentele lui „Grenadă“ nu corespund totuşi cu cele ale anchetatorului ei.

Gheorghiu Constantin – general-colonel, comandantul Şcolii de Securitate din Sibiu, a participat la capturarea şi uciderea paraşutiştilor sosiţi cu ajutoare pentru partizani, prinşi datorită spionului Kim Philby, care lucra pentru comunişti.

Gheorghiu Constantin – director al închisorii Gherla în momentul *reeducării*. Avea gradul de colonel. Nu ştim dacă e unul şi acelaşi cu cel dinainte, dar Ţurcanu însuşi îl prezintă, în chip surprinzător, drept un moşneag naiv, deşi mare diplomat. Cunoştea totul despre reeducarea ce se făcea sub ochii lui.

Gheorghiu Gheorghe Mihai – locotenent-colonel. Director la Jilava între mai 1954 şi decembrie 1961. L-a avut ca adjunct pe Eugen Teodoru, scriitor, membru al Uniunii Scriitorilor, colonel de Securitate, rudă prin alianţă cu Gheorghiu-Dej. În 1952–1953 un maior Gheorghiu Mihai apare în schema Direcţiei Generale a Lagărelor şi Coloniilor de Muncă, în primul an ca adjunct al şefului Serviciului Penitenciare, iar în cel de-al doilea ca adjunct al Direcţiei Închisori-Penitenciare. În 1968, trecuse în rezervă.

Sub directoratul lui a stat la Jilava, s-a îmbolnăvit şi, fiind crezută moartă, a fost azvîrlită la morga închisorii, văduva scriitorului E. Lovinescu, Ecaterina Bălăcioiu-Lovinescu.

Gherasim (?) – era, în mai 1950, comandantul lagărului de la Cernavodă de pe traseul Canalului Dunăre–Marea Neagră. S-a împuşcat.

Gherdan (?) – („cel mare“) unul dintre cei doi fraţi gardieni la închisoarea din Oradea. Dacă cel mic era mai omenos, acesta era vestit pentru „brutalităţile lui animalice“ faţă de deţinuţi. L-a cunoscut şi Ion Ioanid, care şi-l aminteşte ca pe un uriaş cu o figură de brută, îmbrîncindu-l tot timpul pe scări, dinspre celulă spre biroul de anchetă şi dinspre biroul de anchetă spre celulă, cu lanţurile de picioare, sau cerîndu-le deţinuţilor să se dezbrace complet pentru percheziţii şi deschizînd geamurile pe gerurile cele mai cumplite, pentru a aerisi.

Gherman Coriolan (Cori) – unul dintre cei mai cruzi torţionari de la Piteşti. Fusese

www.ziuaconstanta.ro

student la medicină. Fost socialist, venise din Franţa şi primise o condamnare de zece ani pentru trecere frauduloasă de frontieră. A participat la asasinarea lui Bogdanovici făcînd parte din prima echipă a lui Ţurcanu, în care era responsabil sanitar. A fost brigadier la Peninsula (brigada nr.14, de reeducare). Banu Rădulescu, care l-a cunoscut la Peninsula, îl evocă citînd textul memorialistic al altui fost deţinut, ca pe „o mare canalie“. A lucrat după închisoare în teatru, ca regizor.

Gheţau Nicolae – lucrător de Securitate în administraţia lagărului de la Salcia de la înfiinţarea acestuia. S-a născut la 9 martie 1927, în comuna Lipovăţ-Vaslui, ca fiu al lui Nicolae şi al Paraschivei. A fost condamnat şi el la 8 ani de muncă silnică, în procesul din 1955 şi pus în libertate în 1957 (v. *Pavel Ion*).

Gheţiu Alexandru – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier şi o funcţie operativă în biroul de la Buftea, al DRSP. Fusese înainte muncitor agricol, singurul cu această ocupaţie din toţi cei peste trei sute de noi angajaţi. Aflat şi pe „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu.

Gheţu (?) – căpitan, în conducerea penitenciarului Jilava.

Ghinea Ion – născut la 24 aprilie 1921, în comuna Ţepeş-Vodă, absolvent a patru clase primare și două clase secundare, locotenent de Securitate, locţiitor politic la Peninsula şi o vreme director. În mai 1950, când îndeplinea aceeaşi funcţie la Cernavodă, a fost îndepărtat din cadrele de conducere și trimis în judecată în urma unui denunț că ar fi primit mită de la soția unui deținut. Bătea şi-i schingiuia pe deţinuţi. Avea, spre deosebire de alţii, şi momente de omenie. După cîţiva ani, în care a lucrat contabil în unele IAS-uri din zonă, s-a îmbolnăvit de cancer. În 1983 încă locuia pe la marginea Constanţei, ca pensionar.

Ghineţ Valeriu – ofiţer de Securitate la Oneşti

Ghircoiaş Ioan-Nicolae – colonel de Securitate, în 1989. Trimis la Timişoara să sustragă documentele privindu-i pe morţii Revoluţiei, registrele de internare pe secţie, foile de observaţie, registrele de operaţie, de mişcare a bolnavilor, în total 12 caiete. S-a ocupat de încărcarea în saci de plastic şi apoi într-o izotermă care trebuia să le transporte la Bucureşti, a celor 43 de cadavre de la Timişoara. După ce au fost duse la Bucureşti, de către căpitanul Coucă Valentin, ele au fost arse, la crematoriul „Cenuşa“ de către un grup de cinci muncitori, care au primit pentru munca lor cîte 2000 de lei, iar cenuşa a fost vărsată într-o gură de canal de pe raza comunei Popeşti-Leordeni.

Ghiţescu Gheorghe – căpitan de Securitate, Iaşi.

Giuglan I. – colonel de Securitate la Constanţa în primul deceniu al regimului comunist

www.ziuaconstanta.ro

cînd în calitate de comandant al instituţiei, „i-a înţesat celulele cu miile de oameni vinovaţi doar de faptul că aveau alte idei decît cele ale ocupantului sovietic“.

Giurăscu (?) – maior de Securitate. I-a anchetat, la IGM Bucureşti, pe muncitorii arestaţi în urma revoltei de la Uzinele „Steagul Roşu“, din Braşov, anchetele lui foarte stresante, „dărîmîndu-l pe anchetat mai mult psihic decît fizic“. După mărturia unuia dintre cei anchetaţi, maiorul, personal, nu l-a lovit. Bătăuşii, al căror nume nu-l afla, veneau în birou în timpul anchetei şi preluau sarcinile anchetatorului principal. Unul dintre aceşti torţionari l-a lovit cu monturile degetelor, pînă cînd „pielea capului i s-a făcut ca un basc, fiind lovită milimetru cu milimetru“. În tot acest timp, securistul cu nume necunoscut a fumat un întreg pachet de ţigări.

Glavaciov Andrei – locotenent-colonel de Securitate, numit în august 1948, cînd s-a înfiinţat Direcţia Generală a Securităţii Poporului, director în Direcţia II, contrasabotaj.

Gliek (?) – ofiţer de Securitate la Baia Mare. Consemnat şi în „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu sub numele de Gluk.

Gligor Viorel – maior de Securitate la Cluj, în anii ’50. Fusese şeful Securităţii din Bistriţa-Năsăud în 1949. Era originar din Cisteiu.

Glodeanu Nicolae – comandant al Securităţii din Carei, Baia-Mare în anii ’50, bătăuş foarte temut.

Gödri Ioan – căpitan de Justiţie, preşedintele Tribunalului Regiunii a III-a Militare Cluj. A condamnat la ani grei de închisoare numeroşi ţărani care nu făcuseră altceva decît să ridiculizeze întovărăşirile agricole şi binefacerile comunismului. Uneori nici măcar atît: unul dintre ţărani a primit 10 ani fiindcă a afirmat că o motocicletă rusească este făcută după un model american.

Goia Niţă – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de sublocotenent şi o funcţie operativă. Fusese înainte turnător.

Goiciu Petre – colonel de Securitate, comandant al închisorii Gherla în 1957. Originar din Galaţi şi o vreme director al închisorii din localitate. Celebru în lumea deţinuţilor politici. „Vestitul bătăuş, maiorul Goiciu, şeful puşcăriei, îşi aminteşte unul dintre aceştia, evocînd un camarad care, bolnav şi bătrîn, nu s-a putut ridica în picioare la apelul de dimineaţă, a apucat o coadă de mătură şi l-a bătut zdravăn.“

Alt episod, relatat de acelaşi memorialist:

„Era prin octombrie–noiembrie cînd se bătea la Gherla grozav după rebeliunea frontieriştilor.

www.ziuaconstanta.ro

După masă se auzeau strigăte pe intervalul de la etaje în fiecare zi. Deţinuţii erau duşi în anticamera de la baie şi acolo erau bătuţi. Sîngele se putea vedea pe pereţi pînă la trei metri şi mai bine. (...) A fost o perioadă cînd nu se putea face nimic din cauza urletelor care se auzeau din camere. Aşa că neliniştiţi aşteptam fiecare momentul cînd te putea scoate la bătaie. Cînd mergeam sîmbăta la baie vedeam pereţii plini de sînge..." (Augustin Neamţu, *Viaţa după gratii şi obloane*)

Alte crime: a încercat să-l omoare, otrăvindu-l, pe Remus Radina. A ucis în torturi pe un tînăr ţăran moţ, pe nume Onac. Cînd un grup numeros alcătuit din frontierişi (prizonierii lui erau în special ofiţeri, muncitori şi ţărani) s-au revoltat în 14 iulie 1958, Goiciu a tras cu mitraliera în celule. Obişnuia să bată pînă la leşin toate loturile noi care soseau. Omorîse în bătaie un deţinut apoi îi tăiase picioarele, ca să încapă în cosciug. Pe un altul îl tîrîse pe scări de lanţul de la picioare, fiindcă nu putea merge. Protejat de Dej, după revoluţia din Ungaria avusese un moment de spaimă, totuşi. Atunci orientase gardul de sîrmă ghimpată, îndoit în mod normal spre interior, invers, de teamă ca populaţia să nu atace închisoarea. După ce pericolul a trecut, le-a motivat deţinuţilor gestul lui, pretextînd că a vrut să-i apere de mînia poporului (Paul Goma, *Gherla*).

Una dintre figurile cele mai temute şi mai detestate în lumea închisorilor, căruia i s-a reţinut, lucru rar, şi figura: mătăhălos, cu buze mari, roşu la faţă, „un monstru complet lipsit de inteligenţă, incapabil să-şi închipuie că altul poate gîndi diferit de el". Tinichigiu la atelierele CFR din Galaţi „un fel de lăcătuş neisprăvit, coleg cu Drăghici şi Gheorghiu-Dej" spune Cicerone Ioniţiu, care împărtăşeşte iluzia consolatoare, curentă printre fostele victime, că torţionarii lor nu ar fi fost capabili de nimic altceva. În cazul lui Goiciu, lucrurile aşa par să stea. Clasificările şi caracteristicile celor care s-au preocupat de profilul şi fizionomia criminalului nu au multe speculaţii de făcut în privinţa lui: era o brută sadică, sălbatic, animalic, lipsit de complexitate. A ucis cu plăcerea aceea cu desăvîrşire de neînţeles cu care nu ucid decît oamenii. A murit el însuşi pensionar şi plin de decoraţii. Avea o fiică, al cărei soţera tot un torţionar sadic.

Goiciu (?) – apare pe lista de „criminali, schingiuitori, colaboraţionişti" a lui Cicerone Ioniţoiu, ca „fiu al călăului de la Gherla".

Golimas Aurel – brigadier la Canal. La origine profesor universitar, specialist în istorie medie şi universală. Fusese condamnat pentru simpatii legionare. După eliberarea din închisoare, fără să intre în partid, a redevenit conferenţiar. Foştii deţinuţi spun că bătaia la Canal s-a introdus la sugestia lui. Avea o bibliotecă imensă. S-a pensionat la limită de vîrstă prin 1959. A fost după Revoluţie şi şef al unei formaţiuni politice. A murit la Iaşi.

www.ziuaconstanta.ro

Goncearuc Petea – agent sovietic, trimis să participe la sovietizarea României, o dată cu intrarea armatei ruseşti în ţară. Sub numele românizat de Petrescu Petre a devenit şeful unei şcoli de spionaj de pe strada Sf. Ionică, care urmărea, sub autoritatea SSI, depistarea şi reprimarea oricăror nuclee de rezistenţă anticomunistă.

Goran Gheorghe – maior de Securitate, în 1977 şi secretar al organizaţiei PCR din Rahova. Anchetatorul lui Paul Goma. Asista, întors cu spatele la maltratarea scrriitorului de către genheraluzlo Pleşiţă, pentru ca apoi să poată răspunde la întrebările acestuia că nu as văzut, fiindcă el este acolo ca să nu vadă nimic. În 1989, devenise comandant al securităţii municipiului Bucureşti. Calitate în care a părăsit unitatea în cursul nopţii de 21-22 decembrie fără să dea nici un oridn şi fără să spunăcine ăl ănlocuieşte la comandă. Numele lui GG a apărut în Moniotourlk official publicat de bCNSAS. Efectuase prtima lui anchetă la 19 ani, ăn 1962. În 1977, când îl anchjeta pe Goma era anchetator la Rahova sşi secretar de opartid în organizaţia direcţiei anchete penale. A condus spre sfârţitul deceniului grupul Eterul care se ocupa de Europa Liberă. În zilele Revoluţiei a fost salvat de la închisoare de Gelu Voican-Voiculescu. Originar din Breaza.

Gorbatei Gherorghe– reeducator la Pieşti, în 1951, momentul de apogeu al reeducării. Şef al unui comtitet de reeducare. După 1962, înscris la Universitate la Iaşi und el-au întâlnit foştii colegi . Apare în nunele memorii ca Gorbatîi. (Ignat, 90).

Gordan Valeriu – colonel de Securitate, la Braşov, în 1987, a participat la arestarea muncitorilor de la „Steagul Roşu".

Gorotcov Igor – unul dintre cei 13 studenţi angajaţi în Direcţia Regională Bucureşti a Securităţii Poporului, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august, 1948. I s-a dat gradul de sublocotenent. Era student la medicină veterinară.

Gorun Alexandru – locotenent-major de Securitate în 1954. Anchetator al lotului Pătrăşcanu. Decorat pentru asta cu medalia „Pentru servicii deosebite aduse în apărarea ordinii de Stat".

Grad Tiberiu – angajat la închisoarea din Oradea, în 1950–1952.

Grama Octavian – unul dintre primii studenţi membru al ODCC (Organizaţia Deţinuţilor cu Convingeri Comuniste) recrutaţi de Eugen Ţurcanu pentru viitoarea lui echipă de torţionari. Este iniţiatorul metodei de tortură constînd în sărarea excesivă a mîncării, dar a participat la toate: bătăi, liturghii blasfematorii, cu însemne religioase reprezentate prin obiecte obscene, nesomn cîte 10–14 zile etc. L-a ucis pe Radovan Alexandru, fiindcă adusese injurii la adresa lui Lenin şi Stalin. Pe un

www.ziuaconstanta.ro

deţinut l-a forţat să-şi mănînce excrementele după ce, din cauza bătăii, se scăpase pe el. Din septembrie 1951, cînd a fost ridicat de la Peninsula, nu se mai ştie nimic despre el fiindcă n-a fost judecat cu lotul mare al lui Ţurcanu. A condus echipa care l-a torturat pe doctorul Simionescu, la Peninsula, determinîndu-l să se sinucidă. Cristian Petru Bălan consemnează în dicţionarul lui trei fraţi Grama, toţi torţionari, la Piteşti, în echipa lui Ţurcanu, executaţi toţi trei. Nu am găsit confirmată nicăieri această informaţie. Doar un Grama Valeriu, piteştean, reeducat, care se eliberează prin 1951.

Grămadă (?) – student reeducat, brigadier la Coasta Galeş. Nu apare în culegerea de documente din dosarul Piteşti, *Memorialul ororii* şi nici în alte mărturii.

Grecu Cristian – locotenent MAI la Slatina. Însărcinat cu supravegherea unui muncitor deportat acolo, după revolta muncitorilor din Braşov, în noiembrie 1987. După aproape doi ani de supraveghere (oct.1989), acesta a reuşit să fugă la Braşov să-şi vadă familia. Drept pedeapsă, locotenentul Grecu, împreună cu un plutonier pe nume Pătraşcu, l-au adus înapoi cu cătuşele la mîini, ţinîndu-l aşa, ataşat de un grilaj al unei uşi din incinta Miliţiei Slatina, pînă cînd s-a terminat un meci de fotbal. După ce l-a ţinut înfometat încă 3 zile, ofiţerul şi-a dus prizonierul la sediul Securităţii. (Mihai Arsene, I, 299)

Grecu Sebastian – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de locotenent şi o funcţie operativă. Fusese înainte avocat.

Grecu (?) – sergent-major la colonia Salcia în 1959. „Cel de-al treilea mare torţionar era serg. Grecu, un tip puternic, musculos şi cu un zîmbet bestial în colţul gurii. Zbiera ca un apucat: «Bă, bandiţilor! Dacă nu bat 40 sau 50 de inşi pînă la prînz, nu pot să mănînc cînd vine nevasta-mea cu sufertaşul!» Şi se ţinea de cuvînt, uneori întrecînd această normă.“ (Dr. Constantin Trifan, „La Salcia – colonia morţii – am făcut chirurgie cu un cuţit de cizmărie“, *Memoria*, 18, 35.) Alţi deţinuţi l-au întîlnit la Stoeneşti: „cel mai înfricoşător gardian“.

Griga Ion – elev reeducat, brigadier la Peninsula. Fusese condamnat la 3 ani pentru trecere ilegală de frontieră, înainte de a trece prin torturile care l-au transformat pe el însuşi în torţionar.

Grigoraş Dumitru – căpitan MAI, la Vaslui, în 1987. S-a ocupat de supravegherea unuia dintre muncitori, deportat acolo în urma condamnării cu închisoarea la locul de muncă, pentru participarea la revolta de la Braşov. A recurs la intimidare, presiuni psihice şi ameninţări, pentru a-l convinge să-şi aducă la Vaslui şi familia.

www.ziuaconstanta.ro

Grigoraş Gheorghe – născut la 2 februarie 1930, în Botoşani, fiul lui Grigore şi al Mariei. Deţinut de drept comun condamnat la 3 ani închisoare corecţională pentru dezertare. Gardian la Salcia de la înfiinţarea lagărului şi implicat în ancheta declanşată din cauza atrocităţilor petrecute în lagăr în doar cîteva luni de la înfiinţare. Condamnat şi el la muncă silnică pe viaţă, în procesul din 1955 şi graţiat în 1957 (v. *Pavel Ion*). După condamnare şi graţierea de care a beneficiat, alături de cadrele MAI, organele de partid însărcinate cu reexaminarea cazului, în 1968, nu l-au mai găsit ca lucrînd în reţeaua de închisori şi penitenciare.

Grigoraş Ion – salariat în Ministerul de Interne în 1989, lucrînd la circa 17 de Miliţie a Capitalei. A participat la represiunea Revoluţiei din decembrie 1989, din seara de 21 spre 22 decembrie, cînd sute de arestaţi au fost duşi la Jilava şi bătuţi cu bestialitate.

Grigore Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte lăcătuş.

Grigoriţă Florin – maior de Securitate în momentul revoltei muncitorilor de la Braşov, din 1987. A anchetat şi a torturat pe unii dintre muncitori. Unul dintre ei declară la proces: „Am fost bătut de maiorul Grigoriţă atît de rău că mi-a spart timpanul şi m-a lăsat fără auz.“ Pe un altul l-a bătut la palme şi la tălpi cu bastonul de cauciuc.

Grosu Nicolae – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte funcţionar.

Grozavu Lazăr – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. Fusese înainte ajutor mecanic.

Grui Vasile – căpitan de Securitate, răspundea de spitalul judeţean Timiş, în momentul Revoluţiei din decembrie. A anchetat pînă şi în spital pe revoluţionari, unii dintre ei a doua zi după ce fuseseră operaţi de urgenţă în urma rănilor dobîndite, sub pretextul că aceştia au statut de deţinuţi politici.

Gruia Manea – anchetator de Securitate în Bacău, Gherla, Cluj. A ajuns în acest din urmă oraş, prin anii 1956–1958, cînd teroarea inspirată de Revoluţia din Ungaria s-a declanşat în România, ca măsură de precauţie. A exercitat această teroare cu un sîrg remarcabil. A anchetat-o pe sora unui arestat, Augustin Neamţu, studentă la litere. A bătut-o pentru a o determina să mărturisească ce vorbea fratele ei. Din lovitura aceea, fata a făcut o semipareză apoi, o hemoragie cerebrală, din cauza căreia şi-a pierdut viaţa la 51 de ani. În 1956, cînd studenţii din Cluj profitau de sărbătoarea catolică a morţilor (1 noiembrie) pentru a organiza în cimitirul Hajongard din Cluj o

www.ziuaconstanta.ro

manifestaţie de solidaritate cu Revoluţia învinsă de la Budapesta, era maior şi şeful anchetatorilor. Ulterior i-a spus unuia dintre studenţi: „Ne aflam printre voi şi dacă făceaţi ceva vă îngropam pe loc.“ O vreme fusese şi comandant al Securităţii din Radna. Fusese înainte negustor zaraf. Iată mărturia unui fost deţinut care l-a cunoscut personal în perioada cînd a funcţionat la Cluj: „Eu am fost torturat de către acesta. Bătaia la tălpi era aplicată cu o ţeavă de oţel pe picioarele încălţate. La acei bocanci le zicea «papucii lui Hristos». La prima serie de bătaie camera s-a umplut de securişti (vreo 20). În timp ce eu urlam de durere securiştii se distrau. Unul striga că-i place glasul meu. Altul zicea să nu mai urlu că-i sparg timpanele, un altul făcea către mine sîc-sîc şi lovea cu pumnii, alţii aruncau cu şepcile în sus sau îmi scoteau limba şi fel şi fel de alte figuri.“ Unii foşti deţinuţi politici îl identifică cu un Grünberg, anchetator la Bacău în 1950. Pe profesorul Nicolae Mărgineanu l-a anchetat la Cluj, în momentul cînd se pregătea eliberarea din închisoare a tuturor prizonierilor politici. Avea atunci gradul de maior. Deşi, înainte de a muri, Petru Groza recomandase celor în drept să-l elibereze pe profesor, G.M. reuşise să-l convingă pe Drăghici să-l ţină închis pînă în ultimul moment. A încercat să-l aresteze pe Lucian Blaga, adunînd denunţuri la adresa lui. Înlăturat la un moment dat din Securitate, a suferit ulterior o condamnare de drept comun: salariat la Pronosport, delapidase o sumă importantă.

Gruia Mihai – maior de Securitate, consemnat în tabelele instituţiei ca participînd ca delegat al MAI, la execuţii în incinta penitenciarului Gherla, din august, 1958, ale ţăranilor participanţi la lupta de rezistenţă din munţi. Un Gruia Mihai, căpitan de Securitate, la Cluj, în anul 1957, apare şi în textele altor memorialişti. Probabil rudă a celui dinainte.

Grünberg Titu – anchetator la Securitatea din Baia-Mare în anii ’50.

Gudina (?) – maior de Securitate, anchetator la Malmaison, în anul 1957.

Guiţă Ionaş – căpitan, anchetator sîngeros la Securitatea din Piatra Neamţîn anii ’70.

Gujbă (?) – fost plutonier-major de jandarmi, devenit brigadier la Peninsula, în anii Canalului (1949–1953).

Guleran I. – ofiţer de Securitate la închisoarea de la Baia Sprie, care adăpostea pe deţinuţii politici folosiţi la muncă forţată în minele de plumb, începînd din decembrie 1952. Avea funcţia de locţiitor politic.

Gulimas Constantin – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte tipograf.

Guluţă (?) – locotenent de Securitate la Iaşi în anii ’50.

www.ziuaconstanta.ro

Gurcşani Ervin – comandant de închisoare la Cluj.

Gurlui Vasile – născut în 1928, la Piatra Neamţ, adjunct al comandantului la închisoarea Peninsula. În 1961 avansează la gradul de colonel. Va fi comandant mulţi ani după eliberarea deţinuţilor politici şi transformarea Peninsulei în închisoare de drept comun, în 1964.

Guşoiu Nicolae – născut la 22 aprilie 1924, în Târgovişte, fiul lui Nicolae şi al Gherghinei. În administraţia lagărului de la Salcia de la înfiinţarea acestuia. Condamnat şi el la 6 ani închisoare, în procesul din 1955 şi pus în libertate imediat, după o reducere a pedepsei la doi ani. (v. *Pavel Ion*)

Gutman (?) – locotenent la Securitatea din Oradea, în anii ’50. A fost, într-o perioadă, adjunctul lui Maromet, comandantul închisorii de tranzit de la Jilava.

www.ziuaconstanta.ro

Haber Estera – şef de birou în DGSP, la înfiinţarea acesteia în august 1948.

Hacerian Mesia – şef de cadre la regionala de Securitate Constanţa.

Haiduc Iustin – sublocotenent de Securitate la DRSP Timişoara, în august 1949. A participat la înăbuşirea răscoalelor ţăranilor împotriva cotelor şi colectivizării, în comunele Apateu, Somosches şi Berechiu, în vederea căreia au fost mobilizaţi grăniceri, miliţieni, securişti şi activişti de partid înarmaţi. Au fost zeci de morţi şi de răniţi şi sute de arestaţi.

Haralambie Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte funcţionar.

Haralambie (?) – fost colonel în SSI, prim-brigadier la Poarta-Albă.

Hartz Petre – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de sublocotenent şi o funcţie operativă. Fusese înainte strungar.

Hărţău Gheorghe – sublocotenent de Securitate, a participat la represiunea îndreptată împotriva ţăranilor din regiunea Arad, care se împotriveau colectivizării, în vara anului 1949, în care au fost ucişi zeci de oameni şi arestaţi sute.

Hegheduş Margareta – ofiţer de Securitate, a împuşcat partizani în munţi şi a torturat pe cei arestaţi. Consemnată în „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu, cu precizarea: „chinuia, împuşca cu aceeaşi bestialitate ca şi Vida Nedici“.

Henteş (?) – elev trecut prin *reeducare* la Gherla. Împreună cu Rek Ludovic (Ştefan) l-a ucis pe deputatul socialist Fluieraş, în luna iunie 1953, într-o celulă la parterul închisorii Gherla, bătîndu-l cu sacii de nisip. Fluieraş avea 70 de ani. L-a bătut sălbatic, frîngîndu-i trei coaste şi zdrobindu-i unghiile de la mîini şi de la picioare, şi pe Teja Constantin. Era originar din Tîrgu Mureş.

Herşcu (Herescu) Leibu – angajat în DRSP, Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier şi o funcţie operativă. Fusese înainte frizer.

Herta Liviu – plutonier-major la Securitatea din Bistriţa în 1949. Participă la asasinarea înainte de proces a lui Leonida Bodiu, căpitan, comandant al mişcării de rezistenţă „Sumanele negre“, în zorii zilei de 24 iunie 1949, pe dealul Crucii (Căpăţînii) din apropierea localităţii. Un Herta, locotenent de Securitate, la Turda, în anii ’49–’50, fost muncitor sticlar, este consemnat în „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu.

Herţea (?) – căpitan la Securitatea din Cluj, în anii de dinaintea căderii lui Ceauşescu. A fost însărcinat cu supravegherea cunoscutei opozante Doina Cornea. Atunci cînd i s-a plîns că

www.ziuaconstanta.ro

miliţianul de la poartă a molestat-o, căpitanul Herţea a bătut-o şi el. Era un om de aproximativ 40 de ani. A trăit în Cluj şi după Revoluţie, cînd fiul Doinei Cornea l-a găsit ca patron al unui mic chioşc, unde se făceau cópii xerox. Între timp omorîse în accident de maşină un om şi fusese scos basma curată pentru probleme de sănătate. Cel care l-a scos basma curată atît pe el, cît şi pe comandantul Şerbănoiu a fost procurorul Domşa. Acelaşi procuror care semnase procesele-verbale de arestare şi de prelungire a arestului, pentru Doina Cornea şi fiul acesteia, Leontin Juhasz, după revolta de la Braşov, în 1987.

Cît timp fusese însărcinat cu supravegherea la domiciliu a Doinei Cornea, căpitanul Herţea interzicea tuturor celor veniţi în vizită să intre în casă. O mică anecdotă în acest sens: Doctorul casei, un prieten de familie, i-a spus securistului că nu poate să nu se ducă, fiindcă a jurat. „Cui, a întrebat căpitanul, Doinei Cornea?“ „Nu, lui Hipocrat“. „Cine-i ăla?“ a întrebat căpitanul şi pentru orice eventualitate şi-a notat numele. (Doina Cornea, *Faţa nevăzută a lucrurilor*, Dacia, Cluj, 2000, p. 12).

Herţeg (?) – lucrător de Securitate, semnalat la închisoarea Gherla.

Hodiş Vasile – Fiul lui Petre şi Maria, născut la 8 septembrie 1953, în comuna Tinca, judeţul Bihor. În ianuarie 1985, a fost repartizat de şeful ierarhic să participe la verificarea sesizării întreprinderii de Cercetare şi Proiectare Bucureşti, privind „săvîrşirea unor acţiuni propagandistice“ de către inginerul Ursu Gheorghe. A participat la anchetarea acestuia în stare de libertate. Era pe atunci locotenent-major. A funcţionat în direcţia de Cercetări Penale a Securităţii Statului din 15 iunie 1984 pînă în 1989. Coleg cu Marin Pîrvulescu. În 1999 era colonel, jurist în Serviciul Român de Informaţii. În această calitate a răspuns în scris solicitărilor Parchetului Militar care cerea documente pentru deschiderea unui dosar de investigaţie a morţii lui Gheorghe Ursu.

Anchetatorul lui Gheorghe Ursu este, datorită fiului victimei, unul dintre foarte puţinii foşti torţionari implicaţi într-un proces, după Revoluţia din decembrie. El a fost însă scos de sub urmărire penală după sentinţa din 30 iunie 1999 a Tribunalului Municipiului Bucureşti, acuzat doar de abuz în serviciu şi nu de crimă sau instigare la crimă. SRI a refuzat pînă în 1999 să dea publicităţii dosarul de urmărire operativă a lui Ursu, invocînd Securitatea naţională.

Holban Marcovici – consemnat de Cicerone Ioniţoiu, ca fiind la un moment dat, şeful Securităţii regiunii Bucureşti.

Homoştean Gheorghe – a fost între 5 septembrie 1978 şi 30 octombrie 1987, ministru de Interne. Este una dintre cele mai lungi cariere în această funcţie, dar după această dată dispare de

www.ziuaconstanta.ro

pe lista miniştrilor. Este înlocuit de fostul lui secretar de stat şi şef al Departamentului Securităţii, Tudor Postelnicu. După Revoluţia din decembrie a fost judecat în calitate de „coautor la omor deosebit de grav“, pentru o crimă comisă în 1981, cînd era ministru de interne. Este vorba de „lichidarea fără judecată“, la ordinul lui Ceauşescu, a celor trei tineri care sechestraseră un autobuz plin cu călători şi încercaseră să-şi negocieze trecerea frontierei.

Este născut la 19 iunie 1923 în Deva, judeţul Hunedoara, absolvent al Facultăţii de Istorie.

Horhat Vasile – menţionat în „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu, unde nu i se consemnează decît gradul: căpitan.

Horja (?) – ofiţer politic la Jilava, în 1962–1964, cînd s-a iniţiat aici, ca şi la Aiud, un tip de reeducare „politică“.

Horodnic Domnica – angajată în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de sergent-major şi funcţia de femeie de serviciu. Fusese înainte croitoreasă.

Horostasi Pavel – locotenent de Securitate la Cluj, în anii ’50, aflat în subordinea lui Mihai Nedelcu, care avea în sarcină „problema maghiară“. Deşi el însuşi maghiar, H.P. se oferea să ancheteze cazurile de compatrioţi suspectaţi de idei iredentiste şi-i bătea cu sălbăticie. Fusese muncitor calificat, stahanovist şi fusese cooptat în Securitate, graţie acestor merite.

Horst Stumpf – consemnat în „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu, ca fiind la origine boxeur, anchetator în 1975.

Hortopan Ion – general de Securitate, în 1989. A condus represiunea împotriva revoluţionarilor de la Bucureşti.

Hozay (?) – angajat al Securităţii, la închisoarea din Făgăraş. Un Hoza apare şi la Securitatea din Beiuş în anul 1951. L-a anchetat pe preotul Liviu Brânzaş

Hristenco (?) – locotenent-colonel de Securitate. Unul dintre cei patru agenţi în civil, veniţi în 1 aprilie 1977 să-l aresteze pe Paul Goma, în locuinţa lui din Drumul Taberei.

Huda Georgeta – angajată în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de sublocotenent şi o funcţie operativă. Fusese înainte dactilografă.

Hudici(?) – maior de Securitate, la Paşcani.

Hurtupan Constantin – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de sergent-major şi o funcţie de om de serviciu. Fusese înainte muncitor.

www.ziuaconstanta.ro

www.ziuaconstanta.ro

Iacob Constantin – căpitan de Securitate, anchetator la Uranus în 1960.

Iacob Dezideriu – colonel de Securitate, ofiţer politic la penitenciarul de la Aiud în perioada *reeducării* din anii 1960–1964. Era unul dintre participanţii violenţi la această acţiune. După 16 zile de grevă a foamei, prin care Alexandru Salcă, bolnav de hepatită, protesta împotriva regimului abuziv, conducerea penitenciarului a ordonat dezbrăcarea condamnatului de hainele groase şi închiderea lui la izolare. Pedeapsa cu izolarea se executa într-o celulă aflată la subsol, unde se stătea în picioare de la ora 5 dimineaţa la ora 10 seara.

În 1950, participase la reeducarea de la Gherla, unde era în acel moment referent politic.

Iagăru Marin – Sublocotenent**,** ajutorul şefului biroului Inspecţii din închisoarea Piteşti, în timpul *reeducării*. În documente, apare şi sub numele de Jugaru, Iagherul şi chiar Igor. Despre varianta Jugaru presupunem că e o greşeală de transcriere a interogatoriilor, aşa cum Iagheru este o pronunţie deformată, datorată unui gardian ungur. Împreună cu şeful lui, locotenentul Mircea, i-a dat lui Ţurcanu ordinul de a începe *reeducarea*, în 5 decembrie 1949, şi apoi a îndrumat acţiunea acestuia, pînă la instrucţiunile de administrare a bătăilor. După relatarea unuia dintre cei care au trecut prin Piteşti, Nicolae Itul, Iagăru a fost pînă la urmă anchetat şi condamnat şi el, în legătură cu crimele comise. Era, la momentul arestării, ofiţer politic la închisoarea Codlea.

Iamandi (?) – originar din Jilava. Era cel care executa sentinţele de condamnare la moarte prin împuşcare, în celula 0 de la închisoarea Jilava, după 1954. Era, de asemenea, cel care executa în mod obişnuit şi această operaţie dureroasă şi riscantă pentru deţinut, de scoatere şi punere a lanţurilor. Îndeletnicirii acesteia, oricum brutale, el îi conferea în plus violenţă şi brutalitate. De altfel, bătea deţinuţii cu ranga şi cu lanţul. A ucis astfel mai mulţi arestaţi.

Ianciu (?) – plutonier de Securitate la închisoarea de la Baia-Sprie, care-i adăpostea pe deţinuţii politici folosiţi la muncă forţată în minele de plumb, începînd din decembrie 1952.

Iancu A. Ivan – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte muncitor.

Iancu (?) – locotenent de Securitate, la Bîrlad, şi-a făcut reţele de informatori din familii.Toţi deţinuţii politici din Bîrlad au trecut prin mîinile lui. După căderea regimului comunist, a devenit director de hotel la Bîrlad.

Ianiţki (?) – locotenent-major de Securitate, adjunct al comandantului lagărului de la Periprava. Un ins „fioros“. Venea de la un lagăr cu reputaţie tot atît de sinistră: Salcia. Acolo fusese supus unei anchete, fiindcă omorîse deţinuţi, pe care nu se ostenise măcar să-i ascundă,

www.ziuaconstanta.ro

sau să-i îngroape, îi depozitase sub nişte vreascuri de copac.

Iarca Victor – ofiţer de Securitate, în 1964, anchetator la Bucureşti.

Iatagan (?) – ajutor al colonelului Ilie Bădică în anchetarea şi schingiuirea prizonierilor. Fusese înainte comisar de Siguranţă şi suferise o arestare în 1949.

Iavorski Gheorghe – căpitan de Securitate în mai 1953, cînd întocmeşte dosarul pentru deportarea în Bărăgan a văduvei scriitorului E. Lovinescu.

Ifrim Ion – ofiţer de Securitate, anchetator la Bucureşti.

Iftimie Nicolae – colonel, şef al inspectoratului MAI, din Tîrgu Mureş.

Ijak Adalbert – Şeful Direcţiei Regionalei de Securitate Galaţi, în anii'50, urmîndu-i lui Wisting. Agent KGB, ca şi acela. Apare şi pe „lista" lui Cicerone Ioniţoiu, care comentează astfel momentul cît a fost I.A. la conducere: „Arestaţii erau schingiuiţi la Focşani şi apoi treceau prin abatorul de la Galaţi, de unde ieşeau schilodiţi." Investitura lui Ijak Adalbert coincide în timp cu episoadele rezistenţei din munţi şi cu răscoalele ţăranilor împotriva colectivizării.

Ildiş Vasile – locotenent de Securitate, în 1960.

Ile (?) – sergent de Securitate, la arestul Securităţii din Oradea, în anii '51–'52; apare consemnat în memoriile în manuscris ale preotului Liviu Brînzaş.

Ileasa Mihai – locotenent de Securitate la Braşov, în 1953.

Ilie M. Alexandru – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de sublocotenent şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte funcţionar.

Ilie C. Ion – angajat în DRSP, Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte lăcătuş.

Iliescu Alexandra – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte dactilografă.

Iliescu Dumitru – ofiţer de securitate, a condus munca informativă în perioada premergătoare anchetei şi formării lotului de la Canal, din august–septembrie 1952. În această calitate a adunat material infomrativ care a stat la baza formării lotului de sabotori. Deplasat la Constanţa făcea aprte din secretariatul acţiunii, calitate în care colecta declaraţiile şi kle redirecţiona către anchetatori, după ce le discuta cu consilierii sovietici. Trebuia de asemenea să întocmească sinteze despre ancehtă la cererea lui Petrescu. În 1968 când era maior în rezervă şi locuia în Bucureşti, a fost interogat pentru rejudecarea dosarului. În mărturia lui, invocînd

www.ziuaconstanta.ro

ordinele primite şi disciplina de partid, nu îşi asumă nici o răspundere directă, şi aceasta fiindcă ancheta din 1968 nu îi viza pe executanţi şi caracterul torturilor administrate, ci responsabilitatea în principal a lui Alexandru Drăghici. Ştim, totuşi, că ordinul fiind ca ancheta să se încheie în cinstea zilei de 23 august, adică în mai puţin de două luni, astfel că recunoaşte şie l că anchetaţii au fost ţinuţi în ancehtaă 18-20 de ore din 24. (D 49/1 p.109)

Iliescu Gheorghe – născut la 20 octombrie 1925, în Craiova, fiul lui Alexandru şi al Elisabetei. Deţinut de drept comun, condamnat la 3 ani închisoare corecţională pentru delapidare. Gardian la Salcia de la înfiinţarea lagărului şi implicat în ancheta declanşată din cauza atrocităţilor petrecute în lagăr în doar cîteva luni de la înfiinţare. Condamnat şi el la 10 ani muncă silnică, în procesul din 1955 şi graţiat în 1957. (v. *Pavel Ion*). Organele de partid însărcinate cu reexaminarea cazului, în 1968, cînd domicilia în Bucureşti, nu l-au mai găsit ca lucrînd în reţeaua de închisori şi penitenciare.

Iliescu Gr. Ion – sergent de Securitate din paza lagărului de la Peninsula, în anii Canalului. Despre el, foştii deţinuţi politici au amintiri atroce. Iată una dintre ele: a prins cu cîinii un grup de trei evadaţi, pe care i-a călcat apoi în picioare. Pe unul, care a încercat să-l lovească, mai întîi a asmuţit cîinii să-l sfîşie, apoi l-a împuşcat pe loc, iar pe ceilalţi doi i-a predat în stare de comă locţiitorului comandantului, Ghinea. Un al doilea evadat a murit la cîteva ore din cauza loviturilor.

Ilinca Tudor – sublocotenent MAI, în lagărul de la Salcia, unul dintre cele mai sinistre din întreg sistemul penitenciar românesc. În procesul care a avut loc în 1955 (v. *Pavel Ion***)** a fost condamnat la 25 ani muncă silnică, dar a fost eliberat în 1957, pe baza decretului de graţiere nr. 403, din 22.08.1957. Era născut la 8 noiembrie1923, în comuna Siminicu de Sus, Craiova, din părinţii Nicolae şi Maria.

Ilonczai Iuliu – ofiţer de Securitate, bătăuş şi torţionar la inspectoratul din Satu-Mare, în 1949, cînd împreună cu şeful lui, Weisz Laci, a ucis prin împuşcare, în ziua de 16 august 1949, patru locuitori ai comunei Odoreu.

Ilonte Pop – ofiţer de Securitate la Gherla şi Cluj. Originar din Mănăstirea, de lîngă Dej. „Un terorist semidoct, pocnea deţinuţii din nimic.“ Avea patru clase, şi-a completat gimnaziul la fără frecvenţă, s-a înscris la seral şi a terminat şi liceul. A ieşit la pensie maior (1998).

Ioan Gheorghe – locotenent de Securitate, a anchetat la IGM Bucureşti pe muncitorii arestaţi la Braşov după revolta de la „Steagul Roşu“, din noiembrie 1987. Mărturia unei victime:

www.ziuaconstanta.ro

„Oricum, pînă voi muri, chiar dacă anii vor trece peste ei, îi voi recunoaşte. Fiecare mişcare, expresie a ochilor, felul de a-şi duce la gură ceaşca, felul personal de a-şi aprinde ţigara. Pentru locotenentul Ioan, scrisul, stilul de a lovi, totul mă va ajuta. Şi zi de zi şi nopţi de nopţi, aceleaşi interminabile declaraţii, zeci şi zeci de pumni în cap şi în stomac, mai ales locotenentul Ioan avea parcă o deosebită plăcere să-mi facă capul tobă, simţeam că-mi sună ca un gong de atîţia pumni.“

Ioana Nicolae – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de locotenent şi funcţia de şef de birou. Fusese înainte funcţionar.

Ioaniţescu Alexandru – căpitan de Securitate, în 1957, adjunct al comandantului la închisoarea din Aiud, din ordinul căruia au fost omorîţi mulţi deţinuţi.Era originar dintr-o comună de pe lângă Curtea de Argeş. La început ofiţeri de grăniceri avea uniformă de grăncieri în 1956, când fusese trecut la penitenciare. Absolvise licveul Militar bunde fusese coleg cu unul dintre viitori pensionari ai închisorii Aiud, Baurceanu. Când un an mai târziu, în urma unei greve a foamei acesta se afla în stare gravă la spitalul penitenciarului, I.A. a venit şi le-a cerut personaluilui să-i dea «medicamentele necesare şi suficiente ca să nu moară , că am fost camarazi.» În 1963, acelaşi camarad l-a regăsit într-o funcţie de conducere la lagărul de la periprava. Era poreclit Harap Alb, din cauza tenului măsliniu.

Iofcea Anghel – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte gardian.

Ionaş Alexandru – maior MAI, şef al serviciului de Cercetări Penale din Inspectoratul de Miliţie Braşov, în 1987. S-a ocupat de ancheta pentru trimiterea în judecată a muncitorilor revoltaţi de la „Steagul Roşu“ şi apoi de supravegherea lor strictă. Născut la 31 martie 1951 în Braşov. După căderea dictaturii, fostul comandant a dat mai multe declaraţii referitoare la evenimente. În interpretarea lui, acestea devin de nerecunoscut pentru cei care le-au trăit „pe pielea lor“. Miliţienii ar fi „dat dovadă de un curaj şi un patriotism, ieşit din comun, similar cu al muncitorilor“, supunîndu-se ordinelor; de aceea ancheta s-a mutat la Bucureşti. Miliţia n-ar fi intervenit şi el însuşi ar fi „asistat neputincios“ cînd muncitorii au aruncat pe geam birouri, telefoane, televizoare. Fostul maior nu menţionează, printre obiectele căzute astfel pradă furiei muncitorilor, roţile de caşcaval, batoanele de salam de Sibiu şi portretele, devenite toate simbolurile opulenţei şi sfidării în anii cei mai austeri ai regimului. Şi, deşi îi consideră şi pe miliţienii din subordinea sa la fel de merituoşi, maiorul Ionaş propune în finalul uneia dintre aceste depoziţii, ca numai muncitorilor să li se ridice o statuie. Apoi îşi manifestă bucuria că

www.ziuaconstanta.ro

Revoluţia a avut loc, fiindcă altfel, încet-încet, destituirile printre miliţieni ar fi ajuns şi la el. În 1997, cînd dădea muncitorilor braşoveni constituiţi într-o asociaţie, declaraţia rezumată aici, încheind-o cu formula „cu stimă“, Ionaş era deja colonel.

Ion Ilie – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier şi o funcţie operativă. Fusese înainte cojocar.

Ion R. Dumitru – sergent-major din corpul de gardieni ai închisorii Piteşti în perioada *reeducării*.

Ionescu Alexandru – colonel, procuror militar în oraşul Bacău între 1970 şi 1977; a cerut pedepse deosebit de aspre, inclusiv pedeapsa capitală pentru mulţi adversari ai regimului comunist.

Ionescu (Postolache) Angela —angajată în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte dactilografă.

Ionescu Anghel – maior de Securitate. Anchetator la Bucureşti.

Ionescu Constantin P. – reeducator la Gherla. Născut în 7 iunie 1927, în comuna Truşeşti, Botoşani. Era fiu de ţăran. Încă elev la arestare, în 1948, deşi avea 21 de ani. Fusese condamnat la 8 ani pentru activitate contrarevoluţionară şi încarcerat la Suceava. Figurează printre cei mai activi în comitetele de demascare, alături de colaboratorii notorii ai lui Ţurcanu. Apropiat de administraţie, a recrutat informatori. A participat la uciderea unora din cei şapte studenţi morţi din pricina torturilor, la Gherla (a lui Dincă Ion şi a lui Popescu Petre). Nu deţinem informaţii dacă trecuse la rîndu-i prin demascări. Declaraţiile din faza de pregătire a procesului *reeducării*, declaraţii în care ştim că termenii trebuie înlocuiţi cu antonime ca să le aflăm sensul, vorbesc despre faptul că s-a raliat la *reeducare* printre primii, totuşi, după un interval scurt de „duplicitate“. A fost condamnat la moarte şi executat, împreună cu cei mai mulţi din lotul lui Ţurcanu, în 17 decembrie 1954. Avea, la data execuţiei, 27 de ani.

Ionescu Constantin – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte lăcătuş.

Ionescu Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de sublocotenent şi o funcţie operativă. Fusese înainte dactilograf.

Ionescu C. Ion – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte funcţionar.

www.ziuaconstanta.ro

Ionescu Gh. Ion – sergent, din corpul de pază al deţinuţilor la Peninsula, în perioada Canalului. Obişnuia să bată deţinuţii.

Ionescu N. Ion – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de sublocotenent şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte lăcătuş.

Ionescu Ion – locotenent-major de Securitate în comuna Drăgăneşti, Olt.

Ionescu Nicolae – angajat în DRSP, Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte meseriaş.

Ionescu Ghe. Nistora – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte dactilografă.

Ionescu Traian – locotenent de Securitate, ofiţer politic la închisoarea din Ocnele-Mari la începutul deceniului cinci (1952). Îşi zicea „inginer de securitate“, fiindcă era capabil să spună cine şi cînd va muri planificat, prin înfometare, după raţiile care li se administrau deţinuţilor, special în acest scop. Criteriul diferenţierii era categoria de „duşman al poporului“ căreia aparţinea fiecare deţinut.

Ionescu Vasile – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia. A primit gradul de plutonier şi o funcţie operativă. Fusese înainte strungar.

Ionescu Zoe – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de sublocotenent şi o funcţie operativă. Fusese înainte funcţionară.

Ionescu (?) (poreclit „Ţiganul”) – colonel, şeful Securităţii la Iaşi, apoi director administrativ la teatrul din localitate. A decedat înainte de 1989. Moartea lui este suspectă. După informaţiile deţinute de alţi memorialişti, s-ar fi sinucis la Revoluţie.

Ionescu (?) – poreclit „25“, locotenent-major la Craiova, „mare bătăuş“. Probabil că porecla are legătură cu numărul de lovituri pe care şi-l fixa, în pedepsirea victimelor sale.

Ionescu (?) – plutonier, gardian la Gherla în anii 1958–1964. Era originar din Petreşti, Mintiul Gherlei.

Ionescu (?) – medicul de la închisoarea Piteşti în timpul *reeducării*. Elibera certificate medicale false, după examinarea cadavrelor celor ucişi în bătăi, ca şi ale celor morţi din pricina regimului din închisoare.

Ioniţă Constantin – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30

www.ziuaconstanta.ro

august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte lăcătuş.

Ioniţă D. Ion – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte electrician.

Ioniţă Nicolae – colonel MAI, comandantul Securităţii Cluj, în 21 decembrie 1989. Cunoscut unui mare număr de clujeni, bătuţi bestial din ordinul lui, în beciurile instituţiei. Ar fi fost în stare să omoare, dacă Ceauşescu i-ar fi cerut-o, spun aceştia. Pentru el, cei care nu erau de acord cu regimul comunist erau oameni „cu probleme“. Nu concepea nesupunerea altfel decît ca pe o boală, care trebuia eradicată. Promitea celor contaminaţi de morbul împotrivirii, manifestat de pildă prin scrierea unei simple scrisori la „Europa liberă“, sau prin discuţia cu un cetăţean străin, că-i va urmări pe ei şi familiile lor „şi în gaură de şarpe“. A anchetat-o şi pe Doina Cornea.

Iondan Alexandru – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte tipograf.

Iordache Constantin – ofiţer de Securitate, adjunct al comandantului închisorii din Galaţi, în anii ’50.

Iordache (?) – locotenent de Securitate, a participat la prigoana împotriva partizanilor din Munţii Făgăraşului, conduşi de colonelul Arsenescu şi de Toma Arnăuţoiu.

Iordache (?) (poreclit Lulu) – căpitan de Securitate, locţiitor politic la Aiud, în anii 1950–1954. Fusese picolo într-un restaurant din Bucureşti. Era deosebit de crud cu deţinuţii. Consemnat şi în alte memorii de închisoare ca „obsedat în permanenţă de grija de a descoperi noi forme de torturare“.

Iordache Alexandru – locotenent-major de Securitate, în 1987, cînd a avut loc revolta muncitorilor de la Braşov. A participat la anchetarea şi torturarea acestora la sediul IGM, Bucureşti. Îşi bătea victimele la palmă şi la tălpi cu bastonul de cauciuc. I-a anchetat bcu violenţă, în vara anului 1988, pe scriitorii, Sorin matei şi caius Dobrescu, studenţi la vremea respectivă.După 1990 este trecut în rezervă, reactivat în 2001 pentru scruta vreme de SRI, apoi devenit consilier personal cu probleme juridice al generalului Toma Zaharia, secretar de stat la Ministerulo de iNterne. implicat, conform raportului Arhmaghedon 7, în operaţiuni de contrabandpă cu ţăigpri.

Iordache (?) – locotenent-major de Securitate la Piteşti în timpul *reeducării*. Unul din responsabilii experimentului, sub îndrumarea cărora lucra echipa lui Ţurcanu.

Iordan Nicolae – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august

www.ziuaconstanta.ro

1948. A primit gradul de sublocotenent şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte ajustor.

Iordan Petruţa – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de sergent-major şi funcţie de femeie de serviciu. Fusese înainte muncitoare.

Iorgulescu Ionel – comandantul trupelor de Securitate care au ucis mai mulţi partizani din grupul „Haiducii Muscelului". Înainte de a-i ucide, Iorgulescu îi schingiuia într-un mod oribil.

Iova (?) – locotenent la colonia Salcia în 1959. Ulterior, în 1961, a fost arestat şi judecat pentru „crimă împotriva umanităţii", de fapt pentru falsificarea foilor de alimentaţie zilnică a deţinuţilor, în scopul furtului de alimente. Pentru brutalitatea cu care-i trata pe prizonieri nu a avut de suferit.

Cel puţin un fost deţinut politic păstrează amintirea acestei brutalităţi:

„M-am ridicat cu greu, şi deodată aud vocea locotenentului Iova, marele bătăuş şi torţionar de la Salcia. «Hei, mă banditule! Futu-ţi dumnezeii mă-tii! Aia e norma ce-o faci tu?» şi în aceeaşi clipă m-a pocnit cu coada lopeţii. Mă lovea cu furie şi m-am ferit întorcîndu-i spatele. Una din lovituri mi-a atins zona rinichilor, unde aveam acea durere insuportabilă. Am ţipat şi am îngenuncheat şi în acelaşi timp coada lopeţii s-a rupt. Cu o privire de fiară, Iova a urlat: «Marş la muncă, banditule! Mai stăm noi de vorbă!» Cu bestia de Iova am mai avut şi alte două «reprize». Torţionarul venea mai în fiecare duminică turmentat şi bătea zeci de deţinuţi." (Dr. Constantin Trifan, „La Salcia – colonia morţii – am făcut chirurgie cu un cuţit de cizmărie", *Memoria*, nr. 18, pp. 34–35.) Alţi memorialişti îl semnalează la Stoeneşti, unde a îndeplinit funcţia de comandant.

Iovu (?) – paznic la Securitatea din Huşi în 1950. „Moderat în cruzime. (?) Ţinea linia de mijloc".

Irimia (?) – ofiţer de Securitate de la Aiud între 1950 şi 1958. A schingiuit şi batjocorit pe mulţi deţinuţi.

Irinca Ion – maior de Securitate, în 1949, membru al Comandamentului Unic Timiş, alcătuit de Miliţie, Securitate şi Forţele Armate pentru nimicirea rezistenţei din munţi. A participat la capturarea partizanilor din munţi în zona Timişoarei. S-a distins în aceste acţiuni, primind laudele şefilor.

Irod Vasile – locotenent-major, şeful Securităţii din Tîrgu-Jiu.

Isopescu Horaţiu – locotenent în serviciul judeţean al Securităţii Poporului Rădăuţi la data

www.ziuaconstanta.ro

de 6 octombrie 1948. A participat la represiunea grupurilor de partizani din Bucovina.

Ispas Alexandrina – angajată în DRSP, Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de sergent-major şi funcţie de femeie de serviciu. Fusese înainte muncitoare.

Ispas Ioan – subofiţer, angajat şofer al serviciului de Securitate Dej în noiembrie 1949, calitate în care a făcut parte din comando-ul pentru lichidarea, în condiţii barbare, a doi ţărani care îşi manifestaseră ostilitatea faţă de regimul comunist (Ciocan Ion şi fiul acestuia, Marc Ioan). În 1969, cînd s-a redeschis o anchetă care nu mai putea pedepsi nimic, termenul de prescriere a crimelor fiind de 15 ani, trecuse în rezervă, fără să fi avansat în grad (v.şi *Tomşa Augustin*).

Istrate Constantin – fost învăţător, locotenent-major de Securitate, apoi căpitan, adjunct al comandantului penitenciarului de la Gherla în 1958. Şeful grupei care executa condamnările la moarte. L aun moment date ra şeful pazei.

Îi pedepsea pe deţinuţi după ce afla de la turnători ce făcuseră aceştia. Cu sau fără prilej însă, în timpul lui, maltratarea urma un adevărat program: „Duminica era zi de bătaie executată de vestitul căpitan Istrate.“ „Le dădea deţinuţilor cîte 25 de lovituri la fund“, consemnează alţi memorialişti. Avansat căpitan după ce înăbuşise răscoala frontieriştilor din iulie 1958. Împreună cu gardianul Şomlea („cel Bătrîn“), l-a bătut pe Paul Goma, cu o incredibilă bestialitate şi cruzime, cu o zi înainte de eliberare. Aşa cum rezultă din relatarea supliciului, psihologia lui Istrate frizează patologicul. (Paul Goma, *Gherla*, 187, 232)

În 2000, când a ieşit prima ediţie a acestui dicţionar, era încă în viaţă, ave ao rudă în Gherla pe care o vizita numai noaptea însă, pentru ca să nu fie văzut de oameni.

Iszack (?) – maior de Securitate la Braşov, în anii ’50. L-a anchetat pe Cezar Zugravu. După pensionare, a locuit în Braşov.

Iştoc Isidor (Ioan) – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de sublocotenent şi funcţie de şef de birou la Căciulaţi. Fusese înainte mecanic. Localnicii îl ştiu drept comandant al Securităţii locale din satul Căciulaţi între 1948 şi 1951. În curtea sediului acestei instituţii au fost găsite, în octombrie 1992, 316 schelete îngropate într-o groapă comună. Expertizele au arătat că ele provin din perioada 1949–1950 şi ar aparţine ţăranilor care s-au împotrivit colectivizării agriculturii. Iştoc Isidor (Ioan) a murit în 1992.

Italo (?) – anchetator la Huşi, al grupului de elevi de liceu care au vrut să serbeze, în 10

www.ziuaconstanta.ro

mai 1946, ziua Regelui. Rău, fără scrupule, crud şi nemilos nu numai cu oamenii, ci şi cu animalele. Împuşca cu pistolul cîinii de pază care nu i se păreau destul de feroci. El însuşi manifesta un fel de frenezie a violenţei dezlănţuite: „Iuclea şi Italo au chemat pe sergentul Ghiţă Vieru – cel care ne-a bătut nebuneşte cu degetele de masă cînd ne-a luat amprentele – m-au legat cu frînghii de mîini şi de picioare, au trecut o coadă de topor pe sub genunchi şi astfel, luat pe sus m-au sprijinit pe cele două birouri puţin distanţate. Răsturnat, cu capul atîrnînd în jos, gura astupată cu un căluş improvizat din şapcă, m-au lovit cu sete şi încrîncenare la tălpile goale. Întîi cu cravaşa, apoi cu un cablu împletit, pe urmă cu o ghioagă, cînd unul cînd altul după cum osteneau, pînă aproape să leşin. După aceea, m-au dezlegat, au aruncat pe jos o căldare cu apă şi m-au obligat să alerg, ca să nu se umfle tălpile, mă întrebau: Ei, acu spui? Spui! Paştele şi Dumnezeii (…)“. (*Memoria*, 6, 32). Am reprodus citatul în întregime şi fiindcă el cuprinde descrierea torturii numită „rotisor“, sau „mosorel“, una dintre cele mai folosite de torţionarii români.

Itcos Dragoş – locotenent-colonel de Securitate. Anchetator la Bucureşti.

Itescu Max – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de sublocotenent şi funcţie operativă. Fusese înainte vînzător.

Iuclea (?) – temutul anchetator, şeful departamentului de Anchete Penale de la Securitatea din Huşi. Avea, în 1950, gradul de locotenent-major. Originar din Piatra Neamţ. A anchetat în 1950 pe cei nouăsprezece elevi de clasa a X-a din grupul lui Valeriu Neştian, care pregătiseră o manifestaţie proregalistă pentru ziua de 10 mai. Interogatoriul lui Neştian însuşi a debutat în felul următor: „Eu îţi vorbesc muncitoreşte. Dacă spui totul, de jos pînă sus, scapi uşor. Dacă nu, os din tine nu rămîne neîntors. Noi sîntem oameni cu cei care-s cu noi. Faţă de ceilalţi, închisoarea pe viaţă. Un coltuc de pîine pe zi şi apă. E clar?“ L-a bătut în mai multe rînduri pe Neştian. Iată-l pe acesta consemnînd o altă asemenea bătaie: „A doua luare de contact a fost mai cumplită. Bătaia la palmă. Cu aceleaşi instrumente bătea Iuclea fără să ostenească.“ Cînd elevii au încercat să evadeze, tot Iuclea a condus comando-ul care i-a prins: „După percheziţia de rigoare, asortată cu palme, pumni, ghionturi, sîntem legaţi unul de celălalt cu o funie procurată chiar de gazdă. Scoşi pe uliţă, în dimineaţa proaspăt spălată de ploaia de peste noapte, mergem spăşiţi abia tîrîndu-ne picioarele. Gradaţii ne loveau cu paturile armelor, cu ţeava revolverului în piept, în burtă, pe unde nimereau.“ Un an mai tîrziu, fosta lui victimă s-a trezit tovarăş de suferinţă în închisoare cu propriu-i călău. A aflat de la camarazi explicaţia. În Iaşi, evreii îl recunoscuseră ca fiind cel care-i schingiuise în ghetou în Transnistria. A stat şi el închis pentru cîţiva ani. În timpul detenţiei, a fost

www.ziuaconstanta.ro

însă normator la Poarta Albă şi informator. Probabil că este unul şi acelaşi cu cel consemnat de Cicerone Ioniţoiu şi sub numele de Uclea.

Iulius Vilhem – plutonier-major, şef al serviciului de Securitate din oraşul Dej în noiembrie 1949, cînd a asasinat împreună cu alţi trei complici pe Ciocan Ioan şi pe fiul acestuia (v. *Tomşa Augustin*). În subordinea lui Mihai Patriciu, şeful regionalei de Securitate Cluj, era „specialistul" împuşcărilor fără judecată numite „fugă de sub escortă", hotărîte în mod obişnuit pentru cei care nu puteau fi condamnaţi printr-o sentinţă, sau nu puteau apărea în faţa tribunalului. Plutonierul Iulius fusese înainte negustor ambulant.

Ivan Ghe. Aurel – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de locotenent şi o funcţie operativă. Fusese înainte ajustor.

Ivan Ioan – colonel de Securitate de la închisoarea Aiud, adjunct al lui Gheorghe Crăciun de prin 1957. Participant la campania de *reeducare* din 1960–1964, condusă în general fără violenţă. El era unul dintre adepţii metodelor violente. După pensionarea, prin anii 1960, s-a ngajat la o întreprindere de balastiere, unde lucra la serviciul de cadre. A locuit în Braşov până la moartea care a survenit spre sfârşitul anilor ’90.

Ivanovici (?) – locotenent-colonel de Securitate, comandant al regionalei Maramureş, aflată în subordinea directă a lui Mihai Patriciu, comandant la Cluj, în anii ’50.

Ivaşcu Vasile – colonel de Securitate, în 1970.

Ivănică Ilie – născut în 24 februarie 1910. Plutonier-adjutant, şeful gardienilor de la Jilava între 1950 şi 1954; conform documentelor oficiale, comandant al subunităţii de subofiţeri din paza penitenciarului. După această dată a îndeplinit, conform aceloraşi documente, alte funcţii, în virtutea cărora a avut atribuţii de comandă limitate. Ceea ce, după fostele lui victime, este departe de a da seamă de caracterul sadic al omului, unul dintre cei mai des invocaţi în memoriile de închisoare. „Avea o plăcere bolnăvicioasă să schingiuiască." „Nu umbla decît cu parul în mînă." (Remus Radina*, op. cit.*, 49; vezi şi Gabriel Ţepelea, „Secvenţe de galeră", *Memoria*, 8.)

www.ziuaconstanta.ro

Jeler (?) – ofiţer de Securitate, nu-i cunoaştem gradul şi funcţia deţinute. S-a ocupat cu ancheta studenţilor care îşi manifestaseră solidaritatea cu revendicările revoluţionarilor din Ungaria, în octombrie 1956.

Jianu Marin – secretar general la Ministerul de Interne începînd din 1948 şi ministru-adjunct. La procesul intentat în octombrie 1954 torţionarilor de la Piteşti, unul din inculpaţi l-a acuzat că a recomandat administraţiei închisorii de la Piteşti să folosească bătaia, iar deţinuţilor torţionari le-a promis supliment de hrană. Acuzaţia se reia în ancheta din 1968 (Dosar 10844, III, 59): „Deţinutul Popescu Gheorghe declară că la inspecţia făcută de către Marin Jianu, fost ministru-adjunct în MAI, acesta a vorbit deţinuţilor legionari (aceia care se ocupau cu *reeducarea*) despre felul cum să continue experimentul: «la început cu bătaie, pentru intimidare», ne-a ales pe cinci deţinuţi şi ne-a promis că ne va da o jumătate de porţie în plus la masă acelora care batem şi ne ocupăm de *reeducare*; ne-a rugat să fim discreţi în sensul de a nu spune nimănui ce am discutat cu dînsul şi ce metode vom aplica.“

Documentul citat precizează că „prin ancheta judiciară şi penală din acest dosar nu s-a urmărit stabilirea acelor cadre din MAI care au avut cunoştinţă şi au contribuit la săvîrşirea atrocităţilor.“ De altfel, toate anchetele deschise de Ceauşescu în anii 1967–1968 vizau doar încriminarea ministrului de Interne Alexandru Drăghici, astfel încît acesta să poată fi debarcat. Marin Jianu este unul dintre cei mai implicaţi şefi ai Internelor în toate acţiunile represive ale epocii staliniste: procesele de la Canal, Piteştiul, Sighetul, deportările, asasinatele din închisori.

Jianu (?) poreclit „Frăţie” – locotenent la Craiova, în 1949.

Jidic Mitică (Dumitru) – maior de Securitate, în anul 1951. În 1956, deja colonel. Avea o funcţie importantă în Ministerul de Interne, lucrînd direct cu ministrul Drăghici. Fusese infractor de drept comun, mai exact spărgător. Nu ştim cum s-a petrecut „convertirea“ lui. Un fost tovarăş rămas în închisoare şi după schimbarea regimului, auzind de cariera lui spectaculoasă, îşi manifestase intenţia de a-i trimite un mesaj, pentru a-i cere sprijinul. Fusese sfătuit de alţi camarazi, la fel de nenorocoşi, să nu mai vorbească despre trecutul lor comun, fiindcă ar putea fi lichidat. Cazul lui Jidic („nea Mitică”) este ilustrativ pentru conivenţa dintre conducătorii comunişti de la vîrf şi lumea delincvenţilor. Ascensiunea lui reprezenta probabil răsplata pentru servicii făcute cîndva ilegaliştilor, în închisori sau în afara lor. Mitică Jidic nu trecuse, cum se întîmplase cu alţii, în aparatul de partid, ci rămăsese în poliţia politică. Deşi căpătase o funcţie de mare răspundere, lucrînd chiar cu ministrul, care-l ştia de „nea Mitică“, prin atribuţiile

www.ziuaconstanta.ro

lui, păstrase o legătură semnificativă cu infractorii: era cel care transmitea instrucţiunile ministrului, sau dădea propriile instrucţiuni, criminalilor de drept comun angajaţi torţionari.

Jigman (?) – ofiţer de Securitate la Baia-Mare la începutul regimului. Are la activ crime.

Jipa (?) – colonel de Securitate, în 1977. Împreună cu alţi doi colonei (Dobre Ticu şi Popa) şi un locotenent, l-au bătut pe Vasile Paraschiv, cunoscut disident, care-l vizitase pe Paul Goma.

Jipa (?) – maior de Securitate, la Braşov, în 1987, cînd a avut loc revolta muncitorilor. Petrică Dascălu, unul dintre aceştia, declară la proces: „Maiorul Jipa m-a bătut cumplit, ameninţîndu-mă mereu cu moartea.“ Şi consemnează în contul lui şi o metodă de tortură oarecum rară, făcîndu-l astfel demn de a figura în această „istorie naţională a infamiei“: smulgerea părului cu un cleşte.

Jornea Gheorghe – maior de Securitate la Constanţa, în 1958.

Jurcă Alexandru – căpitan de Securitate, numit în august 1948, cînd s-a înfiinţat Direcţia Generală a Securităţii Poporului, şef de secţie în secretariatul acesteia.

Juberian Constantin – născut în 29 octombrie 1926, în comuna Domaşnea, raionul Severin, regiunea Timişoara, fost student în drept şi filozofie, la Cluj. A făcut parte din organizaţia legionară din 1942. În 1949 a primit 7 ani închisoare corecţională, pentru activitate legionară. Din ianuarie 1950, a fost forţat să devină reeducator la Piteşti în echipa lui Ţurcanu şi apoi la Gherla. A făcut parte dintr-un comando numit „berbecii comandantului“. În timpul anchetei, în 31 ianuarie 1954 a încercat să se sinucidă, „nu în scopul de a nu răspunde cinstit în faţa organelor de anchetă“, cum a fost acuzat de călăii lui, ci „pentru a termina cu viaţa“. În penitenciarul Gherla, de pe urma torturilor aplicate de el au murit mai mulţi deţinuţi. Printre altele, Juberian a fost trimis în judecată pentru că, „prin metode huliganice, bătăi, torturi şi alte mijloace de exterminare, a omorît şi a cauzat infirmităţi şi vătămări grave şi foarte grave ale integrităţii corporale, la mai mulţi deţinuţi, cu scopul de a compromite regimul nostru democrat popular“, consemnează un document elaborat de chiar cei care-l transformaseră din victimă în torţionar şi apoi din nou în victimă. În 10 noiembrie 1954 a fost condamnat la moarte. În 17 decembrie 1954 a fost executat, la Jilava împreună cu ceilalţi 15 condamnaţi.

JurcuţIoan – maior de Securitate la Cluj în anii ’80. În noiembrie 1987, a anchetat-o pe Doina Cornea şi pe fiul acesteia, Leontin Juhasz (pentru delictul de „apologie a infracţiunii şi instigare publică“, traducînd solidarizarea disidentei cu revolta muncitorilor de la Braşov). Cu prilejul acelei anchete, a fost „blînd“. Profesoara îşi aminteşte că a fost lovită o singură dată, cu bastonul de cauciuc,

www.ziuaconstanta.ro

peste fund, de maiorul Jurcuţ. În schimb, maiorul clujean l-a bătut în anchetă pe un alt disident clujean, Iulius Filip, care se solidarizase cu protestele Doinei Cornea.

www.ziuaconstanta.ro

Kalausek Iosif – colonel de Securitate, şeful direcţiei regionale Braşov, la înfiinţarea acesteia în 30 august 1948. A fost dat afară din Securitate de Ceauşescu, ca informator al fostei Siguranţe, chiar atunci cînd i se pregătea dosarul pentru a fi avansat general. Condamnat n-a fost, deoarece faptele lui fuseseră amnistiate încă de pe vremea lui Dej. Menţionat şi de Cicerone Ioniţoiu, în „lista“ lui. După informaţiile acestuia, a fost agent NKVD. În documente oficiale se confirmă că provine din cadrele fostei Direcţiuni a Poliţiei de Siguranţă, fiind încadrat ca director în DGSP prin decret MAN, la 28 august 1948.

Kasba Zoltan – comandantul închisorii din Miercurea Ciuc, rezervată femeilor.

Kaufman Lică – locotenent de Securitate, anchetator la Iaşi. A emigrat în Israel. Îi bătea pe cei anchetaţi la palmă. Apare şi pe „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu, ca angajat al Securităţii Baia-Mare, în anii ’50. Memorialistul spune că fostul ofiţer de Securitate şi-a schimbat numele în Comănescu (v. şi *Pandele*, unde sînt descrise metodele de tortură aplicate de el, depoziţia reprodusă fragmentar acolo încheindu-se astfel: „De cîteva ori pe zi eram dus la anchetă, unde tratamentul se lua de la capăt şi de alţi anchetatori, între care Lică Kaufman, Pascal şi alţii.“) apare ca anchetator şi torţionar în mărturia lui Gheroghe Cantemir,(n.1926) din Botoşani, atras într-o organizaţie anticomunistă d'un om al securităţii, pe care l-a anchetat şi bătut în 1949. (Dumitru ignat)

Keasy (?) – ofiţer de Securitate la închisoarea de la Baia-Sprie, care adăpostea pe deţinuţii politici folosiţi la muncă forţată în minele de plumb, începînd din decembrie 1952.

Kerekesz (?) – ofiţer de Securitate la aceeaşi închisoare ca şi Keasy, de la Baia-Sprie.

Kiraly Bela – căpitan la Securitatea din Cluj în 1957. S-a ocupat de arestările intelectualilor care se solidarizaseră cu revoluţia din Ungaria şi alte numeroase reţineri ilegale ale intelectualilor, ţinta urii particulare a şefului său, Mihai Patriciu. Era în cadrul Securităţii clujene comandantul grupei Operaţii. Punea în aplicare „fugile de sub escortă“ decise în cazul celor care nu puteau fi condamnaţi la moarte prin probe „legale“. L-a arestat pe David Iuliu. Fusese luptător de greco-romane. A scos unghiile cu cleştele, în timpul anchetelor.

Kis Ladislau (Coloman, Ion) – colonel de Securitate, şeful Direcţiei Regionale a Securităţii Poporului Oradea, aflată în subordinea directă a lui Mihai Patriciu, de la Cluj, în anii ’50. Ulterior, avansat general şi adus la Bucureşti, ca şef al direcţiei Filaj din DGSP.

Kiş (?) – gardian la zarca de la Aiud, în anii ’50, consemnat în memoriile unor foşti deţinuţi politici. Era un ins cu voce subţire, stridentă, pe care colegii îl numeau, Kecske, „capră cocoşată“,

www.ziuaconstanta.ro

din cauza „figurii gheboase“.

Klein (?) – locotenent-colonel de Securitate la DRSP Timişoara, în august 1949. A participat la înăbuşirea răscoalelor ţărăneşti împotriva cotelor şi colectivizării, în comunele Apateu, Somosches şi Berechiu, la care au fost aduşi grăniceri, miliţieni, securişti şi activişti de partid înarmaţi. Au fost mulţi morţi şi răniţi.

Kling Zoltan – maior de Securitate în februarie 1949, cînd, aflat la conducerea Comandamentului Unic al Forţelor Armate (Miliţie, Securitate, Armată), împreună cu locotenent-colonelul Ambruş Coloman şi maiorul Moiş Aurel, a coordonat vînătoarea, uciderea şi capturarea luptătorilor din Munţii Banatului. Un Kling apare la un moment dat la Lugoj şi despre el Cicerone Ioniţoiu precizează că a fost la un moment dat internat în spital cu probleme psihice.

Koller Ştefan (Coler, Koler, Coller) – locotenent-colonel de Securitate; în anul 1952, făcea parte din Direcţia Generală a Lagărelor, fiind al patrulea în conducerea Direcţiei Lagăre şi Colonii de Muncă. Participase la războiul civil din Spania. Unul din responsabilii cu *reeducarea*.

Din aprilie 1954 în mai 1957 a fost comandantul închisorii Aiud. Uciderea din ordinul lui a unui deţinut a provocat o revoltă a camarazilor acestuia. Rezultatul a fost avansarea lui Koller şi a sergentului ucigaş. După plecarea de la Aiud, fostul temnicer fusese un timp comandant al închisorii Văcăreşti. Foştii deţinuţi îl descriu ca pe un ins solid, de 130 de kilograme, nu prost, stăpînit. Teroarea lui nu se exercita prin înjurături şi bătăi, ci prin înfometare. Ion Ioanid, care l-a cunoscut bine, îl descrie ca pe un om crud cu deţinuţii şi servil cu superiorii lui. Cel mai memorabil episod este însă acela în care viitorul scriitor, atunci tînăr deţinut politic anticomunist, a avut în mîini carnetul de partid al şefului închisorii, pe care în timpul unei anchete, se amuzase să i-l fure din buzunarul mantalei de comandant, agăţată în cui. A ezitat mult dacă, profitînd de o a doua absenţă a anchetatorului din birou, să pună carnetul la loc, sau să-l ducă în celulă, să-l arate camarazilor, spune scriitorul, pentru ca să încheie: „Am aflat că ulterior Coler a renunţat de bună voie la carnet. Era născut la 2 august 1916, la Huedin.

Kopacs Karoly – comandantul închisorii din Miercurea-Ciuc, rezervată femeilor.

Kormos (?) – comandant al lagărului de la colonia de muncă Cernavodă, în anii Canalului (1950–1953).

Kovacs Monty – agent de Securitate. Secretară a doctorului Nicolae Micu din Zalău, arestat şi încarcerat în 1949, pe care l-a urmărit în permanenţă, contribuind la întocmirea dosarului său.

www.ziuaconstanta.ro

Kovacs Pius – maior de Securitate la Cluj. Era şeful judeţenei de Securitate Turda, în subordinea lui Mihai Patriciu, în anii ’50. A ajuns pînă la gradul de general MI. Un Kovacs, anchetator de Securitate la Oradea, în anii 1951–1952, apare consemnat în memoriile în manuscris ale preotului Liviu Brînzaş. Apare şi pe „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu, care precizează: „A ordonat execuţii“. Cei familiarizaţi cu limbajul specific vor înţelege că fără judecată.

Kun Andrei – angajat al Securităţii din Satu-Mare, în anii 1948–1950. Pe lista aceluiaşi cercetător-memorialist, cu precizarea sumară: „A omorît“.

Kupler (?) – doctor, medic al Securităţii din Braşov.

www.ziuaconstanta.ro

Laitner Alexandru – comandant-adjunct al Securităţii din Carei, în anii 1948–1949. A practicat bătăile şi tortura. A emigrat în Israel.

Laviţă Vasile – gardian la închisoarea Sighet, în intervalul de timp cît închisoarea a fost condusă de Vasile Ciolpan (1950–1955). Originar din Fereşti, Maramureş. În preziua morţii marelui istoric şi profesor Gheorghe Brătianu, membru al Academiei, acesta a fost zărit în curtea penitenciarului, scos la plimbare de gardian. Deţinutul se plimba în pas destul de alert, relatează martorul (Alexandru Raţiu), dar gardianul îl obliga să alerge, insultîndu-l şi strigîndu-i: „Mai repede, mai repede“. Pe episcopul Iuliu Hossu l-a pălmuit. Nu ştim dacă tot Laviţă Vasile este cel care, ca să-i dea să mănînce, îi cerea lui Constantin Argetoianu să urle ca lupul, să mormăie ca ursul etc.

Lazarovici F. – maior de Securitate în 1950, la Bucureşti.

Lazăr Ion – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte tîmplar.

Lazăr Iosif – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de căpitan şi funcţia de şef de birou. Fusese înainte vopsitor.

Lazăr D. Mihai – anchetator în procesul-spectacol al Canalului din august–septembrie 1952. L-a anchetat pe mecanicul Nichita Dumitru.În 1968 a depus mărturie pentru rejudecarea acelui proces, mărturie în care recunoaşte că inculpaţii „au fost puşi să-şi memoreze declaraţiile“, că „s-au primit indicaţii“ şi că a fost „o metodă greşită“. „Indicaţiile primite“ nu sînt doar un alibi moral, ci realitatea cea mai reală. Din păcate, ideea că împuşcarea atunci, în 1952, a trei dintre cei zece oameni, socotiţi acum, în 1968, nevinovaţi, ar fi fost „o metodă greşită“ nu este nici ea o părere proprie, ci tot o „indicaţie a partidului“, aflat într-un alt „moment dialectic“ al politicii sale. Nu a fost pedepsit în 1968, când, cu gradul de maior, era asdjunct şa Inspectaratul de securitate Tulcea.(D49/1 p.97.)

Lazăr Mihai – miliţian la Gherla în timpul *reeducării*, a participat la bătăi. Preferat de bătăuşi drept coechipier, ca fiind „cam redus“ şi neamestecîndu-se „unde nu-i fierbe oala“.

Lazăr Simion – gardian pe celularul deţinuţilor politici, la Gherla, în timpul *reeducării*, conduse de Lazăr Tiberiu. Tortura în acelaşi fel ca directorul.

Lazăr Stere – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte croitor.

Lazăr Tiberiu – comandant al închisorii de la Peninsula, după suspendarea la Gherla şi Piteşti a experimentului *reeducării*. Venea de la Gherla, unde fusese tot director pe perioada

www.ziuaconstanta.ro

reeducării.

Într-un ipotetic clasament stabilit după gradul de cruzime al temnicerilor, Lazăr Tiberiu s-ar situa probabil pe primele locuri.

Unul dintre reeducatorii echipei lui Ţurcanu, condamnat la moarte şi executat o dată cu el, declară în anchetă: „În luna aprilie 1950, a doua zi de Paşti, dl. Lazăr Tiberiu, directorul Penitenciarului Gherla a organizat în acest penitenciar o bătaie a circa 100 de deţinuţi. (...) Dl.dir. Lazăr Tiberiu i-a aranjat în cerc, prin flanc cîte unul, dîndu-le ordin să meargă în pas alergător, dînsul aflîndu-se în mijlocul cercului, apoi a dat ordin domnului miliţian Fulop Martin să-i aducă două ciomege cu care se cărau ciuberele cu mîncare şi a început să-i bată pe deţinuţii care alergau în cerc cu acele ciomege lovindu-i unde nimerea: peste spate, peste picioare, peste cap. Deţinuţii care cădeau jos erau loviţi cu picioarele şi obligaţi să se ridice şi să continue să alerge. (...) După circa o oră de bătaie şi fugă, aceiaşi deţinuţi au fost introduşi pe sala secţiei parter a penitenciarului unde li s-a dat ordin să se dezbrace de haină şi cămaşă – rămînînd cu trunchiul gol – şi au fost obligaţi să se culce transpiraţi şi obosiţi – pe mozaicul sălii, lipindu-se cu pieptul gol de piatra mozaicului, în acelaşi timp fiind forţaţi să bea apă.“ (*Memorialul ororii*, 211)

Memorialistul Remus Radina, care l-a cunoscut bine pe Lazăr Tiberiu pe vremea cît a fost director la Peninsula, relatează această scenă:

„Într-una din seri a năvălit în baraca noastră un om cu capul roşu de sînge, care nu mai putea să vorbească, ci răgea ca un animal şi căuta să se ascundă. (...) Nu bănuiam ce se putuse întîmpla cu el, parcă intrase cu capul în gura unui tigru. Nu peste mult timp am aflat ce se întîmplase. Nenorocitul se numea Maxim şi ajunsese la raportul comandantului Lazăr Tiberiu care a luat o piatră şi l-a lovit peste faţă pînă i-a scos dinţii!“ (*Testament din morgă*, 74)

Şi, acelaşi fost deţinut:

„După cîteva zile am asistat la o altă scenă. Lazăr Tiberiu a scos în curte un grup de deţinuţi, pe care i-a pus să se culce în nişte bălţi cu apă murdară. Apoi i-a pus să facă broasca, iar el îi lovea din spate cu piciorul în testicole.“

Pe un alt deţinut, elev, povesteşte acelaşi Radina, îl bătuse cu un vătrai ore în şir. Avea capul plin de sînge şi de cucuie cînd a fost închis în aceeaşi carceră cu el în aşteptarea altor torturi. Pe elev îl chema Minică. Radina precizează că după acea noapte nu l-a mai văzut pe copil niciodată. (*op. cit*., 79)

În fine, un episod în care este el însuşi protagonist. Privind spectacolul descris anterior cu

www.ziuaconstanta.ro

un camarad de suferinţă, Radina îşi promisese că nu va accepta niciodată umilinţa. Mai multe zile, de cîte ori trecea pe lîngă comandant îşi pipăia instinctiv faţa, gîndindu-se la Maxim. Pînă cînd inevitabilul s-a produs şi iată momentul:

„Într-una din zile Lazăr a oprit brigada noastră şi a ordonat:

– Culcat.

Eu am rămas în picioare.

– Culcat! a răcnit el din nou.

Dar eu nu m-am clintit. Atunci el s-a apropiat de mine şi mi-a strigat.

– Mă, tu nu auzi să te culci?

I-am răspuns:

– Aceasta este o pedeapsă degradantă şi eu nu mă culc!

Lazăr mi-a strigat ieşit din minţi:

– Culcă-te, mă, că te culc eu, pe veci!

S-a apropiat de mine şi cum eu nu m-am ferit, mi-a tras o lovitură puternică în carotidă. Am căzut în genunchi şi, deşi eram foarte ameţit, am făcut efortul să rămîn aşa. Lazăr mi-a strigat din nou.

– Culcă-te, mă, nu auzi?

Văzînd că tot nu mă culc, a început să se scarpine în cap, apoi a zis:

– Staţi puţin, să mă calmez. Luaţi pe banditul ăsta şi duceţi-l la carceră.

Am fost dus la carceră, unde am început să-mi pipăi faţa, pregătit să suport loviturile de piatră care-mi vor scoate dinţii. Se făcuse noapte, cînd am auzit că se deschide uşa carcerei. Mi-am făcut semnul crucii aşteptînd masacrul.

Dar, spre uimirea mea, nu era Lazăr Tiberiu, ci Leon Humulescu, un deţinut, care mi-a spus:

– Domnul comandant a dat dispoziţie să mergi la baracă“. (*op. cit.,* 75)

Era, confirmă foştii deţinuţi, un ins cu comportament imprevizibil. Mai mult, pretind unii, deşi „avea momente de cruzime deosebită“, a ameliorat mult situaţia deţinuţilor. E drept, într-un fel paradoxal. Un memorialist şi-l aminteşte ţinîndu-le pe platou un discurs care s-a încheiat cu anunţul: „De acum bătaia este interzisă. Numai eu bat.“ Cum nu putea să facă lucrul acesta cu eficienţa cu care ar fi făcut-o întreaga administraţie, avem totodată o explicaţie a faptului că Radina scăpase atunci de represalii.

www.ziuaconstanta.ro

Fusese la un moment dat comandant al închisorii din Făgăraş. Aici l-a cunoscut un alt memorialist, care-l surprinde chiar într-o dispoziţie umană: apt de dialog şi de concesii faţă de cineva care-i nega trecutul de victimă a Auschwitz-ului, trecut de care se prevala cu mîndrie.

În timp ce povestea că părinţii lui au fost duşi de unguri în faimosul lagăr şi gazaţi, un deţinut s-a dezbrăcat în faţa lui întrebîndu-l dacă aşa arătau prizonierii de la Auschwitz. „ Bruta din ziua precedentă dispăruse, relatează memorialistul, făcînd loc unui alt ins, care mă privea palid, vădit stînjenit, între memoria lui de victimă a unei monstruozităţi şi nevoia de a nu se arăta slab…“ Dacă memorialistul (Teodor Duţu) nu-şi ia dorinţele drept amintiri, Lazăr Tiberiu pare mai degrabă un ins labil, la care mila de sine şi sentimentalismul des întîlnite printre sadici, alternează cu cruzimea îndreptată împotriva altora. Era originar din oraşul Dej, şofer de meserie.

Lazăr (?) – ofiţer politic la Aiud între anii 1970 şi 1983, unul din zbirii închisorii. El a introdus doi deţinuţi de drept comun, ucigaşi, în celula preotului Gheorghe Calciu, cu scopul de a-l ucide pe acesta. Finalul, cam neverosimil, al istoriei: cei doi ucigaşi au fost convertiţi la credinţă de preotul Calciu, astfel încît i-au cerut lui Lazăr să-l ucidă el pe preot, fiindcă ei nu pot. Mai interesant este de remarcat aici o recurenţă în metodele Securităţii în deceniile din urmă. Şi Gheorge Ursu, în 1985, a fost dat pe mîna unor deţinuţi de drept comun, care trebuiau să-l terorizeze, dacă nu chiar să-l ucidă, ceea ce investigaţiile n-au stabilit încă (v. *Clită Marian*).

Lăcătiş Ion – ofiţer de Securitate la Arad. Consemnat în documentele strict secrete ale instituţiei, ca participînd, în calitate de comandant al grupei de execuţie, la executarea sentinţelor de condamnare la moarte în penitenciarul Gherla, în august 1958. Conform raportului întocmit după execuţie de către colonelul de Justiţie Miclea Constantin, procurorul militar şef la R3M Cluj, execuţiile se făceau „cu spatele la plutonul de execuţie“, ceea ce tradus înseamnă că victimele erau împuşcate în ceafă de acest şef al grupei.

Lăscărel (?) – locotenent în paza deţinuţilor la mina din Baia-Sprie.

Lăzărescu Nicolae – colonel de Securitate, în judeţul Cluj, în 1963. A ucis, în timpul anchetei, o fată, pe nume Sofica, arestată fiindcă recitase o poezie religioasă. Este consemnat, cu aceeaşi faptă, în „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu, care mai precizează doar vîrsta fetei, 18 ani.

Lăzărescu Nicolae – gardian la închisoarea Piteşti, din momentul *reeducării*, miliţian.

Lăzăroiu Nicolae – gardian la Piteşti, în perioada *reeducării,* şeful secţiei Spital, unde se afla faimoasa cameră 4. Foarte activ în sprijinul reeducatorilor. Unul dintre aceştia, Popa Alexandru, povesteşte: „Cel care bătea deţinuţii mai rău în această perioadă era domnul miliţian

www.ziuaconstanta.ro

Lăzăroiu, care se dezbrăca de veston, îşi scotea chipiul şi le dădea unui deţinut să le ţină, iar dînsul bătea cu ciomagul sau cu centura pînă cînd transpira şi obosea.“ Li se adresa cordial lui Ţurcanu şi echipei lui, cu „Hai, hingherii, la masă!“ (*Memorialul ororii*, 209) Nu ştim dacă este unul şi acelaşi cu gardianul de la Peninsula semnalat de AFDPR, Iaşi, şi cel din lista de „criminali, schingiuitori, colaboraţionişti“ a lui Cicerone Ioniţoiu, consemnat fără altă precizare.

Leferman Lara (Ion, Chiper) – anchetator la Securitatea din Iaşi. Era, în 1950, cînd avea gradul de locotenent-major, şeful anchetelor. I-a torturat pe mulţi, oamenii incriminaţi în dosarele lui au primit numeroase condamnări la moarte. A continuat să locuiască în Iaşi şi după pensionare. Scrisese o destăinuire în care-şi exprima, după Revoluţie; regretul, explicînd că devenise securist ca să i se ierte trecutul de fost ofiţer în armata regală.

Leizer David – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte fotograf.

Leonida Titus – reeducator de la Piteşti, printre primii care au aderat la echipa lui Ţurcanu. În anchetă însuşi Ţurcanu îl enumeră printre „oamenii de încredere în care m-am bazat mai mult“. Apare în documente, ori de cîte ori acţiunea de *reeducare* ia forma bătăilor colective, ca participînd alături de Ţurcanu. Probabil fiindcă i-au pierdut urma în închisori, foştii camarazi sau fostele victime cred că a pierit o dată cu Ţurcanu, dar el nu a fost condamnat în 1954 şi nici n-a fost măcar citat. Fusese legionar şi încercase acţiuni de opoziţie faţă de regim pînă tîrziu, în 1949, cînd a fost arestat. Era originar din Banat.

Leonida (?) – anchetator de Securitate, la Bucureşti în 1950. Se deplasa la Sighet, unde i-a anchetat pe preoţii greco-catolici şi, probabil, şi pe unii din cei nouăzeci de foşti miniştri şi demnitari aduşi la Sighet fără judecată, pentru a fi sau „reeducaţi“, sau ucişi.

Lepădatu Ion – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de locotonent şi funcţia de adjunct de şef serviciu. Fusese înainte lăcătuş-mecanic.

Lepădătescu Mircea – colonel de Securitate, numit în august 1948, cînd s-a înfiinţat Direcţia Generală a Securităţii Poporului, director în Direcţia V, Cercetări Penale, alături de Mişu Dulgheru.

LeţValentin – sergent-major de Miliţie la Braşov, în 1987, a participat la represiunea violentă şi la arestarea muncitorilor revoltaţi în noiembrie 1987, la uzinele „Steagul Roşu“ din oraş.

Liciu Virgil – maior de Justiţie la Procuratura R3M Cluj. A pus concluziile de

www.ziuaconstanta.ro

condamnare la moarte pentru cinci dintre partizanii rezistenţei din Munţii Banatului în august 1958. Trei dintre aceste sentinţe au fost executate.

Limbau Gheorghe – născut la 25mai 1928, în comuna Aninoasa-Filiaşi, fiul lui Ilie şi Ilinca. Plutonier la Salcia de la înfiinţarea lagărului şi implicat în ancheta declanşată din cauza atrocităţilor petrecute în lagăr în doar cîteva luni de la înfiinţare. Condamnat şi el la 15 ani muncă silnică, în procesul din 1955 şi graţiat în 1957 (v. *Pavel Ion*).

Linca Nicolae – anchetator de Securitate la Bucureşti. La origine boxeur. Apare pe „lista" lui Cicerone Ioniţoiu, fără altă precizare.

Litvin (?) – colonel de Securitate, s-a ocupat cu reprimarea revoltelor ţăranilor care se opuneau colectivizării în judeţul Bihor. Organizator şi executor al deportării acestora.

Liţă (?) – gardian la Aiud, de o mare cruzime.

Livescu (?) – locotenent de Securitate. S-a ocupat de Paul Goma în perioada domiciliului obligatoriu.

Livinski Mihai – reeducator la Piteşti**.** Născut la 26 iulie 1926, în comuna Bucium, regiunea Iaşi, student la Facultatea de drept**,** fusese condamnat la 7 ani închisoare corecţională**.** Făcea parte din statul-major al demascărilor. Şi el participase iniţial la *reeducarea* propusă de Bogdanovici, la a cărui ucidere a luat parte ulterior. A făcut *reeducare* la Suceava, Piteşti, Gherla. A participat la uciderea prin torturi a mai mulţi foşti legionari: Radoveanu Alexandru, Dincă Ion, Cristea Ion, Tîmpa Ion, Dîmbu Vasile, Dumitru Vasile, Dinciu Garofil şi alţii. Pentru ca să nu li se descopere fapta, a înlocuit cadavrul unui alt deţinut, cu al celui ucis de ei, Dincă Ion. A fost condamnat la moarte şi executat alături de ceilalţi 15, în 17 decembrie 1954. Nu ştim dacă fusese la rîndu-i trecut prin demascări, înainte de a consimţi să devină torţionar.

Lixandru Vasile – şeful Direcţiei Penitenciare, Lagăre şi Colonii de Muncă, Direcţia Generală a Lagărelor şi Coloniilor de Muncă în anul 1955, cu gradul de locotenent-colonel. În 1968, cînd s-au cercetat unele abuzuri comise în epoca respectivă, era scos în rezervă.

Loghin Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte cofetar.

Loiş Traian – anchetator penal de Securitate la Timişoara, în 1957–1958. A anchetat loturile luptătorilor în rezistenţa din Munţii Banatului, anchete finalizate cu 22 de condamnări la moarte, dintre care 13 execuţii. Avea gradul de locotenent-major şi menţiunea de „prim" lîngă calitatea de anchetator, care, probabil, semnifică un grad superior. Dintre cei anchetaţi de el, 5 au

www.ziuaconstanta.ro

fost executaţi şi 11 condamnaţi la diferite pedepse.

Lorinz (Lorenz)(?) – căpitan de Securitate, şeful închisorii de la Zalău în 1953. În 1959 anchetator la Gherla. Între 1960 şi 1964, făcea *reeducare* la Aiud.

Lothe Andrei – locţiitor al şefului Siguranţei din Bistriţa-Năsăud, în anii 1947–1948.

Lungu Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte muncitor.

Lungu Gheorghe – comandantul Securităţii din Craiova, în anul 1970. Era un ins în jur de 50 de ani, solid, bine legat. Mai diplomat decît alţii, îşi convoca victimele, oameni traumatizaţi de ani de puşcărie şi de spaima unei noi arestări, la discuţii, „principiale“. Pe George Popescu, întemniţat din 1941 pînă în 1964, îl îndemna „să vină cu ei“. Cînd omul îi arăta că el munceşte conştiincios, că este corect, că nu comite „nici o abatere“ de la legea de *ei* stabilită, pe scurt că este deja prea redus la neputinţă pentru a nu fi cu ei, securistul îi explica că „nu asta vrea“, ci garanţia că, „în cazul că ţara ar fi ameninţată de un spion, de un agresor“, fostul deţinut va veni să le spună lor. „Mai mult demon decît bestie“, nici acest tip de călău binevoitor nu inspira mai puţină teroare. Avea gradul de maior.

Lungu Nicolae – plutonier în lagărul de la Salcia, unul dintre cele mai sinistre din întreg sistemul penitenciar românesc. În procesul care a avut loc în 1955 (v. *Pavel Ion*) nu este anchetat. Este posibil să fi lucrat aici într-un moment ulterior acestei anchete, dar regimul nu s-a îmbunătăţit niciodată efectiv în acest lagăr. În perioada 1957–1958, de pildă, memorialiştii vorbesc despre un total anual de 85 de morţi. Cruzimea gardienilor şi epidemiile de hepatită au reţinut atenţia altor doi memorialişti, Ion Ioanid şi Alexandru Paleologu, ajunşi aici mai tîrziu (1958–1960). Îl regăsim, fără a avea certitudinea că este vorba de acelaşi personaj, ca plutonier gardian în lagărul de la Stramba, din Deltă, unde se lucra la dig şi în lagărul de la Bandoiu, tot în Balta Brăilei.

Lungu Petre – a făcut parte din comandamentul de reprimare a răscoalei minerilor din Valea Jiului în august 1977, comandament al cărui bilanţîl reamintim din nou: 150 de dosare întocmite, 50 de muncitori trimişi în spitale de psihiatrie, 15 mineri condamnaţi între 2 şi 5 ani şi 4 000 de concediaţi şi strămutaţi. Unii au fost anchetaţi de Securitate ani de zile.

Lungu (?) – ofiţer de Securitate la Braşov. Avea în 1959 gradul de locotenent.

Lungu (?) – „doctor“ la închisoarea din Sighet, în anii 1950–1955, cînd aceasta a fost închisoare politică, condusă de Vasile Ciolpan, şi cînd au murit aici peste 50 de oameni, ceea ce

www.ziuaconstanta.ro

reflectă şi calitatea îngrijirii medicale. Nu avea pregătire de medic. Fusese pe frontul antisovietic asistentul unui medic. Acesta murind, el şi-a însuşit actele lui şi, întors în ţară, a fost numit de Teohari Georgescu medic la Sighet. Nu a palpat şi nu a dat niciodată nici un medicament vreunui deţinut. A fost şi el condamnat la 16 ani închisoare, pentru uz de fals, dar nu i-a executat. În 1991, acelaşi Ciolpan declara într-un interviu că medicul impostor a părăsit România.

Lunguleac Ion – student reeducator la Peninsula. Şi-a torturat propriul unchi. În documentele selectate în *Memorialul ororii* este consemnat totuşi o singură dată, lucru care nu se întîmplă de obicei cu torţionarii notorii. Este citat şi pe lista AFDPR, Iaşi, ceea ce înseamnă că era totuşi cunoscut printre victimele Piteştiului.

Lunguleac Sava – sublocotenent la Securitatea din Rădăuţi la data de 16 mai 1949. I-a anchetat cu deosebită violenţă pe membrii grupului Macoveiciuc Silvestru, partizani anticomunişti din Bucovina.

Lupaşcu (?) – student reeducat, brigadier la Peninsula. A participat la torturarea doctorului Simionescu, care s-a sinucis puţin timp după aceea, ca să scape, aruncîndu-se în sîrme. Sinuciderea doctorului Simionescu, ca şi tortura care l-a împins la ea, este evocată în mai toate lucrările memorialistice despre Canal.

Lupeş Gheorghe – maior de Securitate la Alba Iulia, şeful inspectoratului din acest oraş.

Lupşa (?) – fost colonel de armată, colaborator al Securităţii strecurat în rîndurile partizanilor. Simulînd că face legătura între grupurile de luptători de la curbura Carpaţilor, i-a depistat pe toţi şi le-a organizat ambuscade în care au fost prinşi.

Lupu David – locotenent de Securitate la Cluj.

Lupu George – anchetator de Securitate, cu gradul de colonel în 1963. Semnalat la Bucureşti.

Lupu Vasile – anchetator de Securitate la Iaşi. Consemnat în „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu, cu precizarea „călăul securităţii“.

Lupu (?) – ofiţer politic la Capu-Midia, în perioada cînd comandantul lagărului a fost Liviu Borcea. Obişnuia să le spună deţinuţilor: „Nu uitaţi că Midia este lagăr de exterminare“. Era originar din Buzău.

Lupu (?) – colonel de Securitate, în 1987, a participat la reprimarea, anchetarea şi torturarea muncitorilor revoltaţi din noiembrie 1987, la IGM, Bucureşti. Unul dintre cei anchetaţi povesteşte că pe toată durata primului interogatoriu, începînd de seara de la 8 şi terminîndu-se a

www.ziuaconstanta.ro

doua zi dimineaţa la 5, maiorul l-a bătut şi l-a ţinut în picioare.

Lupuşor (?) – căpitan de Securitate, în 1949, membru al Comandamentului Unic Timiş, alcătuit de Miliţie, Securitate Armată, pentru nimicirea rezistenţei din munţi. A participat la capturarea partizanilor lui Uţă, din Valea Cernei, Caraş-Severin.

Lutenco Nicolae – ofiţer de Securitate, la Sibiu în 1954, cînd, din ordinul lui Alexandru Drăghici, ministru de Interne, a făcut parte din comando-ul pentru uciderea lui Ibrahim Sefit, zis Turcu. În 1968, cînd pentru înlăturarea lui Drăghici se redeschide cazul, recunoaşte omorul în următorii termeni:

„Coborînd cu toţii şi depărtîndu-ne la cîţiva metri de drum, toţi ofiţerii ce erau cu el în maşină, adică eu, Popa Oprea, Vaideş Mihai şi Munteanu Ilie, am tras cu pistoalele asupra lui Turcu, care a căzut jos.“ (Gh.Buzatu, Mircea Chiriţoiu, 116.) (v. de asemenea articolele rezervate celorlalţi trei slujbaşi ai Securităţii în prezenta lucrare şi *Drăghici Alexandru*).

www.ziuaconstanta.ro

Macavei Ioan – locotenent-colonel de Securitate**,** la Cluj, în 1958. L-a anchetat pe medicul psihiatru Traian Neamţu. Ieşit la pensie ca locotenent-colonel MI, s-a distins, în anii 1957–1958, prin anchete deosebit de grele, de pildă un lot de 17 condamnaţi, dintre care 2 la moarte, executaţi imediat. Se mîndrea cu numărul mare de condamnări la moarte din dosarele lui, cu stelele pe care „marxiştii, veniţi la el în sat i le puseseră pe umeri", ba chiar cu palmele date unui preot, căruia începuse să-i curgă sîngele şuvoaie. În 1992, cînd era colonel în rezervă, M.I. i-a dezvăluit unui cercetător pe nume Victor Lungu că: „Cei condamnaţi în contumacie erau de fapt împuşcaţi în drum spre tribunal şi îngropaţi în locuri rămase necunoscute." Acum se schimbase. Se considera un înşelat, un manipulat.

Macovei Constantin – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de plutonier şi o funcţie operativă. Fusese înainte sudor.

Macovei Dumitru – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte muncitor.

Macovei Mihai – sergent-major de Securitate, din Arad.

Macri Emil – general de Securitate, la căderea regimului comunist din România.. A condus operaţiile de reprimare a revoltei minerilor din Valea Jiului în august 1977, asistînd la anchete sau chiar efectuînd el însuşi o parte din ele. A participat la reprimarea revoltei muncitorilor de la Braşov , din 1987 şi a Revoluţiei din decembrie, încă din momentul declanşării ei, la Timişoara. Aici s-a ocupat şi de dispariţia cadavrelor celor ucişi. A fost judecat în lotul Timişoara şi condamnat. A murit în închisoare în 17 aprilie 1991, în urma unui infarct. În ciuda faptului că atribuţiile sale erau altele (timp de 40 de ani a lucrat în Direcţia a II-a a Securităţii Statului, care se ocupa de contrainformaţiile economice, iar în ultimii 20 de ani a condus nemijlocit această direcţie), i s-au încredinţat, cum se vede cele mai importante acţiuni de represiune. Nu a lipsit, astfel, nici din acţiunea represivă îndreptată împotriva lui Gheorghe Ursu, mort în timpul anchetei, în 1985. acţiune în care şi-a implicat şi doi subalterni, pe Adrian Turcitu, colonel, şi Ion Dumitraciuc, căpitan. L-a anchetat ţi pe Vasile Paraschiv, după scrisortile adresate de acesta pre;edintelui Ronald reagan şi Francois Mitterand, cerandu/lke sprijinul pentru obtinerea pasaportului refuyat de autorit[rile rom\ne. Era născut la Galaţi, în 9 octombrie 1927.

Madan Constantin – prim-brigadier la Canal, şi el deţinut politic, licenţiat în teologie, fost profesor, originar din Basarabia. L-a ucis pe deţinutul Dumitrache, celebrul protagonist al unei evadări din lagărul de la Peninsula, din martie 1951, prins foarte repede şi supus unei campanii

www.ziuaconstanta.ro

spectaculoase de pedepsire, care trebuia să-i înspăimînte pe deţinuţi. A fost ucis, după torturi îndelungate, ţintuire la stîlpul infamiei şi umilire, într-un beci cu cartofi. Pistolul ucigaş i-a fost dat lui Madan de către ofiţerul politic Chirion. Evocat şi de Ştefan Radu în *Memoria* (27, 60), în legătură cu aceeaşi crimă: „Leşinat şi năpădit de muşte, Dumitrache – un deţinut care evadase din lagăr – a fost împuşcat de către prim-brigadierul Madan cu un pistol primit de la politrucul Chirion în noaptea următoare şi aruncat în gardul de sîrmă ghimpată din apropiere, pentru a se pretexta că a vrut să evadeze.“

Madar Nicolae – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de plutonier şi o funcţie operativă. Fusese înainte boiangiu.

Madăr Aurel – subofiţer de Securitate la Căciulaţi, în anii ’50, subaltern al lui Iştoc Isidor. Comuna şi cei trei lucrători ai secţiei locale de Securitate au dobîndit oarecare notorietate în anii ’90, cînd în curtea sediului instituţiei s-au descoperit într-o groapă comună scheletele a 316 oameni împuşcaţi în cap. Cercetările au condus la concluzia că este vorba de ţărani care în anii 1949–1950 s-au opus colectivizării. Aurel Madăr trăia la acea dată, dar n-a fost citat (v. de asemenea *Iştoc* şi *Foti*).

Makay (?) – sergent-major, gardian la închisoarea de la Aiud, în anul 1959. Era „executorul criminal al tiranilor Crăciun şi Iacob“, spune Alexandru Salcă. Bolnav de hepatită şi ţinut la izolare într-o celulă cu duşumea, timp de cinci săptămîni, memorialistul, atunci deţinut la Aiud, a trebuit să adune în fiecare dimineaţă o găleată de apă pe care Makay o arunca pe jos, şi să respire aerul umed.

Mahler Wiliam – A fost anchetator mai multor acuzaţi din lotul lui Vasile Luca (Magdo Ion, Vijoli Aurel, Gheorghe Rădulescu şi Vasile Luca însuşi). La data respectivă, 1952, era doar locotenent-major.

Maier Andrei – locotenent-major de Securitate, comandant al închisorii-lagăr de muncă de la Valea Nistrului, unde deţinuţii munceau, în condiţii inumane, în minele de extragere a plumbului.

Maier Gheorghe – în 1949, gardian la Aiud. Extrem de dur cu deţinuţii. Unul dintre cei patru fraţi Maier, trei bărbaţi şi o femeie, toţi patru lucrători de Securitate, originari din localitatea Păjida, judeţul Arad.

Maier Gheorghe – frate cu cel de mai sus. La fel de crud, gardian tot la Aiud. Marele jurist, fost ministru, Istrate Micescu, întemniţat la Aiud imediat după instaurarea regimului

www.ziuaconstanta.ro

comunist îşi pregătise, pentru cazul în care va muri şi va fi azvîrlit în groapa comună, un nasture cu diametrul de doi centimetri, pe care camarazii lui să i-l vîre în gură imediat după moarte şi să fie astfel recunoscut de fiul lui, la o eventuală deshumare ulterioară. Memorialistul, odinioară deţinut, însărcinat de el să transmită familiei acest „semnalment", adaugă un al doilea semn de recunoaştere: mandibula fracturată în toamna lui 1948 şi calusul uşor desfigurat de pumnul lui Maier „cel mare". (Teodor Duţu, II, 157). Unii foşti deţinuţi politici ortografiază numele Mayer.

Maier Lazăr – locotenent-major de Securitate la Arad, a terorizat ţăranii din Gurahonţ. A prigonit pe partizanii din Munţii Zarandului şi ai Codrului, conduşi de Cantemir Gligor. Pe şeful partizanilor n-a reuşit să-l ucidă în confruntare directă. Conform relatării acestuia, urmele rămase pe pereţi ale gloanţelor trase asupra lui, îi conturau trupul, „ca şi cum ar fi fost sub o protecţie divină". Deşi criminal notoriu, Maier Lazăr n-a uitat niciodată acest episod şi ori de cîte ori l-a întîlnit ulterior prin anchete şi închisori pe cel astfel scăpat, îi povestea acest episod care „l-a cutremurat". Asta nu l-a împiedicat să-şi extindă represaliile, arestînd într-un rînd toată familia care-l găzduise pe fugar şi nelăsînd în casă decît o femeie de 80 de ani.

Maier Vasile – gardian securist de la penitenciarul Aiud, frate cu cei dinainte. Tot atît de feroce. A ucis deţinuţi cu o zi-două înainte de eliberare.

Maier (?) – Din aceeaşi familie, gardiancă la închisoarea de femei din Mislea.

Mailat (?) – gardian la Aiud între 1960 şi 1966. Din 1970, este trecut la zarcă, unde se remarcă prin brutalităţi.

Malişenschi Constantin – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de plutonier-major şi funcţia de şef probleme, la biroul local Olteniţa. Fusese înainte muncitor.

Manciulea I. Petre – născut la 10 noiembrie1926, în Slatina, fiul lui Ion şi al Mariei. Locotenent la Salcia de la înfiinţarea lagărului. Devenise comandant. Condamnat şi el la muncă silnică pe viaţă în procesul din 1955 şi graţiat în 1957 (v. *Pavel Ion*). În februarie 1953, cînd se făceau cercetările, un subaltern, şi el implicat în anchetă, declara despre el:

„Lt. Manciulea Petre a ales în faţa mea circa 30–40 deţinuţi şi a început să-i bată cu pumnii şi cu picioarele, arătîndu-mi că aşa trebuie să fac şi eu pentru a face treabă cu ei. A bătut aşa de tare pe unul, lovindu-l în inimă cu pumnul, de a început să se zbată la pămînt, făcînd spume la gură şi tremurînd."

După graţiere, M.P. fusese avansat căpitan, iar în momentul rejudecării procesului, în

www.ziuaconstanta.ro

1968, el era ofiţer prim-serviciu la Penitenciarul Jilava.

Mandache Călin – locotenent în MAI, la Slobozia, în noiembrie 1987, cînd a preluat pe unul dintre muncitorii deportaţi de la Braşov. Îl controla pe acesta la serviciu de 2–3 ori pe zi, pentru a vedea dacă respectă regimul impus: izolarea, necomunicarea cu colegii, traseul de acasă la locul de muncă şi de aici acasă etc. „Timp de trei luni singur, acest coşmar se derula nestingherit.“ Locotenentul Mandache l-a bătut pe un altul dintre cei deportaţi aici. Acelaşi deportat a trebuit să lucreze în noul apartament al locotenentului, unde „am făcut destulă curăţenie, am spălat, am vopsit tot ce trebuie.“

Manea Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de plutonier-major şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte lăcătuş.

Manea C. Grigore – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de sublocotenent şi funcţia de sub-şef serviciu. Fusese înainte muncitor.

Manea Paraschiva – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de plutonier-major şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte casnică.

Manolache (?) – locotenent-major, anchetator al lotului de la Canal şi al martorilor care trebuiau constrînşi să depună mărturie împotriva celor ce trebuiau condamnaţi la moarte, în 1 septembrie 1952 (Nicolae Vasilescu, Aurel Rozei, Nichita Dumitru, Cernătescu Petre şi Gheorghe Topuzlău). Martori pe care i-a şantajat cu distrugerea vieţii private, cu tortura, ţinîndu-i în arest, sau convocîndu-i la sediul instituţiei din Constanţa săptămîni în şir.

Manoliu Ion – anchetator de Securitate la Bucureşti. Avea gradul de căpitan cînd a fost semnalat de foştii deţinuţi politici ca anchetator la Uranus.

Manoliu Mihai – locotenent de Securitate la Dorohoi.

Marcu Gheorghe – anchetator de Securitate la Bucureşti. A promovat pînă la gradul de general.

Marcu Stan – ofiţer de Securitate. S-a ocupat de reprimarea studenţilor care-şi manifestaseră solidaritatea cu Revoluţia din Ungaria, în octombrie 1956.

Marcu Vasile (1) – gardian la închisoarea Aiud (1950–1959). Deţinuţii l-au auzit o dată răspunzînd unui coleg care-l întreba dacă nu merge acasă, răspunzînd: „Mai rămîn, mă, că nu m-am săturat încă de bătut la bandiţii ăştia“.

www.ziuaconstanta.ro

Marcu Vasile (2) – zis şi Mărcuţ– securist sîngeros de la Aiud, în pavilionul închisorii numit zarcă (1960–1964 şi 1970–1977).

Marcu Victor (alias Sîrbu Victor) – maior de Securitate însărcinat cu misiuni în străinătate (v. *Sergiu Nicolau*). Era originar din Moroieni, a absolvit şcoala de Securitate de la Băneasa în 1968. S-a ocupat o vreme de foştii legionari în unitatea militară nr. 0103. În străinătate a funcţionat ca diplomat sub numele de Niţă Victor, însărcinat cu cazul Paul Goma.

Mardarie (?) – maior, procuror militar, la Tribunalul Militar din Iaşi în 1949–1950; a condamnat la moarte şi la detenţii grele o mulţime de luptători în munţi.

Mareş (Mariş) (?) – Fost ceferist, subdirector la închisoarea Aiud, în anul 1948, cînd s-a schimbat regulamentul de funcţionare al închisorilor şi mulţi dintre foştii angajaţi au fost destituiţi. Un ins aproape analfabet, cu comportări inegale şi contradictorii, alcoolic. Aproape normal cînd era treaz, la beţie devenea fioros, chiar bestial. Lua mită de la familiile deţinuţilor, cărora le promitea că le va îmbunătăţi tratamentul. După un flagrant foarte ingenios înscenat, Mariş a fost retrogradat şi, după o trecere prin funcţia de director al Fabricii din incinta închisorii Gherla, a revenit ca maistru la fabrica de la Aiud între 1950 şi 1957. Se purta aici foarte rău cu deţinuţii, pe care îi forţa să muncească peste puterile lor.

Mareş (?) – maior în Ministerul de Interne în 1989, lucrînd la Miliţia Capitalei. A participat la represiunea Revoluţiei din Decembrie 1989, din seara de 21 spre 22 decembrie, cînd sute de arestaţi au fost duşi la Jilava şi bătuţi cu bestialitate.

Margherescu (?) – colonel de Securitate, la Braşov, în timpul revoltei muncitorilor din noiembrie 1987. Iată ce declară unul dintre cei anchetaţi atunci: „În timp ce un miliţian mă bătea cu pumnii şi cu bastonul, un altul mă lovea cu un picior rupt de la un scaun. M-a bătut cumplit colonelul Margherescu“. (*Memoria*, 22, 88). Este evocat de una din victimele lui, maltratată de Margherescu şi după ce s-au terminat anchetele, în timpul deportării la Craiova. Metoda de data aceasta – una foarte folosită: bătaia la palme.

Marian Ion – anchetator la Securitatea din Cluj. În 1948, căpitan. Foarte dur anchetator, înjura mult, era violent, trivial şi cinic: „Mă, i-a spus unui anchetat, ştii cum e legea? ca o p… cum o întinzi, aşa e“.

Marian Vasile – student reeducat, brigadier la Peninsula. În documentele selectate în *Memorialul ororii* nu figurează.

Marian (?) – maior de Securitate. A anchetat, la IMG Bucureşti, pe muncitorii de la

www.ziuaconstanta.ro

Braşov, în noiembrie 1987. De maltratat, a cerut altora să-i maltrateze, şi anume ori de cite ori cei anchetaţi nu declarau ce voia el.

Marica Gheorghe – agent de Securitate însărcinat cu misiuni în străinătate (v. *Nicolau Sergiu*). A absolvit în 1968 şcoala de la Băneasa. Se ocupa de supravegherea românilor plecaţi în interes de serviciu. A lucrat la Contrainformaţii, apoi la Miliţie, o vreme la Paşapoarte şi apoi în misiune în Olanda. Aflat pe „lista" lui Cicerone Ioniţoiu.

Marici Petre – sublocotenent de Securitate în serviciul judeţean de Securitate Rădăuţi la data de 19 septembrie 1948. Este semnalat la Suceava în 1949, cînd s-a organizat experimentul *reeducării*. Avea atunci gradul de căpitan. Este semnalat şi de AFDPR, Iaşi: în 5 ianuarie 1951, în aceeaşi închisoare, l-a trimis la carceră la etajul I pe deţinutul Pînzariu, numai în cămaşă şi izmene, după ce-l bătuse. Carcera n-avea geam, deţinutul a leşinat de frig, şi, aflat în nesimţire, i s-a aruncat pe el terciul fierbinte, care pe sub hainele subţiri, a lăsat pe pielea supliciatului o urmă roşie. Mulţi au amintiri legate de cruzimea lui. La arestarea grupului de partizani ai lui Mărgineanu Liviu, a bătut familia celui care-l adăpostise, inclusiv pe copii, pe care i-a dezbrăcat în pielea goală, i-a întins cu faţa în jos în curte şi a sărit de pe prispă pe trupurile lor. „Erau în aşa hal de bătuţi încît nu mai puteau fi recunoscuţi sub valurile de sînge." Scena relatată s-a întîmplat în 6–7 septembrie 1952 (Liviu Mărgineanu, AFDPR, Iaşi, *răspuns la chestionar*). După 1989, l-a oprit pe stradă pe Liviu Mărgineanu pentru a-i spune că „aşa au fost vremurile şi situaţia", că, împotriva vremurilor şi situaţiei, el s-a îngrijit apoi să ducă grupului arestat medicamente şi scrisori, l-a ocrotit deci, şi l-a rugat să ţină cont de toate astea la o eventuală schimbare de roluri. A anchetat la Suceava lotul organizaţiei de rezistenţă numită „Gărzile Decebal": „Bătea grozav. Pe cei condamnaţi la moarte, el îi executa, cu mîna lui. Marici era un om mai în vîrstă. Cum îi executa? Îi ducea în cimitir şi acolo îi împuşca. Cu un glonţîn ceafă. Model sovietic. Toţi ăştia împuşcaţi de el sunt acolo, în cimitirul de la Suceava." (Părintele Filaret Gămălău, „Visul meu în celula 297 a Aiudului", *Memoria*, 14, 9.) Cicerone Ioniţoiu spune că era „tartorul" închisorii.

Marin Ion – căpitan de Securitate. L-a anchetat pe Adalbert Rosinger Rozemberg. Îl invita pe colegul lui, anchetatorul Cenuşe Ion prin telefon, în termeni lipsiţi de orice ambiguitate: „Hai să-l măcelărim împreună pe banditul ăsta." Consemnat şi în „lista" lui Cicerone Ioniţoiu, ca anchetator la Uranus.

Marin (?) – căpitan MAI la Braşov, s-a ocupat de ancheta pentru trimiterea în judecată a muncitorilor revoltaţi în noiembrie 1987 şi apoi de supravegherea lor strictă. În timpul anchetei i-

www.ziuaconstanta.ro

a bătut şi înjurat pe cei anchetaţi, inclusiv pe femei. Aceştia îşi amintesc bine contrastul dintre starea de spirit a anchetatorului lor şi propria lor stare: căpitanul spumega de furie fiindcă voia să se ducă la meci, în timp ce ei înşişi nu aveau nici o ştire de la cei de acasă, copii mici, bătrîni, bolnavi.

Marina (Iţicovici) Ion – ofiţer politic la Piteşti în timpul *reeducării*. Era cel ce primea declaraţiile semnate de deţinuţi în demascări, declaraţii ce se scriau uneori în biroul lui de referent. Colabora direct cu Ţurcanu, conform depoziţiei acestuia înaintea procesului din 1954: „Am mai primit de la dl. Dumitrescu şi Marina ordin că nu-i interesează cîţi ochi sar şi (...) ca să am grijă să nu se dea lovituri în organe care ar cauza moartea, dar că la fund şi la tălpi pot să bat pînă sare carnea bucăţi în tavan.“ (*Memorialul ororii*) A fost participant activ la teribila bătaie din ajunul Crăciunului, alături de directorul Dumitrescu. „Pentru el, şedinţele de tortură constituiau o adevărată hrană sufletească. Stătea cu orele la vizetă şi se desfăta mai ales la şedinţele de blasfemie anticreştină. Nici de el nu se mai ştie nimic după transferul lui la închisoarea din Braşov.“ (Virgil Ierunca)

Marinache Dumitru – A fost unul dintre anchetatorii lui Vasile Luca. La data respectivă, 1952, era căpitan.

Marinescu Dan – căpitan, membru în Curtea Marţială a Comandamentului IV Teritorial la data de 12 septembrie 1946, cînd a fost pronunţată sentinţa nr. 1161/1946 în primul proces al grupului Macoveiciuc.

Marinescu Dumitru – anchetator de Securitate la Bucureşti.

Marinescu Marin – anchetator de Securitate la Bucureşti, cu gradul de căpitan.

Marinescu Paul – anchetator de Securitate la Bucureşti, cu gradul de maior.

Marinovici (?) – brigadier la Canal. De o mare cruzime, era supranumit „Cîinele roşu“.

Mariş Ioan – locotenent de Securitate la DRSP Timişoara, în august 1949. A participat la înăbuşirea răscoalelor ţărăneşti împotriva cotelor şi colectivizării, în comunele Apateu, Somosches şi Berechiu, cînd au fost aduşi grăniceri, miliţieni, securişti şi activişti de partid înarmaţi. Au fost zeci de morţi şi sute de răniţi.

Marlari Mihai – ofiţer de Securitate la Oradea, în anii ’50.

Marmandiu Mircea – anchetator de Securitate la Bucureşti, cu gradul de locotenent-colonel.

Maromet Nicolae – căpitan, directorul închisorii Jilava, între mai 1949 şi aprilie 1952.

www.ziuaconstanta.ro

Fusese înainte portar la o primărie de sector din Bucureşti, apoi şef al corpului de gardieni. După alţi memorialişti, fusese om de serviciu. „Te speria numai cu privirea. Era bîlbîit şi nu putea să lege nici o propoziţiune.“ (Remus Radina, *op.cit.* p. 48). „În ziua de Paşti am fost scoşi la săpături de pămînt, pentru construirea unui drum. Deşi eram toţi slăbiţi, am lucrat peste puteri sub ciomegele lui Maromet şi ale gardienilor săi.“ (*idem*, p. 57) Altă scenă evocată de acelaşi memorialist: cînd un deţinut a evadat, şi-a adunat toţi gardienii şi îi număra pe deţinuţii rămaşi, trecîndu-i pe sub ploaia loviturilor de ciomege, de aproximativ 10 ori. Apoi i-a închis în celulă cu uşile şi ferestrele închise, lăsîndu-i acolo pînă aproape de sufocare. Maromet profita, pentru a-i bate pe deţinuţi şi de momentul plimbării zilnice obligatorii. Era mereu însoţit de Ivănică. Altă modalitate de tortură era să sară pe deţinuţi cu calul. În 1954 era director adjunct la Văcăreşti. O vreme a fost adjunctul lui Goiciu la Gherla. Era născut la 3 mai 1912, în comuna Topana, satul Gherăieşti, judeţul Olt, din părinţii Gheorghe şi Maria.

A fost o vreme şi comandant al lagărului „La stuf“ din Deltă: „Acest ţigan, fost portar la primăria Capitalei, analfabet şi mărginit mintal, a fost ales de Securitate ca director la închisoarea Jilava – Bucureşti. Acolo Maromete (sic!), la ordinul lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, primul dictator comunist din România, a schingiuit şi omorît mulţi deţinuţi politici de seamă, prin bătăi, înfometare şi cazarea deţinuţilor în condiţii de neînchipuit pentru o minte omenească normală. Mai tîrziu Securitatea l-a promovat pe Maromet comandant în lagărele de muncă forţată din Balta Brăilei şi apoi în Deltă, la stuf, unde şi-a continuat şi mai hain «munca» de exterminare a deţinuţilor.“ (George Mazilu, „O evadare în Deltă“, *Memoria*, nr. 16, p. 55.). Mai tîrziu a fost văzut de fostele lui victime lucrînd ca plasator de bilete la un cinematograf, în Bucureşti.

Martin Iacob – căpitan de Securitate, anchetator al lotului de la Canal în 1952. L-a anchetat şi l-a bătut pe inginerul Crăciun, fratele cunoscutei activiste comuniste Constanţa Crăciun. A înlăturat apoi din dosarul acestuia tot ce l-ar fi putut disculpa. Semnalat în 1959, cu gradul de maior, tot anchetator la Bucureşti.

Martin Isac – ofiţer de Securitate care s-a ocupat de reprimarea studenţilor în octombrie 1956. Aflat pe lista de „criminali, schingiuitori, colaborationişti“ a lui Cicerone Ioniţoiu.

Martinuş Alexandru – fost student din Iaşi. A făcut parte din grupul deţinuţilor care, în august 1948, au scris memoriul adresat Comitetului Central, angajîndu-se că renunţă la activitatea legionară, pentru a fi eliberaţi. A făcut parte şi din grupa lui Bogdanovici. Mai apoi a fost, în Organizaţia Deţinuţilor cu Convingeri Comuniste, responsabil cu documentarea. S-a rupt printre

www.ziuaconstanta.ro

primii de angajamentele legionare. În anchetă, Ţurcanu îl enumeră printre oamenii lui de încredere. Uneori băteau şi ştrangulau în trei, el, Liviţchi şi Ţurcanu. „Camera 4 mi s-a părut uriaşă. Pe pereţii din dreapta şi din stînga intrării erau ferestrele, iar pe zidul din fund era sprijinit un prici pe care şedeau ghemuiţi oameni desfiguraţi de groază. În centru o masă în jurul căreia mişunau torţionarii, cu figuri schimonosite de ură. I-am recunoscut pe Martinuş, pe fraţii Livinschi, pe Dan Diaca (...) Martinuş m-a luat de piept. Nu mai eram capabil de nici o replică. M-a tîrît după el pînă la marginea priciului unde era un loc liber. Ia poziţie de meditaţie şi vezi ce te aşteaptă. (...) Şi am asistat la caruselul torturii zi după zi.“ (Octavian Tomuţă , *Memorialul ororii,* 812). În martie 1952 a fost luat din penitenciar şi dus pentru cercetări. Acelaşi Octavian Tomuţă îşi aminteşte că la procesul la care a fost martor, prezidat de generalul Petrescu, l-a văzut în boxa acuzaţilor şi pe Martinuş, ca făcînd parte din statul-major al demascărilor. Totuşi, în documentele procesului publicate în 1995 de editura Vremea, Martinuş nu apare printre acuzaţi. În dicţionarul lui Cristian Petru Bălan se afirmă că ar fi murit în 1955.

Marton (?) – ofiţer de Securitate la Braşov, cu gradul de căpitan.

Marunea Vasile – angajat al Securităţii la închisoarea din Botoşani.

Massler Iuliu – şeful Siguranţei din Bistriţa Năsăud, în anii 1946–1947. Originar din Năsăud. Fusese comerciant de stofe. Era născut la 30 iunie 1913. A participat la toate momentele violente ale instaurării regimului comunist: reprimarea demonstraţiilor promonarhice, prigoana partidelor istorice, cîştigarea de către comunişti a alegerilor etc.

Mateescu Emil – locotenent-major, şef de birou la secţia de Probleme speciale din direcţia de Anchete a DGSP. Intrat în Securitate,se presupune de către şefii lui, pentru a se proteja de trecutul lui de ofiţer în armata antonesciană.

Mateescu Ion – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de sublocotenent şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte contabil.

Mateescu Nicolae – căpitan, numit în august 1948, cînd s-a înfiinţat Direcţia Generală a Securităţii Poporului, şef de secţie în secretariatul acesteia.

Matei Alexandru – torţionar la Piteşti în timpul *reeducării*. Nu a fost judecat împreună cu ceilalţi, nefiind legionar.

Matei Vasile – brigadierul brigăzii disciplinare de preoţi de la Peninsula. Fusese însărcinat de Chirion să-i extermine prin muncă şi prin bătaie pe oamenii bisericii. Îi supunea pe prizonieri la muncile cele mai inumane şi îi bătea de mai multe ori pe zi.

www.ziuaconstanta.ro

Matei (?) – sergent de Securitate în lagărul de la Cernavodă. Consemnat pe „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu, care notează: „În sîmbăta Paştelui 1951, un ţăran bătrîn şi uscat, care de abia mergea, a fost luat de gulerul hainei de către sergentul securist Matei şi întorcîndu-l cu faţa spre el i-a descărcat în piept o salvă de mitralieră“.

Mateuşanu O. – căpitan de Securitate, în 1958, la Direcţia Cercetări Penale, Bucureşti. A semnat, sub semnătura şefului său, Francisk Butyka şi alături de cea a adjunctului acestuia C. Dracopol, procesul-verbal de arestare a Ecaterinei Bălăcioiu Lovinescu, în mai 1958.

Mathe Matei – angajat al Securităţii din Satu-Mare, în anii ’50. Apare pe „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu, cu gradul de locotenent. În 1948 era şeful Securităţii din Blaj. Din anchetele cu el, supravieţuitorii îşi amintesc carafa cu vin şi alături un cuţit pe care anchetatorul avea obiceiul să-l înfigă în lemnul mesei urlînd şi ameninţîndu-i cu castrarea („Îţi tai c..., mă!“). Au murit sub tortură în timpul anchetei lui cel puţin doi oameni, un învăţător pe nume Ţintaru şi un anume Răhăianu. Venea beat în arest şi trăgea cu pistolul pe deasupra capetelor deţinuţilor.

Mayer (?) – ofiţer de Securitate la Braşov. Fost măcelar. Cu o lovitură de picior i-a rupt rectul şi i-a perforat intestinul gros profesorului universitar Alexandru Herlea, care a fost apoi operat la Peninsula de doctorul Ahile Sari, asistat de dr. Brînduşoiu. Mayer a emigrat mai tîrziu în Israel.

Maxim Dumitru – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de maior şi funcţia de şef serviciu. Fusese înainte contabil.

Mazăre (?) – ofiţer de Securitate în regiunea Bacău, anchetator, semnalat de Cicerone Ioniţoiu. Provenea din vechea jandarmerie.

Mazuru (Mazurov) Vladimir – general-maior de Securitate, adjunct al lui Gheorghe Pintilie (Pantiuşa) şi şef al Direcţiei a VI-a din Securitate la înfiinţarea acesteia. Era născut în nordul Bucovinei. În septembrie 1952, a fost transferat la Craiova pentru a prinde grupul de paraşutişti al lui Tănase Alexandru. Eşecul înregistrat aici l-a determinat pe Drăghici să-l înlăture din minister. A fost trimis mai tîrziu ca ambasador în Polonia. Menţionat şi de Cicerone Ioniţoiu, în lista sa. Este, pînă la înlăturarea din conducerea Securităţii, unul dintre agenţii ei cei mai puternici, reprezentînd controlul sovietic asupra aripii româneşti a noii puteri. A participat la toate momentele instalării puterii şi ale represiunii complementare acestor operaţii: marile procese-spectacol.

Măgeruşanu Liviu – căpitan în Ministerul de Interne în 1989, lucrînd la Miliţia

www.ziuaconstanta.ro

Capitalei. A luat parte la represiunea Revoluţiei din decembrie 1989, din seara de 21 spre 22 decembrie, cînd sute de manifestanţi au fost duşi la Jilava şi bătuţi cu bestialitate.

Măiţa Constantin – agent de Securitate însărcinat cu misiuni în străinătate (v. *Sergiu Nicolau*).

Mănescu Petre – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de locotenent şi funcţia de subşef serviciu. Fusese înainte sculer.

Mănescu-Racovski – Anchetator de Securitate la Bucureşti, cu gradul de colonel în 1950. Ulterior a fost mutat la Ploieşti.

Mănvulescu Matei – locotenent-colonel de Securitate în anii ’50. A participat la prigoana împotriva partizanilor din Munţii Semenicului.

Mărculescu (?) – anchetator de Securitate la Bucureşti, cu gradul de colonel în 1982-’83. Consemnat de Cicerone Ioniţoiu ca anchetator de o mare brutalitate al lui Aurel State, Fonea Florin şi Petre Ţuţea.

Mărgărit (?) – ajutor de comandant al lagărului de la colonia de muncă de la Cernavodă, în anii Canalului (1950–1953) (v. *Kormos*).

Mărgărit (?) – căpitan în Ministerul de Interne, la Bucureşti, în noiembrie 1987, cînd a anchetat cu bestialitate un muncitor de la Braşov, ulterior decedat. „M-a bătut în mod sălbatic cu un baston de cauciuc, atît la palme, cît şi la tălpi; era un cetăţean în vîrstă de aproape 45 de ani, înalt de 1,75, şaten.“

Mărgineanu Florea – anchetator de Securitate la Bucureşti. Specializat în probleme religioase.

Mărgineanu Itu – ofiţer de Securitate la Alba Iulia.

Măriuţă Vasile – locotenent-major de Securitate la Iaşi. Actualmente în SRI, Iaşi cu gradul de colonel sau maior.

Mîndreş (?) – căpitan de securitate, director al închisorii Piteşti după destituirea lui Alexandru Dumitrescu. Fusese muncitor cazangiu la Atelierele CFR din Craiova. Deosebit de violent în limbaj, le cerea subalternilor „să tragă cu tunul“, „să treacă cu tancurile“, să-i „omoare“ pe deţinuţii aflaţi în grija lui, pe care-i numea „barosani“. Numea închisoarea „Academia mea“ şi se mîndrea în realitate cu aceşti „barosani“ – academicieni, foşti miniştri, foşti universitari, foşti directori de mari trusturi. Totuşi, obişnuia să se îmbete, să se întoarcă noaptea în închisoare, să răstoarne în celulele acestora tone de nisip, obligîndu-i apoi să-l scoată pînă la ziuă, drept

www.ziuaconstanta.ro

pedeapsă pentru că „afară au avut servitori“. Îi ura, după toate aparenţele, şi pe comunişti.

Mîrza Ion – unul dintre cei treisprezece studenţi angajaţi în Direcţia Regională Bucureşti a Securităţii Poporului, la 30 august 1948, cînd s-a înfiinţat aceasta. I s-a dat gradul de sublocotenent.

Mârzac Ion – anchetator de Securitate la Bucureşti, cu gradul de maior.

Mecu Gheorghe – colonel, locţiitor politic la închisoarea Văcăreşti şi apoi la Aiud.

Medaru Marin – anchetator de Securitate la Craiova, în 1970, cînd avea gradul de căpitan. L-a rearestat pe George Popescu, care deja ispăşise 23 de ani de închisoare. Nu l-a anchetat el, ci l-a încredinţat unui colonel, care s-a recomandat Dumitrescu Vasile şi care venea de la Bucureşti. (Acesta l-a interogat ore în şir, deşi toată întrevederea s-a rezumat la atît: securistul rupea iar şi iar hîrtia pe care anchetatul scrisese o listă de nume, pînă cînd acesta a scris numele la care se gîndea el.) Deşi l-a ameninţat cu alţi 25 de ani munca silnică, Medaru nu s-a mai comportat, cel puţin în această fază, ca un anchetator brutal, ci mai degrabă ca un diplomat. Ceea ce nu înseamnă că metodele lui erau mai puţin traumatizante pentru victima lui. Dar mai ales, George Popescu a înţeles în cele din urmă că scopul întîlnirilor aparent nemotivate, al micilor servicii cerute de securist, era distrugerea prestigiului considerabil de care, ca deţinut politic intransigent, se bucura în oraşul său. După o înscenare de acest fel (Medaru îi ceruse să-i aducă, într-un loc în centrul oraşului, un plic în care să pună o hîrtie cu un eşantion din scrisul lui, pentru a-i face pe concetăţeni să creadă că a devenit informator), omul şi-a ameninţat torţionarul cu sinuciderea. A scăpat în felul acesta, după trei ani de hărţuire, deşi Medaru, poet de asemenea, publicînd în ziarul judeţean, nu a înţeles de ce ia fostul deţinut lucrurile „atît de în tragic“.

A avansat pînă la gradul de colonel şi a locuit toată viaţa în acelaşi oraş.

MedruţCornel – căpitan de Securitate, la închisoarea Sighet, în anii ’50.

Merce Ilie – colonel de Securitate, în ultimul deceniu al dictaturii lui Ceauşescu, cînd deţinea, se afirmă, post şi răspunderi de general. Se ocupa de scriitori. În legătură cu acest specific al muncii lui, a fost intens mediatizat în perioada postrevoluţionară ca agentul care a distrus reputaţia lui Ion Caraion. Instrumentînd în februarie 1982 publicarea în revista *Săptămîna* a dubioaselor colaje de însemnări personale, extrase din procesele verbale de anchetă, denunţuri şi alte documente greu de identificat, după plecarea din ţară a poetului fost deţinut politic, Ilie Merce l-a împiedicat pe acesta să se alăture grupului de ziarişti de la „Europa Liberă“.

S-a ocupat îndeaproape şi de Dorin Tudoran. Acesta îl caracterizează ca pe un ins „extrem

www.ziuaconstanta.ro

de insidios, pendulînd între tonul amical şi ameninţări gentile.“

După revoluţie, devine mai întâi comandant adjunct al şcolii de Poliţşie AC Cuza, apoi decan al facultăţii de Psihosociologie al SRI, şef sector învăţământ la şcoala de perfecţionare a cadrelor SRI la Grădiştea,. Trecut în rezervă, devine membru al partidului *România Mare* , parlamentar pe listele acestuia şi colaborator activ la revista cu acelaşi nume. În calitate de parlamentar este autorul unei declaraţii de la tribuna parlamentului din care reproducem:«De 13 ani nişt eoameni fără ţară şi fără Dumnezeu înjură de mama focului fosta Securitate. Obsedaţi până la aognie d'un mit pe care nu-.l pot înţelege (…) în criză de imaginaţie şi talent îşi caută subiecte de senzaţie prin arhivele Securităţii pe care le violează cu mâinile lor nespălate.» În integralitatea lui, textul poate fi citit pe pagina web a camerei deputaţilor.

Ilie Merce este născut la 18 iunie 1939 în Bihor. A condus o vreme securitatea locală din reşiţa, de unde a fost adus la Bucureşti, în centrala DSS, la Direcţia I, unde a răspuns mai întâi de «Eterul» apoi de sectorul artă-cultură. Controlul corespondenţei, instalarea de microfoane la domiciliul celor urmăriţi, în general, contactul şi vecinătatea cu creatorii trebuie să-l fi contaminat şi să-i fi insuflat ideea dotării lui pentru publicistică, pamflet, luări de cuvânt vehemente de la tribună.

Mezei Gheorghe – maior de Securitate, în 1952. Anchetator al partizanilor din Munţii Făgăraşului, precum şi în ancheta deschisă împotriva lui Vasile Luca, în 1952. L-a anchetat şi pe inginerul Cernătescu Petre, condamnat la moarte şi apoi graţiat în cel mai mare proces-spectacol de la Canal, din august–septembrie 1952. Ancheta a fost dusă cu o violenţă extremă. În momentul rejudecării, în 1968, a cîtorva dintre marile procese staliniste, nu mai era anchetator.

Mica Marin – căpitan de Securitate, comandant al lagărului de la Salcia care, între 1960 şi 1962, era unul dintre cele mai cumplite lagăre de muncă. După procesul din 1955 (v.*Simovici*), regimul nu s-a îmbunătăţit decît pentru scurtă vreme. Mortalitatea a continuat şi „din cauza condiţiilor neigienice şi a invaziei şobolanilor“ şi aici dizenteria şi febra tifoidă au făcut sute de victime. Morţii erau duşi în cimitirul satului Agaua şi aruncaţi în gropile comune. Era originar din Işalniţa, judeţul Dolj.

Micle Teodor (Marcovici) – locotenent-major în 1952. Anchetator în lotul Pătrăşcanu. I-a anchetat pe Lena Constante, Remus Cofler, Hary Brauner; a fost decorat cu ordinul Steaua RPR clasa a IV-a. Pentru activitatea de anchetator în anii 1950–1952 i s-au retras, în 1968, distincţiile.

Miclea Constantin – colonel de Justiţie, şeful Procuraturii Militare R3M Cluj, a pus

www.ziuaconstanta.ro

concluziile de condamnare la moarte pentru unul dintre partizanii rezistenţei din Munţii Banatului executaţi în august 1958.

Miclea Traian – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte mecanic.

Micutelu Constantin – locotenent-major de Securitate, în 1958, anchetator penal la Piteşti. A anchetat în dosarele ţăranilor refractari la colectivizare. Lui Anghel Ilie, ţăran din Vişina, i-a scos testicolul cu creionul. Omologase o metodă de tortură proprie: ridicarea celui supliciat cu scripetele pînă la tavan, de unde-i dădea brusc drumul. Aşa a omorît pe cîţiva dintre cei care refuzau să se înscrie în colectiv. A anchetat şi în dosare de intelectuali. Despre Constantin Noica, foştii lui tovarăşi de suferinţă îşi aminteau că-i auzeau urletele de durere în timpul anchetei lui Micutelu. Mai tîrziu, foştii discipoli şi-l amintesc pe filozof în biblioteca Academiei, întotdeauna cu o perniţă sub şezut pentru a atenua durerile cauzate de vechile cicatrici.

Mihai Alexandru – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de sublocotenent şi o funcţie operativă. Fusese înainte lăcătuş.

Mihai Ioan – locotenent-colonel, preşedintele Curţii Marţiale a Comandamentului IV Teritorial în 12 septembrie 1946, cînd a fost pronunţată sentinţa nr. 1161/1946 în primul proces al grupului Macoveiciuc.

Mihai Gh. Ioan – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte cizmar.

Mihalache (?) – anchetator de Securitate la Bucureşti, cu gradul de căpitan în anul 1960, cînd ancheta la Uranus.

Mihalache – sergent major la Grind-Periprava, în anul 1959. Înalt, subţire, urât. De o răutate rară. Tătar sau găgăuz de origine. O dată, la cules de porunb i-a dat unui deţinut ordinul să fugă pentru ca să-l împuşte. Îi făcea plăcere să-i terorizeze în special pe tineri. În fiecare dimineaţă îi bătea pe cei inapţi de muncă, obligându-i să iasă totuşi.

Mihalache – plutonier în anul 1959, şef de secţie la grind-periprava. Mic, puţin crăcănat. Mai socotit dar avea momente de cruzime. O dată pedepsit să nu aibă saltea pe scheletul metalic al patului, i-a dat deţinutului voie să pună salteaua.

Mihalaş (?) – comandantul Securităţii din Târgu-Mureş în 1949. Unul dintre primii reprezentanţi ai poliţiei politice în curs de constituire. Foştii deţinuţi sînt de părere că, aflată la începuturile ei şi epurînd treptat pe agenţii fostei Siguranţe sau SSI, Securitatea nu avea în acel

www.ziuaconstanta.ro

moment oameni pregătiţi profesional şi din această cauză „folosea bătăile şi alte metode de schingiuire“. În timpul conducerii lui Mihalaş, au fost arestaţi şi judecaţi pentru activitate anticomunistă un număr mare de elevi de liceu. Aceleaşi metode, datorate neprofesionalismului, devenite totuşi foarte curînd marca profesionalismului, le-au fost aplicate fără discriminare şi lor.

Mihalcea Aurel – locotenent-major la Gherla, pe timpul *reeducării*. Fiu de preot, originar din Dobrogea. Înalt, frumos, cu o căutătură ce se voia autoritară (Octavian Tomuţă, *Memorialul ororii,* 820). „Cu un dezechilibru psihic şi obsedat de originea lui familială, avea ieşiri de dement.“ La Gherla se afla un băiat de 14 ani numit Paul, pe care Mihalcea l-a umplut de sînge şi l-a călcat în picioare. Îl consemnează printre torţionari şi filiala AFDPR, Iaşi. După informaţiile lui Remus Radina, Mihalcea Aurel, ginerele lui Goiciu (fiu de notar din comuna Brăieşti Buzău – sic!), era: „un alt criminal cu multe crime la activul lui“, mînat de aceeaşi „poftă bestială“ de a schingiui. Un Mihalcea G. Aurel, şef de secţie („brută“) la Reşiţa, apare şi pe „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu.

Mihalcea (?) – colonel de Securitate, apoi comandantul Securităţii din Piatra Neamţ(1970–1980). A funcţionat la un moment dat la Bîrlad.

Mihalcea (?) – anchetator de Securitate la Bucureşti, cu gradul de maior, în anul 1949.

Mihalea Velicu – general, adjunct al şefului Inspectoratului General al Miliţiei, a participat la reprimarea muncitorilor de la Braşov, din 1987. A anchetat torturîndu-i pe muncitori. Ancheta condusă şi în alte momente ale ei, doar supravegheată de generalul Mihalea, a avut loc la IGM Bucureşti, unde anchetaţii au fost bătuţi la tălpi, peste faţă şi la palme, iar de către general în persoană, cu un picior de scaun pe care-l ţinea pe birou. Unul dintre aceşti anchetaţi declară că după ce a fost bătut de generalul Mihalea Velicu, acesta a chemat la el un colonel, căruia i-a spus „Ia-l şi du-l în cristosul mă-sii că-l omor degeaba“. A murit în timpul Revoluţiei din decembrie 1989, într-un elicopter care s-a prăbuşit sub tirul mitralierelor, lîngă Alba Iulia, în timp ce se întorcea de la Timişoara.

Mihaly Alexandru – maior de Securitate, comandant la începutul anilor ’50, al fostei judeţene Rodna, Bistriţa, aflat în subordinea mult mai cunoscutului Mihai Patriciu. Este consemnat şi la Hunedoara, în 1853.

Mihăilă Constantin – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de sublocotenent şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte funcţionar.

www.ziuaconstanta.ro

Mihăilă Gheorghe – locotenent-major de Securitate la Suceava.

Mihăilă V. – anchetator de Securitate la Bucureşti, cu gradul de colonel.

Mihăilă (?) – locotenent-major de Securitate, la Oneşti

Mihăilă (?) – colonel de Securitate din Piteşti, în primii ani ai regimului comunist. A ucis cu mîna lui partizani, membri ai rezistenţei din Făgăraş şi a schingiuit-o în mod barbar pe preoteasa Ecaterina Drăgoi din Nucşoara, ca să spună care dintre săteni îi ajută pe aceştia.

Mihăilescu Alexandru – sublocotenent de Securitate în anii ’50. A participat la prigoana împotriva partizanilor din Munţii Semenicului.

Mihăilescu Cezar – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de plutonier şi o funcţie operativă. În 1952 era deja locotenent. Fusese înainte lăcătuş.

Mihăilescu Constantin – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte strungar.

Mihăilescu Gheorghe – anchetator de Securitate la Bucureşti în anul 1988.

Mihăilescu Mişu – anchetator de Securitate la Caracal, în 1958–1960. Apoi s-a mutat la Craiova. Mai degrabă simplu bătăuş, a fost dat afară din Securitate, apoi, fostele lui victime i-au pierdut urma.

Mihălceanu V. Gheorghe – căpitan de Securitate, în 1949, membru al Comandamentului Unic Timiş, alcătuit de Miliţie, Securitate şi Armată pentru nimicirea rezistenţei din munţi. A participat la capturarea partizanilor în zona Timişoarei. S-a distins chiar în aceste acţiuni, fiind lăudat de superiori. Un Mihălcescu (sic!) înregistrează şi Cicerone Ioniţoiu, ca participant la prigoana împotriva partizanilor din Munţii Semenicului.

Mihoc Alexandru – şeful Securităţii din Beiuş în anul 1951. L-a anchetat pe preotul Liviu Brânzaş.

Mihuţ(?) – şeful Siguranţei şi apoi al Securităţii din Turnu-Severin, în 1946. La alegerile din noiembrie ale acelui an, a arestat pe doi tineri anticomunişti, Vărzaru şi Brutaru, pe care i-a ucis noaptea în pădure şi pînă la ziuă i-a şi înmormîntat în cimitirul de la Turnu Severin. În 1950 a împuşcat mai mulţi tineri partizani, printre care şi pe fraţii Bocionea, care activau ca partizani în grupul lui Nae Trocan în munţii Olteniei.

Mihuţ(?) – locotenent de Securitate la Craiova, în 1949. A participat la prigoana împotriva partizanilor din zona Horezu, Vîlcea, ucigînd apoi în anchetă la sediul Securităţii pe

www.ziuaconstanta.ro

unul dintre cei capturaţi, pe nume Costin Ion.

Mihuţă Dumitru – colonel de Securitate la Oradea, în 1949.

Milea Tudorel – comandant al Securităţii din Tulcea, cu gradul de colonel.

Milea Stelian – chestor legionar la Focşani, în anii 1940–1941, se ascunsese la Satu-Mare. La schimbarea regimului, a intrat în serviciul Securităţii, unde a fost „mîna dreaptă a lui Weiss", „singurul intelectual din Securitatea Satu-Mare". Prin anii '80 a plecat de aici şi s-a stabilit la Turnu-Severin.

Milici Eugen – colonel de Securitate, la Craiova, a murit în 1997, în acelaşi oraş unde şi-a desfăşurat activitatea.

Milosz (?) – locotenent-major la Salcia. Nu ştim dacă a funcţionat în perioada care a făcut obiectul procesului din 1955, rejudecat în 1968 (v. *Pavel Ion*). Dar regimul la Salcia s-a menţinut pînă la sfîrşit într-o duritate ieşită din comun. Aflat şi pe „lista" lui Cicerone Ioniţoiu.

Mincu Gheorghe – locotenent, anchetator penal de Securitate, la Piteşti. L-a anchetat în 1958–1959 pe Constantin Noica, judecat în ianuarie 1960 şi condamnat la 25 de ani muncă silnică, în ultimul mare proces politic stalinist din România.

Minea Vasile – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte funcţionar.

Mircea Mihai – locotenent de Securitate, şeful biroului Inspecţii din închisoarea Piteşti, în timpul *reeducării*. A îndrumat activitatea lui Ţurcanu.

Mironescu Ion – angajat în DRSP, Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de plutonier-major şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte funcţionar.

Misăilă (?) – căpitan de Securitate la Beiuş, judeţul Bihor, în anul 1949. L-a anchetat pe preotul Liviu Brânzaş. Îl regăsim, în 1958–1961, cu gradul de maior, ca şef al serviciului Anchete la Securitatea din Baia-Mare, unde se tortura cu bestialitate. Victimele erau oameni care mai suferiseră o condamnare cîndva, arestaţi acum, conform unui cod penal reînăsprit, în urma tulburărilor din Ungaria.

Miticof (?) – agent de Siguranţă şi în acelaşi timp agent sovietic, ajutor al colonelului Ilie Bădică în anchetarea şi schingiuirea prizonierilor.

Mitran Constantin – anchetator de Securitate la Craiova, în anul 1958; provenit dintr-o familie de slujitori ai regimului. A promovat pînă la gradul de colonel.

www.ziuaconstanta.ro

Mîndruţă (?) – gardian-şef la Piteşti, în perioada *reeducării,* descrisă de o victimă în următorii termeni. „O atmosferă demenţială a pus stăpînire pe închisoare. Dintre cei doi prim-gardieni, Mîndruţă o luase razna. Avea ochii injectaţi de ură şi glasul răguşit de atîtea urlete“ (*Memorialul ororii*, 803). Cu acest nume care-l predestina spre blîndeţe, prenumele nu i-l ştim, obişnuia să le răspundă deţinuţilor care veneau să i se plîngă de torturile pe care le îndurau în special noaptea, din partea lui Ţurcanu: „Du-te-n p. m. de bandit, ce, mie ţi-ai găsit să-mi raportezi?“ Făcea o pereche de nedespărţit cu mai blîndul Ciobanu, acela mărunt, el înalt, ambii în jur de 45 de ani, îşi amintesc supravieţuitorii *reeducării*. De remarcat că, deşi amestecul de furie şi consternare cu care primea plîngerile victimelor era justificat, din moment ce el însuşi participa la bătăi, înainte de *reeducare*, atît el cît şi Ciobanu fuseseră nişte gardieni de tip vechi, anume: corecţi şi omenoşi.

Mocanu Dorel – căpitan de Securitate în 1958, cînd se ocupa, în Bucureşti, cu înregistrările prin microfoane instalate în locuinţele celor vizaţi pentru arestare. Le-a urmărit pe Ecaterina Bălăcioiu-Lovinescu, văduva scriitorului interbelic, şi pe actriţa Maria Botta. Pe marginea transcrierii unei convorbiri a acesteia, în care mărturisea că-i este scîrbă de corupţia comuniştilor, Mocanu Dorel, a scris: „Să nu i se dea paşaport, dacă cere“.

Mocanu (?) – comandantul regionalei de Securitate Constanţa, în 1958. Un căpitan Mocanu înregistrează acelaşi memorialist şi la lagărul de muncă forţată de la Peninsula, de pe traseul Canalului.

Mociorniţă Dumitru – colonel, prim-procuror militar în procesul „Organizaţiei subversive Mişcarea naţională de rezistenţă“, octombrie–noiembrie 1948. A întocmit actul de acuzare.

Modoianu Mihai – anchetator de Securitate la Bucureşti, cu gradul de colonel în 1988.

Moise Nicolae – anchetator de Securitate la Bucureşti, cu gradul de maior în 1961.

Moise Vasile – în administraţia lagărului de la Salcia de la înfiinţarea acestuia. Condamnat şi el la 5 ani de închisoare corecţională în procesul din 1955 şi pus în libertate imediat, în baza unei legi – 4 din 1954 (v. *Pavel Ion)*. Era născut la 5aprilie 1924, în comuna Spiru Haret, Galaţi, ca fiu al lui Dumitru şi al Mariei.

Moise Vasile – general-maior de Securitate, fost şef al Direcţiei a V-a din Ministerul de Interne în ultimii ani ai regimului Ceauşescu. Născut în 14 iunie 1929, în Bucureşti. Absolvent al Şcolii de ofiţeri şi ulterior al unei facultăţi din cadrul ASE. Secretar de stat în Ministerul de

www.ziuaconstanta.ro

Interne între 9 mai 1977 şi 20 aprilie 1982. După Revoluţie a fost implicat într-o anchetă pentru abuz în serviciu, care s-a soldat cu încetarea urmăririi penale.

Moise (?) – colonel de Securitate, cu rang de ministru, inspector care insista pentru înăsprirea condiţiilor în închisori.

Moise(?) – salariat în Ministerul de Interne în 1989, lucrînd la Miliţia Capitalei. A participat la represiunea Revoluţiei din decembrie 1989, din seara de 21 spre 22 decembrie, cînd sute de manifestanţi au fost adunaţi în dubele Miliţiei, duşi la Jilava şi bătuţi cu bestialitate.

Moiş Aurel – maior de Securitate, coordonatorul Comandamentului Unic Timiş, la data de 15 februarie 1949, cînd a condus acţiunea de capturare a partizanilor din Munţii Banatului; ulterior a avansat în funcţia de şef al Securităţii regiunii Timişoara, apoi a fost trimis în Republica Federală Germania, pe postul de ataşat militar al Ambasadei R.S.R. În 1954, în calitate de şef al direcţiei regionale MAI – Braşov, a aranjat în documente, la cererea ministrului Drăghici, falsul că uciderea lui Ibrahim Sefit s-a produs în urma unei tentative de evadare.

Provenea din vechea Siguranţă. Astfel, în 1946 era şeful Biroului de Siguranţă al Chesturii de poliţie Timişoara. „Cînd va deveni maior de Securitate, scrie Cezar Zugravu (*Memoria*, 26), îşi va face o nedorită faimă prin bătutul la tălpi al arestaţilor şi va fi răspunzător de uciderea partizanilor şi răsculaţilor din părţile Banatului, ca şi de deportările bănăţenilor în Bărăgan.“ Maior de Securitate, participase şi la represiunea îndreptată împotriva ţăranilor din regiunea Aradului, în care au fost ucişi zeci şi arestaţi sute de oameni. Tot el a întocmit atunci şi darea de seamă către forurile diriguitoare, în care raporta „restabilirea ordinii perfecte“, identificarea „capilor instigării“ şi faptul că „în comunele Berechiu şi Apateu acţiunea pentru restabilirea ordinii continuă în bune condiţii“. În alţi termeni decît cei ai raportului oficial, asta voia să spună că, pentru a preveni o nouă mobilizare a sătenilor în jurul lor, în Apateu au mai fost împuşcaţi doi ţărani, care ar fi „încercat să evadeze de sub escortă, nesupunîndu-se somaţiilor“. După 1989 a trăit ca pensionar în Bucureşti.

Moişa M. – anchetator de Securitate la Bucureşti, cu gradul de colonel. Era specializat în probleme religioase.

Moldovan (Moldoveanu) Gheorghe – căpitan MAI, la Braşov. A anchetat în noiembrie 1987 pe muncitorii de la „Steagul Roşu“. Pe unul dintre ei l-a arestat personal şi, după percheziţia făcută în prezenţa mamei, i-a spus acesteia că s-ar putea ca fiul ei să nu se mai întoarcă niciodată. I-a anchetat, câteva luni mai târziu, pe la mijlocul lunii iulie 1988,pe caius Dobrescu şi Sorin

www.ziuaconstanta.ro

matei, studenţi la vremea respectivă. L-a anchetat, deplasându-se pe situl arheorlogic de la Sarmisegetuza, ca să-l găsească, pe viitorulo istoric Marius oprea, cîteva sătpoîmânmi mai tîrziu. Ii plăcea să se prezinte tăios «Moldovan» imitând personajul din filmul lui Sergiu nicolaescu, spune Marius Oprea ce relatează ulterior episodul. Capetele de acuzare pentru întregul grup erau «injurii aduse autorităţii», tentativa de a pune în circulaţăie samizdaturi şi tentativa de a face cunoscută în străinătate acţiunea de sistematizare iniţiată de Ceauelşscu şi consecinţele ei. Acuzaţia cea mai gravă de legionarism. În momentulcând efectua această anchetă se declara student la drept şi periclitat în carieră de acţiunea rebelilor.După 1989, s-a numpărat printre fondatorii vetreui româneşpti din Braşov şi ai PUNR. Redactor şef adjunct kla publicaţia deşteaptă-te române fondată la Braşov de PUNR, în toamna anulkui 1990., devenit ulterior om de afaceri.

Moldovan Traian – plutonier-major de Securitate, la Braşov, în acelaşi moment, noiembrie 1987. A bătut cu ferocitate un adolescent de 17 ani, după ce acesta fusese deja bătut pînă la leşin, cu bastoanele de cauciuc, cu bucăţi de scaun rupt, de către anchetatori. Motivul bătăii suplimentare administrate de M.T. era că adolescentul „făcuse tot sectorul de rîs“ alăturîndu-se participanţilor la manifestaţie. Mai departe i-a cerut adolescentului nenumărate declaraţii şi la ordinul superiorilor, fireşte, l-a internat într-un spital unde a fost supus la tratament.

Moldovan (?) – anchetator de Securitate la Bucureşti, cu gradul de maior în 1961 şi funcţia de şef al biroului Anchete la Uranus.

Moldovan(?) – ofiţer politic al unuia dintre lagărele de muncă din Bălţile Dunării, de după închiderea Canalului. Lagărul se afla la Luciu-Giurgeni, la despărţirea braţului Măcin de Dunăre, în nişte saivane şi pe bacuri. Profitînd de izolare, administraţia impusese un regim de lagăr deosebit de dur. Deţinuţii, care semănau cu nişte schelete, erau bătuţi pentru neîndeplinirea normei şi păziţi cu cîini. Aceştia fuseseră dresaţi să-i sfîşie dacă se prăvăleau la pămînt. Cînd un asemenea cîine s-a lăsat îmblînzit de un deţinut, care-i dăduse mai mult timp de mîncare, pe ascuns, „căţelarul“ l-a împuşcat. Deţinuţii morţi erau uneori zidiţi direct în dig. În tot cazul, pînă se hotăra destinaţia cadavrelor, acestea zăceau, pradă şobolanilor, pe o scîndură, cu un cartonaş în gură, pe care era scris numele. Cartonaşul, necesar administraţiei pentru a se „descărca în scripte“, se scotea din gură cu lama unui topor.

Moldoveanu Ion – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de căpitan şi funcţia de şef birou. Fusese înainte tîmplar.

www.ziuaconstanta.ro

Moldoveanu Iosif (Ioşca) – ofiţer de Securitate, anchetator între anii 1948 şi 1954. L-a interogat pe Lucreţiu Pătrăşcanu. L-a torturat, cum se ştie deja, pentru a-i smulge declaraţiile incriminatorii. În anul 1968, lucra ca ofiţer acoperit la Externe. Cînd reabilitarea lui Pătrăşcanu s-a vădit iminentă, şi-ar fi împuşcat soţia şi copiii, apoi s-ar fi sinucis, lăsînd o scrisoare adresată lui Nicolae Ceauşescu, în care îi dezvăluie toate acestea. Scrisoarea, rămasă din ordinul lui Ceauşescu secretă şi nedezvăluită nici de actuala direcţie a SRI, ar mai conţine şi informaţia că tot el, Iosif Moldoveanu, l-ar fi şi executat pe Pătrăşcanu, în noaptea de 16 aprilie 1954. Moldoveanu l-ar fi scos pe Pătrăşcanu din celula lui de la Jilava, sub pretextul că-l duce la o plimbare în interiorul închisorii şi pe drum l-a ucis cu clasicul glonte cekist în ceafă. Scrisoarea s-ar încheia cu confesiunea că noaptea aceea a devenit coşmarul vieţii sale, că a retrăit neîncetat acea scenă de groază cînd sîngele lui Pătrăşcanu îi acoperise faţa şi mîinile. Scrisoarea ar fi rămas secretă, singurii care au citit-o fiind Ceauşescu şi cel care relatează această istorie, I. M. Pacepa (Cartea Neagră a Securităţii, 202), care mai completează că, în ziare, hotărîrea condamnării la moarte a lui Pătrăşcanu a apărut abia în 18 aprilie. Confirmată de foşti deţinuţi politici, această versiune a morţii lui Pătrăşcanu este contrazisă de unii cercetători.

Moldoveanu Pavel – securist de la Aiud. Între 1960 şi 1964 acţiona la zarcă, ocupîndu-se cu reeducarea deţinuţilor prin metodele cele mai dure. Consemnat la Aiud şi între 1970 şi 1977.Un deţinut care purta acelaşi nume cu el, Pavel, din secta „Martorii lui Iehova“, a murit sub ochii lui M. P., care a refuzat să-l trimită la tratament. Mai mult, Moldoveanu a asistat rîzînd la agonia omului .

Moldoveanu Ştefan – fost şef de cadre la MAI şi comandant la colonia Valea Nistrului, unde la începutul deceniului cinci deţinuţii munceau, în condiţii inumane, în minele de extragere a plumbului. Numit comandant după evadarea din 1953 a unui grup de patru deţinuţi, ulterior este dat afară din Securitate.

Molnar (?) – locotenent-major, în lagărul de la Grădina, de pe braţul Măcin din Deltă, unul din lagărele cele mai insalubre, unde bîntuia febra tifoidă. Consemnat de Cicerone Ioniţoiu în „lista“ lui, cu precizarea: „teroriza deţinuţii“.

Momai Gheorghe – anchetator la Securitatea din Ploieşti, în 1959, cînd l-a torturat în anchetă pe tatăl scriitorului Bujor Nedelcovici, în vîrstă de 70 de ani şi bolnav de plămîni.

Moncui Ştefan – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de plutonier-major şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte muncitor.

www.ziuaconstanta.ro

Morariu Petre – anchetator de Securitate la Bucureşti, cu gradul de locotenent-colonel şi funcţia de şef de direcţie în 1989.

Moraru Alexandru – fost şef de sector la Miliţia din Năsăud. A aderat iniţial la organizaţia anticomunistă „Sumanele Negre“, pentru ca apoi, în 26 aprilie 1949, invitîndu-l la un botez pe unul dintre organizatorii acestei mişcări, prietenul şi vărul său Leonida Bodiu, să telefoneze la Securitatea din Bistriţa şi să-l trădeze. Bodiu a fost împuşcat fără judecată în zorii zilei de 24 iunie 1949, ziua de Sînziene, pe Dealul Căpăţînii, în judeţul Bistriţa împreună cu un sătean care-l găzduise, Ioan Burdeţdin Rebrişoara, şi ajutorul celui dintîi, Toader Dumitru, din Rebra.

Moraru Dumitru – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte funcţionar.

Moraru Gheran – căpitan de Securitate, în 1954. Anchetator în lotul Pătrăşcanu. L-a anchetat pe Belu Zilber. A fost decorat ulterior cu ordinul „Apărarea patriei“ – clasa a III-a.

Moraru Ion – secretar de partid la Aiud, în 1950. Dintr-o plîngere a ţăranilor din zonă, veniţi special la Bucureşti pentru a o susţine, şi primiţi de Dej, aflăm că secretarul însărcinat de partid să le explice binefacerile colectivizării îşi încheiase argumentarea spunîndu-le că au făcut bine să-l asculte, dar şi dacă vor, şi dacă nu vor, colectivă el tot va face, „vă bat cu capul de pereţi şi colectiv tot facem!“ Apoi arestase doi ţărani, care fuseseră aduşi a doua zi dimineaţa la casele lor cu sîngele curgîndu-le din cap. Ajutorul lui era un criminal de drept comun, pe nume Popa Eugen, cu care a repetat cu mai mulţi ţărani această metodă de intimidare.

Moraru (?) – ofiţer politic prin mai multe închisori de pe traseul Canalului, Galeşu, Peninsula, Poarta Albă. Dacă nu pedepsea foarte dur zece deţinuţi pe zi, nu pleca liniştit acasă. În 1953, era locţiitor politic la lagărul de la Poarta Albă. Ulterior a trecut pe la Constanţa şi pe la Piteşti.

Morcov (?) – colonel de Securitate, s-a pensionat la Bîrlad.

Moroianu (?) – maior în MAI în noiembrie 1987, a anchetat şi a pregătit dosarele pentru procesul muncitorilor de la Braşov. „Suferea, spune unul dintre cei anchetaţi, la cîţiva ani după evenimente, de un sindrom al scrisului“, fiindcă „mă punea să dau peste 40 de declaraţii pe noapte, între ora 22.,30 şi 5.00“.

Moroşan (?) – caporal, gardian din paza lagărului de la Cernavodă în perioada cînd comandant a fost Cormoş Florin; îi bătea pe deţinuţi cu lopata.

www.ziuaconstanta.ro

Moroşanu Gheorghe – în administraţia lagărului de la Salcia de la înfiinţarea acestuia. Condamnat şi el la 15 ani de muncă silnică, în procesul din 1955 şi graţiat în 1957 (v. *Pavel Ion*). După graţierea cu ştergerea culpei, a beneficiat de toate prevederile decretului respectiv, inclusiv reîncadrarea în Direcţia Penitenciarelor.“ Era născut la 7 decembrie 1926, în comuna Fundul Moldovei, Suceava. Era fiul lui Petre şi al Sofroniei.

După graţiere, fusese avansat căpitan, iar în momentul rejudecării procesului în 1968, era ofiţer prim-serviciu la Penitenciarul Jilava.

Moscka Pavel – maior de Securitate la Craiova, în 1949.

Moscovici C. – locotenent la Suceava în primii ani ai regimului. Consemnat în „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu. Nu ştim dacă este unul şi acelaşi cu cel de mai sus.

Mosesian Jean – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de plutonier-major şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte zincograf.

Moskovics Artur-Karol – născut în 18 august 1927. În ciuda protestelor fostelor sale victime, a opoziţiei baroului de avocaţi din Tîrgu-Mureş şi a Uniunii Avocaţilor din România, instanţele civile au aprobat, după Revoluţia din decembrie, încadrarea lui ca avocat în oraşul în care activase ca angajat al Securităţii. Era „un fost aprig torţionar al Securităţii, de o ferocitate ieşită din comun, care participa în mod voluntar la schingiuirea arestaţilor, deşi nu era anchetator“.

Motaş Mândiţa – ofiţer de Securitate la Tecuci.

Muha (?) – locotenent-major de Securitate, la Botoşani, a supravegheat pe unul dintre muncitorii anchetaţi, trimişi în judecată şi în domiciliu forţat după revolta de la Braşov, din noiembrie 1987. Deşi judecat, muncitorul adus la Botoşani şi aflat sub supravegherea lui Muha a fost ameninţat cu moartea, maltratat şi constrîns să „poarte corespondenţă cu Securitatea“.

Mund Aurelia – angajată în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte funcţionară.

Munteanu Ilie – ofiţer de Securitate la raionul Sibiu, în anul 1954. A făcut parte din comando-ul care l-a asasinat, din ordinul ministrului de Interne, Alexandru Drăghici, şi sub coordonarea şefului său, Nicolae Briceag, pe Ibrahim Sefit, zis Turcu, fiindcă îl interpelase ireverenţios, pe ministru, în timpul unei vizite. Într-o declaraţie dată în 29 aprilie 1968, cu prilejul reanchetării cazului, el spune: „Oprindu-ne în pădure şi dînd jos pe TURCU, el şi-a dat seama ce vrem să facem şi a încercat repede să urce în maşină, iar Popa Oprea a tras în capul lui Turcu un

www.ziuaconstanta.ro

foc de pistolet. Turcu a căzut jos şi, în timp ce el era căzut jos în şanţ, am tras şi eu şi Vaideş şi Lutenco în el jos.“

Munteanu Ion – fost student la Facultatea de medicină din Cluj, arestat pentru activitate legionară în 1949, mai exact pentru că adunaseră, împreună cu colegii, „ajutor legionar“ pentru cei deja întemniţaţi la Aiud. A trecut el însuşi prin demascări. Făcea parte dintre cei care au cedat ultimii şi care au fost feroci, ca torţionari, apoi. Nu a fost judecat împreună cu lotul lui Ţurcanu, în 1954. În documentele din *Memorialul ororii*, este consemnat ca fost funcţionar. Dacă este vorba de unul şi acelaşi personaj, era căsătorit, iar soţia lui era şi ea încarcerată la Tîrgu-Ocna.

Munteanu Nicol – şeful DRSP Suceava. I-a urmat lui Poppig Adalbert.

Munteanu Vasile – angajat al MAI la închisoarea Sighet, în anii ’50.

Muraviov (?) – originar din Vinga, de lîngă Timişoara, unde fusese maistru la fabrica de bomboane. Devenit maior de Securitate, este semnalat la închisoarea de la Aiud, în anii 1949–1950, şi apoi la Făgăraş, unde fusese trimis să-l înlocuiască, după evadarea a patru deţinuţi, foşti comisari de Siguranţă, pe fiorosul Lazăr Tiberiu. Este, la un moment dat, inspector în Direcţia Penitenciare, calitate în care „controla şi supraveghea punerea în practică, aplicarea tuturor sălbăticiilor (percheziţii, înfometare, bătăi, chiar asasinate)“. Iată o amintire punctuală despre el:

„Pe acest Muraviov eu îl cunoşteam bine de la Aiud, unde condusese una din cele mai sălbatice percheziţii pe care am îndurat-o vreodată. (…) Într-una din zile (…), fiecare a fost obligat să-şi ia bocceaua cu nimicurile pe care le avea şi să iasă în faţa celularului, adică în spaţiul dintre pavilionul secţiilor şi celular. Ploua de două zile şi, cu tot caldarîmul, pe jos erau numai bălţi cu apă şi noroi. Ni s-a ordonat mai întîi să ne dezbrăcăm la piele şi să înşirăm lîngă zidul celularului îmbrăcămintea şi bocceaua ce ne aparţineau apoi să rămînem goi, drepţi, cu mîinile ridicate în sus. (…) Fiindcă unii dintre noi au încercat să-şi recupereze hainele, luîndu-le de acolo unde fuseseră aruncate, Muraviov s-a înfuriat şi, răcnind ca ieşit din minţi, ne-a ordonat să ne culcăm pe jos şi să ne lipim cît mai aproape de pămînt. Fiind dezbrăcaţi la piele, majoritatea oamenilor căutau să evite contactul cu bălţile şi noroiul de jos, sprijinindu-se pe mîini şi pe labele picioarelor, deci fiind doar aproximativ lungiţi faţă de cum ar fi vrut Muraviov. De aceea el a pus talpa cizmei sale pe spatele unuia dintre cei ce se aflau mai aproape de el şi a apăsat pînă cînd l-a lipit de pămînt. Molipsiţi de exemplul lui, gardienii s-au luat la întrecere pe spinările noastre, şi-n cîteva minute toţi eram una cu pămîntul, apa şi noroiul de pe jos. La început, unii au încercat să reziste apăsărilor de cizmă, dar curînd au înţeles, din loviturile pe care le primeau, că cel mai bun lucru este să se

www.ziuaconstanta.ro

lase cu resemnare scufundaţi în noroi, cu atît mai mult cu cît Muraviov călca pe spinările noastre ca pe un pod viu, apăsîndu-i pe cei ce nu i se păreau lui prea bine lipiţi de pămînt.“ (Theodor Duţu, *op. cit*. II, 279)

Murdariu Simion – anchetator de Securitate la Bucureşti, cu gradul de căpitan în 1962.

Murelatos H. Dumitru – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte strungar.

Mureşan Constantin – căpitan de Securitate, la Dorohoi.

Mureşan (Mureşean) Gavril – originar din Hăşdate, plutonier, gardian la Gherla, în 1950. Nu ştim dacă este unul şi acelaşi cu cel de la Canal, din anii ’50.

Mureşan (?) – plutonier, gardian în administraţia închisorii-lagăr de muncă de la Valea Nistrului, unde la începutul deceniului cinci deţinuţii munceau, în condiţii inumane, în minele de extragere a plumbului.

Mureşan (?) – brigadier la Canal. Brutal cu deţinuţii. A vrut să-l pedepsească pe Radina, care, vorbind despre Larousse, l-a făcut să creadă că spune ceva „neprincipial“ despre *rus*.

Mureşan (?) – colonel de Miliţie, la Braşov, a participat la arestările şi anchetele muncitorilor revoltaţi. Declaraţia uneia din victime, care semnează B.R.M. La început, a fost bătut timp de o oră, („nu pot spune în cuvinte ce-am simţit, dar pot să spun că ce-a urmat a fost mult mai îngrozitor.“) În continuare, omul descrie torturi mai rar întîlnite în relatările de acest fel şi prelungite pe ore şi ore (omul precizează ora 12 noaptea). Fără supliciul oboselii, monotoniei, umilinţei şi duratei, ele par mai curînd nişte jocuri, sau nişte exerciţii: „M-au pus să stau într-un picior fără să mă mişc, să stau pe vine, sau stînd pe vine să ţin la verticală un creion cu barba, pe masă“ etc… În momentul cînd „greşea“, arată, era lovit cu pumnii şi picioarele. „Am văzut ura şi dispreţul în ochii lor, în mîini şi în picioare. Şi un animal feroce care te hăituie, la un moment dat te abandonează, dar ei continuau, continuau…“. (Mihai Arsene, I, 68)

Mureşian Petre- sergent major în 1959. la Grindu periprava. originar din Haşdate, de lîngă gherla. Mic de statură, cu deviaţie de sept. A lovit un deţinut cu piciorul în zona coccisului, provocându-i lezoiuni grave, pentru vina de a fi lăsat să treacă înaintea lui un deţinut de 85 de ani.

Murgoci (?) – fost colonel în SSI, la Huşi. Devenit prim-brigadier la Poarta Albă.

www.ziuaconstanta.ro

Nae Octavian – anchetator de Securitate, în Bucureşti.

Naghi (?) – ofiţer politic la Jilava, în 1962–1964, cînd s-a iniţiat acolo *reeducarea* de un tip nou, axată preponderent pe îndoctrinarea prin lecturi şi discuţii marxiste. Reţinut totuşi, de foştii prizonieri, pentru violenţa lui.

Nagy (?) – poreclit de deţinuţi Kilentz, (în limba maghiară numeralul „nouă“) fiindcă nu ştia să numere pe româneşte decît pînă la opt. Era locotenent de Securitate la Aiud, unde-i bătea zilnic pe deţinuţi.

Narosi Iacob – locotenent-major de Securitate, la inspectoratul judeţului Sălaj, în anii ’50. În 1968 participă, cu un denunţ, la dosarul întocmit împotriva lui Briceag Nicolae, decăzut din funcţii o dată cu căderea ministrului Alexandru Drăghici, în care povesteşte una dintre numeroasele crime ale aceluia şi totodată ale instituţiei pe care o slujea el însuşi.

Naum M. Grigore – colonel de Securitate venit în MAI la 1 octombrie 1949. În 25 august 1956, cînd este decorat pentru contribuţia lui la identificarea unor organizaţii „contrarevoluţionare“, avea deja gradul de general-maior.

Nazâru (?) – ofiţer politic la lagărul de la Poarta Albă, închisoarea „centru“ de pe traseul Canalului.

Năstase Dumitru – ofiţer de Securitate, la închisoarea Aiud, între 1951 şi 1961. Era unul dintre cei mai cruzi torţionari. Originar din Cădăeşti-Vaslui.

Năstase Ion – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, la 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte contabil.

Năstase Ion – anchetator de Securitate. În 1952 era căpitan. L-a anchetat pe Vasile Luca. Nu ştim dacă este unul şi acelaşi cu cel de mai sus.

Năstăsescu Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, la 30 august 1948. A primit gradul de sublocotenent şi o funcţie operativă. Fusese înainte ajustor. Este semnalat ca anchetator în Bucureşti în 1952.

Nătăleţu Dumitru – colonel de Securitate. Semnalat la închisoarea din Botoşani.

Neacu Ioan – maior de Securitate la Tulcea, în noiembrie 1987. S-a ocupat de urmărirea şi supravegherea unuia dintre muncitorii de la Braşov, deportat aici în urma revoltelor. „Nu m-a bătut, declară acesta, dar m-a ţinut sub teroare psihică prin informatori.“

Neagu Ion – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, la 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte muncitor.

www.ziuaconstanta.ro

Neagu (?) – maior de Securitate. A participat la prigoana şi capturarea partizanilor din Munţii Apuseni, ai lui Nicolae Dabija, una dintre operaţiile cele mai dificile ale Securităţii, conduse de însuşi ministrul Drăghici şi de colonelul Gheorghe Crăciun.

Neagu (?) – căpitan de Securitate. La sediul Ministerului de Interne, din Calea Rahovei, i-a anchetat şi torturat pe muncitorii revoltaţi de la Braşov, în noiembrie 1987. Era cel mai trivial şi josnic dintre toţi în ce priveşte limbajul, spune unul dintre cei anchetaţi de el. Un altul relatează un episod de anchetă care dă o idee despre stilul „căpitanului“ Neagu: cinic, sigur pe el, brutal, îi prezenta perspectivele întemniţării lui – „vieţaş în lanţuri“ —, în vreme ce soţia va rămîne liberă, în următorii termeni, foarte cruzi: „Nu poate, mă bolovanule, că are nevoie de ciocănar, că-i tînără, mă vită!“

Neamţu grigore – la origne ţăran, din Mintiul gherlii. S-a angajat prin relaţii gardian la închisoarea Gherla. A avansat până la gradul de putonier major. Provenea dintr-o familie respectată, avea un frate profesor universitar şi

Nedelcu D. Ioan – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, la 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte curelar.

Nedelcu Grigore – fost caporal, venit de la Oradea, unitatea 10 de grăniceri, la penitenciarul de la Timişoara, pentru a lucra în serviciul de pază. În 1995, pe cînd se afla în agonie, a dorit să se mărturisească. Iată relatată de o a treia persoană, care-l însoţea pe confesor, scena căinţei: „Pe una din uliţele din Peciu (judeţul Timiş) am dat de o casă aproape părăsită, cu orătănii orbecăind prin curte. Am intrat cu strîngere de inimă. În odaie, miros înţepător de urină. Pe pat, un bătrîn pe jumătate paralizat. Ne invită, pe mine şi pe fiul lui Spiru Blănaru, să luăm loc. Avea vocea stinsă şi privirea vie. (…)

«După două luni de armată pe Criş, m-or avansat pe funcţia de locţiitor politic pe companie. Mi s-o spus că trebuie să merg pentru o mare misiune la Timişoara. Să-i păzesc pe duşmanii ţării“. Spiru era în celulă. Tăcea…da’ nici noi n-aveam voie să deschidem gura. L-am păzit trei luni. Era legat cu lanţuri şi cînd îl plimbam prin curte. Cînd s-or hotărît să-i lichideze era noapte. Or băgat o dubă, cu spatele în curtea penitenciarului. Noi am format la ordin un cordon, cu armele încărcate, armate şi îndreptate spre ei. Ni s-a ordonat să-i supraveghem la îmbarcare şi, dacă mişcă vreunul, să tragem foc de armă! Erau duşmanii ţării! (…) Duba a plecat şi după puţin timp s-o întors. Ei deja or fost executaţi la Pădurea verde. (…) Atunci nici nu ştiam ce-i aia reacţionar. Tîrziu am aflat ce-i aia. Tîrziu am aflat ce-i comunismul. Prea tîrziu… Noi ştiam că o să ne aducă pîine

www.ziuaconstanta.ro

albă şi miere. Şi ne-o adus robie şi muncă. Robie… spun încă o dată: să mă iertaţi, dacă nu eram pui de goangă colorată, nu ajungeam acolo.»“ (Doina Magheţi, *Analele Sighet*, 7, 372). Spiru Blănaru, tatăl celui care ascultă spovedania, fusese condamnat la moarte şi executat în vara lui 1949, cînd fiul lui avea 3 ani.

Nedelcu Mihai – anchetator de Securitate în Bucureşti, în 1964.

Nedelcu Mihai (Nedelciu Mihăilă) – colonel, şeful Direcţiei Regionale a Securităţii Poporului Piteşti, la înfiinţarea acesteia în 30 august 1948. A organizat în decembrie 1949 operaţia de „scotocire“ pentru depistarea şi lichidarea faimosului grup Arsenescu-Arnăuţoiu. Într-un raport întocmit de el însuşi, maiorul relatează că, pentru a-şi îndeplini misiunea, a arestat o rudă, care, „după insistenţe care au durat trei zile, a acceptat să-şi calce jurămîntul“ făcut partizanilor. Tot în urma „insistenţelor“ lui, însă, un cioban „şi-a spintecat abdomenul“ ca să nu spună nimic. Provenea din Direcţiunea Poliţiei de Siguranţă, Brigada Mobilă. În 7 decembrie 1955 îl regăsim la DRSP, Cluj, controlîndu-i pe cei însărcinaţi cu întocmirea dosarului de urmărire informativă a lui Lucian Blaga şi făcîndu-le observaţia că „urmărirea unui asemenea element – cu o pregătire vastă, presupune pregătire şi atenţie“. Apoi îi muştruluieşte că pînă şi în documentele întocmite pentru a fi înaintate forurilor, „lipsesc cele mai elementare reguli gramaticale – nemaivorbind de expresii străine limbii române“. Şi încheie foarte imprecis: „Fiţi exigent, altfel vom lua măsuri“. Era la acea dată subdirector al regionalei respective şi se ocupa, în principal, de problemele maghiarilor. Pe care, după o mărturie a unui alt fost securist „îi bătea de se căcau pe ei“, Sau: „Îi bătea cu bocancul peste gură şi-i întreba: vreţi Ardeal? Vă arăt eu Ardeal.“ De remarcat că, pentru a-şi dovedi loialitatea faţă de regim, securiştii de naţionalitate maghiară cereau să se ocupe ei de aceste cazuri şi-l întreceau pe şeful lor. Este vorba despre Feneş Francisc, Uţiu Francisc, Szekely Gheorghe, Nagy Iosif. (*Analele Sighet*, 7, 356)

Nedelcu Ştefan – anchetator de Securitate în Bucureşti, cu gradul de căpitan în 1958.

Nedelcu (?) – colonel de Securitate, şeful arestului din Rahova, în 1977, cînd a fost încarcerat aici Paul Goma.

Nedici Nicola – ofiţer de Securitate la începutul regimului comunist. L-a omorît pe străzile Aradului pe protopopul Mayer. A împuşcat un inginer, pe nume Tomşa. A fost ucis la rîndul lui, de femei la fabrica de spirt din Pecica. Nu se ştie dacă era bărbatul Videi Nedici. A fost şi el condamnat în acelaşi proces cu ea, pentru spionaj în favoarea lui Tito, la 3 ani închisoare corecţională.

www.ziuaconstanta.ro

Nedici Vidosa (Vida) – originară, se pare, din Turda, ca şi Augustin Albon şi Liviu Borcea. Alţi memorialişti deţin totuşi informaţia că era originară din comuna Becicherecul Mic din aceeaşi regiune. Lucra la Securitatea din Timişoara în septembrie 1949, în subordinea lui Bugarschi, şef al Securităţii pe întreaga regiune a Banatului. Era translatoare şi anchetatoare. Era vestită pentru neverosimila ei cruzime şi pentru metoda de tortură preferată: bătaia cu creionul la testicole. A fost condamnată la moarte, într-un grup de „spioni şi trădători aflaţi în slujba serviciului de spionaj al clicii fasciste al lui Tito“, în august 1950. De data aceasta, ghilimele ar putea să şi lipsească. Făcuse spionaj pentru Tito, recrutată fiind de Duşan Iovanovici, prim secretar al ambasadei Iugoslaviei la Bucureşti. A fost graţiată cînd s-au reluat relaţiile cu Tito şi scoasă la pensie cu gradul de colonel. După eliberare a fugit în Iugoslavia, de frica deţinuţilor pe care-i torturase îngrozitor şi care juraseră s-o ucidă. Printre foştii deţinuţi politici se crede că ar trăi încă, în Iugoslavia, pe lîngă Vîrşeţ. Micaela Ghiţescu, scriitoare şi traducătoare, care a cunoscut-o în închisoare la Mislea, crede că acest lucru este improbabil. Se pare că a cunoscut-o în calitate de instructoare în ale torturii şi FranţŢandără. Este una din puţinele femei-torţionar al cărei nume este cunoscut. Cazul ei a atras atenţia cercetătorilor şi analiştilor, predilecţia ei pentru plăcerea de umilire a virilităţii, prilejuind unora dintre ei analogii şi trimiteri la ritualurile castratoare ale zeiţei Cybelle de odinioară.

În ianuarie 2008, un fost titoist, Slobodan Glumatz, fost angajat la editura minorităţilor naţionale, înainte de 1989, m+a abordat pentru a-mi spune că trecutul de torţionară al Videi nedici e o legenda a memorialişticii antivcomuniste, că femeia nu a fost şi nu ar fi putut fi niciodată torţionară, ci doar traducătoare, şi că la data discuţiei noastre, trăia la Belgrad, bolnavă, în vîrstă de 84 de ani. O carte reeditastă în exact acele zile, Ia-ţi boarfele şi mişcă, Oana orlea, vorbeşte despre faptul cvă şpi aceasstă fostă deţinută o cunoscus eîn închisoare şi că un coleg, deţinut şi el, o recunoscuse apoi într-o fotografie, ca fiind cea care îl bătuse în timpul anchetei, cu metoda cunoscută. ,

Negrău Ion – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, la 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte funcţionar.

Negrea Vasile – între 22 iulie 1957 şi 28 august 1969, subsecretar de stat în Ministerul de Interne. Avea în 1959 gradul de general-maior şi funcţia de secretar general în MAI. A participat la represiunea revoltei ţărăneşti din Teleorman, comuna Doagele. Probabil că şi el beneficia de o

www.ziuaconstanta.ro

instrucţie foarte sumară, întrucît, deşi cu gradul de maior încă de la înfiinţarea Securităţii, cînd se afla la direcţia de Anchete Penale în subordinea lui Mişu Dulgheru, un şef intermediar, i se plîngea acestuia că „nu cunoaşte ortografia şi scrie groaznic“. Nu ştim dacă este unul şi acelaşi cu Negrea, ofiţer de Securitate, semnalat ca răspunzînd de reprimarea studenţilor în octombrie 1956, consemnat încă o dată pe lista de „criminali, schingiuitori, colaboraţionişti“ a lui Cicerone Ioniţoiu.

Negrea (?) – sergent de Securitate, lucra în 1949 la postul de Miliţie Găineşti din comuna Slatina, judeţul Suceava, unde a participat, într-un fel de comando, la împuşcarea inginerului Grodiuc Aurelian (v. şi *Vamanu*).

Negrea (?) – locotenent de MAI, s-a ocupat de supravegherea muncitorilor după revolta de la Braşov.

Negri (Tenenbaum) Tilde – studentă, angajată în Direcţia Regională Bucureşti a Securităţii Poporului, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de plutonier.

Negrilă (?) – comandant al închisorii de la Aiud; în 1983, cînd deşi oficial delictele politice dispăruseră, aici îşi ispăşeau pedeapsa deţinuţii politici travestiţi în delincvenţi de drept comun. Ulterior (1985), şi un deţinut politic, al cărui delict era imposibil de tradus într-o infracţiune de drept comun, şi-a ispăşit aici anii de pedeapsă de pînă la Revoluţia din decembrie. Este vorba de actorul Lucian Iancu, candidat la alegerile locale, în oraşul Constanţa, care încercase, în preziua alegerilor, să fugă din ţară, la bordul unei nave. A fost condamnat pentru tentativă de subminare a economiei naţionale, sabotaj etc., la 20 de ani de muncă silnică.

Negriu Mura – anchetator de Securitate, în Bucureşti, cu gradul de locotenent-major.

Negulescu (?) – căpitan de Securitate, în anul 1950. Primul director comunist al închisorii Tîrguşor. Penitenciar de minori, Tîrguşorul este, pînă la schimbarea vechii administraţii, deprinsă cu alte regulamente şi împărtăşind altă viziune asupra rolului administraţiei. Atribuţiile ei limitîndu-se la supravegherea celor deja pedepsiţi o dată prin privarea de libertate, Tîrguşorul a fost, o vreme, un fel de „paradis al închisorilor“. Elevii închişi aici, cei mai mulţi din 1948, pentru activitate legionară, muncesc în fabrică, citesc, desfăşoară program de voie, beneficiază de asistenţă medicală şi deprind normele respectului reciproc adresîndu-se unul altuia cu „domnule“ şi purtînd discuţii intelectuale. La venirea lui Negulescu regimul se schimbă brusc: iată primul discurs în faţa deţinuţilor al noului director, care a început direct, „fără să fi dat bună ziua şi fără

www.ziuaconstanta.ro

să se fi recomandat“: „Ascultă, bă! Să nu vă prind că vă stă capul la evadare că pun mitraliera pe voi. (…) Să nu vă ziceţi unul altuia «domnule». Numai noi sîntem domni. Voi sînteţi «deţinutule». Aţi înţeles, bă?“ A interzis talismanele înfăţişînd Crişti sculptaţi în os şi cruciuliţele şi a instituit „înviorarea“ zilnică. Aceasta consta în scoaterea elevilor în curtea închisorii, îmbrăcaţi sumar, trîntirea lor în noroi şi bătaia cu ciomegele, cu pumnii şi cu picioarele. Cea mai odioasă faptă a lui este următoarea:

Un elev, pe nume Gheorghe Fedorovici, fusese operat de coloana vertebrală şi se afla în spital în ghips. De acolo Securitatea l-a luat, l-a anchetat şi în urma bătăii sălbatice, a trebuit operat din nou. Venise la Tîrguşor cu ghips de la brîu în sus. Căpitanul Negulescu i-a rupt pentru a treia oară coloana, la „înviorare“. (Gheorghe Andreica, *Tîrguşor, închisoarea minorilor*, 1948–1950 – carte în manuscris)

NeguţPetre – anchetator de Securitate, în Bucureşti, cu gradul de căpitan în 1985.

Neidman Gheorghe – căpitan de Securitate în Direcţiunea Generală a Securităţii Poporului în 1949, cînd a participat la lichidarea grupului de rezistenţă condus de Macoveiciuc şi la înăbuşirea răscoalei ţăranilor din Calafindeşti şi Frătăuţii Noi, Bucovina. În aceste răscoale au fost ucişi 8 ţărani şi răniţi peste 50. Personal, Gheorghe Neidman a trimis în judecată un lot de 13 rezistenţi, în 29 septembrie 1949.

Nelcu Ion – maior de Securitate, la Tulcea, în 1987.

Nelega Horia – originar din Hunedoara, procuror-şef adjunct al municipiului Bucureşti, în anul 1985. I-a întocmit dosarul penal poetului Dorin Tudoran, care, după mai mulţi ani de opoziţie, culminînd cu o răsunătoare scrisoare deschisă adresată lui Nicolae Ceauşescu, ceruse plecarea definitivă din ţară. În 6 aprilie 1990, aflat în Statele Unite, poetul descoperă printre semnatarii unui text de gratitudine adresat înfăptuitorilor revoluţiei române, pe fostul procuror. Lista cuprindea un număr de „opozanţi ai regimului comunist“ constituiţi, încă din 1977, într-un „front democratic al României“ pentru înlăturarea lui Ceauşescu. Textul despre opozanţi fusese tradus în engleză şi „eroilor“ care complotaseră li se făcea toată publicitatea cuvenită. Cu o vechime de trei ani în acest tip de opoziţie, actualul jurist, atunci procuror, îi spusese scriitorului, care, fără să se constituie în nici un front, luptase de unul singur împotriva dictatorului: „Fii serios, domnule Tudoran! Noi nu avem cazuri politice. Nu sîntem tîmpiţi. Am mai învăţat din greşeli: Goma, Calciu, alţii. Ce interes avem să-ţi facem proces politic? Nu mai avem nevoie de martiri. Legende, simboluri. Odată ajuns la mine eşti la penal şi la penal sfîrşeşti – orice ai face. Te bag printre

www.ziuaconstanta.ro

criminali şi borfaşi. Te vor regula în cur şi-n gură pînă uiţi de politic. Nu ştii ce e acolo, credemă. Infernul, dle Tudoran. Ne-am înţeles?“ (Dorin Tudoran, *Kakistocraţia*, 223). Întrucît complotul secret „pentru înlăturarea şi judecarea pentru trădare a lui Ceauşescu“ nu i-a reuşit procurorului Nelega, dar nici n-a fost, din fericire pentru el, descoperit, disidentul, obiect al celeilalte activităţi a procurorului, mai norocoase, conchide cu sarcasm: „Ei, n-a fost să fie! Şi pentru că viguroşii noştri patrioţi din acest front nu puteau sta cu mîinile în sîn, au continuat o luptă mai la îndemînă, cea împotriva celorlalţi trădători: Gheorghe Calciu şi Gheorghe Braşoveanu, Vasile Paraschiv şi Vladimir Funduc, Herta Müller şi Wiliam Totok, Nicu Stănescu şi Gheorghe Ursu, Geza Szöcs şi Arpad Viski, Ionel Cană şi Sergiu Filip, Doina Cornea şi Dan Petrescu, Mariana Celac şi Mariana Marin, Mihai Botez şi Dorin Tudoran, Radu Filipescu şi Gabriel Andreescu, Liviu Cangeopol şi alţii.“ Trebuie precizat că procurorul Nelega nu l-a agresat fizic pe Dorin Tudoran, cum nu l-a agresat nici procurorul Marin Cercel, care-l aştepta în subsol să-i ia declaraţiile. Dar convocările la procuratură, arestul în beci, urmăririle pe stradă constituie presiuni în urma cărora acesta a avut de suferit fizic şi moral. Să consemnăm, în treacăt, această informaţie nouă, că subsolurile procuraturii erau şi ele folosite ca locuri de anchetă.

Nemeş Iosif – ofiţer de Securitate, inspector general în MAI, în timpul *experimentului Piteşti* la care a participat direct, colaborînd strict cu Ţurcanu, pînă şi la organizarea *camerei 4 Spital*. Pe unul dintre cei demascaţi i-a anchetat personal şi i-a lovit. În general, de către administraţie au fost bătute vîrfuri ale *reeducării*, în faza de început, cînd prizonierii trebuiau „convinşi“ să iniţieze experimentul. Începînd din luna ianuarie 1950, direcţiunea nu mai apare în faţa deţinuţilor, preferînd să lase impresia că nu ştie ce se întîmplă acolo. Unul dintre torţionari, ajuns mai tîrziu pe banca acuzaţilor, declară înaintea procesului: „În luna ianuarie 1950, dl. inspector Nemeş vine în camera 4Spital şi vede că deţinuţii sînt loviţi (au leziuni pe faţă). La răspunsul unui deţinut că a căzut pe scări (gheaţă) şi s-a lovit, dă ordin dlui prim-gardian să nu se mai întîmple aşa ceva (...) La cîteva zile Ţurcanu ne spune să nu mai batem la faţă, că i-a spus dl.director că se cunoaşte şi că să nu mai bată la faţă.“ Nemeş însuşi considera că rolul lui în *reeducare* fusese unul pozitiv, că „a trebuit să frîneze mult lucrurile la Piteşti“, că fără el, „s-ar fi produs crimă în masă, că omul e o fiară primejdioasă etc. (...)“. Este posibil să fi fost, totuşi, sancţionat sau degradat, la rîndu-i. (*Memorialul ororii*)

Nemeşteanu (?) – ofiţer de Securitate la închisoarea de la Baia-Sprie, care adăpostea pe deţinuţii politici folosiţi la muncă forţată în minele de plumb, începînd din decembrie 1952.

www.ziuaconstanta.ro

Nenciu Ştefan – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, la 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte ajustor.

Nepotu (?) – poreclă a unui torţionar din beciurile IGM Bucureşti, care, în noiembrie 1987 a supravegheat pe muncitorii arestaţi la Braşov şi aduşi aici pentru anchetă. Unul din cei păziţi de el povesteşte că, după 18–20 de ore de anchetă, Nepotu, care era în acel moment de serviciu, l-a bătut fiindcă ţinea mîinile la spate. I-a cerut să le bage în buzunare, după care l-a bătut şi l-a înjurat că ţine mîinile în buzunare în faţa lui. Se pare că aceste manifestări de sadism „ludic“ au fost mai frecvente în aceşti ultimi ani, cînd numărul relativ mic al victimelor, permitea călăului răgazul inventivităţii, al lentorii. Acelaşi lucru se poate spune despre apelativele tandre care desemnau instrumentele de tortură (bastonul de cauciuc era numit de către miliţieni „Cristinel“) şi poreclele joviale pe care securiştii din subsoluri şi le dădeau între ei. Cel numit „Nepotu“ era subofiţer şi, în afară de informaţia că venea din zona Sucevei şi avea gradul de sergent-major, nu se mai ştie nimic despre el. Un detaliu deosebit reţinut de fostele victime: era înalt de 1,90–2 metri, nu prea solid.

Nestor Claudia – angajată în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, la 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte dactilografă.

Nica Aurel – subofiţer de Securitate la Braşov în anii ’50. A participat la prigoana împotriva partizanilor din munţi.

Nica Vasile – personaj complet lipsit de chip, o semnătură. Şef al biroului de evidenţă din Direcţia Generală a Penitenciarelor vreme de mai bine de 20 de ani, pînă după 1970, cînd avea deja gradul de colonel. În această calitate superviza actele de deces prin care Ministerul de Interne se descărca scriptic, în „inventarele“ sale, de deţinuţi, de cei anchetaţi, de cei încarceraţi administrativ, dispăruţi la un moment dat, prin boli, tortură, moarte naturală sau orice altă modalitate. Numai în actele privindu-i pe foştii opozanţi comunişti aflaţi în scriptele regionalei Timişoara s-au putut număra 125 de asemenea hîrtii, numite birocratic „descărcări“. Ele sînt semnate de colonelul Nica şi se referă cu precădere la trupurile luptătorilor din munţi din această regiune şi la cei aduşi pentru anchetă şi apoi împuşcaţi, de la Constanţa.

Nicolae Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, la 30 august 1948. A primit gradul de sublocotenent şi o funcţie operativă. Fusese înainte muncitor.

Nicolae Valentin – anchetator de Securitate, în Bucureşti, cu gradul de căpitan.

Nicolae (?) – locotenent de Securitate, şeful biroului Inspecţii, la închisoarea Piteşti, în

www.ziuaconstanta.ro

timpul *demascărilor*.

Nicolaescu Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, la 30 august 1948. A primit gradul de locotenent şi funcţia de şef birou. Fusese înainte agronom.

Nicolau Ion – anchetatorul unor acuzaţi din lotul lui Vasile Luca (Morfei Victor şi Rădulescu Gheorghe). La data respectivă, 1952, era locotenent-major.

Nicolau Sergiu (Serghei Nikonov) – şeful SSI (Serviciul Special de Informaţii), după 27 aprilie 1945, cînd, printr-un decret al prim-ministrului Petru Groza, acest serviciu al Armatei a trecut sub controlul comuniştilor. Lucra nemijlocit cu Gheorghiu-Dej. Nina Niconova, soţia lui, era de altfel secretara lui Dej. A dat instrucţiuni pentru anchetarea lui Lucreţiu Pătrăşcanu, căruia i se plîngea de „amestecul ruşilor". A avut şi funcţii în armată. Mai tîrziu a avut de suferit din cauza conflictelor cu ruşii. Adversarul lui în acest conflict a fost Chişinevschi.

O schiţă de biografie a lui Niconov o datorăm lui Eduard Mezincescu, fost ministru comunist, unul dintre cei cîţiva demnitari timpurii de rang foarte înalt, supravieţuitori ai căderii regimului, în decembrie 1989: fusese exmatriculat de la Universitatea din Iaşi unde fusese student la chimie, pentru participare la adunări comuniste. NKVD l-a trimis la Bruxelles să-şi termine studiile, după care i s-a asigurat o bursă la Marsilia, unde e cooptat în conducerea locală a PCF. A revenit în România ca şef al unei reţele de spionaj, dar a fost prins şi închis. Eliberat la 23august, primeşte sarcini de la INU (Direcţia de Informaţii Externe a NKVD). În martie 1954, vine cu funcţia de general-locotenent, la conducerea spionajului militar a statului major al armatei române (apud Denis Deletant, *Ceauşescu şi Securitatea,* 39).

Nicolschi Alexandru (Boris Grünberg) – ofiţer KGB, şeful misiunii SMERŞ în România (pedepsirea celor care au colaborat cu inamicul) încă din 1944, cînd era colonel INU. În această calitate, a însoţit pînă la Viena trenul în care a plecat regele Mihai, la 5 ianuarie 1948. Lucrează în MAI din 1945. În 1948 este avansat la gradul de general-maior, iar din iulie 1957 este secretar general al Ministerului Afacerilor Interne. În 11 februarie 1959 devine general-locotenent.

Este unul dintre foarte puţinii torţionari despre care deţinem date biografice aproape complete. S-a născut la 2 iunie 1915, la Chişinău. În 1932 a intrat în organizaţia de UTC a oraşului său, iar în anul următor a fost deţinut timp de două săptămîni de către Siguranţă. În 1937–1939 a efectuat serviciul militar într-un regiment de transmisiuni din Iaşi şi, după lăsarea la vatră, a obţinut o slujbă la Societatea de telefoane din Chişinău. A fost recrutat de NKVD şase luni după

www.ziuaconstanta.ro

anexarea sovietică a Basarabiei, anume în decembrie 1940, şi mutat la Cernăuţi, unde a urmat un curs de instruire pentru agenţi ai Direcţiei de Informaţii Străine INU şi NKVD. Echipat cu acte de identitate false, pe numele Vasile Ştefănescu, a fost trimis peste graniţă la 26 mai 1941, pentru a culege informaţii în legătură cu mişcările de trupe româneşti. După numai două ore a fost arestat de grănicerii români. A fost judecat pentru spionaj în iulie 1941 şi condamnat la muncă silnică pe viaţă. A fost întemniţat la Ploieşti, apoi mutat la Aiud, alături de alţi spioni sovietici, printre care Vladimir Gribici, Simion Zeiger şi Afanasie Şisman, care au rămas cu toţii în România după eliberarea din închisori, în august 1944. În octombrie 1944, Nicolschi a intrat în poliţie (Direcţia Generală a Poliţiei) şi, după instaurarea guvernului Groza în martie 1945, a fost numit inspector şef al Corpului de detectivi. La 17 aprilie 1947 a fost numit Inspector general al Poliţiei de Siguranţă, iar după înfiinţarea DGSP, în anul următor, a devenit unul din adjuncţii lui Gheorghe Pintilie (Pantelimon Bodnarenco, supranumit Pantiuşa). În 1953, i s-a încredinţat postul de secretar general al Ministerului de Interne. (D. Deletant, *România sub regimul comunist,* p. 75)

În acest rezumat nu figurează, totuşi, cîteva detalii: Nicolschi absolvise opt clase în oraşul natal, după care, obligat de situaţia grea din familie, a intrat ucenic la un atelier de gravură în metal. A lucrat pînă în 1937 calfă la un giuvaergiu în Chişinău. Numele de Nicolschi (născut la Tiraspol şi domiciliat în Cernăuţi), îl declară el însuşi, în primele interogatorii de după arestare şi îl menţine apoi, în interogatoriile în care dezvăluie secrete de stat sovietice, privind Comisariatul pentru Afaceri Interne condus de Beria şi… viaţa cetăţenilor sovietici. Numai cînd şi-a făcut autobiografia în faţa activului PCR, în octombrie 1944, a declarat că este în realitate Boris Grünberg.

Ca şef al Corpului de detectivi din Direcţia Generală a Poliţiei s-a ocupat de organizarea urmăririi şi arestării liderilor partidelor istorice, de lichidarea oricărei opoziţii înainte de alegerile din 1946. Înainte îi revenise instruirea grupurilor de provocatori comunişti înarmaţi, avînd rolul de a dezorganiza şi intimida adunările partidelor democratice. Cît a lucrat la centrala telefonică din Chişinău, l-a cunoscut pe Vasile Luca, pe atunci deputat bolşevic în Chişinău şi un fel de tutore partinic. În anchetele Siguranţei române din 1941, Nicolschi se plîngea că fostul lui şef pe linie de partid avea o leafă de zece ori mai mare decît el (2 000 de ruble, iar el doar 200). L-a anchetat apoi, cînd acesta a fost arestat în 1952, pe Vasile Luca. L-a cunoscut de asemenea pe Orlov, şeful poliţiei din Cernăuţi, cel care lichidase armatele lui Bandera. Specialist în torturi, Orlov a venit în România în calitate de consilier KGB, o dată cu Armata roşie.

www.ziuaconstanta.ro

Din 1946–1947 Nicolschi se va muta de la hotelul „Paris“, unde avea locuinţă provizorie, pe strada Alecu Donici nr. 39, unde va locui pînă tîrziu. Şi soţia lui, Iosefina Marcovici, membră PCR, era angajată în direcţia Poliţiei.

A ieşit la pensie în 31 ianuarie 1961, la numai 46 de ani, cu gradul de general-maior. Era decorat cu medalia Meritul militar clasa I, la sfîrşitul anului 1959.

Cînd ajunsese general de Securitate, la vreo 40 de ani, lui Nicolschi îi plăcea să ancheteze „profesionist“, „inteligent“, în special deţinuţi proveniţi din opoziţia intelectuală, pe care încerca să-i convingă, cu argumente, de superioritatea regimului socialist, dar cu zece ani înainte, el o torturase sălbatic, cu propriile mîini, pe Adriana Georgescu, fosta secretară de cabinet a primului-ministru Nicolae Rădescu.

Singurul jurnalist care i-a luat un interviu a fost realizatoarea de televiziune Lucia Hossu Longin, în faţa căreia fostul torţionar şi-a justificat toate crimele spunînd: „Cine ştia că o să vină vreodată un 1989?“

În 17 aprilie 1992, cînd era aşteptat la Procuratură pentru a fi audiat, în vederea unui proces care n-a mai avut niciodată loc, familia lui s-a prezentat cu certificatul de deces. Nu cunoaştem însă pe nimeni care să-i fi văzut corpul neînsufleţit.

Ar mai fi de adăugat că în procesele „Salcia“, „Pătrăşcanu“ şi „Canal“ din 1968, în care au fost audiaţi toţi şefii Securităţii din epocă şi în urma cărora mai toţi au căzut, în frunte cu cel mai de nedizlocat dintre ei, Alexandru Drăghici, Alexandru Nicolschi nu a fost audiat. Deşi într-o notă „strict secretă şi de importanţă deosebită“ din 18 martie 1968, vorbindu-se despre *experimentul Piteşti*, după ce se enumeră metodele folosite acolo, se face un fel de bilanţ:

„Rezultatul acestor atrocităţi s-a concretizat în uciderea a peste 30 de deţinuţi, maltratarea şi schingiuirea a peste 780 de deţinuţi, dintre care circa 100 au rămas cu infirmităţi foarte grave, unii s-au sinucis pentru a scăpa de torturi, iar alţii au înnebunit datorită presiunilor psihice şi fizice la care erau supuşi.“

Într-o carte apărută în Franţa în 1972, prelucrînd documente DST, autorii, doi ziarişti, pretind că Alexandru Nicolschi ar fi chiar Alexandru Nicolschi, agent KGB şi absolvent în anii ’30 al Academiei Frunze şi al altor şcoli militare moscovite, ceea ce pare cu totul improbabil. Este posibil ca eroarea să provină din aglutinarea a două sau trei biografii, eroare scontată de chiar Grünberg, alias Nicolschi, cînd şi-a declarat în faţa anchetatorilor acest nume. Cel mai substanţial studiu care s-a scris despre el a fost publicat de istoricul Marius Oprea în revista *Cuvîntul*, nr.

www.ziuaconstanta.ro

112–116 pe 1992.

Nicorici (?) – ofiţer de Securitate la Petroşani, în anii ’50. Este consemnat în „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu, fără nici o altă precizare, afară de gradul de căpitan şi funcţia de comandant pe care a ocupat-o la un moment dat.

Nicula (?) – trădător al partizanilor din grupul „Haiducii Muscelului“, din cauza căruia au murit mulţi partizani.

Niculescu Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de căpitan şi funcţia de subşef birou. Fusese înainte litograf.

Niculescu Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de sublocotenent şi funcţia de şef birou. Fusese înainte cazangiu.

Niculescu Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte ajustor. Nu ştim dacă este unul şi acelaşi cu N.GH. locotenent-major din conducerea penitenciarului Jilava, consemnat în lista de torţionari a lui Cicerone Ioniţoiu.

Niculescu Ion – maior de Securitate la Direcţia Regională MAI Crişana, în 1958, consemnat, în documentele strict secrete ale instituţiei, ca anchetator a doi dintre luptătorii din rezistenţa armată din Munţii Banatului, condamnaţi la moarte în august 1958. Un Niculescu Ion anchetator de Securitate, în Bucureşti în 1948 se află şi pe „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu, fără altă precizare.

Niculescu Minea – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte chelner.

Niculescu-Mizil Eugen – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A primit gradul de locotenent şi funcţia de şef birou. Fusese înainte funcţionar.

Niculescu Ştefan – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A primit gradul de maior şi funcţia de şef serviciu. Fusese înainte lăcătuş mecanic. Apare şi în lista de torţionari a lui Cicerone Ioniţoiu, ca anchetator (şi schingiuitor) în dosarul lui Iuliu Maniu.Acest memorialist susţine că, în 1952, N. Ş. a fost dat afară din Securitate.

Niculescu (?) – ofiţer de Securitate, nu-i ştim gradul. Cînd a început ampla acţiune de lichidare a reţelei de partizani din munţi, Securitatea i-a încredinţat o misiune mai subtilă decît cele obişnuite. A fost trimis la un curs scurt de teologie şi apoi i s-a repartizat parohia unui sat. La spovedanie îi întreba pe oameni dacă ştiu pe unde sînt partizanii, pentru că vrea să-i ajute.

www.ziuaconstanta.ro

Nicuţă Gheorghe – anchetator la Securitatea din Iaşi. După Revoluţia din decembrie 1989 şi-a înfiinţat un partid la Iaşi.

Nistor Dumitru – miliţian, gardian la Piteşti, în 1950, în timpul *demascărilor*. Îi pregătea pe deţinuţi pentru tortura care urma, intimidîndu-i şi bătîndu-i şi el împreună cu miliţianul Lăzăroiu. Era şeful secţiei Corecţie, aflată în faţa secţiei Spital. Echipa de bătăuşi alcătuită din gardieni, care-l ajutau pe Ţurcanu, băteau pe deţinuţii deja bătuţi, cu ciomegele cu care se cărau ciuberele cu mîncare. Este consemnat şi în „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu.

Nistor Ioan – procuror militar. Născut la 14 aprilie 1930, la Cluj. A reprezentat în numeroase rînduri în tribunale militare regimul comunist, care acuza de crime oameni nevinovaţi. În 14 aprilie 1959, adică la numai 5 zile de la pronunţarea sentinţei definitive de condamnare la 18 ani temniţă grea a văduvei scriitorului E. Lovinescu şi mama Monicăi Lovinescu, se instalează în apartamentul confiscat al acesteia din Bulevardul Kogălniceanu nr. 95 A, Bucureşti. La începutul anului 2000, eforturi conjugate ale mai multor foruri şi persoane publice au reuşit să-l disloce, demarîndu-se lucrările pentru înfiinţarea unei case memoriale dedicate lui E. Lovinescu şi Ecaterinei Bălăcioiu-Lovinescu.

Nistor Ivan – sergent de Securitate, la Lieşti, Tecuci.

Nistor Vasile – a fost anchetatorul mai multor acuzaţi din lotul lui Vasile Luca (Modoran Vasile, Vijoli Aurel, Mendel Egon). La data respectivă, 1952, era locotenent. Consemnat în documentele strict secrete ale instituţiei, ca anchetator al unuia dintre luptătorii din rezistenţa armată din Munţii Banatului condamnat la moarte în august 1958 şi al altor 12 condamnaţi.

Nistor Victor – ofiţer de Securitate în anii 1948–1950. A schingiuit şi a ucis mai mulţi partizani luaţi prizonieri. Era angajat al Securităţii din Satu-Mare. Apare pe „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu, ca anchetator la Securitatea din Sibiu, în anii ’50.

Nistor (?) – căpitan de Securitate la Arad.

Niţă Ion – originar din Ialomiţa, tractorist de meserie, brigadier la lagărul de la Saligny, de pe traseul Canalului, în anii 1950–1953.

Niţă (?) – căpitan de Securitate, în lagărul de muncă forţată de la Luciu-Giurgeni, din Delta Dunării.

Niţă (?) – gardian la închisoarea Tîrguşor, în perioada schimbării administraţiei şi a tentativei de a introduce şi aici *reeducarea* de tip Suceava-Piteşti-Gherla, prin bătaie (1950–1951).

www.ziuaconstanta.ro

Niţă (?) – sergent, în administraţia penitenciarului de depozit al Securităţii Braşov, de la Codlea.

Niţă (?) – căpitan în MAI, la Slobozia, în noiembrie 1987, cînd a preluat pe unul dintre muncitorii deportaţi de la Braşov, pe care, împreună cu alţi doi colegi, îl controla la serviciu de 2–3 ori pe zi, pentru a vedea dacă respectă regimul impus: izolarea, necomunicarea cu colegii, traseul de acasă la serviciu şi de la serviciu acasă etc.

Niţescu (?) – căpitan MAI la Braşov, a anchetat timp de săptămîni întregi, în vederea trimiterii în judecată, pe muncitorii participanţi la manifestaţia de la Braşov, din noiembrie 1987.

Nuţă Constantin – general de Securitate, şeful Inspectoratului General al Miliţiei, a participat la reprimarea revoltei de la Braşov a muncitorilor, în noiembrie 1987. A fost, între 22 iulie 1978 şi 22 decembrie 1989, subsecretar de stat în Ministerul de Interne.

Nuţu (?) – colonel de Securitate la Braşov, a anchetat timp de săptămîni întregi în vederea trimiterii în judecată pe muncitorii participanţi la manifestaţia de la Braşov, din noiembrie 1987.

www.ziuaconstanta.ro

Oaidă Alexandru – locotenent-major de Securitate, în Bucureşti, în 1953, cînd, dat fiind interesul autorităţilor comuniste pentru locuinţa scriitorului E. Lovinescu, ocupată de văduva acestuia, propune dislocarea şi trimiterea ei în Bărăgan. Întocmeşte un dosar care să facă legală această operaţie de interes strict privat şi, deşi Ecaterina Bălăcioiu-Lovinescu a scăpat de deportare, a fost arestată 5 ani mai tîrziu, pentru ca în casa ei să intre un procuror militar. (v. *Nistor Ioan*).

Oancă Constantin – colonel, anchetator la Securitatea din Craiova, provenit din vechea Siguranţă. Ca să-şi salveze socrul, fost membru al PNŢ, i-a cerut să-i predea arhiva partidului, cu ajutorul căreia a arestat mai mulţi foşti peneţişti. Deţinuţilor închişi în arestul Securităţii şi supuşi anchetelor lui, li s-a dat să mănînce ciorbă de iarbă. Aceştia au ascuns cîteva borcane pe care le-au arătat lui Teohari Georgescu. Era un anchetator deosebit de crud. A bătut pe rangă pînă şi pe o mamă, ca să-i spună unde este ascuns fiul ei şi l-a torturat, în faţa ei, pe celălalt fiu.

În vara anului 1952, îl regăsim pe căpitanul Constantin Oancă la Constanţa, unde l-a anchetat cu violenţă extremă pe inginerul Nicolae Frangopol, judecat şi condamnat în acelaşi mare proces al Canalului din august–septembrie 1952. Iată torturile descrise de fiul unuia dintre inginerii condamnaţi în aceeaşi perioadă, ziaristul Valentin Hossu Longin, în urma cercetării documentelor de arhivă: „De la 9.30 la 20, tortură încontinuu la tălpi cu vîna de bou, ţinut în picioare, lovit în cap cu saci de nisip, i se dă să bea apă de mare cînd îi e sete, este readus în simţiri cu şocuri electrice, i se întinde corpul cu scripeţi.“

Era născut în 1905, iar în deceniul nouă locuia în Bucureşti, ca pensionar.

Oancea Constantin – plutonier de Securitate la lagărul de muncă de la Capul Midia, reputat pentru tratamentul extrem de dur impus de administraţia lui Liviu Borcea.

Oancea Dumitru – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A început cu gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte croitor.

Oancea (?) – maior de Securitate, la Braşov, în noiembrie 1987. A participat la reprimarea, arestarea, torturarea şi anchetarea muncitorilor revoltaţi. Unul dintre ei declară că, în urma loviturilor maiorului Oancea, i s-a spart timpanul stîng şi a rămas parţial fără auz.

Oancea (?) – locotenent-major care, i-a anchetat la Bucureşti pe cei arestaţi după revolta de la Braşov. Era un ins de 1,90, solid, brunet. În vîrstă de aproximativ 35 de ani. Foarte brutal.

Obăgilă (?) – ofiţer de Securitate, trimis la Timişoara de superiorii lui de la Bucureşti, ca să sustragă documentele privindu-i pe morţii Revoluţiei din decembrie 1989: registrele de internare pe secţie, foile de observaţie, registrele de operaţie, de mişcare a bolnavilor, în total 12 caiete.

www.ziuaconstanta.ro

Obilişteanu Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A început cu gradul de locotenent şi o funcţie operativă. Fusese înainte funcţionar.

Olaru Constantin – născut la 12 noiembrie 1917, în comuna Bilciureşti, Ploieşti, fiul lui Dumitru şi al Dumitrei. Deţinut de drept comun, condamnat la 6 ani închisoare corecţională pentru tîlhărie. Gardian la Salcia de la înfiinţarea lagărului şi implicat în ancheta declanşată din cauza atrocităţilor petrecute în lagăr în doar cîteva luni de la înfiinţare. Condamnat şi el la muncă silnică pe viaţă, în procesul din 1955 şi graţiat în 1957 (v. *Pavel Ion*). După condamnare şi graţierea de care a beneficiat, alături de cadrele MAI, organele de partid însărcinate cu reexaminarea cazului, în 1968, nu l-au mai găsit ca lucrînd în reţeaua de închisori şi penitenciare. Nu ştim dacă este unul şi acelaşi cu *Olaru* (?) – sergent-major în administraţia penitenciarului de tranzit Jilava, consemnat în „lista" lui Cicerone Ioniţoiu.

Olcescu Constantin – anchetator de Securitate, în Bucureşti.

Olinici (?) – sergent de Securitate, la Arad.

Oltean Veliam – sergent major la Gherla în anul 1959, ajutor de şef de secvţie pe etajul I. Pentru că l-a prins pe Augustin neamţu cu o cutie pe care îşi notase să-l înveţe, un galicism, la-scos din celulă şi l-a bătut. De pe ruma loviturii în zona cervicală deţinutul a rămas cu o sentibilitate ani de zile. Pe vremea lui ceauşescu, deţinutul l-a urmărit noaptea pe stradă, să-l bată. Întotdeauna când simţea că acesta se apropie fostul luo torţionar fugea, deşi nu-l cunoştea. Era din acelaşi sat, Iclozel, cu alt călău, Cucu.

Olteanu Constantin Emanoil – născut la 5 iulie 1928 în Comuna Vulcana Pandele, judeţul Dîmboviţa. Înalt demnitar de partid şi de stat şi general de Securitate încă din 1978. Membru al Comitetului Politic Executiv şi secretar al CC al PCR. Din martie 1980 pînă în decembrie 1989, ministru al Apărării Naţionale, calitate în care a fost şi el implicat într-un proces postrevoluţionar, încarcerat şi eliberat la scurt timp.

Olteanu Dumitru – gardian la Piteşti în perioada *reeducării*. Avea gradul de caporal.

Olteanu Gheorghe – locotenent-colonel de Securitate. Şef de Stat Major, implicat în lichidarea în 1949 a „bandei lui Uţă", faimos grup de rezistenţă care a activat în regiunea Turnu-Severin–Timişoara–Lugoj. Nu ştim dacă este unul şi acelaşi cu colonelul O.G. prezent la închisoarea Peninsula între 1957 şi 1964.

www.ziuaconstanta.ro

Olteanu Nicolae – ofiţer de Securitate la Braşov, cu gradul de căpitan, în 1957.

Olteanu Stanciu – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte gardian.

Olteanu (?) – plutonier, în administraţia penitenciarului Aiud.

Olteanu (?) – ofiţer de Securitate la Iaşi.

Omenişan Vasile – ofiţer de Securitate, la Oradea, în anii ’50. A promovat pînă la gradul de general.

Onaca Alexandru – comandantul penitenciarului Timişoara în 1958, cînd au avut loc execuţiile luptătorilor anticomunişti din Munţii Banatului. Participant în această calitate la execuţii.

Onea Mircea – anchetator, căpitan de Securitate; l-a anchetat în 1959 pe Constantin Noica, bătîndu-l cu bestialitate. Cu Alexandru Paleologu s-a purtat corect de-a lungul întregii anchete. Era, în momentul instrumentării dosarului pentru viitorul lot „mistico-legionar“ Noica–Pillat, format exclusiv din intelectuali de elită, un om puţin instruit. Alexandru Paleologu şi-l aminteşte recurgînd la un vicleşug de o oarecare naivitate. Neştiind să scrie numele lui Goethe, pentru care fusese probabil apostrofat de superiori mai instruiţi, i s-a plîns anchetatului că procesul-verbal întocmit cu o zi înainte s-a murdărit de cerneală şi l-a rugat pe scriitor să-l transcrie. În ortografia căpitanului, numele scriitorului german era *Ghiote*.

La Onea Mircea, alternarea cruzimii cu blîndeţea nu pare să constituie o tehnică, ea depinzînd mai curînd de însuşirea victimei de a-i menaja complexele de inferioritate, sau de a i le excita. Inginerul Adalbert Rosinger Rozemberg, director la Romexpo, arestat în 1960 şi judecat în 1961, într-un mare proces de sabotaj economic, a suferit „pumnii şi loviturile de picior ale lui Onea Mircea“ încă din prima zi de anchetă.

Onescu Cornel – primul ministru de Interne de după înlăturarea lui Alexandru Drăghici, între 21 august 1965 şi 24 aprilie 1972, un interval de timp de relativă relaxare a represiunii violente.

Onofrei (?) – procuror la Braşov, în ultimul deceniu al dictaturii lui Ceauşescu. A anchetat timp de săptămîni întregi pe muncitorii participanţi la manifestaţia de la Braşov, din noiembrie 1987, în vederea trimiterii lor în judecată.

Onu Petrică – salariat în Ministerul de Interne în 1989, cu gradul de plutonier, lucrînd la Circa 3 de Miliţie din Bucureşti. A participat la represiunea îndreptată împotriva participanţilor la

www.ziuaconstanta.ro

manifestaţiile anticomuniste din seara de 21 spre 22 decembrie, cînd sute de arestaţi au fost duşi la Jilava şi bătuţi cu bestialitate.

Onuţiu Ioan – căpitan de Justiţie, la Procuratura Militară Satu-Mare. A pus concluziile de condamnare la moarte pentru unul dintre partizanii rezistenţei din Munţii Banatului. Ulterior acestuia i s-a comutat pedeapsa în muncă silnică pe viaţă, spre deosebire de ceilalţi componenţi ai lotului, executaţi în august 1958 şi 1959.

Oprea Constantin – locotenent-major de Securitate, la Tîrgu-Mureş, în anii ’50.

Oprea Grigore – anchetator de Securitate, în Bucureşti, cu gradul de locotenent în 1961.

Oprea Ion – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de plutonier şi funcţie operativă. Fusese înainte muncitor. Nu ştim dacă este unul şi acelaşi cu Oprea Ion, pe care-l regăsim în 1960, cu gradul de căpitan, la Securitatea din Cluj, consemnat în „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu. Pare foarte probabil ca acesta din urmă să fie locotenentul-major din direcţia MAI, Cluj, care, cu funcţia de prim-anchetator de Securitate, a finalizat dosarele lui Şuşman Gheorghe şi Crişan Vasile, condamnaţi la moarte şi executaţi, şi ale altor 23 de inculpaţi într-unul din procesele luptătorilor din rezistenţa armată din Munţii Banatului, judecaţi în august 1958. Avea, la data cînd deţinea acest grad şi funcţie, aproximativ 30 de ani şi era, spun cei anchetaţi de el, ceva mai rafinat decît alţii, mai abil în a ancheta, fără să recurgă personal la tortură.

Oprea (?) – sanitar la Jilava în perioada cînd directorul închisorii era Maromet. În legătură cu el avem o relatare semnificativă:

„Un deţinut politic din celula vecină se înbolnăvise foarte rău. Gardianul a luat patru oameni din aceeaşi celulă, l-au pus pe bolnav pe o pătură şi l-au dus la infirmierie. Sanitarul Oprea, care era o fiară, cum i-a văzut a pus mîna pe un ciomag şi a început să-i lovească cu furie pe cei care transportaseră bolnavul. Aceştia au fugit înnebuniţi. La cîteva zeci de metri şi-au adus aminte de bolnav. S-au oprit să se uite şi au rămas uimiţi: bolnavul fugea după ei de mînca pămîntul: călăul Oprea îl vindecase cu ciomagul!“ (Remus Radina, *op. cit*. 54)

Oprea (?) – gardian la Piteşti în momentul *reeducării*.

Oprea (?) – Unul dintre torţionarii luptătorilor din rezistenţa armată din Munţii Făgăraşului, condusă de faimoşii „haiduci ai Muscelului“, Arnăuţoiu şi Arsenescu, în deceniul şase. A torturat-o pe Elisabeta Rizea, din satul Nucşoara, în 1948. În 1993 trăia în Piteşti.

Oprescu Mircea – anchetator de Securitate, în Bucureşti, cu gradul de colonel în 1964.

www.ziuaconstanta.ro

Orăscu Constantin – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A început cu gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte lăcătuş.

Orăşeanu Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, din august 1948. A început cu gradul de sublocotenent şi funcţie de şef probleme. Fusese înainte brutar.

Ornescu Alexandru – maior de Securitate, subdirector la regionala Cluj, subaltern al lui Mihai Patriciu, în anii ’50. Venea de la Bistriţa, unde fusese locţiitorul lui Mihaly Alexandru. A fost dat afară din Securitate pentru „activitate sionistă“. A ieşit la pensie ca şef al consiliului administrativ judeţean Cluj. În 1992, locuia în acelaşi oraş.

Oroszi Miska – torţionar la Securitatea din Satu-Mare, la sfîrşitul deceniului cinci. A participat în ziua de 16 august 1949, alături de şeful lui, Weisz Laci, la asasinarea în comuna Odoreu a patru cetăţeni, după ce i-a torturat în prealabil. Foştii deţinuţi politici îşi amintesc că „avea o figură lombroziană“.

Ostrowschi Eduard – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A început cu gradul de locotenent şi funcţie de şef probleme. Fusese înainte sudor.

Ovessa Constantin – maior de Justiţie, procuror-şef la Procuratura militară Timişoara, la sfîrşitul deceniului şase. A pus concluziile de condamnare la moarte pentru cinci dintre partizanii rezistenţei din Munţii Banatului. Patru dintre aceştia au fost executaţi în august 1958.

Pacepa Ion Mihai – gradul cel mai înalt atins înainte de fuga lui în străinătate – a fost cel de general-maior. Fusese, pentru o perioadă relativ lungă (20 aprilie 1972–11 august 1978), secretar de stat în Ministerul de Interne şi director adjunct al Direcţiei de Informaţii Externe din Departamentul Securităţii Statului. Defecţiunea lui a fost cel mai răsunător afront îndurat pînă atunci de Nicolae Ceauşescu şi una dintre cele mai mari lovituri primite de sistemul său de spionaj. A contribuit, prin dezvăluirile ulterioare, la demontarea acestui sistem şi deconspirarea lui parţială. Şi în ce-l priveşte, dezvăluirile lui sînt de asemenea parţiale şi selective. Îşi asumă, bunăoară, coordonarea misiunii de intimidare desfăşurate în 1977 împotriva Monicăi Lovinescu, cînd ordinul privitor la redutabila ziaristă, primit verbal de la Ceauşescu, era „să i se rupă mîna cu care scrie şi gura cu care vorbeşte împotriva poporului român“ şi să fie transformată în „legumă“. Ulterior, şi-a mărturisit admiraţia şi respectul pentru „obiectul“ misiunii lui de odinioară şi chiar şi-a manifestat dorinţa de a o întîlni personal pe Monica Lovinescu.

Este una dintre puţinele informaţii pe care ni le dă, totuşi, despre specificul muncii lui.

www.ziuaconstanta.ro

Ştim doar că în 1951, cînd a terminat Politehnica la Bucureşti, a fost recrutat de Securitate şi repartizat la direcţia de Contrasabotaj. Era în 1952, în momentul anchetei lui Pătrăşcanu şi al marilor procese de sabotaj de la Canal, locotenent-major. Abia din 1954 sau 1955 (el indică ambele date) trece la Informaţii Externe. În decembrie 1961, cînd i se conferă Ordinul *Apărarea Patriei*, clasa a II-a, era maior. Actualmente trăieşte protejat în Statele Unite, unde îşi scrie memoriile, care conţin unele date preţioase despre funcţionarea Securităţii. În România este încă în vigoare o sentinţă de condamnare la moarte pentru trădare, pronunţată de un tribunal al lui Ceauşescu împotriva lui.

Pacher Francisc – şeful Securităţii din Bistriţa-Năsăud în1948. Fusese la origine pălărier la Năsăud. Era născut la 29 iunie 1921.

Palade Bruno Marius – fost şef de catedră la Şcoala de ofiţeri – Sibiu, condamnat în 1997 la 12 ani închisoare pentru că a ordonat unor soldaţi deschiderea focului asupra manifestanţilor din Sibiu, în Revoluţia din decembrie 1989.

Palu Dezideriu – colonel de Securitate la Oradea, în anii ’50.

Panaitescu Tudor – anchetator de Securitate, în Bucureşti, cu gradul de colonel. Aflat pe „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu, care precizează că numele adevărat al anchetatorului era Artelinkov Feodor.

Pană Gheorghe – născut în 9 aprilie 1927, în satul Gherghiţa din judeţul Prahova. Membru al partidului comunist din 1947. Secretar al CC din 1969 şi tot de atunci membru al unui for de conducere şi mai restrîns: Comitetul Executiv al Prezidiului Permanent al CC al PCR. A făcut parte din comandamentul de reprimare a revoltei minerilor din Valea Jiului în august 1977, în calitatea pe care o deţinea în plus la data respectivă, de preşedinte al Uniunii Generale a Sindicatelor din România (UGSR) şi ministru al Muncii. În primii ani ai deceniului nouă, cînd era primar general al Capitalei şi membru al Biroului Politic al CC al PCR, s-a ocupat cu mai multă brutalitate de intelectualii căzuţi victimă înscenării numite „Meditaţia transcendentală“. Mai apoi (1983–1985), l-a anchetat personal, în două sau trei rînduri, pe poetul Dorin Tudoran, încercînd cu el „toate registrele“, de la urlete la rugăminţi. În general însă, fie dintr-o simpatie personală, fie dintr-o antipatie comună pentru Eugen Barbu, care-l denunţase şi pe el la Ceauşescu, s-a purtat bine cu poetul. Ce fel de om era Gheorghe Pană şi ce fel de ataşament nutrea el faţă de partidul care-l ridicase atît de sus, ni se revelează dintr-o mărturisire pe care i-o face acestuia, într-un moment de exasperare protectoare: „Măi, băiete, tu nu înţelegi că dacă nu

www.ziuaconstanta.ro

rezolv cazul tău ăştia mă aruncă pe drumuri? Nici în fabrică nu mă mai lasă să lucrez.“ Ca şi cum cel mai rău pentru un slujitor al clasei muncitoare este să lucreze în fabrică. A fost şi el anchetat, judecat şi condamnat pentru reprimarea Revoluţiei din decembrie, apoi eliberat, pe motive de sănătate.

Pancovici (?) – căpitan de Securitate la Oradea, în anul 1949, cînd, conform unui raport întocmit chiar de Securitate, „în timpul răscoalelor chiabureşti, care au pus în mişcare sate întregi“, „ a pus mîna pe mitralieră şi a tras“. După aceste „fapte eroice“ (citäm din ordinul de decorare!) a fost promovat în fruntea regionalei de Securitate Oradea. Mai tîrziu însă, continuă raportul, a fost înlăturat ca simplu infractor, dovedindu-se între timp că furase din casele părăsite de saşi şi unguri bunurile acestora.

Pancu Ilie – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte muncitor.

Pandele Marin – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte tîmplar.

Pandele Nicolae – locotenent-colonel, şeful direcţiei regionale la Securitatea din Iaşi, în 1948, 30 august, la înfiinţarea acesteia. Prin anul 1967–1968, a fost dat afară din Securitate, ca informator al SSI, de către Nicolae Ceauşescu, exact înainte de a fi avansat general. Este consemnat şi de Cicerone Ioniţoiu, care comentează astfel felul în care se ancheta la Iaşi în timpul conducerii de către el a instituţiei: „Şi aici, ca peste tot, se practicau metode de tortură barbare.“ Pentru ca mai departe să reproducă mărturia uneia dintre victime, Petre Arsinte: „după bătăi de nedescris, mi s-au legat la degetele de la mîini cîte un cablu electric şi am fost supus la electrocutări în trepte, avînd senzaţia groaznică că întregul corp mi se descompune în celule. M-am trezit cînd mi se turna apă rece pe cap şi pe corp… ceea ce s-a repetat şi alte dăţi… muşchii faciali îmi erau măcelăriţi de loviturile anchetatorilor, aşa că nici n-aş fi putut mînca. De cîteva ori pe zi eram dus la anchetă, unde tratamentul se lua de la capăt şi de alţi anchetatori…“ (Cicerone Ioniţoiu, *Comunismul, o maşină infernală*, 51)

Pandrea Nicolae – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în 30 august 1948. A primit gradul de sublocotenent şi o funcţie de şef de birou la Buftea. Fusese înainte funcţionar.

Panteleiciuc Anastasia – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier şi o funcţie operativă. Fusese înainte soră medicală într-un spital.

www.ziuaconstanta.ro

Pap Sani – sergent, gardian la arestul Securităţii din Oradea, în anii 1951–1952. Apare consemnat, pentru brutalităţile lui, în memoriile în manuscris ale preotului Liviu Brânzaş. Era originar din Andrid.

Papiuc Mihai – anchetator de Securitate, în Bucureşti, cu gradul de colonel.

Papuc Gheorghe – căpitan de Securitate. A participat în fruntea unei companii la prigoana şi capturarea partizanilor din Munţii Apuseni, ai lui Nicolae Dabija, una dintre operaţiile cele mai dificile ale Securităţii, conduse de însuşi ministrul Drăghici şi de colonelul Gheorghe Crăciun.

Parlea Ioan – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte lăcătuş.

Pasca Ştefan – gardian la închisoarea Sighet, în anii ’50. Originar din Ţigăneşti de Criş.

Pascal (?) – ofiţer de Securitate, comandant la Bîrlad. Ulterior, cînd a ajuns colonel, a răspuns de Combinatul din Galaţi. Este semnalat şi de alţi memorialişti, pentru intervalul de timp cînd, căpitan fiind, activa la Iaşi (v. *Pandele Nicolae* şi *Kaufman Lică*).

Pascaliu (?) – maior de Securitate în 1987. S-a ocupat de ancheta muncitorilor arestaţi după revolta de la uzinele „Steagul Roşu“, Braşov. I-a ameninţat şi lovit pe cei anchetaţi.

Pascu Ilie – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte tîmplar.

Paşca Vasile – subofiţer de Miliţie la Dej, în anul 1949. I se cunoaşte doar o crimă, participarea la uciderea lui Alexa Bel, ţăran recalcitrant la colectivizare, condamnat în lipsă şi devenit fugar în munţi. Cînd a fost capturat, înconjurîndu-i-se casa în seara de Crăciun, a fost dus la sediul Miliţiei din Tîrgu-Lăpuş şi torturat. Apoi, la ordinele lui Briceag, şef al Securităţii, a fost scos din arest, adus în satul lui, Cufoaia, şi pus să alerge în grădina propriei case. După ce dispuşi în semicerc cei cinci miliţieni au tras în el, fără să-l ucidă, Paşca s-a dus şi a mai tras un foc, în prezenţa cumnatului victimei, trezit din somn de împuşcături. Apoi s-a dus şi a trezit-o pe soţia celui asasinat, cu incredibilele cuvintele: „Hai, scroafă puturoasă, şi-ţi ia porcul din grădină, că a fost lichidat.“ (Claudiu Secaşiu, *Analele Sighet*, 7 398). În 1956, „cazul“ a fost rejudecat, dar circumstanţa, „fuga de sub escortă“, a rămas menţionată la dosar. Cînd, în 1969, împrejurările crimei s-au stabilit corect, ea se prescrisese şi, întrucît era membru de partid, Paşca a fost lăsat în seama organelor de partid să-l sancţioneze. Nu ştim ce sacţiune a primit.

Patriciu Mihai (Mihai Weiss) – colonel, şeful DRSP Cluj, la înfiinţarea acesteia în 30 august 1948. Nu ştim dacă este unul şi acelaşi cu un Patriciu al cărui nume adevărat se spune că

www.ziuaconstanta.ro

este Goldstein, şi caracterizat drept un „feroce torţionar comunist“. Este posibil să fie aşa fiindcă, despre acesta din urmă, un fost deţinut politic, Constantin Anghelache din Bacău, deţine următoarele informaţii: a făcut parte din „garda“ lui Teohari Georgescu; a fost îndepărtat din Ministerul de Interne o dată cu acesta; a luptat în războiul civil din Spania, ceea ce i-a atras gloria de a deveni, sub numele de Don Patricio, personaj principal într-un roman englezesc. A interogat-o, în 1949, pe Doina Cornea, care-l caracterizează drept „spaima Clujului“ şi-i atribuie gradul de general, la momentul respectiv. Intervalul cît a condus Securitatea din Cluj coincide cu momentul celei mai severe represiuni din istoria noastră. A ordonat execuţii pentru pedepsirea populaţiei rezistente la comunism. A executat ordinul 10007 din 1950 al lui Nicolschi, de a scoate din închisori 50 de deţinuţi deja condamnaţi, participanţi la mişcările de rezistenţă, şi de a-i duce la Timişoara, unde au fost împuşcaţi, în martie–aprilie 1950. A dispus uciderea fără judecată a 7 din oamenii grupului de rezistenţă al lui Ionescu Diamandi, din zona Băişoara, în urma capturării acestora. Este responsabil şi de uciderea prin împuşcare a altor 4 luptători deja condamnaţi şi aflaţi în penitenciarul din Cluj, în noiembrie 1949; de arderea, în timpul confruntărilor, a altor 2 luptători şi de uciderea a 8 ţărani consideraţi instigatorii celor ce refuzau colectivizarea. Numărul celor ucişi fără judecată, ca într-un război, de Securitatea condusă de Mihai Patriciu este probabil de cîteva sute. A întreţinut relaţii personale şi „de familie“ cu Vasile Luca, Ana Pauker, Alexandru Moghioroş, Teohari Georgescu, ceea ce-i dădea foarte multă putere. Dar a fost mai ales prieten cu foştii voluntari din Spania, îndeosebi cu Valter Roman. Îşi bătea subalternii, spune un cercetător, care dă şi o listă a „abonaţilor săptămînal“ la bătaia cu pumnii administrată de Patriciu: lt. Filip Alexandru, plt.-major Modol, Tanţău Valentin, lt. Herţa Vasile, plt.-major Bleharu Vasile, pentru prima dată, probabil, în ipostaza de victime. Acelaşi memorialist îi mai consemnează o ispravă care aminteşte de experimentele maoiste: Mihai Patriciu a înscenat în preajma alegerilor din 1946 rebeliuni ţărăneşti, pentru a-i depista pe viitorii alegători ai ţărăniştilor. Era specializat în „fugi de sub escortă“, pentru lichidarea celor care nu puteau fi condamnaţi la moarte, în urma unui proces, sau, dimpotrivă, puteau, fără nici un risc, să fie lichidaţi prin acest procedeu mai rapid. A murit în 1996.

Pavel Ion – locotenent-major, comandant al lagărului de la Salcia din Balta Brăilei, unul dintre cele mai ucigătoare din întreg sistemul penitenciar românesc. Lagărul Salcia fusese înfiinţat în 1952, cu o capacitate de 200 de deţinuţi, ulterior extinsă la 2 000, pentru ca în 3–4 luni efectivele celor aduşi aici să crească la 4 000. În septembrie 1952, procuratura Măcin este sesizată că la

www.ziuaconstanta.ro

Salcia mortalitatea este exagerat de mare. După cercetări care au durat pînă în februarie 1954, s-a ajuns la concluzia că în colonie se petrec abuzuri grave: „instigare la omor prin torturi urmate de executare, crimă de omor prin torturi, abuz în serviciu, profanare de cadavre şi vătămare gravă a integrităţii corporale“.

Dosarul din care citez detaliază aceste cumplite atrocităţi:

– bătăi („fără nici o justificare, mulţi deţinuţi au fost bătuţi cu ranga de fier, cazmaua, lopata, cravaşa, unii dintre ei murind în urma traumatismelor, iar alţii rămînînd schilozi pentru toată viaţa“);

– asasinate prin împuşcare;

– introducerea deţinuţilor în carceri descoperite iarna, dezbrăcaţi, sau chiar în pielea goală;

– obligarea deţinuţilor de a intra iarna în apă pînă la brîu ca să taie stuf şi papură;

– alergarea deţinuţilor călare şi călcarea lor în copitele cailor;

– scoaterea deţinuţilor la lucru dezbrăcaţi în timp de iarnă pe digul de construcţie şi pedepsirea unora de a sta pînă la prînz în apa îngheţată;

– legarea unor deţinuţi de mîini şi ţinerea lor dezbrăcaţi în pielea goală vara, ziua şi noaptea, pentru a fi muşcaţi de ţînţari;

– profanarea cadavrelor deţinuţilor;

– îngroparea unor deţinuţi de vii în pămînt.

Ca urmare a acestor neverosimile cruzimi, au decedat între iunie 1952 şi martie 1953, 63 de deţinuţi şi alţii s-au ales cu invalidităţi corporale pentru toată viaţa.

Nu se spune nimic aici – numai revista MAI de uz intern o consemna – despre epidemia de leptospiroză datorată muştelor, şobolanilor, lipsei de igienă.

Prin lagărul de la Salcia au trecut, spre sfîrşitul perioadei lor de detenţie (1962–1964), Alexandru Paleologu şi Ion Ioanid. Regimul se ameliorase, oarecum, între timp.

În procesul care a avut loc în 1955, comandantul lagărului a fost condamnat la muncă silnică pe viaţă (alături de alţi 6 învinuiţi), dar a fost eliberat în 1957, pe baza decretului de graţiere nr. 403, din 22 august 1957.

O anchetă, redeschisă de Nicolae Ceauşescu în 1969, explică această graţiere prin faptul că Securitatea pledase intens în favoarea celor pedepsiţi, arătînd că aceştia „slujiseră partidul“ şi „nu au făcut nimic ca să primejduiască securitatea statului“. Tribunalul instituit de Nicolae

www.ziuaconstanta.ro

Ceauşescu 10 ani mai tîrziu îl acuză pe predecesorul lui că „înţelegea în chip unilateral securitatea statului“, fiindcă „actele de compromitere a regimului nostru erau tot acte împotriva securităţii statului“.

Pavel Ion era născut la 7 septembrie 1925, în comuna Beştepe-Tulcea, din părinţii Petre şi Maria. Decretul care l-a graţiat atunci a adus şi stingerea incriminării şi reîncadrarea lui, alături de cei 21 de ofiţeri şi subofiţeri, tot în direcţia Lagărelor şi Coloniilor de Muncă. Printr-un decret al MAN din 30 aprilie 1959, atît lui, cît şi foştilor co-inculpaţi li s-a recunoscut detenţia ca vechime neîntreruptă în muncă, primind la încadrare o sumă echivalentă cu salariul pe trei luni şi o lună de concediu la casele de odihnă MAI, „pentru refacerea stării fizice“.

Pavel Ştefan – este unul dintre puţinii responsabili pe linie de partid ai regimului comunist despre a cărui implicare în represiune avem o mărturie clară. Raporturile între organul conducător şi „braţul său înarmat“ fac parte din eşantionul cel mai secret al documentelor de arhivă. Asta atunci cînd instrucţiunile erau consemnate în vreun document, iar acesta nu era, printr-o altă instrucţiune, distrus imediat după cele mai bune reguli ale conspirativităţii.

Născut în 1914 şi membru în CC al PCR, de la 18 ani, soţal celebrei ilegaliste Elena Pavel, ce ar fi fost executată de nemţi în 1944, a traversat anii tulburi ai perioadei interbelice cochetînd şi cu extrema dreaptă. Este exclus din partid în 1941 şi reprimit în 1945, după care o vreme cariera lui este relativ lină. Deputat din partea PCR după alegerile din 1946, redevenit membru în CC, realizează o carieră şi în guvern: între 6 aprilie 1951 şi 20 septembrie 1952 este ministru al Gospodăririi silvice. În urma înlăturării grupului Pauker–Luca–Teohari Georgescu (anume din 24 ianuarie 1953 pînă în 19 martie 1957) devine ministru al Afacerilor Interne, într-o perioadă cînd instituţia Securităţii şi cea a Internelor se separă, pentru a se reuni apoi sub portofoliul celuilalt titular al poliţiei politice, Alexandru Drăghici, devenit, din ministru al Securităţii, titularul Internelor înglobînd şi Securitatea. Dispare apoi de pe lista înalţilor funcţionari guvernamentali, ca să revină, ca ministru al Transporturilor, pentru o scurtă perioadă, între 19 august 1969 şi 11 februarie 1971.

Cei aproape zece ani de anonimat politic sînt pentru Pavel Ştefan o perioadă foarte grea. În 1958, cînd este exclus şi din partid, tovarăşii lui îl găsesc, pentru a-l judeca pentru „abatere de la linia partidului“, ca preşedinte al comitetului executiv al Sfatului popular regional Bucureşti, dar după aceea, timp de şase ani, îl aflăm într-o uzină de reparaţii Dudeşti, Cioplea, ca muncitor. Rămîne în afara partidului timp de zece ani, făcînd penitenţe, ca un adevărat apostat şi adresînd

www.ziuaconstanta.ro

partidului cereri de iertare şi angajamente de îndreptare.

Era învinuit de discuţii antipartinice, fracţionism, cultivarea elementelor legionare, individualism, carierism, termeni–mască despre care nu ştim niciodată ce ascund. Duşmăniile trebuie să fi fost grave, fiindcă nu numai că Dej refuză şi în 1964 să-l ierte, dar nici în 1965, cînd fostul ministru face o nouă tentativă de reintegrare, nu ajunge la nici un rezultat. Este iertat abia în 1968, în urma vastei operaţii întreprinse de Ceauşescu pentru a se debarasa de redutabilul său adversar şi rival, Alexandru Drăghici. După scurta perioadă de revenire în primul eşalon, va trăi retras, pînă la decesul survenit la 21 ianuarie 1984.

Pavel Ştefan este prezent în această panoplie de figuri demonice pentru exemplaritatea lui. Povestea e romanescă şi a beneficiat de o tratare minuţioasă. O vom prezenta pe scurt.

În perioada premergătoare alegerilor, viitorul deputat de Vlaşca vine la Giurgiu să pregătească alegerile. Operaţia, executată prin metode mafiotice – înspăimîntarea adversarilor, condiţionarea suporterilor şi, pentru tulburii ani interbelici, reducerea la tăcere a martorilor nedoriţi —, este coordonată de chiar viitorul deputat comunist. Executanţii propriu-zişi sînt însă, ca în toate localităţile ţării, bande înarmate de „oropsiţi ai vieţii“, delincvenţi adunaţi de prin gări şi pieţe, hoţi de buzunare, „maimuţari“, spărgători, uneori asasini. Fiecare dintre ei va primi mai apoi, drept răsplată, o funcţie mai importantă sau mai puţin importantă în noul stat democrat-popular, de cele mai multe ori în partea lui nevăzută. Unul dintre aceştia, orbit de retorica partidului şi ataşat maladiv de tînărul activist, îşi asasinează, la propriu, tatăl biologic, pentru a se încredinţa cu totul celui simbolic, „părintele tuturor popoarelor“. Închis ca deţinut de drept comun, tînărul devine torţionar în slujba Ministerului de Interne. Cei cîţiva ani în care acest tandem funcţionează sînt un fel de rezumat şi totodată radiografie a funcţionării întregului mecanism torţionar.

Dacă nu ar veni de la fostul ucenic, scăpat ca printr-un miracol de sub vraja şi dominaţia maestrului său, radiografia aceasta ar fi incredibilă. Şi, totuşi, lucrurile aşa au stat: marii demnitari de partid, cei care apăreau în portretele oficiale de la mitinguri, Dej, Drăghici, Teohari Georgescu, aveau relaţii secrete cu criminalii de drept comun, cărora, în limbajul cu care-i ţineau prizonieri, le cereau să comită crimele ce constituiau esenţa reală a regimului. Uneori, să le înlăture, gangstereşte, duşmanii personali, sau doar martorii nedoriţi ai unui trecut compromiţător.

În declaraţiile date la ancheta din 1968, Pavel Ştefan apare cu totul diferit de „comunistul de granit“ cerut de Lenin. Are îndoieli, frici şi poate chiar momente de umanitate. Are de făcut

www.ziuaconstanta.ro

partidului reproşuri amare. Pe mormîntul de la Ploieşti al fostei lui soţii, eroină a clasei muncitoare (moartă în realitate la bombardament în 1944, şi nu cum spuneau manualele şcolare), nu există alte coroane şi flori decît acelea pe care i le poate pune el însuşi din cînd în cînd. Pare un om care a înţeles multe. A înţeles mai ales că revoluţia întîi îşi devorează copiii, iar apoi îi uită. A rămas însă, dacă nu fidel dogmei, prizonier al limbajului ei.

La procesul torţionarului clasic, fiara lipsită cu totul de complicaţii, neproblematică (*Pavel Ion*, prezentat mai sus), proces care a avut loc în 1955, fusese prezent şi declarase: „După părerea mea, nelegiuirile săvîrşite în diferite colonii de muncă erau de natură să rupă aparatul de stat de mase, întrucît atrocităţile din colonii erau văzute ca fiind făcute din ordinul guvernului şi partidului…“ Prezent şi în anchetele asupra regimului din închisori, din 1968, cînd Ceauşescu a pornit vasta lui campanie pentru înlăturarea lui Drăghici. Pe cît de stăpîn pe sine şi „omenos“, atunci cînd reprezintă partidul înaintea celor mai mici ca el, pe atît de obedient, chiar slugarnic, cu cei care incarnează partidul în mai mare măsură ca el, Pavel Ştefan este un personaj complex, deşi neliniştitor, prin răceală, calcul, demonie.

Pavlovici Iosif – angajat al Securităţii din Satu-Mare.

Păcurariu Ion – anchetator de Securitate, în Bucureşti, cu gradul de colonel.

Păduraru (?) – plutonier de Securitate, gardian la închisoarea din Dumbrăveni, Sibiu, în principiu rezervată minorilor, prin care au trecut însă şi deţinuţi politici şi femei.

Acelaşi Păduraru, sau un altul, a fost la un moment dat gardian la Rîmnicu-Sărat, una din cele mai sinistre închisori din România comunistă (v. *Vişinescu*).

Pătrăşcanu Nuti – născut la 1 august 1923 la Constanţa, student la Facultatea de Medicină din Bucureşti, condamnat la moarte în urma procesului din 1954. În 1957 i s-a comutat pedeapsa în muncă silnică pe viaţă, prin hotărîrea prezidiului Marii Adunări Naţionale. După o primă confruntare cu Ţurcanu, şeful studenţilor veniţi de la Suceava, Nuti Pătrăşcanu îşi face înaintea acestuia *demascarea*, apoi îşi demască foştii camarazi şi devine, alături de el, una dintre căpeteniile *reeducării*. Fusese condamnat înainte la 6 ani de închisoare pentru activităţi legionare. Directorul Dumitrescu îl dădea „exemplu de atitudine frumoasă în acţiunea de demascare“, ceea ce înseamnă, cu vorbele unui fost coleg, că se evidenţiase prin felul „sălbatic şi bestial“ în care-şi bătea mai ales prietenii şi foştii şefi. În realitate, înainte de a intra în echipa lui Ţurcanu, acesta îl bătuse crunt, rupîndu-i două coaste. După ce a participat la *demascarea* altora, el însuşi a intrat din nou în *demascări*, fiind bătut în mai multe rînduri, pentru că nu fusese „destul de sincer“. A

www.ziuaconstanta.ro

declarat că-i aşteaptă pe americani şi atunci le va spune fărădelegile lui Ţurcanu. Camarazii de închisoare şi victimele lui spun că el l-a trădat pe Bogdanovici, participînd apoi la uciderea lui. Se înscrisese în organizaţia legionară încă de elev. A fost închis între 1941 şi 1944. După 23 august 1944, a dezertat din armată încercînd să fugă în Germania şi, nereuşind, a infiinţat o organizaţie anticomunistă care a luptat în Ciucaş. A fost condamnat şi eliberat în 1947, pentru ca în 1948 să fie arestat din nou şi să participe la *reeducare*. Tîrziu, în octombrie 1951, cînd plecase să aplice experimentul şi la Tîrgu-Ocna, printre bolnavii de TBC, şi începuse să simtă că reeducatorilor li se pregăteşte ceva, declară unui sublocotenent că „îi repugnă total metoda“ şi că „multe nopţi m-am frămîntat la gîndul tuturor lucrurilor ce le-am făcut la Piteşti şi n-am să-mi iert asta niciodată“. Foştii deţinuţi politici dau ca sigură rudenia lui cu Lucreţiu Pătrăşcanu, ministrul de Justiţie comunist, executat de ai lui, în 1954. Mai ştim despre el că purta ochelari de vedere, fiind, datorită lor, poreclit printre camarazii de închisoare şi printre victimele lui, „şarpele cu ochelari“.

Păun Sandu – plutonier de Securitate în Bucureşti, în 1989.

Păvăloaie Constantin – torţionar de la Piteşti. Originar din Bacău, student la Facultatea de Silvicultură. Avusese o condamnare de 15ani pentru activitate legionară. Fusese bătut bestial de fostul lui camarad, Pătrăşcanu Nuti, în camera 4 Spital. A făcut parte din echipa teroristă de execuţie a „tribunalului legionar“, care în penitenciarul Suceava condamnase la moarte pe unii legionari pentru „comportament necorespunzător“ în anchetă. Motivele nu rezultă clar, dar cei condamnaţi trebuiau urmăriţi prin închisori şi ucişi. Nu a fost judecat în lotul lui Ţurcanu, în 1954 şi nici nu a fost citat ca martor. Nu ştim cînd a ieşit din închisoare şi nici unde i s-a pierdut urma.

Păvăloaie Vasile – născut la 14 august 1926, la Dolhasca, regiunea Suceava, subinginer silvic, absolvent al şcolii de la Timişoara, a fost condamnat la moarte în lotul celor 22 de colaboratori ai lui Ţurcanu, aleşi de regim ca ţapi ispăşitori.

Un supravieţuitor, Teja Constantin, povesteşte cum Păvăloaie i-a zdrobit pe rînd degetele cu un cleşte de lemn. „De la această bătaie, spune el, mi-au fost fracturate trei coaste şi sfărîmate unghiile de la mîini şi de la picioare.“ La cîteva ore după acea tortură, fiindcă voise să raporteze gardianului, călăii lui s-au repezit din nou la el, este vorba de Livinschi şi Puşcaşu Vasile, care i-au scos patru măsele şi i-au provocat o rană la picior. „A urmat apoi torturarea cu cleştele de lemn pe care mi-a aplicat-o tot Păvăloaie, la îndemnul lui Puşcaşu Vasile, care i-a spus să nu-mi lase întreg nici un deget. După aceste bătăi am fost pus toată noaptea să stau cu ochii la becul ce ardea, iar picioarele trebuind să le ţin întinse şi nemişcate. Această situaţie a durat cam o săptămînă.

www.ziuaconstanta.ro

După aceea am fost luat iar la bătaie şi bătut zi de zi timp de două săptămîni. (…) La camera 99 a penitenciarului Gherla, bătăile şi torturile asupra mea au durat aproape patru luni.“ (*Memorialul ororii*, 17)

A participat la uciderea lui Radovan Ion. A maltratat la Gherla peste 100 de deţinuţi, folosind metodele cele mai sîngeroase. Trebuie spus că înainte a trecut şi el prin bătaie în *camera 4 Spital*. Mai trebuie spus că, fără a-şi putea exprima remuşcări altfel decît în termenii admişi de „codul“ comunist, el şi le-a exprimat totuşi, înainte de proces şi execuţie: „Mă îngrozesc de ceea ce am făcut, căci un om normal nu putea face acele acte criminale şi odioase, decît un legionar criminal, descreerat, înnebunit, deformat, animalizat, fără nimic omenesc în el, educat de criminala organizaţie legionară putea să facă.“ A fost executat o dată cu aceia dintre camarazii lui, 16 la număr, cărora nu li s-a admis recursul şi nu li s-a comutat pedeapsa, în 17 decembrie 1954, la Jilava.

Penariu Ion – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în august 1948. A primit gradul de plutonier şi o funcţie operativă. Fusese înainte cizmar.

Perit Minti – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în august 1948. A primit gradul de sublocotenent şi o funcţie operativă. Fusese înainte funcţionar.

Perlmutter Eugen – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în august 1948. A primit gradul de sublocotenent şi o funcţie operativă. Fusese înainte funcţionar.

Peşteanu Ion – locotenent de Securitate, la Cluj, în 1951.

Petcu Constantin – ofiţer politic, în Direcţia Generală a Lagărelor şi Coloniilor de Muncă, în anul 1954–1955, cu gradul de locotenent-colonel. În 1968, cînd s-au cercetat „unele abuzuri“ comise în epoca respectivă, era afectat încă în sistemul penitenciar, la colonia de muncă Roşu.

Petcu Gheorghe – maior de Securitate la Cluj. Portretul lui îl vom înlocui cu o poveste scrisă în 2 iunie 2000:

„Bucur Braşoveanu (azi în vîrstă de 86 de ani) a fost arestat în vara anului 1948, fiind anchetat în legătură cu rezistenţa din Munţii Bihorului. Anchetator: PETCU…, pe vremea aceea cu grad de căpitan. Provine din fostele cadre ale jandarmeriei. Fusese şef de post de jandarmi cu gradul de plutonier într-un sat de lîngă Urziceni. A avansat pînă la grad de maior, fiind numit şef anchete la Securitatea din Bucureşti cu sediul în Calea Rahovei. Acest maior Petcu l-a torturat pe Braşoveanu timp de şase luni. La ultima tortură a leşinat instalîndu-se moartea aparentă. În ziua

www.ziuaconstanta.ro

următoare, cînd au scos morţii din beci (Securitatea avea un beci cu mai multe etaje) au constatat că Braşoveanu este viu şi l-au dus din nou la tortură. (…) Cum lui Braşoveanu i-au găsit un geamantan plin cu statuete «Crişti», cruciuliţe, madone, sculptate de dînsul în lemn, toate aceste obiecte au fost înşirate pe o masă şi dînsul fotografiat în faţa lor. Aceasta a constituit principala probă la dosar, fiind condamnat pentru deţinere de obiecte interzise. (…) Cu timpul s-a descoperit că maiorul PETCU în timpul războiului a bătut nişte prizonieri ruşi care lucrau la un moşier din raza de activitate a postului său de jandarmi. Pentru acest motiv a fost condamant la ani grei de închisoare. Nu se ştie care i-a fost sfîrşitul.“ Gheorghe Andreica, AFDPR, Constanţa, *răspuns la chestionar*)

Petcu Marin – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în august 1948. A primit gradul de locotenent şi o funcţie operativă. Fusese înainte subofiţer.

Petre Constantin – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte cizmar.

Petre Mircea – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte mecanic.

Petre I. Petre – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în august 1948. A primit gradul de sublocotenent şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte fierar CFR.

Petrescu Alexandru – magistrat militar. Numele lui a fost asociat cu un singur grad, cel de general. A prezidat cele mai importante procese–spectacol de inspiraţie moscovită din primii ani ai comunismului, dar şi sute de altele de mai mică anvergură. Enumerăm cîteva: procesul lui Iuliu Maniu, din noiembrie 1947, al „Marii Finanţe“ din noiembrie 1948, al primului lot „de sabotori şi diversionişti de la Canal“ din august–septembrie 1952, al lui Eugen Ţurcanu din octombrie 1954. Dar şi: cel de-al doilea lot de la Canal, judecat la aproape o lună după primul, procesele lui Ion Ioanid etc.

Despre procesul de la Canal a dat o „notă explicativă“ cu ocazia rejudecării acestuia, în 1968. Din această declaraţie a lui, succintă, rezultă totuşi un lucru incredibil: i s-a înmînat ordinul de concentrare în 18 august, iar peste mai puţin de două săptămîni, într-un dosar care număra zeci de volume, a condamnat la moarte cinci oameni. Trei dintre aceştia au fost executaţi după o lună.

La 18 ani după evenimente, cînd era deja trecut în rezervă, pensionat, şi se afla cu familia la Poiana Ţapului, iată cum vede fostul magistrat acel eveniment:

„Procesul după mine a decurs în mod normal. Nu s-a plîns în instanţă nici un inculpat că

www.ziuaconstanta.ro

în contra lui ar fi fost folosite mijloace nepermise de lege, de către anchetatori.“

De asemenea, nici sentinţa nu i-a fost impusă de cineva. „Dulgheru a luat cunoştinţă de sentinţă după ce a fost bătută la maşină şi nu-mi reamintesc ca vreodată, în timpul procesului, Dulgheru să-mi fi arătat vreo notă primită de la Bucureşti în legătură cu procesele.“ Dimpotrivă, Mişu Dulgheru, care superviza din partea partidului întreaga procedură, i-ar fi reproşat că n-a aşteptat confirmarea sentinţei de la Bucureşti, iar el ar fi răspuns acestei imixtiuni în problemele justiţiei, cu această memorabilă frază: „Un ministru, oricare ar fi el, nu răspunde de sentinţă, ci tribunalul, şi, în consecinţă, nu aveam ce aştepta.“

Este, deşi incredibil şi în fapt neadevărat, foarte probabil ca lucrurile să se fi petrecut aşa: toată lumea ştie cît de expeditiv era Petrescu în procesele lui, chiar cele soluţionate prin condamnări la moarte, eficienţă de care miniştrii nu puteau fi decît mulţumiţi.

Întrebat dacă nu are nimic de adăugat, comentariul lui este înmărmuritor de judicios:

„Au trecut atîţia ani de la pronunţarea acestei sentinţe. Desigur este foarte greu să-mi reamintesc ce m-a determinat pe mine personal la o hotărîre ce pare astăzi foarte aspră sau chiar neîntemeiată. Ministrul, care mi-a spus că este o chestiune gravă de sabotaj. Nenumărate ziare care scriau zilnic despre ceata (sic! – cuvîntul era „bandă“) de sabotori, nenumăratele telegrame primite în instanţă de pe tot teritoriul ţării, atmosfera generală a procesului, numărul acţiunilor de sabotaj care se măriseră în acea vreme şi chiar după aceea. Este evident că, dacă la momentul potrivit aş fi cunoscut ceea ce cunosc astăzi despre Canal, situaţia ar fi fost alta. (…) În ce priveşte hotărîrea de a se confisca dată, cred că nu era cazul a se pronunţa.“ (Dosar 10843, ASRI, 128 CNSAS D,49, 1))

A prezidat şi completul care l-a judecat pe Gheorghe Calciu-Dumitreasa, în 1957, procesul „Sumanelor negre“, procesul Nunţiaturii, cel al Bibliotecii engleze, cel al Legaţiei franceze, al Legaţiei turce şi multe altele. Se spune că dobîndise o placiditate, un automatism în a rosti aceste sentinţe la 5 minute de la începerea audierii şi că putea prezida cîte 5–6–10 asemenea procese pe zi. A murit în Bucureşti, în noiembrie 1977, ca pensionar respectat. Alexandru Petrescu pare unul dintre cei mai liniştiţi monştri înregistraţi în această galerie naţională de monştri. O ultimă informaţie: P. A. era titularul unui doctorat în drept la Paris.

Fără să fi atins nici unul dintre ei remarcabila lui notorietate, el face parte dintr-o listă de peste 200 de magistraţi „criminali“, culeasă tot de Cicerone Ioniţoiu.

Petrescu Gheorghe – maior în Ministerul de Interne, şeful secţiei Politice din Direcţia

www.ziuaconstanta.ro

Generală a Lagărelor şi Coloniilor de Muncă în anii 1952–1953. În 1968, cînd s-au cercetat unele crime comise în epoca respectivă, era scos în rezervă.

Petrescu Ion – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în august 1948. A primit gradul de locotenent şi funcţia de şef birou. Fusese înainte student, unul din cei treisprezece pe care Securitatea a reuşit să-i recruteze la întemeierea ei.

Petrescu Pavel – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în august 1948. A primit gradul de locotenent şi funcţia de şef de birou. Fusese înainte funcţionar.

Petrescu Victor – locotenent-major de Securitate la Craiova, în 1958.

Petrescu (?) – comandant al lagărului de la Stoieneşti, în Balta Brăilei, în 1956–1962. În timpul lui, condiţiile de exterminare din lagăr au fost în aşa măsură agravate de lipsa igienei, încît lagărul s-a umplut de şobolani şi s-a declanşat febra tifoidă, care a ucis zeci de deţinuţi.

Petrică Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte fierar.

Pietraru Mircea – căpitan de Securitate, ofiţer politic, în Direcţia Lagăre şi Colonii de Muncă, în anul 1952. În 1955 revine pe aceeaşi funcţie cu gradul de maior. În 1968, era scos în rezervă. Un *Pietraru* (?) – ofiţer politic – în 1952 – al lagărului de muncă forţată înfiinţat pe lîngă hidrocentrala Bicaz şi destinat celor care-şi ispăşiseră pedepsele în închisori este menţionat şi de Cicerone Ioniţoiu în „lista“ lui.

Pintilie Gheorghe – v. *Bodnarenco Pantelimon* (*Pantiuşa*).

Pintoiu Gheorghe – ofiţer de Securitate, comandant al DRSP Piteşti, în anii ’50.

Pistol Valeriu – anchetator de Securitate, în Bucureşti, cu gradul de maior.

Pîrvan Vasile – locotenent-major de Securitate la Cluj. Consemnat în documentele strict secrete ale instituţiei, ca participînd, în calitate de delegat MAI, la executarea sentinţelor de condamnare la moarte în penitenciarul Gherla, în august 1958.

Pîrvu Ion – gardian la închisoarea din Aiud.

Pîrvu (?) – plutonier, angajat al Securităţii din Roman în 1949. I-a anchetat pe ţăranii revoltaţi împotriva colectivizării din comuna Butea, din august 1949, cînd activiştii locali au chemat armata, venită cu tunuri (v. şi *Segal Karl*). Era originar din Trifeşti.

Pîrvulescu Marin – ofiţer de Securitate, lucrînd între 1966 şi 1990 în Direcţia de Cercetări Penale din Departamentul Securităţii Statului. Anchetator al inginerului Gheorghe Ursu, decedat în 1985 în urma torturilor în ancheta la care a fost supus, pentru vina de a-şi fi notat într-un jurnal

www.ziuaconstanta.ro

opinii politice anticomuniste.

Este născut în 24 ianuarie 1940, în comuna Bălteni, judeţul Olt. A urmat Facultatea de Drept. Pînă la 1martie 1990 cînd a ieşit la pensie a lucrat doar în Securitate. Nu ştim cu certitudine dacă Marin Pîrvulescu l-a torturat cu propriile mîini pe Gheorghe Ursu.

După ancheta deschisă după Revoluţie în dosarul lui Gheorghe Ursu, avocaţi, familie, jurnalişti sînt unanimi în a opina că Marian Clită, torţionarul scos în faţă de Securitate spre a-i proteja pe marii vinovaţi, ia în chip sperjur asupra lui faptele anchetatorilor. Dacă Marin Pîrvulescu l-a torturat cu propriile mîini pe Gheorghe Ursu, nu este o întrebare esenţială decît pentru Justiţie. Că se folosea de un om, pe nume Marin Clită, sau de un baston de cauciuc (numit, acesta, „Cristinel"), sau de orice altă unealtă, nu schimbă calitatea de reprezentant al represiunii a lui Marin Pîrvulescu. Cu toate acestea, şi în cazul lui Procuratura militară a hotărît la rejudecarea procesului neînceperea urmăririi penale (v. *Gheorghe Vasile*).

Plăcintă Alexandru – locotenent-major de Securitate la Timişoara. Torţionar de o cruzime devenită notorie printre cei ce aşteptau să fie anchetaţi; a fost bătut de un tînăr „frontierist", Vasile Dobrescu, atît de rău, încît nu a mai putut niciodată ancheta şi tortura. Tînărul a fost condamnat la 25 de ani şi a fost eliberat în 1964. Nu rezultă din sursa la care apelăm ce anume l-a împiedicat să mai ancheteze şi tortureze pe fostul călău: frica, şocul moral, sau vreo infirmitate fizică.

Plăpceanu Iulian – anchetator de Securitate, în Bucureşti, cu gradul de colonel, în 1970.

Pleşa (?) – colonel la Securitatea din Iaşi, unde trăieşte şi azi ca pensionar.

Pleşiţă Nicolae – una dintre figurile cele mai mediatizate, în perioada post-decembristă, din panoplia noastră de torţionari. Nu a fost un marginalizat sau un ins obscur nici înainte. Era în 1958, cînd i s-a acordat, pentru merite pe care doar le presupunem, Steaua RPR, căpitan de Securitate.

Din 1970 a început ascensiunea lui rapidă şi pe linie de partid, iar în 1974 era membru al Comisiei de Cenzori în CC al PCR. Din decembrie 1976 este general-maior şi prim-adjunct al ministrului de Interne. La căderea regimului făcea parte din Direcţia a V-a, însărcinată cu securitatea conducerii partidului. Îl diviniza pe Ceauşescu şi se ocupa de securitatea lui personală.

Fusese, pentru un scurt interval de timp (21 noiembrie 1975–29 septembrie 1978), secretar de stat în Ministerul de Interne. În această calitate l-a bătut cu propriile mîini pe scriitorul disident Paul Goma, înainte de a se decide expulzarea lui din România, în noiembrie 1977. Între

www.ziuaconstanta.ro

1980 şi 1984 a fost şeful Centrului de Informaţii Externe din Departamentul Securităţii Statului, calitate în care a patronat colaborarea Securităţii româneşti cu Ilici Ramirez Sanchez (cunoscut mai bine sub numele de Carlos), faimosul terorist sud-american, prin intermediul colonelului român Nica Sergiu. În ianuarie 1982 l-a însărcinat pe agentul acoperit Pavel Matei Haiducu cu asasinarea lui Paul Goma, aflat la Paris. Misiunea a eşuat, cum se ştie, datorită defecţiunii agentului. L-a anchetat şi pe Dorin Tudoran.

Ploieşteanu (?) – comandantul Securităţii din Deva în 1984, cînd, înscenîndu-se un accident de cale ferată, care putea trece şi drept sinucidere, a fost ucis de Securitate foarte tînărul profesor Ioan Sasu, din Sibiu. Înainte de a-l ucide, pentru refuzul de a colabora cu ei, agenţii din subordinea lui îl convocau des, îl ameninţau, încercînd să-l intimideze, ba chiar veneau şi îl vizitau în satul Draşov, la locuinţa lui şi la şcoală şi, sub pretextul că vor doar să stea de vorbă cu el, îl hărţuiau timp de cîteva ore. Iată un fragment dintr-o depoziţie a mamei profesorului:

„Ei nici nu se mai fereau să arate că sînt securişti. Ba dimpotrivă. Ei veneau cu o maşină Dacia de culoare albă şi toată lumea ştia că maşina aceea aparţine comandantului Securităţii din Deva, pe numele lui Ploieşteanu. Opreau în faţa casei şi, punîndu-şi un ciorap pe faţă, cei doi securişti coborau din maşină şi intrau pe poartă. Asta în plină zi. Nu se fereau de nimeni. Veneau şi noaptea. Vizitele astea au început să se îndesească fiindcă se apropia congresul al XIII-lea al partidului (20 noiembrie 1984). De la un coleg al său am aflat că securiştii îl somau pe Luţu zicîndu-i că, dacă nu eşti cu noi, să te pregăteşti pînă la congresul partidului să-ţi faci coşciugul. În 13 noiembrie 1984, doi securişti au venit şi l-au luat din cancelarie, şi a mai fost găsit pe 25 ianuarie, cînd a apărut într-un panou al Miliţiei din oraşul Simeria la «necunoscuţi accidentaţi de tren».“ De la Deva la Simeria, tînărul a fost transportat cu maşina aceluiaşi Ploieşteanu. Mama observă că, deşi doctorul legist, un oarecare Mărculescu, semnase certificatul de deces atestînd accidentul de tren, pe hainele fiului ei nu era nici un strop de sînge. Detaliile acestei crime sînt pe cît de grosolane, pe atît de sinistre. Ulterior, deşi actul oficial îi disculpa pe criminali, părinţilor nu li s-a dat voie să-l înmormînteze decît în mare secret şi decapitat, capul păstrîndu-se în formol la Deva. Securitatea a supravegheat în permanenţă toate aceste operaţii. Ulterior au fost şi părinţii urmăriţi, li s-a deschis şi lor un proces, iar apoi agenţii lui Ploieşteanu s-au abătut asupra lor cu metode de distrugere psihică, telefoane, ameninţări, somaţii, dintre care una de un cinism neverosimil: convocarea tînărului ucis pentru preschimbarea buletinului de identitate, în momentul împlinirii termenului prevăzut de lege.

www.ziuaconstanta.ro

Ploscariu S. – căpitan de Securitate, a participat la ancheta pentru trimiterea în judecată şi în domiciliu forţat a muncitorilor revoltaţi de la Braşov, din noiembrie 1987.

Poenaru Ion – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în august 1948. A primit gradul de sublocotenent şi funcţia de şef birou. Fusese înainte vopsitor.

Poleacu Costică – originar din Stroeşti, agent de Siguranţă. În 1946, este împuşcat în casa lui un şef de organizaţie judeţeană a partidului ţărănist, pentru a fi împiedicat să participe la alegeri. Mulţi ani mai tîrziu, aflat pe patul de moarte, Costică Poleacu a mărturisit că a făcut parte din echipa ucigaşă, alături de şoferul lui Bodnăraş şi alţi doi tovarăşi. Este consemnat şi în „lista" lui Cicerone Ioniţoiu, pentru momentul cînd funcţiona la Roman, fără altă specificaţie.

Pompilian (?) – căpitan în Direcţia Generală a Securităţii Poporului, în anii 1949–1950. Îi chema la Bucureşti pe cei care trebuiau anchetaţi. „Era fioros, cu o voce de bas, cu silueta unui urs, o brută înspăimîntătoare, care lovea cu ce apuca. Cu mîinile, cu picioarele, cu ciomagul." A emigrat în Israel.

Pompiliu Lie – student torţionar de la Canal, la colonia de la Peninsula, unde era pontator. A participat la faimoasa bătaie a deţinuţilor în urma căreia doctorul Simionescu a decis să-şi pună capăt zilelor. Mai mult, el este cel care a desemnat viitoarele victime ca fiind recalcitrante şi refuzînd să muncească. A fost ulterior ajutat de comunişti să devină medic.

Pongraţiu Liviu – comandant al Securităţii din Bistriţa în 1949, cu gradul de sublocotenent. L-a anchetat, începînd din 26 aprilie 1949, pe căpitanul Leonida Bodiu, arestat deoarece condusese mişcarea de rezistenţă „Sumanele negre", iar în zorii zilei de 24 iunie 1949 l-a ucis pe acesta pe Dealul Căpăţînii în acelaşi timp cu alţi doi „complici", apoi a trimis paznicul primăriei din Nepos să-i îngroape, unul peste altul, într-o groapă săpată pe loc. După informaţiile unui alt memorialist, care-i ortografiază numele Pongratz, locotenentul (1950) fusese înainte şofer şi era „greu la citit şi inapt la scris", impulsiv şi violent. A fost dat afară din Securitate pentru luare de mită şi a revenit la meseria dinainte. A emigrat în Germania.

Pop Grigore – sergent de Miliţie la Bistriţa în 1949. A participat la asasinarea lui Leonida Bodiu, comandantul organizaţiei „Sumanele negre", ucis din ordinul Securităţii înainte de proces şi îngropat într-o groapă comună, pe locul execuţiei (v. mai sus, *Pongraţiu*).

Pop Partenie – gardian la închisoarea Sighet, în anii '50.

Pop Petru - gardian la Gherla în 1958. Unul dintre bătăuşii care maltratau deţinuţii pe grătarele de la baie până sărea sângele la metri distanţî pe pereţi. Mai târziu a dispărut dintre

www.ziuaconstanta.ro

gardieni. Devenise şofer pe un camion al puşcăriei. S-a pensionat de acolo şi locuia în 2001 în Gherla. Frecventa biserica greco-catolică, asemenei uneia dintre vicxtimele sale , care îl întâlnrea acolo duminică de duminică. «l-am iertat pentru ce mi-a făcutŢ declară în 2001 acesta.

Pop Răchită Dumitru – brigadier la Peninsula. Era ţăran din Maramureş, de pe lîngă Satu-Mare. Era poreclit Haplea.

Pop Titu – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în august 1948. A primit gradul de sublocotenent şi o funcţie operativă. Fusese înainte funcţionar.

Pop Virgil – locotenent de Securitate la Cluj, în 1959. După o bătaie la tălpi, peste „papucii lui Hristos“, descrisă în altă parte (v. *Gruia Manea*), victima care evocă momentul continuă, amintindu-l pe acest anchetator, care, pentru a-i înăbuşi ţipetele, i-a trîntit o pătură plină de praf peste gură. „Tocmai atunci inhalam aer în plămîni şi praful de pe pătură era gata să mă sufoce. Noroc cu un altul care a observat că vineţesc şi a strigat la Pop Virgil să-mi ia pătura de la gură. Încă cîteva secunde dacă dura sufocarea, aş fi scăpat de toate necazurile.“

Pop Ilonte – originar din satul salatiu. Cu patru clase elementare. Îşi face liceul la seral şi devine maior de securitate. Bătea deţinuţii fără motiv.

Pop (?) – Originar din Tîrguşor, de lîngă Fizeş, judeţul Argeş. Gardian la Gherla în 1959. Brunet, cu o figură cruntă, bătea cumplit, cu coada săpii, cu orice prilej, de pildă pe deţinutul pe care-l însoţea de la celulă la locul de izolare. Pop inventase singur un instrument de tortură, asemănător unei undiţe, cu care îl prindea şi îl ţinea pe prizonier, astfel încît ceilalţi paznici să-l poată bate. Cîrligul undiţei se înfigea în carnea prizonierului. Trăieşte şi azi, pensionar în Gherla. Avea un frate, tot gardian, în acelaşi loc.

Popa Alexandru – colonel de Securitate, la Cluj.

Popa Alexandru (Ţanu) – Unul dintre cei mai temuţi torţionari de la Piteşti. Singurul despre care nu deţinem nici o mărturie că ar fi fost, la rîndu-i, torturat sau constrîns în vreun alt fel să participe la *reeducare*. Numele lui apare în toate documentele publicate asociat cu verbele „a condus“, „a coordonat“, „a dirijat“, „a dat instrucţiuni“. La Gherla a condus o vreme singur *demascările*, organizînd şi punîndu-şi, la rîndu-i, responsabili de încredere, cărora le-a „creat“ posturi, transformînd în camere de tortură toate celulele de pe un etaj, creîndu-şi reţele de informatori, desfăşurînd el însuşi o activitate laborioasă de triere, ordonare, organizare a informaţiilor primite. Avea un scris frumos, calm şi vorbea de asemenea bine şi convingător. În procesul din septembrie–octombrie 1954, în care a fost condamnat la moarte, figurează mereu al doilea după Ţurcanu. Era

www.ziuaconstanta.ro

născut la 13 noiembrie 1924, în comuna Praşila Soroca, în URSS, din părinţii Gheorghe şi Sultana, şi fusese student la Iaşi, la agronomie. Primise, pentru activitate legionară, 6 ani. Executase şi sub regimul Antonescu trei ani de închisoare. Este unul din întemeietorii Organizaţiei Deţinuţilor cu Convingeri Comuniste. În declaraţiile din anchetă, aşa cum au fost ele consemnate de Securitate, recunoaşte „cu lux de amănunte toate acţiunile de tortură, schingiuri şi maltratări, menţionînd că a folosit ca metode: bătaia cu cozi de mătură, cu picioarele de la paturi, cu vîna de bou, strivirea degetelor cu scîndura care se punea între degete şi le strîngea, apoi strîngea mîinile cu uşa, au fost raşi pe cap deţinuţii şi ţinuţi să curgă apă pînă cînd au înnebunit, au fost puşi să mănînce materii fecale, să lingă closetele, recunoscînd că au murit datorită acestei acţiuni a sa cinci deţinuţi“. Cei care refuzau să furnizeze informaţiile, cele mai multe minciuni enorme (depozite cu cîte 5 000 de arme, între care şi tancuri, inventate de cei înnebuniţi de tortură), „ erau bătuţi din nou în timpul nopţii, nu erau lăsaţi să doarmă, fiind ţinuţi în picioare sau în diferite poziţii obositoare. Astfel au fost cazuri cînd unii deţinuţi au fost ţinuţi în aceste poziţii, fără a avea voie să doarmă cîte 10–14 zile în şir“, declară tot el. Cît despre uciderea unuia dintre aceştia, Dincă Ion, despre care s-a mai vorbit, ea se petrecuse după moartea în torturi, care stîrnise, pentru moment, oarecare agitaţie, a altui deţinut. Neliniştit deci, apreciase că „problema cu el e foarte serioasă, că ştie foarte multe şi dacă s-ar afla s-ar duce dracului cu toţii, deci trebuie să i se închidă gura“. Lui Popa Ţanu, i s-a comutat pedeapsa cu moartea în muncă silnică pe viaţă. După eliberare, a fost secretarul Societăţii de ştiinţe medicale din Sibiu. Ceea ce înseamnă că-şi continuase şi terminase studiile, în medicină.

În 1995, editura Vremea i-a adresat o scrisoare-chestionar, cerîndu-i să clarifice aspecte niciodată elucidate ale cumplitului experiment: de unde anume veneau ordinele, cum a fost determinat să participe la *reeducare*, cît din documentele păstrate este adevărat. A primit scrisoarea, dar, „cu toate insistenţele ulterioare“, anunţă editura într-o notă, nu i-a dat curs.

Popa Constantin – ofiţer de Securitate din Oneşti.

Popa Gheorghe – anchetator al partizanilor din zona Oradea- Mare, în anii ’50.

Popa Gheorghe – Angajat al Securităţii la închisoarea din Botoşani. Avea gradul de plutonier-major.

Popa Ioan – colonel, comandantul Securităţii din Piatra-Neamţîn anul 1970. Deosebit de crud.

Popa Ion – născut la 16 septembrie 1922, în Arpaşul-de-Sus, Făgăraş, fiul lui Lazăr şi al

www.ziuaconstanta.ro

Ilenei. Locotenent la Salcia de la înfiinţarea lagărului. Condamnat şi el la muncă silnică pe viaţă, în procesul din 1955 şi graţiat în 1957 (v. mai sus *Pavel Ion*). În februarie 1953, cînd se făceau cercetările, un deţinut declara despre el:

„Prin luna ianuarie 1953 am fost bătut cu parul de dl. Locotenent Popa pentru faptul că nu puteam munci şi nu puteam merge în pas alergător cu targa. Cumnatul meu, Lunca Dionisie, într-o seară din luna ianuarie 1953 a fost bătut de dl. Locotenent Popa cu parul şi apoi a ordonat brigadierului Popovici (deţinut) să-l bată pînă îl va omorî. După ce l-a bătut, l-a băgat în carceră în pielea goală, iar a doua zi dimineaţa l-a scos mort din carceră."

Popa Ion – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în august 1948. A primit gradul de locotenent şi funcţia de adjunct de şef de serviciu. Fusese înainte sculptor.

Popa Ion – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte ajutor de mecanic.

Popa Ion – angajat al Securităţii la închisoarea Gherla cu gradul de locotenent.

Popa V. Ion – născut la 2 ianuarie 1922, în comuna Ernea, Sighişoara, fiul lui Vasile şi al Lucreţiei. Ofiţer de Securitate la Salcia de la înfiinţarea lagărului şi implicat în ancheta declanşată din cauza atrocităţilor petrecute în lagăr în doar cîteva luni de la înfiinţare. Condamnat şi el la 6 ani închisoare corecţională, pentru „abuz în serviciu", în procesul din 1955 şi pus în libertate imediat la încheierea anchetei, după ce i s-a redus pedeapsa la doi ani (v. *Pavel Ion*).

Popa Isaia – ofiţer de Securitate, „vînător" de partizani din Munţii Apuseni. „Un adevărat călău". A funcţionat şi ca anchetator la Sibiu. Ar fi murit, după unii memorialişti, într-un accident de motocicletă.

Popa Mihai – anchetator de Securitate, în Bucureşti, cu gradul de colonel în 1989. L-a anchetat pe tînărul fizician Gabriel Andreescu, în 1987, arestat fiindcă ar fi redactat „înscrisuri conţinînd date ireale în legătură cu realităţile politice, sociale şi economice din ţara noastră". Aflat şi pe „lista" lui Cicerone Ioniţoiu. Nu ştim dacă este unul şi acelaşi cu cel semnalat ca anchetator la IGM Bucureşti, al muncitorilor arestaţi după revolta de la Braşov, în 1987.

Popa Nicolae – şeful Securităţii din raionul Babadag, în 1948–1950. I-a arestat pe şase dintre luptătorii lui Gogu Puiu. Cînd acesta a organizat un comando şi, cu complicitatea unui gardian, şi-a eliberat camarazii din arestul Securităţii, unul dintre ei avea urechea tăiată în timpul anchetei. În perioada aceasta, satele dobrogene „trăiesc teroarea ridicării oamenilor de acasă: duşi la anchetă unde în zorii zilei erau aduşi în pled, mai mult morţi decît vii, aruncaţi în prag, de

www.ziuaconstanta.ro

unde-i culegea familia la trezire“. Împreună cu Nicolae Doicaru, şeful Securităţii Constanţa, Popa n-a ezitat să aresteze, pentru a-i determina pe luptători să se predea, întreaga familie a fraţilor Fudulea, pe tatăl, de 90 de ani, soţiile şi copiii între 3 şi 12 ani, ca şi pe un tată care-şi veghea cu lumînarea fiica muribundă. Pe mama unuia dintre ei, Stere Alexe, securiştii lui Popa au pus-o cu picioarele pe jar ca să-şi denunţe fiul. Pe Gioga Arău, căsătorit duminică, Nicolae Popa l-a luat miercuri, l-a ucis la marginea unui lan de porumb şi l-a lăsat acolo. Toate acestea se petreceau în 1949.

Popa Oprea – în 4 decembrie 1954, a executat, împreună cu alţi trei complici şi la ordinul verbal al ministrului de Interne, Alexandru Drăghici, pe Ibrahim Sefit, zis Turcu, la Sibiu. Împreună cu aceiaşi (Vaideş, Lutenko, Munteanu) l-a îngropat în pădure. În 1968, în faţa comisiei de anchetă declară: „Am coborît pe Turcu din maşină şi de la o distanţă de circa doi metri eu am tras cu pistoletul în el, dar nu a căzut. S-a văitat, eu m-am tras la o parte şi ceilalţi doi ofiţeri – Vaideş Mihai şi Munteanu Ilie – au tras cu automatele foc de rafală asupra lui Turcu, după care acesta a căzut jos.“

Popa Paraschiv – angajat al Securităţii de la închisoarea din Făgăraş.

Popa Vasile – angajat în DRSP Bucureşti, de la înfiinţarea acesteia, în august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte funcţionar.

Popa Vasile – sergent-major de Securitate la Cluj.

Popescu Alexandru – angajat în DRSP Bucureşti, de la înfiinţarea acesteia, în august 1948. A primit gradul de plutonier şi o funcţie operativă. Fusese înainte lăcătuş.

Popescu Aristotel – născut la 23 noiembrie 1923, în Bucureşti, student la Facultatea de Medicină. A făcut parte din lotul celor 22 de legionari judecaţi şi condamnaţi la moarte în noiembrie 1954. A rămas printre cei cinci neexecutaţi, necesari mai tîrziu la judecarea altor procese. În legătură cu ceilalţi patru s-au publicat documente din care rezultă că, în 11 octombrie 1957, pedeapsa li s-a comutat la muncă silnică pe viaţă. Cu el nu ştim ce s-a întîmplat, după refuzul de a face, alături de ceilalţi, cerere de graţiere, dar în 29 octombrie 1957 apare în dosar o cerere individuală de graţiere, făcută de avocatul lui. Aici se arată că în penitenciar „şi-a continuat activitatea criminală sub formă de rugăciuni şi şedinţe“.

A falsificat actele de deces ale mai multor deţinuţi ucişi în tortură. A participat la uciderea lui Dîmbu Vasile, iar Pangrati Ion a încercat să se sinucidă, ca să scape din mîinile lui. A participat la demascări la Piteşti, iar din 1950 şi la Gherla. Este bine de spus că şi el şi-a început

www.ziuaconstanta.ro

cariera după ce a fost bătut crunt de Ţurcanu. Era un bun cunoscător al filozofiei „idealiste“, spune un fost camarad judecat în acelaşi lot. A lucrat sub îndrumarea strînsă a faimosului Popa (Ţanu). Într-un moment greu, cînd fuseseră chemaţi cu toţii pentru anchetă la Bucureşti, iar Ţurcanu îl avertizase că trebuie să meargă fiecare pe cont propriu, că „i-a dat în gît un camarad căruia ar fi bine să-i închidă gura, dar că nu mai era timp“, acesta povesteşte astfel colaborarea lor: „În acest timp, deţinutul Popescu Aristotel urca scările pentru a merge în camera sa. Subsemnatul am alergat după el şi i-am spus că merg la Bucureşti, probabil în vederea vreunei anchete în legătură cu demascările. I-am spus că am un punct nevralgic în Sălăgean Pamfil şi că să facă ce-o şti să-l lichideze, adică să-l omoare inteligent şi fără urme... la infirmerie ai multe posibilităţi... faci asta pentru mine, Aligo? La care el mi-a răspuns: Măi, pentru asta am nevoie de timp şi să găsesc o metodă şi o ocazie favorabilă. I-am cerut un răspuns categoric şi el mi-a răspuns că va face totul pentru aceasta. Apoi ne-am despărţit, dînd mîna şi promiţîndu-i că nu voi vorbi despre el şi nici despre acţiune nimic, chiar de ar fi să mă omoare.“ Despre un alt asasinat comis împreună, după ce tînărul fusese bătut de Puşcaşu Vasile şi de Morărescu Vichentie, cu picioarele de la caprele patului, pînă cînd a intrat într-o comă prelungită pînă a doua zi, Ţanu relatează: „Cum în timpul delirului Dincă Ion pronunţa mereu cuvintele Bădia Gîrneaţă, bădia Gîrneaţă, subsemnatul l-am chemat pe Popescu Aristotel spunîndu-i să-i facă o injecţie ca să nu se mai chinuiască, Popescu Aristotel s-a dus la infirmerie şi a venit cu o seringă şi două fiole de injecţii pe care i le-a făcut lui Dincă Ion, astfel că la o oră după aceasta, Dincă Ion a decedat în camera 101.“

Popescu Constantin – căpitan de Securitate, subaltern al lui Mişu Dulgheru în Direcţia de Cercetări Penale, la înfiinţarea acesteia. Devenit, pentru servicii aduse partidului, din muncitor la CFR, inspector general la CFR, recrutat apoi de Siguranţa Statului în curs de restructurare şi repartizat comisar- şef la Brigada mobilă. Mai întîi anchetator al loturilor de foşti legionari, apoi trecut, din februarie 1951, la contrasabotaj, ca ajutor de şef de serviciu.

Popescu I. Dumitru – angajat în DRSP Bucureşti, de la înfiinţarea acesteia, în august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte ajutor-mecanic.

Popescu Eremia – general-maior, comandant al trupelor MI în 16 iunie 1951, cînd au început deportările din Banat spre Bărăgan, acţiune căreia i-au căzut victime 40320 de persoane. A coordonat şi operaţiile de capturare a grupului Arnăuţoiu.

Popescu Florin – anchetator de Securitate în Bucureşti, avînd gradul de maior în 1985.

www.ziuaconstanta.ro

Popescu Gabriela – angajată în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte funcţionară.

Popescu Gheorghe – anchetator de Securitate la Craiova încă din anii ’50, care a avansat pînă la rangul de colonel. Unul dintre cele cîteva cazuri cunoscute de torţionari cu coşmaruri. Printre fostele lui victime circulă următoarea istorie: fostul anchetator, ajuns bătrîn, începuse la un moment dat să sufere de dureri de picioare. O femeie, pe care a cunoscut-o într-o staţiune, l-a păcălit, pentru a-i lua banii, să i se încredinţeze pentru un tratament cu injecţii extrase dintr-o plantă numită *spîn*. În urma tratamentului, picioarele lui s-au uscat ca nişte vreascuri cafenii. Se mai povesteşte că la 70 de ani, cîţi are în prezent, delirează, strigînd că aşteaptă să vină cineva să-i despice coşul pieptului şi să-i scoată inima, drept pedeapsă trimisă anume de cei pe care i-a deportat cîndva din Caraş-Severin în Bărăgan.

Popescu Gheorghe C. – născut la 13 august 1929 în Chişinău, fost student la Facultatea de chimie, fost legionar. Reeducator în experimentul Piteşti, condamnat la moarte şi executat o dată cu primii 16 executaţi din 17 decembrie 1954. Şi el s-a încadrat în echipa lui Ţurcanu, tot după ce a fost bătut. Una dintre victimele *reeducării*, Dimciu Garofil, a murit, căzînd pe ciment şi făcînd comoţie cerebrală, în urma palmei lui. A fost unul dintre cei care au folosit dezgustătoare metode de tortură ca mîncatul excrementelor, linsul veceurilor, sărutatul în anus sau pe faţa unsă cu excremente, iar de Paşti i-a „împărtăşit“ pe deţinuţi cu materii fecale. Asistînd la bătaia pe care i-o dădea unui deţinut (Zotu), un altul (Baucescu Alexandru), şi-a pierdut pentru totdeauna minţile.

Popescu Gogu – colonel de Securitate, numit în august 1948, cînd s-a înfiinţat Direcţia Generală a Securităţii Poporului, director în Direcţia II, Contrasabotaj, în 1952.

Era originar din Tîrgovişte, învăţător. Comunist, devenit după 6 martie 1945 şef al organizaţiei de partid a judeţului Dîmboviţa, a falsificat alegerile, a condus echipa de bătăuşi a lui Costică Dorobanţu, fost sondor. A supravegheat ancheta care a precedat procesele de sabotaj de la de la Canal. Mai tîrziu a fost trimis ambasador în Ghana. **(D,49-1.p.127)**

Popescu G. – anchetator de Securitate în Bucureşti, avînd gradul de colonel în 1950.

Popescu Ion – angajat în DRSP Bucureşti, de la înfiinţarea acesteia, în august 1948. A primit gradul de plutonier şi o funcţie operativă. Fusese înainte curelar.

Popescu Ion – ofiţer la Securitatea din Oradea, în anii ’50. A funcţionat în aceeaşi perioadă şi la Arad, ca şef al inspectoratului de aici.

www.ziuaconstanta.ro

Popescu Savu – angajat în DRSP Bucureşti, de la înfiinţarea acesteia, în august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte muncitor.

Popescu Titus – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în august 1948. A primit gradul de căpitan şi funcţia de şef de birou. Fusese înainte militar.

Popescu Toma – anchetator de Securitate, şeful direcţiei Anchete Penale la Craiova, în 1959.

Popescu Vasile – colonel de Securitate. A făcut parte din conducerea închisorii de tranzit Jilava.

Popescu Vasile – sublocotenent la lagărul de muncă de la Capul Midia, în perioada Canalului (1950–1953), cînd, sub conducerea lui Liviu Borcea, cei mai mulţi dintre angajaţii Securităţii s-au arătat de o violenţă extremă.

Popescu Victor – angajat în DRSP Bucureşti, de la înfiinţarea acesteia în august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte muncitor.

Popescu (?) – căpitan de Securitate, semnalat la birourile de anchetă de la Ministerul de Interne din Bucureşti, în 1948. „Anchetator a fost căpitanul Popescu, care nu s-a sfiit să mă şi lovească. L-am întîlnit ulterior, după ce se pensionase, dar s-a făcut că nu mă cunoaşte.“ (Dr Ion Jovin, „Mărturia mea, medicul lui Iuliu Maniu“, *Memoria*, 3,41)

Popescu (?) – fost preot în Bucureşti, devenit brigadier la Peninsula. Era poreclit „popa Terente“.

Popescu (?) – supranumit „Piticul“, fiindcă avea un metru cincizeci, făcea parte din trupele de Securitate din paza Canalului. Avea gradul de plutonier. În ziua de Sfîntul Ilie a anului 1950, l-a umplut de sînge bătîndu-l cu cizma pe Cezar Zugravu, care, ordonîndu-i-se să iasă afară, în ploaie, îşi luase pe el şi zeghea.

Popovici Alexandru – căpitan de Securitate, la Cluj.

Popovici Cornel – născut la 15 septembrie 1928 în Piatra-Neamţ, fost student la pedagogie, participant la *reeducare*. A fost condamnat la moarte şi executat cu majoritatea reeducatorilor din lotul Ţurcanu, în 17 decembrie 1954. Este unul dintre cei care, pe lîngă torturile obişnuite, a practicat acele profanări scatologice ale ceremoniilor religioase creştine (împărtăşirea cu fecale etc.). El însuşi declară în ancheta de dinaintea procesului: „În urma maltratărilor, în camera în care am fost eu, din deţinuţii pe care i-am bătut şi eu, a murit Radovan Alexandru.“ Şi: „Eu l-am îndemnat pe Pillat Constantin să declare necinstit, adică că a făcut spionaj, pentru a vedea cît de

www.ziuaconstanta.ro

îngrozit este în urma acestor bătăi şi a vedea dacă îşi ia răspunderea asupra lor a unor fapte pe care nu le-a făcut.“ Cît priveşte maltratarea în grup a unui alt camarad (Caravia Paul), el declară a fi contribuit astfel: „I-am aplicat aproximativ 10 lovituri de coadă de mătură la palmă, i-am tras aproximativ 15 palme la faţă, aproximativ 20–30 de lovituri cu piciorul de la prici la tălpi şi cam tot atîtea la fund timp de patru–cinci zile. L-am ţinut nedormit 3–4 zile cu planton lîngă el, fiind obligat să stea în picioare.“ Să notăm că Paul Caravia fusese, conform propriei declaraţii, cel care, începînd din 1945, îl atrăsese în mişcarea legionară clandestină, îl iniţiase şi îi dădea instrucţiuni. De altfel, declaraţiile lui Popovici, forţate sau nu, îl descriu ca pe o adevărată maşină de bătut, etalîndu-şi pe cîteva pagini bune enumerarea de pumni, bîte, cozi de mătură, palme peste faţă, pumni şi bocanci în piept şi în spate, în urma cărora victimele lui erau desfigurate şi distruse.

Popovici Ion – ofiţer de Securitate în anii ’50. A participat la prigoana împotriva partizanilor din Munţii Semenicului.

Popovici Valerian – născut la 12 iulie 1928, în comuna Băişeşti, Suceava, fiul lui Gheorghe şi al Domnicăi. Deţinut de drept comun, condamnat la 3 ani închisoare corecţională pentru dezertare. Gardian la Salcia de la înfiinţarea lagărului şi implicat în ancheta declanşată din cauza atrocităţilor petrecute în lagăr în doar cîteva luni de la înfiinţare. Condamnat şi el la 15ani muncă silnică, în procesul din 1955 şi graţiat în 1957 (v. *Pavel Ion*). După condamnare şi graţierea de care a beneficiat, alături de cadrele MAI, organele de partid însărcinate cu reexaminarea cazului în 1968, cînd domicilia în comuna natală, nu l-au mai găsit lucrînd în reţeaua de închisori şi penitenciare.

Poppig Ionaş (Adalbert) – locotenent-colonel, şef la DRSP Suceava, de la înfiinţarea acesteia la 30 august 1948. La data de 29 martie 1949 coordona acţiunile de reprimare a rezistenţei anticomuniste în regiune. Descoperit în 1950 că ar fi colaborat cu Siguranţa în timpul războiului, cînd se afla prizonier într-un lagăr de deportaţi în Transnistria, a fost condamnat la 8 ani de închisoare. Cei care i-au trecut prin mîini la Suceava, în momentul *reeducării*, şi-l amintesc tînăr, elegant şi sadic. Expresia lui predilectă, cînd venea în inspecţii, era: „Faceţi ce ştiţi cu ei.“ Consemnat şi în „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu.

Postelnicu Tudor – general de Securitate, ultimul ministru de Interne al lui Nicolae Ceauşescu. A îndeplinit funcţia între 30 octombrie 1987 şi 22 decembrie 1989, urcînd în rang de la calitatea deţinută pînă atunci, de ministru secretar de stat şi Şef al Departamentului Securităţii (pe care o îndeplinise din 7 martie 1978). A făcut parte din comandamentul de reprimare de la Valea

www.ziuaconstanta.ro

Jiului în august 1977. Cum înainte nu figurase pe lista miniştrilor sau a subsecretarilor de stat cu rang de ministru, fiind doar general de Securitate, e de presupus că eficienţa lui l-a propulsat atît de sus. S-au întocmit atunci 150 de dosare, 50 de muncitori au fost trimişi în spitale de psihiatrie, 15 mineri au fost condamnaţi între 2 şi 5 ani şi 4 000 au fost concediaţi şi strămutaţi. T.P. este născut la 13 noiembrie 1931, în comuna Proviţa de Sus, judeţul Prahova, şi a absolvit facultatea muncitorească. A fost judecat după căderea regimului comunist pentru genocid şi condamnat la detenţie pe viaţă. A fost eliberat cîţiva ani mai tîrziu.

Postole Titu – unul dintre cei 13 studenţi angajaţi de Direcţia Regionala Bucureşti a Securităţii Poporului, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de sublocotenent.

Precup Vasile – anchetator de Securitate în Bucureşti, în 1948.

Preda Dumitru – anchetator de Securitate în Bucureşti, cu gradul de locotenent-major în 1956.

Preda Ion – în 1959 era anchetator penal de Securitate, cu gradul de căpitan, la Bucureşti. L-a anchetat pe scriitorul Dinu Pillat. În 1958 răspundea de direcţia „Filaj“, calitate în care a coordonat echipa de urmăritori ai Ecaterinei Bălăcioiu-Lovinescu şi echipele care-i înregistrau convorbirile telefonice şi-i ascultau cu microfoane instalate în casă activităţile zilnice. În ancheta condusă de el, scriitorul Dinu Pillat a fost bătut cu sălbăticie.

Preda Ion – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte mecanic. Nu ştim dacă este unul şi acelaşi cu anchetatorul lui Dinu Pillat.

Predescu Marin – unul dintre cei 13 studenţi angajaţi la Direcţia Regională Bucureşti a Securităţii Poporului la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de sublocotenent şi funcţia de şef probleme.

Pricop Ioan – doctor, director la Spitalul de psihiatrie Dr Petru Groza, din oraşul cu acelaşi nume din judeţul Bihor, spital aflat sub patronajul Ministerului de Interne. În anii lui Ceauşescu au fost internaţi aici, într-o totală ignorare a normelor medicale şi de igienă, şi supuşi tratamentelor psihiatrice numeroşi disidenţi. Conform aceluiaşi cercetător, numărul celor închişi pentru delicte politice în acest azil psihiatric cu destinaţie specială (existau altele la Poiana-Mare în Dolj, lîngă Calafat, Voila, judeţul Prahova, o secţie la Jilava şi alta la Spitalul Gheorghe Marinescu din Bucureşti) era, în 1975–1977, de 150 din totalul de 400 al celor internaţi.

www.ziuaconstanta.ro

Pricop (?) – anchetator de Securitate cu gradul de căpitan. Era originar din Pipirig, judeţul Neamţ. Foarte crud. Mai tîrziu a fost băgat la închisoare pentru delapidări din fondul statului. Aflat şi pe „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu.

Prisecaru Adrian – unul din primii adepţi ai *reeducării* după metodele „persuasive“ ale lui Bogdanovici. Ţurcanu îl citează printre cei care „s-au rupt de legionari şi au devenit oamenii lui de încredere“. Era totodată omul de încredere al administraţiei, fiindcă a fost instruit special de Iosif Nemeş şi de Alexandru Dumitrescu, pentru a implanta *reeducarea* şi la Braşov. La Braşov a încercat să fie „la înălţimea“ lui Ţurcanu, dar acolo deţinuţii au vorbit repede şi acţiunea a fost sistată din februarie 1951. A mers apoi la Canal, unde a continuat *reeducarea* prin bătăi, oblăduit de comandantul Georgescu, de la Peninsula. Este unul dintre cei care au contribuit la moartea doctorului Simionescu. Cu toate acestea, n-a fost judecat şi condamnat în lotul din 1954, efectuîndu-şi doar cei 6 ani de închisoare pentru activitate contrarevoluţionară.

Prisecaru St. – anchetator de Securitate în Bucureşti, cu gradul de colonel în 1970.

Prisecaru (?) – plutonier, în paza închisorii de tranzit Jilava, în 1960. I-a chinuit pe deţinuţi. A trecut, între 1958 şi 1960, şi pe la lagărul de la Stoieneşti, din Balta Brăilei, semnalat de acelaşi memorialist.

Pristavu Dumitru – colonel. Primul director al închisorii Jilava după luarea puterii de către comunişti. Conducea penitenciarul în momentul execuţiei acolo a celor patru membri ai lotului Antonescu, în octombrie 1946.

Prişcu (?) – locotenent la Securitatea din Braşov, în anii ’50. L-a anchetat pe Cezar Zugravu. L-a bătut rău pe un deţinut pe nume Scutaru.

Prodan (?) – director al închisorii din Dumbrăveni Sibiu, în principiu rezervată minorilor, prin care au trecut însă şi deţinuţi politici, şi femei.

Prună Ilie – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte sudor.

Prundea N. – anchetator de Securitate în Bucureşti, cu gradul de locotenent în 1986.

Prunduş (?) – ofiţer de Securitate la închisoarea de la Baia-Sprie, care adăpostea pe deţinuţii politici folosiţi la muncă forţată în minele de plumb, începînd din decembrie 1952.

Prunescu Tudor – născut la 24 ianuarie 1925, în satul Urecheşti, Gorj, fiul lui Ion şi Ilinca. Deţinut de drept comun, condamnat la 8 ani închisoare corecţională pentru tîlhărie. Gardian la Salcia de la înfiinţarea lagărului şi implicat în ancheta declanşată din cauza atrocităţilor

www.ziuaconstanta.ro

petrecute în lagăr în doar cîteva luni de la înfiinţare. Condamnat şi el la muncă silnică pe viaţă, în procesul din 1955 şi graţiat în 1957 (v. *Pavel Ion*). După condamnare şi graţierea de care a beneficiat, alături de cadrele MAI, organele de partid însărcinate cu reexaminarea cazului în 1968 nu l-au mai găsit ca lucrînd în reţeaua de închisori şi penitenciare. La data acestei noi anchete locuia tot în satul Urecheşti de lîngă Iaşi.

Pucheanu Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în august 1948. A primit gradul de sublocotenent şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte tipograf.

Pufu Ştefan – ofiţer de Securitate la Tecuci.

Puica (?) – gardian la Piteşti în perioada *reeducării*. Avea gradul de sergent-major. Este consemnat în „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu. După informaţiile acestuia fusese înainte geamgiu şi agent al Siguranţei. Era om de încredere al colonelului responsabil în Direcţia penitenciarelor, Ilie Bădică.

Puişoru Constantin – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia în august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte subofiţer.

Purcaru Constantin – anchetator de Securitate în Bucureşti, cu gradul de căpitan în 1960. De o mare cruzime.

Purdilă (?) – locotenent-major, la Dadilov, Ilfov.

Purice (?) – ofiţer de Securitate, cu gradul de locotenent în administraţia închisorii-lagăr de muncă de la Valea Nistrului, unde, la începutul deceniului şase, deţinuţii munceau în condiţii inumane, în minele de extragere a plumbului.

Puricel (?) – angajat al Securităţii în lagărul de la Poarta Albă. Nu ştim dacă este vorba de numele real sau de o poreclă.

Puşcariu (?) – anchetator de Securitate în Bucureşti, cu gradul de locotenent în 1957. I-a anchetat şi i-a bătut pe studenţii care se solidarizaseră cu revoluţia din Ungaria.

Puşcaş (?) – maior de Securitate în 1950. Semnalat la închisoarea de la Galaţi, în anii ’50, cînd director aici era faimosul Petrache Goiciu. Era originar din Brăila.

Puşcaşu Vasile – născut în 12 septembrie 1923, în comuna Băceşti, raionul Negreşti, Iaşi. Reeducator, unul dintre primii membri ai echipei lui Ţurcanu şi unul dintre cei mai zeloşi. A condus demascările de la Gherla. Iată o depoziţie referitoare la torturile aplicate de el:

„La un moment dat s-a repezit asupra mea Puşcaşu Vasile, împreună cu mai mulţi deţinuţi, m-au trîntit cu faţa la pămînt, mi-au legat mîinile, picioarele şi gura şi au început să mă

www.ziuaconstanta.ro

bată, cărîndu-mi la lovituri de ciomag peste tălpi, fund şi peste tot corpul. (…) Această bătaie a durat cam o oră, după care am fost dezlegaţi şi obligaţi să stăm în poziţii incomode, istovitoare, şezînd cu spatele la perete, picioarele şi mîinile întinse, iar cu ochii ţintă la bec. În această poziţie am stat toată noaptea. A doua zi am fost chemaţi de Puşcaşu Vasile şi Romanescu Grigore, chiar mi-au cerut, atît mie cît şi celorlalţi deţinuţi, ca să arătăm tot ce n-am declarat Securităţii. (…) această bătaie s-a repetat aproape zilnic timp de două luni.“ Martorul care vorbeşte aici, Maxim Virgil, enumeră şi alte torturi, un băţplin cu fecale care i s-a introdus în gură, faptul că a fost obligat să urineze în gura altui deţinut, să sărute fundul altuia, în care în prealabil scuipaseră ceilalţi, să mănînce din gamela fierbinte fără lingură, să se tragă unii pe alţii de organele genitale. (*Memorialul ororii*, 28–34)

Fusese student la Facultatea de Drept din Iaşi şi avea de executat 5 ani pentru activitate contrarevoluţionară. Iată şi o caracterizare a lui datorată lui Ţurcanu însuşi: „L-am cunoscut pe Puşcaşu Vasile ca om cu fire practică, nu idealist, cu capul în nori, lipsit de misticismul şi trăirismul legionar, realist, vesel, puţin şmecher, îi plăcea viaţa fără a fi viciat, regreta foarte mult că a fost legionar, iar faţă de legionari avea o atitudine de dispreţşi batjocură.“ (*idem*, 132)

Multe dintre victimele lui au decedat în urma bătăilor, printre care Bogdanovici, unii s-au sinucis, iar pe Dincă Ion l-a omorît ca să-l împiedice să vorbească. A fost, cum se vede, unul dintre cei mai sadici reeducatori. Pentru a fi judecat în lotul lui Ţurcanu, a trebuit totuşi rearestat, el fiind eliberat de la Gherla în 1951.

Cererea de graţiere a lui Puşcaşu Vasile a fost respinsă mai tîrziu decît a celorlalţi 16 condamnaţi, astfel încît a fost executat singur, în 22 iunie 1955.

Puşcaşu (?) – anchetator de Securitate în Bucureşti, cu gradul de căpitan în 1958. Consemnat în „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu, cu precizarea laconică „o fiară şi mare ticălos“.

Puşcoci Gheorghe – locotenent de Securitate, anchetator al lui Vasile Luca în 1952. În amintirile scriitorului braşovean Adrian Hamzea, fost deţinut politic, Puşcoci figurează într-un cuplu cu funcţie psihologică bine stabilită, „anchetatorul bun“ şi „anchetatorul rău“. Cel „bun“ îi oferea anchetatului ţigări, biscuiţi, bomboane, era chipeş şi calm şi „nu putea face nimic“ pentru a-l îmbuna pe colegul lui, care urma să-l înlocuiască, în cazul în care anchetatul nu era cooperant. În această schemă curentă, lui Puşcoci Gheorghe i-a revenit rolul anchetatorului „rău“: „Treaba asta dura o săptămînă. După care veneau noaptea, la o săptămînă după ce adormiseşi. Acelaşi ordin, întoarce capul, pune-ţi ochelarii, în acelaşi birou, dar de data asta în faţa ta era altul, nu Nicolae Vasile, ci

www.ziuaconstanta.ro

Puşcociu (sic!), care te aştepta cu «Ce, bă, spui că n-ai făcut nimic?» Şi o înjurătură care nu poate fi repetată: «Ai să spui tu acuma şi ce-ai făcut cînd ai fost în p. mă-tii de recidivist înrăit», după care te bătea, cu pumnii, palmele, picioarele, marginile cizmei, pînă cînd obosea. A doua zi, la ora 9, îl întîlneai iar pe Vasile Nicolae, – biscuiţi, ţigări – care te întreba: «Ce s-a întîmplat, domnule X, n-ai dormit bine?» Şi urmau două–trei zile cu Nicolae Vasile şi două–trei zile cu Puşcociu."

Puşcoci cerea în anchetă ajutorul gardienilor, care torturau după deja cunoscuta metodă a „rotisorului" („mosorelului"), descrisă de Ioanid, printre alţii. Memorialistul din care am citat, azi decedat, avea, în sprijinul afirmaţiilor lui, o probă care se vede rar. Unicul picior, celălalt îi fusese amputat între timp, era plin de gropi, de săpături în carne datorate loviturilor date cu marginea cizmei de Puşcoci. A fost anchetatorul mai multor acuzaţi din lotul lui Vasile Luca (Iacob Alexandru, Vijoli Aurel, Luca Elisabeta) şi al lui Vasile Luca însuşi. La data respectivă, 1952, era doar locotenent. Tot atunci l-a anchetat şi pe inginerul Cernătescu Petre, condamnat iniţial la moarte şi apoi la muncă silnică pe viaţă în cel mai mare proces al Canalului, din august–septembrie 1952. În cazul acestuia, tortura a inclus toată gama de metode cunoscute: săculeţii cu nisip, privarea de somn, bătaia la tălpi etc.

www.ziuaconstanta.ro

Rada Ilie – locotenent de Securitate în 1949, la Oradea, unde a participat la reprimarea revoltelor ţăranilor răsculaţi împotriva colectivizării. În vara lui 1949, a deturnat avionul cu care se îndrepta spre o nouă asemenea misiune şi a fugit peste graniţă împreună cu un alt ofiţer de Securitate. I s-a pierdut urma după această fugă (v. *Elekeş*).

Radian Andrei (Radulian ?) – colonel de Securitate la Bucureşti. Se pare că a condus *reeducarea* iniţiată la Jilava în anii 1962–1964, caracterizată de memorialişti ca „diabolică", deşi fusese în general nonviolentă.

Radu Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi funcţia de subşef probleme. Fusese înainte mecanic.

Radu (?) – locotenent-major de Securitate la Iaşi. După Revoluţie a locuit ca pensionar în acelaşi oraş.

Rafila Matei – maior, şeful Securităţii din Arad în 1948, cînd a avut loc înfruntarea între partizanii din Munţii Zarandului şi ai Codrului şi trupele Securităţii. A ucis partizani, a schingiuit familii nevinovate ca să spună unde se ascund aceştia, a dat foc locurilor unde se adăposteau, arzîndu-i de vii. După unele informaţii, relatate in memorialul Durerii, fusese medic în comuna brezoaiele judeţul Dâmboviţa.

Raiu Vasile – colonel de Securitate la Bucureşti, în 1975.

Ranca (?) – medic la penitenciarul Aiud în anii 1956–1960, colaborator asiduu al administraţiei.

Ravline Valentin – angajat la una dintre cele mai sinistre închisori de exterminare comuniste, Rîmnicu- Sărat (v. *Vişinescu*).

Rădoi (?) – căpitan de Securitate în noiembrie 1987, cînd a avut loc revolta muncitorilor de la Braşov. A participat la reprimarea, arestarea, anchetarea şi torturarea acestora. După Revoluţia din decembrie a lucrat la Poliţia Vîlcea.

Răduică Grigore – unul dintre oamenii de încredere ai lui Ceauşescu. A făcut parte din toate comisiile de anchetă pe linie de partid care cercetau abuzurile comise în epoca Dej, de duşmanii personali ai lui Ceauşescu, Drăghici în principal. Era general de Securitate, iar între 18 iunie 1968 şi 7 mai 1974, secretar de stat în Ministerul de Interne. Nu a urcat niciodată mai sus în ierarhia ministerială şi n-a fost niciodată victima vreunei spectaculoase degradări.

Rădulescu Dumitru – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi funcţia de subşef probleme. Fusese înainte tipograf.

www.ziuaconstanta.ro

Rădulescu Gheorghe – născut la 12 mai 1923, în Bucureşti, fiul lui Stan şi al Elisabetei. Deţinut de drept comun condamnat la 1 an şi 6 luni închisoare corecţională pentru uz de fals. Gardian la Salcia de la înfiinţarea lagărului şi implicat în ancheta declanşată din cauza atrocităţilor petrecute aici în doar cîteva luni de la înfiinţare. Condamnat la alţi 6 ani de închisoare corecţională, în procesul din 1955 şi eliberat imediat (v. *Pavel Ion*). După condamnare şi graţierea de care a beneficiat, alături de cadrele MAI, organele de partid însărcinate cu reexaminarea cazului în 1968 nu l-au mai găsit ca lucrînd în reţeaua de închisori şi penitenciare.

Rădulescu Ilie – colonel de Securitate, a făcut parte din comandamentul de reprimare a grevei muncitorilor din Valea Jiului, în august 1977.

Rădulescu Marius – fost student la Facultatea de drept. Unul dintre cei 13 studenţi angajaţi în DRSP, Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de căpitan şi funcţia de şef birou.

Rădulescu (?) – plutonier-major, gardian la zarca de la Aiud, în anul 1959. Deţinuţii presupuneau că gardienii lor erau ofiţeri acoperiţi, trimişi să pregătească *reeducarea*, să-i observe din timp pe cei susceptibili să creeze probleme, să-i izoleze sau să-i îndoctrineze. Memoriile post-decembriste ale unuia dintre ei (v. *BlăjuţMihail*) confirmă această bănuială. Lui Alexandru Salcă, deţinut, gardianul i-a adus un coleg de celulă care se bucura de prestigiu printre camarazi, cerîndu-i prin intermediul aceluia să se dezică de vechile convingeri.

Rădulescu (?) – colonel de Securitate. Violent şi deosebit de neinstruit. A efectuat o percheziţie la domiciliul unui mai vechi şi cunoscut „duşman al poporului“, aflat provizoriu în libertate, Remus Radina, numai pentru „a-l împiedica să continue lucrul“ la romanul *Emile,* scris deja, cum se ştie, de Jean-Jacques Rousseau. Prilej cu care l-a interogat pe stăpînul casei cu privire la acest înscris „subversiv“, confiscîndu-i-l.

Rădulescu (?) – plutonier, în corpul de pază al penitenciarului Jilava.

Reck Ştefan (Ludovic) – fost comunist, folosit, începînd din iunie 1952, de echipa de reeducatori a lui Ţurcanu, în principal de Juberian, pentru a continua *reeducarea* la Gherla („deoarece el nu era legionar şi prezenta mai multă încredere în faţa conducerii penitenciarului“). Ajutat de Henteş şi Juberian însuşi, l-a ucis pe deputatul Fluieraş, la sfîrşitul lui iulie 1953, într-o celulă din Gherla, bătîndu-l cu săculeţi cu nisip. N-a fost judecat o dată cu ceilalţi. După un martor, el l-ar fi bătut, în 1950, la Jilava, pe Mircea Vulcănescu, cu săculeţii de nisip şi, cîteva zile mai tîrziu, pe avocatul Ion Nedelescu, consilier juridic al ziarului *Universul*, întors deja de la

www.ziuaconstanta.ro

ancheta condusă de el fără nici un dinte în gură.

Retezan (?) – căpitan de Securitate la Oradea, în anii ’50. Consemnat în „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu, ca participant la represiunea îndreptată împotriva ţăranilor localnici, în timpul căreia a împuşcat cu mîna lui. În satul Ucuriş, unde, după trei zile de asediu, ţăranii au fost biruiţi, au avut loc sub conducerea lui patru execuţii sumare, adică toţi bărbaţii din familia Mateoc, ulterior împrăştiată şi deportată. Mai departe, cei arestaţi au fost fără alegere, închişi în beciuri şi bătuţi, şi, după depoziţia unui martor, „şeful securiştilor, un civil, Retezatu (sic), suflecat la mîneci, lovea oamenii cu un par în cap şi peste spinare, obligînd arestaţii să recunoască şi ceea ce nu au făcut“. Un *Retezaru***,** cu grad de colonel, apare ca şef al Securităţii din Baia-Mare între anii 1958 şi 1961, cînd au fost arestaţi cei ce mai suferiseră condamnări. Iată o caracterizare a acestuia: „Colonelul Retezaru se prezenta la anchetă ca un adevărat măcelar. Un crac de la pantalon îl sufleca mai sus, altul mai jos. La fel şi mînecile de la cămaşă. Avînd şi o constituţie malacă, inspira spaimă arestaţilor. El era acela care ordona torturile ce trebuiau aplicate.“ Portretul acesta nu-i epuizează caracterul. Era în plus de o anume abilitate: a întocmit declaraţii false ale colegilor de lot, pentru a-i păcăli pe cei ce nu mărturisiseră. Era cinic: unui deţinut de drept comun bolnav de ciroză, i-a promis eliberarea dacă depune mărturie falsă într-un dosar politic. Trăsătura lui principală este totuşi brutalitatea nemotivată de nimic: „majoritatea celor arestaţi au fost duşi direct în faţa şefului Securităţii, colonelul Retezaru, care le făcea o primire arestaţilor în felul următor: «Servus, bă, bine ai venit.» Şi cu această ocazie îi trăgea vreo şase perechi de palme, năucindu-l pe arestat, iar apoi îl trimitea la celulă“, unde îl ţinea, consemnează memorialistul, şi şase luni, aşteptarea fiind şi ea o metodă de tortură. La întîlnirea următoare, cu mînecile suflecate, colonelul spunea vesel: „Am întrerupt puţin ancheta, o reluăm acum.“ (Gheorghe Andreica, AFDPR, Constanţa, *răspuns la chestionar*)

Rizea (?) – căpitan de Securitate, la Braşov, în 1987, cînd a avut loc revolta muncitorilor de la uzinele „Steagul roşu“. A participat la reprimarea, arestarea, anchetarea şi torturarea acestora.

Rizescu (?) – căpitan de Securitate la Braşov, în 1949. A făcut parte din Comandamentul Unic constituit de Gheorghe Pintilie pentru lichidarea rezistenţei din munţi, conducînd o companie a trupelor de Securitate.

Roată Ion – locotenent-major de Securitate, în 1987, cînd a avut loc revolta muncitorilor de la Braşov. A participat la reprimarea, arestarea, anchetarea şi torturarea acestora, pe care i-a

www.ziuaconstanta.ro

bătut „într-un stil groaznic“.

Roboiu (?) – ofiţer politic la închisoarea din Oradea, în anii ’50. Evocat de Ioanid în *Închisoarea...* Se purta foarte dur cu deţinuţii. Este consemnat şi în „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu, cu numele greşit de Robitu.

Ion Ioanid şi-l aminteşte ca fiind „de o prostie remarcabilă“. Credea neabătut în infailibilitatea regimului pe care-l slujea, de fapt în „organe“. Avea un fel de tic în această privinţă, la fiecare victorie obţinută împotriva deţinuţilor, o evadare eşuată sau o anchetă reuşită, obişnuind să se adreseze deţinuţilor: „Ce credeai că puteţi scăpa de vigilenţa organelor noastre?“ Stupiditatea şi îndoctrinarea lui se asociau cu insensibilitatea, pedeapsa primită de un deţinut, fiindcă „l-a acoperit pe banditul de frate-su“, părîndu-i-se sincer pe deplin meritată.

Roger Ion – locotenent-colonel de Securitate la Bucureşti.

Rogov (?) – general-maior NKVD, la Moscova, în anul 1949. A fost unul dintre coordonatorii operaţiei Iug (Sud) prin care autorităţile sovietice au deportat, pentru totdeauna, din Basarabia ocupată, un număr de 9 864 de bărbaţi, 14 033 de femei şi 11 899 de copii, într-o singură zi, 5–6 iulie 1949.

Roibu Nichifor – angajat la Securitatea din Tulcea. Este originar din comuna Plopu.

Roman Mihail – locţiitor în Direcţia Penitenciare, Lagăre şi Colonii de Muncă în anul 1955, cu gradul de locotenent-colonel. În 1968, cînd s-au cercetat unele abuzuri comise în epoca respectivă, era trecut în rezervă. Un *Roman* apare ca anchetator de Securitate la închisoarea de la Reşiţa şi pe lista lui Cicerone Ioniţoiu.

Romanescu Grigore – căpitan de Securitate, a lichidat mulţi partizani în Munţii Maramureşului, în anii ’50. A fost împuşcat de unul dintre partizani în gură. Romanescu a supravieţuit, s-a prezentat la proces şi partizanul, pe nume Milcu, a fost închis pe viaţă. Consemnat şi în „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu.

Romanescu Grigore – torţionar în timpul *reeducării* de la Gherla. Era sadic şi inventiv. Şi-a bătut victimele cu papucii de lemn în cap, îi obliga să se îmbrace gros şi să facă apoi exerciţii fizice istovitoare, îi aducea în stare de leşin prin lovituri şi îi trezea tot cu lovituri şi cu găleţi de apă rece. A participat astfel la uciderea mai multor deţinuţi. Ajutor al faimosului Popa Ţanu şi al lui Stoian, doi dintre subşefii cei mai proeminenţi ai lui Ţurcanu. Zelul sălbatic cu care a participat la *reeducare* l-a atins şi pe el. S-a eliberat în prima parte a anului 1951 şi „s-a dus direct la Securitatea din Oradea, unde şi-a demascat părinţii şi toţi cumnaţii ca fiind bandiţi, pentru a

www.ziuaconstanta.ro

putea obţine încrederea organelor de stat şi pentru a putea deveni informator“, consemnează documentele Securităţii. El însuşi spune într-o declaraţie ulterioară: „Mi-e groază de tot ceea ce am făcut şi nu sînt crezut.“ Cum ea se face înaintea oamenilor aceleiaşi instituţii, nu ştim cît de profundă este groaza lui şi la ce se referă. Întrebat în ce scop a intrat în *demascare*, recunoaşte că: „la început am admis formal, de teama bătăii, apoi cu timpul am început să mă analizez, să văd care sînt cauzele generatoare de reacţionarism care m-au adus la mişcarea legionară şi să lupt contra lor pentru a mă transforma.“ Fusese bătut în faimoasa seară de Crăciun satanizat a anului 1949. E singurul moment memorabil în care nu se afla printre reeducatori, ci printre victime.

Era născut în 13 mai 1928, în oraşul Iaşi, din părinţii Grigore şi Alice şi fusese student la Facultatea de drept. Interesant e că a devenit legionar abia în 1948, iar jurămîntul l-a depus abia în închisoare, unde nu se afla decît pentru doi ani, vinovat de omisiune de denunţ. Era una dintre cele mai tinere victime-călăi ale experimentului Piteşti. A fost rearestat, anchetat, condamnat la moarte şi executat la Jilava, în decembrie 1954, împreună cu ceilalţi membri ai lotului Ţurcanu.

Romaniuc Nicolae – ofiţer de Securitate în anii ’50. A participat la prigoana împotriva partizanilor din Munţii Semenicului.

Roscioru Constantin – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în august 1948. I s-a dat gradul de sublocotenent şi funcţia de subşef birou. Fusese înainte tîmplar.

Rosenthal (?) – plutonier de Securitate la Bucureşti, venea în delegaţie la Iaşi special pentru a-i bate pe deţinuţii trimişi pentru anchete.

Rosnovăţ(?) – ofiţer de Securitate la Iaşi. După 1989 pensionar în aceeaşi localitate.

Roş T. Viorel – locotenent-major de Securitate la Bucureşti, în 1973.

Roşca Dumitru – angajat al Securităţii la închisoarea din Botoşani. Avea gradul de locotenent-colonel.

Roşu Petre – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte tipograf. Nu ştim dacă este unul şi acelaşi cu plutonierul Roşu din corpul de pază al penitenciarului Jilava, consemnat de Cicerone Ioniţoiu.

Roşu (?) – locotenent-major în IMG Bucureşti; în noiembrie 1987 a anchetat cu brutalitate pe muncitorii revoltaţi la Braşov.

Rot Francisc – anchetator de Securitate, „mare schingiuitor“, purtat „pentru schimb de experienţă“ la Oradea, Suceava, Turda, stabilit apoi pentru mai multă vreme la Cluj, pentru a „stîrpi“

www.ziuaconstanta.ro

partizanii din regiune.

Rotaru Constantin – ofiţer de Securitate la Iaşi. După revoluţie pensionar în acelaşi oraş.

Rotaru Nicolae – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în august 1948. I s-a dat gradul de sublocotenent şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte strungar.

Rotaru (?) – securist la Lucieni-Giurgiu, în Balta Brăilei, în 1956–1962.

Rovenţa Mihai – colonel de Securitate.

Rujan Gheorghe – anchetator, în anul 1952. A anchetat pe unii dintre membrii lotului Pătrăşcanu, printre care Calmanovici. După terminarea anchetei, a fost decorat cu ordinul Steaua RPR, clasa a IV-a, pentru că „a avut în anchetă unele dintre cele mai grele elemente“. A fost pedepsit, la rejudecarea procesului Pătrăşcanu, în 1968, prin retragerea distincţiilor.

Rukenstein (?) – angajat al Securităţii la închisoarea din Botoşani.

Rus Teodor – anchetator de Securitate în anul 1952, cînd, deşi doar sublocotenent, a anchetat mai mulţi acuzaţi din lotul lui Vasile Luca (Morfei Victor, Modoran Vasile, Vijoli Aurel).

Rus Vasile – anchetator de Securitate, în 1989.

Rus (?) – maior de Securitate la Oradea, în anii ’50.

Rusăţeanu Stelică – figurează în lista de „criminali, schingiuitori, colaboraţionişti“ a lui Cicerone Ioniţoiu, cu specificaţia anului 1989 şi a gradului deţinut atunci în Securitate de plutonier.

Ruscioru Modest – ofiţer anchetator la Securitatea din Piatra-Neamţ, în anii 1949–1950; fost învăţător, originar din Bucovina. Cei care i-au trecut prin mîini îl caracterizează drept „un cîine de om“. A anchetat lotul de preoţi Duran. După informaţiile deţinute de unii memorialişti, ar fi sfîrşit nebun şi cerşetor în oraşul Bacău.

Rusneac (?) – sanitar la închisoarea din Sighet, între 1950 şi 1955, cînd director a fost Vasile Ciolpan. „Voinic, fost tăietor de lemne, cu cu nişte braţe vînjoase şi pumni mari, ar fi putut omorî o vită cu ei.“ (Alexandru Raţiu, *Memoria închisorii* Sighet, 119) Descrierea este utilă: cînd fostul deputat ţărănist Sever Bocu, bolnav, striga din celulă cerînd ajutor, sanitarul intra şi „îl bătea cu pumnii în cap, ca să moară mai repede“.

Rusu Anania – căpitan de securitate, în 1963. Anchetator la Gherla. Arogand şi dur.Fusese coleg de liceu cu unii dintre cei pe care îi ancheta. Ceea ce nu l-a împiedicat să îi trimtiă la zarcă, la izolare, pentru o lună, pentru vina de a fi deţinut o mină de creion obţinută de

www.ziuaconstanta.ro

la un coleg. Foarte sigur pe el şi arogant şi după eliberarea din închisoare a deţinuţilor pe care nu se sfia să-i interpeleze ca un stăpân.

Rusu Constantin – căpitan de Securitate la Cluj, în anul 1951.

Rusu Gheorghe – torţionar la Piteşti în timpul *reeducării*. Fusese condamnat la 5 ani pentru apartenenţa la o organizaţie subversivă. Nu a fost judecat împreună cu ceilalţi, nefiind legionar.

Rusu Ioan – căpitan de Justiţie în procuratura militară. A pus concluziile de condamnare la moarte pentru patru dintre partizanii rezistenţei din Munţii Banatului. Sentinţa confirmată de tribunal a fost comutată, în august 1958, în muncă silnică.

Rusu Ion – angajat în DRSP Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în august 1948. I s-a dat gradul de locotenent şi funcţia de şef birou. Fusese înainte funcţionar.

Rusu Mihai – locotenent de Securitate, la Rădăuţi, în 1949. I-a anchetat pe ţăranii revoltaţi împotriva colectivizării din satele Calafindeşti, Rogojeşti şi Frătăuţi (v. şi *Segal Karl*).

Rusu Stoian – locotenent-colonel de Securitate la Cluj.

Rusu Ştefan – colonel de Securitate detaşat la Piatra-Neamţde la Bucureşti, în 1970. Practica nişte anchete foarte brutale.

Rusu Vasile – comandant de lagăr la grind-periprava. Avea în 1959, gradul de lcootenent. A stat acolo aproximativ doi ani, succedându-şi damian şi fecioru. Sub conducerea lui el personal nu a fost văzut bătând, dar băteau gardienii cu parii, în sepcialil diminaţa, când scoteau la muncă pe cei inapţi.

Rusu (?) – ofiţer de Securitate la Constanţa (1958–1959). Grigore Caraza, unul dintre veteranii închisorilor comuniste, îl numea „omul fiară“.

Rusu(?) – plutonier la închisoarea de la Galaţi, în anii ’50.

Ruşeţ(?) – ofiţer de Securitate, comandant al unităţii din Cugir.

www.ziuaconstanta.ro

Sabău (?) – gardian la închisoarea Jilava în timpul directoratului lui Maromet, începutul deceniului şase, cînd Jilava a cunoscut regimul cel mai dur. Bătăile deţinuţilor erau zilnice, cu răngi de fier, cu lanţuri, cu ciomege, pînă se prăvăleau leşinaţi şi plini de sînge.

Sabo Lorincz – ofiţer de Securitate, şeful anchetelor la Bistriţa-Năsăud, între 1948 şi 1953.

Sabo (?) – gardian la închisoarea Gherla în momentul *reeducării.*

Saftu (?) – ofiţer de Securitate la Braşov, în 1953.

Samson Viorel – plutonier-major la mina Cavnic.

Sandu Aurel – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte tipograf.

Sandu (?) – maior de Securitate, la Dorohoi.

Sarto Alexandru – căpitan de Securitate, în direcţia regională Baia-Mare, în 1958. A anchetat loturile de ţărani care s-au opus colectivizării. Unul dintre cei anchetaţi de el a fost condamnat la moarte şi executat. Se afla în Dej în 1949, cînd, sub comanda colonelului Briceag, şeful lui, s-a comis uciderea a doi ţărani, recalcitranţi la comunizare (v. *Tomşa Augustin*). Ancheta care, 20 de ani mai tîrziu, în 1969, cînd Sarto Alexandru era locotenent-colonel şi şef al biroului C din cadrul Inspectoratului de Securitate Maramureş, reanalizează crima, îl găseşte pe acesta nevinovat. Investigaţiile se declanşaseră de altfel la sesizarea lui, care-i denunţase pe Briceag şi Silnic (v. şi articolele respective).

Sava Ion – angajat al MAI la închisoarea Sighet, în anii ’50.

Savenco Ilarie – locotenent-colonel de Securitate, în anul 1954.

Sasu (?) – ofiţer de Securitate de la închisoarea Aiud. S-a distins prin brutalitatea cu care a făcut *reeducarea* în cele două faze 1960–1964, şi, mai tîrziu, 1970–1977.

Sălăjan (?) – locotenent-major de Securitate la Cluj, în 1959. A anchetat cu violenţă un grup de „martori ai lui Iehova“.

Sălăjean (?) – locotenent de Securitate, ofiţer politic, locţiitor al lui Chirion, devenit apoi titular unic al funcţiei, la Peninsula. Nu ştim dacă este unul şi acelaşi cu primul.

Săndulescu Ion – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de sublocotenent şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte tipograf.

Săvulescu Dumitru – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte funcţionar.

Săvulescu Jean – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august

www.ziuaconstanta.ro

1948. I s-a dat gradul de căpitan şi funcţia de şef birou. Fusese înainte tinichigiu.

Săvulescu Viorel – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de sublocotenent şi funcţie operativă. Fusese înainte ofiţer.

Sâmborean Ion – locotenent la Securitatea din Cluj în 1955, cînd a pregătit dosarul de urmărire informativă a lui Lucian Blaga.

Sârbeanu Gherghina – angajată în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte dactilografă.

Sârbu N. Ştefan – căpitan de Securitate, în 1949, membru al Comandamentului Unic Timiş, alcătuit de Miliţie, Securitate Armată pentru nimicirea rezistenţei din munţi. A participat la capturarea partizanilor din zona Timişoarei. S-a distins chiar în aceste acţiuni.

Sbârcea (?) – maior de Securitate la Oradea, în anii ’50.

Scarlat (?) – sergent, în paza deţinuţilor din lagărul de la Lucieni-Giurgiu, în Balta Brăilei, în 1956–1962.

Scânteie (?) – colonel de Securitate la Oradea, în anii ’50.

Schechter Otto – directorul închisorii din Iaşi.

Schmerler Emanoil – căpitan de Securitate, numit în august 1948, cînd s-a înfiinţat Direcţia Generală a Securităţii Poporului, şef de birou în secretariatul acesteia.

Schneider Anuţa – angajată în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în august 1948. I s-a dat gradul de plutonier şi funcţia operativă. Fusese înainte casnică.

Schnellbach Martin – maior de Securitate la Timişoara, în 1948, la înfiinţarea acesteia. Era coordonatorul echipei de anchetatori şi el însuşi anchetator „plin de zel şi sadism“. Făcuse parte, împreună cu Vasile Moiş, din Siguranţă, fiind în acelaşi timp comunist ilegalist, din 1931. Cu acelaşi grad de maior, este consemnat în documentele strict secrete ale instituţiei, ca participînd, în calitate de delegat MAI, la executarea sentinţelor de condamnare la moarte în penitenciarul Gherla, în august 1958. A trăit ca pensionar în România.

Schraft Simion – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte muncitor.

Schulmann (?) – anchetator cu gradul de locotenent la Securitatea din Focşani în anii ’50. Tortura personal în timpul anchetelor.

Schwartz Mauriţiu – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte croitor.

www.ziuaconstanta.ro

Schwebel Johann – şeful Siguranţei din Bistriţa-Năsăud, în anii 1947–1948.

Scomblovschi (?) – maior de Securitate la Braşov, în noiembrie 1987, cînd a avut loc revolta muncitorilor. A vegheat ca muncitorii pedepsiţi cu închisoare la locul de muncă şi deportaţi, de regulă în locurile de baştină, să nu revină în Braşov.

Scorei Paul – maior de Securitate la Oradea, în anii ’50.

Scripcaru Vasile – născut la 24 septembrie 1926, în comuna Scînteia, Iaşi, fiul lui Dumitru şi al Elenei. Deţinut, condamnat la un an închisoare corecţională pentru încălcare de consemn. Brigadier la Salcia de la înfiinţarea lagărului şi implicat în ancheta declanşată din cauza atrocităţilor petrecute în lagăr în doar cîteva luni de la înfiinţare. Condamnat şi el la 10 ani de muncă silnică, în procesul din 1955 şi graţiat în 1957 (v. *Pavel Ion*). După condamnare şi graţierea cu ştergerea culpei de care a beneficiat, alături de cadrele MAI, cazul lui a mai fost examinat o dată, într-o anchetă de partid, în 1968, cînd a fost audiat, dar nu atît el a fost găsit vinovat, cît aparatul de represiune al vremii în ansamblul lui, reprezentat de Alexandru Drăghici.

Sebesy (?) – sublocotenent de Securitate la Alba-Iulia, în 1949.

Secăreanu Nicolae – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte vînzător. Nu ştim dacă este unul şi acelaşi cu cel semnalat ca director al lagărului de femei de la Colonia de muncă de la Cernavodă, în anii Canalului. Consemnat pe „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu, care notează: „Egalitatea era deplină între bărbaţi şi femei. Şi unii şi alţii cărau la roabă cu jugul după gît, foloseau barosul şi tîrnăcopul pînă cădeau. Erau bătuţi şi pedepsiţi pentru neîndeplinirea normei.“

Segal Bubi – anchetator la Dorohoi (Suceava).

Segal Karl (C. Hudescu) – locotenent de Securitate la Rădăuţi, în 1949. La chemarea activistului de partid răspunzînd de localitate, a sosit cu trupele de Miliţie şi Securitate în comuna Frătăuţii Noi, pentru a înăbuşi răscoala ţăranilor împotriva colectivizării. Cele două camioane de miliţieni aflate la ordinul lui au ucis patru tineri sub 20 de ani. Nu se cunoaşte numărul răniţilor fiindcă sătenii i-au îngrijit în secret acasă. Au urmat arestări, anchete, procese, deportări şi ocuparea pentru două luni a satului. Pentru morţii pe care securiştii i-au luat cu ei, nu s-au întocmit acte de deces nici azi, ei figurînd în documentele primăriei ca fiind în viaţă.

Segal Luiza – şef de birou în Direcţia Generală a Securităţii Poporului, la înfiinţarea acesteia în 30 august 1948.

Senater Moise – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august

www.ziuaconstanta.ro

1948. I s-a dat gradul de maior şi funcţia de subdirector. Fusese înainte contabil.

Sepeanu Tudor – locotenent-colonel, numit şef al Direcţiei Regionale Bucureşti a Securităţii Poporului încă de la înfiinţarea acesteia, la 30 august 1948. Pînă atunci, a făcut parte din efectivele SSI. În această calitate, fusese anchetator în procesul lui Iuliu Maniu, „fiind un bun bătăuş în echipă cu tapiţerul Bogdan şi lăcătuşul Deleanu".

Ofiţer de carieră, elev în perioada 1936–1938 al şcolii de ofiţeri de cavalerie de la Tîrgovişte, cu gradul de sublocotenent, a ieşit ulterior din armată, prin demisie, în 1941. Aflăm astfel că, în timpul războiului de partea nemţilor, „s-a lăsat corupt de evrei" (altfel spus, i-a protejat, contra unor sume de bani, de măsurile antisemite decretate de Antonescu), a avut o firmă particulară, a făcut afaceri etc., pentru ca la 23 august 1944 să intre în formaţiunile de luptă patriotice şi să fie numit ajutor de comandant al trupelor de pază CC al PCR. Îndeplineşte pe rînd mai multe funcţii, în 1950 fiind numit şef serviciu Inspecţii în Direcţia Generală a Penitenciarelor, unde se ocupa cu organizarea activităţilor informative în rîndul deţinuţilor. În 1950 este exclus din partid, pentru ca un an mai tîrziu să-şi piardă, din cauza trecutului „necorespunzător", şi gradul de locotenent-colonel. Era născut în 23 octombrie 1914, la Bucureşti. În martie 1953, lucra ca funcţionar la Ministerul Energiei Electrice, de unde a fost arestat şi cercetat de organele MAI timp de 3 ani. Pentru crimele de la Piteşti este condamnat, în 16 aprilie 1957, la 8 ani muncă silnică, într-un proces urmărind de fapt disculparea autorităţilor comuniste de ororile *reeducării* de la Piteşti şi Gherla. Pus în libertate la 13 noiembrie 1957, joacă totuşi numai timp de 4 ani şi opt luni rolul de ţap ispăşitor, atît de necesar pentru salvarea, încă o dată, a feţei regimului.

Toate aceste informaţii le deţinem datorită unei anchete consacrate lui, în mod special, în 1971 (ASRI, 9604, II), cînd cerea, în vederea reabilitării, o audienţă la însuşi vicepreşedintele Consiliului de Stat, Emil Bodnăraş. Fostul locotenent-colonel îi aduce aminte fostului tovarăş că i-a fost cîndva subaltern, „cu conspirativul Iani", începînd din a doua zi după 23 august 1944. „Cu toate că cele ce mi s-au întîmplat şi mai ales urmările lor au format obiectul a nenumărate memorii, în care arătam atît nevinovăţia mea, cît şi reaua-credinţă a celor care m-au arestat (…), arată petiţionarul, ele nu au primit nici o rezolvare." Înainte de a-l primi în audienţă, Bodnăraş cere părerea şefului Securităţii. Ion Stănescu, recent numit în funcţie şi fără mari legături cu trecutul comun de luptă al acestor ilegalişti îmbătrîniţi în rele, este de părere ca Bodnăraş să nu-l primească în audienţă şi să-l îndrume către Justiţie, iar Emil Bodnăraş notează pe margine, cu cerneală *just!* Şi semnează. Nu ştim ce s-a ales de atunci de tentativele de reabilitare ale lui Tudor Sepeanu.

www.ziuaconstanta.ro

Seres (?) – plutonier de Securitate, şeful arestului la Securitatea din Oradea, în anii 1951–1952.

Serghei Gheorghe – maior de Securitate în anul 1957, a coordonat operaţiile de filaj şi urmărire zilnică pe stradă a „obiectivului Balaghia“ (Ecaterinei Bălăcioiu-Lovinescu), de la ora 7 la 23, în vederea întocmirii dosarului de arestare. Era ajutat, în calitate de şef de grupă, de căpitanul Branea Dumitru. Se mai ocupa, conform planului de muncă de la 3 ianuarie la 31 martie 1957, nesemnat, şi de interceptarea corespondenţei.

Seserman Traian – plutonier de Securitate, în 1949. A participat la uciderea din ordinul Securităţii a lui Leonida Bodiu, arestat pentru că a condus organizaţia anticomunistă „Sumanele negre“ şi împuşcat fără judecată în zorii zilei de 24 iunie 1949, pe dealul Căpăţînii.

Sfab Vasile – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de plutonier şi o funcţie operativă. Fusese înainte şofer.

Sfetcovici Grigore – maior de Securitate, şeful serviciului de contrasabotaj din direcţia de Cercetări Penale a Securităţii la înfiinţarea acesteia, în 1948. Fusese la origine antreprenor în construcţii. Apare şi în lista de torţionari a lui Cicerone Ioniţoiu.

Sicherman Iosif – locotenent, locţiitor al comandantului închisorii de la Gherla între 1 august 1952 şi 30 noiembrie 1958.

Sicrieru (?) – maior de Miliţie la IGM Bucureşti, s-a deplasat la Braşov în noiembrie 1987, pentru a-i ancheta pe participanţii la revolta muncitorilor.

Sidorovici Alexandra – acuzator al poporului în primele procese de la luarea puterii de către sovietici, printre care cel al ziariştilor (în care au fost condamnaţi Pan Vizirescu, R. Dianu, Pamfil Şeicaru, Nichifor Crainic, Stelian Popescu) din mai–iunie 1945, şi cel al generalului Nicolae Macici, a cărui sentinţă s-a dat în 21 mai 1945. Cînd soţia acestuia, Ileana Macici, a vrut să intre în sală pentru a asista la proces, aflînd cine este, a pălmuit-o şi „a aruncat-o afară cu o sfîntă mînie proletară“ (*Memoria,* 6, 52). În 1947 era deputată în Marea Adunare Naţională. Profesoară de formaţie, a fost soţia lui Silviu Brucan, ideolog al PCR în aceeaşi perioadă.

Siegler Simion – locotenent-major, şef de birou şi referent la secţia de probleme speciale din Direcţia Generală a Securităţii Poporului. Fost avocat. Şefii lui au presupus ulterior că ar fi intrat în aparatul de represiune pentru a se proteja de acuzaţia de sionism.

Silişteanu(?) – locţiitor politic la penitenciarul de tranzit Jilava. A fost pentru o perioadă locţiitor politic şi la Poarta Albă, colonia cea mai mare de pe Canal, un fel de centru de triere,

www.ziuaconstanta.ro

apoi la Peninsula. Fusese la origine hamal. Cum activitatea locţiitorului politic consta în recrutarea de delatori şi obţinerea informaţiilor de la ei, a rămas în memoria victimelor pentru felul în care a învrăjbit şi a corupt atmosfera din colonie.

Silnic Simion – căpitan de Securitate, trecut în rezervă în anul 1968, datorită unor delicte comise cu aproape 20 de ani în urmă. În vara anului 1949, participase, împreună cu maiorul Sarto Alexandru, la execuţia unui cetăţean din Vima Mică şi, conform propriei declaraţii, participase în aceeaşi epocă la lichidarea partizanilor din grupul Pop-Oniga, din Maramureş. În momentul trecerii în rezervă domicilia în Tg. Lăpuş.

Sima Constantin – maior de Securitate la Iaşi, a răspuns prin anii ’80 de Universitatea din oraş. Trăieşte în Iaşi.

Sima Traian – colonel, comandantul Securităţii judeţene Timiş, în timpul Revoluţiei din decembrie. Se ocupase personal de preotul Laszlo Tökes, angajat cu mult timp în urmă în acte de disidenţă şi de critică severă a regimului. În timpul confruntărilor propriu-zise, a anchetat pînă şi în spital pe revoluţionari, sub pretextul că aceştia au statut de deţinuţi politici. A fost condamnat, după căderea lui Ceauşescu, la 10 ani închisoare. În 1997 se afla încă în temniţă.

Simion Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de sublocotenent şi funcţie de şef probleme. Fusese înainte strungar.

Simion Ion – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte lăcătuş.

Simion Vasile – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de sublocotenent şi funcţie de şef probleme. Fusese înainte muncitor.

Simionescu Costică – Născut la 15 februarie 1927, în Galaţi, fiul natural al unei femei pe nume Anastasia. Angajat al Direcţiei Lagăre şi Colonii de Muncă, la Salcia, de la înfiinţarea lagărului şi implicat în ancheta declanşată din cauza atrocităţilor petrecute în lagăr în doar cîteva luni de la înfiinţare. Condamnat şi el la 15 ani de muncă silnică, în procesul din 1955 şi graţiat în 1957 (v. *Pavel Ion*). După condamnare, graţierea cu ştergerea culpei şi despăgubirile de care a beneficiat, pentru perioada de închisoare, inclusiv calcularea acesteia ca vechime neîntreruptă în muncă, cazul lui a mai fost examinat o dată, într-o anchetă de partid, în 1968, cînd nu atît el a fost găsit vinovat, cît Securitatea vremii în ansamblul ei, reprezentată de Alexandru Drăghici.

Simionescu Dragoş – consemnat de Cicerone Ioniţoiu în „lista“ lui, specificîndu-se doar gradul de maior, deţinut în 1954.

www.ziuaconstanta.ro

Simionescu Eugenia – medic legist la colonia de la Cernavodă, unde, în anii Canalului, s-au comis crime atroce. Pentru fiecare dintre ele, a eliberat certificat de deces în care consemna că „moartea a fost reală şi nu sînt bănuieli de crimă".

Simon Mihai – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte electrician.

Simonis (?) – locotenent de Securitate la Tîrgu-Mureş, în iunie 1949, cînd a fost anchetat Liviu Bârsan, care povesteşte: „Eu, în data de 28 iunie 1949, orele 10 a.m. m-am prezentat la Securitate, unde am fost luat în primire de locotenentul Simonis. Mi-a oferit un scaun de metal care putea fi folosit şi ca scaun electric, şi-a pus bastonul de cauciuc lîngă el şi mi-a spus să declar în mod sincer tot ce ştiam." Elevul de 16 ani se prezentase singur la Securitate, întrucît un coleg al lui, care încercase să se ascundă, fusese urmărit ca un vînat şi împuşcat în faţa casei care-l adăpostise, „ca un duşman al clasei muncitoare". Pe Liviu Bârsan, Simonis nu l-a bătut: „Măi, băiete, mie să-mi declari sincer tot ce ştii şi ce ai făcut, fiindcă sîntem sătui de atîtea bătăi şi n-aş vrea ca tu să păţeşti ca şi ceilalţi. Şi ca să mă convingă că spune adevărul, l-a adus în birou pe colegul meu Moldovan Nicolae. Cînd m-am uitat la el, nu era să-l recunosc, aşa era de tumefiat şi negru la faţă."

Simovici (?) – comandantul lagărului de la Salcia în deceniul şase. „Era lipovean, umbla călare şi asmuţea cîinii pe deţinuţi, dacă vreunul sta sau se ducea să-şi facă nevoile. Seara erau bătuţi cu vîna de bou pînă ce leşinau." Pentru condiţiile deosebit de inumane din lagărul de la Salcia, despre care au scris doi memorialişti cunoscuţi, Alexandru Paleologu şi Ion Ioanid, a avut loc în 1955 o anchetă, urmată de un proces cu sentinţe deosebit de grele, pentru 15 din cei 32 de condamnaţi, variind între muncă silnică pe viaţă şi 10 ani muncă silnică. Toţi torţionarii au fost graţiaţi după mai puţin de doi ani. În dosarul 10.844, din ASRI, sînt descrise atrocităţi inimaginabile comise acolo, deţinuţi călcaţi cu căruţele, ucişi cu cîinii, morţi de frig, de dizenterie etc. Printre cei condamnaţi nu se află însă şi Simovici.

Sin (?) – medic militar în închisoarea Gherla. Avea gradul de maior, în anii 1958–1960. Refuza bolnavilor tratamentul, chiar în condiţiile în care unii dintre ei erau pe moarte. În alte texte este consemnat ca participînd chiar la reprimarea, alături de personalul închisorii, a răscoalei frontieriştilor, din iulie 1958, cînd „schimbase vreo 5 pari". După care „a făcut ore suplimentare pentru a drege oasele rupte". (Paul Goma, *Gherla*). După informaţiile acestui memorialist, Sin se trăgea din zona Sibiului, fusese deportat în Dombas în iarna lui '45 şi se întorsese în ţară medic MAI.

www.ziuaconstanta.ro

Sipos Emerik – ofiţer de Interne, şeful Inspectoratului din Oradea, în anii 1951–1952, ulterior arestat şi el; apare consemnat în memoriile în manuscris ale preotului Liviu Brînzaş.

Sînpetru Constantin – locotenent de Interne, la Bîrlad. După revoluţie, pensionar în acelaşi oraş.

Slobodă Ion – locotenent-colonel în Ministerul de Interne, şeful Direcţiei Lagăre şi Colonii de Muncă din Direcţia Generală a Lagărelor şi Coloniilor de Muncă în anii 1952–1954. În 1968, cînd s-au cercetat „unele abuzuri“ comise în epoca respectivă, era trecut în rezervă. Deşi unul dintre cei mai importanţi agenţi ai represiunii în primii ani ai regimului, nu a intrat niciodată în malaxorul aparatului represiv, care-şi devora, la intervale regulate de timp, unii dintre fii. Nu apare frecvent în documentele cercetate.

Smărăndoiu (?) – fost şef al Siguranţei din Ploieşti, a continuat să slujească aparatul represiv şi după 6 martie 1945. Îi tortura pe deţinuţi. A fost arestat în 1948, apoi a fost folosit de comunişti. A murit în temniţă.

Smâdu (?) – locotenent în MAI, la Slobozia, în noiembrie 1987, cînd a preluat pe unul dintre muncitorii deportaţi de la Braşov, pe care îl controla la serviciu de 2–3 ori pe zi, pentru a vedea dacă respectă regimul impus: izolarea, necomunicarea cu colegii, traseul fix de acasă la serviciu şi de la serviciu acasă etc.

Soare (?) – locotenent, la Centrul de instrucţie militară de la Dadilov, Ilfov.

Sobolevschi Maximilian – născut la 27 februarie 1925, în comuna Vama, Cîmpulung-Moldovenesc, regiunea Suceava, student la medicină, reeducator. Executat în 17 decembrie 1954. A făcut *reeducare* la Suceava, Piteşti, Braşov, Canal. El însuşi declară, în ancheta premergătoare procesului din noiembrie 1954, că bătăile la care a luat parte erau „ceva ce nu mai văzuse în viaţa lui“. S-a alăturat lui Ţurcanu chiar înaintea lui Nuti Pătrăşcanu şi, se pare, fără să fi fost bătut. Atît că la prima bătaie el nu a dat nici o lovitură, ceea ce i-a atras observaţia lui Ţurcanu: abţinerea lui este un gest de pactizare cu legionarii. Prima bătaie la care participă cu adevărat o povesteşte scurt el însuşi: „Acest eveniment s-a petrecut în ziua de Crăciun a anului 1949 şi s-a desfăşurat într-un mod îngrozitor, fiind bătuţi de la orele 7 dimineaţa pînă la 15 în continuare, cu pari, ciomege, curele, pînă la epuizare. În urma acestei bătăi au căzut 3 deţinuţi în nesimţire stînd mai multe zile, iar restul învineţiţi pe tot corpul. Pot spune că de o astfel de bătaie nici nu am auzit în viaţa mea, ea petrecîndu-se într-un mod bestial.“

A fost îndrumat în modalităţile de obţinere a *demascărilor* de însuşi inspectorul Nemeş. A

www.ziuaconstanta.ro

fost folosit de Ţurcanu şi de administraţie ca informator. Nu avem nici o informaţie în legătură cu ce s-a petrecut în mintea şi în sufletul lui trecînd prin această experienţă.

Socol Petre – unul dintre anchetatorii lui Vasile Luca. La data respectivă, 1952, era căpitan.

Sofronie Mihai – născut la 10 aprilie 1929, în comuna Ştiubieni, Suceava, fiul lui Dumitru şi al Elenei. Angajat al Direcţiei Lagăre şi Colonii de Muncă, la Salcia, încă de la înfiinţarea lagărului. Implicat în ancheta declanşată din cauza atrocităţilor petrecute în lagăr în doar cîteva luni de la înfiinţare. Condamnat şi el la 15 ani de muncă silnică, în procesul din 1955 şi graţiat în 1957 (v. *Pavel Ion*). După condamnare, urmată de graţierea cu ştergerea culpei şi prevăzută cu despăgubiri pentru perioada de închisoare, inclusiv calcularea acesteia ca vechime neîntreruptă în muncă, cazul lui a mai fost examinat o dată: într-o anchetă de partid, în 1968, cînd nu atît el a fost găsit vinovat, cît Securitatea vremii în ansamblul ei şi reprezentată de Alexandru Drăghici.

Sofronie (?) – locotenent-colonel de Securitate, Iaşi. După 1989, pensionar în acelaşi oraş.

Soiom (?) – anchetator al partizanilor din zona Oradea, era şeful Securităţii din Salonta în 1949.

Solomon Avram – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de maior şi funcţia de şef serviciu. Fusese înainte contabil.

Solomon (?) – căpitan, comandantul Inspectoratului de Miliţie din Roman.

Solomon (?) – fost plutonier de jandarmi, brigadier la Peninsula şi la Coasta Galeş, lagăre de muncă de pe traseul Canalului Dunăre-Marea Neagră, în anii 1950–1953.

Soroiu Gheorghe – student la medicină, condamnat la 5 ani pentru activitate legionară, adept al *reeducării* la Piteşti. Relaţiile lui cu lotul studenţilor şi elevilor sosiţi în aprilie 1949, la Suceava, debutează sub semnul „ajutorului legionar“, oferit de Paşti, după care Soroiu constată că noii lui vecini de celulă sînt „dintre cei care critică şi înjură organizaţia legionară“, adică deja porniţi pe calea adaptării la noul regim. Tatonările durează cîteva luni bune, cu vizite reciproce, el asumîndu-şi rolul de negociator şi şef al celor de la Bucureşti, un fel de egal al lui Ţurcanu. Cînd acesta le-a trimis direct printr-o scrisoare propunerea de a se reeduca, echipa bucureştenilor a preferat iniţial o eschivă copilăroasă. S-au prefăcut adormiţi, pentru a nu trebui să răspundă. Ceilalţi se supără, îi denunţă la administraţie pentru activitate legionară. Urmează o percheziţie în camera bucureştenilor şi o anchetă. Soroiu este bătut de directorul Dumitrescu, izolat împreună

www.ziuaconstanta.ro

cu grupul lui, urmează o bătaie în 4 sau 5 decembrie 1949 şi una în 9 sau 10 decembrie, în 9 decembrie, este cooptat în echipa lui Ţurcanu, pe care-l recunoaşte ca şef, făcînd astfel parte din primul „comitet de demascare“. Participă la *reeducarea* de la Canal, devenind omul de încredere al administraţiei. A fost medic în colonia de la Stoeneşti, unde i-a persecutat pe bolnavi. Refuza să elibereze scutiri de muncă celor foarte grav bolnavi, iar cînd o făcea, îi trimitea pe gardieni să-i scoată cu forţa la corvezi, „ca să nu mai aibă timp să se gîndească la altceva“, cum se lăuda în faţa miliţienilor. Nu a fost judecat în lotul Ţurcanu şi nu ştim cînd s-a eliberat din închisoare. A trăit pe undeva pe la Slobozia, unde a fost medic.

Sotnar Ştefan – activist de partid în comuna Frătăuţii Noi, în 1949, cînd a avut loc răscoala sîngeroasă a ţăranilor împotriva colectivizării. A fost cel care a chemat trupele de Miliţie şi Securitate. Cele două camioane de miliţieni sosite la ordinul lui au ucis 4 tineri sub 20 de ani. Nu se cunoaşte numărul răniţilor, fiindcă sătenii i-au îngrijit în secret acasă.

Spancenco Olga – angajată în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de sergent-major şi funcţia de femeie de serviciu. Fusese înainte muncitoare.

Sparchez Nicolae – locotenent-major de Securitate în anul 1977.

Spirea Jean – născut la 4 martie 1927, în Piteşti, fiul lui Alexandru şi al Jenicăi. Plutonier la Salcia de la înfiinţarea lagărului şi implicat în ancheta declanşată din cauza atrocităţilor petrecute în lagăr în doar cîteva luni de la înfiinţare. Condamnat şi el la muncă silnică pe viaţă, în procesul din 1955, şi graţiat în 1957 (v. *Pavel Ion*). După graţierea cu ştergerea culpei şi cu despăgubiri pentru perioada de închisoare, inclusiv calcularea acesteia ca vechime neîntreruptă în muncă, a fost reîncadrat tot în Direcţia Închisori şi Penitenciare, astfel că în 1968 era subofiţer escortă la penitenciarul Piteşti.

Sporea Ion – consemnat de Cicerone Ioniţoiu în „lista“ lui, unde se specifică doar gradul de căpitan, deţinut de acesta în anul 1961, şi caracterizarea „torţionar şi ticălos“.

Staicu Ion – colonel de Securitate în 1970.

Staicu Stelian – secretar de stat în Ministerul de Interne între 11 aprilie 1956 şi 28 august 1969.

Staicu Teodor – locotenent-major, şef de birou la secţia de probleme speciale din Direcţia Anchete Penale a DGSP. Şefii lui presupun că se încadrase în aparatul represiv pentru a se proteja de originea nesănătoasă a familiei sale, socotită „de chiaburi“. L-a anchetat pe Belu

www.ziuaconstanta.ro

Zilber. Pentru activitatea de anchetator în anii 1950–1952, a fost pedepsit în 1968, prin retragerea decoraţiilor. Apare şi în lista de torţionari a lui Cicerone Ioniţoiu.

Stamatoiu Aristotel – născut la 6 octombrie 1929 în comuna Scoarţa, judeţul Gorj, fiul lui Vasile şi al Mariei, general-locotenent. Ofiţer de spionaj, a avansat rapid după fuga lui Pacepa, coordonând refacerea reţelelor DIE şi CIE. La 21 august 1979 este avansat general –maior, iar la 23 august 1984, general-.locotenent. Între 20 aprilie 1982 şi 22 decembrie 1989, a fost ministru secretar de stat în Ministerul de Interne. A ocupat şi funcţăii politice, de membru supkleant apoi membru plin al CC al PCR. Din 22 decembrie 1989, după fuga lui Nicolae Ceauşescu, „s-a pus la dispoziţia Revoluţiei“ pe care a slujit-o timp de 10 zile, pînă cînd a fost arestat. Eliberat din motive de sănătate, s-a alăturat ulterior stafului electoral şi politic al PDSR.

Stan M. Constantin – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte curelar.

Stan (?) – soldat în trupele de Securitate la Saligny şi Peninsula, ambele lagăre de muncă de pe traseul Canalului.

Stan Ion – plutonier-major, gardian la Gherla în anii 1958–1964. Originar din satul Petreşti, de lîngă Gherla. L-a bătut pe Augustin Neamţu, deţinut politic, fără a avea nimic să-i impute, declarîndu-i că o face fiindcă aşa îi dăduse ordin un ofiţer de Securitate.«Atâta a dat în mine, până a rupt bâta în bucăţi» trimis la muncă la lagărele din deltă, deţinutul i-a povestit unui consătean. Cu mai ouţină pedeapsă de efectuat ca el, constănţeanul s-a întors în sat şi l-a informkat pe gardian. La revenirea în închisoarea de execuţie la Gherla, Augustin neamţu a fost nevoit să-şi nege spusele, altfel, spune el, «acum eram demult îăn cimitirul robilor din Gherla».„Nu rareori ne puneau pe burtă cîte douăzeci de minute în zăpadă şi ne spunea: «*banditilor, frigul, foamea şi bătaia e mama voastră!*»“ Cînd a aflat de la alţi deţinuţi că deţinutul maltratat e consăteanul lui, a venit şi l-a întrebat dacă are de gînd să-l bată cînd va fi pus în libertate. Apoi, pentru mai multă siguranţă, s-a scuzat că nu-l recunoscuse.

Stan (?) – ofiţer politic în lagărul de femei de la Colonia de muncă de la Cernavodă, în anii Canalului (1950–1953) (v. *Secăreanu*).

Stanciu Constantin – colonel, procuror în procesul „Organizaţiei subversive Mişcarea naţională de rezistenţă“, din octombrie 1948. A întocmit rechizitoriul în care a cerut pedeapsa maximă, adică moartea, pentru I. Bujoiu, Max Auschnitt, Gh. Manu, Alex. Balş.

Stanciu N. Elena – angajată în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30

www.ziuaconstanta.ro

august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte dactilografă.

Stanciu Ion – colonel de securitate în 1977. L-a bătut cu sălbăticie pe un semnatar al scrisorilor de protest adresate de Paul Goma lui Nicolae Ceauşescu. Susţinătorul acestor proteste avea doar 16 ani. Colonelul i-a aplicat metodele „frînge-gît“ şi „frînge-glezne“ – apoi a vrut să-i vîre în şezut un baston, pentru a-l pedepsi pentru pretinsele relaţii sexuale întreţinute cu scriitorul. (P. Goma, *Culorile curcubeului*) Un Stanciu, cu prenume necunoscut, s-a ocupat, în 1959, de confiscarea imensei biblioteci a lui E. Lovinescu, rămasă, după moartea lui şi plecarea din ţară a fiicei, în grija fostei soţii. La 11 mai 1959, cînd aceasta era deja arestată pentru a fi condamnată la 18 ani închisoare, căpitanul a depus valoroasa colecţie la Ministerul de Interne, unde, sub numele de „fondul 270/1959“, urma să putrezească într-un depozit de subsol în strada Lipscani.

Stanciu Nicolae – colonel de Securitate, în 1952.

Stanciu Ovidiu – anchetator de Securitate la Iaşi.

Stancu Aurel – general-maior de Securitate, şeful Direcţiei Regionale Bucureşti a Securităţii. Era agent NKVD şi fusese trimis în Spania, cu Divizia internaţională. A stat pînă la 23 august 1944 la Moscova.

Stancu Ion – student torţionar, mai întîi la Gherla şi apoi la Canal. Nu a fost judecat printre căpeteniile *reeducării*. Ca şi Bogdănescu, Enăchescu şi Lie Pompiliu, a putut, după eliberarea din închisoare, să-şi termine studiile şi să practice medicina.

Stanga (?) – referent politic la Suceava, în perioada *reeducării*.

State Margareta – plutonier de Securitate, la Tecuci. După 1989, pensionară în acelaşi oraş.

State Nicolae – secretar de stat în Ministerul de Interne între 21 octombrie 1969 şi 25 decembrie 1972.

State (?) – general de Securitate, la Piteşti, în anii ’50. A participat la prigoana împotriva partizanilor din munţi. A contribuit la lichidarea grupurilor de partizani din zona Curtea de Argeş.

Stăncescu Simion – locotenent-colonel, procuror militar la Tribunalul militar din Timişoara, în deceniul şase. A cerut condamnarea la moarte a numeroşi ţărani şi partizani, cu toţii executaţi.

Stăncioiu Sabin – maior de Securitate la Oradea, în anii ’50.

Stănciugel Marin – brigadier-şef la Canal încă de la înfiinţarea acestuia. Supranumit Hercules. Una dintre figurile cele mai temute ale lumii penitenciare. Lovitura era unicul lui

www.ziuaconstanta.ro

limbaj şi singurul mod de manifestare. Iată crima cea mai sinistră care i se atribuie: a aruncat în cuptorul de cărămidă pe un deţinut. După unii, acesta se numea Dragoş Rambela, în vîrstă de vreo 30 de ani, un frontierist, fiu de general din Bucureşti (conform cu mărturia lui Cicerone Ioniţoiu, care l-ar fi cunoscut în 1949, la Interne, unde venea de la Uranus). Alţi foşti deţinuţi spun că Dragoş Rambela ar fi evadat şi ar fi fugit în străinătate. În fine, alţii dau drept victimă dispărută în acest fel pe un alt deţinut, iar drept asasin pe un alt brigadier, Căldăraru, şi el notoriu pentru cruzime. Lucrurile sînt greu de reconstituit: pe de o parte, evadarea de la Canal era destul de improbabilă. Pe de altă parte, identitatea celui ucis era imposibil de stabilit altfel decît prin deducţie, din el nerămînînd decît cîteva capete de oscior şi un miros sinistru de carne arsă. Că Stănciugel a aruncat în cuptorul de cărămidă un deţinut pare lucru cert, vezi mărturia fostului brigadier FranţŢandără.

Cu o asemenea aură, este aproape firesc ca în lumea foştilor deţinuţi politici să se fi crezut multă vreme că pe Stănciugel l-au înjunghiat deţinuţii de drept comun. În realitate a trăit liniştit, lăudîndu-se cu trecutul lui şi lucrînd pînă la un moment dat ca fierar, într-un sat, Şumandra, comuna Greceşti, lîngă Craiova. A murit aici în toamna anului 1999. Era originar din altă comună doljeană, Argetoaia.

Stănculescu Maria – angajată în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de sublocotenent şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte montatoare.

Stănculescu Victor-Atanasie – fost prim adjunct al ministrului Apărării Naţionale şi şef al Departamentului înzestrării armatei, în ultima perioadă a regimului Ceauşescu (1980–1989). Era ofiţer activ în MAN, din 1949, şi absolvise Academia Militară. S-a născut la 10 mai 1928, în Tecuci, judeţul Galaţi. A făcut parte din completul de judecată care l-a condamnat pe Ceauşescu la moarte. Ulterior, în 1995, i s-a intentat un proces pentru fraudă, care-l acuza că ar fi păgubit avutul public de 8 milioane de dolari în perioada cît se ocupase de înzestrarea armatei. Urmează un nou proces, pentru participarea la reprimarea Revoluţiei, în 1999, cînd a fost condamnat la 15 ani închisoare pentru omor deosebit de grav. A reuşit să evite pînă în prezent punerea în execuţie a pedepsei.

Stănescu Cezar – torţionar la Piteşti în momentul *reeducării*. Avea de ispăşit o condamnare de 5 ani, pentru activitate în rîndurile tineretului ţărănist. Trecuse înainte el însuşi prin demascări. Nu a fost judecat împreună cu lotul lui Ţurcanu, în noiembrie 1954, probabil

www.ziuaconstanta.ro

pentru că nu fusese legionar.

Stănescu Emil – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte lăcătuş.

Stănescu Ion – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte tipograf.

Stănescu Ion – secretar de stat în Ministerul de Interne între 19 iulie 1967 şi 24 aprilie 1972. Pentru o scurtă perioadă de timp (24 aprilie 1972 şi 17 martie 1973), a fost şi ministru de Interne. Este un interval relativ lax, consecutiv debutului „mini-revoluţiei culturale“ de inspiraţie maoistă, iniţiată de Ceauşescu, în timpul căreia tehnicile de presiune erau mai degrabă persuasive, iar supravegherea poliţienească, preventivă.

Stănescu Marin – locotenent-major la Securitatea din Giurgiu. A participat la reprimarea revoltei ţăranilor din Siliştea-Ciuperceni, care se ridicaseră împotriva colectivizării, în iulie 1950. A ordonat să se tragă în cei răsculaţi.

Stănescu Toma – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte modelier.

Stănescu Virgil – ministru de Interne între 6 martie 1945 şi pînă la 30 noiembrie 1946, perioadă decisivă pentru instaurarea comunismului în România şi densă în evenimente care ţin de resortul acestui minister, începînd de la marile procese, marile manifestaţii de stradă, şi culminînd cu evenimentul decisiv, alegerile trucate din noiembrie 1946.

Stănică Tudor – fiul lui Gheorghe şi al Anicăi, născut la 12 februarie 1938 la Brăila. Studii – Facultatea de drept. După 1990 a fost o vreme vicepreşedinte executiv al unei bănci care ulterior a dat faliment.

În 1985 era colonel, locţiitor al şefului Direcţiei de Cercetări Penale din Inspectoratul General al Miliţiei Bucureşti. Implicat în asasinarea lui Gheorghe Ursu, mort la el în arest, cel puţin conform unei declaraţii: cînd deţinutul de drept comun, care şi-a asumat ulterior crima efectivă, l-a anunţat că inginerul disident are nevoie de medic, i-a spus acestuia că nu-l pot duce la spital pe Gheorghe Ursu, că nu au maşină.

După sentinţa dată în procesul intentat de fiul celui ucis (30 iunie 1999), Tudor Stănică a fost scos de sub urmărire penală, nefiind probe pentru incriminarea lui pentru abuz în serviciu, iar pentru schimbarea calificării în crimă sau incitare la crimă ar fi nevoie de dosarul de urmărire operativă, pe care SRI refuză să-l pună la dispoziţia Parchetului invocînd siguranţa naţională.

www.ziuaconstanta.ro

Tudor Stănică e consemnat ca participînd şi la ancheta muncitorilor aduşi de la Braşov, după revolta din noiembrie 1987.

Steier Iosif (Staer, Stayer) – torţionar la Piteşti în timpul *reeducării*. Nu a fost judecat împreună cu ceilalţi membri ai echipei lui Ţurcanu, în 1954, nefiind legionar. Era evreu şi fusese condamnat pentru trecere frauduloasă de frontieră în Ungaria. Nu fusese bătut înainte. Participase la unele din crimele torţionarilor, apoi la mascarea lor; participase de asemenea la *reeducarea* prin lecturi şi dezbateri marxist-leniniste, în *camera 4 spital*, acordate celor meritorii. S-a eliberat de la colonia Peninsula, de pe traseul Canalului, unde fusese un timp normator, la începutul anului 1951.

Stein Ladislau – ofiţer de Securitate la Oradea, în anii ’50.

Steiner (?) – anchetator de o mare cruzime, angajat al Securităţii din Satu-Mare în anii 1948–1950.

Stelea Nicolae – comandant al închisorii de la Peninsula, pînă la transformarea ei în închisoare exclusiv de drept comun. În anii ’50 fusese locotenent şi a luptat în munţi împotriva partizanilor. A murit prin anii ’80, în vîrstă de 70 de ani, după ce fusese operat de urgenţă de ulcer. Localnicii îşi amintesc că trebuise dus la operaţie la Bucureşti cu elicopterul. Era un om orgolios şi mîndru de închisoarea pe care-o păstorea, numind-o „moşia lui Stelea“. Avea un simţgospodăresc deosebit. „Campusul” de la marginea coloniei, unde locuiau familiile gardienilor, era curat, văruit, măturat zilnic de deţinuţii lui, iar copiii salariaţilor Ministerului de Interne îşi amintesc şi azi de pomul de iarnă înalt pe care-l făcea pentru ei comandantul Stelea.

Stern Adalbert – căpitan, subdirector la regionala de Securitate Baia-Mare în anii ’50, cînd a fost ucis în beciurile instituţiei din Tîrgu Lăpuş sau s-a sinucis prin strangulare Boga Pavel din Libotin, informator al Securităţii care trădase, avertizîndu-i pe partizani. Cadavrul lui Boga a fost găsit într-o fîntînă de nişte ţigani care, ameninţaţi că li se va atribui lor crima, au tăcut. Toate acestea se întîmplau între 1958 şi 1961, cînd s-a declanşat o nouă campanie de arestări, în special a celor deja condamnaţi, moment în care Stern Adalbert era anchetator şi şef al arestului la Securitatea din Baia-Mare. În această calitate, l-a torturat „amarnic“ pe un elev, Hotea Ion, obligîndu-l să semneze declaraţiile de el ticluite, unde băiatul recunoştea comploturi antistatale şi alte vinovăţii grave. Cînd venea în arest „duhnind a ţuică“, Stern le spunea prizonierilor lui: „Ştim că n-aţi făcut nimic. Ştim că nu sînteţi vinovaţi, dar sînteţi periculoşi. După un timp nu veţi mai fi periculoşi şi vă vom da drumul.“

www.ziuaconstanta.ro

Stern Eugen – locotenent de Securitate la Oradea, apoi la Someş, ca adjunct de comandant, în anii ’50. A funcţionat şi la Satu-Mare. Consemnat în lista lui Cicerone Ioniţoiu, ca „specialist în schingiuiri“.

Stetcovici Grigore – căpitan de Securitate, numit în august 1948, cînd s-a înfiinţat Direcţia Generală a Securităţii Poporului, şef de serviciu în Direcţia V, Cercetări Penale, subaltern al mult mai cunoscutului Mişu Dulgheru.

Stoian Ioan – unul dintre cei mai tineri reeducatori. Era născut la 7 ianuarie 1929 (în comuna Vasile Roaită, din regiunea Bacău) şi fusese arestat ca elev de liceu şi condamnat la 8 ani pentru activitate contrarevoluţionară. Făcea parte din grupul de la Suceava şi fusese desemnat să conducă *reeducarea* la Tîrguşor şi apoi Gherla. La Gherla au murit în urma torturilor conduse de el opt deţinuţi, doi au înnebunit şi alţii au rămas definitiv infirmi. Un altul a încercat să-şi taie venele pentru a scăpa de supliciu.

S-a dedat la schingiuri sinistre. Victimele lui spun că pe un codeţinut, care din cauza bătăii îşi făcuse nevoile pe el, l-a obligat să-şi mănînce excrementele, altuia i-a băgat pe gît un băţcu excremente aduse de la closet, i-a obligat pe alţi deţinuţi să-şi scuipe unul altuia în gură. Este citat de martori la proces pentru a fi folosit aceleaşi „metode bestiale“ şi pentru obţinerea informaţiilor de la deţinuţi: aceştia erau siliţi să bea urină, să se sărute reciproc în anus, să lingă closetul sau li se fixau între degete bucăţi de lemn şi apoi li se strîngeau degetele pînă cînd leşinau de durere. Una din victimele sale scrie: „Cînd Stoian îmi smulgea unghiile şi i-am spus că-i compătimesc că se folosesc de voi şi-o să vă împuşte ca pe nişte cîini, mi-a spus că sînt un bandit prost, că eu nu ştiu cum s-au recrutat cadrele în URSS. (…) Şi că domnul general Nicolschi ne-a promis că, dacă scoatem de la voi ce n-a putut scoate Securitatea, ne eliberează şi ne face ofiţeri de Securitate.“ A fost condamnat la moarte şi executat în 17 decembrie 1954.

Stoian B. Stoian – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte muncitor.

Stoian (?) – era la înfiinţarea, în 1948, a DGSP, şeful Siguranţei la Suceava. A trecut ulterior în Securitate.

Stoian (?) – comandantul Securităţii din Piatra-Neamţîn 1948.

Stoica Constantin – secretar de stat în Ministerul de Interne între 18 iunie 1968 şi 7 mai 1974.

Stoica Petre – comandantul Securităţii din Focşani în anii ’50: „o fiară dezlănţuită“.

www.ziuaconstanta.ro

Stoica (?) – locotenent-major la închisoarea din Galaţi în perioada cînd director a fost Petre Goiciu. Originar din Corod.

Stoica (?) – comandantul Securităţii din Făgăraş în 1950. Există despre el o mărturie detaliată: „După circa o jumătate de oră intră în încăpere un civil blond, cu ochi decoloraţi, dar oţeloşi, cu păr ţepos şi fără o jumătate de mînă. Ciungul acesta cu mîneca introdusă în buzunarul hainei era cpt. Stoica, comandantul Securităţii din Făgăraş. Pentru o clipă s-a instalat în birou, sfredelindu-mă cu privirea:

– Şi zi, cum e cu bombele?

Despre aşa ceva chiar că nu aveam cunoştinţă.

– Eu nu ştiu nimic.

– Buuuuun, cîntă el, ridicîndu-se şi dereticînd prin birou. Într-un colţa îngrămădit nişte lanţuri, în altul nişte cătuşe. În sfîrşit, a aşezat pe masă un aparat de care atîrnau două sîrme. Pe sală se auzi un zgomot de paşi. Uşa s-a deschis brusc şi şase indivizi au invadat încăperea. Toţi purtau uniforme de ofiţeri, în afară de cel mai masiv dintre ei, care era civil. Acestei namile, cu mişcări de automat, i-a fost rezervată onoarea să se aşeze în faţa aparatului. La un semn, doi ofiţeri s-au repezit şi, după ce mi-au smuls pantofii din picioare, mi-au agăţat de degetele mari capetele celor două sîrme ale aparatului.

– Aşa!, zise civilul înveselit. Şi acum să-i dăm legătura cu… a, nu cu Hitler. Ăsta e mort. Să-i facem legătura cu Tito. Toţi au pufnit în rîs. Gluma şefului era… savuroasă.

Alo, alo! Manivela se învîrti de cîteva ori. Am simţit o izbitură puternică în tot corpul. Apoi am avut senzaţia că toate oasele mi s-au rupt. Din ochi împroşcam stele verzi, iar inima se zbătea ca într-un cleşte. M-am rostogolit de pe scaun şi am început să mă învîrt pe podea. Colonelul Kalausek, şeful Securităţii pe regiune, căci despre el este vorba, opri manivela şi îmi ordonă să mă ridic. Degeaba, picioarele nu mă mai ţineau. După ce am fost ajutat să mă restabilesc pe scaun, ciungul, precaut, mi-a înfipt unica-i mînă în chică, ţinîndu-mă strîns. Inutil, căci la o nouă serie de învîrtituri am ajuns pe podea, încurcînd sîrmele şi răsturnînd scaunele. Iar am fost restabilit pe scaun şi iar impulsionat cu curent electric“ (Ioan Victor Pica, „Arestarea“, *Memoria*, 5, 44–45).

A participat la vînătoarea de partizani din Munţii Făgăraşului. Îşi tortura cumplit prizonierii, îi bătea, îi supunea şocurilor electrice, le punea scînduri cu greutăţi pe piept, în care lovea cu barosul, după care îi împuşca. Consemnat şi de Cicerone Ioniţoiu, care precizează că în

www.ziuaconstanta.ro

1952 deţinea deja gradul de colonel.

Stoilescu Coman – locţiitor operativ, în Direcţia Lagăre şi Colonii de Muncă, Direcţia Generală a Lagărelor şi Coloniilor de Muncă în anul 1952, cu gradul de locotenent-colonel. În 1968, cînd s-au cercetat „unele abuzuri“ comise în epoca respectivă, era trecut în rezervă.

Stoleru (?) – plutonier, Vaslui.

Stratache (?) – plutonier, gardian în lagărul de la Grădina, de pe braţul Măcin din Deltă, unul din cele mai insalubre, unde bîntuiau febra tifoidă, hepatita şi alte boli contagioase datorate aglomerării, lipsei de igienă şi de hrană. Se adăuga la toate acestea neomenia gardienilor. Caracterizat de Cicerone Ioniţoiu, în „lista“ lui, ca unul dintre „schingiuitorii principali“ ai lagărului.

Stratulat (?) – locotenent, Tecuci; după 1989, pensionar în Tecuci.

Stroiescu (?) – anchetator de Securitate. A anchetat-o pe Adriana Georgescu, fostă secretară de cabinet a primului-ministru Nicolae Rădescu, ameninţînd-o cu împuşcarea. Torturile îndurate de Adriana Georgescu sînt descrise, mai mult evocate, ca ţinînd de sfera indicibilului, într-o carte devenită celebră, intitulată *La început a fost sfîrşitul*, apărută în mai multe limbi, iar în româneşte în două ediţii, una la Humanitas, iar cealaltă la fundaţia „Memoria“.

Stumpf Horst – ofiţer de Securitate, fost boxeur, care în 1977, după scrisorile adresate de Paul Goma lui Nicolae Ceauşescu, a năvălit în cîteva rînduri în apartamentul acestuia din cartierul Drumul Taberei, din Bucureşti, unde l-a bătut.

Subţirică Gheorghe – brigadier la Peninsula, unul dintre lagărele de muncă de pe traseul Canalului. Hoţde buzunare înainte de închisoare, îşi chinuia acum deţinuţii aflaţi în grijă.

Suceavă Ion – şef de post în comuna Nucşoara, în anii ’50, cînd s-a declanşat prigoana împotriva partizanilor din Munţii Făgăraş, ai lui Arsenescu-Arnăuţoiu.

Sucigan (Sucegan) Gheorghe – sublocotenent de Securitate, în anul 1950. Ofiţer politic la Gherla în momentul experimentului *reeducării*. A participat activ la bătaia deţinuţilor, i-a favorizat şi stimulat „moral şi material“ pe acei legionari care se ocupau de *reeducare*, conform anchetei care s-a efectuat în 1968. Date fiind condiţiile de redactare a documentelor din arhiva Securităţii, posibilităţile deţinuţilor de a afla identitatea torţionarilor lor altfel decît din surse orale, numele lui apare în unele declaraţii alterat în Suceveanu.

Era născut la 11 mai 1924 în comuna Mădăraş, regiunea Oradea. Cînd a fost arestat pentru ororile petrecute în penitenciar, era deja locotenent, locuia în Constanţa. A fost condamnat în aprilie 1957 la 7 ani muncă silnică pentru „crima de favorizare a crimelor de acte de teroare“. Nu

www.ziuaconstanta.ro

ştim cînd a fost eliberat din închisoare.

Sucui Ion – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de sublocotenent şi o funcţie operativă. Fusese înainte muncitor.

Sulă (?) – plutonier la Constanţa, în 1948. Şi portretul lui îl vom înlocui cu o poveste, mai exact continuarea poveştii uneia din victimele lui, începută în alt loc al acestei lucrări (v. *Petcu Gheorghe*):

„Cu dosarul gata făcut (Bucur Braşoveanu) a fost trimis la Constanţa, pentru a fi judecat şi condamnat. Aici a fost torturat de plutonierul Sulă. (…). După arestarea lui Bucur Braşoveanu, plutonierul Sulă s-a deplasat la casa unde locuia mama lui Braşoveanu, în comuna Lăcusteni, Ialomiţa şi a alungat-o din casa proprie, bătînd-o pe biata femeie şi călcînd-o în picioare, el un om solid de peste 100 de kilograme greutate. Femeia a plecat din casa sa construită cu multă trudă, stabilindu-se în localitatea Săveni, Ialomiţa, unde preotul i-a oferit locuinţă în căsuţa de pază a cimitirului din localitate. După şase luni a murit ca urmare a bătăii primite de la plutonierul Sulă. I-a fost grav afectat ficatul… La rîndul său şi plutonierul Sulă a fost arestat şi condamnat la o pedeapsă grea, întrucît s-a descoperit că în timpul războiului a bătut nişte prizonieri ruşi care furaseră mîncare de pe un vas. Pe unul din prizonieri l-a aruncat în mare şi l-a înecat. Meseria de bază a plutonierului Sulă era aceea de hamal în portul Constanţa. Din hamal a fost numit paznic şi în această calitate a săvîrşit agresiunile împotriva prizonierilor ruşi. Acest Sulă… a fost identificat de către deţinuţi la una din minele din Maramureş. Pe urmă nu se ştie care i-a fost sfîrşitul.“ (Gheorghe Andreica, AFDPR, Constanţa, *răspuns la chestionar*)

Suliga Elisabeta – angajată la DGSP regionala Bucureşti, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte dactilografă.

Szabo Francisc – sublocotenent de Securitate la Bistriţa-Năsăud, între 1948 şi 1953.

Szabo Zoltan – comandantul închisorii de la Aiud şi apoi al lagărului de la minele de plumb Baia- Sprie, unde, în 1952, a murit strivit de vagoneţi deţinutul Dinu Butoianu. Unul dintre miile de morţi despre care nu ştie nimeni unde au fost înmormîntaţi. A terorizat în special pe preoţii români deţinuţi. Apare şi pe „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu, cu precizarea că era „o fiară“.

Szabo (?) – prim-gardian la închisoarea de tranzit Jilava. Consemnat în lista lui Cicerone Ioniţoiu. Nu ştim dacă este vreo legătură de rudenie între el şi cel de mai sus.

Szatmari Alexandru – locţiitor politic la închisoarea din Sighet, între anii 1950 şi 1955,

www.ziuaconstanta.ro

pe timpul directoratului lui Vasile Ciolpan. Acesta afirmă că locţiitorul politic, încă în viaţă în anul 1999, ar putea da informaţii despre locul din „cimitirul săracilor“ unde au fost înmormîntaţi, fără cruci, politicienii de vîrf din guvernele interbelice ale României.

Szekely M. (?) – locotenent-major la Securitatea din Cluj în 1955, cînd a pregătit dosarul de urmărire informativă a poetului Lucian Blaga. Consemnat, într-un moment neprecizat al carierei sale, în care avansase, rămînînd în Cluj, pînă la gradul de colonel, şi de Cicerone Ioniţoiu în „lista“ lui.

Szekely (Caraiani) Maria – angajată în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi funcţia de subşef. Fusese înainte brodeză.

Szilágyi (?) – căpitan de Securitate la Bistriţa-Năsăud, între 1948 şi 1953.

Szucs (?) – plutonier de Securitate, comunist ilegalist, şeful arestului de la Oradea în anii 1951–1952.

www.ziuaconstanta.ro

Şaramet (Şeremet) – poreclit Tămîie – plutonier, răspunzînd de supravegherea deţinuţilor la Cavnic, în deceniul şase. Prezent în memoriul pe care ofiţerul Ion Mitucă, recent eliberat din închisoare, a încercat să-l trimită, sau chiar l-a trimis în străinătate, în 1955, motiv pentru a fi închis a doua oară în 1960. Memorialistul cel mai autorizat al Cavnicului, Ion Ioanid, îl invocă în primul volum al cărţii lui de 32 de ori. La Cavnic, Şaramet era şef cu producţia, „rău şi prost", spune memorialistul. „Cu fruntea îngustă şi ochii mici şi bănuitori", se pregătea să pedepsească aspru pe cel care-l poreclise Tămîie, dar, aflînd că originea poreclei este proverbul „te temi ca dracu' de tămîie", gardianul s-a simţit măgulit că inspiră frică şi l-a iertat. Lui îi aparţine invenţia carcerii căptuşite cu sîrmă ghimpată pentru ca deţinutul să nu se poată rezema sau aşeza. „Pedepsele se executau în timpul nostru liber. Dacă primeai trei zile de pedeapsă, intrai în mină cu schimbul tău şi la ieşire erai închis în carceră, pînă-ţi venea iar rîndul să intri în mină. După trei zile erai în culmea epuizării: de munca din mină, de nesomn şi de frigul din carceră, unde n-aveai voie să intri nici cu pulover, nici cu cojoc." Tămîie nu accepta să fie cineva scutit de muncă decît dacă avea peste 38 grade temperatură. Era un fanatic al planului, un zelos. Pe timpul detenţiei lui Ioanid în lagăr, Şaramet a beneficiat şi de o primă pentru producţia obţinută cu famelicii lui lucrători.

Poziţia lui în faţa şefilor era aşa de bună, încît faimoasa „evadare de la Cavnic" în loc să-i aducă necazuri, i-a consolidat-o. El fusese cel care avertizase cu ceva timp înainte conducerea închisorii în legătură cu deţinuţii recalcitranţi, printre ei figurînd şi evadaţii de mai tîrziu.

Cea mai odioasă crimă a lui Tămîie: l-a lovit pe un deţinut cu un piolet în cap, perforîndu-i casca de protecţie şi craniul. Băiatul, pe nume Tăbăcaru, a scăpat cu viaţă după spitalizare, dar şi-a pierdut definitiv memoria, rămînînd cu mintea unui copil de un an. Sub numele de *Şeremet* este consemnat ca „unul din criminalii care îi maltrata în mod cumplit pe deţinuţii de care răspundea" şi în lucrarea lui Cristian Petru Bălan În 1985, bolnav de parkinson, aştepta să iasă la pensie dintr-o întreprindere poligrafică din Bucureşti. Devenise credincios.

Şerb Ioan – secretar de stat în Ministerul de Interne între 5 august 1955 şi 6 aprilie 1960.

Şerban Constantin – căpitan de Securitate la Cluj. Consemnat în documentele strict secrete ale instituţiei ca participînd, în calitate de şef al grupei de execuţie, la executarea sentinţelor de condamnare la moarte în penitenciarul Gherla, în august 1958.

Şerban Gheorghe – anchetator de Securitate la Craiova, în 1959, cu gradul de căpitan. Venit de la Caracal. Din cauza bătăilor cu bastoanele de cauciuc administrate de căpitan, unele dintre victimele lui au contactat pleurezie care a degenerat în tuberculoză pulmonară şi alte boli.

www.ziuaconstanta.ro

Mai tîrziu Şerban Gheorghe a răspuns de CFR. După 1989, a trăit ca pensionar cu gradul de colonel tot la Craiova.

Şerban Gheorghe – anchetator de Securitate, la Iaşi.

Şerban (?) – ofiţer politic la Galeş şi la Poarta Albă, unde a ucis mai mulţi deţinuţi. Pe unul dintre ei, pe nume Cioată, un tînăr ţăran ardelean, l-a lovit cu un fier în coloana vertebrală, paralizîndu-l pe viaţă, apoi l-a aruncat într-o groapă cu var. Din fericire în groapă nu era mult var. Umbla, îşi aminteşte un fost deţinut, cu cizmele lustruite şi cu o nuia în mînă. Cînd nu te aşteptai, sărea asupra prizonierilor cu cizmele, cu pumnii şi cu nuiaua. Remus Radina îl caracterizează drept „unul dintre cei mai criminali gardieni“.

Şerban (?) – plutonier de Miliţie, şeful şantierului de la Mamaia-Sat, de pe traseul Canalului, unde lucrau deţinuţi de la colonia de muncă Peninsula. L-a pus la carceră pe Cezar Zugravu. O vreme a fost ofiţer politic la Coasta Galeş. Carcerele, construite aici din ordinul lui, erau din beton şi fără aerisire. Pedepsele frecvente, cătuşele americane şi lanţurile de care se folosea pentru a-i pedepsi pe deţinuţi au declanşat o grevă. Unul dintre grevişti, Remus Radina, a reuşit să aducă procurorul. Ancheta acestuia nu s-a soldat cu vreo sancţiune pentru Şerban.

Şerban (?) – plutonier-adjutant, anchetator la Securitatea din Piteşti în 1949, octombrie, cînd l-a bătut cu sălbăticie pe elevul de 18 ani Ion Ştefan, membru al unei organizaţii de partizani a PNŢCD, numită „Casa Albă“. Împreună cu colegul lui Cucu, Şerban a inventat şi alt mijloc de tortură. I-a pus pe cei doi membri ai organizaţiei şi buni prieteni să se pălmuiască reciproc, întrebîndu-se unul pe altul „De ce m-ai pîrît?“, „Dar tu de ce m-ai ascultat?“. Cei doi tineri au capitulat după ce, refuzînd, au fost bătuţi cumplit cu bastoanele de cauciuc. În îndemnurile călăilor, care strigau excitaţi: „Mai tare, mai tare“, s-au pretat jocului acesta sadic. Cînd în final au căzut, plîngînd unul în braţele celuilalt, torţionarii lor i-au bătut din nou, sălbatic. Ion Ştefan n-a ştiut niciodată cine au fost executanţii acestei ultime torturi. La fel n-a ştiut cine era cel care i-a aplicat următoarea tortură: „Am stat alte cîteva zile, de unul singur, timp în care, noapte de noapte, mă scula unul, cam la aceeaşi oră, se aşeza lîngă mine pe marginea patului şi-mi poruncea să-mi întorc capul spre dreapta, după care îmi aplica o lovitură puternică cu dunga palmei pe gît, poruncindu-mi apoi să întorc capul spre stînga, lovindu-mă iar, pînă cădeam pe pat în neştire...“ (*Memoria*, 21, 127–134)

Şerbănescu Cristian Paul – reeducator. Era născut la 11 iunie 1923, în Bucureşti, tipograf de meserie. A fost judecat, condamnat la moarte şi executat în 17 decembrie 1954, o dată

www.ziuaconstanta.ro

cu ceilalţi 15 condamnaţi în lotul lui Ţurcanu. A participat la uciderea în bătăi a doi deţinuţi. Iată relatarea făcută de un alt complice: „Radovan Alexandru a decedat în urma bătăilor primite (...) mai ales din partea lui Şerbănescu Paul, care-l apuca de umeri şi-l lovea cu genunchiul în piept şi stomac pînă ce acesta a căzut jos leşinat şi plin de sînge. (...) după aceasta Radovan Alex a fost izolat în camera 104, pentru a nu vorbi celor din camera unde fusese adus, că fusese bătut, iar a doua zi dimineaţa a decedat în această cameră. Radovan Alexandru a fost bătut (...) deoarece adusese injurii la adresa lui Lenin şi Stalin“ (*Memorialul ororii,* 165). Paul Şerbănescu avea şi alte răspunderi în *reeducare*: primea şi valorifica declaraţiile false despre depozite de armament imaginare, organizaţii subversive inexistente, declaraţii scoase prin torturi de la deţinuţi. După ce fusese informator („informaţiile le culegeam prezentîndu-mă ca reacţionar în faţa lor“, cum declară el însuşi), devine un fel de şef în „comitetul de demascare“ de la Gherla, indicînd cine trebuie să intre în *demascare*. Ca fost tipograf, mai făcea corectura declaraţiilor obţinute prin torturi. Fusese eliberat în 4 mai 1951 şi angajat în diverse întreprinderi obscure, continuînd să ţină legătura cu locotenentul Sucigan, pentru a-i da informaţii, conform cu înţelegerea de la eliberare. Este vorba despre acelaşi Sucigan neobosit în a aduna declaraţii, clasificîndu-şi ordonat şi birocratic informatorii în: sursă sigură, probabilă şi dubioasă. N-a reuşit însă să-şi ofere serviciile nici unuia dintre cei interesaţi. S-a mai întîlnit în intervalul acesta de un an cu Puşcaşu, cu care a discutat despre situaţia de la Gherla, „adică cine s-a mai eliberat, cum merg demascările, dacă au mai fost cazuri de deces şi alte chestiuni personale, ca scoaterea actelor şi despre faptul că nu găsim serviciu“, pînă în 28 aprilie 1952, cînd a fost iar arestat.

Şerbănescu Elena – angajată în DRSP încă de la înfiinţarea acesteia în august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi funcţia de dactilografă. Fusese înainte tot dactilografă.

Şerbănescu (?) – doctor la lagărul de muncă Peninsula. Turnător. Îngrijind pe bolnavii de hepatită epidemică fără să sterilizeze seringile, a îmbolnăvit, în toamna lui 1952, mai mulţi deţinuţi, printre care pe Remus Radina.

Şerbănoiu Ioan – şeful Inspectoratului Ministerului de Interne, Cluj, în ultimii ani ai regimului comunist, cel din ordinul căruia a fost arestată, apoi ţinută în arest la domiciliu, bătută şi persecutată, cunoscuta opozantă a regimului comunist, Doina Cornea, pentru vina de a fi redactat şi răspîndit „înscrisuri prin care îndemna public la nerespectarea legilor statului, instigare publică şi apologia infracţiunii“. Disidenţilor mai puţin cunoscuţi nu s-a sfiit să le însceneze accidente de maşină mutilante, să-i ameninţe prin telefoane anonime, reţineri abuzive,

www.ziuaconstanta.ro

interogatorii epuizante. Avea, la căderea regimului comunist, gradul de general-maior.

Şipoş Ştefan – unul dintre cei 13 studenţi angajaţi de Direcţia Regională Bucureşti a Securităţii Poporului încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de căpitan.

Şipoşan Gheorghe – locotenent-major în 1958, la Craiova.

Şleam Augustin – sublocotenent de Securitate, şeful biroului Inspecţii din închisoarea Tîrgu-Ocna, în anul 1950, cînd Securitatea a aprobat experimentarea acţiunii de *reeducare* şi acolo, deşi Tîrgu-Ocna era închisoare-sanatoriu pentru bolnavii de TBC. Pînă la urmă, Şleam şi directorul Daneliuc au fost implicaţi într-o anchetă privind *reeducarea.* Primul a scăpat turnîndu-l pe cel de-al doilea şi şi-a continuat cariera sub un nou director. Alte mărturii, consemnate de alţi cercetători, îl menţionează pe Ş.A. ca patronînd *reeducarea*, cu consimţămîntul directorului Brumă Anton: „La Tîrgu-Ocna, *reeducarea* a început într-o cameră cu ferestrele acoperite de pături. Reeducaţii sosiţi de la Piteşti s-au masat într-o încăpere unde – sub protecţia ofiţerului politic şi a gardienilor – au continuat aşa-zisele demascări, adică prelungiri ale anchetelor efectuate de Securitate, pe motivul că unele fapte ar fi rămas nedezvăluite şi unii oameni neincriminaţi. De dincolo de pături se auzeau vociferări, sunete surde, pocnete, gemete… Scopul principal era să se răspîndească o atmosferă de teroare, de groază, în penitenciarul spital Tîrgu-Ocna, plin de bolnavi de plămîni, ca astfel succesul *reeducării* să fie rapid“ (Alexandru Virgil Ioanid, citat de Cicerone Ioniţoiu, în *Comunismul, o maşină infernală*). De menţionat că reeducatorii, veniţi de la Piteşti, erau şi ei bolnavi de TBC.

Şmilovici (?) – ofiţer de Securitate la Oradea. A participat la capturarea şi uciderea partizanilor din Munţii Bihorului.

Şoltuţiu (Şoltuţ) Ioan – născut la 2 octombrie 1918, în comuna Ileanda, Cluj. A absolvit o şcoală profesională. Membru de partid din 1937. În 1945, cînd era secretar al comitetului judeţean de partid Cluj, este adus în SSI de Alexandru Drăghici, o dată cu celelalte cadre din SSI. Între 1950 şi 1952 este principalul anchetator al lui Lucreţiu Pătrăşcanu. Este numit „şef de grup special de anchete“, în 1952. I s-a dat, spune în 1967 Gheorghe Pintilie (Pantelimon Bodnarenco) sub îndrumarea căruia dusese ancheta în 1952, „spaţiu special, să fie cît mai izolat, ca să nu se vadă, să nu se audă nimic“. „Atunci au început să meargă lucrurile“, spune acelaşi. Şoltuţiu a condus echipa de anchetatori, dar l-a anchetat şi pe Pătrăşcanu personal.

În timpul acestei anchete, Şoltuţiu a fost trimis în Cehoslovacia şi Ungaria, ca să urmărească felul în care se desfăşurau investigaţiile în procesul Slansky, din noiembrie 1952, şi

www.ziuaconstanta.ro

să înveţe din experienţa confraţilor lui, anchetatorii lui Rajk, judecat şi condamnat în 1949.

O dată cu căderea lui Iosif Chişinevschi, în 1957, a fost scos din MAI şi şi-a pierdut gradul de colonel, „pentru abateri grave în muncă“. În 1966 i s-a redat gradul de colonel în rezervă. Din 1968 a lucrat ca director adjunct la Biblioteca Universităţii din Cluj. Era în aceeaşi perioadă secretarul comitetului de partid al universitarilor clujeni.

În 1967, cînd Ceauşescu pregăteşte procesul pentru reabilitarea lui Pătrăşcanu, în vederea căreia Pantelimon Bodnarenco făcea declaraţia de mai sus, Şoltuţiu declară şi el, la rîndu-i, că fusese obligat să facă noaptea anchetele celor din lotul Pătrăşcanu, ceea ce pentru el era extraordinar de greu, pentru că era bolnav de TBC la ambii plămîni. Mai spune că nici înainte, nici după, nu a mai anchetat. Întrebat direct „Dumneata ai schingiuit?“ el răspunde: „La mine veneau gata schingiuiţi. Sînt cu conştiinţa împăcată (...) nu am fost decît un simplu executant (...) în momentul cînd am fost pus la treabă, nu am avut decît să execut.“ Unul dintre anchetatorii care au lucrat în subordinea sa declară însă: „Şoltuţiu pretindea că bătaia şi anchetarea în pielea goală au un efect psihologic deosebit asupra anchetatului.“ În urma acestor metode, Pătrăşcanu a făcut trei tentative de sinucidere, alţi patru anchetaţi petrecînd lungi perioade în spitale de psihiatrie, spun iniţiatorii reabilitării lui Pătrăşcanu din 1968.

Şoltuţiu a fost decorat cu ordinul „Apărarea patriei“ clasa a II-a imediat după asasinarea lui Pătrăşcanu. Şi-a însuşit, cumpărînd la preţuri de nimic, multe bunuri din averea confiscată de la victima lui, printre altele, la un leu bucata şi sub numele generic de „figurine din os pentru copii“, 9 statuete de Tanagra din colecţia familiei Pătrăşcanu. După decembrie 1989, a trăit ca pensionar în Cluj.

Şomlea (?) – fraţi gardieni şi bătăuşi la Gherla în 1958. Vestiţi pentru bestialitate. Urau pe chiaburi. „Duminica aveau zi de bătaie.“ Pe unul dintre ei, poreclit „Vacă“, Remus Radina îl caracterizează ca fiind „unul dintre cei mai mari torţionari din închisorile staliniste“. Traian Neamţu, medic psihiatru şi fost deţinut politic la Gherla, îşi aminteşte obiceiul fraţilor Şomlea de a trece peste trupurile prizonierilor întinse pe jos, atunci cînd verificau gratiile de la ferestre. Mai tîrziu, ambii au venit la cabinetul doctorului cu soţiile bolnave de depresie. Au murit amîndoi, în momente diferite, dar în acelaşi fel: călcaţi de tren. Şomlea cel Bătrîn (fratele lui fiind supranumit „Cîinele Roşu“) era cel mai vechi gardian din Gherla şi nu trecuse de gradul de plutonier, în 1958, cînd l-a bătut pe Paul Goma. Un al treilea Şomlea (probabil cel poreclit „Vacă“), tot gardian, şi o soră a celor trei, de asemenea gardiană, nu s-au evidenţiat prin ceva anume, pentru a rămîne în

www.ziuaconstanta.ro

memoria victimelor, altfel decît ca reprezentanţi ai aceleiaşi „dinastii“ Şomlea (Raul Volcinschi, *Amintiri pentru mileniul III*, 48).

Şoric (Popescu) (?) – locotenent-major la Iaşi.

Ştef Traian – a făcut parte din comandamentul de reprimare de la Valea Jiului în august 1977, organism militar constituit ad-hoc la ordinul lui Ceauşescu, al cărui bilanţîl recapitulăm din nou: s-au întocmit 150 de dosare, 50 de muncitori au fost trimişi în spitale de psihiatrie, 15 mineri au fost condamnaţi între 2 şi 5 ani şi 4 000 au fost concediaţi şi strămutaţi. Unii au fost anchetaţi de Securitate ani de zile, iar Valea Jiului a fost împînzită de fideli ai Securităţii.

Ştefan Gheorghe – gardian la închisoarea de la Galaţi , în anii ’50, cînd director era faimosul Petrache Goiciu.

Ştefan Marin – angajat în DRSP încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte lăcătuş.

Ştefan (?) – locotenent-major la Jilava în 1959. Jucînd rolul torţionarului „compătimitor“, era unul dintre cei care apoi se năpusteau pe deţinuţi în Camera Zero. „Acest dialog a ţinut pînă am păşit în antreul Camerei Zero. Acolo aştepta plutonierul-major Ungureanu, cu un ciomag ciobănesc.

«Să-l omorîm!» strigă deodată cel care mă compătimise, năpustindu-se amîndoi spre mine, lovindu-mă sadic cu ciomagul, cu cizmele, cu pumii, pînă am căzut în nesimţire. M-am trezit aruncat în camera în care cei aduşi înaintea mea erau de nerecunoscut.“ (George S. Ungureanu, „Camera Zero“, *Memoria*, 14, 18) Apare şi în evocările lui Paul Goma (*Gherla*), ca şi în amintirile altui memorialist, Adrian Hamzea. Locotenentul Ştefan era, în imaginea acestuia, o huidumă de doi metri, care bătea zilnic şi cu absolut orice prilej, ba chiar fără nici un prilej: deschidea uşa celulei şi întreba: „ Care ai vorbit, bă?“. Dacă cineva spunea „Nimeni“, pe acela îl scotea pe culoar şi-l călca în picioare pînă obosea. Ştefan fusese înainte căruţaş în Jilava şi într-o zi, văzînd scris pe perete numele Seneca, a vrut să-l scoată şi pe purtătorul acestui nume, pe culoar, să-l bată.

Ştefănescu (?) – colonel, preşedintele Tribunalului militar din Timişoara, apoi al Tribunalului militar Suceava (1949–1951). A pronunţat nenumărate condamnări la moarte împotriva ţăranilor care s-au opus colectivizării şi peste 20 000 de ani de temniţă. Condamnat la rîndu-i pentru luare de mită, s-a găsit în mijlocul propriilor sale victime, la închisoarea Peninsula, de unde, de teama răzbunării, a cerut să fie mutat la Aiud.

Ştefănescu (?) – procuror militar în 1977. A întocmit dosarul pentru trimiterea în judecată

www.ziuaconstanta.ro

a lui Paul Goma, incriminîndu-l, la ordinele Securităţii, de complot şi trădare.

Ştescai Viliam – căpitan de Securitate, în anul 1948, la Timişoara. Anchetator feroce. Fost comunist ilegalist, din 1931.

Ştrul Mauriciu – colonel, comandant al Direcţiei Regionale Galaţi a Securităţii Poporului, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. Una dintre cele mai des invocate figuri de torţionari. Şi dintre cele mai feroce. La Securitatea din Focşani, unde a condus războiul declarat împotriva populaţiei pentru instaurarea regimului comunist, a lăsat amintiri de coşmar. Înainte de a-i împuşca pe prizonierii capturaţi, obişnuia să-i lege de mîini şi de picioare cu sîrmă ghimpată şi să-i înjosească, scuipîndu-i. A înăbuşit revoltele ţăranilor din satele Vrancei, în urma cărora au fost trecute prin foc şi sabie sate întregi, ucişi fără judecată zeci de ţărani, arse gospodării şi judecate, în lotul Paragină, după un an de anchetă sălbatică, 68 de persoane dintre care 25 de elevi.

Şuţă (?) – căpitan de Miliţie la Braşov, în noiembrie 1987. A anchetat, în vederea trimiterii în judecată, pe muncitorii revoltaţi la Braşov. Unul dintre ei declară că Şuţă nu l-a bătut, dar „l-a dat în primire la altă persoană“ căreia nu-i cunoaşte numele, care l-a bătut la tălpi cu bastonul de cauciuc şi cu bîta. „La fel m-au bătut încă doi, tot înalţi, solizi, şateni.“ Acelaşi memorialist semnalează o tortură oarecum insolită, care i-a fost aplicată de unul dintre aceşti necunoscuţi, la Bucureşti: smulgerea părului din cap cu un cleşte metalic.

www.ziuaconstanta.ro

Tabarcea Ion – angajat al Securităţii la Paşcani Nu ştim dacă este cel consemnat în lista de „criminali, schingiuitori şi colaboraţionişti“ a lui Cicerone Ioniţoiu, cu prenumele de Aron şi funcţionînd la Fălticeni.

Tache Viorel – maior de Securitate.

Tagoran Petre – locotenent de Securitate în 1989.

Tais Eugen – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948, cînd a primit gradul de locotenent şi funcţia de şef birou. Fusese înainte funcţionar.

Talepca Ion – căpitan de Securitate în 1984.

Tanasov (?) – plutonier la lagărul de muncă de la Capul Midia, de pe traseul Canalului, sub conducerea faimosului Liviu Borcea. Asemeni celor mai mulţi dintre membrii administraţiei, s-a purtat ca o fiară. Era originar de pe lîngă Hîrşova.

Tanvuia (?) – gardian la închisoarea de la Galaţi, în anii ’50, cînd director era faimosul Petrache Goiciu.

Tarangol (Tarangoi) Ion – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948, cînd a primit gradul de plutonier-major şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte turnător.

Tatu Dumitru – colonel de Securitate, agent însărcinat cu infiltrarea şi supravegherea emigraţiei (v. *Nicolau Sergiu*).

Tatu Gheorghe – şeful Securităţii din Domneşti-Muscel la sfîrşitul deceniului cinci. A comandat între 19 şi 22 iunie 1949 echipa de securişti alcătuită din cinci subofiţeri, care a avut misiunea de a percheziţiona şi aresta pe preotul Drăgoi Ion din comuna Nucşoara şi pe fiul acestuia, Drăgoi Cornel, student, fugit din Bucureşti, despre care „posedau informaţii sigure, că ţine strîns contact cu cei de pe munte, ştiindu-le ascunzişurile“.

Tatu Ion – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948, cînd a primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte tipograf.

Tăbîrca (?) – ofiţer la închisoarea de la Aiud în anii ’50, cu gradul de locotenent. Răspundea de producţie la fabrica închisorii.

Tălmaciu (?) – sergent în corpul de pază al lagărului de muncă de la Capul Midia, în timpul Canalului. Era originar din Tecuci.

Tănase Gheorghe – locotenent de Securitate în 1956.

Tărăţeanu Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30

www.ziuaconstanta.ro

august 1948, cînd a primit gradul de sublocotenent şi o funcţie operativă. Fusese înainte tinichigiu.

Tătaru (?) – locotenent, angajat al Securităţii din Satu-Mare, în anii ’50. Apare pe „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu, cu precizarea: „zbir“.

Telechi (?) – ofiţer politic, la Jilava, în anii 1962–1964; a pregătit *reeducarea* deţinuţilor, alături de Radulian, Horja şi Nagy. Apare, în alte mărturii, ca ofiţer politic la închisoarea de la Aiud, cu gradul de locotenent-major.

Telente Gheorghe – colonel, la Securitatea din Oradea, în anii ’50.

Temelie Dumitru – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948, cînd a primit gradul de locotenent şi funcţia de şef birou. Fusese înainte funcţionar.

Temirov (?) – subdirector al închisorii Aiud, în 1947–1948.

Tenia Nicolae – colonel de Securitate, în 1957.

Teodorescu Filip – colonel de Securitate în 1989. Implicat în reprimarea manifestanţilor de la Timişoara. I-a anchetat pînă şi în spital, unde fuseseră transportaţi din cauza rănilor, pe revoluţionari, sub pretextul că aceştia au statut de deţinuţi politici. Citat după Revoluţie în procese care nu s-au finalizat niciodată.

Teodorescu Ioan – anchetator la Securitatea din Ploieşti în anul 1959. L-a torturat pe tatăl scriitorului Bujor Nedelcovici, bolnav de plămîni şi în vîrstă de 70 de ani, în decembrie 1959.

Teodorescu Marcel – maior de Securitate, ofiţer politic în Comandamentul Unic constituit de Gheorghe Pintilie pentru lichidarea rezistenţei din munţi.

Teodorescu Ovidiu – maior în Procuratura militară, procuror în marele proces al Canalului, din august–septembrie 1952. 18 ani mai tîrziu, cînd, la cererea lui Ceauşescu, acesta se rejudecă, fostul procuror relatează tentativele întreprinse pentru a scăpa de sarcină, pe care a fost silit s-o ducă pînă la urmă la îndeplinire, întocmind şi rostind un rechizitoriu modificat în repetate rînduri la Bucureşti. „Personal n-am luat legătura cu nici unul dintre acuzaţi şi n-am verificat temeinicia sau netemeinicia actelor depuse ca probe de organele de cercetare“; întrucît „nici Procurorul General al Republicii din acel moment, Tatu Jianu, nici şeful Procuraturii Militare, Rudolf Rosman, n-au ridicat nici o obiecţie“, şi-a reprimat eventualele „întrebări ce s-ar fi putut ridica cu ocazia analizei“. În plus, acuzaţii înşişi „nu au ridicat nici o obiecţie în legătură cu temeinicia celor ce li se puneau în sarcină“.

De o virulenţă fără seamăn, rechizitoriul lui Teodorescu s-a păstrat integral şi există în

www.ziuaconstanta.ro

mai multe documente. Cum însă nu el l-a întocmit, putem spune că singurul care-i aparţine, prin ura din voce, este cel păstrat în înregistrarea radio.

Teodorescu (?) – locotenent de Securitate la Constanţa, în 1948.

Teodosiu Nicolae – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948, cînd a primit gradul de sublocotenent şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte contabil.

Teohăreanu Dumitru – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948, cînd a primit gradul de sublocotenent şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte cizmar.

Tereţeanu Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948, cînd a primit gradul de sublocotenent şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte tinichigiu.

Tericeanu(?) – ofiţer de Securitate care a vînat şi asasinat partizanii din zona Curtea-de-Argeş şi pe cei din Munţii Făgăraş, conduşi de Arsenescu – Arnăuţoiu. A ajuns pînă la gradul de general.

Terziu Rusalin – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948.

Tessler (?)– adjunct de comandant la Văcăreşti, mînăstire transformată în închisoare de triaj şi depozit, dezafectată în 1977, apoi demolată complet de Ceauşescu, în anul 1985. În timpul conducerii de către Tessler a închisorii, pentru a li se verifica starea de sănătate şi capacitatea de muncă, locatarii fostelor chilii, deţinuţii politici, erau bătuţi cu parul.

Tilici (?) – căpitan în Ministerul de Interne, directorul închisorii de la Oradea, în anii ’50. Rămas în memoria foştilor deţinuţi pentru sarcasmul şi duritatea exprimate prin crîncene înjurături şi pentru faptul că se prezenta în fiecare dimineaţă, la „slujbă“, din bucuria de a vedea oameni suferind. Aplica regulamentul cu sadism şi exces de zel. În cumplita iarnă a lui 1953–1954, cînd Ion Ioanid se afla în închisoarea de la Oradea, regimul era atît de aspru, încît deţinuţii de drept comun au mîncat, şi încă mai mult perpeliţi decît fripţi, fetuşii găsiţi în burta unei scroafe pe care o tăiaseră şi o duseseră în întregime acasă la comandant. Fiindcă s-au plîns autorităţilor de condiţiile de igienă, comandantul i-a obligat să iasă în fiecare dimineaţă în curte, dezbrăcaţi şi să se spele cu apă îngheţată. Protestul a continuat printr-o grevă a foamei, pe care însuşi memorialistul o socoteşte paradoxală: să faci greva foamei ca să protestezi împotriva

www.ziuaconstanta.ro

foamei. Măsura luată de comandant a fost de a-i dezbina mai întîi, iar apoi de a-i determina să renunţe, sub ameninţarea că vor fi hrăniţi artificial.

Timiraş (?) – ofiţer de Securitate la regionala Bacău, în primii ani ai regimului. Provenea din fosta Siguranţă.

Timofte Constantin – căpitan de Securitate la Oneşti. Consemnat şi de Cicerone Ioniţoiu, fără altă precizare.

Timofte Gheorghe – născut în 1914, la Nicşeni, Botoşani. Comandant al lagărului de la Capul Midia, între 1949 şi 1951. A avansat pînă la gradul de colonel. Reputaţia lui în materie de cruzime, considerabilă, a pălit totuşi, comparată cu cea a succesorului său, Liviu Borcea.

Tinca Adrian – ofiţer de Securitate, la Tîrgu-Mureş, în anii ’50.

Tinică Constantin – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în august 1948, cînd a primit gradul de sublocotenent şi o funcţie operativă. Fusese înainte electrician.

Tiron (?) – comandant al închisorii din Suceava în anul 1949, cînd s-a desfăşurat experimentul *reeducării* care l-a precedat şi pregătit pe cel de la Piteşti.

Tîmplaru (?) – sergent de Securitate, în paza lagărului de muncă de la Capul Midia, de pe traseul Canalului. Un ins sadic.

Toacă Constantin – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948, cînd a primit gradul de sublocotenent şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte lăcătuş.

Toanţă (?) – ofiţer de Securitate la Lugoj, comandantul instituţiei locale în 1957.

Tobos Virgiliu – născut în 1930, la Ghercești-Dolj, locţiitor politic la Peninsula în 1955. Promovează în Securitate pînă la gradul de colonel.

Tocitu Valentina – angajată în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948, cînd a primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte funcţionară.

Tocuţiu Mircea – doctor, şef al secţiei de femei de la spitalul de psihiatrie Dr Petru Groza, din oraşul cu acelaşi nume din judeţul Bihor, spital aflat sub patronajul Ministerului de Interne şi unde, în anii lui Ceauşescu, au fost internaţi, într-o totală ignorare a normelor medicale şi de igienă, şi supuşi tratamentelor psihiatrice, numeroşi disidenţi.

Todea Nicolae –. Vestit gardian din Gherla, prin anii 1958–1960. Originar din localitatea Căşei, de pe lângă Dej Era „spaima închisorii“, de o cruzime inegalabilă. În 1958 avea gradul de

www.ziuaconstanta.ro

sergent major,. Îi brutaliza pe deţinuţi. Consemnat în cartea lui Paul Goma ca şi în „evidenţele“ AFDPR, Iaşi. Era poreclit „Stalin“. În anul 2001 mai trăia încă în satul natal, unde îşi întâlnea fostele victzime.

Todirică Aurel – locotenent la Securitatea din Bacău.

Todoran (?) – căpitan în 1958, în administraţia închisorii Gherla. Resentimentar şi crud.

Toma Cornel —anchetator de Securitate la Roman, a avansat, de la gradul de sergent la cel de maior.

Tomorug Epaminonda – medic psihiatru în Direcţia Generală a Penitenciarelor şi şef al secţiei de psihiatrie represivă de la Spitalul 9, în anii ’50. Este cel care a inaugurat în România „psihiatria penală“, metodă de anihilare căreia îi căzdeau victime acei opozanţi ai regimului care nu putuseră fi aduşi, prin torturi sălbatice şi prelungite, în situaţia de a se autoacuza şi a face obiectul unor procese publice. Fusese instruit de sovietici şi era, datorită lor, invitat în anii ’50 la congrese internaţionale în calitate de şef al medicinei legale din România.

Tomşa D. Augustin – locotenent în rezervă CSS, născut în 10 februarie 1917, în comuna Vad, satul Cetan, judeţul Cluj. În 8 decembrie 1969 era şeful biroului Personal al Fabricii de conserve din Dej, şi dădea Ministerului de Interne o declaraţie pe care o vom transcrie întocmai:

„În legătură cu cazul de la Sălniţa declar următoarele: prin anul 1949, eram angajatul Serviciului de Securitate din Dej, cu sediul în Dej, Piaţa Lupeni nr. 1, cu gradul de sergent major, prin luna noiembrie anul 1949 numi amintesc ziua precisă seara am primit ordin de la plt. major şef Iulius să plec cu el cu maşina unităţi, mam urcat în maşina din curtea unităţii unde mai erau ca şofer tov. Ispas Ioan, Dobondi Ludovic ca angajat operativ, plutonier major şef Iulius, în maşină mai era încă un cetăţean civil pe care eu (nu) îl cunoşteam cu numele de Fătu din satul Sălniţa.

Am plecat toţi cu maşina în direcţia Ileanda şi de acolo pe drum de hotar spre satul Sălniţa, am ajuns cu maşina pe o păşune (deal) teren cu iarbă, la un moment dat Iulius a ordonat să oprească maşina şi ne-am dat jos din maşină cu toţi, maşina a rămas în drumul de hotar pe păşune şi noi cu toii, adică cetăţeanul civil zis Fătu a mers în faţă iar noi cei trei în urma lui.

La o distanţă de circa 100–150 metri de maşină pe păşune la comanda lui Iulius am tras foc asupra persoanei adică a fătului, el a căzut jos mortal, apoi noi cu toţi am mers la primăria din Vima Mică, era seară şi Iulius a vorbit cu primarul pe care eu nu ştiu cum îl chema, i-a spus să trimită paza din sat la locul unde era Fătu împuşcat şi să ia măsuri de înmormîntarea lui că a fost prins şi a vrut să fugă şi a fost executat.

www.ziuaconstanta.ro

De acolo noi am venit cu maşina la dej şi nu a mai fost nici o discuţie de acel caz nici-o dată.

Menţionez că la comanda lui Iulius noi cei trei care am fost cu toţi am tras în fătu, de la o distanţă de circa 4–5 metri.

Eu nu mai reţin dacă în maşină a fost două persoane civile adică fătu şi fiul, eu îmi amintesc de una singură.

referitor la acest caz atît ştiu, declar şi asemnez personal.

Dej la 8 dec.1969 Tomşa Augustin, semnatura.“

(ASRI Dosar 9604, II, ASRI, fond D; vezi şi *Banc Alexandru*)

Este de adăugat doar că, întrucît trecuseră 20 de ani şi termenul de prescriere (15 ani) expirase, pedepsirea lui Tomşa Augustin a fost lăsată în seama comitetului local de partid.

Toncea Ion – colonel de Securitate în anul 1988.

Tonci Carin – angajat al Direcţiei Regionale a Securităţii Poporului Braşov. Consemnat în „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu, care precizează că obişnuia să-i bată pe arestaţi pentru a obţine declaraţiile dorite.

Topliceanu (?) – ofiţer de Securitate, şef secţie la Sînnicolau.

Totalca Stelian – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948, cînd a primit gradul de locotenent şi funcţia de şef birou. Fusese înainte funcţionar.

Toth Emeric – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte brutar.

Toth Geza – activist de partid în Judeţul Trei Scaune, în 1950. A recurs la ameninţări cu pistolul, bătăi şi alte violenţe pentru a înscrie ţăranii în gospodăriile colective, mai precis pentru a cîştiga întrecerea lansată între organizaţiile judeţene în această problemă. Era fratele lui Vasile Luca. În afara bătăilor, ameninţărilor, presiunilor exercitate asupra soţiilor, promisiuni şi minciuni, dări exorbitante inventate ad-hoc, asupra celor înstăriţi şi influenţi se exercitau tentative de umilire, activistul punîndu-i să îndeplinească corvezi pentru comună. În acest scop, cerea de fiecare dată sprijinul Miliţiei şi al Securităţii locale. Într-unul din satele răsculate, ţăranii au ajuns atît de departe cu revolta, încît au înconjurat localitatea înarmaţi cu furci, topoare şi coase şi au declarat-o „republică independentă“, refuzînd să mai aibă cu statul român altfel de relaţii decît comerciale. Într-una din comune, Toth a fost cît pe ce să fie linşat de ţăranii mînioşi. Timp de o lună regiunea a fost imposibil de îngenuncheat. A urmat represiunea, dar şi abandonarea pentru

www.ziuaconstanta.ro

moment a ideii colectivizării. E de spus că, pentru a evita iminenta cădere, Vasile Luca îşi critică vehement fratele, după acest eşec.

Toth (?) – ofiţer de Securitate, în lagărele de la Grindu şi Periprava, unde s-a lucrat la exploatarea stufului „în condiţii de exterminare din toate punctele de vedere: al cazării, mîncării, muncii şi asistenţei medicale. Se lucra în apă şi fără echipament de protecţie".

Trandaf Narcis – căpitan de Securitate, în 1949, membru al Comandamentului Unic Timiş, alcătuit de Miliţie, Securitate şi Armată pentru nimicirea rezistenţei din munţi. A participat la capturarea partizanilor din munţi în zona Timişoarei.

Trandafir Mitică- angajat la penitenciarul din Râmnicu Sărat,în 1961. călăul închisorii una dintre cele mai sumbră din ţară. Numele lui este legat de asasinarea în condiţii neelucidate a doctorului Gheorghe Plăcinţeanu, de 37 de ani, medic ortoped la spitalul Brînvcovenesc, arestat din ordeinul personal al lui dej, în 13 august 1959 şi executat în aceeaşi îbnchsoare în 1 sau 2 mai 1961, din ordinul lui Alexandru drăghici, la rându-i supunându-se ordinului lui dej. Cauza arestării şi a asasinatului, legătura dintre tânărul medic şi una dintre fiicele lui gheorghiu dej. De numele acestei victime este legat si numele maiorului decuseară.

Trandafir (?) – maior de Securitate. A participat, în noiembrie 1987, la reprimarea brutală a revoltei muncitorilor de la Braşov. Una dintre victime declară că a fost bătută în ancheta condusă de maiorul Trandafir de la ora 8,45 pînă la ora 18,30. Semnalat cu acelaşi grad, şi în 1984 de Cicerone Ioniţoiu.

Traşcă Dumitru – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948, cînd a primit gradul de sublocotenent şi funcţie de şef probleme (sic!) la biroul din Domneşti. Fusese înainte strungar.

Traşcă Ion – colonel de Securitate, din serviciul Anchete Penale, a răspuns de ancheta grupului de ziarişti de la *România liberă* arestaţi în ianuarie 1989 şi închişi la arestul din Rahova. Ins de o mare brutalitate. Consemnat şi în „lista" lui Cicerone Ioniţoiu, fără altă precizare decît gradul de colonel deţinut, şi în 1988 şi o caracterizare puţin insolită: „schingiuitor deosebit".

Traub Richard – căpitan de Securitate.

Trif Fabian – sergent-major de Miliţie la Tîrgu Lăpuş, în anul 1949. I se cunoaşte doar o crimă, participarea la uciderea lui Alexa Bel, ţăran recalcitrant la colectivizare, condamnat în lipsă şi devenit fugar în munţi. Cînd a fost prins, înconjurîndu-i-se casa în seara de Crăciun, a fost dus la miliţia din Tîrgu Lăpuş şi torturat, apoi, la ordinele comandantului regiunii, Briceag, a fost

www.ziuaconstanta.ro

adus acasă şi i s-a înscenat fuga de sub escortă în grădina propriei case din satul Cufoiaia. După ce, dispuşi în semicerc, cei cinci miliţieni au tras în ţăranul căzut la pământ, în prezenţa cumnatului victimei, unul din ei s-a dus în casă şi a adus-o pe soţia celui ucis, spunîndu-i: „Hai, scroafă puturoasă şi îţi ia porcul din grădină că a fost lichidat.“ Acelaşi Trif a dat ordin familiei să-l ducă pe mort pînă la ziuă. Familia n-a respectat ordinul, mortul se află îngropat şi azi, la 150 de metri de casă în grădina proprie. Împreună cu ceilalţi subofiţeri, Trif a fost evidenţiat pentru „curaj şi devotament“. În 1956, cînd s-a reanchetat cazul, concluzia comisiei a fost că Bel fugise de sub escortă. La o nouă anchetă, în 1969, s-au stabilit corect circumstanţele crimei, dar ea se prescrisese.

Trifan (?) – miliţian, gardian la Tîrguşor, în 1950, după schimbarea administraţiei şi înăsprirea pînă la cruzime a regimului penitenciar, sub direcţia lui Negulescu. Făcuse un fel de „ucenicie“ la Jilava, unde violenţa era mai degrabă regulă.

Avem despre el o relatare cu semnificaţie de pildă morală:

Într-o zi, Trifan stătea în curtea închisorii supraveghind programul de voie al elevilor, cu o privire de „fiară care urmăreşte turma de gazele“. Şi-a ales dintre deţinuţi pe unul, l-a chemat la el şi i-a poruncit să se culce la pământ, fără un motiv anume, ci fiindcă „aşa vrea el“. Întrucît elevul a refuzat, l-a dus la beci unde l-a bătut cu sălbăticie. A doua zi s-a dus la el şi i-a cerut iertare că era nervos. Devenit din victimă protejatul lui, desemnat în jargon mafiot „finul“, elevul l-a reîntîlnit mai tîrziu la Poarta Albă, pe traseul Canalului, unde „naşul“ şi-a reînnoit angajamentul de a-l proteja. Era la data reîntîlnirii, deja locotenent. Memorialistul conchide că numai „Dumnezeu ştie ce s-a petrecut în sufletul lui“. (Gheorghe Andreica, *Tîrguşor, închisoarea minorilor)*

Trîmbiţaşu (?) – căpitan de Securitate, comandant al închisorii Făgăraş, de lîngă Braşov, consemnat în „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu, care adaugă doar precizarea: „s-a purtat ca o fiară cu deţinuţii“.

Troancă Elena – angajată în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948, cînd a primit gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte dactilografă.

Trocaru (?) – comandantul închisorii Gherla după mai cunoscutul Goiciu. L-a pedepsit pe deţinutul Traian Neamţu, cu 21 de zile de zarcă. După 1989, pensionar în Cluj.

Trofin (?) – ofiţer de Securitate, locţiitor politic al comandantului închisorii-lagăr de muncă de la Valea Nistrului, unde la începutul deceniului cinci deţinuţii munceau, în condiţii

www.ziuaconstanta.ro

inumane, în minele de extragere a plumbului.

Tucă (?) – securist la Lucieni-Giurgiu, în Balta Brăilei, în 1956–1962. originar din caracal (?)

Tudor Elena – poreclită Caligula. Directoarea închisorii Mislea la începutul anilor ’50. O femeie îndesată, solidă, cu un coc în vîrful capului. Era cinică, sarcastică, chiar sadică, plăcîndu-i să le insulte pe deţinute înainte de masă, pentru a le determina să nu mai mănînce. Se spunea că avea o licenţă în filosofie. Discursul ei de clasă era în tot cazul „bine articulat şi foarte tăios“. (Petronela Negoşanu, *Călătoria,* manuscris). „Avea obiceiul să bată, să înjure, să ironizeze“, notează o altă memorialistă, care-i dedică cel mai amănunţit portret. (Nicole Valéry-Grossu, *Binecuvîntată fii, închisoare!*)

Tudor A. N. Sandu – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948, cînd a primit gradul de sublocotenent şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte ajustor.

Tudor Simion – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte ospătar.

Tudor (?) – ofiţer de Securitate care s-a ocupat de reprimarea studenţilor care manifestaseră, în octombrie 1956, în favoarea Revoluţiei ungare.

Tudoran (?) – Director, în 1953, al închisorii Cavnic, protagonist al acestui memorabil episod:

„Dar în aceeaşi noapte de Crăciun, în timpul cît schimbul nostru era în mină, se mai întîmplase ceva. Căpitanul Tudoran, comandantul lagărului, fusese în acea seară la cîrciuma din sat. Se îmbătase, ceea ce se pare că făcea destul de des, şi se luase la harţă cu un localnic. Cum purtătorii de uniforme MAI nu se bucurau de simpatia populaţiei, cearta degenerase foarte repede într-o încăierare, din care căpitanul Tudoran abia scăpase cu viaţă. (…) Cu viaţă scăpase, dar nu teafăr. Cu epoleţii rupţi şi uniforma sfîşiată, lovit la faţă (…), încă ameţit de băutură şi furios, venise direct în lagăr cu gîndul să se răzbune pentru ruşinea şi umilinţa suferită (…) În bărăci, schimbul de zi dormea. Singurii treji erau cei cinci sau şase bucătari, care pregăteau mîncarea pentru noi şi deţinutul de la sala de duşuri, care, tot în aşteptarea noastră, încălzea apa în cazan. (…). Ei au căzut victimă furiei oarbe a comandantului. I-a scos răcnind în curtea lagărului, i-a obligat să se dezbrace în cămaşă şi izmene şi le-a ordonat să se culce cu burta pe zăpadă. Apoi a început să-i lovească pe unde nimerea cu cizmele. Lui Roşeală i-a rupt o coastă. (…)

www.ziuaconstanta.ro

Dezlănţuirea furiei a durat cam o jumătate de oră, deţinuţii fiind obligaţi să stea dezbrăcaţi şi culcaţi pe zăpadă pînă cînd, în fine, satisfăcut şi gîfîind, căpitanul a părăsit lagărul. Afară era un ger de ţi se lipeau nările“ (Ion Ioanid, *Închisoarea noastră cea de toate zilele*, I, Humanitas, 137). Victimele lui Tudoran au fost imediat internate la infirmerie, doi dintre ei cu congestii pulmonare care s-au vindecat greu.

Tudoran (?) – gardian la Gherla în 1958. Era fiu de preot, originar de pe lîngă Dej. La eliberarea din 1964, a declarat despre unul din membrii familiei neamţu, care se elibera, medicul pshihiatru Traian Neamţu, că «îi pare rău că iese din puşcărie».

Tudoranu Mihai – născut la 2 mai 1929, în comuna Slănic-Oradea, fiul lui Ion şi al Anei. Ofiţer de Securitate la Salcia de la înfiinţarea lagărului şi implicat în ancheta declanşată din cauza atrocităţilor petrecute în lagăr în doar cîteva luni de la înfiinţare. Condamnat şi el la 6 ani închisoare corecţională, pentru abuz în serviciu, în procesul din 1955 şi pus în libertate imediat după anchetă, după ce i s-a redus pedeapsa la doi ani (v. *Pavel Ion*).

Tudorică Toma – anchetator de Securitate la Roman.

Tufă (?) – plutonier la lagărul de muncă de la Capul Midia, în timpul Canalului. Era originar de pe lîngă Hîrşova.

Tunea Petre – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948, cînd a primit gradul de sublocotenent şi o funcţie operativă. Fusese înainte lăcătuş.

Turchischer Marcel – şef de birou în Direcţia Generală a Securităţii Poporului, la înfiinţarea acesteia în august 1948.

Turea Virgil – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în august 1948, cînd a primit gradul de sublocotenent şi funcţia de subşef birou. Fusese înainte şofer.

Tureanu Ilie – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în august 1948. A primit gradul de sublocotenent şi o funcţie operativă la biroul din Brăneşti. Fusese înainte mecanic. Consemnat şi de Cicerone Ioniţoiu în lista lui de „criminali, schingiuitori, colaboraţionişti“.

Tuscenko Petruţa – angajată în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte dactilografă.

www.ziuaconstanta.ro

Ţandără Franţ– născut la 22 februarie 1930, într-un cartier de la periferia oraşului Giurgiu, ca unic fiu al unei familii dezorganizate. Rămas de timpuriu în grija tatălui, acesta îl încredinţează armatei, unde devine, de la vîrsta de 10 ani, copil de trupă. Fuge de la cazarmă, intră în mediul delincvenţilor minori, vagabonzi, iar de aici este „recrutat“ de activiştii locali ai partidului comunist. Participă, la ordinele acestora, la cîştigarea prin fraudă şi violenţe a alegerilor din 1946, în oraşul de origine. Recuperat, după victoria protectorilor lui, de către tatăl îngrijorat de viitorul pe care şi-l pregătea alături de comunişti, ratează cursa spre recompense, ascensiune şi carieră în care se angajează cei mai mulţi dintre tovarăşii lui. Alungat din nou, tînărul infractor devenit comunist îşi ucide tatăl, în care vede cauza principală a marginalizării lui în partidul care-i devenise adevărata familie. E condamnat la 13 ani de închisoare. În timpul detenţiei preventive şi al procesului, partidul îl ocroteşte cu grijă: se bucură de un regim de hrană privilegiat, primeşte vizitele unor şefi importanţi, are garanţia că nu va fi brutalizat. Pentru ca, odată ajuns în închisoare, emisarii acestui „părinte adoptiv“ să vină să-i ceară preţul ocrotirii. Paricidul devine brigadier în închisorile de la Canal, apoi torţionar pe lîngă anchetatorii Ministerului de Interne şi ucigaş la ordin.

Îndeplineşte acest rol, din 1949 pînă la începutul anului 1956, cînd, din motive nu toate elucidate, partidul îşi respectă contractul şi îl graţiază înainte de expirarea pedepsei.

Mai departe, FranţŢandără reuşeşte să evite toate neajunsurile rezultate din trecutul lui şi să beneficieze doar de relativa imunitate dobîndită în schimbul „serviciilor“ făcute regimului. Din 1956 pînă în 1989 trăieşte retras, lucrînd ca meseriaş liber, mai întîi ca zidar, iar apoi ca apicultor.

Ca torţionar a aplicat victimelor lui următoarele metode de tortură: strivirea degetelor cu uşa, bătaia la testicole, sugrumarea, asfixierea, lovirea cu săculeţii de nisip şi cu cearşafuri ude. În îndeplinirea misiunii lui, primea periodic instrucţiuni, în timpul unor întrevederi între patru ochi, cu cei mai importanţi dintre reprezentanţii aparatului represiv, unii dintre ei chiar miniştri.

În prealabil fusese instruit să simuleze nebunia şi, sub această acoperire, îşi exercita, în anumite saloane secrete ale faimosului spital 9, din Bucureşti, sau în beciurile Ministerului de Interne, şi misiunea secretă de ucigaş. A ucis astfel fără să lase urme („Ni se ceruse fără sînge, fără sînge“) un număr incalculabil de oameni („Să fi fost o sută, numai la mine“).

După căderea regimului comunist, mărturisirea crimelor pe care le-a comis şi a celor la care a fost martor au făcut obiectul unei mărturisiri publice. (Doina Jela, *Drumul Damascului, Spovedania unui fost torţionar*)

www.ziuaconstanta.ro

Ţiganov (?) – consilier sovietic, anchetator al cîtorva membri ai lotului Pătrăşcanu, în 1952.

Ţurcanu Eugen – principalul protagonist a ceea ce a intrat în istoriografia contemporană sub numele de „experimentul Piteşti" – tentativa de distrugere, prin tortură fizică şi îndoctrinare, a tineretului rezistent la comunism, în special legionar. Acţiunea, desfăşurată în cel mai mare secret între anii 1949 şi 1952, la Suceava, Piteşti, Gherla, Tîrguşor şi unul din lagărele de la Canalul Dunăre–Marea Neagră (Peninsula), a fost pusă la cale de cele mai oculte cercuri ale Securităţii şi prezentată apoi ca o iniţiativă a studenţilor închişi, pentru a-şi obţine graţia regimului şi eliberarea. Fără alt echivalent, prin cruzime, decît lagărul de la Goli Otok (insula Barren, Iugoslavia), conceput însă pentru comunişti, după despărţirea lui Stalin de Tito în 1949 şi lagărele germane de la Rostock şi Buchenwald, cu refugiaţi români de după „rebeliunea legionară" din 1941.

Conducătorul *reeducării* prin demascări şi îndoctrinare dintre studenţii încarceraţi era Eugen Ţurcanu.

Născut la 8 iunie 1925, în comuna Păltiniş din Cîmpulung Moldovenesc şi trecut în extrasul de naştere cu numele de Păştinaru, al mamei, E.Ţ. făcuse parte din Frăţiile de cruce şi participase la rebeliunea legionară la Cîmpulung. A activat ca legionar pînă în 1946. A făcut apoi aproape 3 ani de studii la Facultatea de Drept, a devenit comunist, se pare că înainte de 1944, cu ajutorul lui Emil Bodnăraş. Intrat în graţiile Anei Pauker, ar fi trebuit să plece ambasador la Belgrad. În 1946, făcea deja parte din Biroul politic al organizaţiei partidului de la Iaşi. În 1948, cînd ar fi trebuit să plece la studii la Moscova, a fost demascat ca fost legionar şi arestat. În februarie 1949, s-a pronunţat împotriva lui o condamnare de 7 ani. Aproape imediat a organizat un aşa-zis „comitet de reeducare" şi mai tîrziu o Organizaţie a Studenţilor cu Convingeri Comuniste (ODCC), cu scopul declarat de a se reabilita în ochii regimului. Acţiunea a debutat prin citirea de cărţi şi materiale de propagandă marxistă. A urmat apoi bătaia, rezervată celor ce refuzau *reeducarea*. Pentru a dovedi administraţiei că s-au schimbat, studenţii trebuiau să se lepede cu totul de trecut şi, pentru a dovedi asta, se „demascau", apoi îşi torturau foştii prieteni, încă „nereeducaţi". Argumentele lui Ţurcanu în favoarea propriei acţiuni şi felul cum le utilizează vădesc o inteligenţă dereglată, demonizată. Înainte de a începe să-şi maltrateze tovarăşii de suferinţă, s-a prezentat în faţa acestora ca şef al „unui grup de foşti bandiţi deveniţi oameni cinstiţi". Bolile de care ceilalţi continuă să sufere, reacţionarismul şi legionarismul, sînt boli grele pentru care este necesară metoda şocului.

www.ziuaconstanta.ro

Le mai spune că în momentul în care sînt loviţi, el consideră că le dă un ajutor şi nu ei sînt cei loviţi, ci banditul din ei, „pentru a putea să ne rupem total de trecut şi pentru a putea să lovim şi noi cu aceeaşi tărie în valorile trecutului“. Similitudinea cu vînătorile de vrăjitoare, cu practicile de alungare a diavolului în biserica medievală este izbitoare. Dar mai ales cu spălarea creierelor, practicată în China comunistă: „comitetul de reeducare“ al lui Ţurcanu reproducea schemele birocraţiei comuniste, el era alcătuit dintr-un secretar, un secretar organizatoric, unul cu educaţia politică, unul cu evidenţa cadrelor şi unul cu documentarea. Aceştia adunau informări pe care le discutau, apoi le predau administraţiei. Aveau un caiet în care se notau zilnic activitatea desfăşurată şi concluziile trase. Acţiunea lor s-a îndreptat iniţial împotriva vîrfurilor legionare ostile *reeducării*. Şi această organizare reprezintă demonizarea ideii de administraţie. *Reeducarea* lui Ţurcanu a dat rezultate. Într-un interogatoriu care i se ia mai tîrziu, anchetatorii îl întreabă dacă cunoaşte pe cineva care să fi fost legionar timp de cincisprezece ani şi să se reconvertească în 2 luni. Victimele lui au făcut-o. „Dacă după ce a ieşit din închisoare mai vrea să mai activeze, spune el, eu răspund cu capul.“ Întrebat ce a urmărit, răspunsul lui este unul al unui creator de „om nou“: „Prin *reeducare* urmăream (...) neutralizarea lor din punct de vedere politic, de a nu mai duce activitate duşmănoasă faţă de regim şi, în timp, dacă ar fi putut să ajungă la o atitudine prietenoasă faţă de regim, adică la locul unde ar fi muncit să facă cu bunăvoinţă.“ Întreaga acţiune a *demascării* a durat la Piteşti din noiembrie 1949 pînă în decembrie 1950. În a doua jumătate a lunii august 1951 este transferat la Gherla, unde experimentul încetează spre sfîrşitul anului.

Era un om de statură potrivită, 1,70m, spune Nicolae Itu, robust, îndesat şi agitat, permanent cu mîinile la spate. O frunte destul de mare, maxilar proeminent, bărbia puternică.

Eugen Ţurcanu este una dintre enigmele întunecate ale istoriei noastre contemporane. Cruzimea lui a fost ieşită din comun. A ucis cu mîinile lui oameni tineri ca şi el. Tacu Aurel a stat în comă şase săptămîni. Bogdanovici a murit după săptămîni de chinuri. Au murit în urma torturilor lui trei studenţi şi un elev, s-au sinucis doi şi au încercat, fără să reuşească, alţi vreo patru. La Gherla au murit, spun victimele, 12 deţinuţi. Conform cu propriile declaraţii, i-au trecut prin mîini circa 300 de deţinuţi, în afară de cei aproximativ 150 care au fost determinaţi, de cele mai multe ori tot prin bătăi, să i se alăture. De remarcat că în interogatorii părea să-şi amintească numele tuturor, de unde veneau, ce condamnări avuseseră, ceea ce dovedeşte o memorie ieşită din comun. Nici una din caracterizările care i s-au făcut nu explică cruzimea lui. Era în aparenţă un om absolut obişnuit. Vorbea rar şi spunea des „eu“. Era crispat, gînditor, închis în el. Era căsătorit şi avea un

www.ziuaconstanta.ro

copil. Afirma că ar trece şi peste cadavre ca să scape din închisoare, relatează acelaşi fost coleg, Nicolae Itu. Tot Nicolae Itu spune: „Era orb“. Şi crede că-l orbise dorinţa de libertate cu orice preţ.

Virgil Ierunca încearcă să-i explice enigma: „Îl caracteriza mai ales un spirit demoniac, o inteligenţă ieşită din comun şi dorinţa de afirmare prin toate mijloacele.“ Puterea lui ajunsese la un moment dat destul de mare ca să poată sfida administraţia şi Securitatea de la anumite grade în jos. Putea pedepsi pe informatorii Securităţii nerecomandaţi de el, bătîndu-i crunt fiindcă „i-au stricat socotelile nu ştiu ce majur“. La cîteva luni după ce băgase spaima în toţi foştii lui tovarăşi, nici chiar cei mai apropiaţi colaboratori ai lui nu-i inspirau atîta încredere încît să-i desconspire locul unde dormea: „În timpul acesta nu dormea nici la corecţie, nici la muncă silnică, nici la temniţă grea şi a refuzat să-mi spună unde doarme.“ Legătura între inteligenţa ieşită din comun a lui Ţurcanu şi bestialitatea lui se face în *camera 4 spital*. Este camera de tortură, de care puţini îşi aduc aminte că era în acelaşi timp „camera cu cărţi“ în care avea să funcţioneze şcoala de mînuire a dialecticii, a cunoştinţelor ideologice. E de spus că Ţurcanu prefera *reeducarea* prin violenţă, pe cealaltă socotind-o „oportunistă, lungă, evolutivă, a lui fiind una revolutivă“.

Reeducare prin violenţă însemna, cum s-a văzut deja în prezenta lucrare, torturi inimaginabile.

Pentru istoria mică să consemnăm că socrul lui Ţurcanu, avocatul Saghin, se afla în 1953 în lagărele de la Canal. Cînd a aflat de la deţinuţi de crimele comise de ginerele lui pentru a-şi revedea copilul şi soţia, el i-a cerut expres fiicei sale să divorţeze de el. Foştii piteşteni cred că fiica lui trăieşte în prezent în Statele Unite. Unele foste victime, poate nesuportînd memoria unui rău atît de compact şi fără fisură, înclină să-şi amintească de un Ţurcanu penitent, cu remuşcări, strigîndu-şi printre gratii, înainte de moarte, căinţa şi rugămintea de a fi iertat. Un altul relatează în anchetă că-şi pregătise în vederea sinuciderii pastile de Luminal, dar nu în număr suficient, şi că, la plecarea din Gherla, Ţurcanu le avea în gulerul hainei sale maro. Îl învăţa pe acest fost complice cum să se sinucidă nemîncînd. Ţurcanu era un om cu o voinţă puternică. Probabil că n-a făcut-o, crezînd că pe el regimul îl va cruţa şi că va fi un proces în care şef de lot va fi unul din locotenenţii lui, Ţanu. La un moment dat, octombrie 1951, unui securist îi scapă informaţia că „la ora asta lui Ţurcanu îi vine să plîngă cînd se gîndeşte ce a făcut la Piteşti“. Printre foştii prizonieri politici şi victimele acestui om ce-ar putea deveni personaj fictiv, fără a schimba nici o scamă din datele realului, execuţia, în 17 decembrie 1954, a lui Ţurcanu nu este sigură. După sursele lui Cristian Petru Bălan, şi-ar fi schimbat numele şi ar fi emigrat în URSS, ceea ce nu s-a confirmat,

www.ziuaconstanta.ro

dar, consemnează cercetătorul în dicţionarul alcătuit după mărturiile lor, „n-ar fi exclus“. Ţurcanu, căruia i s-au dedicat deja mii de pagini fără ca întunecata lui enigmă să fie epuizată, a devenit prototipul absolut al torţionarului român. Zelos, inventiv, decăzut, profanator (calificativele îi aparţin lui Viorel Gheorghiţă, care compară pe schingiuitorii nazişti cu cei comunişti, diferenţa părîndu-i-se una de „civilizaţie şi mentalitate“), demn să stea alături, printr-un satanism impenetrabil, de oricare dintre figurile istorice ale răului, Ţurcanu încarnează comunismul, dar acesta nu-l epuizează pe el. Nu este nici portretul robot al nazismului încarnat: funcţionar mediocru, depersonalizat şi obedient. (Ţ. Todorov). Nu face, în tot cazul, parte din majoritatea conformistă şi normală, chiar dacă robotizată, ci din minoritatea care oficiază răul în mod creativ. Un singur portret, care evită tipologia şi restituie omul, avem în cartea lui Nicolae Călinescu consacrată experimentului Piteşti:

„Eugen Ţurcanu (aşa cum mi-a rămas mie) a fost un om complex, superior dotat, cu voinţă şi perseverenţă de dement, cu inteligenţă depăşind mult media comună.

De o cruzime şi insensibilitate patologică, sentimental şi emotiv în acelaşi timp. (…) Eugen Ţurcanu, care se juca cu viaţa celor din jur, era obsedat de corectitudinea relaţiilor mărunte, de fiecare zi, nu-l speria sîngele şi moartea, dar i se umezeau ochii la auzul unui vers reuşit.“ (Călinescu, *Sisteme şi procese*…, 57) Mărturia lui N.C. este prima în care apare supoziţia că Ţurcanu ar fi fost, la rîndu-i, torturat cîndva. Dar autorul nu pare să aibă altă dovadă decît impresia lui că Ţurcanu juca un rol, pe care şi-l însuşise cîndva, cu metodele pe care el însuşi le aplica acum, fiindcă „erau momente cînd scăpa de sub control, îşi dădea seama, revenea şi intra în pielea personajului: „Dezlănţuit fără limite, alteori ştia în situaţiile cele mai tensionate să se oprească, să risipească amocul colectiv, să se analizeze cu luciditate şi răbdare.“ Mărturia lui N.C. este importantă. Sentimental şi sadic, Ţurcanu este, de fapt, singurul criminal român notoriu care seamănă cu naziştii, care-şi fac cu sînge rece din crimă o profesie. Este un funcţionar al crimei, şi nu un bolnav, este întruchiparea banalităţii răului, mai frecvent întîlnită în corpul social decît criminalii patologici. Mai departe portretul nu mai prezintă interes fiindcă intuiţia autorului se estompează. El îl prezintă cînd ca pe un uriaş demonizat, conştient în chip romantic de blestemul care îl apasă, care acceptase autodistrugerea ca un destin inevitabil, cînd ca pe un ins care „credea fanatic că vrea binele, că vrea să-i salveze pe cei pe care-i tortura“.

www.ziuaconstanta.ro

Ungar Iosif – angajat al Securităţii Baia-Mare în anii ’50. Provenea din fosta Siguranţă, dar a participat activ la instaurarea prin violenţă a noului regim. În campania de alegeri din 1946 a ucis oameni.

Ungureanu (?) – plutonier-major, gardian la Jilava şi unul din torţionarii închisorii, semnalat în 1957–1959.

Ungureanu Dumitru – maior de Securitate. Fost agent de Siguranţă, a fost introdus în casa fruntaşului ţărănist, ctitor de frunte al României Mari, deputat, senator şi fost ministru, Mihai Popovici, pentru a spiona, încă din 1946. Ca urmare, Mihai Popovici a făcut 8 ani de închisoare, fără proces. Persecutorul lui a avansat pînă la gradul de colonel.

Ungureanu Vasile – student, angajat în Direcţia Regională Bucureşti a Securităţii Poporului, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de sublocotenent.

Urcanu Traian – plutonier de Securitate la Cluj.

Urdăreanu (?) – prim-gardian al închisorii de la Aiud, în perioada 1948–1951. Trecea cu uşurinţă de la înjurături la lovituri, la maltratări sălbatice, terorizînd celulele pe rînd. Consemnat şi în „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu. Theodor Duţu îl evocă printr-o anecdotă, care ilustrează orizontul intelectual al insului: îl bănuia pe Radu Gyr că ar fi evreu şi, cum acesta îi precizase că e legionar, Urdăreanu îi replicase „bine, bine, legionar, da’ evreu, nu?“. Mai puţin odios decît Mariş, era şi „mai sărac cu duhul ca el“, incapabil să lege două vorbe şi să ştie că evreu şi legionar sînt două noţiuni mai degrabă incompatibile. A fost pînă la urmă îndepărtat, fiindcă încercase să fure o căruţă din cele lucrate de deţinuţi în aşa-zisa lor fabrică, trecînd-o peste gard, ca Păcală. Fusese înainte gardian la Mărgineni.

Urs Flaviu – plutonier de Securitate la Bistriţa-Năsăud.

Urs Florin – căpitan de Securitate la Cluj, la departamentul Cercetări Penale.

Ursache Ion – plutonier-major la închisoarea din Botoşani.

Ursescu Nicolae – maior de Securitate.

Ursu (?) – maior în MAI, în noiembrie 1987; a anchetat şi a pregătit dosarele pentru procesul muncitorilor de la uzinele „Steagul Roşu“, din Braşov.

Urucu Nicolae – locotenent de Securitate, anchetator al lui Petre Ţuţea în1956.

Urzică Traian - pensionat ca şef al serviciului Anchete penale din Securitatea Braşov, despre care a relatat europa liberă referindu-se la faptul că l-a bătut sălbaticv pe ASlexandru herlea, conferenţiar universitar la ASE Braşov, până la venirea comuniştilor la putere. E vorba de

www.ziuaconstanta.ro

tatăl fostului ministur, descendent al lui raţiu memorandistul.

www.ziuaconstanta.ro

Vaideş Mihai – ofiţer de Securitate la Sibiu. În 4 decembrie 1954, a făcut parte din comando-ul care l-a asasinat, din ordinul ministrului Drăghici, pe Ibrahim Sefit, zis Turcu. Cu prilejul anchetării, din 1968, a acestei crime, singura în baza căreia a putut fi încriminat Drăghici, Vaideş relatează scena morţii lui Sefit astfel:

„Acesta s-a coborît şi imediat POPA OPREA a tras un foc în cetăţean, care imediat s-a răsucit şi a căzut în şanţ. Împuşcarea cred că s-a făcut pe la spate. Cetăţeanul cînd a fost împuşcat era tot legat cu cătuşele de ambele mîini la spate. După ce a murit, Popa Oprea i-a luat cătuşele."

Toţi patru membri ai comando-ului au revenit noaptea următoare la locul crimei, l-au dezgropat pe Ibrahim Sefit pentru autopsie şi l-au predat la morgă.

Valahe (?) – locotenent-major de Securitate, la închisoarea din Tîrgu-Ocna, în momentul cînd s-a introdus şi aici experimentul *reeducării* (1950).

Vamanu N. Constantin – sergent major de Securitate, în 1949, membru al Comandamentului Unic Timiş, alcătuit de Miliţie, Securitate şi Armată, pentru nimicirea rezistenţei din munţi. A participat la capturarea partizanilor din munţi în zona Timişoarei. S-a distins chiar în aceste acţiuni.

Vamanu Dumitru – născut la 1 noiembrie 1922, în comuna Găineşti, azi comuna Slatina, judeţul Suceava, din părinţii Neculai şi Ileana, de profesie pădurar.

Este personajul unei poveşti cu crime neştiute de nimeni, petrecute în locuri sălbatice, cu trădători care-şi duc în moarte trădarea, asasini care nu ştiu ce-i frica şi nici remuşcarea, şi cu justiţiari inflexibili şi tenaci.

Iată, în propria lui relatare, povestea:

„(…) În legătură cu moartea inginerului silvic Grodiuc Aurelian, cunosc şi declar următoarele: în toamna anului 1949, la căderea primei zăpezi, au venit la locuinţa pădurarului Vasile Preoţescu, care locuia la marginea satului Găineşti, punctul Valea cu Cai, inginerul Străchescu Constantin însoţit de inginerul Grodiuc Aurelian şi alţi doi tineri, dintre care unul era fiul preotului din comuna Crucea, iar despre celălalt aflasem că evadase din detenţie.

Anterior între inginerul Străchescu şi pădurarul Preoţescu au fost relaţii de subordonare.

Pe timpul nopţii toţi patru au fost adăpostiţi în casa pădurarului Preoţescu Vasile.

A doua zi dimineaţa, Vasile Preoţescu s-a prezentat la şeful postului de miliţie, plt. Mihai, pe care l-a informat că inginerul Străchescu Constantin, despre care se ştie că este urmărit de securitate se află la el, împreună cu alţi trei fugari.

www.ziuaconstanta.ro

Plutonierul Mihai anunţă imediat telefonic securitatea şi împreună cu doi militari în termen care satisfăceau stagiul militar în acest post de miliţie, s-au deplasat către locuinţa pădurarului Vasile Preoţescu şi întîlnindu-mă în drumul lor m-au luat şi pe mine, deoarece eram salariat de stat şi aveam o armă ZB în dotare.

Ajunşi în casa pădurarului am înconjurat-o, iar şeful de post i-a somat pe cei dinăuntru să se predea.

Au ieşit în uşă, iar inginerul Grodiuc Aurelian a întrebat ce au cu ei, n-au făcut nici un rău şi nu sînt motive să fie arestaţi.

La ameninţările insistente ale şefului de post, inginerul Străchescu împreună cu cei doi tineri s-au predat, iar inginerul Grodiuc Aurelian a spart geamul ferestrei din spatele casei şi a încercat să fugă, moment în care a fost lovit mortal de gloanţele celor care înconjurau casa.

Securitatea a făcut percheziţie la faţa locului, iar cadavrul inginerului Grodiuc Aurelian a fost pus într-un coşciug confecţionat la Fabrica de cherestea Găineşti şi cu un autocamion care transporta scîndură l-au luat la Fălticeni. (…)

Dau prezenta declaraţie pentru a-i servi doamnei Grodiuc Ioana, soţia defunctului inginer Grodiuc Aurelian, la obţinerea drepturilor ce i se cuvin în temeiul legii (…).

Drept pentru care dau prezenta declaraţie.

19.08.1996. Vamanu Dumitru.“

Declaraţia fostului pădurar, care trăia încă în satul de baştină, este într-adevăr ultima şansă pe care o mai avea văduva de a dovedi autorităţilor, între timp schimbate, că e văduvă şi, desigur, de a afla ce s-a întîmplat cu soţul ei, dispărut în urmă cu aproape o jumătate de secol, cînd avea mai puţin de 40 de ani. Cum el însuşi precizează, toţi ceilalţi martori au pierit la rîndul lor:

„Menţionez că inginerul Străchescu Constantin a executat pedeapsa pînă în anul 1964, iar după cîţiva ani a decedat. De asemeni, nici pădurarul Vasile Preoţescu nu mai este în viaţă, precum şi plutonierul Mihai.“

Trăia încă, în aceeaşi localitate, în august 1998, data cînd a fost scris textul de mai jos:

„Ar fi poate cazul să vă scriu biografia pădurarului Vamanu Dumitru, dar sursa se bazează doar pe poveştile lui şi ar lua prea mult timp şi spaţiu. Pot afirma doar că l-am găsit îmbrăcat cu un veston al Armatei roşii. Nasturii de tablă aveau şi însemnele steaua, secera şi ciocanul. Pe timpul cît am intrat în lăcaşul Mănăstirii Slatina, el a rămas afară. (...)

Încă de cînd se afla în şcoala de pădurari de la Rădăuţi, mergea prin păduri după luptătorii din

www.ziuaconstanta.ro

munţi. La terminarea cursurilor, a preferat să vină pe jos, pe potecile munţilor. A fost prins de cei pe care-i căuta. Aceştia l-au purtat cîteva zile după ei, dar i-au cruţat viaţa.“ (Valeriu Begănescu, AFDPR, Braşov, *răspuns la chestionar*).

Vanciu Constantin – ofiţer de Securitate la închisoarea de la Baia-Sprie, care adăpostea pe deţinuţii politici folosiţi la muncă forţată în minele de plumb, începînd din decembrie 1952.

Vanghele Ion – căpitan, la Securitatea din Iaşi.

Vardan Maximilian – şef de serviciu în Direcţia II deContrasabotaj a Securităţii Statului, cu gradulo de maior, în 1952, când i s-a încredinţat obiectivul Canalul Dunăre–Marea Neagră. Era membru de partid din ilegalitate. Cazul lui este o ilustrare a modului impersonal, abstract în care funcţiona maşinăria o dată pusă în mişcare a sistemului socialist. A depistat, ca şef al direcţiei de resort, „elementele sabotajului“ care au dus la constituirea dosarului de mai tîrziu. Deşi cu prilejul acelor anchete ajunsese la concluzia că „ideea Canalului era lipsită de sens şi totuşi îl construim“. Concomitent, descoperă că sabotajul nu este suficient ca să explice eşecul şi, totuşi, întocmeşte raportul de constatare a lui. Nu era un om lipsit de inteligenţă, judecînd după formulările din aceste rapoarte. În 1968, cînd comunismul românesc devenise antisovietic şi mărturisirea aceasta nu mai prezenta nici un risc, se explică: Era într-o dilemă, în iunie 1952, cînd descoperirile acestea năvăleau asupra lui. Un pol al dilemei era ideea că „lucrarea este grandomană, impusă de sovietici cu avantagii pentru ei şi acceptată docil de noi“. Celălalt pol al dilemei era „încrederea în tot ceea ce făceam“. Responsabilitatea cade în seama sovieticilor, dar şi a şefilor ierarhici, Nicolschi, Pintilie, pînă la Dej. Rezultatul atitudinii lui de atunci, dilematice, a fost pentru el acuzaţia de antisovietism şi cosmopolitism şi îndepărtarea din Securitate în iunie 1952. Pentru conducerea tehnică civilă a lucrării, a avut loc un proces de proporţii, soldat cu 5 condamnări la moarte din care 3 execuţii. Pedeapsa pe care i-o rezervase lui partidul, i s-a părut o nedreptate. Mai ales că sugestiile lui, care constatase totuşi sabotajul, spune, nu au fost luate în seamă la momentul potrivit. Cealaltă pedeapsă, rezervată „sabotorilor“, nu o comentează în 1968.

Varga (?) – Comandantul Securităţii din Sfîntu Gheorghe, în anii ’50.

Varodi I (?) – ofiţer de Securitate. S-a ocupat de reprimarea manifestărilor studenţeşti de solidarizare cu Revoluţia maghiară, în octombrie 1956.

Vasea (poreclă sau diminutiv) – unul dintre cei mai cruzi gardieni de la Gherla. Îi pedepsea pe prizonieri cu sadism, obligîndu-i să stea într-un picior („Cocostîrc“), culcaţi cu burta lipită de ciment şi să treacă prin UVE („Uliţa Verde Expres“) – ceea ce însemna bătaia cu parul

www.ziuaconstanta.ro

administrată de două şiruri de bătăuşi, aşezaţi de o parte şi de alta a unui culoar.

Vasile Gheorghe – general-locotenent de Securitate în 1989. Anchetat, implicat într-un proces şi condamnat în calitate de participant activ la reprimarea manifestanţilor din decembrie 1989. Este absolvent al Academiei Militare şi s-a născut la 30 octombrie 1928 în comuna Tigveni din judeţul Argeş.

Vasile Matei – gardian torţionar la Peninsula în anii ’50.

Vasilescu Ioan – maior de Securitate în 1952, la Ploieşti. L-a anchetat, torturîndu-l cu bestialitate, pe mecanicul Nichita Dumitru, acuzat de sabotaj în procesul–spectacol din august–septembrie 1952. Nu s-a dat în lături de la nimic pentru a obţine de la el declaraţiile necesare condamnării la moarte şi executării. I-a anchetat şi constrîns, iar uneori torturat, ca să declare neadevăruri şi pe martorii aflaţi în libertate, printre care Ion Şte Nicolae. A fost şi anchetator al lui Vasile Luca. În 1968, la rejudecarea unora dintre aceste dosare, era maior în rezervă.

Vasilescu (?) – maior de Securitate la Craiova, în 1958. Consemnat în lista de „criminali, schingiuitori, colaboraţionişti“ a lui Cicerone Ioniţoiu. După informaţiile acestuia, fusese înainte meseriaş. A chinuit cu bestialitate.

Vasilescu (?) – colonel de Securitate, se ocupa de artiştii din Bucureşti. Nu ştim dacă este unul şi acelaşi cu căpitanul Vasilescu Traian, care avea drept misiune, alături de Niţă Gherghe şi sub coordonarea lui Preda Ion, urmărirea Ecaterinei Bălăcioiu-Lovinescu, în 1958 (vezi *Preda Ion*).

Vaşadi (?) – anchetator de Securitate la Oradea, în anii 1951–1952.

Vaşcanu Augustin – miliţian la Gherla în perioada *reeducării*, la care a participat efectiv. Conform unei anchete făcute în 1968, miliţianul ştia că se bate în camere, în multe cazuri oamenii administraţiei „au participat efectiv, au cunoscut cazurile de deces şi au participat la scoaterea din camere a deţinuţilor pentru a fi maltrataţi“. Mai mult, a luat parte la uciderea cel puţin a unuia dintre ei, Radovan Alexandru, pe care l-a bătut în ziua de dinaintea morţii. Vaşcanu avea o lovitură a lui, cu latul palmei peste gît şi frecatul urechilor pînă cînd acestea se umflau. Pentru a camufla moartea în torturi a lui Dinca Ion, l-a înlocuit în coşciug cu un altul, avînd deja formele de înhumare semnate de medicul legist Toader Gheorghe.

Vazanghevici Ion – colonel de Securitate la Tulcea. Consemnat în lista de „criminali, schingiuitori, colaboraţionişti“ a lui Cicerone Ioniţoiu, fără altă precizare.

Văleanu (?) – locotenent-major, ofiţer politic la închisoarea Aiud, în perioada 1960–

www.ziuaconstanta.ro

1964, detaşat acolo de la Bucureşti. Comanda personal execuţiile deţinuţilor.

Vâslan (?) – căpitan de Securitate, la închisoarea de la Galaţi, în anii ’50, cînd director era faimosul Petrache Goiciu. Era originar din Brăila.

Velniciuc (?) – locotenent-major de Securitate, anchetator penal la Baia-Mare. A fost anchetatorul lui Ion Ioanid, după evadarea acestuia de la Cavnic. Memorialistul îl prezintă ca pe un tînăr chipeş, îngrijit, corect, ducîndu-şi ancheta fără violenţe şi fără furie, cu o infinită răbdare şi, uneori, ascultînd chiar plîngerile deţinutului cu privire la regimul de detenţie dinainte. Unul dintre aceia care, „tineri şi fără experienţă nu apucaseră să se înrăiască, mai păstrînd o doză de puritate şi de sentimente omeneşti“, comentează memorialistul şi presupune că asemenea securişti trebuie să fi avut o viaţă mult mai grea decît cei complet abrutizaţi, din cauza mustrărilor de cuget.

Treptat, continuă maliţios fostul deţinut, între anchetator şi anchetat se crease un fel de intimitate, acesta descheindu-se la veston, discutînd despre vreme şi viaţa scumpă, ba chiar ştergîndu-şi pantofii cu marginea perdelei.

Nici ceilalţi camarazi de evadare nu au fost maltrataţi timp de o lună, cît a durat ancheta.

Din descrierea făcută de Ioanid nu răzbat semnele cruzimii, ci doar ale unei nemăsurate conştiinciozităţi. Iar pe alocuri, ambiţia de a se remarca. Astfel, atunci cînd în proces anchetaţii lui au retractat cele obţinute de el în anchetă, prezent la proces, Velniciuc n-a ezitat să-i ameninţe cu pedepse aspre, cu condamnarea la moarte.

Locotenentul Velniciuc apare pe lista de „criminali, schingiuitori, colaboraţionişti“ a lui Cicerone Ioniţoiu.

Vereş Victor – plutonier, gardian la închisoarea de la Galaţi, în anii ’50, cînd director era faimosul Petrache Goiciu. Era originar din Brăila.

Vernescu Vasile – maior, director al închisorii Jilava din octombrie 1946–februarie 1947.

Vesa (?) – locotenent-colonel, la Securitatea din Oradea, în anii ’50. Îl regăsim mai tîrziu, cu gradul de colonel plin şi funcţionînd la Cluj.

Vieru Ghiţă – sergent la Securitatea din Huşi, în 1950. „Ghiţă Vieru ... cel care ne-a bătut nebuneşte cu degetele de masă cînd ne-a luat amprentele. (v. şi *Italo* şi *Iuclea*).

Vieru Valentin – locotenent de Securitate, la Iaşi.

Vintilă Marin – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier şi funcţie de şef probleme. Fusese înainte cizmar.

Vintilă Romeo – de locotenent-major, în anul 1952.

www.ziuaconstanta.ro

Vinţe Ion – ministru adjunct al MAI începînd din mai 1952, cînd i se acordă şi gradul de general-maior. Deţinuse pînă atunci ministere paşnice, al Silviculturii, al Industriei Alimentare. Ulterior deţine posturi ceva mai retrase şi nici Ceauşescu nu-l va readuce în prim-plan, atunci cînd va fi nevoit să scoată din activişti vechi, mai obscuri, figuranţii pentru noua faţă, reformată, a regimului.

Viorean Dumitru – căpitan de Securitate, în 1958. Sub conducerea unui Leibovici I., lucrează, alternîndu-se cu echipa condusă de Serghei Gheorghe, la urmărirea, ascultarea cu microfoanele în casă, înregistrarea telefoanelor, în vederea întocmirii dosarului Ecaterinei Bălăcioiu-Lovinescu, văduva cunoscutului scriitor (v. *Preda Ion*).

Vistig Eugen – maior, numit şef al Direcţiei Regionale a Securităţii Poporului Craiova, la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948.

Vişan Constantin – născut la 14 octombrie 1925, în comuna Bercioiu, Piteşti, fiul lui Gheorghe şi al Elenei. În administraţia lagărului de la Salcia de la înfiinţarea acestuia. Condamnat şi el la 15 ani de muncă silnică, în procesul din 1955, şi pus în libertate în 1957 (v.*Pavel Ion*).

Vişinescu (?) – director al închisorii Mislea în 1951. Ca despre mulţi agenţi ai aparatului de represiune, circulă despre el anecdote în lumea foştilor deţinuţi politici. Iată una: a surprins-o într-un rînd pe o prizonieră în fustă şi a întrebat-o „de ce nu poartă uniforma naţională“. Deţinuta, de 20 de ani, i-a răspuns prompt, „dacă asta e uniforma naţională, halal naţie“. Ceea ce a costat-o intrarea la *neagra,* celulă de pedeapsă, fără ferestre, existentă în aproape toate închisorile, ca şi carcera. La un moment dat al carierei lui a fost ofiţer politic în închisoarea de tranzit Jilava, calitate în care apare şi în „lista“ lui Cicerone Ioniţoiu. Acelaşi memorialist îl consemnează ca director la închisoarea de la Rîmnicu-Sărat, mai puţin cunoscută, aşa că reproduc aici relatarea făcută lui de un supravieţuitor, Ovidiu Borcea:

„A fost drumul fără întoarcere, închisoarea fără speranţă, din care numai un miracol neprevăzut de comunişti ne-a scos pe cei care am mai rămas. Izolarea a durat 2 200 de zile. (…) Şi dacă după acea linişte de mormînt din închisoarea cu 36 de celule şi 36 de deţinuţi, unde nici supraveghetorii nu aveau scaun să se aşeze, pentru ca să poată pîndi zi şi noapte, mai adaugi şi foamea, frigul, bătăile, izolările, singurătatea, contabilitatea morţilor, lipsa de informaţii, necunoscutul zilei de mîine, tăcerea sinistră şi lipsa de speranţă, nu-ţi mai rămîne decît singurul «succes», că nu ai crăpat tu înaintea colegului tău, a celui mai bun prieten… Timp de şase ani am

www.ziuaconstanta.ro

purtat o pereche de bocanci care nu mai aveau talpă. Şi aceasta din cauza celor cinci paşi pe care-i făceam între fereastră şi uşă. În locul în care te întorceai, se făcuse groapă în cimentul din celulă. În gaura din talpă am pus un tub de pastă de dinţi, turtit ca să nu stau cu piciorul direct pe ciment. Cînd am arătat gardienilor cît de rupţi erau bocancii, m-au luat la bătaie zicînd că special am pus tubul acolo, ca să rup bocancii clasei muncitoare… Cămaşa de pe mine o aveam de 4 ani. (…) Cînd le spuneam că nu mai am cămaşă pe mine, îmi răspundeau că e mai bună ca a celui de la celula 4. Prin cele 6 găuri pe care le făcusem cu sîrmă în uşă, am supravegheat celula de vis-a-vis, a lui Ion Mihalache. (…) Ofiţerul politic Lupu şi comandantul Vişinescu l-au bătut în permanenţă, i-au creat condiţii să se îmbolnăvească şi nu i-au acordat îngrijire medicală. Intrau şi aruncau cu găleata apă pe el, în plină iarnă. Strigătele «Fraţilor, aici este Ion Mihalache. Mă omoară!» au răsunat în celular. Această crimă nu poate fi uitată.“

Viţelaru Marin – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi funcţie de şef probleme. Fusese înainte muncitor.

Vizitiu Vasile – locotenent de Securitate în 1952. A fost anchetator al mai multor acuzaţi din lotul lui Vasile Luca (Vijoli Aurel, Mendel Egon, Gheorghe Rădulescu şi Vasile Luca în persoană).

Vîlceanu (?) – maior de Securitate în anul 1970. Răspundea de combinatul chimic Craiova. Nu folosea, cel puţin în această fază, metode brutale, era deci securistul „civilizat“.

Vîlcu Vasile – unul dintre „baronii“ lui Dej, ocupînd funcţii înalte pe linie de partid, niciodată ajuns în guvern, în ciuda longevităţii şi a faptului că n-a cunoscut niciodată o dizgraţie radicală. Ins de o mare brutalitate şi cruzime. Era de meserie croitor, comunist ilegalist, membru vechi în Comitetul Central al PCR. În 21 mai 1953 este avansat la gradul de general-maior de Securitate, o dată cu alt fost colonel, Florian Dănălache. În primii ani ai regimului a fost prim-secretar al regionalei de partid la Constanţa, calitate în care a condus teroarea împotriva rezistenţei populaţiei la comunism, colectivizarea, vînătoarea de partizani, marile procese de la Canal. În octombrie 1955, era general-maior şi şeful Direcţiei I din Ministerul Afacerilor Interne, adică al spionajului românesc.

Vîlcu (?) – aflat pe lista de „criminali, schingiuitori, colaboraţionişti“ a lui Cicerone Ioniţoiu, fără altă precizare. Nu ştim dacă este colonelul comandant în lagărul de la Ostrov, în anii 1962–1964.

Despre el Ion Ioanid povesteşte un episod memorabil. Izolat, împreună cu prizonierii lui,

www.ziuaconstanta.ro

în lagăr, este nevoit să-şi aducă copilul de şase ani să-l opereze un medic deţinut. Neavînd încredere, asistă la operaţie şi, la vederea sîngelui, leşină. Era cunoscut ca un ins extrem de brutal, bătîndu-i bestial pe deţinuţi cînd nu-şi făceau norma. Comentariul memorialistului, nedispus la abisalităţi: „E ştiut că şi fiarele îşi iubesc prăsila!“

Vînătoru Victor – căpitan de Securitate, anchetator în procesul Pătrăşcanu; l-a anchetat pe cumnatul acestuia, Petre Pandrea, pe Ion Mocsony-Styrcea, pe Radu Niculescu-Buzeşti şi alţii. A fost decorat cu ordinul Apărarea Patriei clasa a III-a. În 1968, la rejudecarea procesului, i s-au retras distincţiile. A fost, de asemenea, anchetator al mai multor acuzaţi din lotul lui Vasile Luca (Vijoli Aurel, Gheorghe Rădulescu). La data respectivă, 1952, era doar locotenent.

Vîrlan (Vîrban) Dumitru – activist de partid din judeţul Vlaşca. A condus trupele de Securitate care au înăbuşit răscoala ţăranilor din Ciuperceni. A ucis, descărcînd automatul în trupul ei, pe o fată de 19ani, Maria Gărgaianu, care trăgea clopotul la biserică, să cheme oamenii la răscoală. Fata încă mai trăgea de sfoară, iar Vîrlan, orbit de imperativul de a restabili ordinea şi de a executa ordinul primit, a urcat în clopotniţă, a lovit şi a dat jos trupul în agonie al fetei, cu intestinele atîrnînd afară. Imaginea de apocalips i-a făcut pe săteni să uite de frică. Vîrlan a fost prins, ucis în pumni şi zdrobit în picioare de mulţime.

Vîrtic Valentin – plutonier-major de MAI, s-a ocupat de supravegherea muncitorilor după revolta de la Braşov, din 15 noiembrie 1987.

Vlad Ion – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în august 1948. A primit gradul de sublocotenent şi funcţie operativă. Fusese înainte tipograf.

Vlad Ion – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în august 1948. A primit gradul de sublocotenent şi funcţie operativă. Fusese înainte vînzător.

Vlad Iulian – ofiţer de Securitate, absolvent al Facultăţii de drept, ajuns pînă la gradul de general-colonel. În aceatsă calitate a contribuit activ la primenirea aparatului represiv după debarcarea lui Drăghici, prin atragerea de cadre tinere, cu şcoală, care i-şau fost ulterior fidele şi obediente. c Născut la 23 februarie 1931, în Gogoşiţa, judeţul Dolj. La sfîrşitul anilor ’50 era căpitan în Direcţia Cadre a Ministerului de Interne, pentru ca în 1971 să-l găsim deja cu gradul de general-maior, iar din 7 mai 1977, general-locotenent. Din 23 august 1984 este general colonel.. Este secretar de stat la Ministerul de Interne din 9 mai 1977–22 decembrie 1989 şi şef al Departamentului Securităţii Statului. Prezent şi activ în toate momentele mai critice ale guvernării comuniste, a participat la înăbuşirea revoltei minerilor din Valea Jiului, în august 1977, a

www.ziuaconstanta.ro

manifestaţiei muncitorilor de la Braşov, din noiembrie 1987. A participat la reprimarea Revoluţiei din decembrie 1989. Generalul Vlad a cerut să i se întocmească lista cu răniţii din spitalele din Timişoara, cu intenţia de a o prezenta lui Ceauşescu. Ştim astfel că aceştia au fost în număr de 485 (în afară de cei 119 morţi).

Un detaliu: se ştie că de obicei, după ce promovau ierarhic în aparatul de represiune, securiştii, foşti anchetatori, lăsau tortura, bătaia, asasinatul în seama uneltelor lor. Despre Vlad Iulian, deşi general, există mărturii că ar fi bătut personal în timpul revoltei din 1987. Unii dintre foştii rebeli au recunoscut într-un film făcut după Revoluţia din decembrie, în generalul Vlad, pe acela care îl bătuse în timpul anchetei „pînă la leşin". Aşa cum despre Pleşiţă, şi el general, se ştie că l-a bătut pe Paul Goma. După Revoluţia din decembrie a fost arestat şi implicat într-un proces cu inculparea de „complicitate la genocid". A primit, în 22 iulie 1991, 9ani de închisoare şi a fost eliberat condiţionat în 30 decembrie 1993.

Vlas Vasile – colonel de Securitate, participant la reprimarea rezistenţei din Munţii Apuseni în 1949. A condus un tribunal în care a pronunţat 3 condamnări la moarte şi la închisoare totalizînd 360 de ani.

Vlădescu Mihai – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi funcţie de şef probleme. Fusese înainte funcţionar.

Voichiţă Constantin – ofiţer de Securitate la Craiova, în 1958.

Voiciu Octavian – ofiţer de Securitate, la Turda, unde, în martie 1949, a împuşcat, în fruntea unei companii, 77 de partizani din grupul Dabija.

Voicovschi (?) – anchetator de Securitate la Oradea, în anii 1951–1952.

Voicu Constantin – locotenent-major în anul 1959.

Voicu Marin – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în august 1948. A primit gradul de sublocotenent şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte ajustor.

Voicu Octavian – ofiţer de Securitate la Turda, în 9 august 1949, cînd, la ordinele comandantului Mihai Patriciu, a condus echipa care a asasinat fără judecată un număr de 7 oameni capturaţi în confruntările cu grupul de rezistenţă al lui Ionescu Diamandi.

Voicu (?) – gardian la Piteşti în perioada *reeducării.* Făcea parte din echipa de miliţieni care-l ajutaseră pe Ţurcanu să-i bată pe deţinuţi în momentele de început ale experimentului, alături de Dina, Mîndruţa, Ciobanu. Nu ştim în ce fel s-a purtat înainte de declanşarea acestei terori care i-a satanizat pe mulţi, inclusiv dintre cei odinioară „normali".

www.ziuaconstanta.ro

Voicu (?) – căpitan de Securitate la Iaşi, anchetator al lui Liviu Mărgineanu în anul 1951. Anchetele lui durau de la 2 după-amiaza pînă a doua zi dimineaţă la 4. Era un anchetator nepriceput, un om stupid, obişnuia să se îmbete şi să adoarmă în timpul anchetei.

Voin Ioan – reeducator din echipa lui Ţurcanu, la Piteşti, la Gherla şi apoi la Canal. Om de încredere al lui Ţurcanu şi „agent" al lui, după propria afirmaţie a acestuia. A condus la Gherla *reeducarea* într-una din camere. Unul dintre cei mai temuţi. A participat la uciderea a trei deţinuţi dintre cei morţi în torturi şi la maltratarea altor zeci. Era născut în 23 noiembrie 1923, în comuna Ezeriş, din raionul Reşiţa, regiunea Timişoara. Era fiu de preot. Fusese student la Facultatea de medicină din Cluj, şi se afla în închisoare, condamnat la 5 ani pentru activitate legionară. A fost judecat, condamnat la moarte şi executat în toamna anului 1954, împreună cu ceilalţi 15 membri ai lotului Ţurcanu. Voin trecuse înainte prin *demascările* din Camera 4 Spital.

Voinea Virgil – salariat în Ministerul de Interne în 1989, lucrînd la Miliţia Capitalei. A participat la reprimarea manifestanţilor din seara de 21 spre 22 decembrie 1989, cînd sute de oameni au fost arestaţi, duşi la Jilava şi bătuţi cu bestialitate. Cîteva luni mai tîrziu, cînd unul dintre aceştia, scriitorul H.-R. Patapievici, a cerut Procuraturii deschiderea unei anchete, i s-a reproşat de către procurorul de serviciu lipsa de prevedere şi necunoaşterea legilor. Întrucît nu-şi legitimase torţionarii în momentul masacrului de la Jilava, ancheta nu se putea deschide.

Volcescu (?) – ofiţer de Securitate la regionala Bacău. Consemnat pe lista lui Cicerone Ioniţoiu pentru asasinarea unui anume Buliman.

Volintiru C. Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, 30 în august 1948. A primit gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte cizmar.

Vomir (?) – locotenent major la închisoarea din Gherla.

Vornicu (?) – locotenent de Securitate de pe şantierul Canalului Dunăre–Marea Neagră, unde bătea cu sălbăticie şi-i schingiuia pe deţinuţii politici. O vreme a fost comandantul lagărului de la Ovidiu. Trecuse înainte şi pe la Peninsula.

Vrăjitorescu (?) – ostaş din corpul de pază al deţinuţilor, pe care-i bătea „cu setea omului dement". Era originar din părţile Buzăului. Printre fostele lui victime se presupune că a fost angajat apoi de Securitate.

www.ziuaconstanta.ro

Weiss (Weisz) Ludovic – locotenent-colonel. Anchetator al lotului Pătrăşcanu. S-a născut la 12 februarie 1912. Membru de partid din 1945. Trecut în rezervă, „la vechime“, în martie 1960, nu înainte de a fi fost înaintat inspector în Securitate şi de a activa, în această calitate, şi la Bucureşti. Între anii 1946 şi 1953 a fost şeful Siguranţei, apoi al Securităţii din Satu-Mare. A anchetat în anii 1951–1952 şi la Oradea, ipostază în care apare consemnat în memoriile în manuscris ale preotului Liviu Brînzaş. A trecut la un moment dat pe la Haţeg. Avea, spun supravieţuitorii, 4 clase primare.

În calitate de şef al Securităţii a executat prin împuşcare cel puţin 4 oameni. Iată numele fiecăruia: Pop Andrei, Chira Gheza, Biro Andrei, Gyulaj Alexandru. Este vorba de 4ţărani din comuna Odoreu, iar omorul avea loc în august 1949.

Misiunea lui Ludovic Weiss în procesul Pătrăşcanu a constat în fabricarea dovezilor complotului antistatal. În acest scop, el s-a deplasat în satul Bulci, raionul Săvîrşin, regiunea Arad, pe moşia baronului Mocsony-Stryrcea (condamnat în urma procesului la 15 ani muncă silnică) şi a arestat familia fostului administrator al moşiei, Mircea Birtaş, condamnat şi el la 10 ani, pentru crimă de înaltă trădare. Arestează şi anchetează mai mulţi localnici cu prilejul unei noi misiuni în care caută armele depozitate de complotişti. El însuşi povesteşte cu prilejul investigaţiei din 1967–1968, pentru rejudecarea procesului Pătrăşcanu, tragedia petrecută în familia unuia dintre localnicii cercetaţi. Este vorba de Adolf Iavorschi, pomicultor pe moşia lui Mocsony-Styrcea, aflat deja în stare de arest şi condamnat ulterior la 6 ani muncă silnică: „În urma verificărilor făcute în Bulci, soţia lui Iavorschi s-a urcat a doua zi în podul casei unde s-a spînzurat fără să fi lăsat vreo scrisoare.“ Documentul nu menţionează nimic despre cei doi copii mici, rămaşi orfani de mamă, cu tatăl în închisoare şi fără rude prin apropiere, familia Iavorschi fiind stabilită în acele locuri ca refugiaţi de război. După procesul, din primăvara anului 1954, Ludovic Weis a fost decorat cu ordinul Steaua RPR, clasa a IV-a, „pentru merite deosebite în muncă“.

Fusese şi anchetatorul inginerului Nicolae Vasilescu-Colorado, judecat şi executat în primul proces al Canalului, care avusese loc cu doi ani înainte. Inginerul a fost torturat cu sălbăticie şi anchetat în ture, una din anchete durînd de la ora 7 la 24 cu pauză de o oră. Este ancheta pentru care exista un proces-verbal, mărturii ale victimelor vorbesc de interogatorii care au durat săptămîni. Are la activ o faptă şi mai specială: în 1948 a fost arestat un grup de elevi de la un liceu din Baia-Mare. Anchetatorii lor i-au anchetat cu blîndeţe şi au întocmit dosare pentru care nu puteau fi condamnaţi, nici după legile momentului la mai mult de 2–3 ani. Weiss a anulat dosarele şi a

www.ziuaconstanta.ro

procedat la o nouă anchetă, torturîndu-i pe copii pentru a semna declaraţiile cerute de el (Gheorghe Andreica, AFDPR, Constanţa, *răspuns la chestionar*). Aceluiaşi memorialist îi datorăm şi un portret fizic al lui Weiss: „Era un individ mic de statură, cu ochii bulbucaţi, faţă descărnată, avea o mică cocoaşă în spate şi privirea saşie plină de ură. Fuma ţigară de la ţigară."

După unii memorialişti, ar fi murit prin anii '80 la Cluj. După alţii, fostul locotenent-colonel de Securitate ar fi emigrat în Israel imediat după rejudecarea şi reabilitarea lui Pătrăşcanu, deşi nu avea nici un motiv să se teamă fiindcă ancheta din 1967–1968 nu a avut asupra lui nici o consecinţă.

Weiss (?) – anchetator la Bîrlad, consemnat şi de Cicerone Ioniţoiu în lista lui de „criminali, schingiuitori, colaboraţionişti". Nu ştim dacă sînt unul şi acelaşi. Un Weiss apare încă o dată în „lista" lui Cicerone Ioniţoiu în funcţia de comandant al Securităţii din Lugoj.

Widoni Alfred – locotenent-colonel de Securitate. Unul dintre cei 4 agenţi veniţi să-l aresteze pe Paul Goma, în 1 aprilie 1977. În afară de această misiune, securistul o avusese în prealabil pe aceea de a semna, pe lista celor ce aderaseră la protestele scriitorului.

Wisting Eugen – colonel, şeful Direcţiei Regionale a Securităţii Poporului, din Galaţi, la începutul deceniului cinci. Era ofiţer KGB. A funcţionat mai întîi la Piteşti.

Witzman Mendel (?) – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia în 30 august 1948. I s-a dat gradul de plutonier şi funcţie operativă. Fusese înainte frizer.

Wolinski (?) – ofiţer la închisoarea de la Aiud în anii '50.

www.ziuaconstanta.ro

Zagoneanu Gheorghe – secretar de stat la Ministerul de Interne (4 octombrie 1978–20 aprilie1982) în departamentul Securităţii Statului.

Zaharia Constantin – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia în august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi o funcţie operativă. Fusese înainte cizmar.

Zaharia Ioan – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia în august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi funcţie operativă; trimis fiind la Domneşti (localitate suburbană în apropierea Bucureştiului). Fusese înainte ajutor de mecanic.

Zaharia Nicolae – torţionar la Piteşti în timpul *reeducării*. Avusese de ispăşit o condamnare de 3 ani, pentru activitate subversivă. Nu a fost judecat împreună cu ceilalţi, nefiind legionar.

Zaharovski (?) – general NKVD**,** consilier sovietic în România în probleme de Securitate. A condus efectiv Direcţia Generală a Securităţii Poporului, de la înfiinţarea ei la 30 august 1948, prin decretul 221.

Zamfir Badea – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia în 30 august 1948. I s-a dat gradul de sublocotenent şi o funcţie operativă. Fusese înainte fierar.

Zamfir (?) – locotenent-major la Paşcani.

Zamfirescu Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia în 30 august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte chelner.

Zamfirescu (?) – plutonier la Securitatea din Piteşti, în 1950. A torturat-o pe Elisabeta Rizea şi pe fiica acesteia, Laurenţia Bela. Împreună cu un alt plutonier, Mecu, şi cu un locotenent Iordache, toţi trei beţi, l-au scos la 1 noaptea din celulă pe Cornel Drăgoi şi l-au bătut cu parul, unul dintr-o parte, celălalt dintr-o parte, „ca la forjă“, iar cel de-al treilea, cu pumnii, pînă cînd i-au zdrobit oasele. L-au tîrît apoi în celulă şi au aruncat peste el o găleată cu apă. După mărturia victimei, cei trei erau băuţi, miroseau.

Zamfirescu (?) – locotenent, comandant al lagărului de la Peninsula, începînd din martie 1951. Fusese hamal în portul Constanţa. Avea o înfăţişare solidă de halterofil. Bătea rar, spune Cicerone Ioniţoiu, dar „încerca să accelereze ritmul muncii forţate şi pedepsea cu carcera“. Este sigur că toate crimele ofiţerului politic Chirion erau patronate de el şi încurajate.

Zamşa Boris – ofiţer la Securitatea din Oradea, în anii ’50. Provenea din KGB.

Zamvel (?) – căpitan, comandant al Securităţii din Paşcani între 1948 şi 1958, perioadă în care a „făcut prăpăd“ în oraş.

www.ziuaconstanta.ro

Zanea Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia în august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte sudor.

Zapa (?) – comandant de Securitate la Bistriţa-Năsăud.

Zarculea (?) – maior de Securitate la Caracal, Corabia, în anii ’50.

Zărnescu Nicolae – adjunctul comandantului la Securitatea din Tulcea. În ultimii ani ai regimului, avea gradul de colonel.

Zbranca Octavian – reeducator la Piteşti. A condus *demascările* într-una din camerele de la Gherla, împreună cu Livinschi. Avea de ispăşit o condamnare de 6 ani pentru activitate legionară şi fusese iniţial încarcerat la Suceava. Era unul dintre tinerii legionari împotriva cărora regimul avea cele mai serioase motive să se înverşuneze. Se întorsese din Germania, unde-i rămăseseră părinţii, refugiaţi din cauza activităţilor legionare la care participaseră încă din1930. A lipsit din ţară din septembrie 1944, cînd plecase pentru a se înrola în armatele antisovietice. S-a înrolat în armata lui Horia Sima. Luat apoi prizonier de ruşi şi trimis în ţară, este arestat. Participă dintru început la *reeducare*, alături de Ţurcanu, fiind caracterizat de acesta ca făcînd parte din rîndul celor mai activi legionari care au participat la acţiunea de *demascare* şi *reeducare*. Adevăratul motiv pentru care a fost condamnat la moarte cu lotul Ţurcanu şi executat, în decembrie 1954, era însă nu cruzimea cu care îşi torturase foştii camarazi, ci activitatea lui dinainte. Anii de dinaintea procesului şi i-a petrecut, ca şi foştii lui camarazi desemnaţi drept ţapi ispăşitori, în sinistra închisoare de la Rîmnicu-Sărat, în interogatorii nesfîrşite. Era născut în 27 ianuarie 1927, în comuna Sadova, din judeţul Suceava.

Zelnescu Silvia – angajată în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi funcţia de şef probleme. Fusese înainte funcţionară.

Zelter (?) – locotenent de Securitate la regionala Bacău. Fiu de zaraf, originar din Dorohoi, bătăuş.

Zevedei Haralambie – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte chelner.

Zgâmbău (?) – gardian-şef la închisoarea Galata, fostă mînăstire devenită depozit al închisorii Iaşi. Condiţiile aici erau cumplite: „Izolările erau groaznice, poate cele mai crîncene prin care am trecut. Dormeam în plină iarnă, în haina de vară, numai pe o mînă de paie, care, fiind prea puţine, fugeau în lături şi mă trezeam cu spatele direct pe pardoseala de piatră. Nu aveam tinetă şi eram obligat să urinez pe jos. Uşa avea o vizetă prevăzută cu gratii care dădea într-un coridor, ale

www.ziuaconstanta.ro

cărui ferestre nu aveau geamuri. Vîntul de afară mîna zăpada direct în celulă. În ianuarie ’50 am fost dus de acolo cînd nu m-am mai putut mişca, sau articula vreun cuvînt.“ Mărturia aparţine unuia dintre cei mai longevivi deţinuţi politici din România, Grigore Caraza, arestat la 19 ani şi executînd 21 de ani de închisoare.

Zigler Simion – şef de birou în Direcţia Generală a Securităţii Poporului,la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948.

Zilbermann (?) – angajat al Securităţii de la închisoarea din Făgăraş. Era gardian.

Zismman (?) – locotenent de Securitate la Deva, în anii ’50.

Zlăvog Ion – fost gardian de stradă în Iaşi, apoi brigadier la Canal, în colonia Peninsula.

Zodilă Gheorghe – plutonier de Securitate în anii ’50. A participat la prigoana împotriva partizanilor din Munţii Semenicului. L-a împuşcat pe I. Uţă.

Zoiomi Zoltan – angajat al Securităţii din Baia-Mare în anii ’50.

Zolotca Gheorghe – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de plutonier-major şi funcţie operativă. Fusese înainte vînzător.

Zoltan Israel – salariat MAI la închisoarea Sighet, în anii ’50.

Zotta Grigore – angajat în DRSP Bucureşti, încă de la înfiinţarea acesteia, în 30 august 1948. I s-a dat gradul de sublocotenent şi o funcţie operativă. Fusese înainte subofiţer.

Zotta (?) – locotenent-colonel MAI, la Braşov. S-a ocupat de ancheta pentru trimiterea în judecată a muncitorilor revoltaţi în noiembrie 1987 şi apoi de supravegherea lor strictă. Ulterior, a fost mutat disciplinar în judeţul Harghita.

Zubrinski Pavel – fostă victimă şi apoi participant la *reeducare*. Brigadier la Canal, deosebit de crud, a bătut, i-a înfometat pe deţinuţi şi i-a supus unui regim de muncă menit să-i extermine. A rămas în memoria lor prin expresia „Dai pînă mori, dai pînă mori“, care exprima îndemnul la muncă. Conducea brigada de pedepsiţi, pe care-i scula cu o oră mai devreme şi le impunea 10–12 ore de muncă, după care le cerea să poarte în spate greutăţi de 20–30 de kilograme. După moartea lui Stalin, oamenii l-au bătut, profitînd de îngrămădeala din vagoanele care îi îndepărtau de Canal. Prin 1994 trăia încă la New York, unde plecase ca refugiat politic.

Şi încă o mărturie: „Norma ce o aveam de executat zilnic nu se putea îndeplini niciodată, datorită faptului că aceasta se modifica, se mărea la indicaţia brigadierului nostru zelos, pe numele de Zubrinschi, un fost plutonier de jandarmi «reeducat» care dorea să-şi pună în aplicare tot ceea ce învăţase la centrele de «reeducare»“ (Preot Teodor Miclea, *Memoria*, 15, 60).

www.ziuaconstanta.ro

www.ziuaconstanta.ro

Bibliografie

Lucrări memorialistice, istoriografice şi de analiză

1. Andreica, Gheorghe, Al.Raţiu, Gheorghe Petrescu, Nuţu Roşca, Andrea Doleş, Ion Ciupea, Claudiu Secaşiu – *Memoria închisorii Sighet,* Fundaţia Academia Civică, 1999.

2. Andreica, Gheorghe – *Târguşor, închisoarea minorilor*, lucrare în manuscris.

3. Arendt, Hannah – *Eichmann la Ierusalim*, Editura All, 1997.

4. Arsene, Mihai – *Un tablou uriaş arde*, vol. 1, *Dosar Braşov 15 noiembrie 1987*; vol. 2, Editura Erasmen,1997.

5. Bălan, Cristian Petru – *Dicţionarul criminalilor politici comunişti din România,* Editura White Wings, USA, 1993.

6. Bârsan, Liviu – *Copii întemniţaţi*, lucrare în manuscris.

7. Bârsan, Victor (editor) – *Marea călătorie. Viaţa şi moartea inginerului Gheorghe Ursu*, Editura Pytagora, Bucureşti, 1998.

8. Betea, Lavinia – *Maurer şi lumea de ieri*. *Mărturii despre stalinizarea României,* Fundaţia Ioan Slavici, Arad, 1995.

9. Betea, Lavinia – *Alexandru Bîrlădeanu despre Dej, Ceauşescu, Iliescu,* convorbiri, Editura Evenimentul Românesc, Bucureşti, 1997.

10. Betea, Lavinia – *Lucreţiu Pătrăşcanu. Moartea unui lider comunist*, studiu de caz, Humanitas, în curs de apariţie.

11. Brătianu, Maria G. – *Gheorghe I. Brătianu, Enigma morţii sale,* Fundaţia Academia Civică, Bucureşti, 1997.

12. Brânzaş Liviu – *Martor într-un proces moral*, Editura Brad, 2000.

13. Brişcă, Adrian, Radu Ciuceanu – *Rezistenţa armată din Bucovina,* 1944–1950, vol. 1, Institutul Naţional pentru Studiul Totalitarismului, Bucureşti, 1998.

14. Brucan, Silviu – *Generaţia irosită*, Editurile Univers şi Calistrat Hogaş, Bucureşti,

www.ziuaconstanta.ro

1992.

15. Buzatu, Gheorghe – *Românii în arhivele Cominternului,* Bucureşti, 1996.

16. Caratană, Nicolae – *Memorii de închisoare*, manuscris.

17. Caravia, Paul, Virgil Constantinescu, Flori Stănescu – *Biserica întemniţată, România 1944–1989,* Colecţia Dicţionare, Institutul Naţional pentru Studiul Totalitarismului.

18. Călinescu, Nicolae – *Preambul pentru camera de tortură,* Editura Marineasa, Timişoara, 1994.

19. Călinescu, Nicolae – *Sisteme şi procese de brainwashing în România comunistă*, Editura Gama, 1998.

20. Cesereanu, Ruxandra – *Călătorie spre centrul infernului,* Fundaţia Culturală Română, 1998.

21. Cesianu, Constantin – *Salvat din Infern*, Humanitas, 1992.

22. Ciuceanu, Radu, Octavian Roske, Cristian Troncotă – *Începuturile mişcării de rezistenţă din România*: *11 aprilie 1945–31 mai 1946*, vol. 1, Institutul Naţional pentru Studiul Totalitarismului, Bucureşti, 1998.

23. Cornea, Doina – *Faţa nevăzută a lucrurilor,* Dialoguri cu Rodica Palade, Dacia, Cluj, 1999.

24. Corpas, Iosif, – *Secvenţe din fostele închisori politice*, manuscris.

25. Cotoman, Gheorghe – *Dosarele Securităţii,* Editura Obiectiv, Craiova, 1999.

26. Crăciun, Gheorghe – în Constantin Mustaţă, *Amintiri pentru mileniul III,* interviuri, Editura Leda, Cluj, 2000.

27. Deletant, Denis – *România sub regimul comunist,* Biblioteca Sighet, Bucureşti, 1997.

28. Deletant, Denis, – *Ceauşescu şi Securitatea*, Humanitas, 1998.

29. Domşa, Tit-Liviu, Victor Eugen Mihai Lungu – *Cluj-Napoca – decembrie 1989: Împuşcaţi-i că nu-s oameni,* vol. 1, Centrul de Recuperare a Adevărului Istoric cu Privire la Evenimentele din Decembrie 1989, Fundaţia Academia Civică, Filiala Cluj, România, Cluj-Napoca, 1998.

30. Duţu, Theodor – *După 50 de ani, Amintiri despre cei care nu mai sunt*, vol. 1 şi 2, Editura Alpha, MDN, Buzău,1999.

31. Funda, Dumitru Tache – *Foştii deţinuţi politici*, *o şansă ratată,* Fundaţia Culturală Română Bunavestire, Bucureşti,1999.

www.ziuaconstanta.ro

32. Georgescu, Adriana, *La început a fost sfîrşitul*, Humanitas, 1992.

33. Giurescu Ctin C. – *Cinci ani şi două luni în penitenciarul de la Sighet,* Editura Fundaţiei Culturale Române, Bucureşti, 1994.

34. Goma, Paul – *Gherla*, Humanitas, 1990.

35. Goma, Paul – *Culorile curcubeului 77. Cutremurul oamenilor*, Humanitas, 1990.

36. Ierunca, Virgil – *Fenomenul Piteşti*, Humanitas, 1991

37. Ioanid, Ion – *Închisoarea noastră cea de toate zilele*, vol. 1-5, Albatros, 1990-1996.

38. Ioanid, Ion – *Închisoarea noastră cea de toate zilele*, ediţia a II-a, vol. 1, Humanitas,1999.

39. Ionescu, Ghiţă – *Comunismul în România,* Litera, 1994.

40. Ioniţoiu, Cicerone – *Cartea de aur a rezistenţei româneşti împotriva comunismului*, vol. 1, 2, 3, Bucureşti, 1996–1998, Microhart SRL şi Hrisovul SA.

41. Ioniţoiu, Cicerone – *Comunismul, o maşină infernală. Criminali, schingiuitori, colaboraţionişti,* lucrare în manuscris.

42. Ioniţoiu, Cicerone – *Rezistenţa armată anticomunistă din munţii României, 1946–1958,* Editura Gîndirea Românească, 1993.

43. Ioniţoiu, Cicerone, Victimele terorii comuniste, Arestaţi , torturaţi, întemniţaţi, ucişi, maşina de scris, 2000-2004.

43. Ivan, Sabin – *Pe urmele adevărului*, Ex Ponto, Constanţa, 1996.

44. Jela, Doina – *Cazul Nichita Dumitru*, Humanitas, 1995.

45. Jela, Doina – *Această dragoste care ne leagă*, Humanitas, 1998

46. Jela, Doina – *Drumul Damascului, Spovedania unui fost torţionar,* Humanitas*,* 1999.

47. Lagervist, Pär – *Le bourreau*, Stock, 1997.

48. Maier, Alexandru – *Am fost medic la Gherla*, Editura Mentor, Tîrgu-Mureş, 1998.

49. Mărgineanu, Nicolae – *Amfiteatre şi închisori*, Editura Dacia, Cluj, 1991.

50. Mihadaş, Teohar – *Pe Muntele Ebal*, Editura Clusium, Cluj, 1990.

51. Neagoe Stelian, *Lista guvernelor României, de la începuturi – 1859 pînă în zilele noastre – 1995,* Editura Machiavelli, Bucureşti, 1995.

52. Neamţu, Augustin – *Viaţa după gratii şi obloane,* lucrare în manuscris.

53. Necula, Virgil – *M.D. behind Iron Curtain The Danube – Black See Canal: Everlasting Memories,* Intercontempress, 1992.

www.ziuaconstanta.ro

54. Negoşanu, Petronela – *Călătoria,* lucrare în manuscris.

55. Nicolau, Irina, Teodor, Niţu – *Povestea Elisabetei Rizea din Nucşoara,* Humanitas, 1993.

56. Olănescu, Grigore – *Bilanţul comunismului în Europa. Revoluţia română anticomunistă,* lucrare în manuscris.

57. Onişoru, Gheorghe – *România în anii 1944–1948*, Biblioteca Sighet, 1998.

58. Opriş, Ioan – *Cercuri culturale disidente*, lucrare în manuscris.

59. Orlea, Oana – *Ia-ţi boarfele şi mişcă,* Cartea Românească, 1991.

60. Pacepa, Ion Mihai – *Cartea neagră a Securităţii,* Editura Omega şi Biblioteca Ziua, 1999.

61. Pacepa, Ion Mihai – *Moştenirea Kremlinului*, Venus, 1993.

62. Pacepa, Ion Mihai – *Orizonturi roşii*, Venus, 1990.

63. Patapievici, H.R. – *Politice*, Ediţia a II-a, Humanitas, 1997.

64. Petrişor, Marcel – *Fortul 13*, Meridiane, 1991.

65. Petrişor, Marcel – *La capăt de drum*, Institutul European din Iaşi, 1997.

66. Radina, Remus – *Testament din morgă,* Editura Ion Dumitru, München, 1981.

67. Rădulescu, Mihai – *Istoria literaturii române de detenţie,*vol. 1, 2, Editura Ramira, 1998.

68. Rădulescu, Mihai – *Rugul aprins, de la Mănăstirea Antim la Aiud*, Editura Ramira, Bucureşti,1998.

69. Rosinger, Rozemberg-Adalbert – *Memorii*, lucrare în manuscris .

70. Scutăreanu, Vasile – *Prin Gulagul valah,* Editura Majadahonda, Bucureşti, 1995.

71. Scutăreanu, Vasile – *Ucigaşii lui Dumnezeu. Cu pronia în ţarc rusesc*, Editura Înmuguriri, Fălticeni, 1999.

72. Scutăreanu, Vasile – *Zebrele Domnului*, Cronică Veac XX, Suceava, 2000.

73. Soljeniţîn, A.I. – *Arhipelagul Gulag*, I, II, III, Univers, 1997, 1998.

74. Steinhardt, Nicolae – *Jurnalul fericirii*, Dacia, 1990.

75. Stănescu, Mircea – *Reeducarea comunistă din România anilor ’50*, teză de doctorat în manuscris.

76. Sudoplatov, Pavel şi Anatoli – *Misiuni Speciale. Arhitectura Terorii,* Elit Comentator şi Eleusis, f.d.

www.ziuaconstanta.ro

77. Şerbulescu, Andrei – *Monarhia de drept dialectic,* Humanitas, 1991.

78. Tănase, Stelian – *Anatomia mistificării,* Humanitas, 1997.

79. Todorov, Ţvetan – *Confruntarea cu extrema. Victime şi torţionari în secolul XX,* Humanitas, 1996.

80. Tudoran, Dorin – *Kakistocraţia*, Editura Arc, Chişinău, 1998.

81. Valéry-Grossu, Nicole – *Binecuvîntată fii, închisoare!* Editura Duh şi Adevăr, Bucureşti, 1998.

82. Verdès-Leroux, Jeannine – *Le réveil des somnambules. Le parti, les intellectuels et la culture,* Paris.

83. Vişoran, Aurel – *Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pentru ce m-ai părăsit*, Editura Napoca, Cluj, 1999.

84. Volcinschi, Raul – în Constantin Mustaţă, *Amintiri pentru mileniul III,* interviuri, Editura Leda, Cluj, 2000.

85. Wurmbrand, Richard – *Cu Dumnezeu în subterană*, Editura Casa Şcoalelor, Bucureşti, 1994.

86. Zugravu, Cezar – *Mărturii ale suferinţei,* Editura Moldova, Iaşi 1996.

B. Culegeri de documente

87. *Agresiunea comunismului în România – Documente din arhivele secrete,*1944–1989, ediţie întocmită de Gheorghe Buzatu şi Mircea Chiriţoiu, vol. 1 şi 2, Paideia,1998.

88. *Începuturile mişcării de rezistenţă în România*, Institutul Naţional pentru Studiul Totalitarismului, Bucureşti, 1998.

89. *Luptătorii din munţi. Toma Arăuţoiu, grupul de la Nucşoara, Documente ale anchetei, procesului, detenţiei* – culegere alcătuită de Raluca- Ioana Voicu Arnăuţoiu, Vremea, Bucureşti 1997.

90. *Memorialul ororii, documente ale procesului reeducării din închisorile Piteşti*, *Gherla*, Editura Vremea, Bucureşti, 1995.

91. *Partidele politice din România* (1862–1994): enciclopedie, Ion Alexandrescu, Ion Bulei, Ion Mamina, Ion Scurtu, Editura Mediaprint, Bucureşti, 1995.

92. *Prigoana, Documente ale procesului C. Noica, C. Pillat, N. Steinhardt, Al. Paleologu,...,* Editura Vremea, Bucureşti, 1996.

www.ziuaconstanta.ro

93. *Rezistenţa anticomunistă din Munţii Banatului*, Documente, Fundaţia Academia Civică, Bucureşti, 2000.

94. *6 martie 1945*: *începuturile comunizării României,* Editura Enciclopedică, Bucureşti, 1995.

95. *Teroarea, Documente ale procesului, Iuliu Maniu, Ion Mihalache*, Editura Vremea, 1999.

C. Publicaţii

96. *L'Alternative*, Suplimentul nr. 20 al revistei, Paris, ianuarie 1983.

97. *Analele Sighet*, Fundaţia Academia Civică, vol. 1–8, 1994–2000.

98. *Arhivele totalitarismului*, 1993–1998.

99. *Cuvîntul*, 1992.

100. *Dosarele Istoriei*, 1995–1999.

101. *22*, 1990–1999.

102. *Memoria*, 1990–1999.

103. *România liberă*, 1990–2000.

104. *Ziua,* 1999–2000.

105. *Telegraf*, Constanţa, 1990–1993.

D. Mărturii orale (*Răspunsuri la chestionar*)

106. Gheorghe Andreica – AFDPR Constanţa.

107. Petre Mihai Băcanu.

108. Fronea Bădulescu – AFDPR Filiala Bucureşti.

109. Valeriu Begănescu.

110. Liana Brânzaş.

111. Horaţiu Ciortan – AFDPR Satu-Mare.

112. Doina Cornea.

113. Mihai Creangă.

113 bis. Cojocaru Mircea.

www.ziuaconstanta.ro

114. Varvara Florea.

115. Cicerone Ioniţoiu, Paris.

116. Nicu Ioniţă – AFDPR Suceava.

117. Ion Marina – AFDPR Baia-Mare.

118. Liviu Mărgineanu – AFDPR Iaşi.

119. H.R.Patapievici.

120. Gheorghe Popescu – AFDPR Craiova.

121. Dorin Tudoran.

122. Cezar Zugravu – AFDPR Iaşi.

123. AFDPR Cluj.

124. AFDPR Craiova.

125. AFDPR Iaşi.

126. AFDPR Tîrgu-Mureş.

Documente de arhivă

127. ASRI, Fond D, Dosarul 10844 (documente ale procesului „Salcia“ din 1955).

128. ASRI, Fond D, Dosar 10843, 1969 (Procesul Canalului Dunăre–Marea Neagră din august-septembrie 1952).

129. ASRI, Fond D, Dosar 9604, 1969 (documente privind abuzurile săvîrşite în justiţie sub Gheorghiu-Dej).

130. ASRI, Fond D, Dosar 118988 (Procesul Noica – Pillat).

131. Arhiva PCR – Lista miniştrilor şi miniştrilor adjuncţi de Interne, între 1965 şi 1989.

Supliment de bibliografie

Volume>

Ignat, Dumitru, Calvarul deţinuţilor anticomunişti botoşăneni, Botoşani, 1997

www.ziuaconstanta.ro

Oprea marius, Moştenitorii securităţii, Humanitas, 2004.

Scrisori

132.Sorana Coroamă Stanca

133. Augustin Neamţu

134.V.Baurceanu

135. Iulius Filip

www.ziuaconstanta.ro

Ababei Romică – **41**; **63**.

Abraham (?) – 97, 7.

Abramovici Marcu – **129,** 4.

Abraşu (?) – **41**.

Acatrinei (?) – **41**.

Achim (?) – 4, 1; **101**.

Adamescu Ionel – **41**.

Ady Ladislau (Alexandru Mureşan) – **41**; **131**.

Agarici (?) – **86**; **102**, 10.

Aibănşut Mihai – **5**.

Aioanei Costică – **41**.

Airoaie Vasile – **5**.

Albei Nicolae – **97**, 8.

Albon Augustin – **102**, 20.

Albu (?) – **45**.

Aldea Petre – **86**.

Aldescu Grigore – **41**.

Alecu Constantin – **41**.

Alecu Ion – **5**.

Alexa (?) – **122**.

Alexandrescu Gheorghe (1) – **41**; **102**, 20.

Alexandrescu Gheorghe (2) – **41**.

Alexandrescu (?) – **41**.

Alexandru Alexandru – **97**, 7.

Alexandru Cornelia – **86**.

Alexandru Ghiţă – **5**.

Alexandru Ioan – **98**, 2.

Alexandru Vasile – **41**.

Alexandru (?) – **97**, 2.

Alexe Ion – **41**.

Alexie Ştefan – **41**; **124**; **131**. Moştenitorii securităţii

www.ziuaconstanta.ro

Alexoaie (?) – 125.

Aliman Alexandru – 41.

Alimănescu (?) – 5.

Amariei (?) – 41.

Ambrus Kolosek – 41; **129**.

Anastasiu Gabriel – 43.

Anchescu Ion – 41.

Andone (?) – 102, 18.

Andreescu Mihai – 125.

Andreescu Matusei (Matusievici Nathan) – 28; **97**, 7; **128**, 2.

Andrei Olimpiu – 97, 8.

Andrei (?) (1) – 41.

Andrei (?) (2) – 40, 1.

Andronic Vasile – 122.

Angelescu Vasile – 128, 2.

Anghel Andrei – 97, 8.

Anghel Marin – 92; **97**, 7 şi 8; **129**, 4.

Anghel Mircea – 41; **77**.

Anghel (?) (1) – 118.

Anghel (?) (2) – 41.

Anghel (?) (3) – 4, 1.

Anghelache Toma – 41.

Anghelescu Ion – 44.

Anton Toader – 41.

Anton (?) – 41.

Antoniu Samuel – 97, 7.

Apavaloaie Constantin – 89; **97**; 2.

Apietroaiei Mihai – 41.

Apostol Ion – 97, 8.

Apostol (?) – 41.

Apostolache (?) – 4, 1 şi 2.

www.ziuaconstanta.ro

Aramă Ion – 5; **41**; **97**, 8.

Arambaşu Vasile – 41.

Aranici Pavel – 97; 2.

Arbore Valeria – 97, 8.

Arcuş (?) – 102, 3.

Ardelean Horia – 28.

Ardeleanu (?) (1) – 5.

Ardeleanu (?) (2) – 90.

Arghir Vasile – 97, 8.

Argintaru (?) – 122.

Arion (?) (1) – 45.

Arion (?) (2) – 41.

Aron Traian – 97, 7.

Aronescu (?) – 41.

Artinovici Sami (Antoniu) – 41.

Asaftei (?) – 5.

Asofiei (?) – 5.

Aurelian Andrei – 97, 8.

Avădanei Constantin – 5; **90**.

Averbuch Iţic – 5.

Avram Gheorghe – 41.

Avram S. – 125.

Avram Vasile – 129, 4.

Avram (?) – 4, 1.

Avrămuţ(?) – 97, 2.

B

Baba Gheorghe – 41.

Bacal D. – 13, 1.

Baciu Ion – 41; **127**, 3.

Badea Ion – 35.

Badea Maria – 97, 8.

www.ziuaconstanta.ro

Bahu V. Teodor – 97, 2.

Balaban Ilie – 28.

Baladea Vasile – 41.

Balan Victor – 125.

Balaunstein Laurenţiu – 41.

Balazs Alexandru – 97, 7.

Baleia Petru – 41; **97**, 7.

Banc Alexandru – 129, 2.

Banc Ion – 41.

Bandol George – 114.

Banu (?) – 41.

Barabaş (?) – 5; **30**.

Barany Elemer – 97, 7; **123**.

Barbălată (?) – 41.

Barbu Daniel (Lenobel) – 129, 4.

Barbu Gheorghe – 41, **97**, 8.

Bardaş Dumitru – 41.

Bartoş Carol – 97, 7.

Bartosz Francisc – 41.

Batorfi Ladislau – 97, 7.

Băcuţă Vasile – 125.

Bădescu Nicolae – 97, 8.

Bădică Ilie – 36; **127**, 2.

BădicuţTănase – 55; **89**.

Băjenaru (?) – 41.

Bălan (?) – 28.

Bălăceanu Vasile – 41; **122**.

Bălţăreţu M. Constantin – 97, 8.

Bănică (?) – 66.

Bărbosu Viorel – 5; **90**.

Bărbuică (?) – 41.

www.ziuaconstanta.ro

Bărbulescu Marin – 41.

Bâlă (?) – 102, 24, 42.

Bârlea Gheorghe – 97, 8.

Beiner Szighi – 84.

Beligan Grigor – 97, 8.

Beldeanu (?) (1) – 30.

Beldeanu (?) (2) – 4, 1.

Bele (Beli, Belie) Petre (Petru) – 97, 7.

Beleşiu Gavril – 41.

Bene Vasile – 131.

Benea Toader – 102, 24.

Bercau Ioan – 97, 8.

Bercovici (?) – 41.

Beredan Dan – 41.

Bică Nicolae – 5.

Bichel Ivan – 41.

Bidescu Emil – 97, 8.

Bihari Emeric – 5; 48.

Bijutescu Constantin – 97, 8.

Biro (?) (1) – 5.

Biro (?) (2) – 5; **83**.

Birtaş Gavril – 10; **13**, 1; **28**; **100**, 5.

Biru Alexandru – 97, 8.

Bistran Iosif – 45; **129**, 4.

Bistran Sever – 35.

Bivolaru Tudor – 97, 8.

Bizo Liviu – 4, 2.

Blaga (doi fraţi) – 41.

Blander Iosif (Herciu?) – 97, 8.

Blazian (?) – 46; **66**.

BlăjuţV. Mihai – 108.

www.ziuaconstanta.ro

Blănaru Ionel – **4**, 2.

Blănaru Nicolae – **30**, 2.

Blehan Octavian – **41**; **118**.

Bob Ioan – **106**.

Bob (?) – **5**.

Bobaru (?) – **125**.

Boboc Constantin – **97**, 8.

Boboc (?) – **41**.

Bobu Emil – **131**.

Bocan Nicolae – **97**, 8.

Bocăneţ(?) – **4**, 2.

Bock (?) – **30**.

Bocletaru Petre – **5**.

Boda Constantin – **97**, 8.

Bodeanu Gh. Ion – **97**, 8.

Bodîrlău (?) – **5**.

Bodnarenco Pantelimon (Pantiuşa) – **28**; **34**; **61**; **101**, 26.

Boeriu Gheorghe – **97**, 8.

Bogăţeanu (?) – **5**.

Bogdănescu Ion – **97**, 8; **102**, 27.

Bogoli Ilie – **97**, 8.

Boico R. Mihai – **100**, 5.

Bojoagă Aurel – **127**, 2.

Boldur (?) – **5**.

Bolea (?) – **41**.

Bondoc Florea – **97**, 8.

Borbely Iosif – **41**.

Borcan (?) – **100**, 21.

Borcea Liviu – **21**; **41**; **100**, 5; **102**, 3; **127**, 3.

Borş Ion – **125**.

Boştină Gheorghe – **41**.

www.ziuaconstanta.ro

Boştină (?) – 37, 5.

Bota Mihăilă – 5.

Botaş Elena – 97.

Botez (?) – 41.

Brainer Sighi – 97, 7.

Braşoveanu Florea – 41.

Bratu Mihai – 97, 8.

Brădeanu (?) – 5.

Brădescu Gavrilă – 97, 7.

Brădulescu Mircea – 41.

Brânzaru Emil (?) – 30, 1; **61**; **128**.

Breban Iosif – 41; 58.

Brebenel (?) – 4, 2.

Breharu Vasile – 97, 7.

Breiner Sigismund – 41.

Briceag Nicolae – 52; **97**, 7; **123**.

Brihac Florian – 41.

Broitman (?) – 5; **41**.

Brumă Anton – 41.

Brunea Vasile – 97, 8.

Buciuceanu (?) – 103.

Bucoveanu Gheorghe – 127, 2.

Bucşa (?) – 4, 2.

Bucur Gheorghe – 97, 8.

Bucur Marin – 97, 8.

Bucurescu Geani – 41; **131**. Moştenitorii securităţii

Bucuroiu Gheorghe – 97, 8.

Buda (?) – 125.

Budaca (?) – 125.

Budai (?) – 6.

Buga (?) – 4, 2.

www.ziuaconstanta.ro

Bugarski Sava – 5; **30**, 2.

Buhuşi (?) – 102, 18.

Buiuca (Buiuga) Vasile – 125.

Buje Pavel – 97, 8.

Bulan St. Iacob – 100, 5.

Bulboacă Vasile – 41.

Bulz Gheorghe – 28.

Bulz Vasile – 5; **32**.

Bulz (?) – 5.

Bunaciu Avram – 49; **97**, 7.

Bundea Gavrilă – 97, 8.

Burcă Mihail – 28; **128**, 2.

Burciu Liviu – 41.

BurculeţViorel – 90; **97**, 7; **125**.

Burdea (Burdan) Grigoriu – 37; **49**.

Burghişan Petre – 5; **66**; **102**, 9.

Burlacu Vasile – 41; **125**.

Burlacu (?) – 41.

Burloi Gheorghe – 107; **113**.

Bursuc C. – 97, 7.

Burtoiu Gheorghe – 41.

Buşcu (?) – 41; **98**, 17.

Butyka Francisk – 87, 2; **129**.

Buzan (?) – 48.

C

Cadar Gheorghe – 41.

Calistru (?) – 4, 1; **102**, 22.

Calotă Constantin – 97, 8.

Candid (?) – 41.

Cantor Dumitru – 97, 7.

Caraiman Vasile – 97, 6.

www.ziuaconstanta.ro

Caraman N. Constantin – 97, 8.

Carp (?) – 125.

Cavaliotti Anastase – 101.

Cazacioc (?) – 41.

Cazacu Constantin – 41.

Cazan I. Gheorghe – 97, 8.

Călan (?) – 4, 2.

Căldare (?) – 124.

Căldăraru (?) – 102, 24.

Căpitănescu Dumitru – 97, 7.

Căpraru (?) – 41.

Cărăuleanu (?) – 4, 1 şi 2.

Cătan Gheorghe – 124.

Câmpeanu (?) – 41.

Cârciu (?) – 5.

Ceauşescu Ştefan – 41.

Ceia Aurel – 125.

Cenuşe Constantin – 41.

Cenuşe Ion – 69.

Cerchez Senora – 97, 8.

Ceregeanu Dan – 41.

Cernat (?) – 125.

Cernea Ion – 97, 8.

Cernescu Lazăr – 93.

Chelaru Traian – 102, 21.

Chicoş M. – 89.

Chiforescu Gheorghe – 127, 2.

Chioreanu (?) – 41; **58**.

Chiran Gheorghe – 97, 8.

Chirilă (?) – 41, **102**, 27.

Chirion (?) – 40, 2 şi 3; **66**.

www.ziuaconstanta.ro

Chirondojan (?) – 125.

Chisăliţă Vasile – 41.

Chiţac Mihai – 41; **103**.

Chiţu Anghel – 41.

Chiţu (?) – 4, 1 şi 2; **102**, 22.

Ciachi Ioan (Ceaki) – 102, 20

Cimpoieşu (?) (1) – 41.

Cimpoieşu (?) (2) – 5.

Cinca (?) – 41.

Cioabă (?) – 5.

Cioară (?) – 97, 2.

Ciobanenco (?) – 124.

Ciobanu Constantin – 103.

Ciobanu Gheorghe – 97, 8.

Ciobanu I. Ilie – 97, 8.

Ciobanu Ioan – 4, 2.

Ciobanu Vladimir – 41.

Ciobotea Constantin – 97, 8.

Ciocan Aurel – 4, 1.

Ciocan Dumitru – 45.

Ciochină (?) – 125.

Ciocîldău (?) – 5.

Ciocîltău (?) – 97, 2.

Ciocmărean Gheorghe – 129.

Ciolpan Vasile – 1; **33**; **72**; **101**, 44.

Cioltan (?) – 90; **97**, 7.

Ciorapciu (?) – 41.

Ciorarla Dumitru – 97, 8.

Ciorănescu Dumitru – 41.

Ciorneschi Ludovic – 41.

Cirliga Ion – 127, 2.

www.ziuaconstanta.ro

Ciubotaru Ghiţă – 41.

Ciubotaru (?) – 123.

Ciucă Dumitru – 97, 8.

Ciuchici Ristea – 97, 2.

Ciumacenco Ion – 108.

Ciupagea (?) – 90; **116**.

Ciupercă (?) – 35.

Cîmpeanu Constantin – 97, 8.

Cîmpeanu (Feldmann) Mircea – 97, 8.

Cîmpeanu Romeo – 41.

Cînda Gheorghe – 45.

Cîrcu Nicolae – 34; **104**.

Cîrnu Ioan – 55; **97**, 2; **102**, 21.

Clită Marian – 7.

Cocean (?) – 4, 1; **102**, 22.

Cociş Gheorghe – 41; **44**; **128**, 2.

Cociu Adrian – 97, 7.

Cocora (?) – 123.

Codileanu (?) – 110.

Codin (?) – 5.

Codreanu Ion – 41.

Codreanu Toma – 89.

Cohn Bernard – 97, 8.

Cohn M. Harry – 97, 8.

Coifan Coriolan – 90.

Cojan Gheorghe – 5; **41**; **44**.

Cojocaru (?) (1) – 41.

Cojocaru (?) (2) – 41.

Coloman Ambruş – 5; **97**, 2 şi 7.

Coloman Gheorghe – 41.

Coman Ioan – 102, 21.

www.ziuaconstanta.ro

Coman Spiridon – 41.

Coman Teodor – 51.

Condurache (?) – 124.

Constantin C. N. Stan – 97, 8.

Constantin G. Marin – 97, 8.

Constantin Ştefan – 97, 8.

Constantinescu Constanţa – 97, 8.

Constantinescu Gheorghe – 41.

Constantinescu Iordan – 41.

Constantinescu Marin – 46; **66**.

Constantinescu Nicolae – 5.

Constantinescu Paul – 41.

Constantinescu Păun – 97. 8.

Constantinescu Petre – 128, 2.

Constantinescu Vasile – 5; **108**.

Copăceanu (?) – 41.

Cora (?) – 5.

Cordoş Petre – 127, 2.

Cormoş Florin – 104.

Cornăţeanu (Cohn) Eugen – 5; **46**.

Cosma Alexandru – 41.

Cosma Emil – 58.

Cosma Pavel – 97, 2.

Cosmici Eftimie – 97, 7.

Costache Cleante – 97, 8.

Costache (?) – 4, 2.

Costin Gheorghe – 97, 2.

Costin Vasile – 41.

Cotar Gheorghe – 97, 8.

Cotigă (?) – 41.

Cotoi (?) – 41.

www.ziuaconstanta.ro

Cotoman Gheorghe – **25**; **96**; **102**, 22.

Cotuna Teodor – **97**, 7.

Covercă Gheorghe – **4**, 2.

Coverniuc Gheorghe – **83**.

Covreja (?) – **90**.

Crăciun Gheorghe – **26**; **49**; **108**.

Crăciun Ion – **52**.

Crăciun Iosif – **92**.

Crăciun (?) (1) – **40**, 1.

Crăciun (?) (2) – **41**.

Crăciunescu Miron – **41**.

Crăciunescu Ştefania – **97**, 8.

Creangă Mihail – **7**; **101**.

Crengariu Constantin – **4**, 2.

Cristea Marin – **97**, 8; **108**.

Cristea (?) – **5**.

Cristescu (Constantin ?) – **90**; **125**.

Cristescu Pavel – **97**, 7, 743.

Crişan I. – **13**, 1.

Crişan (?) – **30**, 2.

Crişu Licki – **125**.

Croitoru Ioan – **127**, 2.

Cseller (Zeller) Ludovic – **41**.

Cucu Mihai – **75**.

Cucu (?) – **102**, 21.

Cumpănaşu Ion – **41**.

Curelea (?) – **41**.

D

Dajuv (?) – **41**.

Damşa Victor – **41**.

Daneliuc (?) – **75**.

www.ziuaconstanta.ro

Danielevici (?) – 41.

Dascălu Vasile – 97, 7; **125**.

Dascălu (Davidovici) Eugen – 41.

David Isidor – 125.

David (?) (1) – 24.

David (?) (2) – 97, 2.

Davidovici (Mirescu) Leon – 41.

Davidovici (?) – 97, 7.

Dănescu Constantin Alexandru – 41, **103**.

Dănescu Vasile – 41.

Dănilă Nichi – 97, 7; **127**, 3.

Deheleanu Ion – 29, 1, 44.

Deneş (?) – 97, 7.

Derfler (?) – 125.

Dermenji Feodora – 97, 8.

Despinoiu Alexandru – 106.

Diaca (Deaca) Dan – 5; **66**; **90**.

Diacă Simion Tudor – 28.

Diaconu Gheorghe – 97, 8.

Diaconescu Gheorghe – 41.

Diamandescu Corneliu – 4, 2.

Diamandi Niţă – 41.

Diamant (?) – 30, 1.

Dicianu (Diceanu) (?) – 97, 2.

Dima (?) – 41.

Dimiş (?) – 5, **41**.

Dimitriu Teodora – 97, 8.

Dina Florea – 90; **127**, 3.

Dincă Ion (1) – 41.

Dincă Ion (2) – 51; **103**.

Dincă Marin – 97, 8.

www.ziuaconstanta.ro

Dincă Simion – 41.

Dincă Tudor – 97, 7; **100**, 5.

Dincă Vasile – 97, 8.

Dincă (Dinică?) Valeriu – 4, 1; **102**, 22.

Dincă (?) – 125.

Dinescu V. – 45.

Dinhofer Friedrich – 97, 8.

Dinu Lomy – 41.

Dinu (?) – 41.

Diţă Gheorghe – 129, 4.

Dîngă Anton – 30, 2.

Dobondi Ludovic – 129, 2.

Dobre D. – 97, 2.

Dobre Ion (1) – 41.

Dobre Ion (2) – 41.

Dobre Marin – 127, 2.

Dobrotă (?) – 35; **97**, 7.

Dogaru Trifan – 97, 8.

Dogaru (?) – 41.

Doicaru Nicolae – 62; **97**, 2.

Doicu M. Ioan – 97, 8.

Dolloczy (?) – 125.

Domşa Tit-Liviu – 112.

Doncea Constantin (Victor Pandelescu) – 15.

Doncea Dumitru – 90; **97**, 7.

Done (Mitrea) Nicolae – 97, 8.

Donea (?) – 41.

Donescu Dumitru – 28.

Dorneanu Ştefan – 102, 12; **125**.

Doro (Dora) Mihai – 41.

Dorobanţu Mihai – 5; **102**, 7 şi 23.

www.ziuaconstanta.ro

Dracopol C. – 45.

Dragila Petre – 97, 8.

Dragnea A. – 41.

Dragnea (?) – 41.

Dragomir Constantin – 97, 8.

Dragomir A. Firică – 41.

Dragomir Ioan – 127, 3.

Drăgan Ioana – 97, 8.

Drăgan Ion – 41.

Drăghici Alexandru – 5; **34**; **87**; **101,** 23.

Drăghici Toma – 10.

Drăgoi Stan – 97, 8.

Drăgoi Vasile – 129, 4.

Drăgşan (?) – 90.

Drăguşin(?) – 41.

Drentea Ecaterina – 97, 8.

Drumea Vasile – 97, 8.

Dubincă (?) – 125.

Dulama Valeria – 97, 8.

Dulămoiu Vasile – 41.

Dulgheru (Dulberger) Mişu – 30, 2; **49**; **97**, 7.

Dulgheru (?) – 4, 1.

Dulipovici Anatolie – 78; **92**.

Duminică (?) – 41.

Dumitrache Jeni – 97, 8.

Dumitraciuc (?) – 41.

Dumitraşcu (?) (1) – 125.

Dumitraşcu (?) (2) – 41.

Dumitrescu Alexandru – 36; **90**.

Dumitrescu Constantin – 97, 8.

Dumitrescu Florea – 97, 8.

www.ziuaconstanta.ro

Dumitrescu Gheorghe (1) – 5.

Dumitrescu Gheorghe (2) – 97, 8.

Dumitrescu Maria – 97, 8.

Dumitrescu Nae – 97, 7.

Dumitrescu Nicolae (1) – 128.

Dumitrescu Nicolae (2) – 97, 7.

Dumitrescu Simion – 97, 8.

Dumitrescu (?) (1) – 41.

Dumitrescu (?) (2) – 4, 2.

Dumitrescu (?) (3) – 125.

Dumitrescu (?) (4) – 5.

Dumitru Dumitru – 127, 2.

Dumitru Iosif – 97, 8.

Dumitru Marin – 41.

Duşa Victor – 5.

Duţă Gheorghe – 5.

E

Einhorn Wilhelm – 28.

Elekeş Ştefan – 101, 44.

Elekeş Toma – 41.

Enache T. Dumitru – 129, 2.

Enache Jenică – 125.

Enăchescu (?) – 5.

Enciu Constantin – 102, 20.

Ene Constantin – 97, 8.

Enoiu Gheorghe (Leonida) – 20; **129**, 4.

Erhan(?) – 4, 1, 83; **102**, 22, 89.

F

Faibis Beniamin – 97, 8; **102**, 20.

Farcaş Alexandru – 30; **41**.

Faur (?) – 4, 2.

www.ziuaconstanta.ro

Fazekaş Şandor – 41.

Fătu (?) – 66.

Fecioru Ion – 24.

Fehler Moritz (Fellăr, Feller) – 97, 2; **102**, 24.

Feichenbaum Solo – 41.

Feigel Vlad – 123.

Fekete(?) – 30.

Fenişan Vasile – 97, 8.

Filip Ion – 41.

Filip Nicolae – 97, 2.

Filip (?) – 102, 21.

Filipache Ghica – 97, 8.

Filipescu Gheorghe – 97, 8.

Filipescu (?) – 5.

Finichi Paul – 52.

Finţea I – 44.

Firez Ioan – 97, 7.

Fischel Simion – 97, 7.

Flintea Ion – 41.

Florea Mihai – 4, 1; **102**, 22.

Florea Nicolae – 124.

Florea (?) (1) – 125.

Florea (?) (2) – 125.

Florea (?) (3) – 125.

Florescu Dumitru – 97, 8.

Floroni Elena – 97, 8.

Foldesi (?) – 106.

Foldeş A. – 41.

Fota (?) – 124.

Foti Ion (Anastasiu Fote) – 27; **28**; **97**, 8.

Fracase (?) – 41.

www.ziuaconstanta.ro

Frăţilă Vasile – 41.

Frenchel (?) – 97, 7.

Frisch Iancsi – 111.

Frost (?) – 125.

Frumuzache (?) – 125.

Fuchs Iani – 97, 7; **102**, 22; **125**.

Fuchs (?) – 5; **31**; **90**.

Fullop Martin – 90.

Furnică (?) – 41.

Fux (?) – 97, 3.

G

Gabor Tiberiu – 90; **97**, 7.

Gaftea (?) – 37, 5.

Galma Dumitru – 41.

Garabedian (?) – 128.

Garta (?) – 52.

Gaspar Constantin – 97, 8.

Gazdac Nicolae – 97, 8.

Găinaru Gheorghe – 41.

Găinaru Ion – 41.

Gărdan (?) – 4, 1.

Gătan Petru – 97, 8.

Geamănu (?) – 66.

Geangu Rodica – 125.

Geangu (?) – 125.

Gebac (Ghebac) Leonard – 66.

Georgescu Alexandru – 90; **98**, 10.

Georgescu Gheorghe – 90.

Georgescu Elena – 97, 8.

Georgescu L. Ion – 97, 8.

Georgescu Nicolae – 129, 4.

www.ziuaconstanta.ro

Georgescu Teohari – 27; **97**, 7; **115**.

Georgescu (?) – 16.

Ghelmegiu Gheorghiţă – 41.

Ghenadi (?) – 125.

Ghencea Ion – 97, 8.

Gheorghe Constantin – 5; **41**.

Gheorghe Gavrilă – 41.

Gheorghe Ion – 90.

Gheorghe Vasile (1) – 97, 8.

Gheorghe Vasile (2) – 34; **101**; **112**.

Gheorghiu Constantin (1) – 5.

Gheorghiu Constantin (2) – 92.

Gheorghiu Gheorghe Mihai – 102, 20; **127**, 3.

Gherasim (?) – 40, 2.

Gherdan (?) – 38.

Gherman Coriolan (Cori) – 5; **90**; **102**, 29; **125**.

Gheţau Nicolae – 127, 2.

Gheţiu Alexandru – 41; **97**, 8.

Gheţu (?) – 41.

Ghinea Ion – 41; 125.

GhineţValeriu – 125.

Ghircoiaş Ioan-Nicolae – 29, 1; **43**.

Ghiţescu Gheorghe – 125.

Giuglan I. – 105.

Giurăscu (?) – 4, 1.

Glavaciov Andrei – 28.

Gliek (?) – 41; **117**.

Gligor Viorel – 41.

Glodeanu Nicolae – 117.

Gödri Ioan – 97, 2, 85.

Goia Niţă – 97, 8.

www.ziuaconstanta.ro

Goiciu Petre – 5; **34**; **41**; **52**; **66**; **125**.

Goiciu (?) – 41.

Golimas Aurel – 66; **124**; **125**.

Goncearuc Petea – 41.

Goran Gheorghe – 103.

Gordan Valeriu – 4, 1.

Gorotcov Igor – 97, 8.

Gorun Alexandru – 87, 2.

Grad Tiberiu – 41.

Grama Octavian – 90.

Grămadă (?) – 125.

Grecu Cristian – 4, 1.

Grecu Sebastian – 97, 8.

Grecu (?) – 24; **102**, 18.

Griga Ion – 90.

Grigoraş Dumitru – 4, 1.

Grigoraş Gheorghe – 127, 2.

Grigoraş Ion – 41.

Grigore Gheorghe – 97, 8.

Grigoriţă Florin – 4, 2; **102**, 22.

Grosu Nicolae – 97, 8.

Grozavu Lazăr – 97, 8.

Grui Vasile – 29, 1; **43**.

Gruia Manea – 49; **52**; **84**.

Gruia Mihai – 97, 7.

Grünberg Titu – 41.

Gudina (?) – 41.

Guiţă Ionaş – 5.

Gujbă (?) – 125.

Guleran I. – 97, 2.

Gulimas Constantin – 97, 8.

www.ziuaconstanta.ro

Guluţă (?) – 125.

Gurcşani Ervin – 41.

Gurlui Vasile – 106.

Guşoiu Nicolae – 127, 2.

Gutman (?) – 18.

H

Haber Estera – 41.

Hacerian Mesia – 41.

Haiduc Iustin – 97, 7.

Haralambie Gheorghe – 97, 8.

Haralambie (?) – 125.

Hartz Petre – 97, 8.

Hărţău Gheorghe – 115.

Hegheduş Margareta – 5; **41**.

Henteş (?) – 90.

Herşcu (Herescu) Leibu – 97, 8.

Herta Liviu – 41; **102**, 22.

Herţea (?) – 23.

Herţeg (?) – 41.

Hodiş Vasile – 101.

Holban Marcovici – 41.

Homoştean Gheorghe – 51.

Horhat Vasile – 41.

Horja (?) – 41.

Horodnic Domnica – 97, 8.

Horostasi Pavel – 97, 7.

Horst Stumpf – 41.

Hortopan Ion – 41.

Hozay (?) – 12; **41**.

Hristenco (?) – 41.

Huda Georgeta – 97, 8.

www.ziuaconstanta.ro

Hudici (?) – 125.

Hurtupan Constantin – 97, 8.

I

Iacob Constantin – 41.

Iacob Dezideriu – 5; **102**, 27.

Iagăru Marin – 90.

Iamandi (?) – 5; **34**; **48**.

Ianciu (?) – 41.

Iancu A. Ivan – 97, 8.

Iancu (?) – 125.

Ianiţki (?) – 124.

Iarca Victor – 41.

Iatagan (?) – 41.

Iavorski Gheorghe – 45.

Ifrim Ion – 41.

Iftimie Nicolae – 126.

Ijak Adalbert – 41.

Ildiş Vasile – 41.

Ile (?) – 110.

Ileasa Mihai – 41.

Ilie M. Alexandru – 97, 8.

Ilie C. Ion – 97, 8.

Iliescu Alexandra – 97, 8.

Iliescu Dumitru – 128, 3.

Iliescu Gheorghe – 127, 2.

Iliescu Gr. Ion – 5.

Ilinca Tudor – 127, 2.

Ilonczai Iuliu – 111.

Ilonte Pop – 52.

Ioan Gheorghe – 4, 1.

Ioana Nicolae – 97, 8.

www.ziuaconstanta.ro

Ioaniţescu (?) – 41.

Iofcea Anghel – 97, 8.

Ionaş Alexandru – 4, 2.

Ion Ilie – 97, 8.

Ion R. Dumitru – 41.

Ionescu Alexandru – 5.

Ionescu (Postolache) Angela – 97, 8.

Ionescu Anghel – 41.

Ionescu Constantin P. – 90.

Ionescu Constantin – 97, 8.

Ionescu Gheorghe – 97, 8.

Ionescu C. Ion – 97, 8.

Ionescu Gh. Ion – 41.

Ionescu N. Ion – 97, 8.

Ionescu Ion – 41.

Ionescu Nicolae – 97, 8.

Ionescu Ghe. Nistora – 97, 8.

Ionescu Traian – 97, 7.

Ionescu Vasile – 97, 8.

Ionescu Zoe – 97, 8.

Ionescu (?) (1) – 125.

Ionescu (?) (2) – 124.

Ionescu (?) (3) – 123.

Ionescu (?) (4) – 97, 7.

Ioniţă Constantin – 97, 8.

Ioniţă D. Ion – 97, 8.

Ioniţă Nicolae – 123.

Iondan Alexandru – 97, 8.

Iordache Constantin – 41.

Iordache (?) (1) – 89.

Iordache (?) (2) – 30, 2.

www.ziuaconstanta.ro

Iordache (?) (3) – 4, 1; **102**, 22.

Iordache (?) (4) – 90.

Iordan Nicolae – 97, 8.

Iordan Petruţa – 97, 8.

Iorgulescu Ionel – 41.

Iova (?) – 24, **102**, 18.

Iovu (?) – 102, 6.

Irimia (?) – 5, 41.

Irinca Ion – 97, 2.

Irod Vasile – 41.

Isopescu Horaţiu – 13, 1.

Ispas Alexandrina – 97, 8.

Ispas Ioan – 129, 2

Istrate Constantin – 34; **52**.

Iszack (?) – 125.

Iştoc Isidor (Ioan) – 27.

Italo (?) – 102, 6.

Itcos Dragoş – 41.

Itescu Max – 97, 8.

Iuclea (?) – 102, 6.

Iulius Vilhem – 97, 7.

Ivan Ghe. Aurel – 97, 8.

Ivan(?) – 102, 27.

Ivanovici (?) – 97, 7.

Ivaşcu Vasile – 41.

Ivănică Ilie – 66; **102**, 8 şi 19.

J

Jeler (?) – 41.

Jianu Marin – 127, 3.

Jianu (?) – 41.

Jidic Mitică (Dumitru) – 46.

www.ziuaconstanta.ro

Jigman (?) – 117.

Jipa (?) (1) – 35.

Jipa (?) (2) – 4, 1.

Jornea Gheorghe – 41.

Jurcă Alexandru – 28.

Juberian Constantin – 90.

JurcuţIoan – 28.

K

Kalausek Iosif – 100, 5; **125**.

Kasba Zoltan – 41.

Kaufman Lică – 41.

Keasy (?) – 97, 2.

Kerekesz (?) – 41; **97**, 2.

Kiraly Bela – 84; **97**, 7; **102**, 19.

Kis Ladislau (Coloman, Ion) – 97, 7.

Kiş (?) – 30, 2.

Klein (?) – 97, 7.

Kling Zoltan – 41; **97**, 2.

Koller Ştefan (Coler, Koler, Coller Jean) – 5; **37**.

Kopacs Karoly – 41.

Kormos (?) – 41.

Kovacs Monty – 102, 22.

Kovacs Pius – 12; **41**; **97**, 7.

Kun Andrei – 41.

Kupler (?) – 125.

L

Laitner Alexandru – 117.

Laviţă Vasile – 1.

Lazarovici F. – 41.

Lazăr Ion – 97, 8.

Lazăr Iosif – 97, 8.

www.ziuaconstanta.ro

Lazăr Mihai (1) – 128, 2.

Lazăr Mihai (2) – 127, 3.

Lazăr Simion – 75; **97**, 7.

Lazăr Stere – 97, 8.

Lazăr Tiberiu – 30, 2; **66**; **90**.

Lazăr (?) – 5.

Lăcătiş Ion – 97, 7.

Lăscărel (?) – 125.

Lăzărescu Nicolae (1) – 41; **102**, 22.

Lăzărescu Nicolae (2) – 90; **125**.

Lăzăroiu Nicolae – 41; **90**.

Leferman Lara (Ion, Chiper) – 97, 7; **125**.

Leizer David – 97, 8.

Leonida Titus – 90.

Leonida (?) – 1, 117.

Lepădatu Ion – 97, 8.

Lepădătescu Mircea – 28.

LeţValentin – 4, 1.

Liciu Virgil – 97, 7.

Limbau Gheorghe – 127, 2.

Linca Nicolae – 41.

Litvin (?) – 5.

Liţă (?) – 5.

Livescu (?) – 34.

Livinski Mihai – 90.

Lixandru Vasile – 127, 3.

Loghin Gheorghe – 97, 8.

Loiş Traian – 97, 7.

Lorinz (Lorenz) (?) – 5.

Lothe Andrei – 41.

Lungu Gheorghe (1) – 97, 8.

www.ziuaconstanta.ro

Lungu Gheorghe (2) – 124.

Lungu Nicolae – 124, **127**, 2.

Lungu Petre – 102, 21.

Lungu (?) (1) – 41.

Lungu (?) (2) – 1.

Lunguleac Ion – 5; **66**8; **125**.

Lunguleac Sava – 13, 1.

Lupaşcu (?) – 21; **37**; **66**.

Lupeş Gheorghe – 41.

Lupşa (?) – 125.

Lupu David – 41.

Lupu George – 41.

Lupu Vasile – 41.

Lupu (?) (1) – 66.

Lupu (?) (2) – 4, 1 şi 2; **102**, 22.

Lupuşor (?) – 97, 7.

Lutenco Nicolae – 87.

M

Macavei Ioan – 84; **97**, 7; **123**.

Macovei Constantin – 97, 8.

Macovei Dumitru – 97, 8.

Macovei Mihai – 125.

Macri Emil – 102, 20.

Madan Constantin – 102, 27.

Madar Nicolae – 97, 8.

Madăr Aurel – 28, 47.

Makay (?) – 102, 27.

Mahler Wiliam – 129, 4.

Maier Andrei – 41; **97**, 2.

Maier Gheorghe (1) – 41.

Maier Gheorghe (2) – 5; **30**, 2.

www.ziuaconstanta.ro

Maier Lazăr – **97**, 2.

Maier Vasile – **5**.

Maier (?) – **5**.

Mailat (?) – **5**.

Malişenschi Constantin – **97**, 8.

Manciulea I. Petre – **127**, 2.

Mandache Călin – **4**, 1 şi 2.

Manea Gheorghe – **97**, 8.

Manea C. Grigore – **97**, 8.

Manea Paraschiva – **97**, 8.

Manolache (?) – **128**, 2.

Manoliu Ion – **41**.

Manoliu Mihai – **125**.

Marcu Gheorghe – **41**.

Marcu Stan – **41**.

Marcu Vasile (1) – **5**; **108**.

Marcu Vasile (2) – **41**.

Marcu Victor – **41**.

Mardarie (?) – **5**.

Mareş (Mariş) (?) – **30**, 1.

Mareş (?) – **41**; 119.

Margherescu (?) – **4**, 1; **102**, 22.

Marian Ion – **52**.

Marian Vasile – **125**.

Marian (?) – **4**, 1.

Marica Gheorghe – **41**.

Marici Petre – **13**, 1; **102**, 14; **118**.

Marin Ion – **69**.

Marin (?) – **4**, 2.

Marina (Iţicovici) Ion – **36**; **90**.

Marinache Dumitru – **129**, 4.

www.ziuaconstanta.ro

Marinescu Dan – 13, 1.

Marinescu Dumitru – 41.

Marinescu Marin – 41.

Marinescu Paul – 41.

Marinovici (?) – 66.

Mariş Ioan – 97, 7.

Marlari Mihai – 41.

Marmandiu Mircea – 41.

Maromet Nicolae – 66; **102**, 16.

Martin Iacob – 41; **128**, 2.

Martin Isac – 41.

Martinuş Alexandru – 5; **90**.

Marton (?) – 41.

Marunea Vasile – 125.

Massler Iuliu – 41.

Mateescu Emil – 97, 7.

Mateescu Ion – 97, 8.

Mateescu Nicolae – 28.

Matei Alexandru – 97, 7.

Matei Vasile – 5.

Matei (?) – 41.

Mateuşanu O. – 45.

Mathe Matei – 123.

Mayer (?) – 66.

Maxim Dumitru – 97, 8.

Mazăre (?) – 41.

Mazuru (Mazurov) Vladimir – 41.

Măgeruşanu Liviu – 41; **119**.

Măiţa Constantin – 41.

Mănescu Petre – 97, 8.

Mănescu-Racovski – 41.

www.ziuaconstanta.ro

Mănvulescu Matei – 41.

Mărculescu (?) – 41.

Mărgărit (?) (1) – 41.

Mărgărit (?) (2) – 4, 1.

Mărgineanu Florea – 41.

Mărgineanu Itu – 41.

Măriuţă Vasile – 125.

Mîndreş (?) – 49.

Mîrza Ion – 97, 8.

Mârzac Ion – 41.

Mecu Gheorghe – 41.

Medaru Marin – 120.

MedruţCornel – 41.

Melau (?) – 48.

Merce Ilie – 121.

Mezei Gheorghe – 44; **128**.

Mica Marin – 127, 2.

Micle Teodor (Marcovici) – 87, 2.

Miclea Constantin – 97, 7.

Miclea Traian – 97, 8.

Micutelu Constantin – 78; **92**.

Mihai Alexandru – 97, 8.

Mihai Ioan – 13, 1.

Mihai Gh. Ioan – 97, 8.

Mihalache (?) – 41.

Mihalaş (?) – 6, 21.

Mihalcea Aurel – 41; **90**; **125**.

Mihalcea (?) (1) – 5.

Mihalcea (?) (2) – 41.

Mihalea Velicu – 4, 1; **102**, 22.

Mihaly Alexandru – 97, 7.

www.ziuaconstanta.ro

Mihăilă Constantin – 97, 8.

Mihăilă Gheorghe – 41.

Mihăilă V. – 41.

Mihăilă (?) (1) – 125.

Mihăilă (?) (2) – 5; **55**.

Mihăilescu Alexandru – 41.

Mihăilescu Cezar – 97, 8.

Mihăilescu Constantin – 97, 8.

Mihăilescu Gheorghe – 41.

Mihăilescu Mişu – 124.

Mihălceanu V. Gheorghe – 41; **97**,2.

Mihoc Alexandru – 12.

Mihuţ(?) (1) – 41.

Mihuţ(?) (2) – 41.

Mihuţă Dumitru – 41.

Milea Tudorel – 41.

Milea Stelian – 111.

Milici Eugen – 124.

Milosz (?) – 41; **127**, 2.

Mincu Gheorghe – 78; **92**.

Minea Vasile – 97, 8.

Mircea Mihai – 90.

Mironescu Ion – 97, 8.

Misăilă (?) – 12; **106**.

Miticof (?) – 41.

Mitran Constantin – 124.

Mîndruţă (?) – 108.

Mocanu Dorel – 45.

Mocanu (?) – 41.

Mociorniţă Dumitru – 97, 6.

Modoianu Mihai – 41.

www.ziuaconstanta.ro

Moise Nicolae – 41.

Moise Vasile (1) – 127, 2.

Moise Vasile (2) – 41.

Moise (?) (1) – 5.

Moise (?) (2) – 41; **119**.

Moiş Aurel – 41; **97**, 2; **102**, 26.

Moişa M. – 41.

Moldovan Gheorghe – 4, 1.

Moldovan Traian – 4, 2.

Moldovan (?) (1) – 41.

Moldovan (?) (2) – 123.

Moldoveanu Ion – 97, 8.

Moldoveanu Iosif (Ioşca) – 10; **62**.

Moldoveanu Pavel – 5.

Moldoveanu Ştefan – 41.

Molnar (?) – 41.

Momai Gheorghe – 101.

Moncui Ştefan – 97, 8.

Morariu Petre – 41.

Moraru Alexandru – 102, 22.

Moraru Dumitru – 97, 8.

Moraru Gheran – 87, 2.

Moraru Ion – 97, 7.

Moraru (?) – 5.

Morcov (?) – 125.

Moroianu (?) – 4, 2.

Moroşan (?) – 104.

Moroşanu Gheorghe – 127, 2.

Moscka Pavel – 124.

Moscovici C. – 41.

Mosesian Jean – 97, 8.

www.ziuaconstanta.ro

Moskovics Artur-Karol – 6.

Motaş Mândiţa – 125.

Muha (?) – 4, 2.

Mund Aurelia – 97, 8.

Munteanu Ilie – 87, 2.

Munteanu Ion – 125.

Munteanu Nicol – 41.

Munteanu Vasile – 41.

Muraviov (?) – 30, 2.

Murdariu Simion – 41.

Murelatos H. Dumitru – 97, 8.

Mureşan Constantin – 125.

Mureşan (Mureşean) Gavril – 90.

Mureşan (?) (1) – 66.

Mureşan (?) (2) – 97, 6.

Mureşan (?) (3) – 4, 1.

Murgoci (?) – 125.

N

Nae Octavian – 41.

Naghi (?) – 41.

Nagy (?) – 5.

Narosi Iacob – 129, 2.

Naum M. Grigore – 100, 5.

Nazâru (?) – 41.

Năstase Dumitru – 5.

Năstase Ion (1) – 97, 8.

Năstase Ion (2) – 129, 4.

Năstăsescu Gheorghe – 97, 8.

Nătăleţu Dumitru – 41.

Neacu Ioan – 4, 1.

Neagu Ion – 97, 8.

www.ziuaconstanta.ro

Neagu (?) (1) – 41.

Neagu (?) (2) – 4, 1.

Nedelcu D. Ioan – 97, 8.

Nedelcu Grigore – 97, 7.

Nedelcu Mihai – 41.

Nedelcu Mihai (Nedelciu Mihăilă) – 58; **89**; **97**, 7 şi 8.

Nedelcu Ştefan –97, 8.

Nedelcu (?) – 35.

Nedici Nicola – 66.

Nedici Vidosa (Vida) – 5; **20**; **66**.

Negrău Ion – 97, 8.

Negrea Vasile – 41; **97**, 7.

Negrea (?) (1) – 109.

Negrea (?) (2) – 4, 2.

Negri (Tenenbaum) Tilde – 97, 8.

Negrilă (?) – 41.

Negriu Mura – 41.

Negulescu (?) – 2.

NeguţPetre – 41.

Neidman Gheorghe – 97, 2 şi 7.

Nelcu Ion – 41.

Nelega Horia – 80.

Nemeş Iosif – 90.

Nemeşteanu (?) – 41.

Nenciu Ştefan – 97, 8.

Nepotu (?) – 4, 1.

Nestor Claudia – 97, 8.

Nica Aurel – 41.

Nica Vasile – 97, 8.

Nicolae Gheorghe – 97, 8.

Nicolae Valentin – 41.

www.ziuaconstanta.ro

Nicolae (?) – 90, 448.

Nicolaescu Gheorghe – 97, 8.

Nicolau Ion – 129, 4.

Nicolau Sergiu (Serghei Nikonov) – 28.

Nicolschi Alexandru (Boris Grünberg) – 27; **99**; **127**, 3.

Nicorici (?) – 41.

Nicula (?) – 5.

Niculescu Gheorghe (1) – 97, 8.

Niculescu Gheorghe (2) – 97, 8.

Niculescu Gheorghe (3) – 97, 8.

Niculescu Ion – 97, 8.

Niculescu Minea – 97, 8.

Niculescu-Mizil Eugen – 97, 8.

Niculescu Ştefan – 97, 8.

Niculescu (?) – 97, 2.

Nicuţă Gheorghe – 125.

Nistor Dumitru – 90.

Nistor Ioan – 45; **101**.

Nistor Ivan – 125.

Nistor Vasile – 97, 7; **129**, 4.

Nistor Victor – 5; **41**.

Nistor (?) – 125.

Niţă Ion – 41.

Niţă (?) (1) – 125.

Niţă (?) (2) – 2.

Niţă (?) (3) – 41.

Niţă (?) (4) – 4, 1.

Niţescu (?) – 4, 2.

Nuţă Constantin – 4, 1; **102**, 22.

Nuţu (?) – 4, 2.

O

www.ziuaconstanta.ro

Oaidă Alexandru – **45**.

Oancă Constantin – **44**.

Oancea Constantin – **41**.

Oancea Dumitru – **97**, 8.

Oancea (?) (1) – **4**, 1 şi 2; **102**, 22.

Oancea (?) (2) – **4**, 2.

Obăgilă (?) – **29**, 1.

Obilişteanu Gheorghe – **97**, 8.

Olaru Constantin – **127**, 2.

Olcescu Constantin – **41**.

Olinici (?) – **125**.

Olteanu Constantin Emanoil – **51**.

Olteanu Dumitru – **90**.

Olteanu Gheorghe – **97**, 2; **106**.

Olteanu Nicolae – **41**.

Olteanu Stanciu – **97**, 8.

Olteanu (?) (1) – **41**.

Olteanu (?) (2) – **125**.

Omenişan Vasile – **41**.

Onaca Alexandru – **93**.

Onea Mircea – **69**.

Onescu Cornel – **51**.

Onofrei (?) – **4**, 2.

Onu Petrică – **41**.

Onuţiu Ioan – **97**, 7.

Oprea Constantin – **126**.

Oprea Grigore – **41**.

Oprea Ion – **41**, **97**, 7; **123**.

Oprea (?) (1) – **66**.

Oprea (?) (2) – **41**.

Oprea (?) (3) – **55**.

www.ziuaconstanta.ro

Oprescu Mircea – 41.

Orăscu Constantin – 97, 8.

Orăşeanu Gheorghe – 97, 8.

Ornescu Alexandru – 97, 7.

Oroszi Miska – 111.

Ostrowschi Eduard – 97, 8.

Ovessa Constantin – 97, 7.

P

Pacepa Ion Mihai – 62.

Pacher Francisc – 41.

Palade Bruno Marius – 56.

Palu Dezideriu – 41.

Panaitescu Tudor – 41.

Pană Gheorghe – 102, 21; **121**.

Pancovici (?) – 97, 7.

Pancu Ilie – 97, 8.

Pandele Marin – 97, 8.

Pandele Nicolae – 41, **125**.

Pandrea Nicolae – 97, 8.

Panteleiciuc Anastasia – 97, 8.

Pap Sani – 12; **110**.

Papiuc Mihai – 41.

Papuc Gheorghe – 41.

Parlea Ioan – 97, 8.

Pasca Ştefan – 1.

Pascal (?) – 125.

Pascaliu (?) – 4, 2.

Pascu Ilie – 97, 8.

Paşca Vasile – 97, 7.

Patriciu Mihai (Mihai Weiss) – 23; **26**; **97**, 2 şi 7; **102**, 22.

Pavel Ion – 37, 5; **127**, 2.

www.ziuaconstanta.ro

Pavel Ştefan – 46; **87**, 2.

Pavlovici Iosif – 111.

Păcurariu Ion – 41.

Păduraru (?) – 41.

Pătrăşcanu Nuti – 90; **108**.

Păun Sandu – 41.

Păvăloaie Constantin – 90.

Păvăloaie Vasile – 90.

Penariu Ion – 97, 8.

Perit Minti – 97, 8.

Perlmutter Eugen – 97, 8.

Peşteanu Ion – 41.

Petcu Constantin – 127, 3.

Petcu Gheorghe – 106.

Petcu Marin – 97, 8.

Petre Constantin – 97, 8.

Petre Mircea – 97, 8.

Petre I. Petre – 97, 8.

Petrescu Alexandru – 41; **49**.

Petrescu Gheorghe – 127, 3.

Petrescu Ion – 97, 8.

Petrescu Pavel – 97, 8.

Petrescu Victor – 41.

Petrescu (?) – 24.

Petrică Gheorghe – 97, 8.

Pietraru Mircea – 41; **127**, 3.

Pintoiu Gheorghe – 41.

Pistol Valeriu – 41.

Pîrvan Vasile – 97, 7.

Pîrvu Ion – 41.

Pîrvu (?) – 97, 7.

www.ziuaconstanta.ro

Pîrvulescu Marin – 101.

Plăcintă Alexandru – 5.

Plăpceanu Iulian – 41.

Pleşa (?) – 125.

Pleşiţă Nicolae – 28; **35**.

Ploieşteanu (?) – 102, 20.

Ploscariu S. – 4, 2.

Poenaru Ion – 97, 8.

Poleacu Costică – 41, 125.

Pompilian (?) – 125.

Pompiliu Lie – 5.

Pongraţiu Liviu – 97, 7; **102**, 22.

Pop Grigore – 97, 7.

Pop Partenie – 1.

Pop Răchită Dumitru – 125.

Pop Titu – 97, 8.

Pop Virgil – 106; **123**.

Pop (?) – 34; **52**.

Popa Alexandru – 41.

Popa Alexandru (Ţanu) – 5; **90**.

Popa Constantin – 125.

Popa Gheorghe (1) – 41.

Popa Gheorghe (2) – 41.

Popa Ioan – 5.

Popa Ion (1) – 127, 2.

Popa Ion (2) – 97, 8.

Popa Ion (3) – 97, 8.

Popa Ion (4) – 41.

Popa V. Ion – 127, 3.

Popa Isaia – 5.

Popa Mihai – 4, 1; **102**, 22.

www.ziuaconstanta.ro

Popa Nicolae – 97, 2.
Popa Oprea – 87, 1.
Popa Paraschiv – 41.
Popa Vasile (1) – 97, 8.
Popa Vasile (2) – 41.
Popescu Alexandru – 97, 8.
Popescu Aristotel – 90.
Popescu Constantin – 97, 8.
Popescu I. Dumitru – 97, 8.
Popescu Eremia – 28.
Popescu Florin – 41.
Popescu Gabriela – 97, 8.
Popescu Gheorghe – 124.
Popescu Gheorghe C. – 90.
Popescu Gogu – 28; **115**.
Popescu G. – 41.
Popescu Ion (1) – 97, 8.
Popescu Ion (2) – 41.
Popescu Savu – 97, 8.
Popescu Titus – 97, 8.
Popescu Toma – 124.
Popescu Vasile (1) – 41.
Popescu Vasile (2) – 41.
Popescu Victor – 97, 8.
Popescu (?) (1) – 102, 38.
Popescu (?) (2) – 125.
Popescu (?) (3) – 122.
Popovici Alexandru – 41.
Popovici Cornel – 90.
Popovici Ion – 41.
Popovici Valerian – 127, 3.

www.ziuaconstanta.ro

Poppig Ionaş (Adalbert) – 13, 1; **41**; **125**.

Postelnicu Tudor – 102, 21.

Postole Titu – 97, 8.

Precup Vasile – 41.

Preda Dumitru – 41.

Preda Ion (1) – 92.

Preda Ion (2) – 97, 8.

Predescu Marin – 97, 8.

Pricop Ioan – 28.

Pricop (?) – 41; **97**, 8.

Prisecaru Adrian – 90.

Prisecaru St. – 41.

Prisecaru (?) – 41.

Pristavu Dumitru – 102, 20.

Prişcu (?) – 125.

Prodan (?) – 41.

Prună Ilie – 97, 8.

Prundea N. – 41.

Prunduş (?) – 41.

Prunescu Tudor – 127, 3.

Pucheanu Gheorghe – 97, 3.

Pufu Ştefan – 125.

Puica (?) – 41.

Puişoru Constantin – 97, 8.

Purcaru Constantin – 41.

Purdilă (?) – 125.

Purice (?) – 41.

Puricel (?) – 41.

Puşcariu (?) – 41.

Puşcaş (?) – 41.

Puşcaşu Vasile – 90.

www.ziuaconstanta.ro

Puşcaşu (?) – 41.

Puşcoci Gheorghe – 44; **45**; **129, IV**.

R

Rada Ilie – 5.

Radian Andrei (Radulian ?) – 41.

Radu Gheorghe – 97, 8.

Radu (?) – 125.

Rafila Matei – 97, 2.

Raiu Vasile – 41.

Ranca (?) – 125.

Ravline Valentin – 41.

Rădoi (?) – 4, 1; **102**, 22.

Răduică Grigore – 51; **127**, 3.

Rădulescu Dumitru – 97, 8.

Rădulescu Gheorghe – 127, 3.

Rădulescu Ilie – 102, 21.

Rădulescu Marius – 97, 8.

Rădulescu (?) (1) – 102, 27.

Rădulescu (?) (2) – 66.

Rădulescu (?) (3) – 41.

Reck Ştefan (Ludovic) – 90; **97**, 7.

Retezan (?) – 41; **97**, 7; **106**.

Rizea (?) – 4, 1; **102**, 22.

Rizescu (?) – 41.

Roată Ion – 4, 1; **102,** 22.

Roboiu (?) – 38; **41**.

Roger Ion – 41.

Rogov (?) – 97, 2.

Roibu Nichifor – 41.

Roman Mihail – 41; **127**, 3.

Romanescu Grigore (1) – 5; **41**.

www.ziuaconstanta.ro

Romanescu Grigore (2) – 90.

Romaniuc Nicolae – 41.

Roscioru Constantin – 97, 8.

Rosenthal (?) – 125.

Rosnovăţ(?) – 125.

Roş T. Viorel – 41.

Roşca Dumitru – 41.

Roşu Petre – 97, 8.

Roşu (?) – 4, **1**.

Rot Francisc – 41.

Rotaru Constantin – 125.

Rotaru Nicolae – 97, 8.

Rotaru (?) – 41.

Rovenţa Mihai – 41.

Rujan Gheorghe – 41; **87**, 1.

Rukenstein (?) – 41.

Rus Teodor – 129, 4.

Rus Vasile – 41.

Rus (?) – 41.

Rusăţeanu Stelică – 41.

Ruscioru Modest – 41.

Rusneac (?) – 1.

Rusu Constantin – 41.

Rusu Gheorghe – 90; **97**, 7.

Rusu Ioan – 97, 7.

Rusu Ion – 97, 8.

Rusu Mihai – 97, 8.

Rusu Stoian – 41.

Rusu Ştefan – 5; **41**.

Rusu (?) (1) – 5.

Rusu(?) (2) – 41.

www.ziuaconstanta.ro

Ruşeţ(?) – 41.

S

Sabău (?) – 102, 24.

Sabo Lorincz – 41.

Sabo (?) – 41.

Saftu (?) – 41.

Samson Viorel – 125.

Sandu Aurel – 97, 8.

Sandu (?) – 125.

Sarto Alexandru – 48, 2.

Sava Ion – 41.

Savenco Ilarie – 41.

Sasu (?) – 108.

Sălăjan (?) – 123.

Sălăjean (?) – 41.

Săndulescu Ion – 97; 8.

Săvulescu Dumitru – 97; 8.

Săvulescu Jean – 97; 8.

Săvulescu Viorel – 97; 8.

Sâmborean Ion – 58.

Sârbeanu Gherghina – 97, 8.

Sârbu N. Ştefan – 97; 2.

Sbârcea (?) – 41.

Scarlat (?) – 41.

Scânteie (?) – 41.

Schechter Otto – 41.

Schmerler Emanoil – 28.

Schneider Anuţa – 97; 8.

Schnellbach Martin – 97, 7.

Schraft Simion – 97, 8.

Schulmann (?) – 41.

www.ziuaconstanta.ro

Schwartz Mauriţiu – 97, 8.

Schwebel Johann – 41.

Scomblovschi (?) – 4, 2.

Scorei Paul – 41.

Scripcaru Vasile – 127, 3.

Sebesy (?) – 41.

Secăreanu Nicolae – 97,8.

Segal Bubi – 41.

Segal Karl (C. Hudescu) – 97, 7.

Segal Luiza – 41.

Senater Moise – 97, 8.

Sepeanu Tudor – 115; **129**, 2.

Seres (?) – 12.

Serghei Gheorghe – 45.

Seserman Traian – 102, 22.

Sfab Vasile – 97, 8.

Sfetcovici Grigore – 97, 7.

Sicherman Iosif – 102.

Sicrieru (?) – 4, 2.

Sidorovici Alexandra – 102, 6.

Siegler Simion – 97, 2.

Silişteanu(?) – 41.

Silnic Simion – 129.

Sima Constantin – 125.

Sima Traian – 28; **29**, 1.

Simion Gheorghe – 97, 8.

Simion Ion – 97, 8.

Simion Vasile – 97, 8.

Simionescu Costică – 127, 3.

Simionescu Dragoş – 41.

Simionescu Eugenia – 104.

www.ziuaconstanta.ro

Simon Mihai – 97, 8.

Simonis (?) – 6; **41**.

Simovici (?) – 127, 3.

Sin (?) – 34; **52**.

Sipos Emerik – 12; **110**.

Sînpetru Constantin – 125.

Slobodă Ion – 127, 3.

Smărăndoiu (?) – 102, 22.

Smâdu (?) – 4, 2.

Soare (?) – 125.

Sobolevschi Maximilian – 90, 476.

Socol Petre – 129, 4.

Sofronie Mihai – 127, 3.

Sofronie (?) – 125.

Soiom (?) – 41.

Solomon Avram – 97, 8.

Solomon (?) (1) – 41.

Solomon (?) (2) – 125.

Soroiu Gheorghe – 5.

Sotnar Ştefan – 97, 7.

Spancenco Olga – 97, 8.

Sparchez Nicolae – 41.

Spirea Jean – 127, 3.

Sporea Ion – 41.

Staicu Ion – 41.

Staicu Stelian – 131.

Staicu Teodor – 87, 2; **97**, 7.

Stamatoiu Aristotel – 125. Moştenitorii securităţii

Stan M. Constantin – 97, 8.

Stan (?) (1) – 125.

Stan (?) (2) – 52, **123**.

www.ziuaconstanta.ro

Stan (?) (3) – 41.

Stanciu Constantin – 97, 6.

Stanciu N. Elena – 97, 8.

Stanciu Ion – 35; **45**.

Stanciu Nicolae – 41.

Stanciu Ovidiu – 125.

Stancu Aurel – 41.

Stancu Ion – 66.

Stanga (?) – 127, 3.

State Margareta – 125.

State Nicolae – 131.

State (?) – 5.

Stăncescu Simion – 5.

Stăncioiu Sabin – 41.

Stănciugel Marin – 46, **124**.

Stănculescu Maria – 97, 8.

Stănculescu Victor-Atanasie – 103.

Stănescu Cezar – 97, 7.

Stănescu Emil – 97, 8.

Stănescu Ion (1) – 97, 8.

Stănescu Ion (2) – 51.

Stănescu Marin – 41.

Stănescu Toma – 97, 8.

Stănescu Virgil – 51.

Stănică Tudor – 4, 2; **7**; **106.**

Steier Iosif (Staer, Stayer) – 90; **97**, 7.

Stein Ladislau – 41.

Steiner (?) – 41.

Stelea Nicolae – 106.

Stern Adalbert – 106.

Stern Eugen – 41.

www.ziuaconstanta.ro

Stetcovici Grigore – 28.

Stoian Ioan – 90.

Stoian B. Stoian – 97, 8.

Stoian (?) (1) – 41.

Stoian (?) (2) – 41.

Stoica Constantin – 131.

Stoica Petre – 41.

Stoica (?) (1) – 41.

Stoica (?) (2) – 5; **41**; **102**, 5.

Stoilescu Coman – 127, 3.

Stoleru (?) – 125.

Stratache (?) – 41.

Stratulat (?) – 125.

Stroiescu (?) – 28; **32**.

Stumpf Horst – 28; **35**.

Subţirică Gheorghe – 17, 8.

Suceavă Ion – 41; **55**; **89**.

Sucigan (Sucegan) Gheorghe – 90; **127**, 3.

Sucui Ion – 97, 8.

Sulă (?) – 106.

Suliga Elisabeta – 97, 8.

Szabo Francisc – 41.

Szabo Zoltan – 5; **41**; 44.

Szabo (?) – 41.

Szatmari Alexandru – 1.

Szekely M. (?) – 41; **58**.

Szekely (Caraiani) Maria – 97, 8.

Szilágyi (?) – 41.

Szucs (?) – 12; **110**.

Ş

Şaramet (Şeremet) – 5, **37**.

www.ziuaconstanta.ro

Şerb Ioan – 131.

Şerban Constantin – 97, 7.

Şerban Gheorghe (1) – 124.

Şerban Gheorghe (2) – 125.

Şerban (?) (1) – 40; 2; **66**.

Şerban (?) (2) – 66; **86**.

Şerban (?) (3) – 102, 21.

Şerbănescu Cristian Paul – 90.

Şerbănescu Elena – 97, 8.

Şerbănescu (?) – 66.

Şerbănoiu Ioan – 123.

Şipoş Ştefan – 97, 8.

Şipoşan Gheorghe – 41.

Şleam Augustin – 41.

Şmilovici (?) – 5.

Şoltuţiu (Şoltuţ) Ioan – 10; **87**, 1.

Şomlea (?) – 5; **34**; **84**; **123**.

Şoric (Popescu) (?) – 97, 8.

Ştef Traian – 96; **102**, 21.

Ştefan Gheorghe – 41.

Ştefan Marin – 97, 8.

Ştefan (?) – 34; **45**; **102**, 14.

Ştefănescu (?) (1) – 5.

Ştefănescu (?) (2) – 35.

Ştescai Viliam – 97, 7.

Ştrul Mauriciu – 102; **20**.

Şuţă (?) – 4, 2.

T

Tabarcea Ion – 41; **125**.

Tache Viorel – 41.

Tagoran Petre – 41.

www.ziuaconstanta.ro

Tais Eugen – 97, 8.

Talepca Ion – 41.

Tanasov (?) – 41.

Tanvuia (?) – 41.

Tarangol (Tarangoi) Ion – 97, 8.

Tatu Dumitru – 41.

Tatu Gheorghe – 52; **97**, 2.

Tatu Ion – 97; 8.

Tăbîrca (?) – 41.

Tălmaciu (?) – 41.

Tănase Gheorghe – 41.

Tărăţeanu Gheorghe – 97, 8.

Tătaru (?) – 41.

Telechi (?) – 41; **123**.

Telente Gheorghe – 41.

Temelie Dumitru – 97, 8.

Temirov (?) – 41.

Tenia Nicolae – 41.

Teodorescu Filip – 29, 1; **43**.

Teodorescu Ioan – 101.

Teodorescu Marcel – 41.

Teodorescu Ovidiu – 44, 128.

Teodorescu (?) – 41.

Teodosiu Nicolae – 97, 8.

Teohăreanu Dumitru – 97, 8.

Tereţeanu Gheorghe – 97, 8.

Tericeanu (?) – 41; **55**.

Terziu Rusalin – 41.

Tessler (?) – 41.

Tilici (?) – 5; **37**.

Timiraş (?) – 41.

www.ziuaconstanta.ro

Timofte Constantin – 41; **97**, 8.

Timofte Gheorghe – 41.

Tinca Adrian – 41.

Tinică Constantin – 97, 8.

Tiron (?) – 28.

Tîmplaru (?) – 41.

Toacă Constantin – 97, 8.

Toanţă (?) – 41.

Tobos Virgiliu – 41.

Tocitu Valentina – 97, 8.

Tocuţiu Mircea – 28.

Todea (?) – 34; **52**; **125**.

Todirică Aurel – 125.

Todoran (?) – 34.

Toma Cornel – 41.

Tomorug Epaminonda – 46; **90**; **97**, 7.

Tomşa D. Augustin – 129, 2.

Toncea Ion – 41.

Tonci Carin – 41.

Topliceanu (?) – 41.

Totalca Stelian – 97, 8.

Toth Emeric – 97, 8.

Toth Geza – 97, 7.

Toth (?) – 41.

Trandaf Narcis – 97, 2.

Trandafir (?) – 4, 1; **41**.

Traşcă Dumitru – 97, 8.

Traşcă Ion – 41; **107**; **113**.

Traub Richard – 41.

Trif Fabian – 97, 4.

Trifan (?) – 2.

www.ziuaconstanta.ro

Trîmbiţaşu (?) – 41.

Troancă Elena – 97, 8.

Trocaru (?) – 123.

Trofin (?) – 41.

Tucă (?) – 41.

Tudor Elena – 54; **81**.

Tudor A. N. Sandu – 97, **8**.

Tudor Simion – 97, **8**.

Tudor (?) – 41.

Tudoran (?) (1) – 38.

Tudoran (?) (2) – 34.

Tudoranu Mihai – 127, 3.

Tudorică Toma – 41.

Tufă (?) – 41.

Tunea Petre – 97, 8.

Turchischer Marcel – 41.

Turea Virgil – 97, 8.

Tureanu Ilie – 41; **97**, 8.

Tuscenko Petruţa – 97, 8.

Ţ

Ţandără Franţ– 46.

Ţiganov (?) – 10.

Ţurcanu Eugen – 19; **66**; **90**.

U

Ungar Iosif – 41.

Ungureanu (?) – 34; **102**, 14.

Ungureanu Dumitru – 41.

Ungureanu Vasile – 97; 8.

Urcanu Traian – 41.

Urdăreanu (?) – 5; **30**.

Urs Flaviu – 41.

www.ziuaconstanta.ro

Urs Florin – 41.

Ursache Ion – 41.

Ursescu Nicolae – 41.

Ursu (?) – 4, 2.

Urucu Nicolae – 58.

V

Vaideş Mihai – 87.

Valahe (?) – 41.

Vamanu N. Constantin – 97, 2.

Vamanu Dumitru – 109.

Vanciu Constantin – 41.

Vanghele Ion – 41.

Vardan Maximilian – 128.

Varga (?) – 41.

Varodi I (?) – 41.

Vasea – 34.

Vasile Gheorghe – 103.

Vasile Matei – 102, 29.

Vasilescu Ioan – 44; **129**, 4.

Vasilescu (?) (1) – 41.

Vasilescu (?) (2) – 41.

Vaşadi (?) – 12; **110**.

Vaşcanu Augustin – 90; **97**, 7.

Vazanghevici Ion – 41.

Văleanu (?) – 5.

Vâslan (?) – 41.

Velniciuc (?) – 32.

Vereş Victor – 41.

Vernescu Vasile – 102, 20.

Vesa (?) – 41; **123**.

Vieru Ghiţă – 102, 6.

www.ziuaconstanta.ro

Vieru Valentin – 125.

Vintilă Marin – 97, 8.

Vintilă Romeo – 41.

Vinţe Ion – 51.

Viorean Dumitru – 45.

Vistig Eugen – 97, 8.

Vişan Constantin – 127, 3.

Vişinescu (?) – 41.

Viţelaru Marin – 97, 8.

Vizitiu Vasile – 129, 4.

Vîlceanu (?) – 124.

Vîlcu Vasile – 51.

Vîlcu (?) – 37, 4, 34.

Vînătoru Victor – 10; **87**, 2; **129**,4.

Vîrlan (Vîrban) Dumitru – 5.

Vîrtic Valentin – 4, 2.

Vlad Ion (1) – 97, 8.

Vlad Ion (2) – 97, 8.

Vlad Iulian – 4, 2; **38**.

Vlas Vasile – 41.

Vlădescu Mihai – 97, 8.

Voichiţă Constantin – 41.

Voiciu Octavian – 41.

Voicovschi (?) – 12; **110**.

Voicu Constantin – 41.

Voicu Marin – 97, 8.

Voicu Octavian – 97, 2.

Voicu (?) (1) – 90.

Voicu (?) (2) – 118.

Voin Ioan – 90.

Voinea Virgil – 41; **119**.

www.ziuaconstanta.ro

Volcescu (?) – 41.

Volintiru C. Gheorghe – 97, 8.

Vomir (?) – 41.

Vornicu (?) – 5.

Vrăjitorescu – 41.

W

Weiss (Weisz) Ludovic – 10; **44**; **106**; **111**.

Weiss (?) – 41.

Widoni Alfred – 35.

Wisting Eugen – 41.

Witzman Mendel (?) – 97, 8.

Wolinski (?) – 41.

Z

Zagoneanu Gheorghe – 131.

Zaharia Constantin – 97, 8.

Zaharia Ioan – 97, 8.

Zaharia Nicolae – 90; **97**, 7.

Zaharovski (?) – 97, 8.

Zamfir Badea – 97, 8.

Zamfir (?) – 125.

Zamfirescu Gheorghe – 97, 8.

Zamfirescu (?) (1) – 55.

Zamfirescu (?) (2) – 40, 2; **125**.

Zamşa Boris – 41.

Zamvel (?) – 125.

Zanea Gheorghe – 97, 8.

Zapa (?) – 41.

Zarculea (?) – 41.

Zărnescu Nicolae – 41.

Zbranca Octavian – 90.

Zelnescu Silvia – 97, 8.

www.ziuaconstanta.ro

Zelter (?) – 41.

Zevedei Haralambie – 97, 8.

Zgâmbău (?) – 41.

Zigler Simion – 41.

Zilbermann (?) – 41.

Zismman (?) – 41.

Zlăvog Ion – 125.

Zodilă Gheorghe – 41.

Zoiomi Zoltan – 41.

Zolotca Gheorgha – 97, 8.

Zoltan Israel – 41.

Zotta Grigore – 97, 8.

Zotta (?) – 4, 2.

Zubrinski Pavel – 102, 15;

www.ziuaconstanta.ro

Redactor
VLAD RUSSO
Apărut 2001
BUCUREŞTI–ROMÂNIA

www.ziuaconstanta.ro